ՅԱՌԱՋԱԴ

ԾՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Gladière 15 - 79
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՄԵՐԹՈՒՆԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՆՈՒՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՁԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 փրանք	75 փրանք	40 փր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 »	140 փրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 փրանք	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
1
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
1 DECEMBRE
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3591

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄՈՒՐԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ՄԱՀԱՑՈՒՆՉ ԽՈՐՇԱԿԸ

Հետեւեալ բացագանչութիւններն ու բանաձեւերը կը քաղենք «Ա. Հայաստան»ի երկու թիւերէն,— Նոյեմբեր 1 եւ 3: Մէջնակ եալ ըսենք որ հարցը թէեւ կապ ունի դաշնավարութեան մը հետ, բայց կը ներկայացնէ ընդհանուր հանգամանք, ահռելագոյն մթնոլորտ մը ստեղծելու համար ամբողջ երկրին մէջ:

— « Մա՛հ ժողովրդի թշնամիներին· այս է Հայաստանի ամբողջ աշխատաւորութեան պահանջը »:

— Հողժողկամատի կոլեկտիվը լսելով մեղադրական եզրակացութիւնը, պահանջում է բարձրագոյն պատժի ենթարկել՝ գնդակահարել այդ սրիկաներին :

— « Մենք պահանջում ենք մահուան դատապարտել Դաշնակցական Միրզոյեանին, Կիրակոսեանին, Լուսինեանին եւ միւս սրիկաներին »: (Ստեփանաւանի մէջ):

— « Կոլտնտեսուհի Կիսելեվան պահանջեց.— «Խորհրդային հողի վրայից պէտք է ոչնչացնել այդ սրիկաներին»: (Կալինինօ գիւղին մէջ):

— Խորհրդային դատարանից մեր միակ պահանջն այն է որ պէսզի բնաջնջեն այդ սրիկաներին»: (Երեւանի Անասնաբուժական կայան):

— « Ոչնչացնել ժողովրդի թշնամիներին երկրի երեսից ... գնդակահարութեան ենթարկել մեր հայրենիքի ստոր դաւաճան – ներին: (Երեւանի գործարաններուն մէջ):

— Երեւանի Շին· տեխնիկումի ուսուցչական կազմը եւ ուսանողութիւնը խոր զայրոյթ յայտնելով դաւաճան խանջեանի, Ամա – տունու եւ միւսների ակտիվ (գործօն) գործակիցների (եւն·) պահանջ դրեց՝ գնդակահարել վնասարարներին, մինչեւ վերջին մարդը »:

— Արագացնել դաւաճաններ՝ ժողովրդի թշնամիներ Ամա - տունու, Ակոպովի, Գուլոյեանի, Մուղդուսու, Մակինցի, Յ· Ցովհաննէսեանի եւ միւսների դատավարութիւնը,· ենթարկելով նրանց առաւելագոյն պատժի »:

— « *Մեզ մօտ նոյնպէս « դիտական աշխատողների» անուան տակ սրիկայ Քալանթարեանը, Վարոսեանը, Ակունեանը, Գրձելեանը, Վերմիշեանը, Արովեանը եւ ուրիշներ սեւ գործ են կատարել··· ժողովուրդների սիրելի բարեկամ՝ բոլորիս հայր եւ ուսուցիչ մեծ ՍՏԱԼԻՆի հմուտ ձեռքը, ինչպէս միշտ, այստեղեւ եւս անհնայ քարուքանդ կ'անի սողացող իժերի բոյնը, հողմացրիւ կ'անի թշնամիներին,* (Երեւանի գիւղատնտեսական կաճառ):

Այսքանը՝ միայն մէկ մասն է նոյեմբեր 1ի թիւին մէջ ցանուած գոհարներուն :

Քանի մը նմոյշներ ալ՝ նոյեմբեր 3ի թիւէն :

— « Մենք պահանջում ենք ժողովրդի ոխերիմ թշնամիներ Տիգրան Կիրակոսեանին, Միրզոյեանին եւ միւսներին ոչնչացնել երկրի երեսից եւ չթողնել որ նրանք ապականեն մեր երջանիկ խորհրդային երկրի օդը: (Ա. Հայաստան»ի տպարանի բանուորներ):

— « Մենք պահանջում ենք այդ ստոր իժերի, ժողովրդի այդ նողկալի թշնամիների նկատմամբ կիրառել պատժի գերագոյն չափը՝ գնդակահարութիւն: (Երեւանի բամբակազտիչ գործարանի բանուորներ):

— Ինաջինջ անել հակայեղափոխական սպեցիֆիզմի եւ Դաշնակցութեան վերջին բեկորները »:

Ուշադրութիւն.— Այս բոլոր ժողովներն ու բանաձեւերը սարքուած են դատավարութեան առաջին օրն իսկ, 31 Հոկտեմբեր, կամ անոր ընթացքին: Ըսել կ'ուզենք թէ մահավճիռը չատոնց արուած էր, եւ Գերագոյն Ատեանը պարզապէս ձեւակերպութիւն մըն էր որ կը կատարէր, ինչպէս ամբողջ Ա. Միութեան մէջ :

Ուշադրութիւն, դարձեալ,— Ստեփանաւանի դաւը առիթ մը, պատրուակ մըն է միայն: Բուն ծրագիրը՝ ահռելագոյն մթնոլորտն է, այնքան վարպետօրէն սարքուած, ճիշդ այն պահուն երբ նախապատրաստական աշխատանքներ կը կատարուին ընտրութեանց համար :

Եւ, կը տեսնէք արդէն, այդ «ընտրութեանց» առաջին արդիւնքները,— նշանաւոր անձնաւորներ կամ օտարազգիներ թեկնածու՝ յանուն Հայաստանի :

Այս մահաչունչ խորչակին մէջ, երկրորդական գոհեր են կիրակոսեանները, Լուսինեաններն ու Ասլիկեանները: Բուն յարձակումը՝ գնդակը գետին փուած է կամ պիտի փուէ ամբողջ գլուխներ, որոնք երկիր երկիր կամ կուսակցութիւն կը կառավարէին :

Արդարեւ, մինչեւ այսօր ալ կարելի չեղաւ ստուգել թէ ի՛նչ եղած է «ժողովուրդի թշնամիներու» առաջին չարքը: Մենք պատրաստ հաբար իմացանք, « Ա. Հայաստան »ի մէկ բացատրութենէն, թէ չատոնց գնդակահարուած է Ներսիկ Ստեփանեանը, որ մաս կը կազմէր այդ չարքին: Եթէ յօդուածագիրը իսկապէս ըլլար նաեւ միւսներու մասին, անշուշտ անոնց անունին առջեւ ալ պիտի նշանակէր, — « Ներկայումս գնդակահարուած»: Ինչպէս, դարձեալ դրութեան մը կարգին, պատահաբար ըսեր էին, Ա. Եսայեանի համար.— « Այժմ ձերբակալուած»:

Ինչ կը վերաբերի երկրորդ չարքին եւ մնացեալին, կարդացէք վերը արտատպուած բանաձեւերէն մէկին ու մէկը, եւ դուք հանդիպեցէք համապատասխան եզրակացութիւնը :

Մնաց որ, ազդանշանը ընդհանուր է, ինչպէս կը հաստատեն Մոսկուայի մէջ արտասանուած ճառերը: Պէտք է երջանիկ համարուին այն «թշնամի»ները որ կրնան իրենց գլուխը ողջ պահել մինչեւ դեկտեմբեր 12, երբ կը կատարուին վերջնական ընտրութիւնները, համաձայն «աշխարհի ամէնէն ժողովրդավար սահմանադրութեան »:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ ՄԻԱՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

Գո՞հացո՞ւմ պիտի տրուի Գերմանիոյ գաղթային պահանջներուն

Ֆրանսայի վարչապետն ու արտաքին նախարարը առաջին օրը ութ ժամ դէմ դիմի խօսեցան Անգլիոյ վարչապետին եւ միւս նախարարներուն հետ , Գերմանիոյ պահանջներու եւ միւս միջազգային հարցերու մասին: Տպաւորութիւնը չատ լաւ է, ինչպէս կը հաստատէ նոյն ինքն Պ· Շօթան, մասնաւոր յայտարարութեամբ մը: Ֆրանսայի վարչապետը իր խոր գոհունակութիւնը յայտնելով ըսաւ .

— « Քննեցինք բոլոր խնդիրները, որ կը վերաբերին աշխարհի զանազան մասերուն: Բոլորի մասին ալ կատարեալ համաձայնութեան մը յանգեցանք, սերտ համերաշխութեամբ եւ սիրալիր բարեկամութեամբ: Համերաշխութիւնը եւ բարեկամութիւնը կենսական տարր մը կը կազմեն աշխարհի խաղաղութեան համար: Քանի մը մանրամասնութիւններ կը մնան, որոնք պիտի ճշդուին վաղը:

Երկուշաբթի առտու երկու կառավարութեանց ներկայացուցիչները պրաղեցան Լորա Հըլիֆաքսի տեղեկագրին ընթերցումով, որ տեւից մինչեւ կէս օր: Տեղեկագիրը չատ յստակ էր եւ մանրամասնօրէն գրի առնուած, դոհացնելու համար Ֆրանսական պատուիրակութիւնը: Լոնտոնի թերթերը կը հաւատան թէ երկու կառավարութիւնները սկզբունքով համաձայնած են ոչ թէ ամբողջովին, այլ մասամբ վերադարձնելու Գերմանիոյ նախկին գաղթավայրերը, պայմանաւ որ Հիթլէր յանձն առնէ մասնակցիլ հաւաքական կարգադրութեան մը, փարատելու համար նոր պատերազմի մը սպառնալիքը: Գաղթավայրերու այս հարցին մանրամասնութիւնները յետաձգուած են, քանի որ ուրիշ պետութիւններու հետ ալ կապ ունի :

Գերմանական հարցին լուսաբանութենէն վերջը, երկու կառավարութեանց ներկայացուցիչները քննեցին կեդր· Եւրոպայի խնդիրը, Պ· Տէլպոսի յառաջիկայ այցելութեան առնչութեամբ: Ֆրանսայի արտաքին նախարարը վաղը պիտի երթայ հինգշաբթի օր եւ յետոյ Պուքրէշ, Պելկրատ եւ Փրակա : Երկու պետութիւններն ալ նոյնքան չահագրգռուած են կեդր· Եւրոպայի խաղաղութեան պահպանումով, եւ, ինչպէս կը հաւաստեն իրաղեկները, մերժած են Գերմանիան ազատ ձգել Աւստրիոյ եւ Չեխոսլովաքիոյ մէջ: Երկու երկիրներն ալ պատրաստ են գործակցելու բոլոր ազդերուն հետ որ կը չահագրգռուին խաղաղութեան պահպանումով :

Լոնտոնի տեսակցութիւնը դիւանագիտական ամէնէն յաջող գործերէն մին կը համարուի քաղաքական շրջանակներու մէջ: Անշուշտ եղածը կարծիքի փոխանակութիւն մըն է, եւ բուն բանակցութիւնները աւելի վերջը պիտի սկսին, երբ գետինը հարթուի եւ Գերմանիոյ դիրքն ալ վերջնապէս ճշդուի: Երկու կառավարութիւնները համաձայն են որ անդլեւգերման բանակցութիւնները չարունակուին, աւելի նպաստաւոր մթնոլորտ մը ստեղծելու համար :

Գերմանական մամուլը վերապահ դիրք մը բռնած է, բայց կիսապաշտօնական օրգաններ դիտել կուտան թէ Գերմանիա չի կրնար հանդուրժել որ սահմանափակութիւններ կատարուին իր զինուն: Ցետոյ, անընդունելի կը համարուի հաւաքական ապահովութեան ծրագիրը՝ հովանաւորութեամբ Ազգաժողովին : Գերմանիա միշտ կառչած կը մնայ պետութենէ պետութիւն կնքուած դաշինքներու, փոխադարձ յանձնառութիւններով :

ՆՈՐ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ ԵՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ինչպէ՞ս պիտի գործեր դաւադիր կոմիտէն

Թերթերը կը գրեն թէ գրգռագին ձերբակալման մը կը սպասուի այսօր - վաղը,— աւելի կարեւոր քան Զօր· Տիւսէնեէօրի ձերբակալութիւնը, իրրեւ հետեւանք յեղափոխական կոմիտէին ծածկագիրներու թարգմանութեան: Ա - պահովութեան տեսչութիւնը կը չարունակէ լռութիւն պահել, բայց իրաղեկները կը հաւաստեն թէ վերջնապէս պարզուած են կազմակերպութեան քաղաքական դաղտնիքները, ինչպէս եւ ճշդուած են վարիչներուն եւ անդամներուն անունները, երդումի բանաձեւը եւ ուրիշ մանրամասնութիւններ :

Ծածկագիր թուղթերուն բացումը դժուար է եղած , որովհետեւ դաւադիրները մասնաւոր տարազ մը չեն ունեցած , այլ կը գործածէին թուանշաններ ՝ որոնց միջոցաւ ուխտակիցները համապատասխան խօսքերը կը գտնէին դրքի մը մէջ: Ապահովութեան Տեսչութիւնը կրցած է իմանալ այդ դրքին անունը : Այս ծածկագիրներուն չնորհիւ, կարելի եղած է կարդալ Տրոնքլի եւ ուրիշ ամբաստանեալներու քով գտնուած թուղթերը եւ իմանալ դաւադիրներուն անունները: Կ'ըսուի թէ այս յայտնութեանց հրատարակութիւնը պիտի լուսաբանէ ներքին նախարարին անցեալ չաբթուան վեկոյին գանագան մասերը:

Առջի օր երկու խորհրդարար անձեր առաջնորդուեցան Ապահովութեան պաչտօնատունը, եւ վար դրուեցան ամբողջ օրը: Այս առթիւ գանգատներ յայտնուած ըլլալով, Ապահովութեան Տեսչութիւնը կը հերքէ այն զրոյցները թէ կալանաւորները խոստութեանց կ'ենթարկուին, խոստովանութիւններ կորզելու համար :

Արմատական պաչտօնաթերթը կը գրէ թէ ծածկագիր թուղթերու բացումով, հաստատուած է որ գաղտնի կազմակերպութիւնը ունէր իր սպայակոյտը, զօրաբաժինները, հիսնաբաժինները, գունդերը, վաչտերը, զօրախումբերը եւ բջիջները, մէկ խօսքով՝ մանրանկար նուիրապետութիւն մը: Կազմակերպութեան իւրաքանչիւր անդամը պատկերաթից կեղծանուն մը ունի: Օրինակ՝ Զօր· Տիւսէնեէօր կը կոչուէր «արքեպիսկոպոս»: Իւրաքանչիւր զօրաբաժին կը բաղկանար 1000 վինուորէ, հիսնաբաժինները՝ 500, գունդերը՝ 125 վինուորէ եւն·: Փարիզի մէջ յարձակման համար նախատեսուած են— միչտ համաձայն նոյն աղբիւրին —30 վաչտ : Առաջին յարձակումը պիտի կատարուէր նախարարական պաչտօնատուններուն, երկրագործական եւ հեռագրական կեդրոններուն եւ Պանք տը Ֆրանսի վրայ, յետոյ պիտի պաշարէին հանրապետական ուչքրջուն պահակներու զօրանոցները եւն·: Երդումի բանաձեւն ալ հետեւեալն է· — « Կ'երդնում հաւատարմութիւն յեղափոխական գործունէութեան կոմիտէին ,

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴԱՓԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻԻ

Ասոնք որ թերթ կը կարդան, պիտի յիշեն,— Ալէքսանդր թագաւորին եւ Պ· Լուի Պարթուի սպանութենէն վերջը, մեծ ու փոքր պետութիւններ իրար անցած, մասնաւոր մարմին մը կազմեցին, միջազգային միջոցներով խափանելու համար քաղաքական ահաբեկումները :

Ժողով ժողովի վրայ գումարուեցաւ Ժընեւի մէջ, ընդ հովանեաւ Ազգերու Դաշնակցութեան, որ երբեմ այսքան խուճապի մատնուած չէր, երբ ամբողջ ժողովուրդներ կը ջարդուէին — եւ կը ջարդուին դեռ :

Ու վերջապէս, բոլոր մասնագիտական - իրաւագիտական ուսումնասիրութիւնները կատարելէ, պետութեանց կարծիքները առնելէ վերջը, խմբագրուեցաւ պայմանագիր մը, որուն տակ ստորագրեցին **19** պետութիւններ , մէջն ըլլալով Թուրքիան (**16** նոյեմբեր):

Եգիպտոսի ռամկավար օրկանը, Ա-բեւ , հոյակապ խմբագրական մը գրած է այս առթիւ, որ կը վերջանայ այսպէս· (19 նոյ·).

— « *Ինչպէս ամէն ժողովուրդի , նոյնպէս ալ հայ ժողովուրդի ծոցին մէջ կրնան ըլլալ ահաբեկիչներ, ան - հատ թէ կազմակերպութիւն, ինչպէս կան ոճրագործներ ամէն ժողովուրդներու մէջ: Հայ կազմակերպութիւն մը, մեր մէջ, հրապարակով քարոզած է իր դաւանանքը՝ «ահաբեկչութեան հասարակական դեր»ի մասին: Այս մեւեւնոյն կազմակերպութիւնն էր որ իր հակառակորդները «պատժելու» համար, ասկէ քանի մը տարիներ առաջ, ինքզինք դատախազ եւ միանգամայն դատաւոր կարգեց եւ զոհ - ծեց ոճիրներ, որոնք նիւ Եորքէն Պէյրութ եւ Աթէնք հայ անունը արատաւորեցին օտար ժողովուրդներու առջեւ: Այդ կազմակերպութիւնը, պիտանենք թէ՝ երբեմն դատաւ մեղսակցութիւններ, եթէ ոչ օժանդակութիւններ մեր այս ու այն կառավարութեան կողմէ եւ հայ ժողովուրդը, տարտարած ու անօգնական, տեղ տեղ ինքզինք ենթակայ դարձ արիւնարբու ոպռիկ բռնակալներու լուծին: Այդ պիսիները եւ հայ ժողովուրդը դիտեն, այստեղեւ, որ բացի իւրաքանչիւր երկրի դատարաններէն, Լահէյի մէջ դատաւորներ կան :*

Մենք որ ահաբեկչութեան «հատարակական դեր»ին չենք հաւատար, հայ կեանքէն ներս նման արարքներու յայտնի կամ «քողածածուկ» հեղինակներուն դէմ բարձրացուցած ենք միչտ բողոքի եւ ընդվզումի ձայները, թարգմանը հանդիսանալով հայ խղճմտանքին եւ հանրային կարծիքին: Այս միեւնոյն խղճմտանքին եւ հանրային կարծիքին անունով կը ծափահարենք Ժընեւի մէջ կնքուած համաձայնագիրը, որուն եգիպտական կառավարութեան կողմէ եւս ստորագրուած ըլլալը կրկնապէս գոհունակութիւն կը պատճառէ մեզի »:

Չար սատանայ մը կը դրդէ երկու հարցումներ ուղղել ամենագէտ եւ ամենատես Արեւին·—

1· Որո՞նք են այն կառավարութիւնները որ «մեղսակցութիւններ, եթէ ոչ օժանդակութիւններ» ընծայեցին «այդ կազմակերպութեան »:

2· Բարձրաձայն ծափահարելով Ժընեւի համաձայնագիրը, Արեւ միեւնոյն ատեն կ'ողբա՞յ այն ահաբեկումները որոնց «զոհ գացին» յայտնի ջարդարարներ կամ լրտեսներ :

Վ.Ա.Հէ

"ԼԷՒԻՆԿՐԱԴ ԲԱՑ ԴԱՌ ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒ"

Ընտրական պայքարը սաստկօրէն կը չարունակուի Ա· Միութեան մէջ, ոչ թէ այս կամ այն ծրագրի մասին, այլ գլխաւորաբար օտար գործակալներու եւ Թրոցքիական լրտեսներու դէմ: Ամէն տեղ հարիւր հազարաւոր քաղաքացիներ դիւերային թափորներ կը կազմեն փողոցներուն մէջ, որոնք լոյսերու մէջ կը լողան չնորհիւ վիթխարի լուսարձակներու, եւ պատուէրներ կը տրուին ուսումնասիրելու դէմ պայքարելու համար: Մասնաւոր կառավարմբեր նոյն աւեւտարանը կը տարածեն դաչտերու եւ անտառներու մէջ: Ռուսերէն մամուլին յանձնարարուած է դրեթէ բոլոր սիւնակները տրամադրել ընտրական քարոզութեանց :

Գալինին կիրակի օր ճառ մը խօսելով Լէնինկրատի մէջ, պատուիրեց կեանքը անկարելի դարձնել օտար թշնամիներուն համար : « Ա՛ւր որ ալ երթայ թշնամին, պէտք է ինքզինքը զգայ թշնամի մթնոլորտի մէջ, եւ հողը պէտք է այրէ անոր ոտքերուն տակ» : Ցետոյ բացատրեց թէ Լէնինկրատ (նախկին Փեթերսպուրկ) պատուհան մը կը համարուէր Եւրոպայի վրայ, բայց հիմա դարձած է դուռ մը ուրկէ ահռելի թիւով թշնամիներ կը մտնեն Ա· Միութիւն: Այդ կարգի թշնամիները չատ աւելի բազմաթիւ են քան կը կարծուի: « Ցորչափ դրամատիրական կարգուսարքը կը տիրէ այլուր, հարիւրաւոր եւ հազարաւոր թշնամիներ պիտի ղրկուին մեզի: Եթէ եւ երբ ժամանակը գայ կուտէ, որքան քիչ ըլլան դրամատիրական աշխարհը անհատ լրտեսներու հետ կապող թելերը, նոյնքան աւելի զօրաւոր պիտի ըլլանք մենք եւ աւելի լաւ դիրքի մէջ պիտի գտնուի կարմիր բանակը ճակատին վրայ »:

Ցետոյ բացատրելով կուսակցութեան մէջ կատարուած մաքրագործումները, Գալինին յայտարարեց թէ բոլոր այն ձախակողմեան հոսանքները որոնք բոլշեւիկեան կուսակցութեան միացան, կարծելով թէ միայն գործելակերպի մանրամասնութիւններով կը բաժնուին անկէ, այժմ ինկած են օտար գաղթականներու ձեռքը եւ կը գործածուին վնասարար եւ ահաբեկչական գործերու համար :

Նոյն իմաստով ճառ մը խօսեցաւ նաեւ Վիչինսքի, ընդհ· դատախազը, Սարատովի մէջ, ազդարարելով թէ «մինչեւ վերջին մարդը պիտի բնաջնջէ Թրոցքիական հրէշները»: Այս առթիւ պարծեցաւ թէ խորհրդային կառավարութիւնը երկու անգամ գերազոյն պատիւն ընծայած էր իրեն, նախ՝ դատախազ նշանակելով Զինովիեւի «Տրոսախումբ»ին համար, 1936 օգոստոսին, եւ յետոյ այս տարի փետրուարին, երբ իրեն յանձնարարեցին ապացուցանել աշխարհի թէ ինչ անզգամներ էին Փլեթակով, Ռատէք եւ միւս դաւադիրները: Եւ բացատրեց .

— Աշխարհի մէջ ո՞ւր տեսնուած է որ ինծի պէս օրէնսդէտ մը եւ ընկերային գիտութեանց վարդապետ մը խորհրդարանի պատգամաւորութեան թեկնածու ընտրուի բանուորներու եւ գիւղացիներու կողմէ :

ՁԱՓՈՆՑԻՆԵՐԸ ԴԷՊԻ ՆԱՆՔԻՆ կը յառաջանան սրընթաց: Կ'ըսուի թէ միայն 100 քիլոմեթր հեռու են Զինաստանի մայրաքաղաքէն :

ԵՊՈՎԻՈՑ ՄԷՋ ՈՍԿԻ գտնուած է մեծ քանակութեամբ, կը գրեն իտալական թերթերը, հիմնուելով գիտնականներու քննութեանց վրայ :

ԻՏԱԼԻԱ ՁԱՆՁԱՀ Մանչուրիոյ անկախ պետութիւնը: Գերմանիա առ այժմ յետաձգած է ճանաչումը :

ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ
(ՎԵՊ ԱՐՁԱԿԱԾՈՒԹՅՈՒՆ)

»»» • ‹‹‹

— Շատ ես խելքդ գլուխդ կորցրել, — ասաց ինքն իրեն Ջոնը։

Ինչպե՞ս կարող էր չկորցնել խելքը, երբ մեծ հարստության տեր էր դարձել։ Ահա՛ նա կանգնած էր իր ամայի, չքնաղ ամրոցի առջև, որի պատերը ծածկված էին հնադարյան ներկերով, իսկ ներսում՝ ոսկի, արծաթ, թանկագին քարեր, ոսկեհուռ գորգեր, ոսկեզօծ կահ-կարասի։ Ամրոցի շուրջը ընդարձակ այգի էր, որի ծառերը ծռում էին պտղի ծանրությունից։ Ջոնը ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ ունի, ինչ չունի։ Նա ամեն ինչ ունեցել էր, ամեն ինչ կարող էր ձեռք բերել։

Ջոնը ծնվել էր աղքատ ընտանիքում։ Նրա հայրը ծառայում էր մի հարուստ տիրոջ մոտ։ Ջոնը մանուկ հասակում ընկերանում էր տիրոջ որդու՝ Ռոբերտի հետ։ Ռոբերտը ավելի մեծ էր Ջոնից, բայց նրանք միասին էին խաղում, միասին էին սովորում։ Ռոբերտի հայրը մահացավ, երբ նրանք տասնչորս տարեկան էին։ Ռոբերտը դարձավ հարուստ ժառանգ, իսկ Ջոնը մնաց նրա ծառան։ Ռոբերտը ամեն ինչ արեց, որ Ջոնը ազատվի ծառայությունից, բայց Ջոնը չհամաձայնեց։ Նա ասաց, որ ինքը սիրում է Ռոբերտին, ուզում է նրա հետ միասին ապրել, նրա հետ միասին աշխատել։

Ռոբերտը ուզում էր Ջոնին ուսում տալ, բայց Ջոնը չհամաձայնեց։ Նա ասաց, որ ինքը ուզում է ապրել ու աշխատել այնպես, ինչպես իր հայրը։ Ռոբերտը ստիպված եղավ հարգել Ջոնի կամքը։

Ռոբերտը ամուսնացավ, և Ջոնը դարձավ նրա կինոջ ծառան։ Ռոբերտի կինը շատ լավ կին էր, նա Ջոնին ընկերուհու պես էր վերաբերվում։ Ռոբերտն ու նրա կինը ամեն տարի ամառը գնում էին ամրոց, և Ջոնը ամբողջ ամառ ուրախ էր լինում։ Ռոբերտի կինը ծնեց մի աղջիկ, որին Ջոնը շատ էր սիրում։ Նա նրան երբեմն տանում էր զբոսանքի, նրա հետ խաղում էր։

Ռոբերտի կինը մահացավ, երբ աղջիկը տասներկու տարեկան էր։ Ռոբերտը մնաց միայնակ։ Նա ամեն տարի ամառը գնում էր ամրոց, բայց ինքն ամրոցում չէր ապրում, այլ ճանապարհորդում էր։ Ջոնը ամրոցում էր մնում, նա էր հսկում ամրոցը։

Ռոբերտը ճանապարհորդում էր Եվրոպայի տարբեր երկրներում, Ասիայում, Աֆրիկայում։ Նա ամեն տարի ուղարկում էր Ջոնին նամակներ, գրում էր, թե որտեղ է գտնվում, ինչ է տեսնում։ Ջոնը կարդում էր այդ նամակները, հետաքրքրվում էր, ուսումնասիրում էր աշխարհագրական քարտեզները։ Նա ուզում էր իմանալ, թե ինչպիսի՞ երկրներ կան աշխարհում, ինչպիսի՞ մարդիկ են ապրում այդ երկրներում։

Ռոբերտը ամեն տարի նամակների հետ ուղարկում էր նաև մեծ գումարներ։ Ջոնը ոչ մի կոպեկ չէր ծախսում, ոչ մի բան չէր գնում, ուստի նրա գումարները կուտակվում էին։ Ռոբերտը գրում էր, որ Ջոնը կարող է ամրոցում ապրել մինչև իր մահը, նա ամրոցը նրան է նվիրում։

Ռոբերտը մահացավ, երբ Ջոնը քառասուն տարեկան էր։ Ռոբերտի աղջիկը՝ Էլեոնորան, որ Ջոնը մանկուց սիրում էր, ամուսնացավ մի ազնվական երիտասարդի հետ, որը Ջոնի համար անծանոթ էր։ Էլեոնորան ամուսնացավ և գնաց ապրելու ամուսնու հետ։ Ջոնը մնաց միայնակ։

Ջոնը ամրոցում էր ապրում, ամրոցի շուրջը պարտեզ էր, պարտեզում ծառեր էին, ծաղիկներ էին։ Ջոնը ամեն առավոտ պարտեզում էր աշխատում, ծառերը էր խնամում, ծաղիկները էր ջրում։ Նա ամեն օր կարդում էր ամրոցի գրադարանի գրքերը։ Նա ուզում էր ավելի շատ իմանալ աշխարհի մասին, ուզում էր իմանալ, թե ինչպես են ապրում մարդիկ ուրիշ երկրներում։

Ջոնը ամեն տարի ամառը հյուրեր էր ընդունում։ Ռոբերտի կինը, Էլեոնորան, նրա ամուսինը, նրանց երեխաները, նրանց ընկերները գալիս էին ամրոց, ամառանոց էին անում։ Ջոնը ուրախ էր, երբ հյուրեր էին գալիս, նա սիրում էր հյուրերին զվարճացնել, նրանց հետ զբոսանքի գնալ, նրանց հետ խաղալ։ Հյուրերը գնում էին, և Ջոնը նորից մնում էր միայնակ։

Ջոնը ամրոցում ապրում էր ինչպես թագավոր։ Նա ամեն ինչ ուներ, ինչ որ ուզում էր, կարող էր ձեռք բերել։ Նա ուներ ոսկի, արծաթ, թանկագին քարեր, ոսկեհուռ գորգեր, ոսկեզօծ կահ-կարասի։ Ամրոցի շուրջը ընդարձակ այգի էր, որի ծառերը ծռում էին պտղի ծանրությունից։ Ջոնը ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ ունի, ինչ չունի։ Նա ամեն ինչ ունեցել էր, ամեն ինչ կարող էր ձեռք բերել։

Ջոնը ծնվել էր աղքատ ընտանիքում։ Նրա հայրը ծառայում էր մի հարուստ տիրոջ մոտ։ Ջոնը մանուկ հասակում ընկերանում էր տիրոջ որդու՝ Ռոբերտի հետ։ Ռոբերտը մեծ էր Ջոնից, բայց նրանք միասին էին խաղում, միասին էին սովորում։ Ռոբերտի հայրը մահացավ, երբ նրանք տասնչորս տարեկան էին։ Ռոբերտը դարձավ հարուստ ժառանգ, իսկ Ջոնը մնաց նրա ծառան։ Ռոբերտը ամեն ինչ արեց, որ Ջոնը ազատվի ծառայությունից, բայց Ջոնը չհամաձայնեց։ Նա ասաց, որ ինքը սիրում է Ռոբերտին, ուզում է նրա հետ միասին ապրել, նրա հետ միասին աշխատել։

Ռոբերտը ուզում էր Ջոնին ուսում տալ, բայց Ջոնը չհամաձայնեց։ Նա ասաց, որ ինքը ուզում է ապրել ու աշխատել այնպես, ինչպես իր հայրը։ Ռոբերտը ստիպված եղավ հարգել Ջոնի կամքը։

Ռոբերտը ամուսնացավ, և Ջոնը դարձավ նրա կինոջ ծառան։ Ռոբերտի կինը շատ լավ կին էր, նա Ջոնին ընկերուհու պես էր վերաբերվում։ Ռոբերտն ու նրա կինը ամեն տարի ամառը գնում էին ամրոց, և Ջոնը ամբողջ ամառ ուրախ էր լինում։ Ռոբերտի կինը ծնեց մի աղջիկ, որին Ջոնը շատ էր սիրում։ Նա նրան երբեմն տանում էր զբոսանքի, նրա հետ խաղում էր։

Ռոբերտի կինը մահացավ, երբ աղջիկը տասներկու տարեկան էր։ Ռոբերտը մնաց միայնակ։ Նա ամեն տարի ամառը գնում էր ամրոց, բայց ինքն ամրոցում չէր ապրում, այլ ճանապարհորդում էր։ Ջոնը ամրոցում էր մնում, նա էր հսկում ամրոցը։

Ռոբերտը ճանապարհորդում էր Եվրոպայի տարբեր երկրներում, Ասիայում, Աֆրիկայում։ Նա ամեն տարի ուղարկում էր Ջոնին նամակներ, գրում էր, թե որտեղ է գտնվում, ինչ է տեսնում։ Ջոնը կարդում էր այդ նամակները, հետաքրքրվում էր, ուսումնասիրում էր աշխարհագրական քարտեզները։ Նա ուզում էր իմանալ, թե ինչպիսի՞ երկրներ կան աշխարհում, ինչպիսի՞ մարդիկ են ապրում այդ երկրներում։

Ռոբերտը ամեն տարի նամակների հետ ուղարկում էր նաև մեծ գումարներ։ Ջոնը ոչ մի կոպեկ չէր ծախսում, ոչ մի բան չէր գնում, ուստի նրա գումարները կուտակվում էին։ Ռոբերտը գրում էր, որ Ջոնը կարող է ամրոցում ապրել մինչև իր մահը, նա ամրոցը նրան է նվիրում։

Ռոբերտը մահացավ, երբ Ջոնը քառասուն տարեկան էր։ Ռոբերտի աղջիկը՝ Էլեոնորան, որ Ջոնը մանուկ

ԹԵՐԹ

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

»»» • «««

Բայց ոչ, միայն ինքնիշխան ան - ձերի ազատ ընտրության հնարա - վորությունը չէր, որ Թերթը պա - հում էր իր էջերում։ Ինչպես ամեն ժամ - անակ, նա ձգտում էր ներկայացնել ժո - ղովրդի կենսական պահանջները, ան - դրադառնալ նրան հուզող հարցերին, ինչպես նաև ներկայացնել ժողովրդի կարծիքը տվյալ հարցի շուրջ։ Թերթը ձգտում էր ամեն կերպ ամրապնդել ժողովրդի և կուսակցության միասնությունը։ Ահա թե ինչու նա ուշադրություն էր դարձնում ամեն մի նամակի, որ ստանում էր խմբագրությունը։ Ամեն մի նամակ, որ ստանում էր խմբագրությունը, ուսումնասիրվում էր, և նրանց մեծ մասին պատասխանում էր։ Ամեն մի նամակ, որ ստանում էր խմբագրությունը, ուսումնասիրվում էր, և նրանց մեծ մասին պատասխանում էր։

— Հուշ ունե՞ք այդ ժամանակնե - րից, — հարցրի ես Ռուբեն Տեր-Մկրտչյանին։

— « Ես ամեն ինչ հիշում եմ, ինչ որ կապված է «Թերթ»-ի հետ։ Ես ինքս էլ մի քանի անգամ եմ նամակ գրել խմբագրությանը, և ինձ էլ պատասխանել են։ Ես ինքս էլ մի քանի անգամ եմ նամակ գրել խմբագրությանը, և ինձ էլ պատասխանել են։

Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչ - պիսի նամակներ էին ստանում խմբագրությունում, ինչպիսի՞ հարցեր էին բարձրացնում ընթերցողները։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչպիսի՞ հարցեր էին բարձրացնում ընթերցողները։

— Ամեն տեսակ նամակներ էին գալիս։ Ամեն տեսակ նամակներ էին գալիս։ Ոմանք գրում էին, որ իրենց գյուղում կամ քաղաքում այս կամ այն թերությունն է նկատվում, և խնդրում էին, որ «Թերթ»-ը միջոցներ ձեռնարկի այդ թերությունները վերացնելու համար։ Ոմանք գրում էին, որ իրենց գյուղում կամ քաղաքում այս կամ այն թերությունն է նկատվում, և խնդրում էին, որ «Թերթ»-ը միջոցներ ձեռնարկի այդ թերությունները վերացնելու համար։

— Ես էլ եմ նամակներ գրել «Թերթ»-ին։ Ես էլ եմ նամակներ գրել «Թերթ»-ին։

— Ես էլ։ Ես էլ։

— Ես էլ։ Ես էլ։

— Ես էլ։ Ես էլ

ինչպէս եւ բացարձակ գաղտնապահութիւն եւ հնազանդութիւն ամէն պատճանչի կամ զօրաշարժի»։ Բնականաբար մահապատիժ սահմանուած էր դաւաճաններուն։

*** Արք - լա - Պաթայի մէջ՝ ուր զէնքի պահեստ մը գտնուած էր չաբաթ օր, հրդեհ ծագեցաւ երկուշաբթի, երբ զինուորական կառք մը պիտի հասնէր, զէնքերը պետական զինարան փոխադրելու համար։

Ամէն օր փոքր քանակութեամբ զէնքեր կը գտնուին Փարիզի եւ գաւառական քաղաքներու փողոցներուն մէջ։ «Սը Սուար» կ'ըսէ թէ դաւադիրները թաքստոցներու շղթայ մը հաստատած էին դղեակներու, բնակարաններու, մթերանոցներու եւ զրասենեակներու մէջ, Ֆրանսայի մէկ ծայրէն միւսը։ Նոյն աղբիւրին համաձայն, զէնքերը մաքսանենգութեամբ Ֆրանսա մտած են Զուիցերիայէն, Պելժիայէն եւ Սպանիայէն եւ յետոյ թաքստոցէ թաքստոց փոխադրուած։

Թեկնածուներ Ազգութեանց Խորհուրդին համար

«Իզվեստիա»ն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Լեռնային Ղարաբաղի մէջ, Ազգութեանց խորհուրդին համար թեկնածու նշանակուած են.— Քարքարեան Հայկ՝ նախագահ շրջանային գործադիր կոմիտէի, Յարութիւնեան Վաղարշակ՝ կոլխոզային, Մահրաթաղ գիւղէն, Մանուկեան Մխայէլ՝ քարտուղար համայնավար շրջանային կոմիտէի, Բէգլարեան Վարսենիկ՝ ուսուցչուհի Ինձորեստանի դպրոցի, Մադունց Մանուէլ՝ մեքենավար Հադրութի գիւղի կոլխոզի։

Վրաստանի մէջ.— Յարութիւնեան Բագրատ՝ Անդրկովկասեան երկաթուղիներու կառավարիչ։

Հայաստանի մէջ Ազգութեանց Խորհուրդի թեկնածու նշանակուած են Հրեայ մը եւ Ռուս մը.— Լիւսին Միխայիլ Իոսիֆովիչ՝ պետական ապահովութեան պաշտօնեայ, այսինքն չեկիստ, Պետրով Գաւրիլ Ալեկսէեւիչ՝ պաշտօնեայ ներքին գործավարութեան։ Իսկ Գերագոյն Խորհուրդի թեկնածու նշանակուած են Հայաստանէն.—Կիզր. կոմիտէի քարտուղար Յարութիւնեան եւ վարչապետի տեղակալ Փիրուզեան Աբրամ։

Նախիջեւանի ինքնավար հանրապետութիւնը Ազգութեանց Խորհուրդի 11 թեկնածուներուն մէջ չունի ոչ իսկ մէկ Հայ։ Նշանակուած է օտարազգի մը, Նիկիչեւ, սահմանապահ զօրքի հրամանատար։ Միւս 10ի մականունները կը վերջանան «օղլիներով», այսինքն Թուրքեր են։

ԼԱ ՌՕՔԻ ԲԱՑԱԾ ԴԱՏԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ

Դուխս ցի Պորկո "վատնիչ,, կը կոչէ գնդապետը

Երկուշաբթի օր վերսկսան գնդ. սը լա Ռօքի բացած անուանարկութեան գատերը, որոնց թիւը 17ի կը հասնի։ Այս առթիւ բանտէն դատարան փոխադրուած էր դուքս տի Պորկո, որ առաջին անգամ երեւան հանած էր թէ գնդապետը դրամ ստացած է գաղտնի վարկերէն։ Գաղտնի կոմիտէի գործին առթիւ մթնոլորտը չափազանց թունաւորուած ըլլալով, արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած էին ոստիկանութեան կողմէ։ Օրուան դլխաւոր վկան էր Տի Պորկո, որ երկար ճառով մը կրկնեց իր ամբաստանութիւնները լա Ռօքի դէմ եւ նոր մեղադրանք մըն ալ արձակեց անոր երեսին,— ըսաւ թէ ան է որ բանտ նետեց զինքը։ Գնդապետը բողոքեց։ Ասոր վրայ տի Պորկո ինքզինքը կորսնցնելով յայտարարեց.

— Զօր. Փալիւի տիկինը ըսաւ ինծի, ան ալ Տիկին Շօթանէն իմացած է... Լա Ռօք միշտ մատնած է զիս։ Ես փաստ ունիմ։ Նախարարի մը տիկինը ըսած է թէ ան միշտ նոր ցանկեր կը բերէր... Լա Ռօք, ես համոզուած եմ թէ մեր երկուքին միջեւ բանտարկեալը դուն ես, ոչ թէ ես։ Թերեւս ծանր վճիռ մը պիտի ստանամ, բայց պատկերուս պիտի ձգեմ անուն մը որմէ ամչնալու պատճառ պիտի չունենան։ Ահա թէ ինչո՛ւ չնորհակալ եմ լա Ռօքի որ բանտ նետեց զիս։ Ես ձգեցի բնակարան մը որ պալատի կը նմանի եւ ընտանիք մը զոր կը պաշտեմ, իյնալու համար Սանթէի խոնաւ եւ ցուրտ պատերուն մէջ։ Երբ դուրս ելլեմ, աւելի կարեկից զարճած՝ մարդկային դժբախտութեանց եւ տառապանքներու հանդէպ, նորէն չնորհակալ պիտի ըլլամ ձեզի, Պ. սը լա Ռօք»։

Դուքսը կը հեկեկար տղու մը պէս։

Իբրեւ վկայ կանչուած էր նաեւ հիւանդապահուհի մը, Օր. Քանթոն - Պաքառա, որ աննպաստ բաներ պատմեց լա Ռօքի համար եւ ըսաւ թէ ազատորմնադիր է։ Նախագահը ազդարարեց որ նիւթէն չշեղի։ Վկան մոխիկ չըրաւ եւ աւելցուց.

— Տակաւին ուրիշ բաներ ալ գիտեմ, եթէ դատարանը ուզէ պիտ լսել դռնփակ նիստի մը մէջ։

Դատավարութեան առթիւ բանտէն փոխադրուած էր նաեւ Զօր. Տիւսէն - Լէօր, որ վկայեց ի նպաստ գնդապետին։ Տի Պորկո նորէն ինքզինքէն ելլելով «վեղարաւորներու խորթ հայրը» կոչեց գնդապետը։

Այս առթիւ ալ ազմկալի տեսարաններ պարզուեցան եւ նախագահը երկու անգամ ընդհատեց նիստը։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԸ կը յանձնարարեն նամակ չղրկել Ֆ. Մխութեան մէջ հաստատուած ազգականներու եւ բարեկամներու։ Այս առթիւ կ'ըսեն թէ գերմանական հպատակներ ձերբակալուած են, պարզապէս թղթակցած ըլլալովիներմանիա գտնուած բարեկամներու հետ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՎԱՐԶԱՊԵՏԸ, որ Փարիզ հասած էր չաբաթ օր, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործերու խորհրդականին հետ։

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ - ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ եւ մասնակցութեամբ Օրիորդաց Միութեան։

19 Դեկտեմբեր, 1937 կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3էն կէս գիշեր, **Hôtel des Deux Mondes**ի չքեղ սրահներուն մէջ, **22 Ave. de l'Opéra**։

Կը խնդրուի նկատի առնել վերոյիշեալ թուականը։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պանեէօ - Քալանի «Արծիւ» ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ընկեր Բարթամ Պասմաճեանի եւ պարագաներուն իր զոքանչին մահուան առթիւ։

×

Ֆ. Կ. Պաչի Մարսէյլի Մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պ. Փայլակ ձէլալեանի, ընկերուհի Զապէլ եւ Պ. Երուանդ Գօլունեաններուն իրենց կնոջ, քրոջ՝ Տիկին ձէլալեանի մահուան առթիւ։

ԳԱՑԵՔ ՏԵՍԵՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՆԱՄԱԿՏՈՒԽ

1 Նոյ. — 13 Նոյ.

ԼԱ ՍԻՕԹԱ, Ա. Ս.— 40։
ՄՕՆԹՕՌՈՒ, Գալֆ.— 55։
ՓԱՐԻԼԻ ՎԷՆԻՍԻՕԶ, եթ.— 150։
ԹՈՒԼՈՆ, Թ. Տ.— 105։
ԼԻՈՆ, Գ. Զ.— 75 :
ԱՎԻՆԵՈՆ, Նաթ. (ի հաշիւ 0.ի)100։
ՌՕՄԷՆՎԻԼ, Մ. Ճ.— 75։
ԼԸՎԱԼՈՒԱ ՓԷՐԲ, Ժ. Ս.— 40։
ՄՈՆՓԵԼԻԷ, Ճուհ.— 75 :
ԹՈՒՆՈՒԶ, Պ. Վ.— 50։
ՎԻԷՆ, Մաչ.— 150։
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Պ.— 40։
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ս. Մ.— 140։
ԿՐԱՆԻԹ ՍԻԹԻ, Հ. Ա.— 10 տոլար։
ՊՈՐՏՕ, Ճ. Տ.— 150։
ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Փէլ.— 150։
ՄԱՐՍԷՅԼ, Վէմ.— 75։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
5 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ԻՆ
SALLE ERARD, 13, Rue du Maïl, Paris-Metro: Sentier

կը մասնակցին՝ տաղանդաւոր դաշնակահարուհի Տիկին ՄՕՆԻՔ ՀԱԱՍ եւ Լիտի Տէմիրճեան Փարիզի միջազգային նուագախումբի soliste-ներու ներքեւ։ Նաեւ առաջնակարգ արուեստագէտներէ կազմուած նուագախումբ։

ՆՈՐ ԾԱՑՏԱԳԻՐ

Գիտի գործադրուին դասական վարպետներու եղեկեղէն դուբս. հայկական գործեր, Սպհնդիարեանէ, Պարթեւեանէ եւայլն։

ՄՈՒՏՔ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 7. 10. 15 եւ 20 ՖՐ.

Կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի 51 Rue Mr. le Prince եւ գրատուն Gérardի մօտ, 32, Rue Montholon Փարիզ։

Հ. Յ. Դ.

Փառիզ

ՓԱՐԻԶԻ «ԵԳԻպտացի» կոմիտէն ընդ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջտնի բոլոր ընկերները 3 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ավէնիւ տ'Իէնալիի սրճարանին վերնայարկը, մէթրօ Քլաս տ'Իէնալի։

Գումատ

ՊՕՄՕՆԻ Զաւարեան ենթակոմիտէի անցեալ ժողովի շաբունակութիւնը տեղի կ'ունենայ 3 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական տեղը։

Հ. Յ. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

«Զաւարեան» ենթակոմիտէի դասախօսութիւնը, Հինգշաբթի, 2 դեկտ. երեկոյեան ժամը 8ին, «Վարանդեան» սրահին մէջ։

«Ռոստոմ» ենթակոմիտէի «Իշխան» եւ «Վահագն» խումբերու դասախօսութիւնը, ուրբաթ 3 դեկտ., երեկոյեան ժամը 8.30ին «Շահրիկեան» սրճարանին մէջ։

«Վարանդեան» խումբի դասախօսութիւնը, շաբաթ, 4 դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին։

«Թաթուլ» խումբի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., առաւօտեան ժամը 10ին։

«Ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., կէսօրէ ետք ժամը 3ին 4ին։

ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ԸՆԿ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

«Համազգային»ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ։

26, Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ԵԻ ՏՕՔԹ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինն իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Ա. ԱՒԱԳԵԼԵԱՆ (երգ). Պ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (գաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (սրինգ) եւ Պ. Ս. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)։

Մուտք՝ 8 ֆրանք, (թէյ եւ խմորեղէն միասին)։

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ «Չավագգային»ի ֆրանսայի կեդր. վարչութեան պարգեւաւոր վիճակահանութիւնը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻԻՆ Հ. Յ. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ տպագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եզերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Յ. Դ. Զինանշանը։ Այլ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան։

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօղոսեան եւ Յ. Միքիաքեան։

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին հետաքրքրական տեղեկութիւններ, վերջին չիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.։ Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արեւմտահայաստան 6 ֆրանք։ Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղի
ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Որուն բացառիկ փայլով անցնելուն ոչինչ չէ խնայուած։

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Մարսէյլի հայ կարողագոյն արուեստագէտները։

Կը նուագէ Մաթիէօի Տոչակաւոր «Ուօնտրը-Ժազ»ը։

Տեղի կ'ունենայ քաղաքին ամէնէն շքեղ սրահներէն մէկուն մէջ, ՍԱԼՈՆ ՔՈԼՈՊԷՐ, Դեկտ 11ին, Շաբաթ գիշեր ժամը 10էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 5։

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ,— կանխօրօք ապահովել տոմսերը Մասնաճիւղիս գանձապետ Պ. Մ. ՋՐԲԱՇԵԱՆԷ, 27 Rue d'Aubagne։

ԳԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱԶԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ի նպաստ իր պաշտպանած որբերուն մնունդի, զգեստաւորման, պատսպարման եւ դաստիարակութեան։

Տեղի կ'ունենայ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1937 կիրակի օր, ԺԱՄԸ 14—20

SALLE JEAN-GOUJONի *մէջ.8, RUE JEAN GOUJON, Paris (8e.)*

Մէթրօ Clemenceau -Champs Elysées

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Ընտիր նուագախումբ, թէյ, քէք քէյ, ճոխ պիւֆէ։

Կը հրաւիրուին բոլոր ազնուասիրտ հայրենակիցները որոնք կը համակրին Միութեանս նպատակին եւ գործունէութեան։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐԸ

Ճաշարան Ֆլօրիան

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Ագնիւ եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Ի գիտութիւն Հայ մտաւորականներու եւ խանութպաններու

կը ծանուցանենք թէ Փարիզի մէջ բացած ենք Մարսէյլի մեր պանակի վաճառատան ճաճանաճիւղը

ՅՈՎՍԷՓ ԳՕՋՈՒՆԵԱՆ

10 Rue Turbigo, Paris (1)

Մէթրօ Halles եւ Etienne Marcel

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ վաճառում. Ամենալաւ տեսակի ապրանքներ՝ անմրցելի գիներով. Այցելեցէք անգամ մը համոզուելու համար։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

Ր Ա Ֆ Ֆ Ի

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄՈՒՐԱՃԵՆԵՑՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մասնաւոր խնամքով։ Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը։

Պոլսական մասնաւոր օդի՝ տաք սրահներով։ Բաֆֆիի տնօրէնը, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ճաշկերոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէյասեղաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ անառարկելի սպասարկութեամբ։ Ամէն երկուշաբթի ԻՇԿԷՄՊԻԻ ապուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա)։ Ամէն երեկոյ կը նուագէ Թառիստ Գարեգին։

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *Մէթրօ* Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ
(*Մեր Արամին*)

ՈՒր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օդի՝ առատ տպանդերներով։ Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՍՓԷՍԻԱԼ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏՇՕՆԷՐ ՔԷՊԱՊ*ով կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ։ կիրակի օրեր *ԼՅՄՒԷՔ ԳԱՍԱՅԻՃ* եւ սեր։ Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՃԻՐԷ* ֆանջմի։ Ընտանեկան մթնոլորտ եւ ֆաճելի ժամադրավայր։ Մեկ այցելութիւն բաւական է մեր տեւական յաճախորդը դառնալու համար։

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. 6.47-22 եւ 0.74-51	Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Ֆոմսակներ՝ ամէն տեղի համար։ Հայ ճամբորդներու համար ժամնաւոր գին։ Ընդունք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎՈՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մառնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժտահոգութիւնք մուշտակեղէնու աղութեան համար։ Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրկից պատրաստ մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, պոլէրոներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ։ Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով։ կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի։

Ցայց է կիրակի օրերը մինչեւ կէսօր։

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ՄԵՐԹԵՒՆԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ	ԵՒԹԱՄՍԵԱԿ	
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
2
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
2 DECEMBRE
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3592 — ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՄԻՕՒԱԿՈՒԹԻՒՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱԼԱԾԱՆՔԻ ՆՈՐ ԱԶԴԱՆՇԱՆ ՄԸ

Հայաստանի վերջին ողբերգութեան մէջ, կարմիր ժապաւէնի մը պէս աչքի կը զարնէ պայքարի նոր եղանակ մը :

Օրուան վարիչները ու գրաքննիչները, թութակի պէս հետեւելով Մոսկուայի հրամաններուն, կը ջանան ապացուցանել թէ նախկին սոցիալ - դեմոկրատները, մասնաւորապէս «ազգային ա - ռանձնայատկութեանց» կուսակիցները — սպեցիֆիկները — նոյն - քան վնաս պատճառած են հայ ժողովուրդին եւ անոր երկրին, որքան Դաշնակցականները :

Եւ այս առթիւ ալ, ինչպէս միշտ, կը քրքրեն ու կ'արատապղծեն կարմիր Պապին՝ Լէնինի պատգամները, սկսելով 1905էն: Անչուշտ Լէնինի հետ վկայ կը կանչուին նաեւ անոր աւետարանին մեկնիչները, Սթալինն ու Բերիան, մանաւանդ երբ հարցը կը վերաբերի Անդրկովկասի :

Կարդալով այդ առթիւ հրատարակուած դրութիւնները, դժուար չէ եզրակացնել թէ բոլորն ալ կը ձգտին մէկ նպատակի,— հետզհետէ կտրել «ազգային առանձնայատկութեանց» թեւերը, որոնք իրրեւ թէ չատ լայն բացուած էին, եւ ժողովուրդներու ինքնուրոյն կեանքը ձեւակերպել ճիշդ այնպէս ինչպէս կ'ըմբռնէր Լէնին, 30 - 40 տարի առաջ :

Այս քաղաքականութեան վերջին փուլը կը կազմէ «ուսումնասիրութիւն» մը, «Խ. Հայաստան»ի մէջ (3 Նոյեմբեր), զոյգ ստորագրութեամբ եւ հետեւեալ խորագրով.— « Բնաջինջ անել հակայեղափոխական Սպեցիֆիզմի եւ Դաշնակցութեան վերջին բեկորները» :

Յօդուածագիրները ամբաստանելի միեւնոյն աթոռին վրայ նստեցնելով Դաշնակցութիւնն ու «հակայեղափոխական սպեցիֆիզմը», իրրեւ «հայ ժողովրդի ամենասխեմի թշնամիները», կը պատմեն թէ երկու հոսանքները «հանդէս են եկել միատեղ, որպէս հայ ժողովրդի արիւնը ծծող, չահագործող դասակարգերի չահերը արտայայտող ու պաշտպանող կուսակցութիւններ»: Հետեւաբար, կարելի չէ «սպեցիֆիզմի պատմութիւնը անջատել Դաշնակցութեան պատմութիւնից »:

Այսպէս դասաւորելով պատմութիւնը, եւ իրարանչիւր հատուածի մէջ վկայ կանչելով Լէնինն եւ Սթալինը, երկու ողբմելիները (Ա. Հարենց եւ Գ. Ոսկանեան) կ'ուզեն ըսել թէ անոնք որ Հայաստանը կառավարեցին մինչեւ հիմա, ուղղափառ բոլշեւիկներ չէին, այլ դաւադիր «խլուրդներ»: Հետեւաբար, անհրաժեշտ է ջախջախել, «բնաջինջ անել» անոնց վերջին բեկորները :

Այդ ազդանշանը չատոնց տուած էր Թշուառական Բերիան, գրելով «Անդրկովկասեան բոլշեւիկեան կազմակերպութիւններու» պատմութիւնը: Ան է որ կը չեշտէ, իրրեւ իրագիտական դաս .

— « Անդրկովկասեան բոլշեւիկները, բաղաքական իմքնուրոյն կուսակցական կազմակերպութիւն լինելով, զինուած լինելով յեղափոխութեան լենինեան ծրագրով ու ստրատեգիայով, անողոքաբար ջախջախում էին վրացական մենշեւիկներին, էս-էրներին, Դաշնակներին, անարխիստներին ու փէտէրալիստներին: Եւ այդ պայքարը հանդիսացաւ յեղափոխութեան մէջ բոլշեւիկների խոշոր յաջողութիւնների վճռական պայմանը, Անդրկովկասում ռուսական առաջին յեղափոխութեան վերելքի ու ծաւալման պայմանը »:

Եւ «Խ. Հայաստան»ի երկու թութակները ալ նոյն ազդանշանն է որ կը կրկնեն, իւղ լեցնելով կրակին վրայ.

— « Տարիներ շարունակ Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցութեան գլուխը անցած հակայեղափոխական – տրոցկիստական–բուխարինեան, բուրժուա-ազգայնական տարրերը՝ Ա. Ցովհաննիսեանը , Հ. Յովսէփեանը, Հ. Կոստանեանը, Ա. Խանջեանը, Հ. Ամատունին եւ ուրիշները խնամքով թագցրել են սպեցիֆիզմի հակայեղափոխական էութիւնը եւ բացայայտօրէն արգելակել են լենինեան վերը նշուած գնահատականով մեր օրերում սպեցիֆիկեան եւ Դաշնակցութեան տականքների դէմ տարուելիք պայքարը»:

Ինչպէս կը տեսնէք, պատահական պոռթկում մը չէ անշուշտ հալածանքները, «մաքրագործումները»ու եւ դնդակահարութեանց ժխորը, այլ յատկապէս մշակուած, գիտականօրէն ծրագրուած քաղաքականութիւն մը, վեր ի վայր չրջելու համար զանազան հանրապետութեանց մէջ հաստատուած կարգուսարքը: Ուրիչ խօսքով, բոլորովին խաթարելու, խեղկատակութեան, ծաղրանկարի վերածելու համար «ազգային» կոչուած քաղաքականութիւնը :

Այս բոլորը կը տանին միեւնոյն չարաչուք եզրակացութեան, — հետապնդումները, բոլշեւիկեան հաւատաքննութիւնը, փոխադարձ լրտեսութիւնները ու մատնութիւնները, «գումներ»ն ու «բնաջնջումները» ոչ թէ պիտի մեղմանան, այլ պիտի չարունակուին աւելի բուռն, վայրենի թափով մը, երեւանի ղեկավարութիւնը ձգելով ռուսահաս, վրացահաս, հայկական կեանքէն կտրուած խամաճիկներու ձեռքը :

Աչքէ անցուցէք նոր անուանումները, կուսակցական թէ պետական, եւ ձեր սեփական խելքով դատեցէք ամբողջ անցուդարձը :

Անոնք որ օրն ի բուն երդում - պատառ կ'ըլլան յանուն Խ. Հայաստանի ղեկադրոյն չահերուն, պէտք չունին կրակ տեղալու Դաշնակցութեան մամուլին դէմ: Թող կարդան, կարդան ու սերտեն խորհրդային հրատարակութիւնները, հայերէն թէ ռուսերէն: Մնացեալը հէքեաթ է :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐՋԱՑԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՀԱԻԱՍՏԻՔՆԵՐՈՎ

Գերմանական խնդիրը միջազգային

Լոնտոնի խօսակցութիւնները վերջացած ըլլալով, Ֆրանսայի վարչապետը եւ արտաքին նախարարը Փարիզ վերադարձան առջի օր: Երկու կառավարութիւններն ալ չատ գոհ կ'երեւան կատարուած աշխատանքէն :

*Այս առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ Լորտ Հալիֆաքս Ֆրանսացի նախարարներուն հաղորդեց Գերմանիոյ մէջ ունեցած խօսակցութիւնները: « Պ. Պ. Շօթան եւ Տէլպոս գոհունակութեամբ հաստատեցին թէ լորտ Հալիֆաքսի այցելութիւնը, որ անհատական եւ անպաշտօն ըլլալով չէր կրնար անմիջական արդիւնք ունենալ, կը ձգտէր փարատել միջազգային թիւրիմացութեան պատճառները եւ բարելաւել մթնոլորտը : Այս առթիւ քննուեցան Եւրոպայի ընդհանուր խնդիրները, խաղաղեցման հեռանկարը եւ զինաթափութեան հնարաւորութիւնները: Այս կարեւոր խնդիրները քննած եւ վինոթափութեան հնարաւորութիւնները: Այս կարեւոր խնդիրները քննած առեն, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի նախարարները անդամ մը եւս հաստատեցին երկու երկիրներուն դիրքի եւ տեսակէտներու նոյնութիւնը: Նախարարները նախնական քննութեան մը ենթարկեցին զաղթային խնդիրը, իր բոլոր երեսներով և հաստատեցին թէ այդ խնդիրը չի կրնար անջատօրէն նկատի առնուիլ, մանաւանդ որ կապ ունի չարք մը պետութեանց հետ: Հաստատուեցաւ թէ խնդիրը կը կարօտի աւելի խոր ուսումնասիրութեան մը: Ֆրանսայի նախարարները իրենց պաշտօնակիցներուն հաղորդեցին տեղեկութիւններ՝ Պ. Տէլպոսի յառաջիկայ այցելութեան մասին՝ դէպի Կերը. եւ արեւելեան Եւրոպայի զանազան երկիրները: Այս առթիւ գոհունակութեամբ հաստատուեցաւ որ երկու կառավարութիւնները փոխադարձաբար չահագրգռուած են խաղաղութեան պահպանումով՝ Եւրոպայի այդ մասին մէջ: Սպանիական ոտնձգութիւնները եւ Միջերկրականի խնդիրները քննուեցան ամբողջութեամբ եւ հաստատուեցաւ թէ, հակառակ բոլոր դժուարութեանց, ոչ - միջամտութեան քաղաքականութիւնը բոլորովին արդարացի է եւ իրապէս օգնած է նուազեցնելու տագնապին միջազգային անդրադարձումները:Երկու կառավարութիւնները պիտի չարունակեն իրենց ջանքերը, աւելի արդիւնաւոր դարձնելու համար այս քաղաքականութիւնը: Անգլիացի եւ Ֆրանսացի նախարարները քննեցին նաեւ Ծայր. Արեւելքի կացութիւնը, լիովին հաստատելով անոր ծանրութիւնը: Անոնք հաստատեցին թէ պատրաստ են գործակցելու միւս չահակից պետութեանց հետ, իրենց իրաւունքներն ու չահերը պաշտպանելու եւ միջազգային դաշնագիրներէ բխած պարտաւորութիւնները կատարելու համար» :

Զեկոյցը յետոյ կ'ըսէ թէ երկու կառավարութեանց ներկայացուցիչները փոխադարձ վստահութեամբ քննեցին ուրիշ միջազգային խնդիրներ, եւ, ա - ռանց չեղելու միջազգային գործակցութեան սկզբունքէն, կրկին եւ կրկին բաղձանք յայտնեցին գործակցելու բոլոր աղբերուն հետ, ընդհանուր խաղաղեցում յառաջ բերելու համար ազատ եւ խաղաղասիրական բանակցութիւններով :

Ի՞նչպէս պիտի գոհացնեն Գերմանիան

Քաղաքական չրջահայեացներու մէջ կը կարծեն թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա արագացուցած են որոշ գոհացում տալու Գերմանիոյ գաղթային պահանջներուն, համաձայնական պիլոտներ կատարելու հրաւիրելով Գերմանիոյ, Հարաւ. Ափրիկէն, Աւստրալիան եւ Նոր Զելանտան, որոնք բոլորն ալ բաժին ստացած են գերմանական աւարէն: Այս առաջադրութեամբ, հրաւէր պիտի ուղղուի նաեւ Ճապոնիոյ, որ ստացած է Խաղաղականի գերմանական կղզիները, եւ Իտալիոյ, որ կրցեց գերմանախօս Թիրոլը: Կը նշանակէ թէ խնդիրը նորէն պիտի ձգձգուի, քանի որ անհրաժեշտ է բանակցութիւններ կատարել: Կ'ըսուի թէ Փորթուկալէն ալ պիտի պահանջուի Գերմանիոյ ձգել գաղթավայր մը որ իրեն կը պատկանի 1575էն ի վեր :

Իրագեկները կը հաւատան թէ Լորտ Հալիֆաքսի գերուցումը ծանր տպաւորութիւն գործած է Պ. Պ. Շօթանի եւ Իվօն Տէլպոսի վրայ: Անոնց կարծիքով, Գերմանիան պիտի պահանջէր Քամէրունի, Թոկոյի, Թանկանիքայի, Հարաւ. Ափրիկէի եւն. գաղթավայրերը, զորս կորսնցուցած էր մեծ պատերազմին: Արդ, Լորտ Հալիֆաքսի զեկուցումէն կ'երեւայ որ Հիթլէր կ'ուզէ ունենալ նաեւ պելժիական Քոնկոն եւ Փորթուկալի Անկոլան, ինչ որ կը նշանակէ ոչնչացնել այդ երկու երկիրներուն գաղթային իշխանութիւնը: Այս պատճառով էր որ Պելժիոյ թագաւորը Լոնտոն գնաց անցեալ չաբթի :

**** Պերլինի եւ Հռոմի մէջ միշտ վերապահ, աւելի ճիշդ՝ յոռետես են այս խօսակցութեանց արդիւնքի մասին եւ չատ անորոշ կը գտնեն արուած հաւատիքները :*

ՆՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Դեսպան Դաւթեանի թիկնապահներն անգամ կը խակեն

»»»» o ««««

« Տէյլի Թելէկրաֆ »ի թղթակիցը կը հեռագրէ Մոսկուայէն.—

Երկու խորհրդային բարձր պաշտօնատարներ, որոնք հանրածանօթ են Լոնտոնի մէջ, կը կարծուի թէ ձերբակալուած են: Ատոնք են Ալեքսանդր Օզերսկի, նախկին առեւտրական դեսպան պատուիրակը, եւ իր նախորդը՝ Սալոմոն Բրոն :

Օզերսկի Մոսկուա վերադարձաւ մէկ տարի առաջ, կարեւոր պաշտօն մը ստանձնելու համար նորակազմ պաշտպանութեան ճարտարարուեստի գործատվարութեան մէջ: Բրոն, որ քաջածանօթ է նաեւ Նիւ Եորքի մէջ, իրրեւ նախկին անօրէնը խորհրդային առեւտրական պատուիրակութեան, վերատեսուչ նշանակուեցաւ հրատարակչական պաշտօնատան, յաջորդելով հին բոլշեւիկ Թոմսքիի որ անձնատուր եղաւ անցեալ տարի օգոստոսին, ձերբակալութենէն խուսափելու համար :

(Հարերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵՆԷ ՄԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻՆ

Ձամբորդը , երբ տուն կը վերադառնայ, հանգստանալու ժամանակ՝ սպա մը կը խփէ աչքերը, եւ կը դիտէ ճամբան որ կը պատկերանայ շարժակարի մը պէս բաբախուն ու գունաւոր, իր երեւակայութեան պրիսմակին միջէն :

Այնպէս ալ, այս պահուն, երբ աչքերս կը խփիմ կատուի մը պէս, կը տեսնեմ որ գունաւոր ժապաւէնի մը վրայ կը բրդուայ ճամբան, Այներիայէն մինչեւ Փարիզ :

Ահա Պլիտան (պզտիկ բաղաք), Աթլաս լերան ստորոտն ինկած, զոր տեղացի բանաստեղծները կ'անուանեն Ռուբիտա (վարդերու բաղաք), որու մեծագոյն հրապարակին վրայ հաւաքները կը դառնան շարունակ՝ ներկարարի սմոտուկ մը իրենց ուսին: Ես այնտեղ ճանչցայ փոքրիկ գաղութ մը, ձեռներէց եւ ազգանուէր: Ես այնտեղ ունեցայ բազմաթիւ բարեկամներ, որոնց դիմանկարները կ'անցնին աչքիս առջեւէն, այս պահուն: Եւ ահա Ֆիւիին, եւ ահա Արմէնը···:

Եւ յետոյ արշաւս կապիկներու վրայ: Ես ակէն մինչեւ ամպածրար բարձունքը Աթլասի, Գունաւոր Չերմուկէն մինչեւ հին մայրաքաղաքը հռովմէական ափրիկեան կայսրութեան :

Ահա Միջերկրականը իր երազային կապոյտով եւ կախարդական վերջալոյսով: «Օրան» շոգենաւը կ'օրօրէ մեզ՝ մինչ ,շաբաթականի սրահին մէջ, գաւարթ կատակերգութիւն մը կըմոռցնէ մարտանաւերու անակնկալ այցելութիւնները, գիշեր ատեն, սպանիական կղզիներուն առջեւ :

Ու Մարսէյլը,—Հայոց սեմնչելի եկեղեցին իր սպիտակ փակեղով, որու հովանիին տակ կը խոկայ իմաստուն եկեղեցական մը Դուրեանի դպրոցէն: Ու խանդավառ երիտասարդութիւն մը, բարեկամներ բոլորը, որոնց պիտի ուզէի տալ ինչ որ թանկագին է ինձ, — այնքան պարտական կը զգամ ինքզինքիս իրենց համակրանքին :

Եւ ահա, դարձեալ, ճեպընթացը օրօրելով կը տանի զիս Վալանսի ընկերներուս, որոնց կարգին՝ տարէց եւ սպիտակափառ հայրենակիցներու ներկայութիւնը կը յուզէ զիս: Կը ւնո՞ղլ, որու վողոցներուն ծայրը մէկ կողմէն կը կաճգնին լեռներ որ ձիւն բռնած են, մլուս կողմէն՝ լեռներ որ արեւ բռնած են, — ի՞նչ խաղցր էր երեկոն, այստեղ, երբ ջրվէժի պէս կը հոսէր գինին եւ ուրախութիւնը մեր տղոց բերնէն:

Եւ ահա վիէնը, ուր կը մտնեմ յոգնած, մսած, դողդղալով, օգտակար բանի մը խօսք ըսելու կարմիր խաչի անդամուհիներու : Ու կը մեկնիմ անմիջապէս Լիոն, ուր անակնկալ խանդավառութիւն մը զիս արթուն եւ ոտքի կը պահէ գիշերը մինչեւ ժամը առաւտեան 2,— դեռ աչքիս առջեւ կը պարէ սեմնչելի տղայ մը, Սօֆեան , որ իր ընկերներով այնքան կենդանացուց սրահը ,ու տակաւին թարմ է յուզումը, որ բռնեց զիս՝ տեսնելով սպիտակահեր հայրենակիցի մը երիտասարդական ոգեւորութիւնը, «Մենք անկեղծ զինուոր ենք»ին մէջ լեցուցած իր կրակը, եւնկօ ջան մեր կրտսեր ընկերոջ հազագալիր կանչը, մեր Պազպազին ճարտարութիւնը իրրեւ թամատա··· : Ցետոյ գլուխ գլխի խօսակցութիւնը Արագին ու Տարագին միջեւ ու թիւրո դէպի Փարիզ :

Ա՛հ, ինչ է ինձ յիշել այս երկարու գունեղ ժապաւէնին պատկերները, —երեկո՞ պիտի նկարագրեմ զանոնք: Ինչ որ հիմա, աչքերս խուփ տեսնելէ վերջ, կ'ուզեմ արձանագրել այստեղ, ա՛յս է միայն.— Զգուի՛նք միայն թշուառութիւն տեսնելով մեր թափառական ժողովուրդին մէջ: Շինարար եւ ձեռներէց, ան դարմաներ է արդէն իր վէրքերը եւ կ'աշխատի առողջ, չարքաշ եւ ինքնավստահ : Ինքնաբաւ դարձեր է մեր ժողովուրդը մեծ մասամբ, շատեր նախանձելի վիճակ մը ստեղծեր են իրենց համար: Կ'ուտեն կուշտ փորով ու կը զուարճանան ի - րենց ամբողջ հոգիովը: Երջանիկ եւ հիացման արժանի ժողովուրդ մըն է Հայը: Ու մանաւանդ ան ունի երիտասարդութիւն մը, որ խանդավառ է, ձեռներէց եւ հայրենասէր :

Երբ, աչքերս խուփ, երեւակայութեանս պրիսմակով, ճամբուս վրայ կը դիտեմ բեզ, ով երիտասարդութիւն Հայկազանց, չեմ կրնար զսպել ադաղակը· — ծա՛փ ու ողջո՛յն բեզ:

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

15 ԱՆՏՈՒԿ ՌՈՒԻԼ ԳՏՆՈՒԵՑԱԻ ՊՈՒԱ ՏԸ ՊՈՒԼՈՆՅԻ ՄԷՋ

Ի՞նչ գտնուած է մինչեւ այսօր

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ «վեղարաւոր» դաւադիրները վախնալով խուզարկութեանց հետեւանքներէն, սկսած են ամէն անդին նետել մեծ քանակութեամբ զէնք եւ ռազմանիւթ :

Այսպէս, առջի օր Պուա որ Պուլոնյի մէջ, կենդանաբանական պարտէզին մօտ գտնուեցան 18 անուններ, որոնց իւրաքանչիւրը կը պարունակէր 32 լեցուն ռումբ : (576 հատ) : Մնուներէն վրայ գրուած էր «Մնուներդի նուէր Պ. Բլէնկի» (քիմիագէտ քաղաքապետական տարրալուծարանի) : Նոյն օրը գտնուեցան նաեւ լրագիրներու մէջ փաթթուած երկու դնդացիրներ եւ փամփուշտներ, Սէն ծէռմէնի անտառին մօտ: Իսկ վէնսէնի մէջ գտնուեցան զինուորական հանդերձանք եւ համազգեստներ :

Խուզարկութիւնները կը չարունակուին ամէն կողմ, Փարիզի թէ գաւառի մէջ: Առջի օր խուզարկուեցաւ առողջապահական հաստատութիւն մը, որուն բժիշկը, Տօքթ. Պլօնտէն Վալթէր, հարցաքննութեան կանչուած էր որոշ կասկածներու վրայ: Հաստատուեցաւ թէ հիւանդապահուհիներ կը պատրաստուէին այդ հաստատութեան մէջ, գաղտնի կոմիտէին համար: Հարցաքննուեցաւ նաեւ հրամանատար մը, որուն անունը գաղտնի կը պահուի առ այժմ :

Ոստիկանական վերատեսչութիւնը մասնաւոր ազդով մը կ'իմացնէ թէ անոնք որ զէնքեր կը գտնեն կամ ունին, իրրեւ «պատերազմի յիշատակ», կրնան մօտակայ պահականոցը յանձնել, կամ խնդրել որ գան տանին: Այս առթիւ կ'աւելցնէ թէ վտանգաւոր է ռումբեր եւն. նետել ճամբաներու վրայ, քանի որ կրնան մանուկներու ձեռքը անցնել :

Մօտաւոր հաշիւներու համաձայն մինչեւ հիմա բռնուած են,— հինգ պահեստներու մէջ (Փարիզ) .— 3 Հոչքիս զնդացիր, 103 զնդացիր- հրացան, 107 գահավէժ հրացաններ, 18 տարբեռնակ, 438 ուժանակի կամ մէլինիթի փամփուշտ, 3104 լեցուն ձեռնառումբ, 137.900 հրացանի գնդակ, եւն.:

Գաւառի մէջ ալ խուզարկութիւնները կը չարունակուին նոյն խստութեամբ :

Երեսփոխան կափիան նամակ մը ուղղելով ներքին նախարարին, պահանջեց քննութիւնները եւ խուզարկութիւնները կատարել առանց խրտուիլեան, երեւան հանելու համար «այն բոլոր գաղտնի զինապահեստները որ երկար տարիէ ի վեր հաստատուած են համայնավար կուսակցութեան կողմէ »:

ՂՎՈՎՈՒՄՆԵՐ

(ՎԵՊԵՐԻ ՁԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ)

»»» • ««««

Բերի գիտակ ու հմուտ ձեռքը, հետո՝ ինչպես ասում են, ինքն իրեն կանգնեց։ Ես ոչ միայն չեմ ուզում, այլև չեմ կարող ասել, թե ինչ է ինձ պատահել այդ ժամանակ։ Ես ոչ միայն չեմ հասկանում, այլև չեմ ուզում հասկանալ, թե ինչ է ինձ պատահել այդ ժամանակ։ Ես ոչ միայն չեմ ուզում, այլև չեմ կարող ասել

ԹՂԹԱՏԵՐ

ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀՈՒՅՍԻ-ՓՈՒԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԳԱՆ

»»» • «««

Ֆոսա էֆենտին լուռ ու մունջ նստել էր իր բիւրօյի առջև, ոտքերը միմեանց վրայ խաչած, ձեռքերը ծոցերը խրած, գլուխը կախ, աչքերը գետնին յառած, ու ոչ մի շարժում չէր անում, ոչ մի խօսք չէր արտասանում, ոչ մի ձայն չէր հանում, ոչ մի հոգի չէր տեսնում, ոչ մի բան չէր լսում, ոչ մի բանի մասին չէր մտածում, ոչ մի բանի վրայ ուշադրութիւն չէր դարձնում, ոչ մի բանի հետ գործ չէր ունենում, ոչ մի բանի հետ հետաքրքրուած չէր երեւում, ոչ մի բանով չէր զբաղուած երեւում, ոչ մի բանի հետ կապ չէր ունենում, ոչ մի բանի հետ առնչութիւն չէր ցոյց տալիս, ոչ մի բանի հետ ոչ մի յարաբերութեան մէջ չէր գտնւում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի կերպ չէր զուգադիպում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի տեսակ չէր համապատասխանում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի ձեւով չէր համաձայնում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի կերպ չէր համակերպւում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի տեսակ չէր համաձայնեցնում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի ձեւով չէր համաձայնւում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի կերպ չէր համակերպւում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի տեսակ չէր համապատասխանում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի կերպ չէր զուգադիպում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի յարաբերութեան մէջ չէր գտնւում, ոչ մի բանի հետ ոչ մի տեսակ առնչութիւն չէր ցոյց տալիս

Լսուած միւս ձերբակալութիւններն են.—

1.— Բոնդարէնկօ, Ուկրայնայի 30 տարեկան վարչապետը, որ նշանակուեցաւ սեպտեմբերին, երբ նախորդը՝ Լուբչէնկօ անձնասպան եղաւ, ձերբակալութենէ խուսափելու համար :

2.— Վլատիմիր Զատոնսկի, Ուկրայնայի կրթական գործավարը 1932էն ի վեր, երբ իր նախորդը, Սկրիպնիկ, անձնասպան եղաւ :

3.— Ժան Եոզէֆ Արչնս, Նիւ Եորքի ընդհ. հիւպատոսը, նախապէս խորհրդական Փարիզի դեսպանատան եւ անօրէն Մոսկուայի օտար մամուլի վարչուհեան :

4.— Էրիխ Ազմուս, խորհրդային դեսպան Ֆինլանտայի, զաւակը գերմանացածին լուտերական երէցի մը :

Այս կալանաւորներէն Զատոնսկի, անդամ Մոսկուայի Կեդր. Գործադիր Կոմիտէի նախագահութեան, մոլեռանդ սթալինական մը կը համարուէր, Բոնդարէնկոյի պէս : Իրենց կենդանագիրները յանկարծ վար առնուեցան Քիէվի մէջ, յեղափոխութեան քսանամեակի նախօրեակին, ինչ որ մեծ զարմանք պատճառեց :

Արչնս առեն մը պաշտօնական «հերոս» մըն էր : Ուսէն զարնուեցաւ Լոզանի խորհրդաժողովին առեն, երբ կը փորձէր պաշտպանել խորհրդային դէպ- խաւոր պատուիրակը, Բորովսկի, որ սպաննուեցաւ սպիտակ Ռուսի մը կողմէ, պանդոկի մը մէջ : Իր եղբայրը մէկ վարիչն էր Լեհաստանի հրեայ ընկերվարական կուսակցութեան (Բունդ) :

Գնդակահարութեանց թիւը նուազիլ սկսած է : Նոյեմբերի առաջին կէսամսեակի ընթացքին, իմ ստացած գաւառական թերթերուս մէջ գտածս 154 մահավճիռներ :

*** վարչապետ կը հեռագրեն Հավասի.— Զեկայի վեց քննիչներ խուզարկեցին Վարշաւայէ կը հեռագրեն Հավասի.— Զեկայի վեց քննիչներ խուզարկեցին Վարշաւայի խորհրդային դեսպանատունը, ինչպէս կը ծանուցանէ կաթոլիկ օրկանը՝ «Մալի Ժիէննիկ» : Այս թերթին համաձայն, Զեկային ներկայացուցիչները իրենց ձեռքն ունենալով եէժովի առորագրած հրամանները, գրաւած են նախկին դեսպան Ժաք Դուէեանի եւ մամուլի բաժնի նախկին վարիչ Ալեքսանդրովի գրասենեակներուն մէջ գտնուած բոլոր թուղթերը : Դեսպանը եւ կցորդը վերջերս Մոսկուա կանչուած էին եւ ոչ ոք գիտէ թէ ի՛նչեղած են : Միւս կողմէ, կ'ըսուի թէ Զեկային պատուիրակները խուզարկելով Դուէեանի մասնաւոր յարկաբաժինը, քակեր են չատ մը թիկնաթոռներ, կարծելով թէ վտանգաւոր թուղթեր պիտի գտնեն : Պատուիրակները վերադարձած են Մոսկուա, միասին տանելով դէզ մը թղթածրարներ :

*** Զանազան աղբիւրներէ կը հաւաստեն թէ Լոնտոնի խորհրդային դեսպանատան նաւային կցորդին՝ ինչպէս եւ Լոնտոնի, Քուենսի, Էդլսինկֆորսի եւ Վարշաւայի զինուորական կցորդներուն ձերբակալման հետեւանքով, եէժով նոր գատ մը կը սարքէ : Համաձայն իր տեղեկագրին, որ վաւերացուած է մարտի Վորոշիլովի կողմէ, 15 զինուորական կցորդներ, յանցաւոր հրաշակուած են, «կազմած ըլլալով գաղտնի խմբակ մը, լրտեսութիւններ կատարելու համար ի նպաստ ֆաշական պետութեանց, ինչպէս եւ մահափորձ մը՝ ժողովուրդներու առաջնորդ Սթալինի դէմ» : Այս բոլոր «յանցաւորները» Մոսկուա կանչուած են զանազան պատուիրակներով, գատաւորու համար այն Աստեղին առջեւ որ մահուան գատապարտեց մարշալ Թուխաչեւսկին եւ եօթը զօրավարներ : Ամբաստանեալներուն մէջ կը գտնուին Փարիզի (Զօր. Մէմէնով), Թոքիոյի, Նանքինի, Թէհրանի, Քապուլի, Հռոմի, Վալենսիայի, Աթէնքի եւ Լինկիւրիի զինուորական կցորդները :

*** Լեհական թերթերը կը գրեն թէ Մոսկուա-Վլատիվոսթոք ճեպընթացին պաշտօնեաներէն եօթը հոգի գնդակահարուած են, ամբաստանուած ըլլալով թէ փորձեր էին թունաւորել մարշալ Պլուխէրը եւ անոր թիկնապահները : Տրուած տեղեկութեանց համաձայն, չորս բարձրաստիճան սպաներ մեռած են ահռելի տառապանքներէ վերջը, ճաշած ըլլալով այդ կառախումբի վահոն - ճաշարանին մէջ : Ուրիշ երկու սպաներ փրկուած են երկար դարմանումի շնորհիւ երէկ երկուշաբթի առաւօտ Պլուխէրը այդ օրը տակաւ ըլլալով, չէ մասնակցած ճաշին : Բոլոր հոգի թունաւորման նշաններ ցոյց տուած էին, մասնակցած ըլլալով այս ճաշին :

Ալէքսանդրէթի սանճաքին Սահմանադրութիւնը

Ինչպէս գրած էինք, նոյեմբեր 29էն գործադրութեան մէջ մտաւ Ալէքսանդրէթի Սանճաքին նոր սահմանադրութիւնը : Այդ առթիւ ուրախութեան ցոյցեր կատարուեցան ամբողջ օրը, մասնաւորապէս Անթիոքի թրքական թաղին եւ ուրիշ քաղաքներու մէջ : Արարները բողոքի ցոյց մը կատարեցին, մարզպանը միայն Ֆրանսայի դրօշը արտօնած ըլլալով : Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած էր, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար : Բողոքողները ի վերջոյ հանրագրութիւն մը ներկայացուցին մարզպանին, ստորագրուած՝ Արարներու, Ալէվիներու եւ ՀԱՑԵՐՈՒ կողմէ :

Մարզպանին պատուիրակը 48 ժամուան համար փակեց արաբական կոմիտին գրասենեակը, անոր անդամները դրգռիչ ցոյցեր կատարած ըլլալով, եւ ութ օր դադարման դատապարտեց Թուրքերէն թերթ մը, որ անճիշդ յայտարարութիւն մը հրատարակած էր : Իրիկունը պաշտօնական պարահանդէս մը տրուեցաւ Ալէքսանդրէթի քաղաքապետարանին մէջ, ուր ներկայ էին բոլոր հասարակութեանց ներկայացուցիչները, նախագահութեան մարզպանի պատուիրակին :

Վարձակալութեան նոր օրէնք

Երեսփ. ժողովը 207ի դէմ 352 ձայնով քուէարկեց օրինագիծ մը, որով մինչեւ 1942 կ'երկարաձգուին բնակարաններու վարձակալութեան օրէնքները :

Քուէարկուած օրինագծին համաձայն, տանտէրները ոչ միայն պիտի չկրնան աւելցնել բնակարաններու վարձքերը, այլ եւ անփոփոխ պիտի մնայ Լաւալի կողմէ հաստատուած 10 առ հարիւր զեղչը (1935) : Առաջարկուեցաւ ջնջել այդ զեղչը, բայց ժողովը մերժեց 284ի դէմ 302 ձայնով : Օրինագիծը կ'արտօնէ որոշ յաւելումներ, վարձակալներուն հաւանութեամբ, երբ անհրաժեշտ համարուի բարելաւումներ կատարել :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳՆԴ. ՏԸ ԼԱ ՌՕՔԻ անուանարկութեան դատերուն առթիւ, առջի օր խօսեցան գնդապետին երկու վաստաբանները : Երկուքն ալ ջանացին ապացուցանել թէ գնդապետը դրամ չէ ստացած գաղտնի վարկերէն եւ թէ կարելի չէ հաւատալ Թաուտիէյի խօսքերուն : Այս առթիւ երեւան հանեցին անոր անցեալը : Դատավարութեան ընթացքին կարդացուեցան Տիկին Շօթանի հեռագիրը եւ Զօր. Փալիւի նամակը : Երկուքն ալ կը հերքէին դուքս տի Պորկոյի այն վկայութիւնը թէ իրենք ըսած են որ գնդ. տը լա Ռօք ամէն օր դաւադիրներու ցանկը կը ներկայացնէ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼԸ ծովակալ Հորթի, Թագաւոր Հուշակուեցաւ քանի մը ժամուան համար, Տէպրէչէն քաղաքի հիթլէրականներուն կողմէ : Այս առթիւ յայտարարութիւն մըն ալ կարդացուեցաւ, բայց ի վերջոյ ոստիկանութիւնը պզտ ջուր լեցուց իրենց ուրախութեան վրայ : oo

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍԸ երկարաձգելու համար օրինագիծ մը ներկայացուեցաւ երեսփ. ժողովին , 450 միլիոն ֆրանք վարկով : Արմատական խմբակցութիւնը հակառակ է երկարաձգման :

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
5 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԻՆ
SALLE ERARD, 13, Rue du Mail, Paris-Metro: Sentier

կը մասնակցին՝ տաղանդաւոր դաշնակահարուհի Տիկին ՄՕՆԻՔ ՀԱԱՍ եւ ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԻԱՆ Փարիզի միջազգային նուագախումբէն. դէմքերու solistեներ ինչպէս նաեւ առաջնակարգ արուեստագէտներէ կազմուած նուագախումբ:

ՆՈՐ ՑՈՑԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գիտի գործադրուին գասական վարպետներու երկերէն դուրս. հայկական գործեր, Սպեգիպարեանէ, Պարթեւեանէ եւայլն:

ՄՈՒՏՔԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 7. 10. 15 եւ 20 ՖՐ.

կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի 51 Rue Mr. le Prince եւ գրատուն Gérardի մօտ, 32, Rue Montbolon Փարիզ:

Հ. Ց. Դ.

Փաւիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Եգիպտացի» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները 8 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ավընթ. տ'Իթալիի սրճարանին վերնայարկը, մէթրօ Բլաս տ'Իթալի:

Գաւառ

ՊՕՍԹՈՆի Զաւարեան ենթակոմիտէի անցեալ ժողովի շարունակութիւնը տեղի կ'ունենայ 3 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական տեղը:

ՎԱԼԱՆՍԻ հրիստափոր կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 3 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին Հ. Ց. Դ. Սիամանթօ ակումբին մէջ: կարեւոր օրակարգ:

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

«Ռոստոմ» ենթակոմիտէի «Իշխան» եւ «Վահազն» խոսմբերու դասախօսութիւնը, ուրբաթ 3 գեկտ., երեկոյեան ժամը 8.30ին «Շահիրիկեան» սրահին մէջ:

«Վարանդեան» խումբի դասախօսութիւնը, շաբաթ, 4 դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին:

«Թաճուլ» խումբի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., առաւօտեան ժամը 10ին:

«Ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., կէսօրէ ետք ժամը 3ին Դիշդ 4ին:

ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ԸՆԿ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Խնջոյք «Հ. Ց. Դ. Օ »ուաև առթիւ

Իսի Լէ Մուլինոյի Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան» Կոմիտէին կողմէ 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան» Ակումբին մէջ: երգ, արտասանութիւն, նուագ եւլն.: ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ:

ԻԱՑՈՒԱԾ Է «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳՐԻ 16ՐԴ. ՏԱՐՈՒԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

« Հայրենիք » ամսագիրը լրացուց իր 15ամեակը :

Բացուած է 16րդ տարուան բաժանորդագրութիւնը :

Ընթերցողները իրենց առաջին պարտականութիւնը կատարած կ'ըլլան « Հայրենիք » ամսագրի հանդէպ՝ անոր 15ամեակի առթիւ, եթէ առանց յապաղումի, նորոգեն իրենց բաժանորդագրութիւնը :

Ընթերցողները կրնան օգնել « Հայրենիք » ամսագրին նաեւ տարեկան բաժնեգին մը նուիրելով հանրային հաստատութիւններու կամ կարօտեալ հայրենակիցներու եւ բարեկամներու :

Տարեկան բաժնեգին՝ 5 տոլար : Օրաթերթ «Հայրենիք»ի հետ միասին՝ 10 տոլար :

Հասցէ :— 13 — 15 Shawmut St. Boston, Mass. (U. S. A.) :

Կարելի է դիմել նաեւ «Ցառաջ»ի վարչութեան :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

« Համազգային »ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ:

26, Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ԵՒ ՏՕՔԹ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Ա. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ). Պ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (գաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (սրինգ) եւ Պ. Ա. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն):

Մուտք՝ 8 ֆրանք, (Թէյ եւ խմորեղէն միասին):

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ «Համազգային»ի Ֆրանսայի կեդր. վարչութեան պարգեւաւոր վիճակահանութիւնը:

Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակը Լիոնի մէջ

Ազգային մեծ եւ անմահ վիպագրին՝ Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակի հանդէսը պիտի տօնուի արտակարգ պատրաստութեամբ եւ մասնակցութեամբ քանիէ աւելի կազմակերպութիւններու :

4, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

Գ. Թաղապետարանի սրահին մէջ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն եւ տեղւոյն վրայ առանձին թռուցիկներով :

ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՍԿԱՈՒՄԲ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը Ուրբաթ 3 Դեկտ. ժամը 21ին, 8 Ռիւ Պօսիւէ, կը խօսի իր անգամներէն Ե. ԼԱՋԻՆԵԱՆ, նիւթ՝ »Մխիթարեան եւ Մուրատ-Ռաֆայէլեան հաստատութիւններու պատմութիւնը»:

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Պուալուզիի «Վարանդեան» խումբը, իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Նշան Մազմանեանի եւ պարագաներուն, նախկին ընկեր ՄԿՐՏԻՉ ՄԻՒԱՁԼԵԱՆԻ (Ծնած Սեբաստիոյ Խորոխոն գիւղը) դառնադէպ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Պուլկարիա :

×

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Պանեէօ-Ֆաչանի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերուհի Վ. Պասմաճեանի եւ պարագաներուն, իրենց մօր՝ Տիկին ԻՒՂԱՒԲԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի մահուան առթիւ :

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ երգչախումբին ընկերական ամսական հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ 3 դեկտեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, 8, բիւ Պօսիէ : Գեղարուեստական բաժին, պիւֆէ եւ պար : Մուտքերու մասնակցութեան համար 2 ֆրանք :

ԳԱՑԵՔ ՏԵՍԵՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՀԱՅՈՒԵՐՑ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ Միութեան կողմէ

4 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

ETABLISSEMENT SUSSETի սրահներուն մէջ, 206 quai de Valmy Փարիզ, մէթրօ Jean-Jaurès:

Գեղարուեստական բաժին: Արժանթինեան ընտիր օրքեսթրը: Մեծ թօմպոլա: Ճոխ պիւֆէ: Ժողովրդական պիներով:

Մուտք՝ այրերու 10 ֆր. կիներու 8 ֆր.:

Տոքթ. Ս. ՄԵԼԻՔԻ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:

Մանուածքի քիմի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց: Կը դարմանէ նաեւ նեթքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը 2—7:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4, հեռաձայն Trud. 21-03

ՀԱՅՑԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2- 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

"ՇԻՐԱԿ"

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Աւանդական զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով: Հայա ւանդական սեղանին զարդ:

Դեր-ծակատուն Ց. ՔԷԼԹԻԿԵԱՆ

6 Rue Geoffroy-Marie, Paris, *մէթրօ* Cadet Tél. Prov. 95—68

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Հղդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌԸ

Ճաշարան ՅԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Ի գիտութիւն Հայ մաշկեղիններու եւ խանութպաններու կը ծանուցանենք թէ Փարիզի մէջ բացած ենք Մարսէյլի մեր պահանի վաճառատան մասնաճիւղը՝

ՅՈՎՍԷՓ ԳՕՋՈՒՆԵԱՆ

10 Rue Turbigo, Paris (1)

Մէթրօ Halles եւ Etienne Marcel

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ վաճառուած Ամենալաւ տեսակի ապրանքներ՝ անմրցելի գիներով: Այցելեցէք անգամ մը համոզուելու համար:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք քրդելէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, քրիքօթաժի, գուլպաներու եւն. իջեցմամբ:

Ամենալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

Փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԴՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 78

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ՕՐԹՈՒԻՃԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր
Անգլիա եւ Իտալիա	265 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ VENDREDI 3 DECEMBRE 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3593 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄՐՄԱՒՐՕՒՃԱՆ — ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԻՇՏ ՆՈՑՆ ԽԱՂԱՂՅԵԻ ՃԱՄԲԱՆ

Լոնտոնի այցելութիւնը անգամ մը եւս հաստատեց թէ՝ երկու հակամարտ ըմբռնումներ կը սպառնան խանգարել աշխարհի խաղաղութիւնը :

Լաւատես էր այցելութեան առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը : Ե՞րբ այդպէս չեն եղած պաշտօնական զեկոյցները, ամէնէն վրդովիչ պարագաներուն մէջ անգամ :

Եւ սակայն, զեկոյցին մէջ նշանակուած հարցերը եւ անոնց լուծման համար յայտնուած տեսակէտներն անգամ ցոյց կուտան թէ «մեծ»երը կը գտնուին տաժանելի , յաճախ անյաղթելի դրժուարութեանց առջեւ :

Ի՞նչ եղրակացութեան յանգած են Լոնտոնի մէջ, երկու պետութեանց վարիչները.— միջազգային խորհրդակցութեամբ , գործակցութեամբ լուծել այն բոլոր խնդիրները որ կապ ունին աշխարհի խաղաղութեան հետ : Մանաւանդ պատերազմական պահանջներուն առթիւ, մերժել անջատ բանակցութիւնները :

Մէկ խօսքով, բոլոր խնդիրները պիտի կապուին ընդհանուր կարգադրութեան մը հետ : Այս բացատրութեամբ կը հասկցուին Ազգերու Դաշնակցութիւնը, հաւաքական ապահովութիւնը, սպառազինութեանց կրճատումը, դաշնագիրներու վերաքննութիւնը , Ատսորիոյ եւ Զեխոսլովաքիոյ խնդիրը, Ծայր· Արեւելքի կնճիռը, նախանիւթերու հարցը, տնտեսական վերակազմութեան ծրագիրները, փոքրամասնութեանց տրտունջները եւ ուրիշ ինչ որ կը գտնուի կանանչ սեղաններու վրայ, կամ կրնայ ծագիլ մէկ օրէն միւսը :

Արդ, միւս ճակատին վրայ, որ կը կոչուի Հռոմ - Պերլին ա – ռանցք, մարդիկ բոլորովին տարբեր տեսակէտներ ունին : Մանաւանդ հիթլէրական Գերմանիան մերժելով կը մերժէ հին մեթոտները, անվերջ ժողովներն ու հաւաքական ուխտերը, Ազգաժողովի չուքին տակ ծրագրուած կարգադրութիւնները : Իտալիան ալ նոյն ճամբով կ'ընթանայ, թէեւ յաճախ աւելի չափաւոր կ'երեւայ :

Գերմանական տեսակէտով, հարցերը լուծելու ամէնէն գործնական ձեւն է բանակցութիւններ կատարել ուղղակի, պետութենէ պետութիւն : Օրինակ, եթէ այսինչ հարցը ամէն բանէ առաջ կապ ունի Պերժիոյ հետ, Գերմանիա կը նախընտրէ խօսիլ անոր հետ, համաձայնիլ եւ դաշնագիր կնքել, առանց օտար միջամտութեան, կամ առանց ուրիշ միջազգային խնդիրներ խառնելու :

Այդպէս ալ չարժեցաւ բազմաթիւ հարցերու մէջ, մոռնալով Ե՛ւ Ազգաժողովին Ե՛ւ ուրիշ ազգակներու գոյութիւնը :

Այս սկզբունքն էր որ պատռել տուաւ Վերսայլի դաշնագիրը, եւ Գերմանիան գարձուց նորէն մեծ պետութիւն մը, սպառազէն եւ սպառնացայտ :

Իր հիմնական պահանջները այս հասկացողութեամբ եւ ինքն իր գլխուն լուծելէ վերջ, Հիթլէր այժմ կը ջանայ նոյն սկզբունքով կարգադրել գաղթային խնդիրը :

Ուրեմն, միշտ նոյն խաչաձեւ ճամբան : Այսօր աւելի փշոտ քան երէկ :

Եթովպական պատերազմէն առաջ, Ֆաշական Իտալիան ալ վերապահ դիրք մը բռնած էր Գերմանիոյ հանդէպ եւ երբեմն լուրջ կասկածներ կը սնուցանէր անոր հանդէպ :

Ցաղթանակը չահելէ եւ իր կարգին Ազգաժողովին սնանկութիւնը ապացուցանելէ վերջ, Հռոմ եւ Պերլին դարձան» ճակատագրի եղբայրներ» : Անոնք որոշ ծրագրի մը, տեսակ մը վարդապետութեան վերածեցին իրենց փորձառական գիտելիքները, եւ ահաւասիկ ստեղծած են անքակտելի առանցք մը, անոր կապելով նաեւ Ճափոնը : Ապահովաբար առանցքին չորրորդ անդամը պիտի դառնայ ազգայնական Սպանիան, եթէ յաղթէ : Եւ գաղտնիք չէ որ երկուքն ալ ամէն միջոց կը փորձեն, որպէսզի յաղթէ :

Այս խաչաձեւ ճամբուն վրայ, երկու ճակատներն ալ կը մատնեն նոյն մտահոգութիւնը.— ապահովել իրենց չահերը, փութացնելով եւ լրացնելով զինաբշաւը :

Անշուշտ խաղաղութիւն կ'ուզեն բոլոր երկիրներն ալ : Բայց, օրուան վարիչները իրենք ամէնէն աւելի թերահաւատ են այդ մասին, ներկայ լարիւրինթոսին մէջ : Իրենց բոլոր ճիգերը կը ձգտին վտանգը յետաձգելու : Զգձդումներով, ժողովներով, բանակցութիւններով չահուած ժամանակը եթէ ուրիչ բանի չծառայէ, կրնայ օգտակար ըլլալ սպառազինութեանց լրացման համար :

Այս առթիւ, երեւոյթ մը որ արժանի է լուրջ ուշադրութեան : Երկու տարի առաջ, տակաւին անցեալ տարի, Մեծն Բրիտանիա ոչ իսկ լսել կ'ուզէր Գերմանիոյ գաղթային պահանջները : Եւ քանի մը անգամ նեղը դրուեցաւ կառավարութիւնը, խորհրդարանին մէջ, որպէսզի պաշտօնապէս ապահովէ թէ թիզ մը հող պիտի չկորսուի բրիտանական հոգատարութեան յանձնուած գաղթավայրերէն :

Ինչպէս կը հաստատէ Լոնտոնի պաշտօնական զեկոյցն ալ, առաջատները բաւական իջած են այն անդամ : Մեծն Բրիտանիա տրամադիր է նկատի առնելու գաղթային խնդիրը, պայմանաւ որ անոր քննութիւնը մաս կազմէ միջազգային ընդհանուր կարգադրութեան մը :

Ի՞նչ կը հետեւի այս ձեւակերպումէն :

Անգլիա եւ Ֆրանսա պիտի չանան գոհացնել Գերմանիան, զիջումի հրաւիրելով միւս գաղթային պետութիւններն ալ, բայց փոխադարձաբար պիտի պահանջեն որ Գերմանիա նորէն ժխլնեւի ճամբան բռնէ, մասնակցի հաւաքական ապահովութեան գաղափարին : Կարճ խօսքով, յանձնառութեանց տակ մանէ :

Տակաւին ուրիշ անակնկալներ ալ կրնան ծագիլ, երբ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը վերջացնէ Վարշաւա - Պուքրէշ - Պելգրատ – Փրակա պտոյտը :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՎԱՐՇԱՒԻԱ ԳՆԱՑ

Թեւր ու դէմ կարծիքներ
Լոնտոնի խօսակցութիւններց ետեւի

Արտաքին նախարար Պ· Իվոն Տէլպոս, Լոնտոնէն վերադարձին ընդարձակ զեկուցում տալով իր եւ վարչապետին այցելութեան մասին, վարչաւա մեկնեցաւ երէկ, հինգշաբթի : Նախարարը Լէհաստանի մայրաքաղաքը հասած կ'ըլլայ այսօր : Քանի մը օր մնալէ եւ քաղաքական կարեւոր խորհրդակցութիւններ կատարելէ վերջ, պիտի անցնի Պուքրէշ, Պելգրատ եւ Փրակա : Կառավարական թերթերը կը դրեն թէ Պ· Տէլպոս ամէն տեղ ալ պիտի խօսի յանուն Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ, քանի որ երկու երկիրները համաձայն են հիմնական հարցերու մասին : Ճամբորդութիւնը պիտի տեւէ երկու շաբաթ :

Միջազգային մամուլը կը շարունակէ երկարօրէն զրաղիլ Պ· Պ· Շոթանի եւ Իվոն Տէլպոսի այցելութեամբ (Լոնտոն) :

Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերը կը կարծեն թէ կատարուած խորհրդակցութեանց չնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ զրական քայլեր առնել ընդհանուր խաղաղութեան համար : Երկու երկիրներուն մէջ ալ գոհ են որ համաձայնութիւն գոյացած է Գերմանիոյ գաղթային պահանջները ոչ թէ անջատօրէն քննելու, այլ կապելու միւս միջազգային հարցերուն հետ :

Պերլինի պաշտօնական շրջանակները միշտ վերապահ են : Մանաւանդ պէս ծանրանալով գաղթային պահանջներուն վրայ, պաշտօնական եւ լրագրական շրջանակները կ'ըսեն թէ Գերմանիա նոր ձեռնարկներ պիտի չկատարէ, այլ պիտի սպասէ որ Ֆրանսա եւ Անգլիա իրենք նախաձեռնութիւն ստանձնեն այս կամ այն ուղղութեամբ : Այս առթիւ թերթերը կը չեշտեն թէ Գերմանիա պարզապէս ետ կը պահանջէ իր նախկին գաղութները, հետեւաբար պարտաւոր չէ որ եւ է դիմում կատարելու :

Հռոմի պաշտօնական շրջանակներն ալ վերապահ են եւ կը սպասեն աւելի լայն լուսաբանութեանց, թէ Փարիզ - Լոնտոնէն եւ թէ Պերլինէն : Իտալիոյ մէջ մամուլը ընդդիմութիւն մը չեն ցուցներ Լոնտոնի մէջ յայտնուած սկզբունքներու մասին, բայց չեն ալ հաւատար թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա տրամադիր են անկեղծօրէն գործադրելու զանոնք : Այս առթիւ դիտունակութիւն կը յայտնուի որ թէ Անգլիա եւ թէ Ֆրանսա այլեւս կ'ընդունին Հռոմ - Պերլին առանցքին գոյութիւնը, ինչ որ կրնայ դիւրացնել միջազգային գործակցութիւնը :

Արտաքին նախարարը չորեքշաբթի օր ունկնդրութեան ընդունեց Փարիզի ամերիկեան դեսպանը, եւ լայն տեղեկութիւններ հաղորդեց Լոնտոնի խօսակցութեանց մասին : Նոյն օրը ունկնդրութեան ընդունուեցան նաեւ խորհրդային, պելժիական եւ եուկոսլաւ դեսպանները, ինչպէս եւ Սուրիոյ վարչապետը, Ճէմիլ Մէրտան պէյ :

Փրակայի մէջ որոշ անձկութիւն կը տիրէ Լոնտոնի տեսակցութեանց մասին : Կը վախցուի որ Անգլիա եւ Ֆրանսա ճնշում բանեցնեն, փոքրամասնութեանց խնդիրը Գերմանիոյ ուղած եղանակով կարգադրելու համար : Մերեւոյն ատեն Զեխերը գոհ են որ Անգլիա եւ Ֆրանսա հաւասարապէս կը չահադրգռուին Կեդր· Եւրոպայի խաղաղութեամբ :

Պրիւսէլի մէջ չեն հաւատար այն լուրերուն թէ Գերմանիա պահանջած է իրեն յանձնել պելժիական Քոնկոն : Պելժիա երբեք տրամադիր չէ հրաժարելու իր գաղթային սեպհականութիւններէն :

ԵՒԿՈՍԼԱՎԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Պ· Սթոյատինովիչ, Եուկոսլավիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը, Հռոմ պիտի հասնի դեկտեմբեր 5ին, պաշտօնական այցելութիւն մը կատարելու համար : Նախապէս որոշուած էր դեկտեմբեր 10ին կատարել այս այցելութիւնը, բայց յետոյ նախընտրեցին փութացնել, որպէսզի Եուկոսլավիոյ վարչապետը կարենայ տեսակցիլ Մուսոլինիի եւ անոր նախարարներուն հետ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարին ժամանումէն առաջ :

Մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են Իտալիոյ մէջ, արտակարգ հանդամանք մը տալու համար այս այցելութեան : Փայլուն հանդիսութիւններ սարքած է ոչ միայն իտալական կառավարութիւնը, այլեւ Հռոմի բարձր դասը : Հիւրը պիտի բնակի վիլլա Մատամ, որ իր տրամադրութեան տակ դրուած է կառավարութեան կողմէ : Զօր· Կէօրինկ ալ այնտեղ բնակեցաւ անցեալ տարի : Հռոմի ամէնէն փարթամ չէնքերէն մէկն է վիլլա Մատամը, ճշմարիտ գոհար մը՝ վերածնութեան շրջանէն :

Տասներեք տարիէ ի վեր առաջին անգամ է որ Եուկոսլավիոյ մէկ վարչապետը Իտալիա կ'այցելէ : Անկէ առաջ գացած էր Փաշիչ, 1924ին : Պելգրատի համաձայնութենէն ի վեր, Մուսոլինի յարատեւօրէն կ'աշխատի ամրապնդել երկու երկիրներուն մերձեցումը, որուն մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ թէ քաղաքական եւ թէ բարոյական տեսակէտով :

ՎԱՐԿԱԲԵԿԻՉ ԹԵՐԹԵՐԸ ՊԻՏԻ ԱՐԳԻԼՈՒԻՆ

Դատական նախարարը, Պ· Վէնսան Օրիոլ, նկատելով որ կարգ մը թերթեր իրենց հրատարակութիւններով կը վնասեն Ֆրանսայի վարկին՝ արտասահմանի մէջ, օրինագիծ մը ներկայացուց խորհրդարանին, արգիլելու համար անոնց չրջաբերութիւնը եւ առաքումը :

Այս օրինագծին համաձայն, նախարարական խորհուրդը պիտի կրնայ արգիլել այդ կարգի լրագիրներու եւ պարբերական հրատարակութեանց արտասահման առաքումը, Ֆրանսերէն ըլլան թէ օտար լեզուով : Ֆրանսայի մէջ ալ, այդ կարգի հրատարակութեանց չրջաբերութիւնը պիտի կրնայ արգիլուիլ, ներքին նախարարին կարծիքը առնելէ վերջը : (Առաջին պարագային ալ արտ. նախարարին կարծիքը) : Արգիլուած թերթերը, Ֆրանսայի մէջ հրատարակուած ըլլան թէ արտասահմանի, Ֆրանսերէն թէ օտարալեզու, եթէ նորէն ծախուին, բաշխուին կամ փոխադրուին, պատասխանատուները պիտի դատապարտուին 1000էն 10.000 ֆրանք տուգանքի :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Գ· էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ՅԻՇԷ՛»

Ի՞նչ գեղեցիկ աւուն :

Բանաստեղծութի՞ւն : Սիրահարու - թեան կամ տատապանքի դասական ա-զդա՞ղ մը :

Ոչ մէկը, ոչ ալ միւսը : Օրուան պահանջներէն ծնած ազդանշան մը, որուն գիւտը կը պարտինք Փարիզի Ադֆատախոնամին :

«Յառաջ » ամբողջութեամբ հրա - տարկած էր կոչը (26 նոյ·) :

Ձինուորագրութեան առթիւ, Ադ - ֆատախոնամը կազմած է յանձնա - խումբ մը, «ՅԻՇԷ՛», որ պիտի ջա - նայ.—

1· Օգնել զինուորագրուած երիտա - սարդներուն, բարոյապէս թէ նիւթա - պէս :

2· կապ հաստատել այն զինուոր - ներուն հետ որոնք որբ են, բոլորովին զուրկ ընտանեկան պարագաներէ :

Այսպիսիներուն համար պիտի փոր - ձեն տարածել գեղեցիկ սովորութիւն մը, «կնիքահայր» կամ «բեռի»,—գտնել ընտանիք մը որ հոգեկան կապ հաս - տատէ որբին հետ :

Անշուշտ այս տարրական առաջա - դրութիւնները գլուխ պիտի հանուին աջակցութեամբ ուրիշ կազմակերպու - թեանց, որոնց կոչ ուղղուած է հրա - պարակաւ : Մտածելու ժողով մըն ալ պիտի գումարուի, աւելի լայնօրէն խորհրդակցելու համար :

Ինչպէս կը բացատրէ կոչն ալ, զին - ուորագրութիւնը այլեւս վերջնական ձեւ առած ըլլալով, ամէն տարի նոր դասեր պիտի մեկնին :

— « *Ամէն Ֆրանսահայ ընտանիքէ անգամ մը, ուշ կամ կանուխ, օր մը բանակին մէջ պիտի գտնուի : Սփոփէ այսօր հոն գտնուող եւ բարոյապէս աննեցուկ հայ երիտասարդ մը, որ - պէսզի վաղը ուրիչ մըն ալ քու զաւակդ սփոփէ* » :

Կոչը այնքան սրտի մօտ է, որ չի կարօտիր որ եւ է բացատրութեան :

Բոլորիս պարտականութիւնն է կա - րելին փորձել, կենդանի գործի մը վե - րածելու համար զայն :

Մինչեւ հիմա հասած նամակները կը հաստատեն թէ նորագիրները ամէն բանէ առաջ կը կարօտին հոգեկան սփոփանքի, զօրաճոցներու մէջ տե - ղաւորուած ըլլալով ցիրուցան, մէկով երկուքով :

ՅԻՇԷ՛, երբ կը զուարճանաս ընկեր - ներուդ հետ : ՅԻՇԷ թէ ուրիշներ ալ կան որ ճեզի հետ էին երէկ, եւ այսօր կը գտնուին զէնքի տակ, բոլորովին տարբեր, կրկնապէս օտար միջավայ - րի մը մէջ :

ՅԻՇԷ՛, երբ հայկական մթնոլորտ կը վայելես այսպէս կամ այնպէս ,— հանդէսներով, երգերով, ընթերցու - մով կամ ընկերական ասուլիսներով : ՅԻՇԷ թէ երիտասարդներ կան որ հա - յերէն խօսքին, գրքի մը, թերթի մը կարօտը կը ճաշեն :

ՅԻՇԷ եւ յիշեցուր ո՛ւր որ կը հասնի ձայնդ :

Վ.ԱՀԷ

ՄԻՇՏ ՆՈՐ ՁԵՌՔԵՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Կասկածելի խոտոտակ մը Լէօն Պլումի հասցէին

Ոստիկանութեան պաշտօնեաները եւ անցորդներ ամէն օր զէնքեր կը գտնեն տպչին անդին :

Առջի օր զեմմանական զնդացիր մը գտնուեցաւ Մարօլի մէջ (Փիւյ տը Տօմ), հանդստեան կոչուած զնդապետի մը կառատան զետնայարկին մէջ : Զնդացիրը եւ եռոտանին իւղոտուած էին, կազմ եւ պատրաստ գործածութեան : Նախկին սպան ունէր նաեւ զնդացիր - հրացան մը, զարձեալ զերմանական : Հարցաքննիչ դատաւորը բացատրութիւն պահանջեց :

Ուրիշ զերմանական զնդացիր մը գտնուեցաւ Պաքիի մէջ, երկու պատանիներու կողմէ որոնք անմիջապէս լուր տուին ոստիկանութեան : Բաւական քանակութեամբ զէնքեր եւ ռազմամթերք ձգուած էին Քամպրէյի ճամբուն վրայ, եւ կապոց մըն ալ Փէքի մէջ (Փարիզ) : Կապոցը կը բաղկանար մէկ ամերիկեան, մէկ անգլիական, երկու զերմանական հրացաններէ եւ ուրիշ զէնքերէ :

Երեսուն պարապ ձեռնառումբեր եւ երկու մասնչէր հրացաններ գտնուեցան Թուլուզի մէջ, ծառի մը տակ : Խուզարկութիւններ կատարուեցան Պլարիցի մէջ եւ դեռ կը շարունակուին : Երկու երիտասարդներ վեց զերմանական տարաճանակներ, հինգ մասչէր եւ մէկ լեցուն փարապէլլօմ գտան Իզէր զետին մէջ, կրընդոպլ : Ոստիկաններ զացին լանսէյէն, հանելու համար այս պէնքերը : Խուզարկութիւն մըն ալ կատարուեցաւ Ֆրանքեւպելժիական սահմանին վրայ, պահեստի սպայի մը բնակարանին մէջ, անստորագիր նամակի մը հիման վրայ :

Ապահովութեան պաշտօնեաները մանաւանդ ուշադրութեամբ քննելով մարգասիրական հաստատութեան մը «Սուիթիէն Սօսիալիզթանսէ»ի թուղթերը, այն եղրակացութեան յանգեցան թէ այս կազմակերպութիւնը զաղտնի կոմիտէին առողջապահական ճիւղն էր :

Զորս ամսուցած զնդացիրներ գտնուեցան Պոատոյի մէջ, մէկ ամիս առաջ այրած դղեակի մը աւերակներուն տակ :

**** Թղթատարական վարչութիւնը քաղաքապետութեան տարրալուծարանը ղրկեց ապակիէ խողովակ մը, որ լեցուած էր խորհրդաւոր փոշիով մը եւ ուղղուած՝ Տէր եւ Տիկին Լէօն Պլումի, Ռէ տը Պուալօն, Փարիզ : Այս կասկածելի ծրարը ուշադրութիւն զրաւեց իր ծանր պարունակութեամբ : Ոստիկանութիւնը կը կարծէ թէ նոր տեսակ պայթուցիկ մըն է այս փոշին :*

**** Անգլերէն « Տէյլի Սքէչ » թերթը կը զրէ թէ Փարիզի ոստիկանութեան պաշտօնատարները Անգլիոյ ապահովութեան տեսչութեան պաշտօնեաներուն հետ ներկայանալով անգլիական հաստատութեան մը, չատ կարեւոր տեղեկութիւններ քաղած եւ ընդարձակ տեղեկագիր մը ներկայացուցած են ներքին նախարարութեան : Այս քննութեան համաձայն, Ֆրանսայի զաղտնի կոմիտէն 600.000 անգլ· ոսկի (90 միլիոն ֆրանք) յատկացուցած է զէնք եւ ռազմանիւթ գնելու համար : Անկէ կը հետեւցնեն թէ կարեւոր քանակութեամբ զէնքեր պատնուած չեն տակաւին : Տեղեկագիրը կասկածելի կը նկատէ երկու օտար պետութիւններ :*

Նոր փոխատուութիւն Ֆրանսայի մէջ

Պաշտօնաթերթը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն նոր փոխատուութիւն մը պիտի կնքուի, 3, 6 եւ 9 տարուան պարտամուրհակներով, հարիւրին 5 տոկոսով, եւ վճարելի 106 եւ 112 ֆրանքէն : Դեռ չէ նշանակուած : Փոխատուութեան կարելի է մասնակցիլ 1000, 5000 եւ 10.000 ֆրանքով :

Եզմտական նախարարը բացատրութիւններ տալով այս փոխատուութեան մասին, ըսաւ որ թէեւ Պանք տը Ֆրանսը դեռ 10.000.000.000 ֆրանք պահած է իր տրամադրութեան տակ, սակայն պետական զանձը պարտաւոր է խոշոր գումարներ ճարել, վճարելու համար չարք մը պարտքեր յառաջիկայ տարուան սկիզբը :

ՂՎՈՎԱՑՈՒՄՆ

(ՎԻՊ)

»»» • «««

— Դուրս եկանք ամայի վայրը, ուր ոչ մի ապրող հոգի չկար, և նոր միայն ինձ ասաց.

— Ես ինչ-որ բան պիտի ասեմ քեզ, որ ինձ համար շատ կարևոր է, և դու պիտի ինձ խոստանաս, որ ոչ ոքի չես պատմի այդ բանը, մինչև որ ես ողջ եմ։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ երդվես։

Ես ասացի, որ կատարելապես կհամաձայնեմ նրա ամեն խնդրանքին, միայն թե նա ինձ ասի, թե ինչ է այդ գաղտնիքը։

— Ես ուզում եմ, որ դու ինձ երդվես, — կրկնեց նա։

— Ես երդվում եմ, — ասացի ես

ԼՈՒՍԱՎՈՐ

ՆԿԱՐԱՉԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՅՎԱԶՈՎՍԿՈՒ ՀԱՄԱՑԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ 125-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

«««« • »»»»

Լուսավորության ժողովրդական կոմիսարիատի հրատարակչության տնօրեն Ս. Մելիքյանը ներկայացրեց հրատարակության նախապատրաստական աշխատանքների ընթացքը։ Մինչև տարեվերջ լույս կտեսնի Այվազովսկու 3 հատորանոց ընտիր երկերի ժողովածուն։ Ներկայումս տպագրվում է նրա 1-ին հատորը։ Ընդհանուր խմբագրությամբ Այվազովսկու մասին կհրատարակվի նաև մենագրություն։ Ներկայացվեց նաև Այվազովսկու ստեղծագործությունների ամբողջական ցանկը։

Ելույթ ունեցան Ա. Ալիխանյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ղանալանյանը, Ա. Ղարիբյանը, Ա. Ղափլանյանը, Ա. Ղորղանյանը, Ա. Ղրամյանը, Ա. Ղրիմյանը, Ա. Ղրիմյանը, Ա. Ղրիմ

Ճափոնական բանակը դէպի Նանքին

Վերջին լուրերու համաձայն, ճափոնական բանակը մինչեւ 65 քիլոմեթր հեռու է Նանքինէն (Չինաստանի մայրաքաղաքը)։ Քաղաքը պաշարման սպառնալիքին տակ է։ Մինչեւ կողմէ 50.000 ճափոնցի զինուորներ գրաւած են Չիքայ կղզին, Հօնկ-Քոնկի հարաւային արեւմտեան կողմը։

Ճափոնական կառավարութիւնը պաշտօնապէս ճանչցաւ Սպանիոյ ազգայնական կառավարութիւնը, գայն պատուար մը համարելով բոլշեւիկեան վտանգին դէմ։ Մանչուրիան ալ հաղորդեց իր ճանաչումը։

Զրոյցի մը համաձայն, գերմանական դեսպանը Չինաստանի սպարապետին ներկայանալով, առաջարկած է բարեկամաբար լուծել չինեւճափոնական կռիւը։ Գերմանիա այս միջնորդութիւնը կը կատարէ համախոհութիւն Իտալիոյ հետ։ Իրազեկները այս առթիւ կ'ըսեն թէ երբ ճափոն բոլորովին խորտակէ Չինաստանը, Գերմանիան ալ կրնայ վնասուիլ անտեսապէս։

ԶԱՆԱՁԱՆ ԼՒՒԻՐՔ ՓԱՆԱ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ռումանիոյ ֆաշականներուն «երկաթեայ պահակներ) վարիչը՝ Քոտրլեանո, ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ իրենց յաղթանակէն 48 ժամ վերջը Ռումանիա դինակցութիւն մը պիտի կնքէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ հետ։

ՍԱՆՃԻԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ կազմակերպիչ յանձնաժողովը իր աշխատանքները վերջացուցած ըլլալով, Ժընեւ վերադարձաւ։ Ցանձնախումբը նկատի առնելով տեղական պայմանները, ընտրութեանց համար ծրագիր մը պիտի մշակէ, յարեւմտեան Սարի հանրաքուէին։

30 ՀՈԳԻ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԵՑԱՆ Լիոնի մէջ, Սէռվիէն փողոցին վրայ, կազի խողովակ մը պայթած ըլլալով։ Զոհերէն չորսը հիւանդանոց փոխադրուեցան։

ԵՐԻՍԱՂԷՄԷն կը հեռագրեն թէ հրդեհ մը ծագելով հանրօգուտ չինուածեանց պաշտօնատան չէնքերուն մէջ, հինգ հոգի վառեցան, հինգ հոգի ալ յուսահատական վիճակի մը կը դանուին։

ԺՈԶԷՖԻՆ ՊԼԻՑԻՐ, որ Փարիզի մէջ կը կոչուի... Պաքէր, հռչակաւոր պարուհին, ամուսնացաւ Ֆրանսացի գործարարատէրի մը հետ։ Մնած է 1907ին, իսկ ամուսինը՝ 1910ին։

15 ՏԱՐեկան լեհ հեծելանաւորդ մը, որ ինքնաշարժի մը պարնուած էր Թրիէլի մէջ, հակառակ իր ծանր վէրքերուն, յաջողած է ցեխին մէջ գրել փաստական կառքին թիւը։ Ոստիկանները կը փնտռեն կառքը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻԻՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՑԻ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ տպագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Չինանչանը։ Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրմաճեան։

Զախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօղոսեան եւ Ց. Միրիաքեան։

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային ոտներու յիշատակութիւններ եւն.։ Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք։ Ստանալու համար դիմել։—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

« Համազգային »ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ։

26. Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵՍՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ եւ ՏՕՔԹ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Ա. ՇՈՒՇԻԼԵԱՆ (երգ). Պ. ՆԱՋԱՐԵԱՆ (գաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (արձակ) եւ Պ. Ց. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)։

Մուտք՝ 8 ֆրանք, (Թէյ եւ խմորեղէն միասին)։

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ «Հավազգայինի» ֆրանսայի կեդր. վարչութենան պարգեւաւոր վիճակահանութիւնը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԵՇԻՔ.. ՊՐՈՒԵԱՐ

*Ամագրին նոյեմբերի թիւը (9) հետեւեալ բովանդակութեամբ.— ԽՄԲ. Խմբագրին Ցուշատետրը, Փ. ՍԱՆԱՍԱՐ՝ Մ. Պարէս Արեւելքի մէջ, Հ. Գ.՝ Գեղ. Յուշահանդէսներ, Ա. ՍԵՄԱ՝ Լոյսը Տակաւ ..., Գ. ԳԵՂԱՐՈՒՆԻ՝ Բանաստեղծներ, *** Հայկ. Աւանդութիւն մը, Ա. ԱՐԱԶԵԱՆ՝ Տք. Գասպար Մաշուեան, ՏՔ. Գ. ՄԱՇՈՒԵԱՆ՝ Խորհուրդներ, ԱՐՄԷՆ ԱՄՈՒՐ՝ Փարիզահայ Տիպարներ, ԳԻՐՔԵՐ ԵՒ ԴԷՄՔԵՐ.— Ս. ԲԱԲԵԼԵԱՆ՝ Գրքի մը երաժշտական արձագանգը, ԱՐԱՄՈՐԴԻ՝ Էջեր հայ ազատագրական պատմութենէն, Ա. ԱՐԱԶԵԱՆ՝ Փրօֆ. Ն. Ադոնցի աշխատութիւնները, «Նոր Քնար» եւ «Կոմիտաս», «Պատմական խնդիրներ»։*

Բացուած է 1938ի բաժանորդագրութիւնը, տարեկան 40 ֆրանք Ֆրանսա եւ գաղութներ, եւ 50 ֆրանք միւս երկիրներուն համար։

Դիմել M. BARSAMIAN , 30 Rue Drouot. Paris (9):

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՍԿԱՈՒՏ

Առաջիկայ դասախօսութիւնը Ուրբաթ 3 Դեկտ. ժամը 21ին, 8 Rիւ Պօսիէ, կը խօսի իր անդամներէն Ե. ԼԱՋԻՆԵԱՆ, նիւթ՝ «Միսիթարեան եւ Մուրատ-Ռափայէլեան հաստատութիւններու պատմութիւնը»։

ԳԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱԶԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՕՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ի նպաստ իր պաշտպանած որբերուն մնունդի, զգեստաւորման, պատսպարման եւ դաստիարակութեան։

Տեղի կ'ունենայ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1937 կիրակի օր, ԺԱՄԸ 14—20

SALLE JEAN-GOUJONի *ՄԷՋ.8, RUE JEAN GOUJON, Paris (8e.)*

ՄԷԹՐՕ Clemenceau -Champs Elysées

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Ընտիր նուագախումբ, թէյ, քաքթէյ, ճոխ պուֆէ։

Կը հրաւիրուին բոլոր ազնուասիրտ հոյրենակիցները որոնք կը հետամտին Միութեանս նպատակին եւ գործունէութեան։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

5 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԻՆ

SALLE ERARD, 13, Rue du Mail, Paris-Metro: Sentier

Կը մասնակցին՝ տաղանդաւոր դաշնակահարուհի ՏԻԿԻՆ ՄՕՆԻՔ ՀԱԱՍ եւ ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ Փարիզի միջազգային նուագախումբէն. soliste'ները ինչպէս նաեւ առաջնակարգ արուեստագէտներէ կազմուած նուագախումբ։

ՆՈՐ ՑՈՒՑԱՏԱԳԻՐ

Պիտի գործադրուին դասական վարպետներու երկերէն դուրս, հայկական գործեր, Սպենդիարեանէ, Գարթեւեանէ եւայլն։

ՄՈՒՏՔ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 7. 10. 15 եւ 20 ՖՐ.

Կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի 51 Rue Mr. le Prince *եւ գրատուն* Gérardի *մօտ*, 32, Rue Montholon *Փարիզ։*

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Եպիսկոպատի» կովփտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները 3 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ավընիւ տ'Իթալիի սրճարանին վերնայարկը, մէթրօ Քլաս տ'Իթալի։

Գասպար

ՄԻՈՒԵԼԻ իշխան խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները, շաբաթ 4 Դեկտ. երեկոյեան ժամը 8.30ին շահի իկեան սրահին մէջ։

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՒԱՆ վարժարանի ընթ. ժողովը 5 Դեկտ. կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, օրակարգ՝ նախորդ ժողովի շարունակութիւն եւ վարչութեան ընտրութիւն։ Բացակաները նկատի պիտի առնուին։

ՎԻԵՆԻ խումբի ընդհ. ժողովը 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին խաժակ ակումբին մէջ։

ՊՕՄՕՆԻ Ջաւարեան ընթ. կոմիտէի անցեալ ժողովի շարունակութիւնը տեղի կ'ունենայ 3 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, սովորական տեղը։

ՎԱԼԱՆՍԻ Քրիստափոր կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 3 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին Հ. Ց. Դ. սիամանթօ ակումբին մէջ։ կարեւոր օրակարգ։

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

«Ռոստոմ» ընթ. կոմիտէի «Իշխան» եւ «Վահագն» խումբերու դասախօսութիւնը, ուրբաթ 3 Դեկտ., երեկոյեան ժամը 8.30ին «Շահիրիկեան» սրբահին մէջ։

«Վարանդեան» խումբի դասախօսութիւնը, շաբաթ, 4 Դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին։

«Թաթուլ» խումբի դասախօսութիւնը, կիրակի 5 Դեկտ., առաւօտեան ժամը 10ին։

«Ընկեր կարօ» ընթ. կոմիտէի դասախօսութիւնը, կիրակի 5 Դեկտ., կէսօրէ ետք ժամը 3ին 4ին։

ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ԸՆԿ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Խնջոյք «Հ. Ց. Դ. Օրթուան տոքի»

Իսի Լէ Մուլինոյի Հ. Ց. Դ. «Ջաւարեան» Կոմիտէին կողմէ 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան» Ակումբին մէջ։ Երգ, արտասանութիւն, Նուագ եւլն.։ ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ։

Բաֆֆիի ծննդեան տարեւրջեակը Լիոնի մէջ

Ազգային մեծ եւ անմահ վիպագրին՝ Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակի հանդէսը պիտի տօնուի արտակարգ պատրաստութեամբ եւ մասնակցութեամբ քանի մը աւելի կազմակերպութիւններու։

4, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

Գ. Թաղապետարանի սրահին մէջ

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն եւ տեղւոյն վրայ առանձին թռուցիկներով։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆր. Կ. ՄԱԶի Շավիլի Մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամ - անդամուհիները եւ անխտիր բոլոր հետաքրքրուողները, 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին ղըզըլրոցին սրահին մէջ։ Զրոյց - դասախօսութիւն կարեւոր հարցերու շուրջ։

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Գասպաք - ճեան եւ Տէր եւ Տիկին կարապետ Թիւֆէնկճեան իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին Հրանտ Երկանեանի իրենց փոքրիկին՝ Ալիսի դառնագէտ մահուան առթիւ։

×

Ֆ. Կ. ՄԱԶի Կրընոպլի Մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Ընկերուհի Տիկին Երկանեանի եւ ամուսնոյն, իրենց փոքրիկին դառնագէտ մահուան առթիւ։

ՆԱՄԱՏԱՒՏԻԿ

15 Նոյ. — 28 Նոյ.

ՎԷՐՆԱՍ, Մ. Ե.— 40:
ՍՈՒՔ ԱՀՐԱՍ, Էք.— 225:
ՀՕՓՎԻԼ, Մնտ.— 35:
ԼԻՈՆ, Լ. Կ.— 280:
ՄՈՆՖԷՐԱՆ, Ա. Ք.— 75:
ՍԱՒՈՆ, Ս. Ա.— 40:
ՔԱՆ, Շ. Վ.— 150:
ՏԻՍԻՆ, Մ. Պ.— 40:
ՊՈՒՐԺ, Գ. Ղար.— 75:
ԼԸ ՔՐԻՕԶՕ, Ց. Ա.— 75:
ԺԻՎՕՒ, Սան.— 40:
ՕՌԱՆԺ, Ս. Ց.— 62:
ՆԻԿՈՍԻԱ, Հ. Ակ.— 1 անգլ.:
ՌՈՎՆՈ, Կել.— 140:

ՓԱԿԱ. Ե. Ք.— Այս. դրկեր

ԵՓՐԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine

Tél. Observatoire 13 - 45

Հետաձգնել երեկոները 8էն վերջ Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ։ Միակ նուագախումբը հաճելի զարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

Մարսէյլի Հայ Երիտ. Ընկերակցութիւնը կազմակերպած է ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ մը՝ հանդուցեալ մեծահարուստ ծովանկարիչ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՒՈՒԵԱՆի յիշատակին։

3 Դեկտեմբեր, ուրբաթ իրիկուն ժամը ճիշդ 9ին, Բարեգործականի սրահին մէջ, 22, բիւ Փըթի Սէն-Ժան։

Պիտի նախագահէ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. ՅԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ։ Պիտի խօսի՝ Պ. ԵՂԻՇԷ ԹՈՐՈՍԵԱՆ։

Գեղարուեստական բաժինի ընթացքին պիտի նուագուի մեծ արուեստագէտին յօրինած գեղայուն մէկ կտորը՝ Պ. Ս. ԶԻՕՐԼԻՔՃԵԱՆի կողմէ։

«ՀԱՑԱՍՏԱՆի ՏՐՏՈՒՆՋԸ»

Մուտքը ազատ է

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ երգչախումբին ընկերական ամսական հաւաքոյթը տեղի կ'ունենայ 3 դեկտեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, 8, բիւ Պօսիէ։ Գեղարուեստական բաժին, պիւֆէ եւ պար։ Մասնակցութեան համար 2 ֆրանք։

ԲԱՑՈՒՄԱՆ Է ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. «Սիամանթօ» Գրադարանը բաց է՝ երեքշաբթի եւ հինգշաբթի երեկոները, ժամը 7.30 — 10։ Կը հրաւիրուի ընթերցասէր հասարակութիւնը օգտուելու գրադարանէն։

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպած ՀԱՄԻԼԵՐՏ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ Միութեան կողմէ

4 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

ETABLISSEMENT SUSSETի *սրահներուն մէջ*, 206 quai de Valmy *Փարիզ, մէթրօ* Jean-Jaurès։

Գեղարուեստական բաժին։ Արժանի ընտիր օրքեսթրը։ Մեծ Թօմպոլա։ Ճոխ պիւֆէ։ Ժողովրդական գիներով։

Մուտք՝ այրերու 10 ֆր. կիներու 8 ֆր.։

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻ ՆՈՌ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Աքսուարները ժամագրութեամբ։

ԵԳԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Tél. C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար։ Հայ Ճամբորդներու հատուկ ժամանակ գին։ Ընծայենք ճանապարհի ամէն կռիւը

ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՇԱՒԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՈՐԸ

Ձաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

Ի գիտութիւն Հայ մարշէճիներու եւ խանութպաններու

կը ծանուցանենք թէ Փարիզի մէջ բացած ենք Մաքսէյի մեր պահեստը վաճառատան մասնաճիւղը՝

ՅՈՎՍԷՓ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ

10 Rue Turbigo, Paris (1)

Մէթրօ Halles եւ Etienne Marcel

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ վաճառում. Ամենալաւ տեսակի ապրանքներ՝ ամմրցելի գիներով։ Այցելեցէք անգամ մը համոզուելու համար։

ԲԱՑՈՒՄԱՒ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ԼԱՖՖԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

ՄԷԹՐՕ Cadet et le Peletier

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մասնաւոր խնամքով։ Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը։

Գալստեան մասնաւոր օրը՝ տաք աղանդերներով։ Բաֆֆիի մնօրէնը, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվրէպ մասնագէտն է ճաշիկի պատրաստութեան։ Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէյասեղաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ անապարդելի սպասարկութեամբ։ Ամէն Երկուշաբթի ԻՇԽԷՄՊԻի առտուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա)։ Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն։

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ

ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ Restaurant Diamantaire

60 Rue Lafayette, Paris (9) *ՄԷԹՐՕ* Cadet եւ Pelletier

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Աբամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, անարատ օրի՝ առատ աղանդերներով։ Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՍԻՔԼՄԱՀ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏԻՕՆԷՐ ՔԷՊԱՊով* կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ։ կիրակի օրերը *ԽՐՄԻՐ ԳԱՒՈՒՇԻՃ* եւ սեր, ղմէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ ղեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՃԻՐԻ* ֆանքսի։ ընտանեկան մթնոլորտ եւ ֆաճելի ժամադրավայր։ Մեկ այցելութիւն բաւական է մեր սիրական յաճախորդը դառնալու համար։

ՅԱՌԱՋ

ԾՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.786

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Gobelins 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր
Անգլիա եւ Իտալիա	265 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 4 DECEMBRE 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3594

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՈՒՌԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱԻԵԼԻ ՍԵՐՏ ԵԻ ԱԻԵԼԻ ԳՈՐԾՕՆ

Ուրախութեամբ կ'արձանագրենք երկու կարեւոր աշխատանքներ, որոնք սահմանուած են բարերար դեր կատարելու մեր գաղութին մէջ։

Այդ աշխատանքներուն առաջինը կապ ունի աշխատաւորական չարժումին, միւսը՝ նորահաս երիտասարդութեան հետ։

Փարիզի թէ գաւառի մէջ, Դաշնակցական ընկերներն ու մարմինները այժմ աւելի գիտակցօրէն կը հետեւին այս երկրի ընկերային – աշխատաւորական չարժումին, որ արտակարգ նուաճումներ կատարեց, 1936 յունիսէն ի վեր։

Անոնք ոչ միայն կ'օգտուին ընկերային օրէնքներէն, այլեւ կապեր հաստատելով Աշխատանքի Դաշնակցութեան եւ ընկերվարական կուսակցութեան մարմնամիւղերուն հետ, կը ջանան հարթել չատ մը թիւրիմացութիւններ։

Ինչո՞ւ ծածկել,— տարիներէ ի վեր կապուած ըլլալով միայն անհատներու, բնդհանրապէս քաղաքագէտներու կամ պաշտօնական անձերու հետ, մնացեալը ձգեր էինք բախտին։ Այնպէս որ, բուն զանգուածը չատ բան չի գիտեր հայկական իրականութեան մասին, ինչպէս ուրիշ գաղութներու, նոյնպէս Ֆրանսայի մէջ։

Միւս կողմէ, տարիները չատ բան փոխած, մաշեցուցած, վեր ի վայր ըրած են։

Անհատները անշուշտ ունին իրենց դերը, այս կամ այն հանգամանքով։ Բայց չէ՞ որ անոնք ալ մահկանացու են։

Եւ յետոյ, չատ քիչ «երեւելիներ» կրնան տարիներով պահել միեւնոյն հմայքը կամ հեղինակութիւնը։ Կարգուսարքի փոփոխութիւն մը կը նսեմացնէ այսինչ չուքը, անոր տեղը դնելով ուրիշ մը, որ կրնայ բոլորովին անձանօթ ըլլալ։ Իսկ բարմութիւնները, միշտ մնայուն, բնականաբար կը չարժին համաձայն իրենց գիտելիքներուն, որոնք ընդհանրապէս կը բաղկանան կանխակալ կարծիքներէ կամ թիւրիմացութիւններէ։

Ուրեմն, տարբեական արթնութիւնը կը պահանջէ ճամբան հարթել դէպի զանգուածները, անոնց կազմակերպութեանց միջոցաւ։ Մօտենալ, խօսիլ, բացատրել, սորվիլ,— եւ ի հարկին սորվեցնել։

Մինչեւ հիմա կատարուած փորձերը ցոյց կուտան թէ այս երկրին կազմակերպուած բարմութիւնները չատ ազօտ դաղափարներ ունին հայկական իրականութեան մասին։

Նոյնիսկ Մարսէյլի պէս հայաչատ չրջանի մը եւ ուրիշ քաղաքներու կամ արուարձաններու մէջ մեր ընկերները յաճախ ափ ի բերան կը մնան, լսելով զանազան հարցումներ՝ պատասխանատու վարիչներէ։ Եւ կը հարկադրուին եթէ ոչ ջրհեղեղէն, գոնէ «նահապետերազմ»էն սկսիլ, բացատրելու համար «ինչն ու ինչը»...

Միայն այս երեւոյթը բաւական է, որպէսզի աւելի գործօն աշխատանք տարուի, Փարիզի թէ գաւառի մէջ։

Եւ մեծ դժուարութիւն մը չի ներկայացներ այս աշխատանքը։ Անոր ակադեմական մասը ձգելով ձեռնհասներուն, անդին կը մնան զանազան պարբականութիւններ, որոնց առջեւ ներելի չէ անձրկիլ։ Այն Ֆրանսերէնը զոր մեր աշխատաւորները սորվեցան 15 տարուան ընթացքին, գործնական կեանքի մէջ, կրնայ բաւարարել չատ չատերը։ Ամէն տեղացի գրոց - բրոց մը չէ, եւ մանաւանդ աշխատաւորական– ընկերվարական կազմակերպութեանց անդամները երբեք մեծ յաւակնութիւններ չեն ունեցած։

Միւս աշխատանքը, որու մասին կուսակցութիւնը մասնաւոր բանաձեւ մըն ալ ունի, կը վերաբերի նոր սերունդի լաւագոյն տարրերուն օգտագործման։

Երջանկաւարտ սերունդ մը ունինք արդէն, համալսարաններու ճամբուն վրայ եւ կամ գործի ասպարէզը նետուած։

Բազմաթիւ պիտանի տարրեր կան այդ սերունդին մէջ։ Անոնք որքան ալ անհաղորդ մնացած ըլլան հայկական իրականութեան, կրնան «բացուիլ» եւ օգտակար դառնալ, իրենց լեզուագիտութեամբ եւ ընդհանուր զարգացումով։

Ի՞նչպէս օգտագործել զանոնք։

Ամէնէն գործնական միջոցը այն է, անշուշտ, որ անդամագրուին կուսակցութեան մը, պիտի ըսէինք՝ Դաշնակցութեան։ Բայց եթէ չեն ուզեր կամ չեն կրնար, խառնուածքի բերումով, այդ չի նշանակեր թէ պէտք է անկիւն մը քաշուին, տունը մնացած աղջիկներու պէս, կամ գլխիվայր թաւալին մեծ քաղաքներու յորձանքին մէջ։

Ասպարէզ կայ բոլորին համար ալ, եւ մանաւանդ այս չրջանաւարտներուն համար, կը բաւէ որ իրենք հետաքրքրուին եւ ուշադիր աչքեր հսկեն։

Օրինակ, անոնք մեծապէս օգտակար կրնան ըլլալ քարոզչական ճակատին վրայ, շնորհիւ իրենց լայն ծանօթութեանց եւ կապերուն։ Չէ՞ որ գպրոց յաճախեցին հազարաւոր տեղացիներու եւ օտարազգիներու հետ, որոնց մէջ չատեր վազը կրնան վարիչ դիրքեր գրաւել իրենց երկիրներուն մէջ։ Ուրեմն, իրենց չահն իսկ կը պահանջէ կարելի եղածին չափ հայկական պաշար հաւաքել։ Ներսէն առնել, թէ խմորուելու եւ թէ դուրսը տարածելու համար։

Մեր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ այս աշխատանքն ալ արդիւնաւոր ճամբու մէջ է եւ չատ «չրջանաւարտները» իրենք նախաձեռնութիւն կը ստանձնեն, օգտակար հանդիսանալու համար։

Այս աշխատանքը անշուշտ սահմանափակուած չէ Ֆրանսայի մէջ։ Միւս գաղութներն ալ այս 15 տարիներու ընթացքին ունեցան իրենց չրջանաւարտները, որոնք նոյնպէս պարտականութիւններ կրնան ստանձնել։ Թերեւս աւելի բախտաւոր են անոնք, աւելի մօտ ըլլալով հայկական միջավայրի եւ մշակոյթի։ Պայման չէ նմանակոլութիւններ հաստատել անոնց գլխուն, բայց սրտցաւ հետաքրքրութիւն մը կրնայ ճամբայ ցուցնել եւ իւրաքանչիւրը դնել իր դերին մէջ։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՏԵՂ ՄԸ 46, ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԸ 30 ՍՆՏՈՒԿ ՁԵՌՆԱԴՈՒԻՄԲ ԳՏՆՈՒԵՑԱԻ ՓԱՐԻԶԻ ՅՐՋԱԿԱՆԵՐԸ

Երեւան հաւնուեցան նաեւ երկու զինագործարաններ

Ազահովութեան Տեսչութիւնը չարունակելով իր հետապնդումները, մեծ քանակութեամբ նոր զէնքեր, մանաւանդ ռումբեր գտաւ Փարիզի չրջանին մէջ։

Հինգչաբթի առտու լրագիրներու փոխադրիչ մը կ'անցնէր Վիլնէօվ - Սէն - Ժորժէն (հարաւային չրջան), երբ իր ուշադրութիւնը գրաւեցին դէպ մը փայտէ սնտուկներ, ճամբուն վրայ։ Մարդը անմիջապէս լուր տուաւ ոստիկանզինուորներուն, որոնք հասնելով գտան 46 սնտուկներ, իւրաքանչիւրը 32 ձեռնառումբով։ Սնտուկները անմիջապէս փոխադրուեցան քաղաքապետարան։

Այս դիւտէն քիչ վերջը, կառապան մը Պոի - Քոնթ - Ռոպէռի ճամբուն վրայ (արեւելեան չրջան) փոսի մը մէջ նշմարեց երեսուն սնտուկներ, նոյն պարունակութեամբ եւ յարակից գործիքներով։ Տակաւին ճշդուած չէ թէ ի՛նչպէս ձգուած են այս 76 սնտուկները։

Այս 2432 ձեռնառումբերով միեւնոյն հիմա զանուած ռումբերուն թիւը կը հասնի 5600 — 6000ի։ Կ'ըսուի թէ նոր ռումբերուն մեծ մասը արտասուարեր կամ հեղձուցիչ կազեր կը պարունակեն։

Այս բոլոր ռումբերը միեւնոյն չինուածքն ու բաղադրութիւնը ունենալով, Ազահովութեան Տեսչութիւնը դաւադրութեան սկիզբէն ի վեր կը փնտռէր մանաւանդ եւ արհեստանոցը։ Տրուած տեղեկութեանց համաձայն, մասնագէտը էօժէն Տըլոնքլն է (բանտարկուած), որ իբրեւ ճարտարապետ գիտէր պայթուցիկներու բոլոր դաղտնիքները։ Գալով արհեստանոցներուն, անոնք ալ երեւան հանուեցան միեւնոյն օրը։ Արհեստանոցներէն մէկը ծածկուած էր Ֆոնթէնէպլոյի անտառին խորը, մասնաւոր տան մը մէջ։ Վարձակալը, այրի տիկին մը, արտասահման գացած ըլլալով, ոստիկանները խուզարկութեան ձեռնարկեցին եւ գտան վեց թիթեղէ սնտուկներ եւ բոլոր անհրաժեշտ առարկաները՝ ռումբեր լեցնելու։ Միւս արհեստանոցը գտնուեցաւ Պուասի - լ'Այրոնի մէջ, աղօրեսան Տըլաքուռի դեռնայարկը, ուր գաղտնի թաքստոցներ երեւան հանուած էին անցեալ չաբթու։

Ուրիշ կարեւոր յայտնութիւն մըն ալ երեւան հանուեցաւ նոյն օրը։ Ոստիկանութիւնը հիւսիսային չրջանին մէջ գտաւ ամբաստանեալ կոմս Մոռօ տը լա Մէօրի մէկ նամակը, գրուած 1935 օգոստոս 7ին եւ ուղղուած զինագործարանի մը։ Այս նամակով, կոմսը կը հարցնէր թէ գործարանը կրնա՞յ «ծանր կամ թեթեւ գնդացիրներ եւ գնդացիր - հրացաններ չինել, հաւանական ապստրանք մը ստանալու համար եւրոպական կառավարութենէ մը»։ Զինագործարանը ընթացք տուած չըլլալով այս նամակին, ոստիկանութիւնը կը չարունակէ քննութիւնները, հաստատելու համար թէ կոմսը փորձած չէ՞ ապստրանքներ տալ ուրիշ գործարաններու։

**** Վանվի բերդին չրջուն պահակներու սպան 50 — 60 քիլօ ծանրութեամբ թորփիլ մը գտաւ իր գործիքով պանեէօյի մէջ, Ավընիւ ժան - ժոռէս։*

**** Հետապնդումները, որոնք թուլցած էին քանի մը օրէ ի վեր, կը չարունակուին նոր թափով, քակելու համար գաւադրութեան բոլոր ծայրերը, Փարիզի թէ գաւառի մէջ։ Անկուէմի մէջ անցորդներ ուժ ձեռնառումբ, երկու ռումբ եւ ուրիշ զէնքեր գտան հանրային պարտէզի մը մէկ անկիւնը։ Ամիէնի մէջ ըլտնուեցան 12 հրացան, հարիւրաւոր փամփուչտներ եւ 10 — 12 ձեռնառումբ։*

**** Աջի օր գրոյց կը չրջէր թէ Պ. Թառտիէօ եւս հարցաքննութեան կանչուած է։ Նախկին վարչապետը հերքեց։*

Ճափոնի յաղթանակի թափորը Շանհայի մէջ

Հակառակ ամերիկեան եւ անգլիական դեսպաններու բողոքին, ճափոնական կառավարութիւնը որոշեց յաղթանակի զօրահանդէս մը սարքել Շանհայի միջազգային չրջանին մէջ, ուր կը գտնուին 3.000.000 Չինացիներ։ Դեսպանները դիտել տուին թէ այսպիսի ցոյց մը կրնար տեղի տալ ծանր դէպքերու, բայց ճափոնական հրամանատարութիւնը չուզեց լսել։ Միայն թէ զգուշական միջոցներ ձեռք պիտի առնուին։ Օտարականները չղազրութիւն մատնուած են այս ցոյցին առթիւ, որ աւելորդ եւ տպայական կը համարուի։

Միւս կողմէ ճափոնցիները կը չարունակեն իրենց յառաջխաղացութիւնը դէպի Նանքին, Չինաստանի մայրաքաղաքը։ Օդանաւերը անդադար կրակ կը տեղան։

40 ժամուան օրեւիր վանիր առհասարի մէջ

Պաշտօնաթերթը մասնաւոր օրէնք մը հրատարակեց, որ կը ճշդէ 40 ժամուան օրէնքին դործադրութեան եղանակը, մանր առևտուրի մէջ։

Այդ օրէնքին համաձայն, 10.000է աւելի բնակիչ ունեցող քաղաքներու մէջ պիտի պահուի 5×8ի դրութիւնը (չաբաթը հինգ օր, ութ ժամ), երկու օր արձակուրդ սահմանուելով երկու չաբաթը անդամ մը, կամ կարգով մէկուկէս օր կամ երկու օր վրայէ վրայ։ Տասը հազարէն պակաս բնակիչ ունեցող քաղաքներու մէջ չաբաթական աշխատանքի տեւողութիւնը պիտի ըլլայ 46 ժամ, փոխան 48ի։ Աշխատանքի նախարարը հրամանագիր մը եւս պատրաստած է, որուն համաձայն ինը ամսուան համար պիտի գործադրուի հերթական հանդիսաի դրութիւնը, ինչպէս եղաւ յուցահանդէսի միջոցին, որպէսզի խանութները կարելի ըլլայ բանալ երկուչաբթի օրերը։

»»»» o ««««

300 ՀՈԳԻ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ Գահիրէի մէջ, վարչապետ Նահաս փաչայի դէմ կատարուած մահափորձին առթիւ։ Բոլորն ալ անդամ են կանանչ չապկաւորներու կազմակերպութեան։

ՍՈՒՐԻՈՑ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ իր վերջին նիստին մէջ հաստատեց մայիս 31ի որոշումը, որով չի ճանչցար Ալէքսանտրէթի Սանճաքին նոր սահմանադրութիւնը։

ՄԻԵԻՆՈՑՆ ՕՐԸ ՄԵՌԱՒ (յանկարծամահ) Ռընէ Տումիք, ակադեմիային մշանջենական քարտուղարը եւ Ռուսլ Փոնչօն, Փարիզեան չէնչող կեանքի բանաստեղծը։ Առաջինը 77 տարեկան էր, իսկ Ռուսլ Փոնչոն 90 տարեկան պիտի ըլլար քանի մը ամիսէն։ Պիտի խօսինք երկուքի մասին ալ։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԿԱԹԻԼ - ԿԱԹԻԼ

Անցեալ շաբթու կոչ մը հրատարակուած էր «Յառաջ»ի մէջ,— Մարսէյլի մօտ, Սէնթ Ան կայանի հայրենակիցները գլուխ գլխի տալով, հազ մը գներ եւ շէնիմ մը բարձրացուցեր են, իբրեւ դպրոց։

Այս առթիւ հաւաքուած գումարը, 3500 ֆրանք, անբաւական եկած ըլլալով, վարչութիւնը 1500 ֆրանք եւս կը խնդրէր «Յառաջ»ի միջոցաւ, շէնիմը լրացնելու եւ 80 մանուկներ այլասերումէ փրկելու համար։ (Մեզի կը հաղորդեն թէ առաջին 3500 ֆրանկիին 2500ը ճեռքերած է Պ. Վ. Խօրասանեան, 100ը՝ Գարեգին արք. Խաչատրեան, իսկ թաղեցիները կրցեր են հաւաքել միայն 900 ֆրանք)։

Ահաւասիկ նամակ մը եւս, ուրիշ գաղութէ մը, Նոր - Սիսէս (Պէյրութ)։

— « Մեր գպրոցը, Լուսինեան, 455 աշակերտ ունի, որոնց 178ը որբեր, որբուհիներ եւ չքաւոր ծնողքներու զաւակներ են։ ՇԱՏԵՐ ԳՐԱՍԵՂԱՆ ԱՆԳԱՄ ԶՈՒՐՆԻՆ։ Կարելի չէ դիմանալ այս կսկծալի վիճակին։ Մօտ է նոր տարին, «Յառաջ»ի ծանօթները իրենց կազանդի նուէրը պիտի չուզե՞ն ընել Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ զանազան վայրերէն հոս ապաստանած գըժբախտ ժողովուրդի մը զաւակներուն։ Ժամանակին Ճունաստանի մէջ երկաթգործի մը բացած մանկապարտէզի մասին ձեր գրած խմբագրականը եւ ձեռք բերուած արդիւնքը կարդացած եւ հիացած եմ։

Հոգաբարձութիւնը եւ ուսուցչական կազմը գործի լծուած եւ նախակրթարանի համար քանի մը դասարաններ ալ չինած են, ու սակայն Անկարող ենք ընդունիլ մեր բոլոր ուժերը, որ ունինք, մեր գրասենեակին մէջ։ Ամէն օր տասնեակներով կուգան, կը խնդրեն, կը պաղատին, կ'արտասուեն, կը սպառնան, կը հայհոյեն, կը սպասեն, կը սպասեն, կը սպասեն։ Ի՞նչ ընենք։ Ի՞նչ ընենք։ Ի՞նչ ընենք

ԼՈՒՍԱՎՈՐՎԱԾ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

(Կամ ԱՌԱՆՑՆԱՅԻՆ ԿԱՊԻՑԻ)

»»» • «««

— Ֆա՛, հայրի, շատ ես ուզում իմանալ... Ես ինչ գիտեմ... Ասում են՝ մի ինչ-որ տարօրինակ հիվանդություն է, որը մարդուն չի տանջում, չի ցավեցնում, հապա ուրախացնում է ու մեծ հաճույք պատճառում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ տեսիլք է տեսնում, ինչ-որ բան է լսում, որ ուրիշ ոչ ոք չի տեսնում ու չի լսում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ աշխարհ է ընկնում, ուր ամեն ինչ ուրիշ է, ամեն ինչ տարբեր է մեր աշխարհից... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ կյանք է ապրում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ հոգի է ունենում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ մարմին է ստանում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ էակ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ բան է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-մարդ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոք է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ինչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ-ոչ է դառնում... Ասում են՝ մարդը մի ինչ-որ ուրիշ ոչ-

ԹԱԼԻՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ-ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

»»» • «««

— Լավ, եւ որ մեր Ժամկոչ նամակը չուղարկեցիք Ձաքարեանին, — դիմեցի Ձաքարեանցին, — մեզ համար ամենակարեւորը նրա հասցեն էր, որ գտնենք նրան եւ ինքնին հասկանալի է, որ նրան ուղարկելու էինք մեր նամակը, որ նա էլ իր կարգին ուղարկեր մեզ Ձաքարեանի հասցեն։

— Մի քանի անգամ ես ինքս եմ ուղարկել նրան նամակներ, — պատասխանեց Ձաքարեանցը, — բայց ոչ մի պատասխան չեմ ստացել։ Ես կարծում եմ, որ նա մեռած է։

— Ինչո՞ւ եք այդպես կարծում, — հարցրի ես։

— Ես ասում եմ այդ, որովհետեւ նա ինձ ոչ մի նամակ չի գրում, — պատասխանեց Ձաքարեանցը։

— Ես էլ եմ կարծում, որ նա մեռած է, — ասաց Ժամկոչը։

— Ինչո՞ւ եք այդպես կարծում, — հարցրի ես։

— Որովհետեւ նա ինձ նամակ չի գրում, — պատասխանեց Ժամկոչը։

— Ես էլ եմ կարծում, որ նա մեռած է, — ասաց Ձաքարեանցը։

— Ինչո՞ւ եք այդպես կարծում, — հարցրի ես։

— Որովհետեւ նա ինձ

Médaille d'Or 1930

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Այցելեցէք անգամ մը մեր նպարեղէնի վաճառատունը ուր կը ցնծայ տօնական օրերու յատուկ իր ծոխ միրգերով (ուղղակի ներածուած) եւ ախորժահամ քմպելիներով: *Ոգիներու եւ անուշապուրի յատուկ ամէն տեսակ նիւթեր*, իսկ մեր անմահ *ՏԻԳՊԻՂ* արեւելեան սուրճն կախարդիչ բոյրը պիտի առաջնորդէ ձեզի դէպի ձեր վաղեմի քաղցր երազները, բացառիկ գեղեցիկ գիներ միայն եւ միայն տօներու առթիւ: Livraison à domicile:

Diplôme d'Honneur 1931

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ 26, Rue de Trévise, Paris 9e· Metro Cadet. Tel. Prov. 38-63

ուած, 3.400.000 հոգի սպաննուած, 242.000 մահուան դատապարտուած եւ 319.000 քաղաքացիներ բանտարկուած են «գրամատիրական երկիրներու մէջ»:

*** Վարչապետ խորհրդային դեսպանատան գործակատարը ուժգնօրէն հերքեց տեղական թերթերու այն լուրերը թէ Զեկայի վեց պաշտօնեաներ խուզարկած նաեւ դեսպանատունը, կոտրտելով կարասիները և քակելով պատերը: Հերքեց նաեւ դեսպան Դաւթեանի գնդակահարման լուրը:

Բայց կը հաստատուի թէ Դաւթեան այլեւս Վարշաւա պիտի չդառնայ եւ հաւանաբար նոր պաշտօնի մը պիտի կոչուի Ռուսաստանի մէջ:

*** Խորհրդային իշխանութիւնը ազատ արձակեց 44 Գերմանացիները, որոնք բանտարկուած էին ամիսներէ ի վեր: Փոխադարձաբար ազատ արձակուեցան 44 խորհրդային նաւաստիներ, որոնք գերի բռնուած էին Զօր. Ֆրանքոյի կողմէ: Իրարգելները կը հաւաստեն թէ տակաւին 500 Գերմանացիներ կը գտնուին ռուսական բանտերուն մէջ:

Լէնինկրատի մէջ ձերբակալուեցան երկու բողոքական երէցներ, որոնք վերջին գերման կղերականներն էին: Ս. Միութեան գերման փոքրամասնութեան թիւն է 1.200.000, բոլորն ալ խորհրդային հպատակ:

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԱՂՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԴԱՀԱՒԱՊԱՆԻՆ որդին, Փարիզի կոմսը, երկար յայտարարութեամբ մը կը դատապարտէ արքայական «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ը, դիտել տալով թէ ան ոչ թէ թագաւորական Տան, այլ իր սեփական չահերուն կը ծառայէ: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ «Աքսիոն Ֆրանսէզ»ը երբեք իրաւունք չունի միապետական չարժումը ներկայացնելու Ֆրանսայի մէջ եւ անհանդուրժելի կը գտնէ անոր «զրպարտութիւնները՝ իր ամէնէն հաւատարիմ հպատակներուն դէմ»:

ԼՈՑՏ ՁՈՐՁ բուռն ճառ մը խօսելով գերմանական եւ իտալական դիկտատուրաներուն դէմ, խոստովէն ճակտեց նաեւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը: Անգլիոյ նախկին վարչապետին կարծիքով, Ազգաժողովը «կը տառապի ծանր հիւանդութեամբ մը: Իր ալ կողմը անդամալոյծ է, ձախ ձեռքը՝ գօսացած, ձայնը տկար, անորոշ, անկապ»:

ԵՐԿՈՒ ՍԻՆՏԻՔԱՆԵՐՈՒ համամասնութեան առթիւ (միջազգային եւ կարմիր), Լէօն Փուհօ լուսաբանութիւններ հաղորդելով մամուլի ներկայացուցիչներուն, բացատրեց թէ եղածը ձուլում չէ, այլ գործակցութիւն եւ թէ պայմանագիրը որ եւ է դաշնի տրամադրութիւն չի պարունակեր:

Ա.ԶԳ. ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարը զեկուցում տալով բանակի յանձնաժողովին առջեւ, յայտնեց թէ այս տարի 28 միլիոն անգլ. ոսկի ծախսուած է, նոր թնդանօթներու, հրասայլերու եւ ուրիշ սպառազինութեանց համար: Ծովային նախարարը եւս լաւատես յայտարարութիւններ ըրաւ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

"ՎԷ Մ,,

Մշակոյթի եւ պատմութեան, Ի. դիրք, (1937 Յուլիս - Հոկտեմբեր), հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Ռ. Բեբրեեան՝ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԻՑ.— Վ. Մինախորեան՝ ԱՐՀԱՒԻՐՔԻ ՕՐԵՐ.— Ս. Վրացեան՝ ԴԵՐԱՍԱՆ Ց. ՉԱՐԻՖԵԱՆ (ինքնակենսագրութիւն).— Ս. Վ. ԲԱՖՖԻ.— Ա. Աբեղեան՝ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ.— Հ. Մանուկեան՝ ԴԻՊՔԵՐԸ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆՈՒՄ.— Ս. Վ. «Մեր Հայրենիք»ի պատմութիւնը.— ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ.— ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ.— ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ.— ՆԱՄԱԿ ՄԸԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ.— Յաւելուած (Վահրամ եպ. Մանկունի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»):

ԲԱԺԱՆԳԻՒՆ.— Ֆրանսա եւ Սուրբ Տարեկան 60 Ֆրանք. Ամերիկա, Բրիտ. Կայսրութիւն եւ Եգիպտոս 4 տոլար, մնացեալ երկիրները՝ 3 տոլար:

ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒՔԱՆՁԻՐ ՎԱՃԱ ԳԻՐՔԸ 25 Ֆրանք:

Հասցէ.— 5, Vratzian, 13, Rue des Platanes, Cité Jurdins de Plessis - Robinson, (S.):

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ տպագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Մխիթեալ Հայաստան», եզերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Այլ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Զախ կողմը Մ. Թէրէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մխրիաքեան:

Կը բովանդակէ, տղայոյն, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ տղայոյն տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 Ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ Է

Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակը Լիոնի մէջ 26 Դեկտ. 1937 կիրակի իրիկուան:

ՑՈՒՇԱՏԻՏ

Ֆր. Կ. ՄԱՋի Շավիլի Մասնաճիւղը Ընդհ. Ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամ - անդամուհիները եւ անխտիր բոլոր հետաքրքրուողները, 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին ղբօրոցին սրահին մէջ: Զրոյց - դասախօսութիւն կարեւոր հարցերու շուրջ:

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ա. Շահրամեան ընտանիքը իր խոր վշտակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Հ. Սարգիսեանի եւ Տէր եւ Տիկին Բ. Պատմաճեանի իրենց սիրելի մօր՝ Տիկին ԻՒԼԱԲԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի անփոխարինելի կորուստին առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մոնթէլիէի Հայ Երիտասարդաց Միութեան վարչութիւնը իր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ իր ընկերներէն Աւետիս Պետրոսեանի, իր նորածին զաւկին՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿի ծնունդին առթիւ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
5 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԻՆ
SALLE ERARD, 13, Rue du Mail, Paris-Metro: Sentier

կը մատնակցին՝ տաղանդաւոր դաշնակահարուհի Տիկին ՄՕՆԻՔ ՀԱԱՍ եւ ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ Փարիզի միջազգային նուագախումբէն.
դէմքերու soliste'ներ ինչպէս նաեւ առաջնակարգ արուեստագէտներէ կազմուած նուագախումբ:

ՆՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Գիտի գործադրուին դասական վարպետներու ընտիր գործեր, հայկական գործեր, Սպենդիարեանէ, Պարթեւեանէ եւայլն:

ՄՈՒՏՔԻ ԲԱՑԱՌԱՊԷՍ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 7. 10. 15 եւ 20 Ֆր.

Կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի 51 Rue Mr. le Prince եւ գրատուն Gérardի մօտ, 32, Rue Montholon Փարիզ:

ՄՐԱՒԻՒ ԲՈԼՈՐ ՏԵՂԵՐԸ ՀԱՆԳԻՍՏԱՒԻՏ ԵՆ, կը խնդրուի ձիդապաճ ըլլալ, նուագուած պահուն սրահին դուռները կը փակուին:

Հ. Ց. Դ.
Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ իշխան խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները, շաբաթ 4 դեկտ. երեկոյեան ժամը 8.30ին շահիրկեան սրահին մէջ:

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՒ վարժեան ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 5 դեկտ. կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, օրակարգ՝ նախորդ ժողովի շարունակութիւն եւ վարչութեան ընտրութիւն, բացակաները նկատի պիտի առնուին:

ՎԻԵՆՆԻ խումբի ընդհ. ժողովը 5 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին խաժակ ակումբին մէջ:

Հ. Ց. Դ. ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

«Վարանդեան» խումբի դասախօսութիւնը, շաբաթ, 4 դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին:

«Քաֆէ-ուլ» խումբի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., առաւօտեան ժամը 10ին:

«Ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի դասախօսութիւնը, կիրակի, 5 դեկտ., կէսօրէ ետք ժամը 3ին 4ին

ԱՅՍ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՆ ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ԸՆԿ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

Խնջոյք "Հ. Ց. Դ. Օր,,ուան առթիւ

Իսի Լէ Մուլինոյի Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան» Կոմիտէին կողմէ 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան» Ակումբին մէջ: Երգ, արտասանութիւն, նուագ եւլն.: ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ:
Կը խօսի Ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՀԱՅՈՒՀԻՐՏ ԳՐԱԿԷՈՂՋԱՆ ՀՕՐԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ Մխիթեան կողմէ

4 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ

ETABLISSEMENT SUSSETի սրահներուն մէջ, 206 quai de Valmy Փարիզ, Մէթրօ Jean-Jaurès:

Գեղարուեստական բաժին: Արժանթինեան ընտիր օրքեսթրը: Մեծ Թոմպոլա ճոխ սիւֆէ: Ժողովրդական գիներով:

Հայրենակիցներ, ժամադրուեցէք մեր պարահանդէսին:

Մուտք՝ այրերու 10 Ֆր. կիներու 8 Ֆր.:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ձաշարան ՅԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

"ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած վուտ չամիչի հիւթով հայ աւանդական սեղանին զարդ:

Tailleur de ST. BERNARD
Pour hommes et Dammes
H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18e
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouart
Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարուան առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի եւ վերարկուի համար մինչեւ Ծնունդ:

ՍՏԱՑԱԾ ՆՈՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԶՄԵՌՆԵՑԻՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ:

ՄԵՐԴԻՆԵՐԸ.— Վերարկու եւ հագուստ երկու փորձով) սկսեալ 280—400 Ֆր.: Նուէր կը տրուի մուշտակէ մէկ վիճակ տը գիներ օձիք, ձեռմեռուան համար, պատրաստուած Հայկուհիկիլպօլեանի արհեստանոցներուն մէջ: 400 Ֆրանքէ վեր ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տափատ կամ կօլֆ: Օդտուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն նեք կայացնել ցառաջի կտրօնը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուռնաժ փարոքներ 110 Ֆր. բանէն սկսեալ: Միւպղոյական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք ապսպրանքները՝ խնամուած աշխատանքով:

Բաց է կիրակի մինչ 1 կէսօր:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծտաբ գրաւճներու փոփոխութիւն, Ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի հատոր: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրաւճներ.

Լաւ պայմաններ,

Գերձակատուն Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը,

6 Rue Geoffroy-Marie, Paris, Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էնակսեալ կրկնապատկենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակ բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, զուլպաներու եւն.համար:

Ամենալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղջուած դիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal գիւրափոխադրելի զրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշներ եւ գիներ:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

Ի գիտութիւն Հայ մառշէճիներու եւ խանութպաններու կը ծանուցանենք թէ Փարիզի մէջ բացած ենք մարսէյլի մեր պահեստի վաճառատան Քամնաճիւղը՝

ՅՈՎՍԷՓ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
10 Rue Turbigo, Paris (1)

Մէթրօ Halles եւ Etienne Marcel

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ վաճառում Ամենալաւ տեսակի ապրանքներ՝ անմրցելի գիներով: Այցելեցէք անգամ մը համոզուելու համար:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱԽՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՁԱՇԱՐԱՆԸ

ԲԱՖՖԻ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ
8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մանաւանդ խնամքով: Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը:

Պզտիկ մասնաւոր օդի՝ տաք ապահովութեամբ: Բաֆֆիի անօրէնը, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ձաւիկի պատրաստութեան: Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէ յատեղանիներու համար շատ մատչելի գիներ՝ անառարկելի սպասարկութեամբ: Ամէն երեկոյթի ինկէմպէի առաւօտ իսկ հինգշաբթի խաղ (փազա): Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն:

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 59/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք թլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՀԱՐԱՉԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԱՄԲԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ՀԱՅԱՍՏԱՆԱՐԴԱՓՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ	ԵՌԱՄՍԵԱՑ	
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր
Անգլիա եւ Իտալիա	365 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ
5
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
5 DECEMBRE
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3595

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄՈՒՐԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՁՕՐԱՆՈՑԷՆ

Շարք մը նամակներ սեղանի վրայ։ Նամակներ՝ զօրանոցէն։

Նոր գլուխ մըն ալ այս,— ոչ այնքան մռայլ ինչպէս կ'են-թադրէին շատեր, երբ սկսաւ զօրակոչը։ Իսկ ամէնէն կազդուրիչ պարագան,— զինուորները իրենք շատ գոհ կ'երեւան, դասելով իրենց նամակներէն։

Զինուոր մը կը գրէ, հիւսիսային չրջանէն (30 Նոյ.).

— « Ինչպէս յայտներ էի ձեզի, կը կարծէի թէ շուտով զիս ազատ պիտի արձակեն, ծանրութիւնս պակաս գտած ըլլալով։ Բայց ահա կը մնամ, եւ չափազանց ուրախ եմ, որովհետեւ զինուորական ծառայութիւնը աւելի տոկուն կաղապարէ մը կը հանէ երիտասարդը։ Ափսո՜ս որ հայրենի երկիրը չենք, բայց հոգ չէ, բանի որ երկրորդ հայրենիքի մը կը ծառայենք»։

Ուրիշ մը, Տիրանէն (21 Նոյ.).

— « Ահա երրորդ շաբաթն է որ մարզանիւթներ կը կատարեմ։ Անշուշտ առաջին առթիւ դժուար կուգայ, բայց կը վարժուինք։ Օրինակ, ձի նստիլը դիւրին չէ։ Իմ զօրագունդս մտնելէ երկու օր վերջը արդէն սորվիլ սկսայ զէնք, սուր գործածել, ձի նստիլ, վազել, ձի եւ զէնք մաքրել։ Սկաուտ ըլլալս բաւական օգտակար եղաւ։ Երբեմն կը մտածեմ թէ ի՞նչ լաւ կ'ըլլար եթէ բոլոր այս ընկերներս Հայեր ըլլային »...

Ա.յս մէկն ալ Թունուզէն. (բոլորը առանձին պիտի հրատարակենք իրենց բաժնին մէջ).

— « Հիմա որ զօրանոցին մէջ ենք, մեր սեփական աչքերով կը դատենք ամէն բան։ Կատարեալ կարգապահութիւն, մաքրութիւն, լաւ ուտելիք եւ հագուստ։ Մեծ կարեւորութիւն կուտան առողջապահութեան։ Եթէ պզտիկ անհանգստութիւն մը ունենաս, անմիջապէս բժշկական բննութեան կ'ենթարկեն եւ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք կ'առնեն։ Մեր հոս հաստատուելէն ի վեր առնուազն վեց անգամ բժշկական բննութենէ անցանք, անգամ մըն ալ էլեկտրական հայելիէն։ իսկ վերջերս ասեղ զարկին, իբրեւ նախազգուշութիւն վարակիչ հիւանդութեանց դէմ։ Մենք հոս վեց հայ երիտասարդներ ենք »։

Զէ՞ք խանդաղատիր, կարդալով այս համառօտ ամփոփումը, երեք տարբեր չրջաններէ։

Ապահովաբար պատկերը տարբեր չէ միւս զօրանոցներուն մէջ ալ։ Մանաւանդ որ, դեռ նոր տեղաւորուեցան, եւ աւելի կարեւոր հոգեր ունին, նամակները գրելէ առաջ։ Իսկ շատ շատերը անչուշտ իրենց նամակները կը գրկեն ուղղակի տուն, ոչ թէ խմբագրատուն։

Ահաւասիկ, ուրեմն, սերունդ մը, որ կը թրծուի նոր հնոցի մը մէջ, զանազան ելեւէջներէ վերջ։ Սերունդ մը՝ չարքաշ, կարգապահ, աշխոյժ եւ օժտուած՝ արդիական դիտելիքներով։ Սերունդ մը, վերջապէս, որ կ'ուճի ու կը պնդանայ միջազգային կրկէսի մը մէջ, զէնքի եղբայրակցութեամբ։

Այս տղաքը այստեղ աճեցան ու կրթուեցան, մեծ մասով։ Եւ հիմա, տարբեր չրջան մը կը բոլորեն, մարզուելով նոր ասպարէզի մը մէջ, որուն դժուարութիւններն անգամ եռանդ կը ներշնչեն իրենց։

Անոնք չեն ուզեր որ եւ է կէտի մէջ ետ մնալ իրենց Ֆրանսացի կամ օտար՝ բախտակից ընկերներէն։ Ոչ դիտութեամբ, ոչ յանդգնութեամբ, ոչ ալ չարքաշութեամբ։ Եւ դիտենք որ արդէն ենթապայմանութեան թեկնածուներ կան, նոյնինքն զինուորական իշխանութեանց կողմէ նշանակուած։ Մէկ խօսքով, ընդունակ են լրացնելու ասպարէզին բոլոր պահանջները։ Մանաւանդ որ, երբեք խարդախութիւն չի դրուիր, ինչպէս կը հաստատեն բերանացի թէ գրաւոր տեղեկութիւններ։

Մեր ետնոյն ատեն, զինուորական իշխանութիւնը կը զբաղի արդէն անոնց հպատակութեան դիմումներով։ Տեղ - տեղ զօրանոցի հրամանատարութիւնը ինքն է որ կը յիշեցնէ թեկնածուներուն, որպէսզի օր առաջ ներկայացնեն իրենց խնդրագիրները։

Մեզի հասած տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ անոնց զինուորական կեանքի մասին չրջանին հրամանատարութեան պաշտօնական վկայութիւնը բաւական պիտի համարուի, հպատակութեան դործողութիւնը կատարելու համար։

Ինչ կը վերաբերի այս տղոց ազգային հոգատարութեան, կը կարծենք թէ մեծ դժուարութիւններ չի ներկայացներ այդ հիմնական խնդիրն ալ։

Փարիզի մէջ արդէն կազմուած է մասնաւոր յանձնախումբ մը, «Ցիչէ'», նախաձեռնութեամբ Աղբատախնամին։ Անչուշտ ուրիշ հայաչատ եւ կեդրոն վայրերու մէջ ալ անհրաժեշտ ձեռնարկները կը կատարուին, համաձայն տեղական պայմաններուն։

Կը կարծենք թէ, ժամանակի ընթացքին, կարելի կ'ըլլայ տարածել նաեւ ուրիշ աւանդական սովորութիւն մը,— խմբովին հիւրասիրել զինուորները, ռօնական արձակուրդներու առթիւ,— Տարեգլուխ, Ծնունդ, Զատիկ եւն.։ Այս գեղեցիկ աւանդութիւնը կը գործադրուէր նոյնիսկ օսմ. սահմանադրութեան չրջանին, մանաւանդ գաւառի մէջ, երբ զինուորները արձակուրդ կը տառնային երկու – երեք օր, զօրանոցէն քաղաք իջնելով։

Ծանօթ չենք տեղական պայմաններուն, բայց կ'ենթադրենք թէ այսպիսի հիւրընկալութիւններ կրնան կատարուիլ Թունուզի, Ալժեերիայի եւ Մարոքի մէջ, ուր չէն եւ ամփոփ գաղութներ ունինք, ինչպէս Ֆրանսայի հայաչատ վայրերուն մէջ։ Այսպիսի հրաւէրներով հոգիները աւելի կը տաքնան, փոխադարձաբար։

Նոր էջ մը բացուեցաւ մեր բոնի պանդխտութեան տարեգրութեանց մէջ։ Զանանք վարժուիլ անոր պարտադրած պահանջներուն, որպէսզի կարելի ըլլայ առաւելագոյն բարիքը քաղել, ժամանակի ընթացքին։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԻԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ ՔՈՒԵԱՐԿՈՒԵՑԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԿԵՐԸ

Գերեւանեան 1,000,000ին եւ իտալական 300,000ին դէմ
Ֆրանսա ունի միայն 387,000 դիմումատու

Երեսփ. ժողովը ուրբաթ օր միաձայնութեամբ քուէարկեց ազգ. պաշտպանութեան, բուն բառով՝ վերազինման համար պահանջուած մեծադումար վարկերը։ Այս առթիւ ազդու ճառ մը խօսեցաւ Պ. Տալատիէ, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, կէտ առ կէտ պատասխանելով բոլոր հարցումներուն եւ քննադատութեանց։

Նախարարը ամէն բանէ առաջ բացատրեց թէ անպատեհ, նոյնիսկ վտանգաւոր է պայքար մղել զինուորութեան չրջանի կրճատման համար։ Եւ այս առթիւ բացադանչեց.

— « Ֆրանսական հողին վրայ ունինք 387.000 զինուոր, մեր դիմացը, հիւսիսային - արեւելեան սահմանին վրայ՝ (Գերմանիա) աւելի քան 1.000.000, հարաւային արեւելեան սահմանին վրայ՝ (Իտալիա) 300.000 (ծանր)։ Ոչ մէկը պիտի կրնար ստանձնել կրճատման պատասխանատուութիւնը, ցորչափ այսպէս կը մնայ միջազգային կացութիւնը։ Ամէն պարագայի մէջ, ես ինքս չեմ ստանձներ այդ պատասխանատուութիւնը։ Ըսին թէ մոխումներ տեղի ունեցած են։ Զերմապէս կը խնդրեմ ամէն տեսակ հակակշիռ ի գործ դնել, որպէսզի երկրին լումաները գործածուին իր պաշտպանութեան համար։ Կը հարցնեն թէ ի՞նչպէս գործածուեցաւ մեր սպառազինութեանց յատկացուած դրամը։ Փոխառութեան դումարին իմ տրամադրութեանս տակ դրուած էր չորս միլիառ եւ իրապէս գործածուեցաւ ազգ. պաշտպանութեան համար։ Բանակը օժտուած է այն արդիական սպառազինութիւններով որոնց պէտք ունէր։ Մեծ ճիգ մը կատարուեցաւ, բայց բառական չէ։ Պէտք չէ դանդաղեցնել թափը։ Այս արդիւնքը ձեռք բերինք նաեւ չնորհիւ զինագործարաններու ազգայնացման օրէնքին։ Անոր չնորհիւ է որ պիտի չհինէք բառական ծանր յապաղում մը, մանաւորապէս հակաօդային թնդանօթներու արտադրութեան մէջ։ Այս յապաղութեամբ, կանխած եղանք մահացու վտանգ մը։ Հակառակ բոլոր հէքեաթներուն, աշխատանքի կազմակերպութեան մեթոտները չատ աւելի դերազանց են քան եղած են անհատական ձեռնարկներու մէջ։ Այդ մեթոտներուն ընդհանրացման չնորհիւ է որ մենք կրնանք արագացնել դէնքերու չինութիւնը։ Հետեւաբար, պէտք է դադրին այն ստորերկրեայ պայքարները որ կը մղուին ազդայնացման դէմ »։

Նախարարը չարունակելով ճառը, յայտարարեց թէ անհրաժեշտ վարկերը պիտի պահանջուին թէ սպառազինութեանց եւ թէ ամրութեանց համար, եթէ եղածը անբաւական գայ, դիներու յաւելման հետեւանքով։ Եւ չնչեց.

—« Ամրութեանց չինութիւնները չատ լաւ ընթացք ունին ինչպէս Փիւռայի, նոյնպէս հիւսիսային սահմանին վրայ եւ յառաջ պիտի տարուին նոյն թափով։ Եղած փորձերը կը հաստատեն թէ կատարելապէս ազդեցիկ է փոսերու դրութիւնը՝ հիւսիսային սահմանի ամրութեանց համար »։

Պ. Տալատիէ յայտնեց նաեւ թէ միջոցներ ձեռք առնուած են, զինուորներու նէ ենթասպաներու վիճակը բարելաւելու համար։ Եւ եզրակացուց.

— « Բանակը իր աչքերն ուղղած է դէպի սահմանազլուխները, եւ ոչ թէ դէպի քաղաքական պայքարները։ Պէտք չէ մոռնալ թէ զինուորական վարժարաններուն մէջ ապագայ սպաներուն 80 առ հարիւրը ժողովուրդի զաւակներ են։ Ինձմէ կը պահանջեն հանրապետական չունչը ներմուծել բանակին մէջ։ ձեռքս տակ ունիմ ցանկը այն հաղուագիտ պատժական տնօրինութեանց զոր հարկադրուեցայ ձեռք առնել պատակիչներու դէմ։ Այս բոլորը կարեւոր են անչուշտ։ բայց ամենամեծ գործը՝ խաղաղութեան եւ հանրապետական ազատութեան պահպանումն է։ Ֆրանսա պիտի յաղողի այդ գործին մէջ, եթէ բանակը զօրաւոր ըլլայ իր նիւթական ուժով, իր կարգապահութեամբ եւ միութեամբ »։

Վիճաբանութեանց ընթացքին, համայնավար երեսփոխան մը զանգատեցաւ թէ բազմաթիւ զինուորներ կը պատժուին, իբրեւ կուսակիցներ ժողովրդական ճակատի, թէ «Իւմանիթէ»ն արգիլուած է զօրանոցներու մէջ, իսկ «Փոփիւլէր» եւ «Լ'Էօվր» կարգացողները կը հետապնդուին։

**** Երեսփ. ժողովի նոյն նիստին մէջ քուէարկուեցաւ, նաեւ, կրթական նախարարութեան նախահաշիւը։ Այս առթիւ նախարարը յայտնեց թէ չարք մը նոր բարենորոգումներ պիտի կատարուին, ազգային կրթութիւնը արդիացնելու համար։*

Առտուհն նախարարը Վարշաւայի մէջ

Պ. Իվոն Տէլպոս, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, չերմ ընդունելութիւն գտաւ Լեհաստանի մայրաքաղաքին մէջ։ Պերլինէն անցած առեն, նախարարը սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Գերմանիոյ արտաքին նախարարին հետ, որ բարի գալուստ մաղթելու գացած էր։ Առաջին անգամ էր որ կը հանդիպէին երկու նախարարները։ Ոչ Պ. Պաէնուի այցելութեան առեն, երեք տարի առաջ, ոչ ալ Պ. Լավալի ճամբորդութեան միջոցին, ինչ նէօրաթ կայսրան գացած չէր, բարի գալուստ մաղթելու համար անձնապէս։

Վարշաւայի մէջ, ընդունելութեան արարողութիւններէն անմիջապէս վերջը, երկու կառավարութեանց ներկայացուցիչները անմիջապէս ձեռնարկեցին քաղաքական խորհրդակցութեանց։ Օրակարգի խնդիրներուն մաս կը կազմեն Լոնտոնի խօսակցութիւնները, Աւստրիոյ խնդիրը, Ֆրանքֆուրհրդային դաշինքը, եւ մանաւանդ Գերմանիոյ զաղթային պահանջները։ Այս առթիւ լսենք թէ Լեհաստան ինքն ալ զաղթային հոգատարութիւն մը կը պահանջէ, առարկելով թէ երկիրը նեղ կուգայ յարաճուն բնակչութեան մը պահանջներուն։

Ինչպէս բացատրած ենք, Ֆրանսայի արտաքին նախարարին ղիրքը աւելի զօրաւոր է այժմ, քանի որ արտօնուած է խօսելու նաեւ յանուն Մեծն Բրիտանիոյ։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ « ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ »

Հարցումներ կը տեղան,— ինչո՞ւ Ռատիօ - Փարիզ ըսեր է «վերջին անգամ»։ Այլեւս հայերէն երգ պիտի չլսե՞նք անթելով։

Պատմութիւնը լսեր էի Հայկանուշ Թորոսեանէն։ Լուսաբանութիւնն ալ իմ ինձ է որ կուտայ։

— Երբ երաժշտագէտ Փօլ Ֆոշէն մեռաւ, Ռատիօ Փարիզէն զիս կանչեցին, որպէսզի բանի մը կտորներ երգեմ իր գործերէն։ Պատասխանեցի թէ հանգուցեալ երաժշտագէտը գրեթէ բան չունի, բացի բանի մը հայերէն երգերու դաշնաւորումէն։ « Հայերէն չենք ուզեր», ըսին։ Ես ալ պատրաստուեցայ բաժնուելու։

Ասոր վրայ առաջարկեցին ֆրանսերէնի թարգմանել հայերէն բառերը եւ այնպէս երգել։ Կրնայի՞ր ընդունիլ։ Ճարահատ համաձայնեցան, շատ կարճ ժամանակ մը տրամադրելով։ Առաջարկեցի «Innocence»ը եւ երեք հայերէն երգեր։

— «Երեքը շատ է», ըսին։

— Տասնըհինգ վայրկեանի համար շատ չէ, պատասխանեցի։ Վերջապէս հաւանեցան։

Այս առթիւ էր որ յայտնեցինք թէ իրենց պետական հաստատութիւն, Ռատիօ - Փարիզ ամէն բանէ առաջ սահմանուած է ֆրանսացի ժողովուրդի շահերուն ծառայելու։ Հետեւաբար միայն բացառիկ պարագաներու մէջ կրնայ տրամադրութիւն ստալ եղանակներու, մեներգ, խմբերգ, երգահանդէս կամ նուագահանդէս։ Եւ հասկցուցին թէ վերջին անգամ է որ կը տրամադրեն հայերէն երգի։

×

Անշուշտ ըսելու ձեւ մըն է «վերջին թիւնը, որ անգամ մը եւս գաղափար կուտայ «աշխրհի բաներու» մասին։

Ես քեռ չզարմացայ, երբ լսեցի « վերջին անգամ»ը։ Աւելի ետքը, զարմացայ զարմացողներուն։ Զարմացայ որ տակաւին պատրաստներ ունինք, իբրեւ յատուկենական «մանուկներ», ինչպէս պիտի ըսէր Երիմեան Հայրիկ։

Անշուշտ ըսելու ձեւ մըն է «վերջին անգամ»ը։

Ո՞ր դուռը փակուած չէ մեր առջեւ։ Եւ սակայն, միշտ ալ միջոցներ կը ճարուին բանալու։ Իսկ այդ միջոցները մեծ մասով կախում ունին մեր նախանձախնդրութենէն եւ աշխատասիրութենէն։

Այս աշխարհին մէջ, շա՛հն է որ կը բանեցնէ շարժանիւը։

Ուրեմն, անհրաժեշտ է ՇԱՀԱԳՐԳՌԵԼ։ Հասկցնել, ապացուցանել թէ Ռատիօ - Փարիզ կամ ուրիշ կայան մը կը շահի, եթէ պարբերաբար «հայկական ժամեր» ալ տրամադրէ, ինչպէս ունի, գրեթէ ամէն օր, ժամեր արաբական, մինչեւ հեռաւոր մալայեան կամ հավայեան եղանակներու համար։

Ի՞նչպէս շահագրգռել,— այդ ալ հարցուցէք ասոնց որ գիշերները կը լուսցնեն «ֆագիօ»ներու, «խապուէ»ներու կամ սպոռնիներու մէջ, ամէնէն ընտիր գիլիները հոսեցնելով կուժ-կուժ, պռտռեր վարձելով զոյգ-զոյգ, իսկ հայկական պատմութիւնը չիշելով միայն... հոգեհանգիստի առեն։

Իբրեւ Արեւելցիներ, գոնէ օրինակ առնէին... Անատօլուցի Յոյներէն։

ՎԱՀԷ

ՆՈՐ ԽՈՒՉԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱՂՏՆԻ ԿՈՍԻՏԷԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Երկու չաբաթ նախնական քննութիւնները կատարելէ եւ բանուած թուղթերը դասաւորելէ վերջ, հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պէթէյլ առջի օր ձեռնարկեց բուն գործին քննութեան, որպէսզի աւելի երկար առեն բանտարկուած չմնան անոնք որ անմեղ են։ Առաջին առթիւ հարցաքննուեցան նախկին ծովակալ սպայ մը, ժողչի Լը Մարկուիչ, տնօրէն Քէս Իմփերիէլ Մառիթիմ է Ֆլիւվիալի եւ նոյն հաստատութեան հաշուակալը, Պ. Անթուան Մանկպի։ Հարցաքննութեան արդիւնքէն կ'երեւայ թէ երկուքն ալ ատատ պիտի արձակուին, բաւարար փաստեր դանուած չըլլալով։

**** Բոլոր ամբաստանեալներուն փաստաբանները պահանջած ըլլալով որ իրենց փոխանորդեալները քաղաքական չանցաւոր համարուին եւ ոչ թէ հասարակ չարագործներ, դատական նախարարը պատասխանեց թէ հարցաքննիչ դատաւորին կ'ինկայ ճշդել անոնց հանգամանքը։*

**** Մումր մը երեւելիներ յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որով կը բողոքեն թէ նախկին պատերազմիկներ, «Փառքով եւ վէրքերով պսակուած ռազմիկներ բանտարկուած են իբրեւ չարագործներ եւ աւազակներ, առանց ապացոյցներու», թէ «անհատական ապատութիւնը չէ յարգուած», թէ «հանրապետութեան պատմութեան մէջ առջին անգամ է որ քաղաքական չանցաւորներ ոճրագործներու չատուկ ձեւակերպութեանց կ'ենթարկուին» եւն.։ Բողոքողները կը պահանջեն ձայնակցիլ իրենց, որպէսզի անմիջապէս վերջ արուի «այս խայտառակութեան»։ Մատրագրողներուն մէջ կան զօրավարներ, ծովակալներ, դրագէտներ, արուեստագէտներ, ակադեմականներ եւն.։*

**** Ապահովութեան պաշտօնեաները խուզարկութիւն մը կատարեցին նախկին հրամանատարի մը՝ Փիլպէո Ֆլէօրիի բնակարանին մէջ եւ կարգ մը թուղթեր գրաւեցին։ Հրամանատարը երկարօրէն հարցաքննուելէ վերջ, ազատ ձգուեցաւ։ Նոյն օրը խորհրդաւոր ամբաստանեալ մը առջնորդուեցաւ Ապահովութեան պաշտօնատունը։*

**** Ամէն օր լքուած զէնքեր կը գտնուին Փարիզի թէ գաւառի մէջ։ Տանները թաղամասին մէջ, աւելածու մը աղբերը հաւաքած առեն, փամփուշտներ եւ զէնքեր գտաւ։*

Այսի օր երեք կարեւոր խուզարկութիւններ կատարուեցան Մարսէյլի մէջ։

Փարիզի մէջ, Պիւէթրի կողմը, ոստիկանութիւնը խուզարկելով զինագործ մը արհեստանոցը, երեւան հանեց 46 հին հրացաններ եւ 2 դնդացիրներ։ Արհեստաւորը անոնց նորոգումով կը զբաղէր, առանց օրինական արտօնութիւն ունենալու։

Ծաւիր դէպքեր Շանհկայի մէջ

Ինչպէս կը նախատեսուէր, ծանր ընդհարումներ պատահեցան Շանհկայի մէջ, ձախակոյսներու սարքած յաղթական զօրահանդէսին առթիւ։

Զինացիի մը կողմէ նետուած ռումբ մը վիրաւորեց երեք ճափոնցի վաճառներ, սպայ մը, երեք չինացի ոստիկաններ եւ եւրոպացի քննիչ մը։ Ռմբակիծը տեղն ու տեղը սպաննուեցաւ չինացի ոստիկանի մը կողմէ։ Ամերիկացի մը ընդդիմացած ըլլալով ճափոնցի զինուորներու, բրօթէն խոշտանգուեցաւ։ Անգլիացի իրաւագէտ մը վար առնելով ճափոնական դրօշ մը, փայտն ալ կոտրեց ծունկերուն մէջ։ Ամբոխ բիրկ բիրկ պիտի ընէր զայն, բայց ոստիկան -

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՂՎՈՎԱԿՈՒՄՆ

(ՎԵՊ ԱՐՁԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅ)

•••• • ««««

Մեկուսի մի տեղ էր, որ ես ինձ համար գտել էի, ուր ոչ ոք չէր գալիս ինձ անհանգստացնելու, ուր ես կարող էի ամբողջ օրերով մտածել, երազել, ինչ որ ուզում եմ անել, ինչ որ ուզում եմ ասել: Ես ուրախ էի, որ ինձ ոչ ոք չի տեսնում, ոչ ոք չի հարցնում, թե ինչ եմ անում, ինչ եմ մտածում, ինչ եմ ուզում: Ես ինձ ազատ էի զգում, ինչպես ազատ է զգում ինքն իրեն մարդը, որ ոչ ոքի չի պարտական ոչ մի բանով, որ ոչ ոքի հաշիվ չունի տալու իր գործերի համար:

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՀԵՐԱՍԱՆ ՊՈՒՇԿԻՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՊԱՏՄԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

»»» • ‹‹‹

Թոռը լուռ ու մունջ լսում էր պապի խոսքերը, որոնք նրա համար նոր էին, անծանոթ։ Նա ոչինչ չգիտեր իր ծագման մասին։

— Ես կարծում եմ, որ ճշմարիտ ասացիր, պապ, ես էլ այդպես եմ կարծում։ Ես ինքս էլ ուզում եմ գնալ Հայաստան, տեսնել իմ հայրենիքը։

— Ապրես, որդի։ Ես գիտեի, որ դու այդպես կասես։ Ես ուրախ եմ, որ դու ինձ հետ համաձայն ես։ Ես ուզում եմ, որ դու գնաս Հայաստան, ուսումդ ավարտես, ապա վերադառնաս այստեղ, ինձ մոտ։ Ես ծեր եմ, ուզում եմ, որ դու ինձ հետ լինես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ թաղես։ Ես ուզում եմ, որ դու իմ գերեզմանի վրա խաչ կանգնես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ աղոթես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ հոգեհանգստի պատարագ մատուցես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ հոգեհանգստի պատարագ մատուցես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ հոգեհանգստի պատարագ մատուցես։

Թոռը լուռ ու մունջ լսում էր պապի խոսքերը, որոնք նրա համար նոր էին, անծանոթ։ Նա ոչինչ չգիտեր իր ծագման մասին։

— Ես կարծում եմ, որ ճշմարիտ ասացիր, պապ, ես էլ այդպես եմ կարծում։ Ես ինքս էլ ուզում եմ գնալ Հայաստան, տեսնել իմ հայրենիքը։

— Ապրես, որդի։ Ես գիտեի, որ դու այդպես կասես։ Ես ուրախ եմ, որ դու ինձ հետ համաձայն ես։ Ես ուզում եմ, որ դու գնաս Հայաստան, ուսումդ ավարտես, ապա վերադառնաս այստեղ, ինձ մոտ։ Ես ծեր եմ, ուզում եմ, որ դու ինձ թաղես։ Ես ուզում եմ, որ դու իմ գերեզմանի վրա խաչ կանգնես։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ հետ աղոթ

ները օգնութեան հասան: Զինացի մը ինքզինքը վար նետեց չորս յարկ բարձրութեամբ պատշգամէ մը, երբ ճափոնցի զինուորները կ'անցնէին, եւ «կեցցէ՛ Զինաստան» պոռալով գլխիվայր ինկաւ անկենդան: Անգլիացի մը խոշտանգուեցաւ, երբ կը բողոքէր, ճափոնցիները «կեցցէ Հիթլէր» պոռացած ըլլալով գերմանական դպրոցին առջեւ:

Հեռագիրները կ'ըսեն թէ ճափոնական զօրահանգէսը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ, հակառակ օտար դեսպաններու կրկնակի բողոքներուն:

Ճափոնական յառաջխաղացութիւնը կը չարունակուի դէպի Նանքին: Ճափոնական ազբիւրէ կը հաղորդեն թէ խորտակուած է չինական պաշտպանութեան երրորդ գիծը եւ Զինացիները այժմ կը նահանջեն դէպի վերջին դիրքը, 300,000 զինուորներով:

Զարմանալի միջադէպ մը
յունուարդային սառնամանիսի մասին

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ խորհրդային իշխանութիւնը բուռն բողոքագիր մը ներկայացուցած է լեհական կառավարութեան, քննութիւն պահանջելով նոյեմբեր 29ին պատահած դէպքի մասին:

Տրուած տեղեկութեանց համաձայն, խորհրդային կառախումբ մը, որ Ռուսաստան կը վերադառնար, յանկարծ պաշարուեր է լեհական ջոկատի մը կողմէ եւ բոլոր պաշտօնեաները խուզարկութեան ենթարկուած են զէնքի սպառնալիքով: Շատերը նոյնիսկ մերկացուած են: Ցետոյ բոլորը մէկ արգելափակուած են վակոնի մը մէջ, զինուորներու հսկողութեամբ: Կառախումբը յաջորդ կայարանը հասած ատեն, լեհ պաշտօնեայ մը թիթեղ մը նետեր է վակոնին մէջ, տեղի տալով հրդեհի մը: Լեհ ոստիկանները փորձեր են հարկադրել որ ռուս մեքենավարը դէպի Ա. Միութիւն առաջնորդէ հրկիզուած կառախումբը, բայց մեքենավարը յաջողած է անջատել բռնկած վակոնը:

Լեհական կառավարութիւնը որոշեց քննութիւն բանալ:

ՋԱՆԱՖԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵՒՈՎՊԻՈՑ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ նշանակուեցաւ Արտնա Աբրահամ, իտալական կառավարութեան կողմէ: Այս անուանումը անախորժ տպաւորութիւն գործեց Եգիպտոսի մէջ: Մինչեւ հիմա ԵՒովպիոյ հովուապետը կ'ընտրուէր Ղպտիներու պատրիարքին կողմէ, որ կը գտնուի Եգիպտոս, իսկ այս անգամ ոչ իսկ անոր կարծիքը հարցուցած են: Ուրեմն ընտրութիւնը անվաւեր կը համարուի:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ապօրէն հռչակեց Պ. Տորիոյի պաշտօնանկութիւնը՝ Սէն Տընիի քաղաքապետութենէն: «Իւմանիթէ» անխնայ հարուածելով նախկին բոլշեւիկ երեսփոխանը, զայն կ'ամբաստանէ իբրեւ գործակալ Գերմանիոյ դաշնի ապատարկութեան, կէսատփոյի: Տորիօ դատ բացած է:

ՎԱՐԿԱԲԵԿԻՋ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆՑ արտասահման առաքումը արգիլելու համար, օրինագիծ մը կազմած էր գաւառական նախարարը: Երեսփ. ժողովին վրայ օրէնսդրական յանձնախումբը հաստատեց այս օրինագիծը: Երբ օրէնքի վերածուի, կառավարութիւնը պիտի կրնայ վարչական հրամանով մը արգիլել արտածումը այն թերթերուն եւ պարբերականներուն որոնց պարունակութիւնը կը վնասէ Ֆրանսայի բարոյական վարկին:

ՊՐԱԶԻԼԻՈՑ կառավարութիւնը ֆաշական դիկտատուրայի մը վերածուած ըլլալով, որոշեց լուծել բոլոր քաղաքական կուսակցութիւնները:

ՓՍՐԻԶի ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍին երկարաձգման համար, միաձայնութեամբ բանաձեւ մը քուէարկեց Երեսփ. ժողովին ընկերվարական խմբակցութիւնը: Համայնավարներն ալ համաձայն են, իսկ արմատականները՝ բացատական:

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ չաբաթական տեղեկագրին համաձայն, Նոյ. 27ին 5356 հոգի աւելցած էր անգործներու թիւը, բազդատելով անցեալ չաբթուան հետ:

40 ԺԱՄՈՒԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ դրութիւնը հաստատելու համար, օրինագիծ մը ներկայացուեցաւ Մ. Նահանգներու Երեսփ. ժողովին: Օրինագիծը միեւնոյն ատեն կը սահմանէ նուազագոյն աշխատավարձը:

Պ. փիէռ ՔԷՍԷՃեան, Օր. Մաթի ՔԷՍԷՃեան, Տէր եւ Տիկին Անթուան ՔԷՍԷՃեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Քլէման ՔԷՍԷՃեան, Տէր եւ Տիկին Բօլ ՔԷՍԷՃեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Սիդրաք Սիհէ եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Փասքալ ՔԷՍԷՃեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Շարլ ՔԷՍԷՃեան եւ զաւակունք Այրէ Տիկին Քլէպճեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Կոմոդեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Գասապեան սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի կնոջ, հարսին եւ ազգականին՝

ՏԻԱԻԻՆ ԷԼԻԶ ՔԷՍԷՃԵԱՆԻ

(Ծնեալ Կոթոդեան, Տրապիզոնցի)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցաւ դեկտեմբեր 3ին:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ 6 դեկտեմբեր երկուշաբթի առաւօտ ժամը 11·15ին Վիլմոնպլի Սէն Լուի եկեղեցին: Յուղարկաւորներու թափօրը պիտի մեկնի ժամը 11ին իր բնակարանէն, Լբէր, Բիւ տիւ Շըմէն սր փէր, Վիլմոնպլը (Սէն):

ՇԱՆՕԹ., Շոգեկառք կան սր լ'Էսթէն ժամը 10·20 իջնել Ռէնսի, Վիլմոնպլը:

Խնջոյք «Հ. Ց. Դ. Որսուան առթիւ

Իսի Լէ Մուլինոյի Հ. Յ. Դ. «Զաւարեան» Կոմիտէին կողմէ 5 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Խրիմեան» Ակումբին մէջ: Երգ, արտասանութիւն, Նուագ եւլն.: ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ:
Եր խօսի Ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տիգրանակերտի եւ շրջանի Հայրենակցական Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղին կողմէ
11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
8 RUE BOSSUETի շքեղ սրահներուն մէջ, Փարիզ
Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Արտասանութիւն, երգ, պար եւ անակնկալներ: Ընտիր նուագախումբ: Ձոն պիւֆէ ժողովրդական գիներով:
Մուտք այրերու 7.50 ֆր., կիներու 5 ֆր.:

ՀԱՅԵԼԻ ԺԱՄԱՆՑ — 25 ԴԵԿՏ. ՍԱԼ ԼԻՒՍԻԷՆԻ ՄԷՋ

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՑ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ
կազմակերպուած իսի Լէ Մուլինոյի Հայ երիտ. Միութեան կողմէ
Նկատի առնել այդ թուականը

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՑ ԱՐՇԻԻ ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը
12 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30
19 RUE DE LA POMPE մէթրօ La Muette
Հաճելի ժամանց, անչնդհատ պար՝ մասնակցութեամբ անուանի օրքէսթրը HARRY WARLEMի: Պիւֆէ ժողովրդական գիներով:
Մուտք՝ 7 ֆր. 50

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
5 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԻՆ

SALLE ERARD, 13, Rue du Mail, Paris-Metro: Sentier

ՄՈՒՏՔ ԲԱՑԱՌԱԿԱՊԵՍ ԹՈՂՈՒՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ 7, 10, 15 եւ 20 ՖՐ.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հայ Օրիորդաց Միութեան կողմէ եւ մասնակցութեամբ Հայ Երիտասարդներու Միութեան:

9 Դեկտեմբեր, Հինգշաբթի ժամը 21ին, Բարեգործականի տան մէջ, 8, բիւ Պօսիւէ, Փարիզ (9):

Ընտանեկան զուարճալի խաղեր, պար եւայլն:

Մուտք 3 ֆրանք, անդամներու համար 1 ֆրանք:

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՑ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՐՈՑ
44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՈ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42—69
կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:
Աշխատանքը ժամադրութեամբ:

ՀԱՍՑԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տ. Ա. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒՄԱ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

Տոքթ. Ա. ՄԵԼԻՔԻ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan,**
Issy-les-Moulinaux
Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:
Մանաւանդ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց կը դարմանէ նաեւ սեռական հիւանդութիւններ:
Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:
ՓԱՐԻԶի մէջ, Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4. Հեռաձայն Trud. 21-03

Ցարգելի Տիկին

Կը փափաքիմ նոր Տարուայ առթիւ վերյիշել յիշատակները ձեր ընտանեկան անդաստի երջանիկ օրերուն ....

Պղպեղէք, դեռ քանի ուշ չէ, մէկ կողմ նետուած սրցակը ձեր ժպտուն յուսանկարներուն, որոնցմէ պիտի կրնաք ունենալ կենդանի զարդ մը՝ ձեր սենեակը մշտնջենապէս թարմացնող ...

Դիմեցէք՝

Photo Rapid (S. A. R. L.) Fondée en 1933

25, Rue de la Chapelle (dans la cour) Paris, Métro Chapelle, Tél. Nord 57 - 63
Tous travaux amateurs et industriels
(Paris et Provence)
Reproductions, agrandissements (lux), retouches, collages, encadrements, positifs sur verre, coloriages, developpements des bobins, tirages etc. etc.
PHOTO - RAPID: Ֆրանսահայ ամէնամեծ լուսանկարի գործատեղին, օժտուած ամէնավերջին կատարելագործութեամբ:
Սոյն սղագր ներկայացնողին կարեւոր գեղչ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌԸ

Ճաշարան ՅԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Աբեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Rooh. Tél. Montmartre 69-70
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժամանոցի մուշտակ եղբու սղաքեան հայարտ Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրկէ կրնաք գտնել մուշտակներ, մանթօներ, զարեր, աղուէսներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ: Մեր արհեստանոցներուն մէջ չափէ վերջ կը շինենք մանթօներ եւ զարեր, անմրցելի գիներով: Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաձը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի:
Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ՐԱՖՖԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ
8 Rue Maubeuge, Paris (9)
Մէթրօ Cadet et le Peletier
Սրճեփեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստած մասնաւոր խնամքով: Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը:
Պալական մասնաւոր օրի՝ տաք ադանդերներով: Բաֆֆին տնօրէնը, գովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ճաշկերոյթներու պատրաստութեան: Հաւաքոյթներու, մասնաւոր պաշկերոյթներու եւ թէյասեղաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ անոռարկելի սպասարկութեամբ: Ամէն երկուշաբթի ԻՇԽԷՄՊԻի պալուր խմբ Հինգշաբթի խաշ (փաչա): Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները ա՛ւելեան երաժշտութիւն:

"ՇԻՐԱԿ"

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անհարդարի: Աւանդական զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**
60 Rue Lafayette, Paris (9) Մէթրօ Cadet եւ Pelletier
Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ
(Մեր Ճաշարէն)
Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Նոյարատ օդի՝ առատ աղանդերներով: Փոր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՄՓԷՄԱԼ պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր ՏԻՕՆԷՐ ՔԷՊԱՊով կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ: կիրակի օրեր ԷՐՄԷՔ ԳԱՅԱՑԻՃ եւ սեռ: Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ Գ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ ՋԱՃԻՐԷ ֆանտի: ընտանեկան մթնոլորտ եւ ֆաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր տեւական յաճախորդը դառնալու ֆամար:

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme. PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

REXY CINEMA (Lyon)
Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi
3— 9 Դեկտ.
երեկոյները ժամը 8.30
Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:
Edwige Feuillère
et Victor Francen
dans
Fuite
Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:
Նկարայարուեստները բերուելէն կը տպուի 2 մեծ ալպոմ վերլուսանկարներով

Ժամագոյցի եւ գոհարեղէնաց վաճառատուն
ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
261, Rue du Fbg. St. Martin
Métro: Louis Blanc et Jaurès

ՓՈՏՈԳՐԱՓԻԱ եւ ԿԱՐԴԱՔԱՐԵՐ
կատարած են «ՄԵՂՈՒ»
փարիզի եւ ելզանի ճաշարանի ցցուածը
Գ. ԱՒԵՏՍԻՍԵԱՆ

ԵՂԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51
ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78
Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուիչ:
Ցոմակներ՝ ամէն տեղի ֆամար հայ ճաշակորդներու ֆամար
մասնաւոր գին: Ընտրեք ձեզի ակիցներ աշխարհի ամէն կողմը
ՎՄՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

RAKI «PHENIX» d'Alger

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

75 տարիէ ի վեր աւէնուն կողմէ գնահատուած

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՄՈՆԷ

PHENIX օղին թորուած է մասնաւոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ: Իր կողգուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱԶԳԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:

Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՓԷՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ ևրեւելքի ամէնէն լաւ օղիները:

ALBERT BACRI, Agent général
19Rue Turbigo, Paris (2e), Tél. Central 83-17
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ.— *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*
Mr. Simondi, 33 cours Develliers, Marseille

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՁԱՅՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Rédaction et Administration — Téléphone : Gobelins 15 - 70
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ՄԵՏՐՕ ՏԻՒՊՈՒՆԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
7
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
7 DECEMBRE
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3596 — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄՈՒՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ՝ ՍՊԱՌԱԶԷՆ ԶԱԿԱՏՆԵՐՈՎ

Թերեւս առաջին անգամ էր որ Ֆրանսայի խորհրդարանը զինուորական վարկերը կը քուէարկէր միաձայնութեամբ, կարճ վիճաբանութենէ մը վերջը, ուր վճռական դեր կատարեց ազգ. պաշտպանութեան նախարարին ճառը:

Արդարեւ, պահանջուած վարկերը քուէարկուեցան ներկայ 603 երեսփոխաններու կողմէ, առանց կուսակցական խտրութեան: Քուէարկուած գումարը կը հաշուէն 36,000,000 անգլ. ոսկի, որ ի հարկին պիտի ուռի բացառիկ վարկերով, ինչպէս ազդարարեց Պ. Տալատիէ :

Տեղական թերթերը կարճ կտրեցին այս առթիւ խօսուած ճառերը, իսկ արտասահմանի մամուլը արձանագրեց մասնաւորապէս Պ. Տալատիէի ամէնէն յառկանչական խօսքերը :

Ինչպէս դրած էինք, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը չծածկեց տիրող մտահոգութիւնը, երբ կը մերժէր կրճատել պահանջուած վարկերը կամ զինուորութեան չրջանը: Քանի մը հատուածներ՝ իր սրտաբաց ճառէն .

—« Ամէնեւին ալ կ'ողբանք որ այնքան ծանր բեռ մը դրուած է ազգին ուսերուն, իր պաշտպանութեան համար: Բայց մեր աչքերը ուղղեցէք դէպի սահմանագլուխ, եւ թերեւս այն ատեն այլեւս պիտի չխօսիք վարկերու կրճատման մասին: Ինչ կը վերաբերի զինուորութեան շրջանին կրճատման, եթէ ես զինուորներն արձակէի մէկ տարուան ծառայութենէ վերջ, ամէնէն ժողովրդական մարդը պիտի դառնայի Ֆրանսայի մէջ, բայց խղճիս ձայնը պիտի դատապարտէր զիս: Որո՞նք են այն զինուորները որոնց համար վարկեր կը պահանջենք: Բուն Ֆրանսայի մէջ ունինք 387,000 զինուորներ: Մեր դիմացը, հիւսիսային – արեւելեան սահմանին վրայ կը գըտնուին աւելի քան 1,000,000 զինուորներ· իսկ հարաւային–արեւելեան սահմանին վրայ աւելի քան 300,000: Մեր գործօն բանակը պարզապէս յառաջապահն է մեր ազգային պաշտպանութեան, ո-րովհետեւ մենք հաւատարիմ կը մնանք զինեալ ազգի սկզբունքին, առանց որու անկարելի պիտի ըլլայ պաշտպանել երկիրը: Մենք պէտք է միշտ պատրաստ ըլլանք խափանելու արշաւանք մը որ կրնայ մեր վրայ խուժել քանի մը ժամէն, եւ որ, առանց մեզ ընկղմելու կամ ծունկի բերելու , ինչպէս կ'ենթադրեն կարգ մը օտար հրատարակութիւններ, կրնայ ծանր կշռել մեր յետագայ գործողութեանց վրայ: Մեր դերը միայն նահանջե՞լ պիտի ըլլայ: Մենք պիտի գոհանա՞նք մեր ամրութեանց ետին ապաստանելով: Ես այդպէս չեմ կարծեր »:

Անշուշտ Ֆրանսա միայն իր սեփական ուժերուն ապաւինած չէ, երբ կը բազմապատկէ եւ կ'արդիացնէ իր սպառազինութիւն – ները, ինչպէս միւս պետութիւնները :

Արդի աշխարհին մէջ, ոչ մէկ պետութիւն պիտի կրնար դիմանալ ինքն իր պատեանին մէջ ամփոփուելով: Ամէնէն ահարկու ղրահներն ու վահաններն ալ խոցելի են աւելի քան երբեք· իսկ ընդհարումները նոյնքան հաւանական որքան 1914ին: Նոյնիսկ անխուսափելի :

Սոր համար ալ, Ֆրանսա միշտ կառչած կը մնայ հիմնական սկզբունքի մը,— հաւաքական ապահովութիւն :

Արդ, ի՞նչ երաշխիքներ կը ներկայացնէ այդ ծրագիրը, որուն յենարանը պիտի կազմէր Ազգերու Դաշնակցութիւնը :

Ազգ· պաշտպանութեան նախարարը ինքն է որ կը յայտարարէ, երեսփ. ժողովի բեմէն .

—« Կը խօսիմ հաւաքական ապահովութեան մասին: Չէի ուզեր Եւրոպայի մէջ վերահաստատումը գերակայութեան մը որուն դէմ Ֆրանսա կռուած է դարերու ընթացքին, ի՛նչ վարչաձեւ ալ ունեցած ըլլայ: Բայց, ի՞նչպէս կրնամ շարունակել այդպիսի բազմակողմանի գործակցութիւն մը, 150,000 հոգիանոց բանակով մը: Ցոյչափ չէ քարեփոխուած միջազգային կացութիւնը, ես իմ մասին պիտի չստանձնեմ այդպիսի պատասխանատուութիւն մը»:

Ճառին ամրողջութիւնը այնքան տպաւորիչ էր իր պարզութեամբ եւ չափաւորութեամբ, որ ժողովրդական ձակատին հակառակորդներն անգամ, կամ բոլշեւիկ երեսփոխաններն իսկ նախընտրեցին կարճ կապել վիճաբանութիւնները :

Մնաց որ, Ֆրանսայի համար տարապայման գումար մը չէ կազմեր 36,000,000 անգլիական ոսկին, երբ նկատի առնենք թէ Մեծն Բրիտանիա իր սպառազինութեանց համար տրամադրած է 1,500,000,000 (մէկուկէս միլիառ ոսկի):

Շարունակելով հանդերձ սպառազինութիւնները, Ֆրանսա միեւնոյն առեն անհնարին ճիգեր կը փորձէ դիւանագիտական ճակատին վրայ, իր զինակցութիւններն ու բարեկամութիւնները ամրապնդելու, գոնէ հաստատուած կարգուսարքը պահպանելու համար :

Այդ գործունէութեան մաս կը կազմէ Լոնտոնի այցելութիւնը, որմէ անմիջապէս վերջը արտաքին նախարարը գնաց Վարշաւա, ճամբան շարունակելու համար դէպի Պուքրէշ, Պելկրատ եւ Փրահա :

Առաջին անգամ չէ որ Ֆրանսայի վարիչները կ'այցելեն այդ մայրաքաղաքները: Բայց, շատ աւելի նշանակալից է Պ. Իվոն Տէլպոսի ներկայ պտոյտը: Շատ ջուրեր անցան վերջին մէկ-երկու տարիներու ընթացքին, եւ Հռոմ - Պերլին առանցքը վեր ի վայր չրջեց կարգ մը հաշիւներ: Օրինակ, Եուկոսլաւիան ծուռ կը նայէր Իտալիոյ, ապաւինելով Ֆրանսայի բարեկամութեան, իսկ այսօր, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը հազիւ ճամբայ ելած, իր վարչապետը կ'ուճապարէ Հռոմ երթալ, եւ ապա տեսնուիլ Հիւրին հետ: Եւ դեռ ուրիշ երեւոյթներ որոնք նորութիւններ են :

Երբեք այսքան յարգի համարուած չէր սուինը, իբրեւ դրօշիք խաղաղութեան ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Առջեւի նախարարը Լիհաւոային մէջ

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը փայլուն ընդունելութիւն մը գտաւ Լեհաստանի մէջ: Այս առթիւ անգամ մը եւս ամրապնդուեցաւ 2 երկիրներուն վիճակագութիւնը, որ անհրաժեշտ ապդակ մը կը համարուի խաղաղութեան պահպանման համար: Ֆրանսայի ներկայացուցիչը տեսակցեցաւ Լեհաստանի նախագահին, սպարապետ Սմիկլի - Ռիծի, վարչապետին եւ արտաքին նախարարին հետ, չօշափելով բոլոր կարեւոր հարցերը: Այս առթիւ սիրալիր բաժակաճառեր խօսուեցան:

Լեհական թերթերը այս այցելութեան առթիւ սկսան արծարծել գաղթականին խնդիրը, նկատելով թէ Լեհաստան ալ պէտք ունի գաղթավայրերու, քանի որ ամէն տարի 400.000 բնակիչ կ'աւելնայ, 2.500.000 Հրեաներ կան երկրին մէջ, գիւղատնտեսութիւնը եւ ճարտարագործութիւնը անբաւական են եւն: Սակայն իրազեկները կը հաւատան թէ Լեհական կառավարութիւնը այս հարցը չէ ներկայացուցած Պ. Իվոն Տէլպոսի :

Գերմանական թերթերը ուշադրութեամբ կը հետեւին այս այցելութեան, առանց մեծ արդիւնք մը սպասելու: Այս առթիւ նշանակալից կը դանեն որ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Մոսկուա չերթար: Իտալական թերթերն ալ դիտել կուտան թէ Պ. Իվոն Տէլպոս յուսախարութեան պիտի մատնուի, եթէ չյուսարձակ Ֆրանսայի եւ Մ. Միութեան յարաբերութեանց վիճակը եւ չապացուցանէ Ֆրանսայի բացարձակ անչահախնդրութիւնը՝ իր այցելած երկիրներու ներքին գործերուն մէջ :

Եուկոսլաւիոյ վարչապետը Հռոմի մէջ

Ֆրանսայի արտաքին նախարարին այցելութենէն առաջ, Եուկոսլաւիոյ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը, Պ. Մթոյատինովիչ աճապարեց Հռոմ երթալ, ուր հասաւ կիրակի օր: Մինչեւ կայարան դիմաւորելու գացած էր Մուսոլինի, ընկերակցութեամբ իր նախարարներուն: Բոլոր թղթակիցներն ալ կը չեշտեն թէ ընդունելութիւնը բացառիկ հանդամանք ունէր: Ամէն տեղ ցոյցեր սարքուած էին :

Եուկոսլաւիոյ վարչապետը անմիջապէս ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Իտալիոյ թագաւորին կողմէ: Կ'ըսուի թէ Պապին ալ պիտի ներկայանայ: Իտալիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ մեծ կարեւորութիւն կուտան այս այցելութեան, որ պիտի ծառայէ ոչ երկու երկիրներուն քաղաքական բարեկամութիւնը ամրապնդելու, այլեւ զարկ տալու տնտեսական յարաբերութեանց: Իտալական թերթերը կը դրեն թէ միեւնոյն առեն պիտի խօսուի »Եւրոպայի քաղաքակրթական կարգուսարքին պաշտպանութեան մասին», ինչ որ կը նշանակէ թէ Հռոմ պիտի չանայ հակաբոլշեւիկ ճակատին կապել Եուկոսլաւիան :

Երկու նոր ձերբակալութիւններ

»»»» • ««««

Շաբաթ օր երկու դաւադիրներ եւս ձերբակալուեցան, մէկը Անտրէ Թռնայլ, ազգական էօժէն Տըլօնքլի եւ պատասխանատու վարիչ մը, միւսը՝ ժաք Տըթլաս, կազմակերպութեան տեղեկատու բաժնին վարիչը: Առաջինը 28 տարեկան է եւ կանչուած էր իբրեւ վկայ, սակայն հարցաքննութենէն վերջը առաջնորդուեցաւ Սանթէի բանտը: Մասնաւորապէս կ'ամբաստանուի թէ ինքն էր որ կը վարէր Ֆոնթէնպլօ, մօրաքրոջը տանը մէջ գտնուած ռումբի արհեստանոցը: Իսկ ժաք Տըթլաս, որ արդէն հսկողութեան տակ էր քանի մը օրէ ի վեր, 25 տարեկան երիտասարդ մըն է, ամուսնացած եւ երկու զաւկի տէր : Ձերբակալուեցաւ երբ ճամբայ ելած էր պայուսակով մը: Հարցաքննուած տակն ուրացաւ իրեն դէմ եղած մեղադրանքները, եւ ըսաւ թէ որոշ գործ չունենալով, տեղեկութիւններ կը հաւաքէր եւ փաստաթուղթեր կը դասաւորէր խմբակցութեան մը հաշուոյն : Հարցաքննիչ դատաւորը հարցուց թէ ինչու կ'ուզէր փախչիլ, եթէ անմեղ է : Պատասխանեց թէ արուարձան մը պիտի երթար, ապրելականի մը քով որ գործ մը պիտի գտնէր իրեն, բայց մերժեց տալ անոր անունը կամ հասցէն: Այս ուրացումներուն եւ ուրիշ հակասութեանց վրայ չիտակ բանտ առաքնորդուեցաւ :

**** Անանուն մատնութեան մը վրայ ոստիկանութիւնը Վերսայլ, մատանի մը մէջ գտաւ գերմանական գնդացիր մը եւ ինը հին հրացաններ : Պասանքուրի մէջ գտնուեցան 4 տորճանակ, քանի մը հարիւր փամփուշտ եւ երեք քիլօ վառօդ, որոնք թաւուածի մը մէջ նետուած էին: Սէն է Մարնի չրջանին մէջ, Թուլէյի մօտ ոստիկան գինուորները գտան տոպրակ մը, մէջը 100ի չափ ռումբերով :*

Ամբաստանեալներէն Լըմարէքիէ եւ Մանէպի ազատ արձակուեցան առժամապէս :

Նիս, Մալոսէնայի հանրային պարտէզին մէջ թաղապետական պարտիզպանը ամէնօրեայ մաքրութիւնը կատարած ատեն, նստարանի մը վրայ գտաւ երկու կապոցներ, մէկը մեծ, մէկը փոքր, որոնք հարիւրի չափ փամփուշտ կը պարունակէին :

Լիմօժի մէջ կարգ մը խուզարկութեանց չնորհիւ երեւան հանուեցան ևրեւոյն հրացան, 15 խոշոր տորճանակ եւ փոքր գնդացիրներ, բոլորն ալ ամենավերջին դրութեամբ :

Հիթլէրական գործիչ մը Աւեւելքի մէջ

Ֆոն Շիրախ, Գերմանիոյ հիթլէրական երիտասարդութեան վարիչը, որ Դամասկոս կը գտնուէր վերջերս, պաղատատ հասաւ եւ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Իրաքի թագաւորին կողմէ: Այս առթիւ ընդունելութիւն մը սարքուեցաւ գերմանական դեսպանատան մէջ: Շիրախ թէհրան մեկնեցաւ, ուրկէ Գերմանիա պիտի դառնայ էնկիւրիի ճամբով :

ԻՆՔՆ ԻՐ ՁԵՌՔՈՎ ՓՈՍՆ ԻՆԿԱԾ ԿԸ ԿԱՊԿԱՆԶԷ

Ընթերցողները պիտի յիշեն,— իժ մը, Դ· Դաւիթեան, իմիճակոչ բոլշեւիկ, չարաչար գործածելով եկուորներու շահերուն նուիրուած օրկանի մը՝ Fraternité-ի խմբագրութեան բարեմտութիւնը, պնոր հայերէն բաժնին մէջ սահեցուցած էր գարշելի բանսարկութիւն մը: Պարզապէս կ'ուզէր ըսել թէ Հայեր ալ մեղսակից են վերջերս երեւան հանուած կամ սարքուած դաւերուն, որոնք ուղղուած են այս երկրին ապահովութեան դէմ: Գրութեան խորագիրն էր՝ *« ԼՒՈՒԱԼԻ ՌՈՒՄԲԵՐԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ »*: (*Ֆռաթէրնիթէ*, 1937 հոկտեմբեր) :

« *Ցառաջ* » ժամանակին տուաւ անհրաժեշտ պատասխանը (հոկտ· 29 եւ 30): Միեւնոյն ատեն դիմումներ կատարուած էին *Ֆռաթէրնիթէի* հովանաւորած մարմնի անդամներուն, որոնց մէջ կը գտնուին շատ յարգելի անձնաւորութիւններ,--- Պ· Մութէ (նախարար), ժուհօ՝ ընդհ· բարտուդար Աշխատաւորի Դաշնակցութեան եւն· :

Մեր անհրաժեշտ ցաւագարը իրար անցած՝ *Ֆռաթէրնիթէի* վերջին թիւին մէջ թխեր է «ճշդում մը», այս անգամ ոչ թէ իբրեւ «տանուէր», այլ իբրեւ պարզ նամակագիր մը, ապաստանած «Ազատ բեմ»ի տակ: Խմբագրութիւնը ինքը կը գրէ·— « *Խմբագրութիւնս հրատարակութեան խնդրանօք սաս-ցած է հետեւեալ նամակը որ կուտանք նոյնութեամբ*» (*Ֆռաթէրնիթէ*», նոյեմբեր - դեկտեմբեր, հայերէն բաժին) :

Ո՞նչ կ'ըսէ եղկելին: Շշմած՝ հանրային կարծիքի ցասումէն եւ իր կերած սաստէն, կը ջանայ ապացուցանել թէ իր գրածը սխալ են հասկցեր, թէ իսկ էքսպայի դէպքին չէր ակնարկեր եւն· : Բայց, ճորէն կ'իյնայ փոսին մէջ: Ինքն է որ կը թոթովէ , իր խեղճուկրակ հայերէնով ·

— « *Թուելէ յետոյ պատահած բոլոր դէպքերը յայտարարած եմ* .

Ապացուցուեցաւ վերջապէս, որ գերմանական, իտալական, սպանական եւ ֆրանսական փաշիստներն ինչպէս նաեւ ներքին Ռուսերը ձեռք ձեռքի այս երկրի ներքին կարգերու եւ արտաքին ապահովութեան դէմ ոճրային դաւադրութիւն սարքած են :

« Արդեօք հայ տերորիստներ մա՞ն չունի՞ն գործին մէջ» :

« Անտարակոյս որ ունին » :

Ո՞ր գործի մասին է եթէ ոչ այդ սարքած ընդհանուր դաւադրութեան, որը չեշտուած է մէկ պարբերութեան վերը :

Արդէն քիչ անդին ըսած եմ .

« Մօտաւոր ապագային պիտի պարզի նաեւ Դաշնակ խմբակի դերը փաշիստներու սարքած ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԵԱՆ Մէջ» :

Ընթերցողին կը թողուինք դատել թէ ի՛նչն է որ «կը ճշդէ» ···

Չուգելով աւելի գրպիլ այս շոշորթին ցնդաբանութիւններով, կը փութանք հաղորդել թէ հովանաւոր մարմնի անդամներէն Պ· Վիքթոր Մարկրիթ, հռչակաւոր գրագէտը, որ դժբախտաբար վերջերս բոլորովին կորսնցուց իր աչքերուն լոյսը, կծու նամակ մը ուղղած է «Ֆռաթէրնիթէ»ի խմբագրութեան եւ հրաժարած՝ հովանաւոր կոմիտէի անդամակցութենէն:

Այդ նամակին մէջ (16 նոյ·) Պ· Վիքթոր Մարկրիթ իրաւացի գտնելով եղած բողոքները, կը գրէ·

— « *Չուգելով այլեւս հովանաւորն երեւալ քարոզութեան մը որուն երբեք համաձայն չեմ, կը խնդրեմ ջնջել իմ անունս ձեր հովանաւոր կոմիտէի անդամներու ցանկէն: Իբրեւ կոյր եւ հետզհետէ քաչուած՝ գործօն կեանքէն, ես կ'ուզեմ պատասխանատու ըլլալ միայն իմ ստորագրած գրութիւններուս*» :

Արդարեւ, *Ֆռաթէրնիթէի* վերջին թիւին մէջ այլեւս չերեւար Վիքթոր Մարկրիթի անունը :

Սուրիոյ վարչապետին յայտարարութիւնները

»»»» • ««««

Սուրիոյ վարչապետ Ձէմիլ Մէրտան պէյ որ Փարիզ կը գտնուի, հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ «Թան»ի թղթակիցին.

— « Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը Ֆրանսայի խորհրդարանին վաւերացման ենթարկուած ըլլալով, հարկ գտանք գալ խորհրդակցիլ Ֆրանսական կառավարութեան հետ, կարգ մը խնդիրներու լուծման համար: Մեկնումէս առաջ Սուրիոյ գերագոյն ժողովին առչեւ պարզեցի ճամբորդութեանս նպատակները: Խորհրդարանը միաձայնութեամբ հաւանութիւն յայտնեց կառավարութեան դիրքին եւ մեծամասնութեան երեսփոխաններուն միացան փոքրամասնութեան բոլոր ներկայացուցիչները, այնպէս որ ի վիճակի եմ խօսելու ամբողջ սուրիական ազգին անունով: Տասնըեօթը տարիէ ի վեր առաջին անգամ է որ սուրիական խորհրդարան մը եւ կառավարութիւն մը կրնան միաձայնութեամբ ներկայացնել երկրին բնակչութեանց ամբողջութիւնը : Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը ճշդած է երկու կողմերու իրաւասութիւնները: Փոխանցման չրջանի ընթացքին մենք կատարեցինք մեր բոլոր յանձնառութիւնները, վայելելով Ֆրանսական կառավարութեան ուղղամիտ աջակցութիւնը: Ուսաի վստահութեամբ կը սպասենք Ֆրանսական խորհրդարանին յառաջիկայ որոշման: Ալէքսանդրէթի ցաւալի խնդիրը յանդեցաւ լուծման մը որ անարդար կը թուէր Սուրիոյ ժողովուրդին, բայց եւ այնպէս մենք խնամարկեցանք Ազգաժողովին որոշման առչեւ, յանուն խաղաղութեան եւ միջազգային գործակցութեան: Կարգ մը չրջանակներու մէջ մասնաւոր կարեւորութիւն կուտան Սուրիոյ ցեղային կամ դաւանական փոքրամասնութեանց, պինուրական պայմանագրի գործադրութեան, Ֆրանսական օդանաւային կայաններու կազմակերպութեան, միջազգային չահերու պաշտպանութեան եւ վերջապէս Ֆրանսացի պաշտօնատարներու հարցին: Վստահ եղէք թէ մենք պիտի փարատենք այս մասին եղած բոլոր մտավախութիւնները: Անհրաժեշտ է որ Ֆրանսա վաւերացնէ դաշնագիրը : Այդ վաւերացման չնորհիւ յարաբերութիւնները պիտի կանոնաւորուին երկու երկիրներու միջեւ եւ վերջնապէս պիտի ապահովուի խաղաղութիւնը մօտաւոր Արեւելքի մէջ:

Զինուցային օգնութիւնը Գերմանիոյ մէջ

Շաբաթ օր սկսաւ «Ազգային Համերաչխութեան օրը» Գերմանիոյ մէջ, ուրիչ խօսքով ընդհանուր հանգանակութիւն՝ ձմեռնային օգնութեան համար : Ինչպէս նախընթաց տարիներուն, բոլոր պետական իշխանութիւնները եւ պաշ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԼՈՒՍՎԱԾ ՎԵՐՔԸ

(ՎԵՊ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ)

»»» • ‹‹‹

— Պատե՛ղ Լուսի՛ս, ի՞նչ է պատահել,— ասում էր Հոլոֆեռնեսի ծերունի հոգեւորականը աստվածների տաճարի դռան առաջ կանգնած իր աշակերտին, որ ամբողջ գիշեր չէր քնել եւ հիմա ուշադրությամբ նայում էր Լուսիս աստղին, որ ամեն վայրկյան փոխում էր իր գույնը։

Տղան պատասխան չտվեց ուսուցչին։ Նա ուշադրությամբ հետեւում էր աստղի շարժումներին, որ ամեն վայրկյան փոխում էր իր գույնը։

— Ասա՛, ի՞նչ է պատահել, որ աստղը այդպես է փոխում իր գույնը,— կրկնեց ուսուցիչը։

— Ես չգիտեմ, ինչ պատահել է աստղին, բայց ես գիտեմ, որ ինչ-որ մեծ դժբախտություն է սպասվում մեր ազգին։ Ես տեսա, որ Լուսիս աստղը ամեն գիշեր փոխում է իր գույնը, եւ ես գիտեմ, որ դա նշանակում է պատերազմ

ԼՈՒՍԻԼ

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԲ

«««« • »»»»

Նոյեմբեր 1937

Ամէն տարի այս նոյն ամսուան մէջ ինծի ուղղուած նամակներուն մեծ մասը կը պարունակէ հետեւեալ հարցումը. — Ինչո՞ւ չես գրեր Լուսինի մասին։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր ծննդեան տարեդարձին առիթով։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր մահուան տարեդարձին առիթով։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր յիշատակին։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր մասին։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր մասին։ Ինչո՞ւ չես գրեր անոր մաս

ծովատարները չարժման մէջ դրուա էին, սկսելով նախարարներէն։ Շարժման գլուխը անցած էր Զօրավար Կէօրինկ, որ նախ զնաց Պերլինի սակարանը, յետոյ լիբք բոնեց Թմբիներու պողոտային վրայ, դրամ ժողվելու համար։ Րեքամները կը հաւաքէր անուշեղէնի յատուկ դոյլերով, որոնք արագօրէն կը լեցուէին եւ կը պարպուէին մայթին վրայ դրուած երկու դրամարկղներու մէջ։ Ռայխսպանքի հանդանակութիւնը կատարեց Զօրավար Կէօրինկ, հաւաքելով մէկ միլիոն 700 մարք, ինչ որ շատ աւելի է քան անցեալ տարի, երբ հաւաքիչն էր Տօքթ. Շախտ։

Տօքթ. Կէօպէլս, քարոզութեանց նախարարը դիրք բռնած էր Օթէլ Ակլոնի առջեւ, միասին առնելով իր փոքրիկ աղջիկը։ Մեծ պողոտային միւս ծայրը Օփերայի արուեստագէտները դրամ կը հաւաքէին անցորդներէն։ Ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ հանգանակութիւն կատարեցին ժողովրդական թաղերու մէջ. Հաղորդակցութեանց նախարարը ճամբորդներէն դրամ հաւաքեց կայարաններու մէջ։ Հանճարեղ փրոփականտ մը կազմակերպուած էր ամէն տեղ։ Նուագախումբեր կը հնչէին հրապարակներու վրայ։ Զուարճալի չարժանկարներ կը ցուցադրուէին, նշանաւոր անձեր իրենց ստորագրութիւնը կուտային կանխիկ դրամի փոխարէն։ Ժամը 4էն մինչեւ 8, եօթը հազար հաւաքիչներ մեծադումար դրամ հաւաքեցին։ Հանգանակութեան գործը նոյն ձեւով կազմակերպուած էր Գերմանիոյ բոլոր մասերուն մէջ։ Հաւաքուեցաւ 77 միլիոն Ֆր., 20 միլիոն աւելի անցեալ տարիէն։

ՋԱՆԱՖՈՒԼՈՒԻՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԱՓԻՆ ՔԻԼՕՆ 2 ֆրանքի պիտի ծախուի դեկտեմբեր 10էն սկսեալ, փոխանակ 1.85ի։

ԱՊՐՈՒՍՏԻ ՍՂՈՒԹԻՒՆԸ հետզհետէ զգալի կը դառնայ Իտալիոյ մէջ։ Մամուլը անարգար կը դտնէ տեղական ապրանքներու գիներուն յաւելումը, չարաշահութեան վերագրելով զայն։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ նոր մարզպան եւ ընդհ. հրամանատար նշանակուեցաւ Սըր Հէրպըտ Մաք Մայքըլ, որ վարչական կարեւոր պաշտօններ վարած է անգլիական գաղթաւայրերու, մասնաւորապէս Սուտանի մէջ։

ԱԹԼՆԲԻ ԽՈՐՀՐԻՍՅԻՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ առաջին քարտուղարը, Պ. Բարմին, Մոսկուա կանչուած ըլլալով, հրաժարական տուաւ եւ Ֆրանսա ապաստանեցաւ։ Այս առթիւ նամակ մը ուղղելով Մարզու Իրաւունքներու Դաշնակցութեան, կ'ըսէ գաղտնի գործակալ Ռայսի սպանութիւնը եւ «ինքգինքը կը դնէ իր ապաստանած երկրի օրէնքներուն եւ հանրային կարծիքին պաշտպանութեան տակ»։

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ՁՕՐՔԸ անընդհատ կը չարունակէ յառաջխաղացութիւնը դէպի Նանքին։ Վերջին լուրերու համաձայն, միայն 36 քիլոմեթր հեռու է Ձինասանի մայրաքաղաքէն։ Ճափոնական օդանաւեր ռմբակոծեցին երկու անգլիական նաւեր, որոնց մէկը բնկղմեցաւ Եանկցէի մէջ։ Ճափոն միերժեց հաշտութեան առաջարկները։

ՊԵԼԿԱԼԷՆ ԱՐՏԱՔՍՈՒԵՑԱՒ Ռուբլէի թղթակիցը, որ այնտեղ կ'ապրէր 13 տարիէ ի վեր։ Կը մեղադրուի թէ անճիշդ լուրեր հաղորդած է անգլիական մամուլին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՋՐՕԴԱՆԱՒ ՄԸ, որ Լոնտոն կը վերադառնար Ազէքսանդրիայէն, բնկղմեցաւ Պրինտիզիի մէջ։ Երկու հոգի մեռան։ Վիրաւորներուն մէջ կը գտնուի Անգլիոյ օդանաւային մարաջախտը, որուն ուսին վրայ խոր վէրք մը բացուեցաւ։

ՁԻՒՆ ՏԵՂԱՑ Փարիզի մէջ, կիրակի օր։ Օդը սաստիկ ցուրտ է մանաւանդ գաւառի մէջ։ Ծովն ալ փոթորկած ըլլալով, նաւարկութիւններ պատահեցան։

ԵՐԵՍԻ. ԺՈՂՈՎԸ սուսուր մեծամասնութեամբ քուէարկեց ներքին նախարարութեան երիտասարդները։ Այս առթիւ ազակոմմանի երեսփոխանները բուռն հարցապնդումներ ուղղեցին ներքին նախարարական, գաղտնի վարկերու եւ ծանօթ դաւադրութեան մասին։ Մէկը պահանջեց ջնջել գաղտնի վարկերը։ Ուրիշ մը հարցուց թէ կառավարութիւնը իսկապէս լուրջ կարեւորութիւն կուտա՞յ «վեղարաւորներու» դաւադրութեան։ Բոլոր առաջարկներն ալ մերժուեցան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ծանուցագիր մը ուղղեց Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեան, Ալէքսանդրէթի Սանճաքին բնորոշութեանց մասին։

ԳԵՐՄԱՆ ԿՂԵՐԸ գաղտնի չրջաբերական մը կարդալ տուաւ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, բողոքելով կառավարութեան դէմ։ Շրջաբերականը կ'ըսէ թէ «ոչ մէկ սպառնալիք պիտի կրնայ յուսութեան դատապարտել դերման կղերը»։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

"ՎԷ Մ,,

Մշակոյթի եւ պատմութեան, Ի. գիրք, (1937 Յուլիս - Հոկտեմբեր), հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Ռ. Բերբերեան՝ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԻՑ.— Վ. Մինախորեան՝ ԱՐՀԱԽԻՐՔԻ ՕՐԵՐ.— Ս. Վրացեան՝ ԴԵՐԱՍԱՆ Ե. ՉԱՐԻՖԵԱՆ (ինքնակենսագրութիւն).— Ս. Վր. ԲԱՖՖԻ.— Ա. Աբեղեան՝ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ.— Հմ. Մանուկեան՝ ԴԻՊՔԵՐԸ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆՈՒՄ.— Ս. Վր. «Մեր Հայրենիք»ի պատմութիւնը.— ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹ.— ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ.— ԴՐԱՄՕՍԱԿԱՆ.— ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ.— Ցաւելուած (Վահրամ եպ. Մանկունի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»)։

ԲԱԺԱՆԴԻՆ.— Ֆրանսա եւ Սուրիա տարեկան 60 ֆրանք. Ամերիկա, Բրիտ. Կայսրութիւն եւ Եգիպտոս 4 տոլար, մնացեալ երկիրները՝ 3 տոլար։

ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒԱՆՁԻՒՐ ՎԵՑ ԳԻՐՔԸ 25 ֆրանք։

Հասցէ.— 5, Vratzian, 13, Rue des Platanes, Cité Jurdins de Plessis - Robinson, (S.):

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԸ ՓՆՏՌԻՒԻ

—Տիկին Տիրուհի Գաբրիէլեան (Ծնեալ Սիմիթեան, բնիկ կեսարացի), կը փնտռէ իր քոյրը՝ Վերժին Սիմիթեան Թալասի որբանոցէն, (Այս որբանոցին մէջ Մէրսին անունով ճանչցուած)։ Իր հօրեղբայրը Յակոբ Սիմիթեան այժմ Ալէքսանդրիա 1930ին Վերժին Սիմիթեանը տեսած է Պէյրութի մէջ։ Կը խնդրուի Սուրիոյ չրջանի, կեսարիոյ հայրենակցական միութենէն եւ իր հասցէն գիտցողներէն, իմացնել՝ A. Kaprielian, 8bis, Rue Maugeron, Vienne, (Isère): France։

— Սօլաք Պօյաճեան (Զէքմէկի, կեսարիոյ չրջան), որ այժմ կը գտնուի Պոլիս կը փնտռէ իր հօրեղբօր աղջիկը եւ անոր թոռը՝ Հաճի Զմրուխտ եւ Սըրապիոն Պօյաճեաններըը։ Մարսէյլ կամ չրջաններըը կը բնակին։ Ճանչցողներէն կամ հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ Շահան Զուտեանին, 7 Rue du Coq, Valence-Drome.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆԻ
ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՑՔ
1938
ԺԹ. Տարի

Գին՝ Ֆրանսա 5 ֆրանք, արտասահման 1,5 շիլին կամ 40 սէնթ։

Դիմել հեղինակին՝ 44 Rue du Commerce, Colombes, (Seine): France:

Ժամագոյցի եւ գոհարեղիճաց վաճառատուն
ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
261, Rue du Fbg. St. Martin
Métro: Louis Blanc et Jaurès

ԳԱՅԼԻՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi
Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13e)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Յ. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերապարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եզերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Յ. Դ. Զինանշանը։ Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան։

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Յ. Միրիաքեան։

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին չրջանակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու չիշատակութիւններ եւն.։ Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք։ Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Տ. Կ. Խաչի Փարիզի Մ. Ճիւղի "ՊՏՈՒՂՔ ՕՐ,,ն

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գեղով ձեր պատուղները

26 Դեկտ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇՔՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Փարիզ

Ուր պիտի գտնէք պտուղներու ընտիր տեսակներ

ՄՈՂԱՐԱԿԱՑ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, Ճոխ պիւֆէ, Մուտքը ազատ է։

ԳԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱԶԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. Մ. ՁԻՒՂԻՆ ԿՂՄԷ

Ինպատս իր պաշտպանած որբերուն մնունդի, զգեստաւորման, պատսպարման եւ դաստիարակութեան։

Տեղի կ'ունենայ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1937 կիրակի օր, ԺԱՄԸ 14—20

SALLE JEAN-GOUJON մէջ, 8, RUE JEAN GOUJON, Paris (8e.)

Մէթրօ Clemenceau - Champs Elysées

ՄԱՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Ընտիր նուագախումբ, թէյ, ք քթէյ, ճոխ պիւֆէ։

Կը հրաւիրուին բոլոր ազնուասիրտ հոյրենակիցները որոնք կը համակրին Միութեանս նպատակին եւ գործունէութեան։

Տարեկան ևեկոյթ—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Փարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

19 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ԺԱՄԸ 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՕԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Բացման խօսք Տիկին ՔԻՊՐԻԹՃ' ԱՆԻ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը։ Գեղարուեստական բաժինը ժամը 11էն մինչեւ կէս գիշեր։ Կը մասնակցին Օր. ԱՆԺԻԼ ՎԱՐԹԱԳԵՏԵԱՆ (վկայուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Պ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ (երգ. եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԳԱՐԱԳԱՇ եւ ՁՈՐՈՒԱՃԵԱՆ (կովկասեան պարեր ընկերակցութեամբ թառի)։ Ներկայ կլլան խաչուհիներու կողմէ։ Կը նուագէ Պ. ՁԷՕՐԷՔՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Համքէ անկախ պատճառներով ՝ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1938, ԿԻՐԱԿԻ օրուան (ԺԱՄԸ 15էն ՄԻՆՉԵՒ 24) ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ Է վերջնականապէս Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՄՈՒԱՁԻՒՂԻՆ ցերեկոյթը, որ տեղի պիտի ունենայ 8 Rue Bossuet, Փարիզ (10) ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՏԱՆ ՄԷՋ եւ կը խոստանայ ըլլալ եղանակին փայլուն պարահանդէսը։

ՄՈՒՏՔ. 10 ՖՐԱՆՔ (Ուսանողներու, Օրիորդներու եւ Երիտասարդներու ընկերակցութեանց համար կէս գին)։

Պարերը կը սկսին ԺԱՄԸ 15էն եւ կը տեւեն մինչեւ կէս գիշեր։

ՀԱՑ "ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ,,

ՆՈՒԻՐԱՒԱԾ ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՇԻՍԱՐԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

Դեկտեմբեր 18ին, Salle d'Horticulture, 84 Rue de Grenelle,

Մէթրօ՝ Rue du Bac

Կը խնդրուի նկատի ունենալ ասյն թուականը։

Ուշադրութիւն

Դեկտ. 26ի կիրակի օր տեղի կ'ունենայ ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ երգչախումբի տարեկան ցերեկոյթ-պարահանդէսը AERO-CLUB de France ի ընդարձակ սրահին մէջ։

ՆԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՅ ԱՐՇԻԻ ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը

12 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30

19 RUE DE LA POMPE մէթրօ La Muette

Հաճելի ժամանց, անչնդհատ պար՝ մանաւանդ երիտասարդութեամբ անուանի երգչախումբը HARRY WARLEMի ՝ գիւղիկ ժողովրդական գիներով։

Մուտք՝ 7 ֆր. 50

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ գործեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ։ Մասնագիտութիւն իրաւագէտ ամէն տեսակ խնդիրներու Արիւծի գործեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ։ Նաթիւրալիզասիօնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում։ Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն։ Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն։ Ճաւելում եւ գաղափարութիւններու խմբագրութիւն։ Փողոցային արկածներու ենթարկուած չքաւորներուն կուտայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ միշտ ոգեւորէ զի։ Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7։

Կը խօսի ինանեւ ժամագրութեամբ

Ղեկավարուհի Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կիրպասներ։ Ճշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ։ Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահին իրենց սկզբնական ձեւը։

6 Rue Geoffroy-Marie, Paris, Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation "TRÉVISE"

իր անմահական սուրճովը

Café "HAREM,,

En réclame 125 ԿՐԱՄԸ 2fr.25

Ամէնէն ճոխ եւ ազատ մթերանոց արեւելեան ընտիր նպարեղէններու

5 ԱՌ. ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Հեռաձայնով ապսպրանքներ կը որկուին իսկոյն։

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ձաշարան ՓԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Ազնիւ եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

Ր Ա Ֆ Ֆ Ի

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃՄԱՆԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Ազնիւ եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մասնաւոր խնամքով։ Ցանկախորհները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը։

Պալսական մասնաւոր օրի՝ տաք աղանդերներով։ Բաֆֆին անօրինը, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ճաշկիի պատրաստութեան։ Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէյ յատեղանիներու համար շատ մատչելի գիներ՝ անառարկելի սպասարկութեամբ։ Ամէն Երկուշաբթի ԻՇԽԷՄՊԻի ապուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա)։ Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները ածելի երաժշտութիւն։

ՀՂՈՒԻՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կրկնապատկենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակ բրդեղէններու, կօշիկներու, ձերմակեղէններու, թրիքոթաժի, գուլպաներու կր.իմարը։

Ամենայաջ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով։

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal գիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։

Փոխարժեքներու կը դրկենք կերպասի երու նմոյշները եւ գիները։

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES հիմնուած 1869

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

Tailleur de ST. BERNARD

Pour hommes et Dammes

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18e)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouard

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՐԴԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարուան առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի եւ վերարկուի համար մինչեւ Դեկտեմբեր։

ՍՏԱՑԱԾ ԼԱՒ ՖԱՐԱՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ։

ՄԵՐԴԻՆԵՐԸ.— Վերարկու եւ հագուստ երկու փորձով) սկսնալ 280—400 ֆր.։ Նուէր կը տրուի մուշտակէ մէկ փաթի տր գին օձիք, ձեռնոցներ համար, պատրաստուած Հայկոհիկլիպալեանի արհեստանոցներուն մէջ։ 400 ֆրանքէ վեր ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի մէկ ֆանթեզի տափատ կամ կօլֆ։ Օգտուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցաւաքի կտրօնը, Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon. Նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթեանած փարատիւ 110 ֆր. քանէն սկսեալ։ Մոխպղական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք պապրանքները՝ խնամուած աշխատանքով։

Բաց է կիրակի մինչ ե նէսօր։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԱՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Gobelins 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄԱՍԵԱՑ ԵՒԱՄԱՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	365 »	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 »	110 ֆրանք	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
8
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
8 DECEMBRE
1937

ԺԴ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3597 — ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՄԻՕՒԱԿՆԱՅ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ «ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ԴԱՍ»Ը

Ալէքսանդրէթի Սանճաքին սահմանադրութեան հռչակումը, որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 29ին, նորէն թեւ տուած է Թուրք մարմուլին :

Նախ սուտ լուրեր հրատարակեցին Պոլսոյ եւ Էնկիւրիի թերթերը.— «Սահմանադրութեան հռչակումը պիտի ըլլայ, պիտի չըլլայ»: Ցետոյ, երբ գործողութիւնը իրապէս տեղի ունեցաւ, ցնծութեան կանչեր արձակեցին, բայց միեւնոյն առեն գրգռիչ լուրեր թխեցին, համոզելու համար թէ հոգատար իշխանութիւնը բռնութիւններ կատարած է :

Այդ լուրերուն հրատարակութիւնը եւ ուրիշ երեւոյթներ ամ մը եւս կը հաստատեն թէ՝ Թուրքիա իսկապէս «ազգային մեծ դատ մը» կը նկատէ Հաթայի խնդիրը (Սանճաք):

Այդ մասին ուշագրաւ գրութիւն մը պիտի կարդաք այսօր, Էնկիւրիի պաշտօնաթերթին բերնով: Դեռ աւելի կարեւոր պարագաներ կան :

Նախ, Թուրք թերթերը բացառիկ թիւեր հրատարակեցին Նոյ. 29ին, սահմանադրութեան հռչակման առթիւ, պատմական դէպքերն ալ պատեհաբերով համաձայն Թրքական տեսակէտին:

Մեր ձեռքին տակ ունինք «Թան»ի (նախկին «Միլլիյէթ») բացառիկ թիւը, Սանճաքին քարտէսով (երկու Թրքական դունեւոր դրօշներու միջեւ), տեսարաններով, աղջիկներով: Թերթը սիւնակներով պատմութիւն եւ աշխարհագրութիւն թխած է, ապացուցանելու համար թէ այդ շրջանը Թրքահան եղած է սկիզբէն ի վեր: Իմացէք.

— « Արեւելքի հին ազգերէն Պարսիկներու եւ Մարերու անունները դեռ չմացուած, Հիթիթ Թուրքերու կարեւոր կայսրէն մէկը՝ Մորշիլ Առաջին անուն վեհապետը Անթաֆիա (Անտիոք) գալով, Հաթայի շրջականերու թուրք ցեղախումբերը տեղաւորած, զօրաւոր կառավարութիւն մը հաստատած էր: Քրիստոի թուականէն առաջ 333ին, Մեծն Ալեքսանդր Անթաֆիա եկած ատեն, տեսաւ որ ամբողջ այս շրջանին մէջ հին Թուրքեր կը բնակին: Ալէքսանդրէթ հաղաքին ալ, որուն համար կ'ըսեն թէ Մեծն Ալեքսանդր հիմնած է, առաջին բնակիչները Թուրքեր եղած են եւ այդ շրջանը հաղարակիրք երկրի մը վիճակն ունէր: Ասիկա պատմական ճշմարտութիւն մըն է»:

Ցօսեփոս բնակչութեան մասին, Թուրք թերթը կը յամառի 240,000 հաշուել Թուրք բնակչութեան թիւը, մինչդեռ ամբողջ շրջանին ժողովուրդը այդքան չի կազմեր: Այս մեծամասնութեան դիմաց, Արաբներու թիւը կը ներկայացնէ 20,000, Հայերը՝ 25,000, իսկ Ալէվիները կը հաւնէ Թուրքերուն հետ:

Ու վերջապէս, նկարագրելով Հաթայի «արեւագոյն, արեւաչող աղջիկները» (Կիւնէշ բէնկլի Հաթայ գրզլարը), *անոնց բերնով ըսել կուտայ խօսքեր որոնք առնուազն... վիպական են:*

Լրագրական այս քարոզութեանց հետ զուգընթաց, չարժման մէջ դրուած են երիտասարդական եւ ուսանողական կազմակերպութիւնները: Դեկտեմբեր 2ին հրապարակային ժողով մը սարքուած էր Պոլիս, Պայազիտի հրապարակին վրայ, անդամ մը եւս հռչակելու համար Սանճաքի Թուրքերուն իրաւունքները, որպէսզի ամբողջ աշխարհ լսէ :

Միեւնոյն առաջադրութեամբ, Ադաթիւրքն ալ վիկայութեան կանչուած է: «Ուլուս»ի խմբագրապետը անոր պատմած կ'ըլլայ թէ Սանճաքին սահմանադրութեան Թերի կատարուած է, թէ ֆրանսական մարզպանը անձամբ Անտիոք չէ գացած, հռչակումը աւետելու համար եւն: Հանրապետութեան նախագահը լսելով այս տեղեկութիւնները, ցաւ յայտնած է, բայց ակներեւ փափկանկատութեամբ գործածելով ամէն մէկ բառը :

Տակաւին կրնայինք յիշել ֆրանսական պատուիրակին վերադրուած բռնութիւններն եւ կամայականութիւնները, որոնց առթիւ Էնկիւրի հարկ դատած է ծանուցագիր մը ուղղել ֆրանսական կառավարութեան :

Ինչպէս կը տեսնէք, Թուրքիա բոլոր ուժերը լարած է, չեչեռու համար իր յաւակնութիւնները՝ Սանճաքին վրայ: Մանաւանդ որ, Ազգաժողովին պատուիրակները արդէն ձեռնարկած են նախապատրաստական գործողութեանց, երեսփոխանական ընտրութիւններու համար (1938 ապրիլ):

Այս առթիւ, Թուրք մամուլը նորէն կը չոյէ Հայերը, անոնց ջախջախիչ մեծամասնութիւնը կուսակից համարելով Թրքական հոսանքին, «բացի 3 – 4 հոգիէ»:

Այս ռազմախաղը անցեալ տարի ալ փորձուեցաւ, ինչպէս եւ այն արկածալի չրջանին, երբ Ազգաժողովին քննիչները պրպտումներ կը կատարէին: Բայց Սանճաքին Հայերը կրցան պահել իրենց պաղարիւնը, իրենց բախտը կապելով բուն տեղացի ժողովուրդին եւ Սուրիոյ չահերուն հետ, քանի որ, թէեւ առանձնաշնորհեալ, Սանճաքը անրաժան մասը կը կազմէ սուրիական պետութեան :

Աւելի քան երբեք, մեր չահը կը պահանջէ միշտ արթուն կեցնել, հիմա որ Թուրքերը «Ազգային մեծ դատ»ի մը հանդամանքը տուած են այս հարցին, եւ անդադար կը պղտորեն ջուրերը :

Թուրքիոյ այս երկդիմի քաղաքականութիւնը կրնայ չարունակուիլ մինչեւ յառաջիկայ ընտրութիւնները, երբեմն հրապուրելով, երբեմն սպառնալով,— մինչեւ որ վերջնական ձեւ տանայ չրջանին նոր կարգուսարքը:

Թէեւ Սանճաքը դրուած է Ազգաժողովին հովանաւորութեան տակ, բայց, իրականին մէջ, հոգատար իշխանութիւնն է բուն պատասխանատուն :

Միւս կողմէ, Սուրիոյ խորհրդարանը երկրորդ անգամ մեր ժամ ըլլալով ճանչնալ Սանճաքին սահմանադրութիւնը, միշտ ալ կրնան ծագիլ նոր անակնկալներ :

Այս բոլոր հեռանկարները կը պարտադրեն արթնութիւն եւ լրջութիւն:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼԱՒԱՏԵՍ ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԱՐՉԱՒԱՅԻ ԱՑՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս Վարչապետին Քրագովիա դնաց երկուշաբթի օր, ընկերակցութեամբ Լեհաստանի արտաքին նախարարին: Ասոնք երկուշաբթի օրը, ընկերակցութեամբ Լեհաստանի արտաքին նախարարին: Ասոնք սակցութիւնները չարունակուեցան այս ուղեւորութեան ընթացքին, որ տեւեց վեց ժամ: Ցետոյ պաշտօնական ղեկոյց մը հրատարակուեցաւ, որ կ'ըսէ թէ Վարչապետի խօսակցութեանց ընթացքին Լեհաստանի բոլոր վարիչներուն հետ՝ քննուեցան այն բոլոր խնդիրները որ կապ ունին Ֆրանքեւլեհ յարաբերութեանց եւ ընդհանրապէս Եւրոպայի խաղաղութեան պահպանման հետ: Այս առթիւ, «անդամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ Ֆրանքեւլեհ դինակցութիւնը, որ դոյութիւն ունի 1921էն ի վեր, էական եւ տեւական տարր մը կը կազմէ երկու երկիրներուն քաղաքականութեան համար: Երկու երկիրներն ալ հաւասարապէս փարած են անոր, ի չահ խաղաղասիրական յարաբերութեանց զարգացման բոլոր ժողովուրդներու միջեւ: Երկու արտաքին նախարարները հաստատեցին թէ կ'ուզեն բոլոր ասպարէզներուն մէջ չարունակել քաղաքական գործակցութիւնը, որ համապատասխանելով երկու ազգերու չահերուն եւ բաղձանքներուն, կը ձգտի ընդհանուր խաղաղեցման եւ միջազգային կացութեան ամրապնդման »:**

Չեկոյցին ընթերցումէն վերջը, երկու նախարարները լրացուցիչ տեղեկութիւններ հաղորդեցին մամուլի ներկայացուցիչներուն: Կը հաստատուի թէ բոլոր խօսակցութեանց գլխաւոր նիւթերը եղած են նախ՝ Ֆրանքեւլեհական խնդիրները, յետոյ՝ միջազգային հարցեր :

Ի՞նչ խնդիրներ քննուած են

Բուն Ֆրանքեւլեհական խնդիրներու քննութեան առեն, Լեհաստան առաջարկած է աւելցնել Ֆրանսայի տրամադրած փոխառութեան դումարը, Ֆրանքի արժեզրկման վնասը դոցելու համար: Այս առթիւ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը ուզած է գիտնալ թէ ինչպէս կը գործածուի փոխառութեան դումարը, (կ'ըսուի թէ ապսպրանք տրուած է օտար երկրի մը):

Իրավիկները կը հաւաստեն թէ Լեհաստանի արտաքին նախարարը խօսած է նաեւ զաղթային հարցի մասին, ուզելով հասկնալ թէ գոհացում պիտի տրուի Գերմանիոյ: Ուրիշ խօսքով, փափկօրէն հասկցուցած է որ Լեհաստանն ալ չմոռնան, երբ գերմանական պահանջը քննուի: Լեհաստան կ'ուզէ նախանիթեր ապահովել եւ արտագաղթ մը կատարել: Այս առթիւ մասնաւորապէս նկատի ունի Մատակասքարը: Ֆրանսայի արտաքին նախարարը ընդհանուր հարցերու քննութեան առեն, ուզած է գիտնալ թէ լեհական դինակցութիւնը ո՛րքան կրնայ օգնել Ֆրանսայի քաղաքականութեան՝ խաղաղութեան առեն (պատերազմի պարագան վիճելի չի համարուիր): Գերմանական հարցին առթիւ Լեհաստանի ներկայացուցիչը բաղձանք յայտնած է որ մեղմանան Ֆրանքեւլեհական յարաբերութիւնները: Ազգերու Դաշնակցութեան հանդէպ Լեհաստան այնքան ալ տաք չերեւար: Նշանակալից է որ « հաւաքական ապահովութիւն » բացատրութիւնը չի գտնուիր պաշտօնական դեկոյցին մէջ: Ինչ կը վերաբերի Ի. Միւնեհեն, Լեհաստան չուզեր որ Ֆրանսա խզէ իր դինակցութիւնը. բայց, պատերազմի պարագային, թոյլ պիտի չտայ որ ռուսական զօրքը անցնի լեհական հողէն, ինչպէս թոյլ պիտի չտայ ուրիշ երկիրներու: Եւ վերջապէս, Լեհաստան գոհ չերեւար ռուսեւլեհ դինակցութենէն: Վարչապետի մէջ կը նախընտրեն որ Զեխերը խզելով ռուսական դինակցութիւնը, մտնեն լեհական ազդեցութեան տակ եւ այն առեն, Ռումանիան ալ միասին ըլլալով, Լեհաստան կրնայ Ի. Միւնեհեն դերը կատարել Ֆրանսայի հանդէպ :

Պ. Տէլպոս Պուքրէշ մեկնելէ առաջ, հեռագիր մը ուղղեց Լեհաստանի, իր ջերմ գոհունակութիւնը յայտնելով այցելութեան առթիւ :

Գերմանական եւ իտալական թերթերը կը չարունակեն իրենց վերապահ դիրքը, դիտել տալով թէ այլեւս անցած է հաւաքական ապահովութեան ծրագիրներու չրջանը :

Ինչի՞ կ'ուռճան Իտալիա եւ Եւկոսլաւիա

Ինչպէս հաղորդած էինք, Եւկոսլաւիոյ վարչապետը արտակարգ պատուիրներու արժանացաւ Իտալիոյ մէջ: Ընդունելութիւններէն անմիջապէս վերջը սկսան քաղաքական եւ տնտեսական խօսակցութիւնները: Վենետիկի պալատին մէջ սարքուած հացկերոյթին առթիւ, Մուսոլինի եւ Պ. Սթոյատինովիչ սիրալիր բաժակաճառեր խօսեցան, փառաբանելով երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը եւ անցեալ տարի կնքուած դաշինքը :

Ան այժմ դադնի կը պահուին խօսակցութեանց նիւթերը: Կ'ըսուի թէ որ եւ է վերջնական որոշում պիտի չտրուի, Պ. Սթոյատինովիչի վերադարձէն եւ մանաւանդ Պ. Տէլպոսի այցելութենէն առաջ: Ամէնէն չօչափելի արդիւնքը պիտի ըլլայ Զօր. Ֆրանքոյի կառավարութեան ճանաչումը Եւկոսլաւիոյ կողմէ :

Այս այցելութեան առթիւ, Մուսոլինի հրամայեց վերջնել կարգ մը խտալհպատակ Եւկոսլաւներու դէմ հաստատուած արգելքը :

Ճախոնիաները Նաիխի մտան երէկ

Ճախոնական բանակը առջի օր միայն վեց քիլոմեթր հեռու էր Զինաստանի մայրաքաղաքէն, ուր մտաւ երէկ յաղթական: Ճառաջապահները արդէն քաղաքին դուռներուն առջեւ հասած էին, կառաղօրէն կռուելով Զինացիներուն հետ: Օդանաւերը կրակ կը տեղային անընդհատ եւ չինական կառավարութիւնը որոշած էր լքել քաղաքը, պաշարումէն խուսափելու համար: Հրդեհ ծագած է քաղաքին զանազան մասերուն մէջ: Քաղաքը խուճապի մատնուած է, նահանջի հրաման տրուած ըլլալով: Ճախոնական օդանաւերը նահանջն ալ կը խանգարեն, անընդհատ կրակ տեղալով: Զինտանի սպարապետը փախաւ օդանաւով, իր կնոջը հետ :

(Հետքերը շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՏԱՐԱՊԱՐՀԱԿ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Անցեալ օր կը կարդայի յօդուածաշարք մը աշխարհի վարիչներու կեանքին մասին,— թէ ի՛նչպէս կ'անցընեն իրենց օրը Մուսոլինին ու Հիթլերը, Ռոզվելթն ու Սթալինը: Յօդուածագիրը տաժանելի կը գտնէր մեծերուն աշխատանքը, մանաւանդ ամէն առաւօտ հազարներով նամակ եւ տեղեկագիր կարդալու անոնց պարտականութիւնը, հազարներով ստորագրութիւն նետելու անոնց տարապարհակ աշխատանքը: Օրինակի համար, երէ ստորագրութիւնդ կը բաղկանայ տասը տառէ, օրական հազար ստորագրութիւն դնելու համար՝ պէտք է գրել տասը հազար տառ,— այսինքն· — ՅԱՌԱՋի մէկ տողը կը պարունակէ **25** տառ, ամէն սիւնակ **110** տող է, որով «Ցառաջ»ի էջը՝ **16,500** տառ: Օրական տասրիատզար ստորագրութիւն դնող աշխարհի «մեծ»ը, կը նշանակէ թէ, օրական պիտի գրէ մօտաւորապէս մէկ էջ ՅԱՌԱՋի չափ գիր: Երբ դպրոցական Էիճ, լուրթեան պաշտամունքին ունեցող մեր վարժապետը ամէնէն հասարակ փոս - փրսին համար իրրեւ պատիժ կը հրամայէր 10 էջ գիր գրել, օրինակ՝ կրկնելով սա նախադասութիւնը· «Լռութիւնը ոսկի է»: Ես վարժապետ մը ունէի, որ, երբ գիս պատժէր, գրել կուտար սա խօսքը, «Դուրսը արեւ կայ»: Նստէ դասարանիդ մէջ եւ շարունակ գրէ· «Դուրսը արեւ կայ, դուրսը արեւ կայ, դուրսը արեւ կայ» , ինչպէս չխշխշար սիրտդ, յիշելով դուրսի արեւը եւ դասարանին մէջ բանտարկութիւնդ :

կը թուի թէ դասարանին մէջ պատժուած տղու մը տառապանքին է որ կը կրեն աշխարհի մեծերը, օրն ի բուն ստորագրութիւն դնելով անհամ տեղեկագիրներու տակ :

Բայց ձեր միտքէն անցա՞ւ հայ գրողին վիճակը·—

Հայ գրողը ընկերաբար կը հրաւիրուի (տեսակ մը պարտադրութիւն կայ ընկերական հրաւէրներու մէջ) , որ աշխատակցի գաղափարակից թերթերու եւ պարբերականներու: Օրինակ՝ ՅԱՌԱՋի աշխատակից մը պէտք է գրէ նաեւ ՀԱՅՐԵՆԻՔին, նաեւ ՅՈՒՍԱՓԵրին, յետոյ կան պարբերականները, — ՀԱՅՐԵՆԻՔ ամսագրին, Պ.ԷՄԻին, ԿԵԱՆՔ ԵՒ· ԱՐՈՒԵՍՏԻՆ, ՉՈՒԱՐԹՆՈՑԻՆ: Մեր Կառավարիցն ալ թերթ հաներ է ահա՝ յօդուած մըն ալ անոր ԱՐԵՒԱԳԱԼԻՆ: Հիմա երեւակայեցէք թէ հայ գրողը ո՞րքան գիր կը գրէ,— դեռ չեմ հաշուեր ուրիշ գիրերը :

Կը հարցնեմ փրանսացի յօդուածագրին, որ կը մեղմեցնայ աշխարհի մեծերուն վրայ·— Հայ գրողին տարապարհակ այս աշխատանքն ալ չափա՞ծ էր:

Այստեղ թոյլ տուէք հին հելլենական ձեւով շարադանութիւն մը (syllogisme) փորձել ·

1.— Աշխարհի մեծերը ամէն օր տետրակներով դեկրետ կը պատրաստեն վասն յառաջդիմութեան :

2.— Հայ գրողներն ալ ամէն օր էջերով ծրագիր կը գրեն ի պէտս զարգացեալոց :

3.— Ուրեմն հայ գրողներն ալ աշխարհի մեծերէն են:

Եթէ տրամաբանութեանս չհաւանիք, գէթ հաւատացէք «Դոյզն երշմարտութեան :

ԱՐԱՋ

ՀԱՅԵՐՈՒ ԴԻՐՔԸ ՍԱՆՃԱՔԻՆ ՄԷՋ

Թուրք մամուլին գրգռիչ տրամաբանութիւնները

Թուրք թերթերը զարմանալի տեղեկութիւններ կը հրատարակեն Ալէքսանդրէթի Սանճաքին սահմանադրութեան հռչակման առթիւ: Իրենց դլխաւոր նպատակն է ապացուցանել թէ հոգատար իշխանութիւնը բռնութիւններ բանեցուց, սակայն Թուրքերը յաղթեցին: «Ճիւմհուրիյէթ»ի թղթակիցը կը հետեւեալ խօսքերն ընէ.—

Հակառակ կարգ մը գրգռիչներու ձեռնարկներուն, խիստ սահմանափակ յայտնի անձերէ զատ՝ բոլոր Հայերը մեծ ուրախութեամբ ծօնեցին նոր վարչաձեւը: Այս վարչաձեւէն դժգոհները կը բաղկանան 3 — 4 հոգիէ որ կը թուի թէ չահեր ունէին հին վարչաձեւէն: Բոլոր Հաթայի Հայերը իրենց Թուրք եղբայրներուն նման սրտագին ուրախութեան մէջ են: Այս ուրախութիւնը ցոյց տալու համար այս օրերս Իսքէնտէրունի մէջ մեծ հաւաքոյթ մը պիտի ըլլայ :

Էնկիւրիի մէջ վարչաձեւին հռչակումը Չէրքէզներու կողմէ մեծ ուրախութեամբ ծօնուեցաւ: Տօնին առթիւ ազգ - պարեր տեղի ունեցան, ազգային երգեր երգուեցան եւ վիշերը ջահազնացութիւն եղաւ: Երիտասարդներ եւ մտաւորականներ ճառեր խօսեցան: Ճառերուն մէջ ի վեր կը հանուէին Թուրք եւ ոչ - Թուրք բոլոր տարրերուն երախտիքը Աթաթիւրքին հանդէպ: Էնկիւրիի մէջ պաշտօնէից ճնշման հակառակ ծօնին Փիւրա Տաղէն ալ մասնակցողները բաւական կարեւոր Թիւ մը կը կազմէին :

Մինչդեռ նախապէս աշխատուած էր որ գիւղացիները գիւղաքաղաք չիջնեն: Այս ծօնին մէջ Չէրքէզներուն ցաւ պատճառող կէտը սա եղած է որ՝ կառավարութիւնը արգիլած է չէրքէզ Թաղին մասնակցութիւնը չահադնացութեան :

Գրըգխանի ծօնին ոչ Թէ միայն Թուրքերը, այլեւ Հայերը մասնակցեցան: Գայմազամը Թէեւ ուզեց որ գիւղացիները չմասնակցին, բայց չյաջողեցաւ :

**** Նոյն Թերթին ուղղուած ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ ֆրանսական նոր պատուիրակը, Պ. Ռօժէ Կառօ, քար կը հանէ նախկին պատուիրակին: Ան իրեւ Թէ փորձեր է քրիստոնեաները, Չէրքէզները, Արաբները եւ Քիւրտերը դրգռել Թուրքերուն դէմ: Մանամանութիւնները յաջորդող:*

Անգլիական գաղտնի ծրագիր մը ?

Իտալական Թերթերը չունալից հրատարակութիւններ կ'ընեն անգլիական գաղտնի ծրագրի մը մասին, որ կապ ունի եղեր Միջերկրականի հետ: Գրեթէ նոյն բառերով եւ առանց Թղթակիցներու ստորագրութեան, բոլոր Թերթերը կը հրատարակեն Վիէննայի մէկ Թերթին տեղեկութիւնը, որ առնուած է եղեր Փարիզէն: Ահաւասիկ հրատարակուած տեղեկութիւնը .—

Անգլիոյ ծովապետութեան կողմէ նաւատորմի հրամանատարութեան յղուած պաշտօնագիր մը կը պարզէ Անգլիոյ մտահոգութիւնները՝ միջազգային քաղաքական եւ ծովային կացութեան մասին: Պաշտօնագիրը մանաւանդ պարզելով Լիբիոյ զօրացման եւ Սիկիլիոյ օդակայաններու հաստատման հետեւանքները, կը յայտնէ Անգլիոյ դիտումները՝ մօտաւոր ապագայի մը համար: Շրջաբերականը կը վերջանայ ըսելով թէ բրիտանական կառավարութիւնը կը խորհի պատեհ ժամուն կռել Պալեատինը եւ գրաւել Ասորեան կղզիները, մասնաւորապէս Հորթա կղզին: Տեղեկատուները կ'ըսեն թէ այս լուրը բոլորովին վաւերական է եւ մեծ տպաւորութիւն գործած է քաղաքական չրջանակներու մէջ :

ՂՎՈՎԱՑ ՀՈՎՎԱՆՆԵՍ

(ՎԱՂԱՐՇ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ)

«««« • »»»»

Ի՞նչ պատահեցավ մեր հարեւանին, որ ամբողջ մի շաբաթ ոչ ոքի հետ չխոսեցավ եւ ոչ ոքի ընդունեց իր տունը։ Ոչ ոք չգիտեր պատճառը, ոչ ոք չգիտեր թէ ինչո՞ւ ան այդպէս հեռացաւ ամէն մարդկային շփումներէ։ Ի՞նչ էր պատահած անոր։ Ինչո՞ւ ան այդպէս ամէն մարդկային շփումներէ հեռացաւ

ԻՆՉՊԵՍ ՀԱՐՈՒՑԱՎ ՀԵՂԱՇՐՋԱՆԻՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ-ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԶՈՒՅԳԱՍԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

»»» • «««

Եվ ահա՛ ես ինքնաթիռի մեջ եմ։ Ինչպե՞ս հասա այդտեղ, ինչպե՞ս ավարտեցի իմ գործերը Մոսկվայում, ինչպե՞ս հրաժեշտ տվեցի ընկերներիս, ինչպե՞ս ճանապարհ ընկա, ինչպե՞ս հասա Երևան, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Երևանից Կիև, ինչպե՞ս հասա Կիև, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Կիևից Մոսկվա, ինչպե՞ս հասա Մոսկվա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Մոսկվայից Ստամբուլ, ինչպե՞ս հասա Ստամբուլ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ստամբուլից Բեյրութ, ինչպե՞ս հասա Բեյրութ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Բեյրութից Դամասկոս, ինչպե՞ս հասա Դամասկոս, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դամասկոսից Բաղդադ, ինչպե՞ս հասա Բաղդադ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Բաղդադից Բասրա, ինչպե՞ս հասա Բասրա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Բասրայից Քուվեյթ, ինչպե՞ս հասա Քուվեյթ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Քուվեյթից Դահրան, ինչպե՞ս հասա Դահրան, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դահրանից Դոհա, ինչպե՞ս հասա Դոհա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դոհայից Աբու Դաբի, ինչպե՞ս հասա Աբու Դաբի, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Աբու Դաբիից Մասկատ, ինչպե՞ս հասա Մասկատ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Մասկատից Բահրեյն, ինչպե՞ս հասա Բահրեյն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Բահրեյնից Դահրան, ինչպե՞ս հասա Դահրան, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դահրանից Ամման, ինչպե՞ս հասա Ամման, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Աղմանից Երուսաղեմ, ինչպե՞ս հասա Երուսաղեմ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Երուսաղեմից Թել Ավիվ, ինչպե՞ս հասա Թել Ավիվ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Թել Ավիվից Ռոդոս, ինչպե՞ս հասա Ռոդոս, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ռոդոսից Աթենք, ինչպե՞ս հասա Աթենք, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Աթենքից Ռիմ, ինչպե՞ս հասա Ռիմ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ռիմից Ֆրանկֆուրտ, ինչպե՞ս հասա Ֆրանկֆուրտ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ֆրանկֆուրտից Ամստերդամ, ինչպե՞ս հասա Ամստերդամ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ամստերդամից Լոնդոն, ինչպե՞ս հասա Լոնդոն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Լոնդոնից Նյու Յորք, ինչպե՞ս հասա Նյու Յորք, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Նյու Յորքից Վաշինգտոն, ինչպե՞ս հասա Վաշինգտոն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Վաշինգտոնից Նյու Յորք, ինչպե՞ս հասա Նյու Յորք, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Նյու Յորքից Գանդեր, ինչպե՞ս հասա Գանդեր, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Գանդերից Մոնրեալ, ինչպե՞ս հասա Մոնրեալ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Մոնրեալից Վինիպեգ, ինչպե՞ս հասա Վինիպեգ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Վինիպեգից Էդմոնտոն, ինչպե՞ս հասա Էդմոնտոն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Էդմոնտոնից Վանկուվեր, ինչպե՞ս հասա Վանկուվեր, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Վանկուվերից Սիդնեյ, ինչպե՞ս հասա Սիդնեյ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Սիդնեյից Մելբուռն, ինչպե՞ս հասա Մելբուռն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Մելբուռնից Ադելաիդա, ինչպե՞ս հասա Ադելաիդա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ադելաիդայից Փերթ, ինչպե՞ս հասա Փերթ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Փերթից Ալիս Սփրինգս, ինչպե՞ս հասա Ալիս Սփրինգս, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ալիս Սփրինգսից Դարվին, ինչպե՞ս հասա Դարվին, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դարվինից Ջակարտա, ինչպե՞ս հասա Ջակարտա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ջակարտայից Սինգապուր, ինչպե՞ս հասա Սինգապուր, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Սինգապուրից Բանգկոկ, ինչպե՞ս հասա Բանգկոկ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Բանգկոկից Ռանգուն, ինչպե՞ս հասա Ռանգուն, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Ռանգունից Դաքքա, ինչպե՞ս հասա Դաքքա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դաքքայից Կալկաթա, ինչպե՞ս հասա Կալկաթա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Կալկաթայից Դելի, ինչպե՞ս հասա Դելի, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Դելիից Կաբուլ, ինչպե՞ս հասա Կաբուլ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Կաբուլից Թաշքենդ, ինչպե՞ս հասա Թաշքենդ, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Թաշքենդից Մոսկվա, ինչպե՞ս հասա Մոսկվա, ինչպե՞ս ինքնաթիռ նստեցի, ինչպե՞ս թռա Մոսկվայից Երևան

Ճափոնցիները միեւնոյն ատեն կը չարունակեն իրենց տիրապետութիւնը հաստատել Շանհայի միջազգային շրջանին վրայ, արհամարհելով բոլոր բողոքները։ Այսէն օր միջադէպ մը կը ծագի օտարահպատակներու, մասնաւորապէս Ֆրանսացիներու, Անգլիացիներու եւ Ամերիկացիներու հետ։ Անգլիոյ նբեսփ. ժողովին մէջ հարցապնդումներ եղան Շանհայի «յաղթանակի զօրահանդէսին առթիւ։ Արտաքին նախարարը պատասխանեց թէ այդ զօրահանդէսը «աւելորդ էր եւ գրգռիչ»։

"Սահմանադրութեան Օր,,ը Խ. Միութեան մէջ

Կիրակի, 5 դեկտեմբեր, «ցնծութեան տօն մը» սարքուած էր Մոսկուայի մէջ, փառաբանելու համար Սթալինեան սահմանադրութիւնը։ Հակառակ համառած մշուշին, թափորներ կազմուեցան ձիւներուն մէջ, դէպի հանրային պարտէզները, ուր ճառեր խօսեցան, խորհրդարանի թեկնածուները, փառաբանելով սահմանադրութիւնը եւ անոր հեղինակը՝ Սթալին։ Հարիւրաւոր կառքեր շրջեցան փողոցներուն մէջ, աւուր պատշաճի ազդանախտակներով։ Պետական ձայնասփիւռը ամբողջ օրը փառաբանական երգեր տարածեց։ Մէկը, որ Քուպանի Մազախներուն կը վերապրուի, կ'ըսէր,— « Սթալինի խելքը նոյնքան պայծառ է որքան ձմրան ձիւնը »։

Իրիկունը ամբողջ քաղաքը լուսազարդուած էր եւ ժողովրդական պարեր տեղի ունեցան ձիւնապատ պարտէզներուն, ինչպէս եւ բանուորական ակումբներուն մէջ։ Մամուլը հրատարակեց բազմաթիւ պատկերներ որոնց մէկուն մէջ սահմանադրութիւնը կ'երեւար իբրեւ ընտանեկան վիթխարի Աստուածաշունչ մը, իսկ Սթալին անոր վրայ կը կեդրոնացնէր ուշադրութիւնը։ Ուրիշ պատկերներ կը ներկայացնէին հպարտաւոր այրեր, կիներ եւ մանուկներ բանտարկուած, խոշտանգուած, անօթի կամ սպաննուած՝ դրամատիրական երկիրներու մէջ։

ԶԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԱՂՈՂ

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐ պիտի հաստատուին Իտալիոյ մէջ։ Նիստի հրաւիրուած է նախարարական խորհուրդը, նախագահութեամբ Պ. Մուսոլինիի։ Պաշտօնական տեղեկագիրներու համաձայն, 1937ի առաջին տասը ամիսներու ընթացքին Իտալիոյ առեւտրական կշիռին բացը եղած է 29,590,000 անգլ. ոսկի, մինչ 6.900.000 էր անցեալ տարուան նոյն ժամանակաշրջանին։ Ներածումներու գումարը եղած է 115.090.000, արտածումները՝ 85.500.000 ոսկի։

ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ 900.000 ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐ այցելած են Ֆրանսա, այս տարուան ընթացքին, համաձայն պաշտօնական տեղեկագրի մը, ինչ որ կսկիծ է 112 տոհարիւր յաւելում անցեալ տարուան վրայ։ Այս այցելուներէն 787.574ը եկած էին ցուցահանդէսին առթիւ, զեղչեալ դիներով։ Այցելուներուն մէջ ամէնէն մեծ թիւը կը կազմեն Անգլիացիները,— 177.000։ Ետոյ կուգան Ամերիկացիները (92.8000), Պելժերը (88.500), Գերմանացիները (79.500) եւն.։ Միայն Ֆրանսական չոգենաւային ընկերութիւնները փոխադրած են 204.867 չրջիկներ։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻՆ վարչապետ հաստատեց լուրերը կը հաստատուն դեսպան Դաւթեանի եւ կնոջը ձերբակալութիւնը։ Երկուքն ալ կասկածելի համարուած են, իբրեւ մտերիմները Ենկիւրիի նախկին դեսպան Լեւոն Գարաբանի։— Ինք հոգածործական մասնագէտներ գնդակահարուեցան Իրքուցքի մէջ, ամբաստանուած ըլլալով թէ 108.000 արջառ ոչնչացուցած են, անօթի ձգելով կամ հիւանդ անասուններու հետ խառնած ըլլալով։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԵՑԱՒ սպանիական սահմանին վրայ, Ֆրանսական հողի վրայ, Սպանիոյ կառավարական զինուորներուն կողմէ, որոնք դասալիք մը կը հետապնդէին։

ԳՆԴ. ՏԸ ԼԱ ՌՕՔ 25 նոր դասեր բացաւ, բոլորն ալ անուանարկութեան համար։ Առջի օր չարունակուեցաւ հին դասերէն մէկը։ Այս առթիւ զօրավար մը աննպաստ վկայութիւններ տուաւ գնդապետին զինուորական անցեալի մասին, Մարոքի մէջ։ Գնդապետը պատասխանեց թէ անտարբեր է գաղտնի վարկերու մասին եղած վերապրումներուն, բայց չի հանդուրժեր որ խնդրոյ առարկայ զաթճեն իր զինուորական պատիւը եւ ուժգնօրէն պաշտպանեց ինքզինքը։

ԻՍԻ - ԼԷ - ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԷՋ, Քոտրոն գործարանէն 22 բանուորներ ճամբուած ըլլալով, 450 բանուորներ գործադուլ հռչակեցին։ Երկու հարիւր բանուորներ դրաւեցին գործարանը։

ԹՈՒՐԲԻՆ չեղեալ հռչակեց բարեկամութեան դաշնագիր մը զոր կնքած էր Սուրլոյ հետ, 1926ին։

ԸՄԲՈՍՏ ՅՈՒԼ ՄԸ սպանգանոց տարուած տանէ, փախաւ Փոն տը Ֆլանտրի թաղին մէջ, խուճապի մատնելով ժողովուրդը։ Կարելի եղաւ բռնել եւ սպանդանոց առաջնորդել, բայց նորէն փախաւ եւ բազմութեան հետեւելով, մեթրոյի սանդուխներէն վար իջաւ։ Տեսնելով որ ելք չկայ, պատերուն կը զարնուէր կատաղօրէն, մինչեւ որ մասնագէտներ եկան բռնեցին։

Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հ. Յ. Դ. Արեւմտ. Եւր. Կ. կոմիտէն ողբացեալ Ընկ. Մ. Սասունիի եղերական մահուան տարելիցին առթիւ (7 Դեկտ.) կազմակերպած է այցելութիւն մը անոր գերեզմանին վրայ յառաջիկայ կիրակի, 12 Դեկտեմբեր։

կը հրաւիրուին ընկերները համախմբուիլ նոյն օրը առտուան ժամը 10ին Փորթ տ'Օրլէանի մէթրոյին առջեւ։

×

ԱՅՑ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ

Համագգային Ընկերութեան Ֆրանսայի կեդր. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր տարաբախտ դեր-նախագահին՝ Սեդրակ Սասունի մահուան տարելիցին առթիւ կազմակերպած է այդ մը իր գերեզմանին։

կը խնդրէ Համագգայիի բոլոր անդամներէն, ինչպէս նաեւ կուսակցական ընկերներէն, նաեւ իր բարեկամներէն եւ համակիրներէն ներկայ ըլլալ սոյն յարգանքի ցոյցին։

Ժամադրութեան վայր, յառաջիկայ Դեկտ. 12ի կիրակի առտուան ժամը 10ին, մէթրօ Փորթ տ'Օրլէանի առջեւ, երթալու համար Պանտէօի գերեզմանատունը կը խնդրուի ճիշդ ժամուն ներկայ ըլլալ։

ՌԱՖՖԻԻ ԽՄԲԱԿԻՑ յայտնուած հաւաքոյթը 8 Դեկտ., Զորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Քաֆէ Մէֆիսթոյի ներքնայարկը, 144 Պուլվար Սէն Ժէրմէն, մէթրօ Օտէոն։

ՀԱՑ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՄԻՍ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1938

ՍՕՍԻԷԹԷ ՍԱՎԱՆԹԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԵԾ

9, 16, 23 ԵՒ 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅՆԵՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

Կը բեմադրուին չորս թատերգութիւններ։ Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն լոյս տեսնող մասնաւոր գրքոյկի մէջ։

Մուտքի գիները սովորական։ Զորս ներկայացումներու միասնաբար տոմսեր հարիւրին 25 դեղչով։

Տեղեկութիւններ եւ մասնաւոր գրքոյկը ստանալու համար դրել Վ. Մաքս։

Տեղեկութիւններ եւ մասնաւոր գրքոյկը ստանալու համար դրել Վ. Մաքսուտեանի, 27, Rue de Tournon, Paris։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Յ. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՑԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եղերօճած հայկական զոյգ եռագոյններու միացման տեղը Հ. Յ. Դ. Զինանշանը։ Աջ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան։

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Յ. Միրիաքեան։

Կը բովանդակէ, տզդային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յինսամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.։ Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք։ Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

« Համազգային »ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ։

26, Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ՌԻՒԶԱՆԴ ԵՒ ՏՕՔԹ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինն իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Տիկ. Ա. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (երգ), Պ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (սրինգ) եւ Պ. Յ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն)։

Մուտք՝ 8 ֆրանք, (Թէյ եւ խմորեղէն միասին)։

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ «Համազգայինի» Ֆրանսայի կեդր. վարչութեան պարզեւաւոր վիճակահանութիւնը։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղի

ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Որուն բացառիկ փայլով անցնելուն ոչինչ չէ խնայուած։

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին Մարսէյլի հայ կատողագոյն արուեստագէտները։

Կր նուագէ Մաթիէօի Նուչակաւոր «Ուշնտրը-ժազ»ը։

Տեղի կ'ունենայ քաղաքին ամէնէն շքեղ սրահներէն մէկուն մէջ, ՍԱԼՈՆ ՔՈԼՈՊԷՐ, Դեկտ 11ին, Շաբաթ գիշեր ժամը 10էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 5։

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆԲ,— կանխաւօրօք ապահովել տոմսերը Մասնաճիւղիս գանձապետ Պ. Մ. ՋՐԲՈՇԵԱՆԷ, 27 Rue d'Aubagne։

Տարեկան եւ ակոյթ—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ՀՄԸՄի Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

19 Դեկտ. Կիրակի երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՑԼ

Բացման խօսք Տիկին ՓԻՊՐԻՃՃ՝ ՊՆԷ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը։ Գեղարուեստական բաժինը ժամը 11էն մինչեւ կէս գիշեր։ Կը մասնակցին Օր. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ (վկայուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Պ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ (երգ եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԳԱՐԱԳԱՇ եւ ԶՈՐՊԱՃԵԱՆ (կովկասեան պարեր ընկերակցութեամբ Թառի), Անակնկալներ խաչուհինեռու կողմէ։ Կը նուագէ Պ. ԶԷՕՐԷՔՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հայ Օրիորդաց Միութեան կողմէ եւ մասնակցութեամբ Հայ երիտասարդներու Միութեան։

9 Դեկտեմբեր, Հինգշաբթի ժամը 21ին, Բարեգործականի տան մէջ, 8, բիւ Պօսիւէ, Փարիզ (9)։

Ընտանեկան զուարճալի խաղեր, պար եւայլն։

Մուտք 3 ֆրանք, անդամներու համար 1 ֆրանք։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Հ. Սարգիսեանին իրենց մօր եւ կեսրոջ՝ Տիկին ԻՒԶԱՒԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի մահուան առթիւ։

×

Փարիզի Հարաւային Շրջանի «Յառաջդիմասիրաց» Միութեան Վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Վարչութեան անդամ Պ. Բարթամ Պամամեանի եւ իր պարագաներուն՝ իրենց մօր եւ զոքանչին՝ Տիկին ԻՒԶԱՒԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի մահուան առթիւ։

ՄԱՀՈՒ Է Անթոնի արուարձանին մէջ, նոր բացուելիք մէթրոյին մօտ, սաւրիչի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով։ Արանց եւ կանանց առանձին բաժանմունք (երկուական աթոռներով)։ Խանութը ունի երկու սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն։ Պայմ՝ 12 տարի, տարեկան վարձք՝ 3500 ֆր.։ Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, Պ. Աղայեանի, 73 Rue Adolphe Pajaud, Antony, Seine, հաղորդակցութեան միջոցներ՝ Փորթ տ'Օրլէանէն՝ օթօպիւս 88, Տանֆէռ Ռոշըուոյէն՝ չոգեկառք։։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կ. ՀՄԸՄի Մարսէյլի Մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Փայլակ ձէլալեանէ 1000 (հազար) ֆրանք իր վաղամեռիկ կնոջ՝ Տիկին Արմենուհի ձէլալեանի (ծնեալ Գալբեան) կսկծալի մահուան առթիւ։

ԱՏԱՓԱԶԱՐՑԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՍ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Մտադրած եմ Ատափազարի հայութեան անցեալը հաւաքածոյի մը վերածել, պատմուածքներու ձեւով։ Այս առթիւ, հակառակ Ատափազար ծնած ըլլալուս, կը խնամքին յիշողութենէս տակաւին չատ մը դէպքեր ու դէմքեր։

Արդ, բոլոր այն Ատափազարցիները, որ կը սիրեն վերակենդանացած տեսնել իրենց ծննդավայրը ... դիրքի ձեւով՝ բարի Թող ըլլան իրենց գիտցածն ու լսածը տեղեկացնելու ինձի։

Նախապատուութիւն պէտք է տալ ժողովուրդի համեստ խաւերուն հետ կապ ունեցող դէպքերուն եւ դէմքերուն։ Կ'ընդունիմ նաեւ լուսանկարներ վերջը վերադարձնելու պայմանով։

ՀԱՍՑԷ.— Yéghicheyan Vartan, Dentiste, 93, Rue de la Kaska, 93, Tunis (Tunisie)։

Ց. Գ.— Արտասահմանի այն թերթը, որ պիտի ուզէ արտատպել սոյն կոչը, թող հաճի օրինակ մը ղրկել ինձի, փոխարժէքը ամիջապէս ստանալու համար։

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋԸՕ ԿԱՌ ՏԻ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42-69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Ձառւօտները ժամադրութեամբ։

ՎԱՐՁՈՒԻ Է Ռիւ Լաֆայէթ, առանձին մուտքով սենեակ մը, յարմար՝ ամէն գործի եւ մէկ անձի բնակութեան։ Հեռաձայն, վերելակ։ Ամսական վարձք՝ 150 ֆր.։ Դիմել տեղւոյն վրայ Պ. ՇԷՐՊԷՏՃԵԱՆԻ, 94 Rue Lafayette. մէթրօ Poissonnière.

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet եւ Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն Ա. ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Արամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ։ Անարատ օդի՝ առատ աղանդերներով։ Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՄՔԷՍԻԱԼ* պատրաստուած՝ կամանչ պուպեղով եւ լօլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏՂՕՆՂԻ ՔԷՊԱՊով* կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն հետ։ կիրակի օրեր *ԼՒՄՈՒԷ ԳԱՍԱՅԻՑ* եւ սեղ. Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ ղեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՅԻՐԻ* հանըմի։ Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հայեցի ժամադրավայր։ Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր սեւեռական յաճախորդը դառնալու համար։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Իւրոպական խոհանոցի կերակուրներ։

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱԽՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ՐԱՖՖԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃՃԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մանուկ խնամքով։ Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը։

Պոլսական մասնաւոր օղի՝ տաք աղանդերներով։ Րաֆֆիի տնօրէնը, Կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է օսլիկի պատրաստութեան։ Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէյասեղաններու համար շատ մատչելի դիներ՝ անսահմանափակ ապասարկութեամբ։ Ամէն Երկուշաբթի ԻՇԽԷՄՊԻի պուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա)։ Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն։

ԵԳԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51	Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Յոմսականեր՝ ամէն տեղի համար։ Հայ ճամբորդներու համար մասնաւոր գին։ Ընտիր Ծոթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏԱՒՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքներ կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻԻԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժամանոգութիւք մուշակ, բրտ սպիտեան համար։ Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրպիտի գտնէք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, պղուկներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ։ Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով։ Կը առանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաձը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի։

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր։

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՐԱՉԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ·—

		ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
9
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
9 DECEMBRE
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3598 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԲԱՅՑ ԵՒ ԱՅՆՊԷՍ ՄԻՈՒԹԻՒՆ...

ԲանակէՏը կը չարունակուի Ֆրանսայի ընկերվարական եւ համայնավար կուսակցութեանց միջեւ, միացման հարցին չուրջ, որ ձախողած է առ այժմ :

Բացատրած ենք արդէն,— « Իւմանիթէ » սրատապած եւ ծափահարած ըլլալով Կոմինտէրնի ընդհ. քարտուղարին՝ Տիմիթրովի գրգռիչ յայտարարութիւնները միջազգային ընկերվարութեան դէմ, Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան վարիչ Մարմինը ընդհատեց միացման բանակցութիւնները : Այս առթիւ հրատարակած էր բացատրական յայտարարութիւն մը, որուն անմիջապէս պատասխանեցին բոլշեւիկները :

Մինչ բանավէճը կը չարունակուէր ակներեւ չափաւորութեամբ, համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն հրատարակեց երկար յայտարարութիւն մը, որ դժուար թէ օգնէ թիւրիմացութիւնները հարթելու եւ միացման բանակցութիւնները վերսկսելու :

Յայտարարութիւնը, որ հրատարակուեցաւ « Իւմանիթէ»ի մէջ (7 դեկտեմբեր), կեդր. կոմիտէի Քաղաքական Դիւանին բանաձեւն է, քուէարկուած՝ դեկտեմբեր 2ի նիստին մէջ :

Պարզելով անցեալ դէպքերը եւ 1920ի պառակտումը, բանաձեւը նորէն եւ նորէն յանցաւոր կը հանէ ընկերվարական կուսակցութիւնը : Յետոյ կ'անցնի միացման բանակցութիւններուն, եւ ցաւ կը յայտնէ որ ընկերվարական կուսակցութեան Վարիչ Մարմինը «պատրուակ բռնած է» Տիմիթրովի յօդուածը : Այդ առթիւ ծանր մեղադրանք մը եւս կը սահեցնէ,— « Այս իրողութեամբ կարելի է ենթադրել թէ ուզած են նիւթ ճարել յետաչքնութեան հակախորհրդային պայքարներուն » :

Այսքան յառաջ երթալէ վերջն ալ, համայնավար կեդր. կոմիտէն կը չարունակէ սրտառուչ կոչ մը ուղղել, գլուխ հանելու համար երկու հոսանքներուն ձուլումով, իրրեւ պատուար ֆաչականութեան դէմ :

— « Խորհեցէք թէ ի'նչ ուժ պիտի կազմէր միակ կուսակցութիւն մը, զօրացած՝ 450,000 երիտասարդ եւ չափահաս համայնավարներով, 300,000 երիտասարդ եւ չափահաս ընկերվարականներով, միացած եղբայրօրէն :

Խորհեցէք թէ ի'նչ ուժ պիտի ներկայացնէր այդպիսի կուսակցութիւն մը 250 երեսփոխաններու խորհրդարանական խմբակցութեամբ մը, « Իւմանիթէ »ի պէս թերթով մը որ ունի 425,000 օրինակ սպառում, եւ «Փոփիւլէռ»ի պէս ուրիշ թերթով մը որ ունի 200,000 սպառում, առանց խօսելու գաւառական մամուլին վրայ» :

Բանաձեւը յետոյ կը ներկայացնէ կեդր. կոմիտէի Քաղաքական Դիւանին որոշումները, գլուխ հանելու համար միացումը.—

1· Կուսակցութեան յառաջիկայ համագումարի օրակարգին մէջ արձանագրել միութեան վերակազմութեան խնդիրը : (Ժողովը պիտի գումարուի Ապրիլ մէջ, դեկտեմբեր 25 - 29) :

2· Ամբողջ երկրին մէջ սարքել հրապարակային դասախօսութիւններ՝ միութեան հարցի մասին :

3· Առաջարկել երկու կուսակցութեանց համաձայնական կոմիտէին՝ որ վերսկսին միացման յանձնախումբին աշխատանքները :

Բանաձեւը բարձրաձայն կը յայտարարէ թէ համայնավարները «իրենց բոլոր ուժով պիտի աշխատին միակ կուսակցութեան իրականացման, որ պիտի կազմէ ամբարձիչ ուժը մը ժողովրդական ճակատին համար » :

Ընկերվարական կուսակցութիւնը տակաւին չէ պատասխանած այս բանաձեւը — կոչին : Բայց, անոր հրատարակութեան յաջորդ օրն իսկ — երէկ — «Փոփիւլէռ» կը հրատարակէր Բ. ընդհ. քարտուղարին՝ Պ. Ժ. Սէվէռաքի խմբագրականը, — «Չի բաւեր « կեցցէ՛ Միութիւնը » աղաղակել » :

Յօդուածագիրը Վարիչ Մարմինին ձգելով հանդերձ բուն պատասխանը, ամէն բանէ առաջ ուժգնօրէն կը բողոքէ բանաձեւին այն պարբերութեան դէմ որ կ'ըսէ թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը «պատրուակ բռնած է» Տիմիթրովի յօդուածը : Եւ կը չարունակէ .

— « Այսպէս ուրեմն համայնավար կուսակցութիւնը ոչ միայն կ'ընդունի Տիմիթրովի մեղադրանքները՝ միջազգային ընկերվարութեան դէմ, ոչ միայն կ'իւրացնէ· Թուրի պառակտումին հէֆեաթը որուն համաձայն ընկերվարականները իրե՛նց ուզեր են պառակտումը, այլեւ նախատինքով մեր կուսակցութեան կը վերագրէ դիտումներ որոնք երբեմ անոնք չեն, եղած չեն եւ երբեմ պիտի չըլլան :

Նոյնքան նշանակալից է վերջաբանը·

— « Կեցցէ՛ միութիւնը···» կը պոռաֆ· շատ լաւ : Բայց, հապա՝ մայնավար ընկերներ, չէ՞ֆ կարծեր թէ փորձելով անպատուել մեզ, դուք կը հեռացնէֆ այն պահը ուր կարելի պիտի ըլլայ այդ միութիւնը· ֆանի որ աւելի պղտոր եւ մեզի համար աւելի անհանդուրժելի կը դարձնէֆ Տիմիթրովի յայտարարութեամբ ստեղծուած մթնոլորտը : Ուրեմն չի բաւեր «կեցցէ միութիւնը» աղաղակել» :

Ուրեմն միութիւնը դեռ չատ ջուր կը վերցնէ :

Ինչպէս կոմինտէրնի միւս հատուածները, Ֆրանսականն ալ հարկադրուած է միշտ հետեւիլ Մոսկուայի հրահանգներուն : Թէ - եւ աւելի ճկուն դարձած՝ ժողովրդական ճակատի կազմութենէն ի վեր, Ֆրանսայի կոմկուսը չի կրնար թօթափել օտար լուծը : Հետեւաբար միշտ ալ դժուարութիւններ պիտի ծագին, միացման ճամբուն վրայ :

Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսայի ընկերվարութիւնը չուզեր տարուիլ խարուսիկ երեւոյթներով եւ սովորական կանչերով :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱՏԱՂԻ ԺԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ ՆԱՆՔԻՆԻ ՀԱՄԱՐ

300,000 Զինուածներ պաշարուած

Ճափոնական բանակը, որ կը բաղկանայ 200.000 զինուորներէ, կատապի ճակատամարտ մը մղեց Նանքինի առջեւ, ուր համախմբուած են 300.000 Չինացիներ : Սպարապետ Ճանկ - Քայ - Շէք իր կնոջը հետ վախաւ օդանաւով, բայց իր զինուորները յուսահատօրէն կուռեցան : Ճափոնական երկօդանաւեր անմիջապէս թռան Չինաստանի սպարապետին եռեւէն, զայն գերի բռնելու համար : Չինական օդանաւերը հեռացան մայրաքաղաքէն, որպէսզի Ճափոնցիներու ձեռքը չիյնան : Գլխաւոր զօրապետներն ալ մեծ մասով հեռացած էին, ոչնչացնելով մնացեալ օդանաւերը :

Անհամար հրդեհներ ծագեցան Նանքինի մէջ, իբրեւ հետեւանք ճափոնական ռմբակոծումներու : Կ'ըսուի թէ Չինացիները իրենք ալ կրակ ձգած են շատ մը վայրերու մէջ, որպէսզի ռազմապիտական կէտեր չնկնին Ճափոնցիներու ձեռքը : Քարիւղի եւ ռազմանիւթի բոլոր պահեստները կրակի տրուած են, այնպէս որ քաղաքը ծածկուած է ծուխերու մէջ :

Ճափոնական զեկոյցները կ'ըսեն թէ քաղաքին մէկ մասը ինկած է արդէն : Իսկ ուրիշ աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Չինացիները պիտի կռուին մինչեւ վերջին մարդը : Ճափոնցիները քանի մը ժամուան խնդիր կը նկատեն քաղաքին վերջնական դրաւումը : Երբ քաղաքը իյնայ, Չինաստանի կեդրոնական կառավարութիւնը ապագային կառավարութիւն պիտի չհամարուի, այլ տեղական վարչութիւն մը : Ճափոն պիտի մերժէ ճանչնալ զայն, եւ նոր կառավարութիւն մը պիտի նշանակէ, իր ուզած տարրերով : Այս առթիւ, Ճափոն կ'ուզէ խուսափիլ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզելու ձեւակերպութենէն :

Ժողովուրդը ահռելի խուճապի մը մատնուած է, մանաւանդ որ Ճափոնական բանակը կը սպառնայ խզել նահանջի բոլոր դիծերը :

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՊԱԻՔՐԷԹԻ ՄԷՋ

Էնկիւրի՛ ալ պիտի երթայ

Արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս Պուքրէշ հասաւ չորեքշաբթի օր եւ ընդունուեցաւ ջերմ ցոյցերով : Ճամբուն վրայ, բոլոր կայարաններուն մէջ բարի գալուստի դացած էին բարձրաստիճան պաշտօնատարներ : Պ. Տէլպոս Պուքրէշի կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ռումանիոյ վարչապետին եւ նախարարներուն կողմէ : Այսօր կը սկսին բուն դիւանագիտական խօսակցութիւնները՝ թագաւորին եւ կառավարութեան անդամներուն հետ :

**** Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը պնդեն թէ Լեհաստանի արտաքին որոնց մասին հարցումներ պիտի ուղղուին ամբաստանեալ Անոթ Տըլնըլի : Այդ յանձն առած է միջնորդել, որպէսզի հրաւէր մը ուղղուի : Բայց Ֆրանսայի արտաքին նախարարը վերապահ դիրք մը բռնած է :*

**** Պոլսէն Ազանս Ֆուռնիէի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թրքական կառավարութիւնը կը խորհի էնկիւրի հրաւիրել Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, յառաջիկայ ամսոյ : Այս առթիւ, հեռագիրը բացատրելով Թուրքիոյ եւ Սուրիոյ բարեկամական դաշինքին խղումը, կ'ըսէ թէ մէկ պատճառը կարդ մը յօդուածներու մեկնութեան առթիւ ծագած վէճ մըն է, իսկ բուն պատճառը այն է որ 1926ի դաշնագիրը այլեւս անվաւեր կը դառնայ, Ալէքսանդրէթի Սանճաքին նոր սահմանադրութեան գործադրութեամբ :*

Դաւադիրներ 700 բոլշեւիկներու անուններն նշանակած էին

Հարցաքննիչ դատաւորը հետզհետէ քակել տալով բռնուած Թուղթերու կնիքները, կարդով կը հարցաքննէ ձերբակալուած դաւադիրները : Առջի օր հարցաքննուեցան Քէս Իփօթէքէո Ֆիլիվիալ է Մառիթիմի տնօրէնը, Լըմառէաքիէ եւ Հաշուակալը, Մանէպի, որոնք ազատ արձակուած էին առժամապէս : Երկուքն ալ յայտարարեցին թէ բացարձակապէս լուր չունին բռնուած Թուղթերէն : Տեղական թերթերը, ինչպէս եւ « Իւմանիթէ »ն կը հաստատեն թէ դաւադիրները մասնաւոր արձանագրութիւններ կազմած էին աւելի քան 700 համայնավար գործիչներու մասին : Սեւ ցանկին մէջ կը գտնուի նաեւ ընկերվարական յայտնի գործիչ մը՝ Զիրոմսքիի անունը : Այս յայտնութեամբ կը հաստատուի այն պնդումը թէ դաւադիրները կ'ուզէին պայքարիլ համայնավարութեան դէմ : Թուղթերուն մէջ կը գտնուին նաեւ գանազան հատորներ, որոնց մասին հարցումներ պիտի ուղղուին ամբաստանեալ Անոթ Տլնըլի : Այդ հատորները կը պարունակեն ծածկագիր բանալիներ : Այսպէս, 1246 թիւը կը նշանակէր էջ 12, տող 4, տառ 6րդ : Ատեն ատեն կը փոխուէր դիրքը, որուած ազդանշանին վրայ : Գիրքերէն մէկը անգլերէն տնտեսագիտութիւն մըն է :

Երէկ հարցաքննութեան կանչուեցաւ Ջօր· Տիւէնհէօր, որ բանտարկուած կը մնայ :

**** Բանտարկեալներէն Տէր եւ Տիկին Ժիւլըռօ, որոնց բնակած տան մասնին մէջ զէնքեր եւ ռումբեր գտնուած էին (Ռիւ Ռիվոլռա), խիստ հարցաքննութեան ենթարկուեցան առջի օր : Քիմիական քննութեամբ հաստատուած է որ ռումբերը շատ կը նմանին էթուալի պայթիւին տեղ գործածուած ռումբերուն :*

Ոստիկանութիւնը ամէն օր զէնքեր եւ ռումբեր կը գտնէ տարբեր անդին, կամ խուզարկութեանց տեղ :

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ Պապին ներկայանալէ վերջ, նոր եւ աւելի երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Մուսոլինիի հետ : Պ. Սթոյատինովիչ մօտերս Պերլին ալ պիտի երթայ : Պերլին կը սպասուի նաեւ Լեհաստանի արտաքին նախարարը :

ՊԱՆԴՈՒՈ ՄԸ ՕԴԸ ԵԼԱՒ Թուրնի մէջ, քանի քիլօ ուժանակ դրուած ըլլալով : Շէնքը ամբողջովին կործանեցաւ : Մարդկային կորուստ չկայ, բացի տիրոջմէն որ առանձին էր եւ թեթեւ վէրքեր ստացաւ :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴՊՐՈՑԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ կառավարութիւնը հրամայած է ետիս թուրքերէն արձանագրութիւն մը դնել ոչ - Թուրքերու գերեզմանաքարերուն վրայ, յետոյ բուն տապանագիրը :

Անշուշտ մեռելներուն հատատութիւնը ապահովելու համար չէ որ այս միջոցին կը դիմէ Էնկիւրիի կառավարութիւնը :

Միշտ հետատես, Թուրքիա կ'ուզէ պարզապէս ճամբան հարթել, գերեզմանատուններն ալ գրաւելու համար :

Չէ՞ որ, մասնաւոր օրէնքի մը տրամադրութեամբ, այսուհետեւ բազատապետութիւնները պիտի մատակարարեն գերեզմանատուններն ալ, ինչպէս եւ անոնք պիտի կատարեն մեռելներուն փոխադրութիւնը :

Կը կարծեմ թէ կարեւոր պարագայ մը վրիպած է « բարեխնամ» կառավարութեան ուշադրութենէն :

Երբ թուրքերէն արձանագրութիւն կը պահանջեն բնական մահով մեռած մեռելներու համար, ի՞նչպէս կը մոռնան հաւաբել, դասաւորել եւ տապանաբարի մը տակ ամփոփել միւսները, — աւելի քան մէկ միլիոն ցիրուցան կմախքներ՝ այրերու, կիներու եւ մանուկներու : Առանց դասակարգի կամ տարիքի խտրութեան :

Անհրաժեշտ է այս աշխատանքն ալ կատարել, յանուն գերեզմանները բարեզարդութեան եւ մանաւանդ բադամակրթութեան :

Իսկ եւ իսկ բրհական վաստակ մըն է այդ միւսը,— հարիւր հազարաւոր ոսկորներ ջարդուփշուր սուիններով, եաթաղանով, կացիններով, բահով, բրիչով, բարով, կրակով կամ կախաղանով :

Քանի մը հազար բուրգեր կազմելով այդ ոսկորներէն, Թուրքիա պարզապէս բարձրացուցած կ'ըլլայ իր վարկը, իբրեւ «բաղաբակրթիչ» ազգակ, ինչպէս ուրիշներ թանգարաններ կամ դամբարաններ կը կառուցանեն համապատասխան արձանագրութիւններով :

×

Դարձեալ Պոլսոյ թերթերէն կ'իմանամ թէ հայկական դպրոց մը սկսեր է թուրքերէն աւանդել բոլոր դասերը, հայերէնը պահելով իբրեւ սոսկական լեզու :

Ուրիշ դպրոց մըն ալ կէս առ կէս թուրքերէնի վերածեր է դասաւանդութիւնները :

Այս ալ Աթաթիւրքի իմաստո՛ւն կառավարութեան մէկ շնորհը :

Վերջերս կրթական տեսչութիւնը ժողովի հրաւիրած էր հայկական դպրոցներու տնօրէնները :

Այդ ժողովին մէջ, հայ տնօրէնները փափաք յայտնած կ'ըլլան որ բոլոր դասերը թուրքերէն աւանդուին, ինչպէս կ'ըլլայ հրէական դպրոցներուն մէջ :

Թուրք վերատեսուչը, միշտ օրհնասպան, դիտել կուտայ թէ Լոզանի դաշնագիրը պարտաւորութիւններ դրած է իրենց վրայ, որոնցմէ չեն կրնար շեղիլ, բայց «պատրաստ են էնկիւրի՝ նախարարութեան հաղորդելու այս բաղձանքը» :

Ակնարկ յոգնութիւն :

Ահաւասիկ հայ տնօրէններ գործի ձեռնարկած են արդէն, «ինքնաբերաբար», խղճահարութենէ ազատելով էնկիւրին :

Այս ճամբով — ճամբան այսպէս հարթելով — շատ չանցած հայկական դպրոցներն ալ կը դառնան գերեզմանատուն, տապանագիրը հայերէն ըլլալ թէ թուրքերէն :

Վ.Ա.Էն

Նոր աւերանուէներ եւ պաշտօնակատարներ Հայաստանի մէջ

Երէկ սաացանք « Խ· Հայաստան»ի վերջին թիւերը, նոյեմբեր 18 — 27 : Թուականի կարգով կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները .—

Անասնային արդիւնաբերութեան գործավարի տեղակալ նշանակուած է Ռուբէն Թումանի Մանուկեան (27 նոյեմբեր) :

Երմտական գործավարի տեղակալ նշանակուած է Եղիազար Յովհաննիսեան Եղիազարեան :

Ժող· գործավարներու նախագահի (վարչապետ) տեղակալի պաշտօնէն հեռացուած է Գարեգին Լեւոնի Եսայեան :

Պետական ծրագրի յանձնաժողովի նախագահի պաշտօնէն հեռացուած է Ստեփան Պալի Բաբայեան : (26 նոյեմբեր) :

Հողագործական գործավարի պաշտօնէն « ազատուած է» Կարօ Շամիրի Գրիգորեան : (24 նոյեմբեր) :

Ժող· գործավարներու խորհուրդի նախագահ (վարչապետ) նշանակուած է Արամ Սէրգէյի Փիրուզեան (23 նոյեմբեր) :

Անոնք որ պաշտօնանկ եղած են, դեռ վերջերս նշանակուած էին : Ուրեմն « մաքրագործումը » կը չարունակուի անընդհատ :

Նոր ահաբեկութիւններ Թիֆլիսի մէջ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 7 թուականով .—

Այսօր Թիֆլիսի մէջ (Թբիլիսի) սկսաւ դատավարութիւնը ինը կալանաւորներու : Բոլորն ալ ամբաստանուած են իբրեւ մեղսակից դաւադրութեան մը որուն նպատակն էր Վրաստանը անջատել Խ· Միութենէն եւ քաղքենի դրամատիրական կառավարութիւն մը հաստատել, օտար պետութեան մը հովանաւորութեան տակ :

Ուրիշ յուշեր խորհրդային աշխարհէն

Չէլեպինսքի Զեկայի բնդհ· քարտուղարը, Մալակով, մահափորձի ենթարկուելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, երբ դուրս կ'ելլէր գործարանէ մը : Ցարձակողները ձերբակալուեցան : Կ'ըսուի թէ դաւադրութիւնը ուղղուած էր ոչ թէ Մալակովի, այլ Զեկայի նախագահին դէմ, որ անոր տրամադրած էր իր կառքը :

**** Գրած էինք թէ Ֆրանսա ապաստանած է Աֆղնքի խորհրդային դեսպանատան առաջին քարտուղարը, Բերմին, մերժելով Մոսկուա վերադառնալ : « Թան» կ'ըսէ թէ նոյն օրինակին հետեւելով, Ֆրանսա ապաստանած է Վ· Կրիվիցկի, որ բոլշեւիկեան կուսակցութեան անդամ է 18 տարիէ ի վեր եւ եղած է տնօրէն՝ ռազմական ճարտարարուեստի վարչութեան : Կրիվիցկի բաց նամակով մը կը յայտնէ թէ « արտասահման մնալով, կը յուսայ վերահաստատել պատիւը տասնեակ հազարաւոր կարծեցեալ լրտեսներու : Գիտեմ որ գին դրած են իմ գլխուս· բայց յեղափոխական պինուորի պարտականութիւն կը սեպեմ այս բոլորը յայտնել միջազգային յեղափոխական կարծիքին :*

**** Մարաջախտ Բուդիէննի ճառ մը խօսելով լեհական սահմանագրութեան վրայ, ազդարարեց թէ պատերազմի վտանգը երբեք այսքան մեծ եղած չէր որքան այսօր, բայց խորհրդային իշխանութիւնը վստահ է իր ուժին վրայ : « Մեր պինուորական ուժը այնքան աճած է որ կրնայ ետ մղել որ եւ է յարձակում · բայց պարտաւոր ենք արթուն մնալ աւելի քան երբեք » :*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՎԱՐԴԱՎԱՌԸ

(ՎԵՊ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՅՈՒՂԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ)

II

ՀՈՒՐԻՉ - ԽՈՒՐՇՈՒՆԻ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ՀԱՆԴԷՊ

Շատ մը տարիներ առաջ Վարդավառի հանդէսին, մեր գիւղի մէջ, ինչպէս ամէն տարի, հաւաքուած էին հարեւան գիւղերէն եկած հիւրեր։ Ամէն կողմէ կը լսուէր ուրախ աղմուկ։ Ամէն տեղ կը պարէին։ Ամէն տեղ կը խնճոյք կ՚ընէին։ Ամէն տեղ կը հնչէին ուրախ երգեր։ Ամէն տեղ կը խմէին։ Ամէն տեղ կը հնչէին ուրախ կենացներ։

Ամէն տեղ ուրախութիւն էր։

Ամէն տեղ ուրախութիւն էր, բացի Հուրիի տունէն։

Հուրին ալ հարսանիքի հրաւէր ստացած էր, բայց ան չէր ուզեր երթալ։ Ինչո՞ւ չէր ուզեր երթալ։ Ինչո՞ւ կը մերժէր հրաւէրը։ Ինչո՞ւ կը մնար տան մէջ։ Ինչո՞ւ կը տխրէր։ Ինչո՞ւ կ՚արտասուէր։

Ինչո՞ւ։

Ինչո՞ւ։

Ինչո՞ւ

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ

ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՐՑԸ ԱՂՋԱՏԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

>>>> • <<<<

Հոգնած նայեցի ժամացույցիս։ Ուշ էր արդեն։ Ես էլ ինչո՞ւ էի այդքան ուշանում։ Ինչո՞ւ էի ինձ տանջում։ Ինչո՞ւ էի ինձ ստիպում ամեն երեկո գրել

Ո՞ւր կը բնակի Գ. Կիւլպէնկեան տոհմի...

(ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՄԱՆ ԴԱՏԻ ՄԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ)

Լոնտոնի Թերթերը մանրամասնօրէն կը նկարագրեն դատավարութիւն մը, որ տեղի ունեցած է երկուշաբթի օր, Ամուսնալուծումներու դատարանին առջեւ եւ որուն հերոսն է Պ. Գալուստ Կիւլպէնկեանի որդին՝ Պ. Նուպար, տնօրէնն առեւտրական ընկերութեան մը, ինչպէս եւ առեւտրական կցորդ Իրանեան դեսպանատան :

Պ. Նուպարի կինը, Տիկին Տորա (անգլուհի), ամուսնալուծում պահանջած ըլլալով, այդ օրուան դատավարութեան նիւթն էր Պ. Նուպարի բնակութեան կամ բնակարանի ճշդումը : Տիկին Կիւլպէնկեան կ'ըսէր թէ իր ամուսինն հայրը անգլիական հպատակ եղաւ 1902ին : Իր ամուսինը մեծցաւ Անգլիա եւ կրթութիւնը ստացաւ անգլիական հանրային դպրոցի մէջ : Երբ չափահասութեան հասաւ, մեքենաբար Անգլիա հաստատուած կ'ըլլար : Արդէն բնակարան մըն ալ ունէր Լոնտոնի մէջ : Ամուսինը պատասխանեց թէ ինք ծնած է Պոլսոյ մօտերը (Գատըգիւղ) 1896ին, Օսմանեան հպատակ հայ ծնողքէ : Երբ չատ փոքր էր, իր ծնողքին կողմէ Անգլիա բերուեցաւ, ինք միտք չունէր մշտապէս Անգլիա հաստատուելու :

Պ. Նուպար Կիւլպէնկեանի փաստաբանը երկար ճառով մը բացատրեց թէ իր փոխանորդեալը չի կրնար Անգլիա հաստատուած համարուիլ : Դատարանին նախագահը պատասխանեց թէ որոշումէն առաջ պէտք է լսէ Պ. Ն. Կիւլպէնկեան Անգլիա կը բնակի՞ը անցեալ տարի օգոստոս 14ին, երբ սկսաւ ամուսնալուծման դատը : Դատաւորը չարունակելով, ըսաւ թէ Պ. Կիւլպէնկեան հայրը ոչ է «մեծ, կարելի է ըսել հսկայ հարստութեան մը» : Հայրը գլխաւորաբար կը բնակի Փարիզ, իսկ որդին գլխաւորաբար Լոնտոն : Լոնտոնի, Տովիլի, Փարիզի եւ հարաւային Ֆրանսայի զանազան վայրերուն մէջ Պ. Կիւլպէնկեան կանուխէն աշխարհաքաղաքացիական ըմբռնում մը ունեցաւ կեանքի եւ գործի մասին : Իր հայրը բնակարան մը ունի Փարիզի մէկ 5 կամ 6 հիւրասենեակներով եւ նկարասրահով մը եւ կը գործածէ 24 ներքին սպասաւորներ : Նուպար Կիւլպէնկեան, որ 41 տարեկան է, կ'ըսէ թէ ինք կախում ունի հօրմէն, որ կրնայ պահանջել իրմէ բնակիլ Փարիզի տունը, ուր Մէնիէ : Կրնայ ըլլալ որ դրամի ուժով հայրը տակաւին իրեն պահէ իր վերջին խօսքը զսկին հանդէպ, բայց խնդիրը է թէ այդ վերջին խօսքը ըսուա՞ծ է կամ պիտի ըսուի՞ : Իր համոզումով Նուպար Կիւլպէնկեանի վճռական նախընտրութիւնը Անգլիան է եւ եթէ վստահ ըլլայ որ պիտի չկորսնցնէ իր հօրենական ժառանգութիւնը, պիտի նախընտրէ իր անգլիական բնակավայրը : Չի կարծեր որ հայրը այդպիսի անախորժ ընտրութեան մը առջեւ պիտի դնէ զինքը, չի կարծեր նաեւ որ Պ. Գալուստ Կիւլպէնկեան պիտի ձգէ Փարիզի իր վարձած բնակարանը եւ վերադառնայ Արեւելք : Ան միշտ Փարիզ բնակած է 1926էն ի վեր : Պ. Ն. Կիւլպէնկեանի բարեկամները մեծ մասով Անգլիացիներ են, պրագումները անգլիական են եւ չարունակ անգլիական առուներ կամ յարկաբաժիններ վարձած է : Ան անդամ է անգլիական ընկերային ակումբին եւ մարզական ակումբի մը : Ան իր հօրը ներկայացուցիչն է առեւտրական կարեւոր չահերու Լոնտոնի մէջ եւ միակ առեւտրական ներկայացուցիչն է Լոնտոնի իրանեան դեսպանատան :

Եզրակացնելով դատաւորը յայտարարեց թէ Պ. Կիւլպէնկեանի բնակավայրը կը դառնայ Լոնտոն եւ վճիռը արձակեց ի նպաստ կնոջը, դատական ծախքերը վճարելու դատապարտելով ամուսինը :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Գ.Դ. ՏԸ ԼԱ ՌՕՖի բացած դատերուն առթիւ, հակառակորդ կողմին փաստաբանը, Քաավիէ Վալա, նամակ մը կարդաց որուն մէջ կը խնդրէ իր մտերիմ (այժմ թշնամի) դուքս տի Պորկոյէն՝ «հոգ տանիլ Անթուանէթի եւ իր զաւակներուն, եթէ փորձանք մը գայ իր գլխուն» : Փաստաբանը աւելցուց թէ այս տիկինը զնդապետին սիրուհին է, թէ 150.000 ֆրանք պարտք ունէր, որուն 90.000ը Լա Ռոք ինք վճարեց, Փաստաբանը կ'ուզէր հակադնել թէ զնդապետը իսկապէս զրամ կը ստանար գաղտնի վարկերէն, այսպիսի պարտքեր վճարելու համար :

ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՎԵՐԱԲԱՅՄԱՆ համար նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստորագրեց երեսփ. ժողովի առեւտրական յանձնախումբը : Եթէ եւմսական յանձնաժողովն ալ ընդունի, ապահովուած կը համարուի յուցահանդէսին վերատացումը, որուն համար 400 — 450 միլիոն ֆրանքի վարկ մը պիտի պահանջուի խորհրդարանէն :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. ՒԱՋի Փարիզի Մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամուհիները այս Շաբաթ օր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 8 Ռիւ Պոսիւէ, Փարիզ :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Ընկերութեան Ֆբրանսայի Կեդր. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ, կառավարութեան կողմէ արտօնուած վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Կիրակի, 12 Դեկտ., կէսօրէ վերջ, Ռուսական քոնսէրվատոիւառի սրահին մէջ, 26 Avenue de Tokio, métro, Alma-Marceau, Համազգայինի Փարիզի Մասնաճիւղի կազմակերպած թէյասեղանի պահուն :

Կը խնդրուի Մասնաճիւղերէն ոչն թուականէն առաջ կեդրոնին վերադարձնել չծախուած տոմսերը, եւ ծախուածներուն փոխարժէքը : Կը խնդրուի հաւարակութենէն ներկայ ըլլալ :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ի. Կիւլպօլեան իր յաւակցութիւնները կը յայտնէ Պ. Հրաչ Սարգիսեանի եւ պարագաններուն իր մօր մահուան առթիւ եւ փոխան ծաղկեպսակի կը նուիրէ Վէրթերաններու Ցօնտին 25 ֆրանք, Կուսէնվիլի Նորարար դպրոցին 25 ֆրանք : Ստանալ «Յառաջ»ի վարչութենէն փոխան ընկալագրի :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Հրաչեայ Սարգիսեան, Օր. Արփինէ Սարգիսեան եւ Տէր եւ Տիկին Բարթամ Պասմաճեան չնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, հեռագրով, նամակով եւ մամուլով յաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի մօր, զոքանչին՝ Տիկին Իւզաբեր Սարգիսեանի դառնադէպ մահուան առթիւ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ 1

Այրի Տիկին Զարուհի Եան եւ Հայթայեան ընտանիքը կը ծանուցանեն թէ 12 Դեկտ. Կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Փարիզի Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցին մէջ, 10 bis Rue Thouin— Փարիզ (5) տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգիստ - պատարագ ողբացեալ Ցովհաննէս Զարուհի Եանի մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները :

ՇԱՐԱԿԱՆԿԱՐ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ, 8 Ռիւ Լ'Էքըլիփս կը ցուցադրուին հայերէն ատաղերով ՄԻՇԵԼ ՍՏՐՕԿՕՖ եւ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻԴ : Երաժշտութիւնը դաշնաւորուած Պ. ժագ Տէրտէրեանէ : Մուտքերու մասնակցութիւն՝ 2.50 ֆր., փոքրիկներու համար 1 ֆր. :

ՇԱՒՈՒ է Անթոնի արուարձանին մէջ, նոր բացուելիք մէքըօին մօտ, տափրիչի զեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով : Արանց եւ կանանց առանձին բաժանմունք (երկուական աթոռներով) : Խանութը ունի երկու սենեակ, խոհանոց, ջուր, կազ, ելեկտրականութիւն : Պայմ՝ 12 տարի, տարեկան վարձք՝ 3500 ֆր. : Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, Պ. Աղայեանի, 73 Rue Adolphe Pajaud, Antony, Seine, հաղորդակցութեան միջոցներ՝ Փորթ տ'Օրլէանէն՝ օթօպիւս 88, Տանֆէր Ռոշլուէյէն՝ չոգեկառք :

ժամագոյցի եւ գոհարեղինաց վաճառատուն
ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
261, Rue du Fbg. St. Martin
Métro: Louis Blanc et Jaurès

Դ. Ց. Դ.

Փառիզ

ՊԱՆԵԼՕ ԹԱՆԱՆ «Արեւիս» ընթակամուտէի ընդհ. ժողովը 11 դեկտ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին իր ակումբին մէջ, կարեւոր օրակարգ :

ՒՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՕԻ «Զաւարեան» կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Մուրատ», «Մշօ», «Վանեցի» եւ «Սեբաստիացի» խումբերու բոլոր ընկերները 11 դեկտ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Արիւեան» ակումբին մէջ : Ներկայանալ անդուլաստեղով :

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ «Ս. Գինասեան» ընթակամուտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 10 դեկտ. երեկոյեան ժամը 8.30ին ակումբին մէջ :

Թատրոն

ԼԻՈՆԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, վաղը, Ուրբաթ, երեկոյեան ժամը 9ին, Գրադարանի սրահին մէջ, 181 ֆուռ Լաֆայէթ :

ԼԻՈՆ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԻ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանեանի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եզերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը : Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան :

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մխիթարեան :

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն. : Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք : Ստանալու համար դիմել :—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France :

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

« Համազգային »ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ :

26, Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ԵՒ ՏՕՔԹ. Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինն իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Տիկ. Ա. ԱՐՂԻԹԵԱՆ (երգ.), Պ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (սրինգ) եւ Պ. Յ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. ԺՕՐԺ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ (երգ.) :

Մուտք՝ 8 ֆրանք, (Թէյ եւ խմորեղէն միասին) :

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ «Համազգայինի» ֆրանսայի գեղ. վարչութեան պարգեւաւոր վիճակահանութիւնը :

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մասնաճիւղի Մասնաճիւղի ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Որուն բացառիկ փայլով անցնելուն ոչինչ չէ խնայուած :

Գեղարուեստական բաժինն կը մասնակցին Մարսէյլի հայ կատողագոյն արուեստագէտները :

Կը նուագէ Մաթիէօի Նուչակաւոր «Ուօնտըը-ժագ»ը :

Տեղի կ'ունենայ քաղաքին ամէնէն շքեղ սրահներէն մէկուն մէջ, ՍԱԼՈՆ ՔՈԼՊԷՐ, Դեկտ 11ին, Շաբաթ գիշեր ժամը 10էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 5ը

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ,— կանխաւօրօք ապահովել տոմսերը Մասնաճիւղիս գանձապետ Պ. Մ. ՋՐԲԱՇԵԱՆէ, 27 Rue d'Aubagne :

ԳԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱԶԱՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՕՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆ. Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ինպատ իր պաշտպանած որբերուն մնունդի, զգեստաւորման, պատսպարման եւ դաստիարակութեան :

Տեղի կ'ունենայ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1937 Կիրակի օր, ԺԱՄԸ 14—20

SALLE JEAN-GOUJONի մէջ, **8, RUE JEAN GOUJON, Paris (8e.)**

Մէթրօ Clemenceau -Champs Elysées

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ է

Ընտիր նուագախումբ, Թէյ, ք քէյք, ճոխ պիւֆէ :

Կը հրաւիրուին բոլոր ազնուասիրտ հայրենակիցները որոնք կը համակրին Մխիթարեան նպատակին եւ գործունէութեան :

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տիգրանակերտի եւ շրջանի Հայրենակցական Միութեան

Փարիզի Մասնաճիւղին կողմէ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոս

8 RUE BOSSUETի շքեղ սրահներուն մէջ, Փարիզ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Արտասանութիւն, երգ, պար եւ անակնկալներ : Ընտիր նուագախումբ : Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով :

Մուտք այրերու 7.50 ֆր., կիներու 5 ֆր. :

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՑԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDES*ի շքեղ սրահներուն մէջ*

22 **Avenue de l'Opéra** *(Métro: Pyramides)*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Հանրաճանաչ **Orchestre PIZARRO**

Մուտք **15** *ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք :*

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՅ ԱՐՄԻԻ ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը

12 Դեկտ. Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30

19 RUE DE LA POMPE *մէթրօ* La Muette

Հաճելի ժամանց, անչնդհատ պար՝ մասնակցութեամբ անուանի օրքէսթրը HARRY WARLEMի· *Պիւֆէ ժողովրդական գիներով :*

Գեղարուեստական բաժին՝ Օր. ՆԵԼԼԻ ՕՐՈՒԽԵԱՆ (պար), Օր. ԱՆԺԷԼ ՆԻԶԱՄԵԱՆ (դաշնակ), Օր. Ս. ԷԼՄԱՍԵԱՆ (արտասանութիւն), Օր. Մ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ), Օր. Ճանպազ (դաշնակ),

Մուտք՝ **7 ֆր.** 50

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԴՕՐԻԵՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կը ընդունի ամէն օր ժամը 2- 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. Ս. ՄԵԼԻՓԻ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ 87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux

Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի հիւղ. դիմացը :*

Մասնագէտ քթի, ականջի, կոկորդի, դլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց : Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ : Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7,

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը ժամը 2—4. Հեռաձայն Trud. 21-03

Դերասանուհի **Յ. ՔԼԹԻԿԵԱՆ**

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ : Ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ : Մինչեւ երեք տարի, Դաւստները կը պահին իրենց սկզբնական ձեւը :

6 Rue Geoffroy-Marie, *Paris, մէթրօ* Cadet Tél. *Prov.* 95—68

Alimentation „TRÉVISE"

Իր անմահական սուրճովը

Café "HAREM„

En réclame 125 ԿՐԱՄԸ 2fr.25

Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեան ընտիր նպարեղէններու

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Շնորհանոյն ապսպրանքներ կը ղրկուին խնկոյն :

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Odéon *եւ* Cluny

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

„ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է : Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ : Աւանդական զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով Հայ աւանդական սեղանին զարդ :

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ՐԱՖՖԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԵԱՆԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մանաւանդ խնամքով : Ճաշախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը :

Պոլսական մանաւանդ օղի՝ տաք աղանդերներով : Րաֆֆիի տնօրէնը, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ճաշկերոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէյասեղաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ տնառարկելի սպասարկութեամբ : Ամէն Երկուշաբթի ԻՇԿԷՄՊԻի ապուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա) : Շաբաթ եւ Կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն :

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յուսալով ներկայիս ընդունելութեան մեր նոր արժեքաւոր անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակ բրընտէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, Թրիքոթաժի, զուլպաներու եւ նկ. իհամար՝

Աճեցուցած ապրանքներ բացառաբար գեղչուած դիներով

կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փոփոխութիւններու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները :

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Le Gérant : G. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍՔԷ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ	ՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՕՒՐԲԱԹ
9
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
10 DECEMBRE
1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3599 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՀԱԹԱՅ ՊԻՏԻ ՁԱՆԸՄԸՂ»

Ո՛ղջ ըլլար Ֆրանքլէն Պուլեօն եւ լսէր Պոլսոյ եւ Էնկլիւբիի մէջ խօսուած ճառերը, թուրք թերթերու հրատարակութիւնները :

Մինչդեռ Փարիզի թերթերը հաղիւ Հալասի համառօտ հեռագիրները կը տալեն — յաճախ ալ զանոնք կ'առնեն — Ալէքսանդրէթի Սանճաքի մասին, անդին չանթեր կը տեղան Ֆրանսայի դէմքուն : Ոչ միայն Պայազիտի հրապարակին վրայ, այլպէս կոչուած հարմալարանական ուսանողներու կողմէ, այլեւ ամէնէն լուրջ թեր – թերուն մէջէն :

Քանի մը նմոյշներ՝ Պայազիտի հրապարակին վրայ խօսուած ճառերէն.

— « Թուրքիա իրաւունք չունեցած տեղը իրաւունք չի փընտռեր : Իրաւունքը արդար ըլլալուն համար կը փնտռէ եւ ուժով ըլլալուն համար բռնի կ'առնէ : Հաթայի մէջ այս տօնը կատարել չտուղները լաւ կը ճանչնան Անփարթաններու մեծ հրամանատարը : Եթէ Հաթայի անկախութիւնը վտանգի տակ է եւ Ֆրանսացիները չեն համարձակիր միջամտել ասոր, գործը թող յանձնեն Սահաթիայի հերոսներուն : Թուրք բանակը Ազգաժողովին իրեն յանձնած պաշտօնը ամէնէ՛ն աւելի լաւ գործադրելու ուժ եւ կարողութիւն ունի : Հաթայի անկախութեան տօնին արգելք հանդիսացող գաղթային պաշտօնեաները կ'անիծենք եւ ամբողջ աշխարհի առջեւ կը բողոքենք գործուած անիրաւութեանց դէմ :

— Կարելի չէ խաղալ Թուրքին ազգ· զգացումներուն հետ : Ուշադրութիւն, կրակի հետ կը խաղաք :

— Թուրք մտաւորական մը ըսած է·— Եթէ տեղ մը ասեղ մը վիրաւորէ Թուրք մը, այդ ասեղին ցաւը կը զգայ ամբողջ թուրք աշխարհը : Հաթայի սուիններուն ցաւը մենք կը զգանք մեր սրտերուն մէջ : Թուրքերը որ ոչ իսկ կը հանդուրժեն Հաթայի կարմիր աստղին ստուեր մը բերուելուն, ի՞ինչպէս կրնան հետ կենալ Հաթայի անկախութենէն : «Խաթիզլալ Թուրքէ հագց տըր, Հաթայ գուրթուլանագ տըր», (Անկախութիւնը Թուրքին իրաւունքն է : Հաթայը (Սանճաք) պիտի փրկուի)·:

— « Հաթայի մէջ անկախութեան տօնը կատարել ուզողներուն կուրծքին երկարած սուինը մեր բոլորին սրտին գարնուած է : Մեր բոլոր յուզումը կը յայտնենք մեր մեծ Աթաին»:

Դեռ ուրիշ բաներ ալ պիտի կարդաք, իբրեւ խմբագրական կամ յօդուած :

Թուրք մամուլը միաբերան կը պահանջէ որ Ֆրանսա ճշդէ իր դիրքը,— «կա՛մ կատարեալ բարեկամ, կամ բացայայտ թշնամի»:

Թուրքերէն «Թան»ն է որ կ'աղդարարէ (2 դեկտեմբեր)·

— « Եթէ Ֆրանսա երկերես խաղաքականութեան մը պիտի հետեւի, պէտք է վերջ տանիք մեր բարեկամական դաշինքին: Պէտք է որ ֆրանսերէն լեզուն դադրեցնենք մեր դպրոցներուն մէջ, ֆրանսական դպրոցները փակենք եւ ցոյց տանիք Ֆրանսացիներուն թէ ի՛նչ տեսակ զգացումներ կը տածենք ամէնն անոնց դէմ որ չեն յարգեր իրենց խօսքը : »

Զայն մըն ալ հռչակաւոր «Ձիմհուրիյէթ»էն·

— « Ֆրանսական խաղաքականութիւնը դեռ մնացած է դաւերով ապրող խաղաքականութիւն մը: Վեհանձն , առողջ եւ ուղղամիտ խաղաքականութեան տեղ նենգ եւ փտած խաղաքականութիւն մը: Ահա թէ ինչո՛ւ թէ երկրին մէջ եւ թէ երկրէն դուրս Ֆրանսա կը տապլտկի, կը կեռայ··· Զարմանալի է միայն որ, Ֆրանսա դեռ չէ հասկցած թէ Թուրքիոյ հանդէպ չի խաղար իր այս խաղաքականութիւնը »:

Թուրք թերթը տակաւին ուրիշ սպառնալիք մըն ալ կը տահէ·ցնէ.— Աշխարհը անստուգութեան մատնուած է· բոլորն ալ իրար մէ օգնութիւն կը խնդրեն: Թուրքիայէն ալ պիտի խնդրեն, նկատի առնելով «աշխարհագրական դիրքը եւ երկու միլիոնոց բանակը»: Այնատեն եթէ Ֆրանսան Թուրքիոյ դիմէ, «բնականաբար պիտի յիշենք Ֆրանսայի երկերես քաղաքականութիւնը եւ պիտի ըսենք·— « Անոր չի վստահուիր »:

Արդեօք ասո՞ր համար է որ Էնկլիւբի կը հրաւիրեն Ֆրանսայի արտաքին նախարարը ···

Ինչէ՞ն այսպէս պղտորեցաւ մթնոլորտը, Սանճաքին նոր սահմանադրութեան հռչակումէն անմիջապէս վերջը :

Թուրքերը կը գանգատին թէ Ֆրանսական պատուիրակը բռնութիւն բանեցուցած եւ մանաւանդ վար առնել տուած է Թրքական դրօշը, Սահմանադրութեան հռչակման օրը: Եւ «զգայացունց» մանրամասնութիւնները կը հրատարակեն այս առթիւ, յատկապէս զրգռելով խուժանավար կիրքերը: Հավաս առենին հաղորդեց թէ ամէն ինչ անցած է կանոնաւոր, բայց մէկ երկու մանր դէպքերէ :

Բայց — ահաւասիկ բուն թնճուկը — եթէ Թուրքերը զժգոհ են հռչակման ձեւակերպութիւններէն, գո՞հ են բուն չահակիցները, Սուրիացիները :

Ընդհակառակն: Այնտեղ ալ պոռթկումներ տեղի ունեցան: Բողոքի առաջին ցոյցը կատարեց խորհրդարանը, անգամ մը եւս եւ միաձայնութեամբ մերժելով ճանչնալ Սանճաքին սահմանադրութիւնը: Իսկ նոյեմբեր 29ին, երբ տեղի կ'ունենար նոր կարգադրութիւնը հռչակումը, սուրիական մամուլն ալ ողբեր հիւսեց:

Այդ օրը, թրքականին հետ արգիլուած էր նաեւ սուրիական դրօշը, պարզուելով միայն Ֆրանսականը: «Ուրեմն ի՞նչ մնաց մեր ձեռքը», սկսան հարցնել Սուրիացիները: Եւ մամուլը խստօրէն ձաղկեց Սուրիոյ վարիչները, մեղադրելով թէ անոնք «Թուրքիոյ ամբարտաւանութիւններէն ամբած եւ զգեստուած», չկրցան պաշտպանել երկրին հիմնական շահերը, եւ եղած կարգադրութեան մէջ «քաւութեան նոխազ զարճաւ Սուրիան »:

Ինչպէս կը տեսնէք, ճչմարիտ անելի մը առջեւ կը գտնուին է՛ւ Հոգատար Իշխանութիւնը է՛ւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

"Պիտի բնաջնջենք իբրեւ ճճիներ,,

Երկու օր մնացած է Ա· Մ· Միութեան ընտրութեանց (Դեկտեմբեր 12 դեկտ·): Եւ մինչ կը սպասուէր թէ հալածանքները պիտի մեղմանան, ընդհակառակն բոլորովին ուրիշ բան կ'ըսեն օրուան լուրերը :

Մարշալ Վորոշիլով, ազգ· պաշտպանութեան գործակալը, դեկտեմբեր 8ին ճառ մը խօսելով Մինսքի մէջ, 120.000 աշխատաւորներու առջեւ, յայտարարած է (Հեռագրողը Մոսկուայի գործակալութիւնն է)·

— « Մեր նպատակն է համայնավարութիւնը եւ տակաւին ամբողջ մանր ունինք աչքի առջեւ: Մենք անողորմ պայքարի մը ձեռնարկած ենք դաւաճաններուն եւ լրտեսներուն դէմ որոնք միշտ կը դրկեն եւ մեր մէջ կը տեղծեն Թրոցքիները եւ օտար լրտեսական կազմակերպութիւնները: Մենք երբեք պիտի չհրաժարինք այդ պայքարէն, ցորչափ չեն բնաջնջուած ընկերվարութեան թշնամիները՝ մինչեւ վերջին մարդը: Բոլոր անոնք որ միտքէ կ'անցընեն խափանել միլիոնաւոր ռամիկներու յաղթական արշաւը դէպի նոր կեանքը՝ թող դիտեն եւ ըմռնեն թէ պիտի չախչախուին իբրեւ ճճիներ : Ոչ մէկ չնորհ կամ ղթութիւն թշնամիին համար : Ֆաշականութիւնը անդադար սպառնալիք·ներ կ'ուղղէ Ա· Միութեան դէմ : Մեր բանուորներու եւ գիւղացիներու կարմիր բանակը պատրաստ է եւ կարող՝ պաշտպանելու մեր մեծ հայրենիքը եւ անոր ընկերվարական նուաճումները» :

Մարշալեանը վերջացնելով իր ճառը, յանձնարարած է ամէն ճիգ թափել, որպէսզի Ա· Միութիւնը դառնայ հզօր եւ անդիմադրելի, զսպելու համար իր թշնամիները :

Նոր դաշինք եւ անկախ ծովային ձերբակալութիւններ

Լհհական գործակալութեան մը քազած տեղեկութեանց համաձայն, Զեկային գործակալները զանգուածային ձերբակալութեանց ձեռնարկած են Մոսկուայի, Լէնինկրատի, Թուլայի, Խարքովի եւ Քիեվի մէջ: Ձերբակալուած են ճարտարագէտներ, մասնագէտներ, զինագործարաններու անօբէններ եւ բարձրաստիճան սպաներ : Բոլորն ալ ամբաստանուած են իբրեւ անդամներ ահաբեկչական կազմակերպութեան մը որ իբրեւ թէ պինդ դաւադրութիւն մը սարքած է ղէնսաւոր կեդրոններուն եւ քաղաքներուն մէջ, ընտրութեանց առթիւ: Քննութիւնը երեւան հանած է թէ կազմակերպութիւնը կապեր ունէր պահակազօրքերու, զինագործարաններու եւ զինապահեստներու մէջ : Կալանաւորներուն մէջ կը դտնուի Լէնինկրատի հրետաձիգ մթերանոցին անօբէնը, Ալէքսանդրով, որ ղէնքեր կը հայթայթէր դաւադիրներուն, կեղծ փաստաթուղթեր գործածելով, հաւատացնելու համար թէ այդ ղէնքերը պիտի ղրկուին Մոնղոլիա եւ Չինաստան :

Ուրիշ հեռագրի մը համաձայն, մահուան դատապարտուած է Վոլկայի հովիտի զերմանական հանրապետութեան նախագահը, Քուրց, որ երկար ատեն եղած է անօբէն Ինտուրիստի (ճամբորդական կազմակերպութիւն) եւ այդ հանգամանքով յաճախ արտասահման կ'երթար կուգար :

Վերջապէս, հակասական լուրեր կը չրջին Ա· Միութեան օդատորմիղի հրամանատարին՝ Ալքնիս Աստրովի մասին: Կ'ըսեն թէ հրամանատարը, որուն թեկնածութիւնը դրուած էր քանի մը օր առաջ, ձերբակալուած է իբրեւ դաւադիր : Զօր· Ալքնիս նախադահն էր այն ատեանին որ անցեալ յունիսին մահուան դատապարտեց մարշալ Թուխաչեւսքին եւ եօթը զօրավարներ եւ այդ առթիւ նշանակուեցաւ փոխ - զործավար ազգ· պաշտպանութեան: Եթէ լուրը ճիշդ է, ազգ· պաշտպանութեան չորրորդ փոխ - գործավարն է որ կ'անհետանայ, վեց ամսուան ընթացքին: (Միւս երեքն են,— Մարշալ Թուխաչեւսքի, անձնասպան կամարնիք եւ ծովակալ Օրլով) : Ամբաստանեալը խորհրդային օդատորմիղին ստեղծիչը կը համարուէր Տուպոլովի հետ, որ ձերբակալուեցաւ վերջերս :

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՊԱԻՔՐԷՅԻ ՄԷՋ

Պուխէ ինչո՞ւ մօտեցաւ Պերլինի

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, արտաքին նախարար Պ· Իվոն Տէլպոս խանդավառ ընդունելութեան մը արժանացաւ Ռումանիոյ մայրաքաղաքին մէջ, թէեւ իր այցելութիւնը կը զուգադիպէր ընդհ ընտրութեանց ամէնէն կրքոտ չրջանին :

Պաշտօնական խօսակցութիւնները դեռ նոր սկսած են, բայց տեղական թերթերը այժմէն կը հաւաստեն թէ երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը կը մնայ անխախտ: Ռումանիոյ քաղաքական չրջանակները կ'ուզեն բուն իսկ Պ· Տէլպոսէն առանձնակի չարք մը լուսաբանութիւններ՝ Լոնտոնի խօսակցութեանց մասին: Անոնք մանաւանդ կը հետաքրքրուին Ֆրանսայի եւ Ա· Միութեան յարաբերութիւններով : « Մաթէն »ի թղթակիցը այս առթիւ դիտել կուտայ թէ եթէ Ռումանիա վերջերս դէպի Պերլին հակած է, անտեսական խնդիրներու համար, պատճառը այն է որ Ֆրանսա ոչ քարիւղ, ոչ ալ ցորեն կը դնէ Ռումանիային: Ցետոյ, Պուքրէշի մէջ չատ ալ զոհ չեն որ Ա· Միութիւնը այնքան սիրական տեղ մը կը գրաւէ Ֆրանսայի մէջ: «Մենք չենք ուզեր որ խզէք Ռուսաստանի հետ կնքուած զինակցութիւնը,կ'ըսեն անոնք· մենք ալ պիտի չուզենք ոչ մեր քաղաքական դաշնագիրները, ոչ ալ տնտեսական յարաբերութիւնները, բայց չենք ուզեր կախում ունենալ Ռուսաստանէն: Եւ չենք ուզեր որ դուք անոնց աղդեցութեամբ զոհէք մեզ, նոյնիսկ փոքր չափով : Գիտէ՞ք որ Մոնթրէոյի մէջ ռուսական ճնշումը մեղի ընդունել տուաւ Տարտանէլի նեղուցին փակման ռուսական տեսակէտը, մինչդեռ մեր բացայայտ չահը, մեր մշտնջենական տեսակէտն է Նեղուցներու ազատութիւնը: Այդ միջոցին էր որ ոստում մը տեղի ունեցաւ, — Պուքրէշ մօտեցաւ Պերլինի ընդդէմ Մոսկուայի: Բայց վտահ եղէք, հակառակ զերմանական քարոզչութեանց հսկայական թափին, Ֆրանքֆուրտեան· բարեկամութիւնը կը պահէ իր բոլոր իրաւունքները: Բայց չափէն աւելի բան մի պահանջէք մեզմէ: Եթէ հարկ ըլլայ ընտրութիւն մը կատարել Փարիզի եւ Պերլինի միջեւ, մենք Փարիզը կ'ընտրենք, եթէ հարկ ըլլայ ընտրութիւն մը կատարել Փարիզի եւ Մոսկուայի միջեւ, մենք Փարիզը կ'ընտրենք բայց եթէ հարկ ըլլայ ընտրութիւն մը կատարել Պերլինի եւ Մոսկուայի միջեւ, մենք Պերլինը կ'ընտրենք, քանի որ Փարիզը կը հետանայ »:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔԻՒՐՏ ՆՈՒՐԻՒՆ ԱԼ « ԴԱՇՆԱԿ - ՏՐՈՑԿԻՍՏ »

Կ'ապեն, կը մաքրեն, կը էշեն, կը խաչեն, եւ սակայն չի հատնիր «ժողովուրդի թշնամիներու» սերունդը :

Ամէն հանրապետութիւն, ամէն շրջան, ամէն դաղաք եւ գիւղ, ամէն ժողովուրդ եւ ցեղ իր հակայեղափոխականներու կարաւանն ունի— «տրոցկիստ - զինովիեւ - բուխարինեան - ավերքախական - ինտերվանցիոնիստ - դիվերցիոնիստ »: Կամ առնուազն «բուրժուա - նացիոնալիստ - դաշնակսպեցիֆիկ »:

Քիւրտերը կրնայի՞ն բացառութիւն կազմել :

« Ա· Հայաստան »ի նոյեմբեր 20ի թիւին մէջ երկու Քիւրտեր, Զարդոյէ Գենջօ եւ Զաամէ Զալիլ ամբողջ թերթօն մը թխելով, կը պահանջեն«դուրս շպրտել տրոցկիստ - նացիոնալիստ» Նուրիին,— երիտասարդ բանաստեղծ մը :

Երբ մերկացնողները Քիւրտեր են , կրնաք երեւակայել թէ միւնչեւ ո՛ւր կրնան հասնիլ :

Ամբաստանագիրը կ'ըսէ·—

1· « Այսպէս կոչեցեալ «Բուրտ» երիտասարդ «պօէտ» Նուրին բրտական գրականութեան մէջ մտեր է 1930ին, «Լրտես» Պէտէրխանի եւ «հակայեղափոխական տրոցկիստ - նացիոնալիստ Արար Շամիլովի անմիջական օժանդակութեամբ »:

2· Նուրին 1930ին բրտական այբուբենի առաջին տարեդարձին առթիւ բանաստեղծութիւն մը գրելով, ցոյց է տուեր իր «նացիոնալիստ - իմպերիալիստական» ականջները »,— ներբողեր է «այսպէս կոչուած Քուրտիստանը», որ կ'երկարի եղեր «Զգիր Քեհէրանից սկսած մինչեւ Պարսից ծոցը »:

3· Դասագիրքեր գրելով բրտական դպրոցներու համար, «մեղմօրէն գովերգում է փաշիստ Տրոցկուն եւ միւսներին »:

4· «Զալալ» վերնագրով բանաստեղծութեան մը մէջ երգեր է, Միջագետքէն եկած հերոսին բերնով·

Դու բարով եկար Միջագետքից ,
Աստ, լա՞ւ են Մուսուլն ու Բասրան,
Վանն ու Զըղիրը, քաղցրիկ Խլգանը :

Եւ վերջապէս, — կարդացէ՛ք քնագիրը ·

— Կարեւոր է կանգ առնել Նուրու « Վաղորդեան Աբշալոյս» վերնագիրը կրող պատմուածքների ժողովածուի վրայ, որը լոյս տեսաւ դրանից երկու տարի յետոյ, 1934 թուին:

«Ինան եւ Սլո» պատմուածքում նա նկարագրում է Քրտերի եւ Տաճիկների 1925 — 32 թուի կռիւները: Այսպէս, Նուրին բացայայտօրէն համակրանք է ցուցաբերում դէպի անդլիական իմպերիալիստների այն դաւադրութիւնները, որոնք նրանք Տաճկաստանի Քրտերին կազմակերպում եւ դրսից էին հանում քէմալական օրինական կառավարութեան դէմ : Կատարելով իմպերիալիստական վարձկան շների Ֆաշիստ Դաշնակների պատուէրն, իր «Աբար» պատմուածքում Նուրին անգլիական իմպերիալիզմի դաւերը եւ քրտական ռեակցիոն բեկների չարժումը փորձում է քօղարկուած ներկայացնել աղգային ազատագրական պայքարի դիմակով: Նրա պատմուածքներում՝ հերոսները գործում են ոչ թէ խորհրդային քրտական գիւղերում, այլ նրանք դալիս են Տաճկաստանից, որոնք ման են եկել Վան, Բիթլիզ, Արճէշ, Մոկս եւայլն: Նուրին չի տեսնում խորհրդային գիւղի ոչ անցեալը եւ ոչ էլ ներկայ սոցիալիստական հզօր չինարարութիւնը, նրա վերելքը, նրա հերոսները :

Նա ամբողջովին տոգորուած է Քիւրտիստան ստեղծելու ֆաշիստ Նացիոնալիստական գաղափարներով, չի դրում Խորհրդային երջանիկ կեանքի մասին, կոլխոզի մասին եւայլն : Որպէսզի կարողանայ քօղարկել իր Դաշնակցական ծպտեալ դէմքը նա դրում է մի չինծու պատմուածք, որտեղ ամբողջապէս վարկաբեկում է խորհրդային դիւղը, դիւղի կանանց ու աղջիկներին, կոմսոմոլին ու դիւղխորհուրդին »:

Եզրակացութիւն,— պէտք է դուրս շպրտել «նացիոնալիստ - դաշնակցական մանկլաւիկ» Նուրին:

Ո՞վ է դէմ ···

Վ.Ա.Հէ

Տէրսիմի Քիւրտերը "պիտի տեղաւորուին,,

Պոլսոյ թուրք թերթերը հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակեն էնկլիւբիէն, խոշոր տառերով.— «Որոշուած է աւելի արդասաւոր դաշտեր փոխադրել եւ տեղաւորել Տէրսիմի բնակիչները »:

Այս բացատրութիւնը չի՞ յիշեցներ այն օրէնքը որ կը ծանուցանէր Հայերու «այլուր փոխադրութիւնը », 1915ին···

Յունական վերաբացումը ապահովուած

Այլեւս ապահովուած կը համարուի Փարիզի միջազգային ցուցահանդէսին վերաբացումը: Երեսփ· ժողովին եւմսական յանձնախումբը առջի օր 5ի դէմ 27 ձայնով հաւանութիւն յայտնեց վերաբացման : 4ի դէմ 9 ձայնով հաւանութիւն յայտնած էր նաեւ առեւտրական յանձնախումբը: Փարիզի քաղաքապետութեան եւմսական յանձնախումբն ալ համաձայն է վերաբացման :

Այս պայմաններուն մէջ, տարակոյս չկայ թէ երեսփ· ժողովը պիտի քուէարկէ պահանջուած վարկը, 450 միլիոն ֆրանք, վերաբացման ծախքերուն համար, թէեւ որոշ ընդդիմութիւն կը ցուցնեն արմատական կուսակցութեան մէկ մասը եւ կարգ մը աջակողմեան խմբակցութիւններ :

Առեւտրական նախարարը պեկուցում տալով յանձնախումբերուն առջեւ , ըսաւ թէ այս տարուան ցուցահանդէսին դուռ վճռուն է մօտ 400.000.000 ֆր· : Ցուցահանդէսը արժած է 1.380.000.000 ֆրանք: Այս դումարին դիմաց 160,000,000 ֆր· դանձուած է մուտքերէ եւ առեւտրականներէ, իսկ 418 միլիոն ֆրանքը տեւական հարստութիւն մը կը կազմէ, իբրեւ հանրային չէնք եւ բարեզարդութիւն: Նախարարը 2.000.000.000 ֆրանք կը հաշուէ օտար այցելուներուն ծախսած դրամը: Այս դումարէն կառավարութիւնը գանձած է 400 միլիոն ֆրանք, իբրեւ տուրք եւն· : Ուրիշ առաւելութիւն մը կը կազմէ 200 միլիոն ֆրանքի խնայողութիւն մը գործազրկութեան նպաստէն: Այդ դումարը պիտի ծախսուէր, եթէ ցուցահանդէսը ուղղակի կամ անուղղակի աշխատանք ճարած չըլլար հազարաւոր գործազուրկներու:

Ինչ կ'ըսէ գօր. Տիեզերեան

Հարցազրնիչ դաւաւորը առջի օր եօթը ժամ հարցազրնեց նախկին ռամիկ մը, Զօր· Տիւզերեան, որ բանտարկուած է իբրեւ մեղսակից ծանօթ դաւադրութեան: Զօրավարը յայտարարեց թէ իր հիմնած կազմակերպութիւնը՝ Միութիւն պաշտպանողական կոմիտէներու, չէր կրնար եւ չունի ղէնքի պահեստներ, այլ կը ձգտի պաշտպանել հանրապետական կարգուսարքը եւ բարե-

(Մնացեալ շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ԼՈՎԱՑԱԾ ՀԱՐՍԸ

(ՎԻՊ ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԵԳՆԱԹԵՐԹ)

»»» • ‹‹‹

— Տե՛ր, դուն որ միշտ ինձ ասում էիր, թե ես ամենից ավելի ինձ եմ սիրում, ինչպե՞ս կարող էր պատահել, որ ես ինձ չսիրեցի այն ժամանակ, երբ ինձ ամենից շատ էր հարկավոր սիրել։

ԻՆՉՊԵ՞Ս ԱՐԴՅՈՔ ՄՈՍԿՎԱ-ՑԻՄԼԱՆՍԿԻՆ ՉԱՐՁԱՆՈՒՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

«««« ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Հետաքրքրական է պատմական հետևյալ զուգադիպությունը։ Ինչպես հայտնի է, 1393 թվականին Ամիր Թեմուրը Ջալայրյան սուլթանության դեմ արշավանքի ժամանակ գրավեց Ալինջա ամրոցը։ Ամրոցի պաշտպանները հանձնվեցին միայն այն պայմանով, որ Թեմուրը կհեռանա ամրոցի շրջակայքից։ Թեմուրը համաձայնեց։ Ամրոցի պաշտպանները, հավատալով Թեմուրի խոսքին, բացեցին դարպասները։ Թեմուրը ներս մտավ ամրոց, ոչնչացրեց ամրոցի պաշտպանների մեծ մասին, իսկ մնացածներին գերի վերցրեց։

Ահա այդ դեպքերի մասին է պատմում Ալինջայի ամրոցի պաշտպաններից մեկը՝ Ալինջայի Ավետարանի հիշատակարանում։

Ալինջայի ամրոցի պաշտպանների մեծ մասը հայեր էին։ Ալինջայի ամրոցի գրավումից հետո Թեմուրը հրամայեց հայերին տեղափոխել Սամարղանդ։ Ալինջայի ամրոցի պաշտպանների մեծ մասը հայ զորքեր էին։ Ալինջայի ամրոցի գրավումից հետո Թեմուրը հրամայեց հայերին տեղափոխել Սամարղանդ։ Ալինջայի ամրոցի պաշտպանների մեծ մասը հայ զորքեր էին։ Ալինջայի ամրոցի գրավումից հետո Թեմուրը հրամայեց հայերին տեղափոխել Սամարղանդ։

կարգութիւնը: «Ցեղափոխական կոմիտէ մը չէ մեր կազմակերպութիւնը: Անոր նպատակն է օգնել բանակին եւ ոստիկանութեան, համայնավարական դրօհի մը պարագային: Մեր քարոզութիւնը կ'ըլլար փողոցէ փողոց եւ թաղէ թաղ: Մենք որ եւ է կապ չունինք Ցեղափոխական Գաղտնի Կոմիտէին հետ»:

Դատաւորը դիտել տուաւ թէ Ռիպէտա փողոցին մէջ բռնուած զէնքերուն վրայ Գաղտնի Կոմիտէին պիտակները կը գտնուին: «Ո՞ւ եւ է մէկը կրնայ զրած ըլլալ, պատասխանեց զօրավարը, մանաւանդ այն օրէն ի վեր որ համայնավարները պայքար կը մղեն մեր խմբակցութեան դէմ: Ուզած են վտանգի ենթարկել մեզ»: Դատաւորը յայտնեց թէ երկու զնդացիրներ բռնուած են իրենց խմբակցութեան պիտակով: Զօրավարը պատասխանեց թէ անոնք օգնաւաչին զէնքեր էին, առանց եռատանիի եւ չեն կրնար գործածուիլ գետնի վրայ:

Հարցաքննութենէն վերջը զօրավարին փաստաբանները պահանջեցին առժամապէս աղատ արձակել իրենց փոխանորդեալը:

*** Ամէն օր լքուած զէնքեր կը գտնուին, Փարիզի թէ գաւառի մէջ: Միեւնոյն ատեն կը շարունակուին խուզարկութիւնները: Զախակողմեան թերթերը կը գրեն թէ կարեւոր յայտնութիւններ պիտի ըլլան այս օրերս, կարճատեւ լռութենէ մը վերջ:

Նահիլի կը հետեւ Ճափոնական պաշարեալ տակ

Ճափոնական բանակը սաստկացնելով իր ճնշումը, կը սպառնայ բոլորովին փակել Ձինաստանի մայրաքաղաքին 18 դուռները, անխնայ կոտորելու համար քաղաքը, եթէ անձնատուր չըլլայ: Վճռական գրոհը կը ձգձգուի, այն յոյսով թէ Ձինացիները անձնատուր պիտի ըլլան. բայց իրապէսները կը հաւատան թէ 300.000 ձինացի պինուորները պիտի կռուին մինչեւ մահ, ի հարկին խմբական անձնասպանութեանց դիմելով: Ժողովուրդին մէկ մասը հեռացած է, բայց ճափոնական պաշարումը ամէն ելք փակած է միւսներուն առջեւ:

Կ'ըսուի թէ Ճափոնցիները հազարաւոր պինուորներ պիտի զրկեն «անձնասպանութեան վաշտերէն», ճեղքելու համար Նանքինի պարիսպները որոնք 30 ոտք թանձրութիւն ունին:

Ճափոնական հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ նկատի առնելով երկրին հանդամանքը եւ չինական ամբոխները, Նանքինը պիտի համարուի ամբացեալ բանակատեղի մը, եւ, անգամ մը որ ճակատամարտը պայթի, ապահովութեան զօրինքներ պիտի չկատարուին: Երկու կողմերն ալ օդնական պինուորը կը սպանան, վերջնական ճակատամարտին համար:

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ հաշտութիւն կնքել, Նանքինի անկումէն վերջը: Ձինաստանի մէջ ալ շատեր արամադիր են կարճ կապելու, եթէ Ճափոն բանաւոր պայմաններ առաջարկէ:

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՒՎ

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ լրացուցած ըլլալով իր այցելութիւնը, Հռոմէն մեկնեցաւ առջի օր: Այս առթիւ պաշտօնական ընկերոջ մը հրատարակուեցաւ, սովորական հաւատամքներով: Կ'ըսուի թէ Հռոմի մէջ շատ ալ գոհ չեն մնացած Եուկոսլաւիոյ վարչապետին վերապահ դիրքէն:

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ գինը նորէն պիտի աւելնայ, յատկապէս յունուար 1էն սկսեալ: Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց թէ մեծագումար բացին մէկ մասը գոցելու համար, Ֆ. կարդէն՝ 7 սանթիմ, իսկ Ա. կարդէն՝ 8 սանթիմ: Ապրանքներու փոխադրութեան գիներն ալ պիտի աւելնան 24 առ հարիւր:

ԻՏԱԼԻԱ ՊԻՏԻ ՔԱՇՈՒԻ ԱԶԳԱՅՈՂՈՎԸՆ, համաձայն Փարիզի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ շրջած զրոյցի մը: Այս առթիւ կը հաւատան թէ Իտալիա իր հաւատքը կորսնցուցած չէ Ազգերու Դաշնակցութեան մասին, բայց չզպրծուած է եթովպիոյ զրաման ճանաչումին ձգձգումներէն եւ Անգլիոյ զժկամակութենէն:

ՊԱՂԵՍՏԻՆի մէջ ահաբեկչական զործողութիւնները կը շարունակուին: Առջի օր ռումբեր նետուեցան չէյխ Անասրի բնակարանին դէմ: Իրաքի նախկին վարչապետ կրակի տրուեցաւ Խէյֆի մէջ: Եաֆա - Երուսաղէմ գնացքի վրայ անծանօթներ քար դիզեցին, խափանելով ճամբան: Երթեւեկը ընդհատուեցաւ: Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան Նապլուսի մէջ:

ՊԵԼՃԻՈՑ ԹԵՐԹԵՐՆ Ա.Լ. 35էն 40 սանթիմի բարձրացուցին իրենց գինը, իբրեւ հետեւանք ապստրկական ծախքերու եւ աշխատավարձի յաւելման:

ԷՆԿԻՒԻՐիի մէջ կը կարծեն թէ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Թուրքիա պիտի այցելէ յառաջիկայ փետրուարին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Ց. Դ. Պատանեկան Միութեան Սէն Լուի Մանաճիւղի «Փոթորիկ» եւ «Կայծակ» խումբերուն ժողովները տեղի կ'ունենան երեկոյեան ժամը 8ին, առաջինը՝ 14 Դեկտ. երեքշաբթի, երկրորդը 15 Դեկտ. Չորեքշաբթի:

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մասնաճիւղին Ընդհ. ժողովը 13 դեկտ. Բ. երեկոյ ժամը 9ին Café Cadet'ի վերնայարկը, Մէթրօ Ռաէ: Օրակարգ՝ 1) Զեկոյց Ընկ. Արսէն Պալիկեանի կողմէ Հարաւ Ամերիկայի Մանաճիւղերուն գործունէութեան մասին (դեռ նոր ժամանած Պուէնոս Այրէսէն): 2) Զեկոյց Շ. Նարդունիի կողմէ Ֆրանսայի դաւառական Մասնաճիւղերուն գործունէութեան մասին: Կը հրաւիրուին ընկերները անխափ:

Ֆ. Կ. ՀԱԶի Փարիզի Մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամուհիները այս Շաբաթ օր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 8 Ռիւ Պօսիէ, Փարիզ:

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Փարիզի Հար. Նրջանի Ցառաջդիմասիրաց Միութեան կողմէ իր վարժարանի սրահին մէջ

11 Դեկտ. Շբ. կիրակի, ժամը 9ին

Կը խօսի՝ ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

Նիւթ՝ ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆը

Պիտի ըլլան արտասանութիւններ

Մուտքը ազատ է

Կը հրաւիրուի զաղութիս երկսեռ հասարակութիւնը, մանաւանդ նոր սերունդը:

Հ. Ց. Դ.

Փառիզ

Անիէր-Պուլաքոլնի «Ալբամ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովը այսօր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին:

Պանեէօ-Քաշեան «Արտիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը 11 դեկտ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին իր Ակումբին մէջ, կարեւոր չակարդ:

Իսի-Լէ-Մուլինոյի «Զաւարեան» կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Մուրատ», «Ալբա», «Վռամեան» եւ «Եէրեմեան» խումբերու բոլոր ընկերները 11 դեկտ., Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Թրիմեան» Ակումբին մէջ: Ներկայանալ անդամատետրով:

Ալֆորվիլի «Ս. Մինասեան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները Ուրբաթ 10 դեկտ. երեկոյեան ժամը 8.30ին Ակումբին մէջ:

Դաւաոտ

Տէյնինի կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ «Մուրատ» եւ «Կորիւն» խումբերու ընկերները Շաբաթ, 11 Դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին սովորական տեղը:

Լիոնի կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, այսօր, Ուրբաթ, երեկոյեան ժամը 9ին, Գրադարանի սրահին մէջ, *181* Քուռ Լաֆայէթ:

Ընկերական-ամակրական խնջոյք

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՀԱՐԱՒԱՆ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 7—12

Փ. Ն. Նիկողոսեանի սրճարանը, Առնուվիլ:

Կը խօսի Ընկ. Լ. ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ Հայաստանի եւ գաղութահայութեան համայսին:

Մասնակցութեան համար 10 ֆր:

Թատերական ներկայացում

Կաեմակերպուած Հ. Ց. Դ. Սէնթ Մընթուանի «Ընկեր Կարօ» ենթակոմիտէի կողմէ եւ հովանաւորութեամբ Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէի

12 դեկտ., կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին ՀԱ ՎԻՍՏ ԷՐՄԻԹԱԺի սրահին մէջ:

Շահի թատերախումբը կը ներկայացնէ ԽԱՆԱՄՈՐի ԱՐՇԱԻԱՆԲԸ

Մուտք 4 ֆրանք

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եղերօձած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Ձինանչանը: Մէջ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մխրիաքեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային ծեսերու յիշատակութիւններ եւն.: Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արեւմտահայաստան 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել:—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ՎԱՂՈՒՆԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ֆր. Կ ԱԶԳ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

12 դեկտ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Ց. Դ. «[illegible]» ակումբը

Կը խօսի Գ. Թ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ (Հիմնէն)

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, նուագ. պար, [illegible]

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տիգրանակերտի եւ շրջանի Հայրենակցական Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղին կողմէ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

8 RUE BOSSUET*i շքեղ սրահներուն մէջ, Փարիզ*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Արտասանութիւն, երգ, պար եւ ակնակներ: Ընտիր նուագախումբ: Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Մուտք այրերու 7.50 ֆր, կիներու 5 ֆր.:

ՏԻՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՅԻԿ ՅԻՐԵԿՈՅԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDES*i շքեղ սրահներուն մէջ*

22 **Avenue de l'Opéra** *(Métro: Pyramides)*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Հանրաճանօթ **Orchestre PIZARRO**

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

ԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՅ ՈՐԴՒԻ ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը

12 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30

19 RUE DE LA POMPE *Մէթրօ* La Muette

Հաճելի ժամանց, անբնդհատ պար՝ մասնակցութեամբ անուանի օրքէսթրը HARRY WARLEMի: *Պուֆէ ժողովրդական գիներով:*

Գեղարուեստական բաժին՝ Օր. Նեվլի Ծերունկեան (պար), Օր. Անժել Նիշամեան (դաշնակ), Օր. Ս. Էլմասեան (արտասանութիւն), Օր. Մ. Նիշամեան (երգ), Օր. Ճանպազ (դաշնակ).

Մուտք՝ 7 ֆր. 50

ՇԱՐԱՆԿԱՐ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ, 8 Ռիւ Լ'Էքլիփս կը ցուցադրուին հայերէն տառերով ՄԻՇԵԼ ՍՏՐՕԿՕՖ եւ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ: Երաժշտութիւնը դասաւորուած Պ. ժագ Տէրտէրեանէ: Մուտքի գին՝ 2.50 ֆր., փոքրիկներու համար 1 ֆր.:

ԳԱՑԷՐ ՏԵՍԷՐ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԾԱՒՈՒ Է Անթոնի արուարձանին մէջ, նոր բացուելիք մէթրօին մօտ, ոսփրիւի զեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Արանց եւ կանանց առանձին բաժանմունք (երկուական սէթոներով): Խանութը ունի երկու աննեակ, խոհանոց, ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Պայմ՝ 12 տարի, տարեկան վարձք՝ 3500 ֆր.: Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, Պ. Ազայեանի, 73 Rue Adolphe Pajaud, Antony, Seine, հաղորդակցութեան միջոցներ՝ Փորթ տ'Օրլէանէն՝ օթօպիւս 88, Տանֆէռ Ռոշէրոյէն՝ չոգեկառք:

Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

14 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՐ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 11—20:

Գաւառացիները ժամադրութեամբ:

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *Մէթրօ* Cadet *եւ* Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն Ա. ՓԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Աթամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Անարատ օդի՝ առատ ադամդերներով: Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ ՍՓԷՑԻԱԼ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով, իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏԻՕՆԼՕ ՔԻՊԱՊով* կրնանք մրցիլ Փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ: կիրակի օրեր *ԼՈՒՄԼԻ ԴԱՏՍԱՅԻՆ* եւ սեր, ամէն երեկոյ արեւելեան ըստ ը նուագ պիկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՆԻԻԼ* ֆանքմի: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր սեւեռական յաճախորդը դառնալու համար:

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**

Մարսէյլ, Tél. 6.47-22 եւ 6.74-51

ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**

Tél. Opera 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Յոմսակներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու համար ժամնաւոր գին: Ընտիր Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՍՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէներու: Կը գնենք ըլլայ ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ա. Լ. Օ. Ր. Հ. Ի

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱԽՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

Բ Ա Ֆ Ֆ Ի

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մանաւանդ խնամքով: Ճաշախորհները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը:

Գալատան մասնաւոր օդի՝ տաք տպաւորներով: Բաֆֆէի տնօրէնը, կովկասի մէջ ունեցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ըսելիկի պատրաստութեան: Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէ յատեզաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ անսահմանափակ ապահովութեամբ: Ամէն երկուշաբթի ՒՇԿԷՄՊԻի առաջ իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա): Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) **Tél.** NORD 68—02

Կը ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, դաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ներկրդակցութիւն իրաւագէտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Ալճերի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարլիզասիոնի օթնական ձեւակերպութիւններ եւ անունները փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Փաղդայի արկածներու ենթարկուած չգաւորներուն կուտայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ մէջնորդէքի: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Le Gérant H. STEPHAN

17, Rue Dame [illegible] PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՐԱՁ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԿԻՑ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՄԲԱՑ ԵՒԱՄՄԲԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	285 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 11 DECEMBRE 1937

13e Année No. 3600 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍՍԱԿԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է ՆԵՐԿԱՅԻՍ»

Ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարն է որ կը յայտարարէ այսպէս, խմբագրական մը կցելով պաշտօնական նամակի մը :

Ինչպէս բացատրած էինք հինգշաբթի օր, համայնավար կուսակցութեան կեդր. Կոմիտէին քաղաքական Դիւանը իր դեկտեմբեր 2ի նիստին մէջ քննելով երկու կուսակցութեանց միացման խնդիրը, նորէն պատասխանատու կը հռչակէր միջազգային եւ ֆրանսական ընկերվարութիւնը, մինչեւ հիմա պատահած պատակռումներուն համար, կ'իւրացնէր Կոմինտէրնի ընդհ. քարտուղարին հրապարակային մեղադրանքները, եւ, իրրեւ եզրակացութիւն, կը կրկնէր աւանդական բանաձեւը,— «բայց եւ այնպէս միութիւն» :

Այս առթիւ, կեդր. Կոմիտէն կը յայտնէր թէ կուսակցութեան յառաջիկայ համագումարին մէջ, դեկտեմբեր 25 - 29, պիտի քննուի միացման խնդիրը եւ թէ հրապարակային դասախօսութիւններ պիտի սարքուին, միութեան հարցին շուրջ: Եւ կ'առաջարկէր որ վերսկսին միացման յանձնախումբին աշխատանքները :

Ընկերվարական կուսակցութեան Վարիչ Մարմինը կարճ պատասխան մը կուտայ այս հրապարակային յայտարարութեան :

Նամակ մը ուղղելով համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէին, Վարիչ Մարմինը կը յայտարարէ.

— « Ցաւով կը հաստատենք թէ այդ բանաձեւը (դեկտ. 2) մեր կարգ մը եղբայր կուսակցութեանց, մեր իսկ կուսակցութեան, Թուրի պառակտումի, միացեալ գործունէութեան եւ ի նպաստ միութեան մեր ներկայ գործունէութեան մասին կը պարունակէ սուտ պնդումներ զորս արդէն ի վեր հանած ենք եւ որոնց մասին ապերդ կը սեպենք նորէն խօսիլ :

Միւս կողմէ, կը հաստատենք թէ դուք այդ բանաձեւով կը զրպարտէիք մեր կուսակցութիւնը, ամբոխ վերագրելով դիտումներ զոր երբեք չէ ունեցած, երբ կը համարձակիք զայն ամբաստանել թէ ուզած է «նիւթ ճարել յետաչքնութեան հակախորհրդային պայքարներուն » :

Այս առթիւ անգամ մը եւս բացատրելով ընկերվարական կուսակցութեան դիրքը, Վարիչ Մարմինը կ'եզրակացնէ.

— « Ուրիմն կը խորհինք թէ — նոյնիսկ ի շահ Միացեալ Գործունէութեան դաշինքէն իվեր երկու կուսակցութեանց միջեւ հաստատուած յարաբերութեանց — աւելցնելիք բան չկայ մեր նոյեմբեր 24ի բանաձեւին վրայ: Այդ բանաձեւը միանգամայն կը պարզէ ե'ւ միացման յանձնախումբին աշխատանքներու առժամեայ ընդհատման պատճառները ե'ւ այդ աշխատանքներուն վերսկսման պայմանները » :

Ընթերցողները ծանօթ են նոյեմբերի 24ի բանաձեւին ալ: Ընկերվարական կուսակցութիւնը բողոքելով Կոմինտէրնի ընդհ. քարտուղարին՝ Տիմիթրովի յօդուածին դէմ, որ բուն բառով ամբաստանագիր մըն էր, առժամապէս կը խզէր միացման բանակցութիւնները:

Ան կը սպասէր որ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը ճշդէ իր դիրքը, այդ յօդուածին հանդէպ: Արդ, պաշտօնաթերթը « Իւմանիթէ»ն առաջին օրէն տէր եղաւ Տիմիթրովի մեղադրանքներուն: Կուսակցութեան վարիչներն ալ մասնաւոր յօդուածներով իւրացուցին զանոնք: Եւ վերջապէս կեդր. Կոմիտէն իւղ լեցուց կրակին վրայ :

Հետեւա՞նքը,— կարդացիք արդէն. ընկերվարական կուսակցութիւնը այլեւս աւելորդ կը նկատէ նոր բան ըսել, եւ միացման բանակցութիւնները կը մնան առկախ :

Այս կարճ եւ կարուկ պատասխանին առթիւ է որ, Պ. Ժ. Սէվէռաք, ընկերվարական կուսակցութեան Բ. ընդհ. քարտուղարը, բացատրական գրութիւն մը կը հրատարակէ եւ կը յայտարարէ.

— « Համայնավար կուսակցութեան վարիչները կատարելապէս եւ փորձառութեամբ գիտեն որ Միութիւնը կարելի պիտի ըլլայ միայն այն ատեն երբ երկու կուսակցութիւններէն ոչ մէկը միւսին կոդմէ իւիզիւնէը այլափոխուած, զրպարտուած, իր ամբողջութեանը մէջ զարնուած չզգայ, միւս կողմէ հարկադրուած չզգայ լեհյու ինչ որ ամէնէն աւելի սիրելի է իրեն համար: Արդ, Տիմիթրովի յայտարարութիւնը կը հաստատէ թէ համայնավար Միջազգայինը ներկայիս միութիւնը կ'ըմբռնէ իբրեւ գործողութիւն մը որուն մենք պիտի կրնայինք հաւանիլ միայն դէմ փոխելով եւ սակարկութեան դնելով մեր արժանապատուութիւնը, մեր ամբողջութիւնը եւ մեր սկզբունքները, որոնք սակայն միջազգային ընկերվարութեան սկզբունքներն են :

Ուրիմն մենք խորհած ենք եւ կը խորհինք թէ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը իւրացնելով Տիմիթրովի յայտարարութիւնները, ներկայիս անկարելի դարձուցած է միութիւնը»:

Որքան չափաւոր, նոյնքան ուժգին է ե'ւ այս պատասխանը ե'ւ Վարիչ Մարմնին պաշտօնական նամակը, որուն հիմնական մասերը ամփոփած ենք արդէն :

Ուրիմն, կացութեան բանալին կը գտնուի Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան ձեռքը: Անոր կ'իյնայ դարմանել եղած վիրաւորանքը, հերքել Տիմիթրովի մեղադրանքները եւ ուրիշ զրպարտութիւններ, որոնք թունաւորած են մթնոլորտը :

Հարց է այժմ,— Ֆրանսայի Կոմկուսը կրնա՞յ, կը համարձակի՞ ետ առնել այդ ծանրակշիռ քայլը, ծառանալով Մոսկուայի դէմ, եւ չեղեալ համարելով մինչեւ հիմա եղած հրատարակութիւնները...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԻԱ ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ ԱԶԳԱԺՈՂՎԷՆ

Մուսոլինի պատօր կը հաղորդէ որոշումը

Կը հաստատուի թէ Իտալիա որոշած է քաշուիլ Ազգերու Դաշնակցութենէն: Վերջին լուրերու համաձայն, Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը նիստի հրաւիրուած է այս իրիկուն, շաբաթ, վաւերացնելու համար կառավարութեան որոշումը: Տարակոյս չկայ թէ Գերագոյն Խորհուրդը անմիջապէս հաւանութիւն պիտի յայտնէ, որմէ վերջ Մուսոլինի ինք որոշումը պիտի հաղորդէ Վենետիկի պալատին պատշգամբէն (Հռոմ):

Այս ծանրակշիռ որոշման մասին զրոյցներ կը շրջէին քանի մը օրէ ի վեր, եւ մասնաւոր կարեւորութիւն ստացան, երբ խմացուեցաւ թէ Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը նիստի հրաւիրուած է եւ թէ վճիռը պիտի հաղորդուի Վենետիկի պալատին պատշգամբէն: Այսպիսի յայտարարութիւններ կ'ըլլան միայն բացառիկ պարագաներու մէջ: Վերջինը եղաւ կայսրութեան հռչակման առթիւ: 1936 Մայիս 9ի պատմական դիշերը, Իտալիոյ ժողովուրդը հրաւիրուեցաւ բոլոր քաղաքներու հրապարակներուն վրայ: Հռոմի մէջ, Ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը իր ամէնէն կարճ նիստը գումարեց, ընդամէնը տասը վայրկեան, եւ անմիջապէս տեղի ունեցաւ յայտարարութիւնը:

Ուրիմն, եթէ այս դիշեր տեղի ունենայ ծանուցուած յայտարարութիւնը, նոր էջ մը պիտի բացուի Իտալիոյ պատմութեան մէջ: Մինչեւ հիմա, հակառակ պատժական տնօրինութեանց, հակառակ եթովպիոյ յաղթութեան եւ եթովպական պատուիրակութեան մը գոյութեան, հակառակ Ազգաժողովին դէմ տիրող թշնամական տրամադրութեանց, Իտալիա անդամ կը մնար Ժընեւի ժողովին: Հռոմ - Պերլին առանցքը, որ յաճախ կը նոյնացնէ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ քաղաքականութիւնները, արգելք չեղաւ որ երկու երկիրները տարբեր դիրք բռնեն, գոնէ իրաւապէս, Ազգերու Դաշնակցութեան հանդէպ: Բայց, Իտալիա - Ճափոն - Գերմանիա հակաբոլշեւիկ հակատին կազմութենէն ի վեր, միջազգային նոր խմբակցութեան մը կորիզը կազմուած է: Հետեւաբար տրամաբանական էր որ Գերմանիա եւ Ճափոն պահանջէին Իտալիայէն՝ խզել իր կապերը Ժընեւի հետ: Կ'ըսուի թէ այս ուղղութեամբ ճնշած է մասնաւորապէս Ճափոն, որոշած ըլլալով չարունակել իր թափանցումը Ասիոյ մէջ, հակառակ ուրիշ շահակից պետութեանց եւ մասնաւորապէս Անգլիոյ ընդդիմութեան :

Կը նշանակէ թէ վերջնապէս միացեալ ճակատ պիտի կազմեն երեք հակաբոլշեւիկ դիկտատուրաները, — Իտալիա, Գերմանիա եւ Ճափոն, ամէն կապ խզելով Ազգերու Դաշնակցութեան հետ:

**** Իրազեկները կը հաւաստեն թէ այսօրուան յայտարարութեան առթիւ, Մուսոլինի պիտի ծանուցանէ նաեւ սահմանադրութեան բարեփոխումը, որու մասին կը խօսուի երկար առնէ ի վեր: Փոփոխման հետեւանքներէն մէկը պիտի ըլլայ երեսփ. ժողովին ջնջումը: Անոր տեղ պիտի հաստատուի արհեստական խորհրդարան մը, համաձայն Ֆաշական ծրագրին :*

ՃԱՓՈՆ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ՓՈՇԻԱՑՆԵԼ ՆԱՆՔԻՆԸ

Վերջնագիր տրուեցաւ օդանաւով

Հինգշաբթի օր, ճափոնական օդանաւ մը միջոցաւ Չինաստանի սպարապետութեան հաղորդուեցաւ վերջնագիր մը, որ կը պահանջէ Նանքինը պարպել դեկտեմբեր 10ի կէսօրին (երէկ): Հակառակ պարագային, մայրաքաղաքը քարուքանդ պիտի ըլլայ ծանր թնդանօթներով եւ ռմբաձիգ օդանաւերով:

Չինական հրամանատարութիւնը առանց ուղղակի պատասխանելու այս վերջնագրին, զեկոյց մը հրատարակեց որ կ'ըսէ թէ Նանքինի 300.000 դինուորներուն բարոյական կորովը շատ բարձր է եւ թէ ինք տարակոյս չունի որ անոնք պիտի կրնան դիմադրել առ նուազն եօթը օր :

Նանքինի ամբողջ քաղաքային բնակչութիւնը ապաստանած է եւրոպական Թաղին մօտ: Միջազգային յանձնախումբը, որ կը խնամէ փախստականները, համոզուած է թէ ճափոնցիները պիտի չդիմադրեն այդ շրջանը, եթէ չինացի դինուորները չփորձեն հոն ապաստանիլ: Ընդհանուր գրոհը չէ սկսած տակաւին: Հրամանատարութիւնը զբաղած է ծանր թնդանօթներու զետեղումով, թէեւ կը յուսայ թէ անհրաժեշտ պիտի չըլլայ կործանել քաղաքը: Վերջին յարձակումները ձախողած են, բայց Նանքինի 18 դուռներէն մէկը օրը հանուած ըլլալով, ճափոնցիները կրցած են խուժել քաղաքին թաղերէն մէկուն մէջ :

«Տէյլի Մէյլ»ի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Նանքինի մօտ, բլուրի մը վրայ 300 չինացի զինուորներ պաշարուած ըլլալով, ճափոնցիները կրակի տուին խոտերն ու մացառները եւ ստիպեցին որ անոնք սարին գագաթը բարձրանան խումբ խումբ: Յետոյ ճափոնական զնդացիրները մանգաղի պէս հնձեցին անճարա զինուորները :

Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Նանքինի անկումէն վերջը, ճափոնցիները պիտի գրաւեն Չինաստանի դէմաւոր նաւահանգիստները,— Քանթոն, Փայհօ, Ամոյ եւայլն :

Ճափոնցիները վերսկսելով Նանքինի ռմբակոծութիւնը, ազդարարեցին օտարականներուն որ անմիջապէս հեռանան քաղաքէն :

Հայ մը ինքնաշարժի տակ մնացած

ԼԻՈՆ, 9 դեկտեմբեր, 1937.— Առաւօտ կանուխ, ժամը հինգուկէս, կը բանամ թերթս, եւ ճիշդ «Ճոխ» լուրերուն կարգը կը կարդամ, թէ Աւետիս Եայլաբեան, 33 տարեկան հայ երիտասարդ մը (զոր «Փոկրէ» «Թուրք» կ'անուանէ), իր հեծանիւով փօն տը Սըռէն դառնալու րոպէին՝ կը հնձուի յանկարծ մանր ինքնաշարժ բեռնակառք մը, որ կը վերաբերի եղեր Մարսէյլի Փոխադրական Տունի մը: Հարուածին ծանրութիւնը կրնաք երեւակայել, երբ գիտնաք թէ այդ բեռնակառքին կապուած էր նաեւ ուրիշ... պոյ մը: Հէք երիտասարդը քիչ անգամ պատահած զարհուրելի մահ մը կ'ունենայ: Բեռնակառքին առջեւի ձախ անիւը կը կոտրէ անոր կրծոսկրը, միւս ձախ անիւն ալ կը փշրէ գլուխը :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՑ ԼԵԶՈՒԻՆ ԻՐԵՒ ԱՄՐՈՑ

Mercure d'Orientի խմբագիրը, Հրանտ Թորոսեան, հայերէնի եւ հայագիտութեան օգնական դասախօս նշանակուած է Փարիզի Արեւելեան Լեզուներու վարժարանին մէջ :

Ֆրէտէրիք Մաւիէր, որ այդ բեմին դասախօսն էր, հանգստեան կոչուած ըլլալով՝ իրեն յաջորդած է Պ. Ժորժ Տիւմէզիլ, որուն օգնական նշանակուած է Հրանտ Թորոսեան :

Այս փոքրիկ տեղեկութիւնը լիճի կը վերընձէ կարգ մը խորհրդածութիւններ. —

Նախ, պէտք է կենդանացնել հայերէնի այս բեմը եւ զայն դարձնել հայագիտութեան օջախ մը: Եւրոպայի մէջ, ներկայիս, որքան գիտեմ՝ կան միայն երեք մայրաքաղաքներ, որոնք Արեւելեան Լեզուներու պետական վարժարաններ ունին՝ հայերէն լեզուի բեմով, — Պերլին, ուր կը դասախօսէ Ա. Աբեղեան, Պրիւսէլ, ուր կը դասախօսէ Ն. Ադոնց, եւ Փարիզ, ուր կը դասախօսէ, Հրանտ Թորոսեան: Բայց Փարիզի վարժարանը անցեալ մը ունի,— եթէ չեմ սխալիր՝ հայերէնի առաջին դասախօսն եղած է Շահան Զրպետ, որ բաւական վէճերու առիթ է ստեղծած: Ընդհանրապէս պատահական հայ մտաւորականներ են որ դասախօսած են այդ բեմէն, յաճախ՝ Ֆրանսացիներ: Այսուհանդերձ Փարիզ այնքան անուն է հանած, որ օտարներ, հայերէն սորվելու համար, Փարիզ են եկած ուսանելու Արեւ. Լեզուներու վարժարանին մէջ: Այժմ, Փարիզի Արեւելեան Լեզուներու վարժարանը ունի հազիւ հինգ ուսանող, բոլորն ալ օտար: Պէտք է ուժ տալ հայերէնի այդ բեմին, որպէսզի օտարները աւելի մեծ թիւով գան սորվելու մեր լեզուն,— ատիկա կրնայ մեծ օգուտներ ունենալ: Եւ յետոյ հայ երիտասարդութի՛ւնն ալ, հիմա, օտար է հայերէնին,— ուրիմն հայ երիտասարդներն ալ պէտք է երթան արձանագրուիլ Արեւելեան Լեզուներու վարժարանը, հայերէն սորվելու համար օտարներու հետ: Արեւելեան Լեզուներու վարժարանը կ'արձանագրէ երկու կարգի ուսանողներ, — իսկական եւ ազատ: Առաջին կարգի ուսանողները բնութիւն կ'անցընեն եւ վկայական կը ստանան: Իսկ բոլորն ալ իրաւունք ունին օգտուելու վարժարանին ցոյն մատենադարանէն :

Փարիզի մէջ ունինք շարք մը դասընթացքներ, որոնց համար ահագին ուժ եւ ժամանակ կը պահանջեմ, սրահի վարձք կուտանք: Կարելի չէ՞ր բոլոր այդ դասընթացքները ջնջել եւ ունկնդիրները ղրկել Արեւելեան Լեզուներու վարժարանը, ուր երիտասարդ եւ համակրելի դասախօսը ամէն պատրաստութիւն ունի ուսուցանելու համար հայերէն գրաբար եւ աշխարհաբար լեզուները, հայ հնաբանութիւնը, հայ գրականութիւնը:

Եւ երկրորդ, **Revue des Etudes Arméniennes** գրեթէ փակուած է ներկայիս: Արեւելեան Լեզուներու վարժարանին հովանաւորութեամբ, հայերէնի երիտասարդ դասախօսին հսկողութեան տակ՝ կարելի է շարունակել նաեւ այդ պարբերաթերթին հրատարակութիւնը: Վերջապէս, պէտք է շարժիլ, աշխատիլ, գործել, — թող չըսուի թէ մեռած ժողովուրդ մըն է Հայը, եւ մարդիկ չելլեն խօսիլ մեր մասին՝ իբրեւ մեռելի մը մասին: Տեսէք, Թուրքը եւս դասախօս տուեր է նոյն վարժարանին, (ի դէպ, մինչեւ վերջին տարիներս Հայ մը, համեստ եւ ազնիւ մտաւորական մըն էր, Տէօվլէթ Գէորգեան, որ կը դասախօսէր նոյն բեմէն, բայց յետոյ իրմէ խլեցին այդ պաշտօնը): Արեւելեան Լեզուներու վարժարանը կրնայ մեզի ամրոց մը դառնալ՝ պայքարելու համար յանուն հայ մշակոյթին եւ պաշտպանելու համար հայ լեզուն, որ չի մեռնիր՝ եթէ հոգածութիւն ցոյց տրուի այդպէս :

ԱՐԱՋ

Հայ հռոմէականներու նոր Կաթող. Պատրիարքը

Պէյրութի թերթերէն կ'իմանանք թէ հայ - հռոմէականներու Սինոդին կողմէ նոր կաթող. պատրիարք ընտրուած է դերապայծառ Ֆրանչիսկոս Ագաճանեան, մեծաւոր Հռոմի Լեւոնեան վարժարանի եւ դասախօս փրոփականտայի վարժարանի: Նոր պատրիարքը պիտի կոչուի Գրիգոր Պետրոս ԺԵ.:

ԶԱՐՀՈՒՐԵԼԻ ՀՐԵՇ ՄԸ, ՎԱՑՑՄԱՆ ՀԻՆԳ ՀՕԳԻ ՍՊԱՆՆԱԾ ԷՐ ՀԻՆԳ ԱՄՍՈՒԱՆ ՄԷՋ

Գլխաւոր պատճառը՝ գողութիւն

Զոհերուն ետեւէն թաղած էր վիլլայի մը մէջ եւ փորելով երեւան հանեցին

Ահռելի եւ անբացատրելի, տարիներէ ի վեր չտեսնուած ոճրագործութիւն մը երեւան հանուեցաւ Փարիզի մէջ :

Ծուլիս 23ին անհետացած էր ամերիկացի պարուհի մը, Ժան տը Քովէն, 22 տարեկան: Եղբայրը եկաւ Ամերիկայէն, ամբողջ ոստիկանութիւնը իրար անգաւ, մեծադումարը պարգեւ մըն ալ խոստացուեցաւ,— բայց կարելի չեղաւ դանել ոչ աղջիկը, ոչ ալ ուրիշ որ եւ է հետք: Ցետոյ, Սեպտեմբերէն մինչեւ ցնծեալ օր իրարու եւեւէ սպաննուեցան չորս հոգի, եւ դարձեալ որ եւ է հետք դտնուեցաւ :

Վերջապէս, առջի օր ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ լուծել ամբողջ դաշտնիքը, ձերբակալելով 29 տարեկան հրէշ մը, Վայսման, Գերմանացի :

Վերջերս Սէն Քլուի մէջ սպաննուած էր կալուածական միջնորդ մը, Ռէյմօն Լըզոպր: Ոստիկանութիւնը հետապնդումներ կատարած ատեն, անոր գըրպանին մէջ գտած էր Նիս բնակող Գերմանացիի մը՝ Արթիւրօֆի այցետոմսը: Այս մարդը մօրեղբայրն էր ուրիշ սպանեալի մը, Ֆրոմէրի: Քննութիւնները առաջ տարուելով, Վերսայլի ոստիկանութիւնը ճշդեց Գերմանացիի մը, Վայսմանի հասցէն: Այս մարդը նոյեմբեր 27ին միջնորդին դիմելով, վիլլա մը վարձած էր: Երբ ոստիկանները նշանակուած վայրը գացին, Վայսման գոնոնք դիմաւորեց դուռնէն, տարմանակը քաշեց եւ քանի մը հարուած պարպեց, վիրաւորելով երկու ոստիկաններ: Այս վերջիններէն մէկը սեղանին վրայ մուրճ մը տեսնելով, առաւ եւ իշեցուց Վայսմանի գլխուն: Անձնասպանը անմիջապէս Վերսայլի բանտը փոխադրուեցաւ եւ խիստ հարցաքննութեան մը ենթարկուեցաւ մինչեւ գիշերուան ժամը 3, լման տասը ժամ: Արդէն վիրաւոր եւ ուժասպառ, Վայսման ի վերջոյ յայտարարեց.

— Թողէք որ քնանամ, վաղ առաւ ժամը 8ին ամէն բան պիտի ըսեմ...

Ոճրագործը արդէն խոստովանած էր կալուածական միջնորդին սպանութիւնը, սովորական բանի մը պէս.

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԼՈՒՍԱՎՈՐՎԱԾ ՀՈՒՇԵՐԻՑ

(ՎԵՊ ԿՅԱՆՔԻ ՏԵՍԻԼՆԵՐ)

»»» • «««

— Մարկ Տուլիոն, ծիծաղելով, լռեց հանկարծ, ապա նայեց ինձ ուսումնասիրող հայացքով և հարցրեց.

— Ինչպե՞ս կարող է մարդ ծիծաղել, երբ ամեն վայրկյան կարող է սպասել, որ իր գլխին կարկտի պես կսկիծներ թափվեն, իսկ ինքը ոչ մի կերպ չի կարող խուսափել դրանցից։ Ես ինքս, ինչպես տեսնում եք, ծիծաղում եմ, բայց ինչքա՜ն ցավեր եմ կրել, ինչքա՜ն զրկանքներ եմ տեսել, ինչքա՜ն անգամ մահվան եմ նայել աչքերի մեջ։ Ես ինքս, ինչպես տեսնում եք, ծիծաղում եմ, բայց ինչքա՜ն արցունքներ եմ թափել, ինչքա՜ն անգամ ինքս եմ ցանկացել մահանալ։ Ես ինքս, ինչպես տեսնում եք, ծիծաղում եմ, բայց ինչքա՜ն անգամ ինքս եմ ցանկացել ինքնասպան լինել

ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Médaille d'Or 1930

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Diplôme d'Honneur 1931

Այցելեցեք անգամ մը մեր նպարեղէնի վաճառատունը որ կը ցնծայ տօնական օրերու յատուկ իր Ցոխ միրգերով (ուղղակի ներածուած) եւ ախորժահամ քմպելիներով: Դոգիներու եւ անուշապուրի յատուկ ամէն տեսակ նիւթեր: Իսկ մեր աննման ՏԻՒԳԷԿ արեւելեան սուրճի կախարդիչ բոյրը պիտի առաջնորդէ ձեզի դէպի ձեր վաղեմի քաղցր երազները: Բացառիկ գեղէցիկ գիներ միայն եւ միայն տօներու առթիւ: Livraison à domicile:

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ 26, Rue de Trévise, Paris 9e· Metro Cadet. Tel. Prov.38-63

— Այո, ես եմ, որոշեր էի սպաննել: Մի քանի մտանք վիլլա Մօն Փէզիւռ ... Լըզոպը իմ առջեւէս անցաւ... երբ մառանը կը մտնէինք, ատրճանակս քաշելով ուղղակի քաշեցի ծոծրակին... Լըզոպը ինկաւ. մեռած էր :

Հարցումները կը տեղային: Վայտման արիւն-քրտինք մտած էր. երբեմն ալ կը ծիծաղէր: Այս անգամ գերմաններէն խօսելով պատասխանեց .

— Այո, դրպանները խուզարկելով ամէն բան առի: Դրամապանակին մէջ գտայ հինգ հազար ֆրանք: Առի կայծքարն ալ, յուշատետրը եւ տրցակ մը բանալի :

Այս խոստովանութենէն վերջն էր որ, քէչ մը հանգստանալէ եւ վիրակապերը փոխել տալէ վերջը, Վայտման սկսաւ պատմել.

— Անցեալ մայիսին Գերմանիայէն Փարիզ գալով, պանդոկ մը իջայ Կառոը լ'Էսթի մօտ: Այնտեղ բարեկամացայ 25 տարեկան Ֆրանսացի երիտասարդի մը հետ որ կը կոչուէր Ռոժէ Միլիօն: Ես դրամ չունէի, բայց ան կ'օգնէր : Շատ չանցած չահեկան գործ մը առաջարկեց: Թելադրեց որ մեկուսացեալ վիլլա մը վարձենք Փարիզի մէկ արուարձանին մէջ: Այնտեղ պիտի պահէինք մեր առեւանգելիքները, մինչեւ որ փրկանքը վճարուէր: Սէն - Սէն Քլուի մէջ գտայ վիլլա մը, Միլիոն վճարեց դրամը եւ ես վարձեցի ամառուան համար :

Այստեղ կեցաւ, կարծես անզգայ եղած հարցումներուն: Ոստիկանները յիշեցուցին թէ ամէն բան պիտի խոստովանէր: Այնատեն Վայտման մատիտ մը ուզեց եւ թուղթին վրայ գրեց «Ժան տը Ռովէն»: Առաջին սպանութիւնն էր որ կը խոստովանէր :

— Սպաննեցի՞ք: — Այո՛, իմ վիլլայիս մէջ, Լա Վուլզի : Խեղդեցի եւ մարմինը թաղեցի գաւիթին մէջ:

Այստեղ մարդասպանը քիչ մը հեծկլտաց, յետոյ շարունակեց.

— Իր ազատ կամքովը եկաւ: Ասացինք, ծախեցինք: Տասը օր մնաց քովս: Իմ կախարդական աչքերս դիւթած էին զինքը: Երբ ուզեց փախչիլ, խեղդեցի: Ցարդէ պուպրիկի մը պէս ինկաւ բազմոցին վրայ: Այս ոճիրին յիշողութիւնը ամէնէն տաժանելին է ինծի համար: Այնքան անուշ, մտերիմ էր եւ երջանիկ: Կը սիրէի անդլերէն խօսիլ իրեն հետ, զոր սորված էր Քանատայի եւ Ամերիկայի մէջ »:

Հարցաքննութիւնները անխնայ շարունակուեցան եւ Վայտման խոստովանեցաւ երկրորդ սպանութիւնը, որուն զոհն էր շարժավար մը, Ռուֆիի (7 սեպտեմբեր) : Մարդասպանին վիլլային մէջ գտնուած էր զոհին ինքնաշարժը: «Ծոծրակին պարպեցի ատրճանակը, սպաննեցի, կառքն ալ առի, թուխ ներկեցի եւ թիւը փոխեցի: Վրան 2500 ֆրանք ունէր, այն ալ առի»:

Յետոյ պատմեց երրորդ սպանութիւնը, Ռոժէ Լըպլոն, 25 տարեկան, թատերական գործակալ, որ սպաննուած էր հոկտեմբեր 17ին, եւ իր խակ ինքնաշարժով փոխադրուած Նէօյլի, ուր գտնուեցաւ մէկ օր վերջը: Մարդասպանը զոհին ձգափոկը կապած էր երբ ձերբակալուեցաւ: Այս սպանութենէն ալ 5000 ֆրանք չահած էր :

Եւ վերջապէս չորրորդ սպանութիւնը, որուն զոհը Գերմանացի մըն է, Թրիդ Ֆրոմէր: Մարդասպանը անտարբեր ձեւով մը յայտարարեց թէ զայն սպաննեց, «ոտվհտեւ շատ բան դիտէր»: Իր բանտի ընկերը եղած էր: Սպանութիւնը կատարած էր նոյեմբեր 22ին, մարմինը թաղելով վիլլայի նկուղին մէջ, վեց մառնաչափ խորութեամբ: Մարմինը գտնուեցաւ անաղարտ վիճակի մէջ, ամբողջովին հագուած, բացի ոտքերէն: Անմիջապէս դիակննութիւն կատարուելով, հաստատուեցաւ թէ զնդակը մտած էր աչքէն :

Մարդասպանը ինք անձամբ ցոյց տուաւ թէ Օր. Ժան տը Ռովէնի եւ թէ Ֆրոմէրի թաղուած վայրերը: Բանուորներ վիլլային գաւիթը, սանդուղին տակ փորելով, Շուկէս ոտք խորութեամբ փոսի մը մէջ գտան ամերիկացի աղջկան դիակը, ամբողջովին հագուած, բայց բոլորովին անճանաչելի դարձած: Դիակննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ խեղդուած էր վիզին կապած թաշկինակով: Մարդասպանը գանձած էր աղջկան չէքերուն մէկ մասը, կնոջ մը միջոցաւ, որ կը փնտռուի :

Քննութեանց արդիւնքին համաձայն, Վայտման ընդամէնը 20.000 ֆրանք «չահած է» այս հինգ սպանութիւններէն: Մեղսակիցները կը փնտռուին խստօրէն: Գերմանական թերթերը կը գրեն թէ մարդասպանը Ֆրանքֆորթի մէջ դատապարտուած էր դեռ 16 տարեկանին, գողութեան համար: Փարիզի մէջ ատեն մը թարգման եղած է ցուցահանդէսի այցելուներուն :

Ֆրանկեւռումանական բարեկամութիւն

Արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս չատ կարեւոր խօսակցութիւններ ունեցաւ Ռումանիոյ վարչապետին եւ կառավարութեան անդամներուն հետ: Ռումանիոյ արտաքին նախարարը հացկերոյթ մը սարքեց ի պատիւ իր պաշտօնակիցին եւ այս առթիւ սիրալիր բաժակաճառեր խօսեցան: Ռումանիոյ ներկայացուցիչը չեշտեց թէ Փոքր Համաձայնութիւնը կարեւոր տարր մը կը կազմէ իրենց արտաքին քաղաքականութեան համար: Ցետոյ բացատրեց թէ Ռումանիա եւ Ֆրանսա կատարելապէս համաձայն են արտանց գործակցելու Ազգերու Դաշնակցութեան աշխատանքին: «Մենք, ինչպէս դուք պիտի չարունակենք կուսակից մնալ հաւաքական ապահովութեան, բայց մեր կարծիքով, եթէ այդ վարդապետութիւնը իմաստ մը ունի, կը նշանակէ թէ արեւմտեան Եւրոպայի ապահովութիւնը կարելի չէ անջատել կեդրոնական եւ արեւելեան Եւրոպայի ապահովութենէն: Ռումանիա, ինչպէս Ֆրանսա, հաստատապէս վճռած են չընդունիլ որ եւ է վարդապետական խտրութիւն արտաքին քաղաքականութեան մէջ, որ եւ է միջամտութիւն իւրաքանչիւր երկրի ընտրած ներքին կարգուսարքին մէջ »:

Պ. Իվոն Տէլպոս ալ իր կարգին գոհունակութիւն յայտնելով տիրող համերաշխութեան եւ հաւատարմութեան համար, չեշտեց հաւաքական ապահովութեան եւ Ազգաժողովին զօրացման արժէքը:

*** Պուքրէշի Ֆրնսական դեսպանատան մէջ ալ հացկերոյթ մը սարքուած էր, որուն չհրաւիրուեցաւ Պ. Թիթուլէսքու, Ռումանիոյ արտաքին քաղաքականութեան երբեմնի ամենազօր վարիչը :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒԻԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻն կը հեռագրեն թէ անհետացած է ամերիկացի գրագէտ մը՝ Բոպինսըն, իր կնոջը հետ:—Նովոսիպիրսքի մէջ մահուան դատապարտուեցան ութ հոգի, ամբաստանուած ըլլալով թէ 38.000 անասուն ոչնչացուցած են եւ դաւադրած՝ խորհրդային իշխանութեան դէմ:

ԴՈՒԻՒՕ ՏԻ ՊՈՐԿՈ առջի օր հարցաքննուելով, յայտարարեց թէ որ եւ է մեղսակցութիւն չունի յեղափոխական կոմիտէին կամ զինապահեստներուն հետ, եւ պարզապէս Ջօր. Տիւպնեէօրի կազմած միութեան դրասենեակին վարձքը կը վճարէր :

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԷՕ ՓԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընդ. ֆ. ժողովը 11 դեկտ., շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին իր ակումբին մէջ՝ կարեւոր օրակարգ.

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑի «Զաւարեան» կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Մուրատ», «Մշօ», «Վանեցի» եւ «Սեբաստիացի» խումբերու բոլոր ընկերները 11 դեկտ., շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Թրիմեան» ակումբին մէջ: Ներկայանալ անդամատետրով:

Կահաւոր

ՏԷՍինի կոմիտէն ընդ.ֆ.ժողովի կը հրաւիրէ «Մուրատ» եւ «Կորիւն» խումբերու ընկերները Շաբաթ, 11 դեկտ., երեկոյեան ժամը 8ին սովորական տեղը:

Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հ. Ց. Դ. Արեւմտ. Եւր. կ. կոմիտէն ողբացեալ Ընկ. Ս. Սասունեան երեքերական մահուան տարելիցին առթիւ (7 Դեկտ.) կազմակերպած է այցելութիւն մը անոր գերեզմանին վրայ յառաջիկայ կիրակի, 12 Դեկտեմբեր:

Կը հրաւիրուին ընկերները համախմբուիլ նոյն օրը առտուան ժամը 10ին Փորթ տ'Օրլէանի մէթրոյին առջեւ:

×

Համազգային Ընկերութեան Ֆրանսայի կեդր. վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր տարաբախտ դեր-նախագահին՝ Սեդրակ Սասունեան մահուան տարելիցին առթիւ կազմակերպած է այդ մը իր գերեզմանին:

Կը խնդրէ Համազգայինի բոլոր անդամներէն, ինչպէս նաեւ կուսակցական ընկերներէն. նաեւ իր բարեկամներէն եւ համակիրներէն ներկայ ըլլալ սոյն յարգանքի ցոյցին:

Ժամադրութեան վայր. յառաջիկայ Դեկտ. 12ի կիրակի առտուան ժամը 10ին, մէթրօ Փորթ տ'Օրլէանի առջեւ, երթալու համար Պանեէօի գերեզմանատունը: Կը խնդրուի ճիշդ ժամուն ներկայ ըլլալ:

Ընկերատիրական խնջոյք

ԱՌՆՈՒՎԻԼի ՀԱՐԴԱՆ ԵՆԹԱԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

11 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7—12

Պ. Ն. Նիկողոսեանի սրճարանը, Առնուվիլ:

Կը խօսի Ընկ. Լ. ՁՈՐՄԻՄԵԱՆ Հայաստանի եւ գաղութահայութեան մասին: Մասնակցութեան համար 10 ֆր:

Թատերական ներկայացում

Կաեմակերպուած Հ. Ց. Դ. Սէնթ Անթուանի «Ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի կողմէ եւ հովանաւորութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի:

12 դեկտ., կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին ՀԱ ՎԻՍՏ ԷՐՄԻԹԱԺի սրահին մէջ:

Շանթ թատերախումբը կը ներկայացնէ ՀԱՆԱՊՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԸ

Մուտք 4 ֆրանք

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDESի շքեղ սրահներուն մէջ

22 Avenue de l'Opéra (Métro: Pyramides)

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Հանրածանօթ Orchestre PIZARRO

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Հ. Ց. Դ. Պատանեկան Միութեան Սէն Լուի Մասնաճիւղի «Փոթորիկ» եւ «Կայծակ» խումբերուն ժողովները տեղի կ'ունենան երեկոյեան ժամը 8ին, առաջինը՝ 14 Դեկտ. Երեքշաբթի, երկրորդը 15 Դեկտ. Չորեքշաբթի :

Զ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Փարիզի Մասնաճիւղին Ընդհ. ժողովը 13 դեկտ.ի երեկոյ ժամը 9ին Café Cadetի վերնայարկը, Մէթրօ Քաստէ: Օրակարգ՝ 1) Ձեկոյց Ընկ. Արսէն Պալիկեանի կողմէ Հարաւ Ամերիկայի Մասնաճիւղերուն գործունէութեան մասին (դեռ նոր ժամանած Պուէնոս Այրէսէն): 2) Ձեկոյց Շ. Նարդունիի կողմէ Ֆրանսայի գաւառական Մասնաճիւղերուն գործունէութեան մասին: Կը հրաւիրուին ընկերները անխտիր:

Ֆ. Կ. ՀԱԶԻ Փարիզի Մասնաճիւղը Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամուհիները այս Շաբաթ օր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 8 Ռիւ Ֆօսիւէ, Փարիզ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի տիկին Խոսրիկ Գուլումճեան եւ զաւակունք եւ Պ. Հրանտ եւ Մարսէլ Գուլումճեան կը ծանուցանեն թէ 12 Դեկտ. կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժոն, տեղի պիտի ունենայ հոգեհանդիստ իրենց մօր՝ Տիկին Վարդուհի Գուլումճեանի մահուան (որ տեղի ունեցաւ Նիս Եորքի մէջ) քառասունքին առթիւ: Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Այրի Տիկին Զալուքէրեան եւ Հայթայեան ընտանիքը կը ծանուցանեն թէ 12 Դեկտ. կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Փարիզի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցիին մէջ, 10 bis Rue Thouin— Փարիզ (5) տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգիստ - պատարագ ողբացեալ Բովհաննէս Զալուքէրեանի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԿՈՑԹ

Փարիզի Հար. Շրջանի Ցառաջդիմասիրաց Միութեան կողմէ իր վարժարանի սրահին մէջ

11 Դեկտ. Շբ. գիշեր, ժամը 9ին կը խօսի՝ ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

Նիւթ՝ ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆը

Պիտի ըլլան արտասանութիւններ

Մուտքը ազատ է

Կը հրաւիրուի գաղութիս երկսեռ հասարակութիւնը, մանաւանդ նոր սերունդը :

ԵՌԱՇԱԲԹԱԿԱՆ

Ամէն կիրակի առտու ժամը 10ին Սէն Լուի Մասնաճիւղի «Փոթորիկ» եւ «Կայծակ» խումբերուն ժողովները տեղի կ'ունենան երեկոյեան ժամը 8ին, առաջինը՝ 14 Դեկտ. Երեքշաբթի, երկրորդը 15 Դեկտ. Չորեքշաբթի :

ԵԱՐԱՆԿԱՐ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ, 8 Ռիւ լ'Էքքիփս կը ցուցադրուին հայերէն տառերով ՄԻՇԻԼ ՍՏՐՕԿՕՖ եւ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻԴ: Երաժշտութիւնը դասաւորուած Պ. Ժագ Տէրտէրեանէ:

Մուտքի գինը՝ 2.50 ֆր., փոքրիկներու համար 1 ֆր.:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ ՎԱՀԱՆՍԻ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՁՈՐ. Կ. ՀԱԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

13 դեկտ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Ց. Դ. «Ս ամանօր» ակումբը կը խօսի Պ. Թ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ (Լիոնէն)

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, նուագ. պար, արտ. ասմունքներ:

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՑՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

11 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

8 RUE BOSSUETի շքեղ սրահներուն մէջ, Փարիզ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Արտասանութիւն, երգ, պար եւ անակնկալներ: Կը նուագէ ԵՔՐԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԸ դեկավարութեամբ Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆի, ճոխ պիւֆէ-ժողովրդական գիներով:

Մուտք այրերու 7.50 ֆր., կիներու 5 ֆր.:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՑ ԱՐՇԻի ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը

12 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30

19 RUE DE LA POMPE մէթրօ La Muette

Հաճելի ժամանց, անշնդհատ պար՝ մասնակցութեամբ անուանի օրքէսթրը HARRY WARLEMի. Գիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Գեղարուեստական բաժին՝ Օր. ՆԵՎԻ ՇԵՐՈՒԿԵԱՆ (պար), Օր. ԱՆԺԷԼ ՆԻԶԱՄԵԱՆ (դաշնակ), Օր. Ս. ԷԼՄԱՍԵԱՆ (արտասանութիւն), Օր. Մ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ), Օր. Ճանպազ (դաշնակ):

Մուտք՝ 7 ֆր. 50

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ցատար գրամներու փոփոխութիւն, ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: Կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ՀԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,

Դերասանուհի Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը,

RUE GEOFFROY - MARIE, Paris

Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation „TRÉVISE"

Իր անմահական սուրճով

Café "HAREM„

En réclame 125 ԿՐԱՄԸ 2fr.25

Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանները տիր նպարեղէններու

5 ԱՒՐ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Հեռաձայնով ապսպրանքներ կը դրկուին իսկոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

"ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անհարդահարելի: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ճիւթով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ցունուար 1էն սկսեալ կը դադրեցնենք մեր նոր արժեցուցակը անդլիական, Ֆրանսական եւ չեխօսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, Քրիքօթաժի, զուլպաներու եւլն. իմաստ:

Ամենալաւ ապրանքներ քացառաբար ձեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal գիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

Փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃՐԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Ազնիւ եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesm PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Ամերիկա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԿԻՐԱԿԻ 12 ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ DIMANCHE 12 DECEMBRE 1937

Ամ. ՀԱՅՐԻ — 13e Année No. 3601

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՕՒ ԽՕՍՔ

ՎԱՅ ԲԱՐԱԿ ՄԱՆՈՂԻՆ...

Ցաճախ կը փորձուինք հարցնել մենք մեզի.— Այս ժողովուրդը երէ՞կ աւելի գիտակից էր իր կացութեան, թէ այսօր :

Երէ՞կ, երբ իր հողին վրայ կը գտնուէր, բայց միշտ ենթակայ զարհուրելի փորձանքներու, թէ այսօր, երբ նետուած է լայնծուն պողոտաներու վրայ, թէեւ ազատ՝ ջարդի ու աւարի դասական վտանգներէն :

Կը հարցնենք եւ կ'անճրկինք, բուն պատասխանը գտնելու համար :

Անշուշտ չոր ու ցամաք նախադասութիւն մը պիտի չըլլար մեր փնտռած պատասխանը, քանի որ լեռ ու ծով փռուած է երէկուան եւ այսօրուան միջեւ: Ոչ միայն աշխարհագրութեամբ, այլեւ պատմութեամբ: Եւ յետոյ, աշխարհասասան, փոթորիկ մը ձգած ենք մեր ետին,— պատերազմ եւ հայացինջ սարսափներ... Այն - պէս որ, չատ ալ պարզ չեն բաղդատութեան պարագաները :

Արդ, եթէ չատ հեռուները զացած պիտի ըլլայինք, փնտռելով դրուած հարցին բուն պատասխանը, փորձենք պտտիլ անոր բո - լորտիքը :

Այդքանն անգամ կը բաւէ, յանգելու համար տխուր կամ լուսաւոր եզրակացութեանց: Աւելի յաճախ տխուր, քան լուսաւոր :

Այսպէս, կը թուի թէ երէկ աւելի դիւրաւ կը հասկնայինք ի - բար, քան թէ այսօր :

Այն ատեն ալ ունէինք բուռն, կրքոտ, նոյնիսկ վայրենաբա - րոյ վէճեր ու պայքարներ, քաղաքական, կուսակցական, խմբակ - ցական, մինչեւ անգամ դասակարգային դետնի վրայ: Գաղափարա - կան պայքարին հետ մէկտեղ, անոր վերեւ, անոր չուրջը կը մըզ - ուէր ամբոխային, խուժանավարական խաչակրութիւնը: Մեծ մասով անհատներու կամ խմբակներու կողմէ, որոնք անընդու - նակ՝ որ եւ է գործ արտադրելու, իրենց գոյութիւնը կ'արդարա - ցնէին աղմկելով, պղտորելով, ճեղքելով, կեր ճարելով ամբո - խին:

Բայց, երբ վտանգի մը հոտը կ'առնուէր — եւ անպակաս էին խանգները — մարդիկ ձեւեր կը գտնէին իրարու մօտենալու, գո - նէ իրար ըմբռնելու: Եւ, եթէ ընդհանուր համերաշխութիւն ալ չգոյանար, մթնոլորտը կը նօսրանար, խորհրդակցութեան, գոր - ծակցութեան եղանակներ, գետիններ կը գտնուէին :

Կը թուի թէ այսօր զրկուած ենք այդ մխիթարութենէն :

Թաւալելով, շլմորելով սանձարձակ ազատութեան մը յոր - ձանքին մէջ, կը թուի թէ այսօր չատ աւելի հեռացած ենք փոխա - դարձ հասկացողութեան մը տրամադրութիւններէն: Կրնայինք ը - սել տակաւին,— հետզհետէ կը կորսնցնենք մեր վիճակին գիտակ - ցութիւնն անգամ :

Գրիչ եւ թուղթ, վարձու սրահ մը եւ ճառ,— ո՞վ կրնայ բռնել ձեռքէդ: Թխէ՛, մրոտէ՛, չռնդալից կանչեր արձակէ եւ հէքեաթ - ներ հիւսէ,— ո՞վ կրնայ խառնուիլ: Մինչեւ անգամ օրուան ան - ցուդարձը, ամէն օր աչքիդ առջեւ պարզուած ողբերգութիւնը վեր ի վայր չըլէ, պարտկէ՛, խեղաթիւրէ, քայքայումը ներկայացուր իբրեւ աննախընթաց վերածնութիւն, համատարած հալածանքը՝ իբրեւ օրհնութիւն, գլխատումը՝ իբրեւ պակում, — որո՞ւ հոգ: Աշխարհը չատ լայն է, մարդոց յիշողութիւնը կարճ, կեան - քը սրընթաց ...

Գաղութները կ'այլասերի՞ն,— պատասխանատուն ես չեմ, դուն ես :

Հայաստանի ղեկավարութիւնը կ'անճիտե՞ն, երկիրը ծաղ - րանկարի՞ կը վերածուի իր քաղաքական — պետական կազմով,— չատ լաւ կ'ընեն, կեցցէ՛ Սթալին:

Ամբողջ գրական սերունդ մը սեւ ցանկին անցած, անյայտ ճա - կատագրի՞ մը մատնուած է բռնութեամբ, խարդախութեամբ, մատնութեամբ եւ բարբարոսութեամբ,— ոչինչ, եղած չէ եւ չկայ որ եւ է իշխանութիւն որ աւելի արդար ըլլայ քան խորհրդային կառավարութիւնը :

Եւ այսպէս բոլոր ճակատներուն վրայ: Բոլոր ասպարէզնե - րուն մէջ: Նոյնիսկ եթէ քարերն աղաղակեն, եւ կալանաւորներուն ուրուականները երեւան մեր գլխուն վերեւ :

Այս անէծքը դժուար էր երեւակայել երէկ: Այսօր չատ հա - արարակ իրականութիւն մըն է, տեսանելի եւ չօչափելի :

Ատոր համար ալ, ամէնէն վրդովիչ իրողութիւնն իսկ անզօր կը մնայ, քիչ - չատ պատասխանատու մարդիկ, խմբակցութիւններ կամ կուսակցութիւններ մէկ սեղանի չուրջը համախմբելու հա - մար :

Աւելի հզօրներ, աւելի բախտաւորներ, ահեղ դիկտատուրա - ներ կամ ժողովրդապետութիւններ անհրաժեշտ կը գտնեն, ելքեր կը գտնեն, միացեալ ճակատ կազմելու համար: Աշխարհ կը դա - րաւոր յորձանքներու, հրաբուխներու վրայ, որոնց խուժումը, որքան ալ կրնան մեզ ալ քշել տանիլ,— ոչինչ, մենք անելիք չու - նինք. նստինք պատուհանին առջեւ, քար նետենք անցնող դարձո - ղին գլխուն, կամ փառաբանութեան տաղեր հիւսենք :

Ցո՛ւրտ հով մը փչեց դուրսէն, հով մը օտարոտի, եւ մարդիկ սկսան անճանաչելի դառնալ, ժխտելով, պղծելով ամէն սրբու - թիւն, ծաղրելով ամէնէն անվիճելի ճշմարտութիւնները:

Որչա՜ք մը մահաչունչ, որ կը սպառնայ հետզհետէ ցամքե - ցնել խանդավառութեան, ներշնչման, գործունէութեան բոլոր ազ - բիւրները:

Բայց ոչ. այս յոռետեսութեան չէր որ կ'ուզէինք յանգիլ, վերլուծելով ընդհանուր երեւոյթի մը մէկ երեսը միայն:

Թող այս համարուի ազդանշան մը, իր խորագրովն իսկ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՊԻՏԻ ՍՊԱՆՆԷի՞Ն

Դաւադրութիւն մը Փրակայի մէջ

Ազգահովութեան Տեսչութիւնը երեւան հանեց դաւադրութիւն մը, որուն համաձայն Փրակայի մէջ պիտի սպաննուէր Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Պ. Իվոն Տէլպոս:

Քանի մը չաբաթ առաջ, Ֆրանքեւպելժիական սահմանին վրայ կը ձեր - բակալուէր Հունգարացի մը, Քոլոման Պուտայ, նախկին փաստաբան, վտար - ուած Փէշթայի փաստաբանական միութենէն: Ոստիկանութիւնը զայն կը հե - տապնդէր իրրեւ վտանգաւոր ահաբեկիչ մը եւ իրրեւ հաւանական հեղինակը երկու յեղափոխական ձեռնարկներու, մէկը՝ ուղղուած Վիչիննայի հունգարա - կան դեսպանատան դէմ, միւսը՝ Աղգաժողովի հունգարական պատուիրակու - թեան դէմ: Իր պայուսակին մէջ գտնուեցան սեւ թաւիչէ դիմակ մը եւ զանա - զան կասկածելի թուղթեր :

Շատ չանցած աւելի հետաքրքրական յայտնութիւններ եղան: Մինչ Պու - տայ բանտարկուած կը մնար Վալէնսիէնի մէջ, քննութեան տակ առնուեցան իր թղթակցութիւնները: Նախ այդ քաղաքի նամակատան մէջ բռնուեցաւ ծած - կագիր նամակ մը, որ իրեն ուղղուած էր ահաբեկչական կազմակերպութեան մը կողմէ: Ցետոյ ուրիշ նամակներ ալ բռնուեցան Վալէնսիէնի մօտ, Սէնթ - Ամանի, ինչպէս եւ Անվէրսի մէջ: Այս բոլոր թուղթերը զրկուեցան Ազգահովու - թեան Տեսչութեան, բայց թարգմանութիւնը դժուար ըլլալով, այս օրերս միայն լրացաւ :

Համաձայն թերթերու տեղեկութեանց, այդ ծածկագիրները կը պարու - նակէին մահափորձ մը՝ Պ. Իվոն Տէլպոսի դէմ: Արտաքին նախարարը պիտի սպաննուէր Փրակայէն անցած ատեն: Մահափորձ մըն ալ սարքուած էր Ա - ժերիոյ կառավարիչին՝ Պ. Պոյի դէմ:

Նամակներէն մէկուն մէջ Հունգարացին ստիպողաբար զրամ կը պահան - ջէր, գլուխ հանելու համար մահափորձը :

Այս յայտնութենէն վրայ, անմիջապէս ձերբակալման հրամանագիր հան - ուեցաւ վեց ահաբեկիչներու դէմ, որոնք կը կարծուի թէ Ֆրանսա կը գըտ - նուին:

Հունգարացի փաստաբանը վերաքննութեան դիմած էր, 15 օր բանտար - կութեան դատապարտուած ըլլալով, իբրեւ անօստող վտարման վճիռի մը:

Միւս կողմէ Փէշթայի ոստիկանութիւնը կը ծանուցանէ թէ քանի մը չա - բաթ առաջ ձերբակալուած է խարեբայ մը, որ կը ճանչնար Հունգարացի Քո - լոմանը, բայց այս ձերբակալութիւնը կապ չունի ահաբեկչական դործի մը հետ :

Երկու նոր դաւադիրներ ալ ձերբակալուեցան

Ազգահովութեան Տեսչութիւնը ձերբակալեց երկու ամբաստանեալներ, ո - րոնք Փարիզի դաւադրական կազմակերպութեան վարիչներէն կը համարուին: Մէկը Ճարտարգէտ մըն է, Շարլ Թրնայլ, որուն եղբայրը բանտարկուած է արդէն, իսկ միւսը՝ գործարանատէր մը, Ֆրանսուա Մարիուս Մէթէնիէ: Եր - կուքն ալ փախստական վիճակ ունէին չաբաթներէ ի վեր, եւ զանազան պան - դոկներու մէջ կ'անցընէին գիշերը, երբ երեւան հանուեցաւ գաղտնի կոմիտէն: Երբ ձերբակալուեցան, մեծ քանակութեամբ զուիցերիական ֆրանքներ գըտ - նուեցան: Ենթադրուեցաւ թէ նպաստաւոր առիթի մը կը սպասէին, Զուիցե - րիա փախչելու համար :

Ոստիկանութիւնը մեծ կարեւորութիւն կուտայ այս ձերբակալութեանց: Կ'ենթադրուի թէ Մէթէնիէ ստանձնած էր զէնքի եւ պայթուցիկներու մթեր - ման կազմակերպութիւնը, իսկ միւսը կառքեր կը ճարէր գաղտնի կոմիտէին : Մէթէնիէ բանտարկեալ Էօժէն Տըլոնքլի ալ բազուկը եղած է, համաձայն ոս - տիկանական քննութեանց եւ իրրեւ միջնորդ կը ծառայէր անոնց որ դրամ կը ճարէին դաւադրական կազմակերպութեան համար: Ոստիկանութիւնը կը յու - սայ երեւան հանել դրամ ճարողները: Մէթէնիէի հարցաքննութեամբ: Այս վերջինը փարթամ յարկաբաժին մը ունէր Փարիզի մէջ, ամսական 3000 Ֆր. վարձքով :

Երկու ամբաստանեալները ձերբակալուեցան երբ դուրս կ'ելլէին ճա - շարանէ մը: Իրենց վրայ գտնուեցաւ 20.000 ֆրանսական եւ 10.000 զուիցերիա - կան ֆրանք :

**** Առջի օր հարցաքննուեցաւ կասթօն Փիւշրոս, վարիչը Ռիվէոտա փողոցի հիւրանոցին, որուն գետնայարկին մէջ մեծ քանակութեամբ զէնք եւ պայթու - ցիկ բռնուած էր: Մարդը պատմեց.*

— Նախապէս մեր մատանը վերածեր էի պատսպարանի մը՝ օդանաւային յարձակումներու դէմ: Ադդ մը հրատարակել տուած էի, կառատունս վարձու տալու համար եւ գործ ունէայ Տիւբէն անուն մարդու մը հետ, որ մտերմա - նալով ինծի առաջարկեց անդամագրուիլ հակաբոլշեւիկ խմբակցութեան մը: Հաւանեցայ եւ երդում ըրի նկուղի մը մէջ որուն հասցէն չեմ դիտեր : Այնտեղ ոտքի կեցեր էին երեք հոգի, սեղանի մը եւրն որ ծածկուած էր հոսպոյն գրօ - չով եւ որուն վրայ աշտանակ մը զրուած էր: Համաձայնեցանք որ մատանս վերածուի հրամանատարական դիրքի մը, վարելու համար դիմադրութիւնը՝ համայնավարական գրոհի մը պարագային: Ես էի որ չինեցի կողմ մուտքը եւ պատին մէջ բացուած ոլորուն դուռը: Բայց, կառատունս եւ մատանը վարձու տալէ վերջ, այլեւս հոն չգացի եւ չեմ կարծեր թէ զէնքեր կը մթերեն հոն: Ա - մէնէն առաջ ես ինքս զարմացայ: Ամսական վարձքը 1000 ֆրանք էր եւ կանո - նաւորապէս կը վճարուէր Պ. Անոի Տըլոնքլի կողմէ, որ ինծի տուած էր Կրօ - սէ անունը:

**** Երեսփոխան Շաթօ հարցապնդում մը յանձնեց երեսփ. ժողովին, պա - հանջելով ամբողջական լուսաբանութիւններ տալ գաղտնի կոմիտէի գործերուն եւ ոստիկանական հետապնդումներու մասին եւ գերագոյն տեսանին յանձնել ամբաստանեալները:*

— • —

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ վերջացուցած ըլլալով Պուքրէշի այցելութիւնը, մեկնեցաւ Պելկրատ, ուր եւս պիտի մնայ քանի մը օր :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՎԵՐՋԱՑԱ՞Ւ ...

— « Լուսադէմին»ը հատաւ, ո՞ւր է շարունակութիւնը :

— Շարունակութիւն չկայ, վերջա - ցաւ :

— Ի՞նչպէս թէ վերջացաւ, մեր շա - րածը Ա. հատորն էր, դեռ երկրորդն ալ կայ :

— Երկրորդը չկայ :

— Ի՞նչու բերել չէք տուած :

— Չկայ որ բերենք, կարծեմ կէս մնացած է :

Աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր վար - ժուած՝ յաջորդ օրուան թերթին շար - ունակը Մալխասի «Զարթօնք»ով եւ սպա «Լուսադէմին»ով սկսելու, գրա - շարը դժուարաւ համակերպեցաւ ու - րիշ նիւթ մը շարելու :

Անդիէն՝ «վարչապետ»ը.

— Հապա ընթերցողներո՞ւն ի՛նչ պիտի ըսենք...

— Ի՞նչ կրնանք ընել. քանի մը օր կը տրտնջան, յետոյ կը մոռնան :

— Ժամանակին գրելու էիր Մալ - խասին, իրեն ալ մեղ է, գործին ալ :

— Դու միայն կաս յերուսաղէմ: Մարդը գրիչը շատոնց մէկդի նետած եւ ամերիկեան բաղամ մը բաշուած, «կով եւ խոզ կը պահէ», իր իսկ բա - ռերով: Գիտեմ որ տակաւին ուրիշ ծրագիրներ, ինչպէս եւ ձեռագիրներ ունի, բայց առ այժմ չուզեր գրական - ութեամբ զբաղիլ: Անցեալ տարի կ'ը - սէր թէ պիտի գրէ նոր հատոր մը՝ Ա - ռիւծ Գետոյի մասին, ապա պիտի լրա - ցնէ « Լուսադէմին »ը, եւ տակաւին երկու հատոր ալ ծրագրած է Պուլոյ յեղափոխական անցքերու մասին, բայց, ա՛լ սիրտ չունի գրիչ շարժելու: Ամէն պարագայի մէջ, հարկ է երկար սպասել, որ եւ է նոր վէպ ստանալու համար Մալխասէն :

— Չեղա՛ւ, չեղաւ, առաջուընէ մը - տածելու էիր :

Խօսք մը թռաւ բերնէս .

— Ջուրը ջաղացէր տարեր է...

×

Արդարեւ, անօրինակ խանդավա - ռութիւն ստեղծեցին «Զարթօնք»ն ու « Լուսադէմին»ը: Մարդիկ որ հայե - րէն թերթի գոյութիւնն իսկ մոռցեր էին, վարժուեցան կարդալու, « Զար - թօնք»ի միջոցաւ: Մանուկներ անգամ վարակուեր էին, շնորհիւ հայրենա - սէր ծնողներու: Եւ շարունակ «Ցա - ռաջ»ի հին թիւեր կը պահանջուին, թերթօնի պակասները լրացնելու հա - մար :

Եւ ամէնուն բերանն են գլխաւոր հե - րոսները,— Լեւոն, վահէ, Սօնիա, Ա - ռիւծ Գետ, Թօփալ Ստեփանոյ, բժիշկ Զախարով :

— Իրա՞ւ է որ Լեւոնը ողջ է :

— Ի վերջոյ ի՞նչ կ'ըլլայ Առիւծ Գե - տոն...

Անշուշտ միայն մօտաւոր անցեալի փոթորիկները, յեղափոխական պե - կոծութիւնները ու անմոռանալի հերոսնե - րու բաղագործութիւնները չէին որ հեւ ի հեւ կարդալ, գոց ընել կուտային « Զարթօնք »ը եւ « Լուսադէմին »ը :

Մալխաս, միշտ մերժելով գրագէտի յաւակնութիւնները, գաղտնիքն ունի ստեղծելու կենդանի տիպարներ, հա - րազատ շունչ, կերպարանք, դիմագիծ տալու անոնց, ինչպէս գոյն եւ օդ՝ միջավայրին :

Ան կը գրէ աննկիզ, նոյնիսկ ան - փոյթ,— եւ միշտ ալ կը խնդրէ որ չդպչինք իր « հայհոյա»ին :

Եւ սակայն, ի՜նչ բնականութեամբ կը հոսին պատկերներն ու դէպքերը, անհատներն ու բազմութիւնները, զու - գընթաց՝ ժամանակակից պատմու - թեան հետ, կազմելով ամբողջական համայնապատկեր մը, շարժուն եւ պսպղուն :

— Միջոց մը չկա՞յ մղելու որ շա - րունակէ :

— Ես կը կարծեմ թէ ուզէ ալ, չի կրնար կէս ձգել: Այլապէս, ամէնէն առաջ Առիւծ Գետոն պիտի ծառանայ իրեն դէմ, բանալով օրհնեալ բերա - նը.

—Մալխաս, ախպեր, մէկը որ ուխտ կատարէ, ու վերջէն ուխտը աւրէ... եանի... Վ.Ա.Հէ

ՍԷՆ ՔԼՈՒԻ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ՀՐԷՁԸ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԵՂՍԱԿԻՑՆԵՐ ԱԼ ՈՒՆԻ

Երկու արհեստարդներ եւ աղջիկ մը անձնասուր եղան

Ուրիշ սպաւութիւնների՞ ալ կատարուած են

Ոստիկանութիւնը չարունակելով հետապնդումներն ու հարցաքննութիւն - ները, հաստատեց թէ հինդ սպանութեանց հեղինակը, Էօժէն Վայտման, մի - նակ չէր, այլ ունէր ուրիշ մեղսակիցներ: Այս վերջիններէն երեքին անունները ճշդուած ըլլալով, երբ կը հետապնդուէին Նանթուայի մէջ (Էն), անհետա - ցան: Բայց ի վերջոյ երեքն ալ գաղին անձնասուր եղան :

Ամբաստանեալներէն մէկն է Ռոժէ Միլիօն, 26 տարեկան, միւսը՝ կին մը, Ռընէ Թրիքօ, այլ անուամբ Քօլէթ, 27 տարեկան, երրորդը՝ Ժան Պլան, 26 տարեկան: Կ'ըսուի թէ՝ երեքը միասին պատրաստուած էին Զուիցերիա անց - նելու: Երբ իմացան որ ճամբան փակուած է, Փարիզ վերադարձան եւ անձ - նատուր եղան, ընկերակցութեամբ իրենց փաստաբաններուն: Ժան Պլան հա - րուստ ընտանիքի մը զաւակն ըլլալով, մայրը 100.000 ֆրանք երաշխաւորու - թիւն առաջարկեց, ազատ արձակելու համար: Պատմեց թէ Միլիօնը ճանչցած էր 1932ին, երբ միասին զինուոր էին: Ոստովանեցաւ թէ 13.000 ֆրանք փոխ տուած է Վայտմանի, վարձելու համար Լա Սէլ - Սէն - Քլուի վիլլան, ուր եր - կու ամիս վերջը պիտի սպաննուէր եւ թաղուէր ամերիկացի պարուհին՝ Օր. Ժան տը Քովէն: Ինք, Միլիօնը եւ Քօլէթը Նանթուա գացեր էին քանի մը չա - բաթ առաջ, գործ մը հաստատելու համար: Պնդեց թէ որ եւ է բան չի դիտեր Վայտմանի գործած ոճիրներու մասին:

Միլիօն եւ Քօլէթ ալ մերժեցին որ եւ է մեղսակցութիւն կատարուած սպանութեանց մէջ. բայց Միլիօն ի վերջոյ խուստովանեցաւ թէ ինք ներկայ էր Սէլ - Սէն - Քլուի վիլլային մէջ, երբ Վայտման զարկաւ սպանելց Նէօյիի թատերական գործակալը, Ռոժէ Լըպլօն եւ թէ մարեցաւ այս տեսարանին առջեւ :

Վերոյիշեալ ոստիկանութեան քննութիւնները կը հաստատեն թէ Միլիօն յա - ճախ Վայտմանի վիլլան կ'երթար կնոջ մը հետ, թէ մեծ ազդեցութիւն ունէր Գերմանացիին վրայ որ «մանուկ մըն էր իր ձեռքին մէջ»: Կը կարծուի թէ հինգ սպանութիւններէն առնուազն երկուքը կանխաս ծրագրուած էին մանաւոր ուշադրութեամբ: Հիմա ոստիկանութիւնը կը ջանայ ապացուցանել թէ Մի - լիօնն էր բուն վարիչ ուղեղը: Այս մարդուն համար կ'ըսեն թէ ընդունակ է ամէն բանի, կը բաւէ որ դրամ ելլէ: Փարթամ զբօսարաններ եւ հիւրանոցներ կը յաճախէր Օփերայի եւ Շան ղ'Էլիզէի վրայ եւ կը պարծենար իր ոճրագոր -

(Յաւելեալ շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՀՈՒՅՍԻՍԱՀԱՅ

(ՎԱՂ ՁԻՎԱՆԿԱՐԱՑ ԿԱՊԻՏԱՆ)

Ինչո՞ւ համար Ալիքսանդր Ալիքսանդրովիչ Ռոստոմով, որ ամբողջ տասնհինգ տարի ծառայած էր ռուսական բանակում

ԻՆՉ ՊԱՏԱՀԵՑԱՎ ՊԱՐՈՆ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻՆ ՀՅՈՒՅՍԻՍԱՅԻՆ ՊՈՒՏԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

>>>> • <<<<

— Ու բաւական ուշ ծնած էիր դուն, որ քեզ հետ ես ալ մի քանի տարի աշխատած ըլլայի, մանաւանդ որ ես ալ Ֆրանսայէն հեռացած եմ, ինչպէս գիտես, ու ես ալ կրնայի քեզի օգնել, որ պզտիկ մը ինձի համար ալ ըլլայ։ Ես ալ ինչպէս դուն, ֆրանսական պատերազմին մասնակցեցայ, բայց ինձ համար ան ուրիշ նպատակ մը ունէր

Ծական չահատակութիւններով :

Գալով Քոլէթի, ամուսնացած կին մըն է, թէեւ կ'ապրէր Մելիօնի եւ Պլանի հետ՝ իր բուն գերը չէ ճշդուած տակաւին :

Ոստիկանութիւնը կը կասկածի թէ ուրիշ սպանութիւններ ալ գործուած են : Վիլլային մէջ կատարուած մանրակրկիտ խուզարկութեանց ընթացքին, երեւան հանուեցան ոչ միայն բաղմաթիւ կասկածելի առարկաներ, այլեւ չորս մեծ պայուսակներ, որոնց մէջ կը գտնուէին կնոջական զգեստներ — վերարկու, չրջազգեստ, մուշտակ, ձեռնոցներ, ներքին ճերմակեղէններ, եւ քանի մը ինքնութեան թուղթեր՝ հետեւեալ անուններով — Ժանին, Քարօլին, Ժոզէֆին :

*** Վայրման կրկին եւ կրկին հարցաքննուելով, հետեւեալ ձեւով պատմեց ամբիկացի օրիորդին սպանութիւնը .

— Զայն տեսայ Ամպասատէօրի գահլիճին մէջ : Անգլերէն թերթեր կը կարդար : Մօտեցայ եւ սկսանք խօսիլ : Զգացի որ լաւ տպաւորութիւն կրած է ինձմէ եւ ընդունեց ժամադրութիւնս, 23 յուլիսին, հիւրանոցին մէջ : Յետոյ հաւանեցաւ գալ նաեւ իմ վիլլաս, Սէն Քլու : Բայց ճամբայ ելլելէ առաջ յայտնեց թէ ստիպուած է երթալ հագուստները փոխել եւ լուր տալ մօրաքրոջը : Այդ օրը կառախումբ նստանք Սէն Լազարէն եւ Սէլ - Սէն Քլու հասանք ժամը 4ին : Կառարելապէս վստահ էր եւ տունէն ներս մտաւ առանց վարանելու : Պոթ - թեցանք պարտէզին մէջ, ծխեցինք եւ կաթ խմեցինք : Մեծապէս ազդուած էր պատմածներէս եւ պատրաստուեցաւ մեկնելու : Արդէն դրած էր գլխարկն ու ձեռնոցները : Չեմ գիտեր ի՛նչպէս եղաւ, սկսայ ձեռքերովս խեղդել աղջիկը, երբ կ'ուզէր մեկնիլ : Տեսնելով որ ձեռքերս չեն բաւեր, թաշկինակ մըն ալ գործածեցի, եւ երբ բաղմոցին վրայ կ'իյնար, սրբիչ մը թխեցի բերանը, որպէսզի ձայն չհանէ » :

Սպանութիւնը կատարուած է իրիկուան ժամը 6ին : Երեք օր վերջը, Մելիօն հեռաձայնով 500 տոլար փրկանք կը պահանջէ աղջկան մօրաքոյրէն :

Կը կարծուի թէ դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ գարնան :

100,000 Զինուցիներ պատրաստ ձեռնելու

Ճափոնական հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նոյեմբերի 18 դուռներէն չորս խորտակուած ըլլալով, զօրքը ներս մտած է արդէն եւ կը կռուի ամբողջ քաղաքին գրաւման համար : Կոկորդ կոկորդի կռիւներ կը մղուին քաղաքին փողոցներուն մէջ : Հեռագրի մը համաձայն, 100.000 Զինուցիներ ուխտած են մեռնիլ, քաղաքին պաշտպանութեան համար : Թէեւ չինական ամրութիւնները զինուորական արժէք չունին եւ ի վերջոյ պիտի խորտակուին Ճափոնի ահարկու սպառազինութեանց առջեւ, բայց եւ այնպէս Զինուցիները կը կռուին կատաղօրէն : Ճափոնցիները կը կարծեն թէ միայն 20.000 զինուորներ կը պաշտպանեն Նանքինը եւ թէ քաղաքին անկումը քանի մը օրուան խընդիր է :

Ընդհ. յարձակողականը սկսաւ ուրբաթ ժամը 1.30ին, վերջնագրին լրացումէն ճիշդ կէս ժամ վերջը : Օդանաւեր, հրասայլեր եւ թնդանօթներ չարժման մէջ դրուեցան միեւնոյն ատեն, մինչ հետեւակազօրքը գրոհ կուտար սուիններով, քաղաքին 18 դուռներուն առջեւ : Այս գրոհի ընթացքին էր որ խորտակուեցան չորս դուռներ : Չինական 300.000նոց բանակին մէկ մասը, քաշուած է ուրիչ դիրքեր : Ճակատամարտը կատաղութեան հասաւ իրիկուան դէմ, երբ ամբողջ քաղաքը իր շրջաններով կը դղրդար թնդանօթներու կրակին տակ : Պատնէշներ կազմուած են փողոցներուն մէջ եւ իրական կռիւ մըն է որ տեղի կ'ունենայ :

Վերջին լուրերու համաձայն, Ճափոնցիները յաջողած են գրաւել կամ խորտակել ուրիչ երկու դուռներ, որոնք կը տանին քաղաքին ամէնէն բազմամարդ թաղերը :

—o·o—

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ահաբեկչական գործունէութեան մասին կատարուած քննութիւնները կը հաստատեն թէ երկու հրոսախումբեր կը գործեն, իւրաքանչիւրը 60 հոգիէ բաղկացեալ, մէկը հիւսիսի, միւսը հարաւի մէջ եւ թէ դրամ եւ զէնքեր կը ստանան արտասահմանէն : Լուրի մը համաձայն, 600 ոսկի եւ պայթուցիկներ ստացած են անցեալ շաբթու : Ապրի օր երուսաղէմի մէջ ռումբ մը նետուեցաւ երեք պետական պաշտօնատուներու դէմ, երբ պաշտօնատուն կը մտնէին, բայց չպայթեցաւ :

Ս. ՍԱՄՈՒՆԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հ. Յ. Դ. Արեւմտ. Եւր. Կ. Կոմիտէն ողբացեալ Ընկ. Ս. Սամունիի եղերական մահուան տարելիցին առթիւ (7 Դեկտ.) կազմակերպած է այցելութիւն մը անոր գերեզմանին **վաղ այսօր, կիրակի, 12 Դեկտեմբեր:**

Կը հրաւիրուին ընկերները համախմբուիլ նոյն օրը առտուան ժամը 10ին Փորթ տ'Օրլէանի մէթրոյին առջեւ :

Պ. Սարգիս Տէօվլէթեան, Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ Տէօվլէթեան եւ զաւակը, Պ. Պ. Յաչիկ եւ Ալեքս Տէօվլէթեան, Տէր եւ Տիկ. Յարութիւն - Էմմոնէ Մոգդոսեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Տէօվլէթեան եւ զաւակունք (Պէրանքայ), Պ. Գառնիկ Տէօվլէթեան եւ զաւակունք (Թականտրոք), եւ պարագաները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի մօր, մեծ մօր, հարսին, զոքանչին եւ ազգականուհիին՝

ԵՐԻՑՈՒՀԻ ԲԵՐՈՒՔ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆԻ

(Ծնեալ Տիւրկէրեան, Շապին Գարահիսարցի)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցաւ 11 դեկտեմբեր, շաբաթ առաւօտ, 57 տարեկան հասակին :

Ցուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 13 դեկտեմբեր, երկուշաբթի առաւօտ ժամը 9.15ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15, Ռիւ Ժան Կուժոն, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Փանթէն Փարիզիէն դերեզմանատունը :

ՅԱՆՕԹ.— Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ՅԱՄՆ.— Հանգուցեալին փափաքին համաձայն կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել Փոխարժէքը յատկացնել բարեսպատակ հաստատութեան մը :

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

« Համազգային »ի Փարիզի վարչութեան կողմէ, 12 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Foyer Musical Russeի սրահին մէջ :

26. Ave. de Tokio — Métro : Alma - Marceau.

Կը նախագահէ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

Կը խօսին՝ ՏԻԿ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ ԵԻ ՏՕՔԹ. Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինն իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Տիկ. Ա. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (երգ.) Պ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ (դաշնակ), Ընկ. ԲԵՆՕ (սրինգ.) եւ Պ. Ց. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. ԺՕՐԺ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ երգ).

Մուտք՝ 8 ֆրանք. (Թէյ եւ խմորեղէն միասին) :

Թէյասեղանի ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ « Հայազգայինի ծրանաայի կնդք. վարչութեան ալարգեւաւոր վիճակահանութիւնը :

ՀԱՑ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

ՆԱԻԻԲՈՒԱԾ ՇԱՊԻՆԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

Կազմակերպուած Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

18 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՑՍ *SALLE D'HORTICULTURE*Ի ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, 84 *Rue de Grenelle*, ՄԷԹՐՕ *Rue du Bac*

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի Մ. Ճիւղի "ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ,,ը

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գնելով ձեր պատուղները

26 Դեկտ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, *Փարիզ*

Ուր պիտի գտնէք պատուղներու ընտիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն ամանկնկալներով

Գարեր՝ Ճոխ պիւֆէ՝ Մուտքը ազատ է՝

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՑ ԱՐԻՒԻՒ ԱԿՈՒՄԲԻ տարեկան պարահանդէսը

Այսօր. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—11.30

19 RUE DE LA POMPE *Մէթրօ* La Muette

Հաճելի ժամանց, անչնդհատ պար՝ մասնակցութեամբ անուանի օրքէսթրը HARRY WARLEMի, *Պուֆէ ժողովրդական գինիներով՝*

Գեղարուեստական բաժին՝ Օր. ՆԵՎԼԻ ՄԵՐՈՒԻԿԵԱՆ (պար), Օր. ԱՆԾԻԼ ՆԻԶԱՄԵԱՆ (դաշնակ), Օր. Ս. ԷԼՄԱՍԵԱՆ (արտասանութիւն), Օր. Մ. ՆԻԶԱՄԵԱՆ (երգ), Օր. Ճանպազ (դաշնակ)՝

Մուտք՝ 7 ֆր. 50

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ

ԻՍԿ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՑԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ. Շաբաթ, ժամը 9ին մինչեւ առաւօտ

ՍԱՆ ԼԻՒԻԷՆի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Հայ զինուորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy *եւ* Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացուի «ԹԻԻ 5 ԽՆԱԳԱՐԸ» (գաւեշտ)

Կէս գիշերէն յետոյ կոփամարտի մրցում, Պ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Պ. ՓՐԷՍԻ Զանազան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր Ճաշ-Թանկոյ: Ճոխ պիւֆէ գիւթատեսչելի գիներով: Կէս գիշերէն յետոյ պար, մինչեւ լոյս Մուտք 7 ֆր., ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԿԷՍ ԳԻՆ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՑԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDESի *շքեղ սրահներուն մէջ*

22 **Avenue de l'Opéra** *(Métro: Pyramides)*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Հանրաճանաչ Orchestre PIZARRO

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՑ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՐՈՑ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԶՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՄ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Առաւօտները ժամադրութեամբ:

ՀԱՑԵՐՈՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թելէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2-7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸ

Ճաշարան **Ց Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Ֆոտթ. Ս. Մելիքի

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ 87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux

Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:

Մասնագէտ քթի, ականջի, կոկորդի, դլուխի եւ վիրի հիւանդութիւններու: Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4, հեռաձայն Trud. 21-03

"ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, անմրցելի, անխարդախ: Ադաչնակարդ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ջիւրով Հայ աւանդական սեդանին զարդ:

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ Restaurant Diamantaire

60 Rue Lafayette, Paris (9) *Մէթրօ* Cadet *եւ* Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Աբամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, Անարատ օդի՝ առատ ադանդերներով: Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՄԱՓԻՄԱԼ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մր *ՏԷՕՆԷՐ ՔԷՊԱՊով* կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ: կիրակի օրեր *ԷՔՄԷՔ ԳԱՍԱՁԻՃ* եւ սեր: Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ ղեկավարութեամբ *Պ. ՄՈՒՐԱԴ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ԶԱՃԻՐԻ* հանքմի: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ դաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր սեւեռական յաճախորդը դառնալու համար:

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մառնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. **Tél. Montmartre 69-70**

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժամանդուիք մուշտակներու սղութեան համար: Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրպիտի գտնէք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, պուէտներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ: Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով: Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաջը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի՝

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր:

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարթէյլ, Tél. C.47-22 *եւ* C.74-51	Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու հաճար մասնաւոր գին: Ունինք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesm PARIS (13e)Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Թամագոյցի եւ գեհարեղինաց վաճառատուն

ՀՐԱԶ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

261, Rue du Fbg. St. Martin

Métro: Louis Blanc et Jaurès

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

10—16 Դեկտ.

Երեկոյեան ժամը 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:

Jean Gabin

dans

"Pépé le Moko"

Գիներ 3, 5 *եւ* 6 *ֆրանք:*

Նկարով յայտարարութիւնը բերգին կը տրուի 2 մատչի առժանի փեշլուած գինով

ՓՆՏԻՒՈՒԾԵՐ եւ ԿԱՐԴԱՑՔԻ ԵՐԳԱՑԱՆԵՐԻՆ՝ «Մ Ե Ղ Ո Ւ Հ» փարիզի եւ ընդհանի Ցառաջին ցրուիչ

ՓԱՌԱՏՈՒՆ

RAKI «PHENIX» d'Alger

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ

ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

75 տարիէ ի վեր ամենուն կողմէ գնահատուած

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՄՏՆԷ

PHENIX *օղին թորուած է մանաւոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ: Իր կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱԳԻՑ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:*

Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՓԷՆԻՓՈՒ օղին կը գերազանցէ Արեւելքի ամէնէն լաւ օղիները:

ALBERT BACRI, Agent général

19Rue Turbigo, Paris (2), Tél. Central 83-17

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻՉՆԵՐ.— *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*

Mr. Simondis, 33 cours Devellier, Marseille

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

L'PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՑՅԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
14
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
14 DECEMBRE
1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3602 — ԽՄԲագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐ ՕՒ ԽՕՍՔ

ՁԱՐՁԱՏՈՒՄՆԵՐ

Չկին բաւեր երկու պատերազմներ՝ իրենց անստոյգ եւ ար-կածալի ելեւէջներով, ահաւասիկ դիւանագիտական ճակատին վրայ եւս ռումբեր կը պայթին, լրջօրէն խախտելով խաղաղութեան խարխխները :

Ֆաշական Իտալիան կը հրաժարի Ազգերու Դաշնակցութենէն, յայտնապէս թշնամական դիրք մը բռնելով անոր դէմ : Քանըչորս ժամ վերջը, Գերմանիան ալ կը միանայ իր զինակցին, յայտարարելով թէ այլեւս կարելի չէ խօսիլ իր վերադարձի մասին :

Գերմանիոյ հրաժարումը տեղի ունեցաւ 1933 հոկտեմբեր 14ին : Ճափոն արդէն հրաժարած էր նոյն տարուան մարտ 27ին : Ուրեմն, երեք ինքնուրոյն դիւկատատուրաները իրենց 200 միլիոն ժողովուրդներով ճակատ յարդարած կ'ըլլան ոչ միայն Ազգաժողովին, այլեւ մեծ պետութեանց, ուրիշ խօսքով՝ Անգլիոյ, Ա. Միութեան եւ Ֆրանսայի դէմ : Ուրիշ մեծ երկիր մը, Մ. Նահանգները (130 - 140 միլիոն) սկիզբէն ի վեր չեն մասնակցիր, պարբերաբար խորհրդակցութեանց հետեւելով իբրեւ «դիտող» :

Մեծ պատերազմէն վերջը, Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը համարուէր գերագոյն ապաւէնը աշխարհի խաղաղութեան համար, իր դրօշին տակ համախմբած ըլլալով 55 պետութիւններ :

Երկար չտեւեց մեղրալուսինը եւ տարուէ տարի ճեղքեր բացուեցան, գլխաւորաբար մեծ պետութեանց պատասխանատուութեամբ : Ո՛վ որ տրտունջ մը ունէր եւ սուր մը հատու, հաչիւը կարգադրեց ինքն իր գլխուն : Քորֆիւի խնդիրը (Իտալիա), Մանչուրիան (Ճափոն) եւ ուրիշ վէճեր հաստատեցին թէ Ազգաժողովը ի վիճակի չէ իր ուխտը պարտադրելու անդամներուն, Գերմանիոյ կրաւորական ընդդիմութիւնը եւ յետոյ զործօն ըմբոստացումը, որ քուրջի կտորի մը վերածեց Վերսայլի դաշնագիրը, ինչպէս եւ սպառազինութեանց կրճատման ձախողումը իրենց կարգին լայն եւ խոր ճեղքեր բացին :

Ազգաժողովին տնտուներն ու խնամակալները տակաւին կը յուսային վերջնական նաւաբեկութենէ փրկել զայն : Եւ պայթեցաւ Եթովպիոյ պատերազմը : Մեծն Բրիտանիա իր եռեւէն քաշելով Ֆրանսան, յաջողեցաւ մէկ բանաձեւի չուրջը համախմբել Ազգերու Դաշնակցութեան ջախջախիչ մեծամասնութիւնը, եւ դատապարտել Իտալիան, պատժական անօրինութիւններ սարքելով ա-նոր դէմ : Գրեթէ պաշարման ենթարկուած էր պատերազմիկ պետութիւնը : Ամէն պարագայի մէջ, տնտեսական պատերազմը կը սպառնար ջլատել Իտալիան :

Այս ծրագիրն ալ ձախողեցաւ : Իտալիա յաղթեց, Եթովպիոյ դարաւոր կայսրութիւնը վերածելով գաղթավայրի մը : Եւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը չկրցաւ ուրիշ բան ընել, եթէ ոչ նոր բանաձեւեր որոճալ : Զանազան պետութիւններ հեզհետէ ճանչցան Եթովպիոյ գրաւումը, ուրիշ խօսքով՝ իտալական կայսրութիւնը : Մեծն Բրիտանիա եւ Ֆրանսա կը վարանին տակաւին, բայց ա-նոնք ալ համակերպած էին կատարուած իրողութեան, եւ ելքեր կը փնտռէին, երեւոյթները փրկելու համար : Արքայից արքան անոնց աչքին դարձած էր հասարակ տարագիր, ինչպէս դուն եւ ես, որ Նանէնեան թուղթ մը ունինք :

Մինչ այս մինչ այն, իրարու եռեւէ պայթեցան Սպանիոյ քաղաքացիական պատերազմը եւ ճափոնական արշաւանքը դէպի Չինաստան :

Բոլորովին անճրկած՝ Ազգերու Դաշնակցութիւնը հազիւ տրամադրութիւն կ'ունենար զոհերուն դանգատները լսելու : Մնաց որ, ծանրութեան կեդրոնը չատոնց այլեւս փոխադրուած էր : Ինդիր – ներու քննութիւնը տեղի կ'ունենար ոչ այնքան ժընեւի, որքան Լոնտոնի կամ Փարիզի մէջ : Դիւանագիտուն դիւանագիտուն :

Ոչ - միջամտութեան յանձնաժողով մը՝ Լոնտոնի մէջ, Սպանիոյ համար, խորհրդաժողով մը Պրիւսէլի մէջ՝ չինեւճափոնական պատերազմին առթիւ, յանձնեցան միեւնոյն ելքին,— անանկութիւն :

Միջանկեալ՝ տեղի կ'ունենար Մուսոլինիի չանդալից այցելութիւնը Պերլին, ամրապնդելու եւ ի լուր աշխարհի հռչակելու համար Հռոմ - Պերլին առանցքին գոյութիւնը : Ցետոյ Իտալիոյ միացումը՝ Պերլին - Թոքիօ հակաբոլշեւիկ ուխտին : Ապա յարձակումն արծարծումը Գերմանիոյ գաղթային պահանջներուն եւ վերջապէս դեկտեմբեր 11ի ճարճատիւնը,— Իտալիոյ հրաժարումը Ազգաժողովէն, քանըչորս ժամ վերջն ալ՝ Գերմանիոյ ամբաստանագիր - ազդարարութիւնը :

Ի՞նչ կը նշանակէ այս ճարճատումը,— պարզապէս յարդարում, վերջնական դասաւորում երկու ամէհի ճակատներու, որոնք դատապարտուած են ուշ - կանուխ ընդհարելու, երբ լրանան զինարշաւները :

Ուշագրաւ է որ Մուսոլինի իր ճառին մէջ կը ծանրանայ Իտալիոյ զինեալ ուժին բազմապատկութեան վրայ, — երկինքի մէջ, ցամաքի թէ ծովու վրայ : Նոյն եղանակը միշտ կը հնչեցնէ Հիթլէրն ալ, երկու տարիէ ի վեր :

Այս կացութիւնը ինչո՞վ կը տարբերի 1914էն : Շատ մը տեսակէտներով, հեռանկարը աւելի մռայլ է այսօր :

Երէկ՝ ընդհարումներու գլխաւոր պատճառները կամ պատրուակները քաղաքական էին : Այսօր կրակին վրայ իւղ կը լեցնեն ընկերային եւ տնտեսական պայքարներն ալ :

Երէկ՝ ընդհանրապէս կայսրեր եւ արքաներ էին որ տուն կուտային աշխարհակալութեան : Այսօր ճակատ ճակտի ակտայ կը կճրտեն զանգուածային՝ «տինամիք» ուժեր, գոյնզգոյն ազդանշաններով :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՏԱԼԻԱ ՔԱՇՈՒԵՑԱՒ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԷՆ

»»» o «««

"Իտալիոյ ցանկարդ ուր ոչ թէ խաղաղութիւն կը պատրաստուի այլ պատերազմ,,

Շաբաթ գիշեր, 11 դեկտեմբեր, Իտալիա ի լուր աշխարհի հռչակեց վճիռ մը որ չատոնց կը նախատեսուէր,— հրաժարում Ազգերու Դաշնակցութենէն :

Այդ օրը բովանդակ Իտալիոյ մէջ մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած էին, չարժելու համար հաերային կարծիքը : Մամուլը ամէն տեղ թէ առաջին էջը յատկացուցած էր օրուան դէպքին : Ամէն քաղաքի մէջ բարձրախօսներ տեղաւորուած էին եւ ֆաշական մասնաճիւղերը միջոցներ ձեռք առած էին, որ-պէսզի ժողովուրդը որոշ կէտերու վրայ համախմբուի, յայտարարութիւնը ծափահարելու համար : Շարժման մէջ դրուած էին բոլոր ձայնասփիւռ դոր-ծիքները : Զրոյց կը ըլլէր թէ ծանրակշիռ որոշումներ տուած է ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը : Ամէն պարագայի մէջ, պատրաստութիւնները չատ կը յիշեցնէին կայսրութեան հռչակման օրերը : Բայց, տեղատարափ անձրեւները մեծապէս խանգարեցին հանդիսութիւնները :

Գիշերուան ժամը 10էն քանի մը վայրկեան առաջ, Սթեֆանի, կուսակ-ցութեան ընդհ. քարտուղարը, երեւելով Վենետիկեան պալատին պատշգամբը, լուութիւն պատուիրեց, յայտնելով թէ Գերագոյն Խորհուրդը կը խորհրդակցի Առաջնորդին առաջարկին վրայ : Ժամը 10ին նորէն երեւցաւ, ընկերակցութեամբ Մուսոլինիի եւ յայտարարեց .

— Սեւ շապիկաւորնե՛ր, ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը ծափահարութեամբ ընդունած է Առաջնորդին առաջարկը՝ անմիջապէս քաշուելու համար Ազգերու Դաշնակցութենէն :

Դղրդոցին ծափերը յայտնեցին այս յայտարարութեան : Մուսոլինի ձեռքը բարձրացուց որպէսզի լուն եւ հետեւեալ ճառը արտասանեց .

— « Այլեւս կարելի չէր ուշացնել այն պատմական որոշումը զոր հաստատեց ֆաշական Գերագոյն Խորհուրդը եւ զոր զուք ընդունեցիք ամենախան-դավառ հաւանութեամբ : Տարիներով մենք ուղեցինք աշխարհին ներկայացնել օրինակը անօրինակ համբերութեան մը : Մենք չենք մոռցած եւ պիտի չմո-նանք իտալացի ժողովուրդը տեսեսապէս խեղդելու հրէշային փորձը, որ կա-տարուեցաւ Ժընեւի մէջ : Բայց կային մարդիկ որ պահ մը խորհեցան թէ Ազ-գերու Դաշնակցութիւնը փոխարինութեան չարժուձեւ մը պիտի կատարէ, ինչ-պէս կը պարտէր մեզի : Զըրաւ այդ չարժուձեւը : Երբեք չուզեց ընել : Կարգ մը կառավարութեանց բարի դիտաւորութիւնները կը խեղդուին, երբ անոնց պատ-ուիրակները կը մտնեն Ժընեւի Սինեդրիոնի (երբայական տաճար) ժանտարներ մթնոլորտին մէջ, ուր կը զգծեն մութ եւ թաքուն ուժեր, թշնամի մեր Իտա-լիոյ եւ յեղափոխութեան :

« Այս պայմաններուն մէջ, այլեւս չէր կրնար տեւել մեր ներկայութիւնը Ժընեւի սեմին վրայ : Ան կը վիրաւորէր մեր դաւանանքը, մեր կեցուածքը, մեր զինուորի վայել խառնուածքը : Հասած էր ժամանակը ընդհատելու, — ՆԵ՛ՐՍ ԹԷ ԴՈՒԻՐՍ : ՆԵ՛ՐՍ (ամբոխը կը մռնչէր — Ո՛չ) : ԴՈ՛ՒՐՍ (ամբոխը կը մռնչէր — Այո՛) : ՈՒՍՏԻ ԿՐ ՑՑՅՏԱՐԱՐԵՆՔ ԱՁԳԻՄ — Մ.Լ. ԿԸ ԲԱՒԻ ԵՒ ՄԵՆՔ ԱՌԱՆՑ ՈՐ ԵՒ Է ՁՂՋՈՒՄԻ ԿԸ ԲԱՁՆՈՒՒԻՆՔ ԽԱՐԽՈՒԼ ՏԱ-ՃԱՐԸ ՄԸ ՈՒՐ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՁԷ ՈՐ ԿՏԱՇԽԱՏԻՆ, ԱՅԼ ՊԱՏՏԵ-ՐԱԶՄԻ :

« Պարզապէս այլանդակութիւն է հաւատալ կամ հաւատացնել թէ որ եւ է ճնշում գործադրուած է մեր դիրքը ճշդելու համար : Պարզ ճշմարտութիւնն այն է որ Պերլինի եւ Թոքիոյի առանցքին մեր ընկերները բացարձակապէս զղոյչ մնացին : Իտալիոյ հրաժարումը Ազգերու Դաշնակցութենէն պատմական մեծ դէպք մըն է որ գրաւած է աշխարհի ուշադրութիւնը եւ որուն հետեւանք-ները ամբողջովին կարելի չէ նախատեսել այժմ : Մենք դուրս կ'ելլենք ժընե-ւէն, բայց այդ չի նշանակեր թէ պիտի հրաժարինք մեր հիմնական քաղաքա-կանութենէն որ կը ձգտի գործակցութեան եւ խաղաղութեան : Մենք բացորոշ ապացոյցներ տուինք այդ մասին, քանի մը օր առաջ, ամբապնդելով խաղա-դութիւնը Ադրիականի մէջ : Մեզ բոլորովին անտարբեր կը ձգեն այն սպառ-նալի ձայները որ առեն առեն կը բարձրանան եւ դեռ պիտի բարձրանան մեծ ժողովրդապետութեանց հօտերէն : Կարելի չէ որ եւ է բան ընել իտալականին պէս ժողովուրդի մը դէմ որ պատրաստ է ամէն զոհողութեան : Մենք դէնքեր ունինք երկինքի մէջ, ցամաքի վրայ, ծովու վրայ : Բազմաթիւ են անոնք եւ փորձուած երկու յաղթական պատերազմներու մէջ : Բայց, ամէն բանէ վեր, ունինք հերոսական ոգին մեր յեղափոխութեան եւ աշխարհի մէջ որ եւ է մարդ-կային ուժ պիտի չկրնայ ընկճել զայն » :

**** Իտալիոյ արտաքին նախարարը հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց Ազգա-ժողովին քարտուղարութեան — « Իբրեւ հետեւանք ֆաշական Մեծ Խորհուր-դին որոշումներուն, կը տեղեկացնեմ թէ 1937 դեկտեմբեր 11էն սկսեալ, ֆա-շական Թուականէն 16րդ տարին, Իտալիա կը քաշուի Ազգերու Դաշնակցու-թենէն » :*

Ձեկուցման այս ձեւը կանոնական չի համարուիր, քանի որ Ազգաժողովի ուխտին որամադրութեամբ, Իտալիոյ հրաժարումը իրական պիտի ըլլայ մի-այն երկու տարի վերջը, 1939 դեկտեմբեր 11ին : Մինչ այդ, Իտալիա պար-տաւոր է կատարել իր յանձնառութիւնները : Գերմանիոյ հրաժարման դեկու-ցումը որ տեղի ունեցաւ 1933 հոկտեմբեր 19ին, աւելի օրինաւոր կը համար-ուի : (Ճափոն հրաժարեցաւ նոյն տարուան մարտ 27ին) :

Չինուորներու տօնական ատկուրդ

Ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւնը որոշեց Մինսդի եւ Տարեզլուխի առթիւ հինգ օր արձակուրդ տալ զինուորներուն, առանց հաշուելու ճամ-բու տեւողութիւնը, կիրակիները եւ տօնական օրերը : Բերդապահ զինուորնե-րը երեք օրուան յաւելուածական արձակուրդ մը պիտի վայելեն :

**** Ազգ. պաշտպանութեան նախարարին պահանջումով, երկաթուղինե-րու գերագոյն խորհուրդը որոշեց 1938 յունուար 1ի յաւելումէն գերծ կացու-ցանել զինուորներն ու նաւագները :*

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱԶԳԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

»»» o «««

Կիրակի օր, 12 դեկտեմբեր, տեղի ունեցան Ա. Միութեան կեդրոնական խորհուրդին եւ Ազգերու Խորհուրդին ընտրութիւնները, համաձայն նոր սահմանադրութեան : Արդիւնքը յայտնի էր արդէն, քանի որ նախապէս նշա-նակուած էին թեկնածուները,— միայն մէկ հոգի իւրաքանչիւր ընտրական շրջանակի մէջ : Եղածը պարզապէս ձեւակերպութիւն մըն էր :

Քուէարկութիւնը նշանակուած էր առաւօտեան ժամը 6ին, բայց եօթը ժամ առաջ սկսած էր Ծայրագոյն Արեւելեան նահանգներուն մէջ, իբրեւ հետե-ւանք ժամերու տարբերութեան : Շաբաթ գիշեր ժամը 11ին ձայնասփիւռը կը հաղորդէր .

— « Խորհրդային քաղաքացիներ, մենք Ծայր . Արեւելքի ընտրողներս կը շնորհաւորենք ձեզ խորհրդային ընտրութեանց առթիւ : Այժմ ժամը 6ն է Ծայր . Արեւելքի մէջ եւ ընտրողները կը խուժեն դէպի քուէատուփերը :

Ամբողջ Ա. Միութեան մէջ ընտրութեանց կը մասնակցէին աւելի քան մէկ միլիոն քաղաքացիներ, ընտրելու համար 569 պատգամաւորներ՝ Միու-թեան Խորհուրդին եւ 564 անդամներ՝ Ազգութեանց Խորհուրդին համար : Երկուքը միասին կը կազմեն Գերագոյն Խորհուրդը կամ Խորհրդարանը, հա-մաձայն 1936 դեկտեմբեր 5ին հռչակուած սահմանադրութեան որ ամէնէն «ժո-ղովրդավարական» կը համարուի : Բոլոր թեկնածուները կառավարութեան հաւանութեամբ ընտրուած ըլլալով, աւելի ճիշդ հանրաքուէ մըն էր որ կա-տարուեցաւ, փառաբանելու համար սթալինեան քաղաքականութիւնը :

Մոսկուայէն հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ մայրաքաղաքի ընտրական շրջանակին մէջ, ուր թեկնածուն էր Սթալին, կէս գիշերին ընտրողները հա-րիւրին հարիւր իրենց պարտականութիւնը կատարած էին, իրենց քուէները ձգելով 1400 քուէատուփերու մէջ :

"Մահ դաւաճաններուն,,

Ընտրութեանց նախորդ օրը, շաբաթ, բոլոր թեկնածուները ճառեր խօսե-ցան իրենց ընտրական շրջանակներուն մէջ : Կառավարութեան եւ կուսակցու-թեան գլխաւոր վարիչներէն եէժով (Զեկային պետը) խօսեցաւ Կորքիի մէջ (Նիժնի - Նովկորոտ), Ժդանով՝ Լէնինկրատի մէջ, մարշալ Եէկորով՝ Վիազմայի մէջ, պուլկար Տիմիթրով (ընդհ. քարտուղար Կոմինտէրնի) Կոս-տրոմայի մէջ, Միկոյեան՝ Երեւանի մէջ :

Եէժով իր ճառին մէջ փառաբանելով Սթալինը, զայն բաղդատեց Լէնինի հետ եւ կոչեց «յեղափոխութեան հանճարեղ արուեստագէտը եւ ընկերվարու-թեան ճարտարապետը» : Այս մարդը, ըսաւ, դիտցաւ իր վրայ կեդրոնացնել մեր ժողովուրդին բովանդակ իմաստութիւնը : Ցետոյ թուելով կատարուած նուաճումները, ազդարարեց .

— « Ընկերվարութիւնը երկինքէն չիյնար, հարկ է զայն նուաճել պայ-քարներով եւ ճիգերով : Այդ պայքարը չէ վերջացած, մենք պիտի չմոռնանք Ակրդէ կիլովի սպանութիւնը . Թրոցքիական եւ պուխարինեան լրտեսներու հրոսախումբը չարաչար պիտի տուժէ կիրովի գլուխը» :

Բոլոր ճառերն ալ կը յանդիման միեւնոյն մարտակոչին,—«Մահ դաւաճան-ներուն » :

Սթալին խօսեցաւ Մոսկուայի մեծ թատրոնին մէջ, ուր միայն քանի մը օ-տարականներու թոյլ արուած էր մտնել, մէկն ըլլալով «Թան»ի թղթակիցը : Դղրդոցին ծափերէ վերջ, Սթալին խօսք առնելով, ողեկոչեց Լէնինի յիշա-տակը, չէշտեց թէ պատգամաւորները պէտք է ըլլան «անբասիր՝ անոր պէս, պարկեշտ՝ անոր պէս, արդար՝ անոր պէս, անվեհեր՝ անոր պէս եւ իրենց եր-կիրը սիրեն այնպէս ինչպէս կը սիրէր Լէնինն» : Եւ չնորհակալութիւն յայտնեց որ նոր պատասխանատուութիւն մը կը յանձնեն իրեն, պատգամաւոր ընտրե-լով :

Գերմանիա պիտի չվերադառնայ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ

Մուսոլինիի յայտարարութենէն անմիջապէս վերջը, գերմանական կառա-վարութիւնն ալ պաշտօնական դէկոյց մը հրատարակեց, որով կը յայտնէ թէ « այլեւս երբեք չի կրնար նկատի առնուիլ Գերմանիոյ վերադարձը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ» :

Ուրեմն անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ երկու պետութիւնները կը զոր-ծեն համախորհուրդ : Ասով հարուած մը եւս տրուած կ'ըլլայ հաւաքական ապահովութեան ծրագրին : Ահաւասիկ ամփոփումը այդ դեկոյցին, որ հրատարակուեցաւ կիրակի օր, 12 դեկտեմբեր .

*— « Գերմանական կառավարութիւնը համոզուած է թէ ադեւտալի է ժընե-ւի քաղաքական գրութիւնը : Ազգերու Դաշնակցութիւնը չդադրեցաւ չարա-չուք, նոյնիսկ վտանգաւոր ազդեցութիւն մը ի գործ դնել յետպատերազմեան քաղաքականութեան ամբողջ ընթացքին վրայ : Կարծեցեալ խէչալներու քօղին տակ, ան հետզհետէ այլասերեցաւ եւ զարձաւ չահադործող ընկերութիւն մը, ի նպաստ Վերսայլի դաշնագրին զանազան չահակիցներուն : Փոխանակ վարելու միջազգային քաղաքականութիւն մը՝ հիմնուած ժողովուրդներու բնական ու-ժերուն եւ կենսական անհրաժեշտութեանց բանաւոր հաւասարակշռութեան վրայ, ի նպաստ արդիւնաւէտ բարեչրջումի մը, ժընեւի մէջ զրաղեցան չօրի-նելու եւ զործադրելու այնպիսի մեթոտներ որոնք սահմանուած էին խանգա-րելու այդ բարեչրջումը : Ազգերու Դաշնակցութեան կատարեալ ձախողու-մը այսօր իրողութիւն մըն է որու մասին աւելորդ է վիճիլ : Կարգ մը փոքր պետութեանց յոյսերը՝ Ազգերու Դաշնակցութեան վրայ՝ հետզհետէ ցնդեցան այն իրողութեամբ որ այդ պետութիւնները հասկցան թէ հաւաքական ապա-հովութեան ժընեւեան քաղաքականութիւնը իրականին մէջ յանգած է հաւա-քական անապահովութեան : Այսօր, չատ չատ Մոսկուայի մէջ է որ անվե-րապահ հաւատամք մը կը լսուի ժընեւեան խէչալի մասին : Մարդիկ պատ-ճառը արդիւնքին հետ կը չփոթեն, երբ կը ճգնին բացատրել թէ ժընեւի հաս-տատութեան ձախողումը հետեւանք է անոր ոչ - տիեզերական հանդամանքին : Այն պատճառները որ հարկադրեցին Ճափոնը, յետոյ Գերմանիան, յետոյ Ի-տալիան հեռանալ Ազգերու Դաշնակցութենէն, անհերքելի կերպով կը հաստա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջի)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՔԻ

ՊՂԻՏԱԿԱՒՈՐ ԽՕՍՔԻՆ

Տաք արիւնի, կատաղի ոգիի տէր մարդ մը, որ ամէն ինչ կ՚ընէ՝ ինքզինքը ցոյց տալու համար, որ ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ըլլալ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս խօսիլ, ուրիշներուն պէս գործել, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ապրիլ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս մեռնիլ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ծաղրուիլ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ծաղրել, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ատել, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս սիրել, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ատելի ըլլալ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս սիրելի ըլլալ, ինքն ալ կրնայ ուրիշներուն պէս ... ինչպէս որ ուզէ ըլլալ, ինչպէս որ ուզէ երեւնալ, ինչպէս որ ուզէ թուիլ, ինչպէս որ ուզէ ներկայանալ, ինչպէս որ ուզէ ներշնչել, ինչպէս որ ուզէ ներգործել, ինչպէս որ ուզէ ներազդել, ինչպէս որ ուզէ ներկայացնել, ինչպէս որ ուզէ ներկայանալ, ինչպէս որ ուզէ ներկայանալ, ինչպէս որ ուզէ ներկայանալ

ԻՄ ՔԱՂԱՔԸ

ՆՐԱՆՑ ՎԱՂ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԻՑ ՄՈՒՏՔԻՆ-ՅՈՒՐՔԱՆՉՅՈՒՐՑ ՂԱՐՁԱՑԱՆ ՀԱՄԱՐ

»»» • ‹‹‹‹

Գոյութիւն ունէր մէկ ժամանակ մի քաղաք, որ զբաղում էր Տաւրոս լեռան ստորոտին, ծովեզերքի վրայ։ Ինչպէս ամէն մի քաղաք, նոյնպէս եւ այդ քաղաքի մէջ կային հարուստներ, աղքատներ, իշխողներ եւ հպատակներ։ Ամէնքն էլ ապրում էին խաղաղ, միաբան, ամէնքն էլ ունէին իրենց տեղը, իրենց պաշտօնը, իրենց գործը։ Ամէնքն էլ գոհ էին իրենց բաժնից, ամէնքն էլ ուրախ էին իրենց կեանքից։

Բայց մի անգամ, երբ ամէնքն էլ ամենից քիչ էին սպասում, ամէնքն էլ ամենից քիչ էին կասկածում, ահագին մի փոթորիկ բարձրացաւ ծովի վրայ։ Ալիքները սկսեցին ոռնալ, ինչպէս վայրի գազաններ, եւ ամբարտաւանութեամբ բարձրանալ մինչեւ երկինք։ Ամպերը ծածկեցին արեւը, եւ ամբողջ աշխարհը մթնեց։ Ամէնքն էլ վախեցան։ Ամէնքն էլ կարծեցին, որ վերջը եկել է։

Ալիքները մեծ ուժով զարկեցին քաղաքի պարիսպներին, ջարդեցին նաւահանգստի կամուրջները, ծովի մէջ տարան նաւերը, տներ քանդեցին, ծառեր արմատախիլ արին, եւ ամէն տեղ սարսափելի աւերակներ թողին։

Ամէնքն էլ վախեցան։ Ամէնքն էլ կարծեցին, որ վերջը եկել է։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց կեանքը։ Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց ունեցածը։ Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց ընտանիքը։ Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց սիրելիները։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց քաղաքը։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենիքը։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողը։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչի վրայ գտնուող ամէն ինչ։

Ամէնքն էլ ուզում էին ազատել իրենց հայրենի հողի վրայ գտնուող ամէն ինչ

տեն թէ հիմնական թերութիւններ կը գտնուին անոր կառուցուածքին եւ քաղաքական ձգտումներուն մէջ: Ջուր է այդ սկզբնական թերութիւնները սրբագրել մասնակի բարեփոխումներով: Թէ ժրնեւ մնացած մեծ պետութիւնները տակաւին պիտի ուզե՞ն իրենց քաղաքականութեան լուրջ մէկ ազդակը նկատել Ազգերու Դաշնակցութիւնը,— այդ իրենց գործն է: Ամէն պարագայի մէջ, անոնք այլեւս իրաւունք չունին Ազգաժողովը համարելու իբրեւ պետութեանց վաւերական ներկայացուցիչը եւ իբրեւ գերագոյն օրկանը միջազգային գործակցութեան: Ամէն պարագայի մէջ, գերմանական կառավարութիւնը, համախորհուրդ իտալական կառավարութեան հետ, հաստատ կը մնայ իր այն համոզման վրայ թէ ժրնեւի քաղաքական դրութիւնը ոչ միայն կեղծ է, այլեւ ազետալի: Հետեւաբար, այլեւս երբեք նկատի չի կրնար առնուիլ Գերմանիոյ վերադարձը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Ընդհանուր խաղաղասիրութիւն եւ խորհրդակցութիւններ

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը Պուքրէյէն Պելկրատ հասաւ կիրակի օր Մանզավոտ ցոյցեր սարքուած էին սահմանագլուխէն մինչեւ մայրաքաղաքը: Անընդհատ ցոյցեր տեղի ունեցան մանաւանդ Պելկրատի մէջ: Բազմութիւնը իրար խառնուած էր փողոցներուն մէջ, երբ կ'անցնէին նախարարական ինքնաշարժները եւ «կեցցէ՛ Ֆրանսա, կեցցէ՛ ժողովրդապետութիւնը» կ'աղաղակէր: Ցոյցը միեւնոյն ատեն ուղղուած էր ֆաշականութեան դէմ: Ռադիկանութիւնը զրաւեց ռազմագիտական դիրքերը եւ արիւնալի ընդհարում - ներ պատահեցան ցուցարարներուն հետ: Երբ ինքնաշարժներու թափորը անցաւ, հեծեալ ոստիկաններ կրակ բացին խորհրդարանին առջեւ եւ ատրճանակները պարպուեցան երկու կողմէն ալ, թէ այդ վայրին մէջ եւ թէ ուրիշ ինչ կէտերու վրայ: Ոստիկան զինուորները յարձակեցան ցուցարարներուն վրայ եւ բազմաթիւ մարդիկ վիրաւորուեցան: Վերջին լուրերու համաձայն, վիրաւորներէն երկուքը մեռած են:

Մինչ ոստիկանութիւնը կը կռուէր ամբոխին հետ, Պ. Իվօն Տէլպոս իր առաջին խօսակցութիւնը ունեցաւ վարչապետ եւ արտաքին նախարար Պ. Մռոյատինովիչի հետ: Ֆրանսայի նախարարը յետոյ ընդունուեցաւ խնամակալ իշխանին կողմէ, որ ճաշի հրաւիրեց: Իրիկուան ճաշին սիրալիր բաժակաճառեր փոխանակուեցան, փառաբանելով երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը: Պ. Մռոյատինովիչ յիշեց Պ. Պաշիչի այցելութիւնը 1934ին եւ անոր սպանութիւնը Մարսէյլի մէջ՝ Ալեքսանդր Թագաւորին հետ: Շեշտեց թէ Պ. Տէլպոս կրնայ վստահ ըլլալ որ Ֆրանսան սիրական տեղ մը կը գրաւէ Եուկոսլաւիոյ ժողովուրդին սրտին մէջ, յիշեց Ֆրանքեւսերպ դիւակցութիւնը մեծ պատերազմին առեն: Վերջացնելով, Պ. Մռոյատինովիչ յայտարարեց թէ Ֆրանսայի հետ չինարար գործակցութիւնը հիմնական սկզբունքներէն մէկն է Եուկոսլաւիոյ արտաքին քաղաքականութեան:

Պ. Տէլպոս ալ իր բաժակաճառին մէջ շեշտեց թէ 1927ի գաշնագիրը խաղաղասիրական հանգամանք ունի, եւ թէ երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը եւ փոխադարձ վստահութիւնը երբեք չեն պղտորած որ եւ էիցէ կամ սպառնալիքով:

Զեմի մեծ պահուս մը Լիոնի մէջ

Ոստիկանութիւնը մանրակրկիտ խուզարկութիւններ կատարելով, գէնքի նոր պահեստ մը երեւան հանեց Լիոնի Բոուա Ռուս թաղին մէջ, 35 տարեկան առեւտրականի մը մօտ: Անոր յարկաբաժնի ճաշասրահին մէջ գտնուեցան 12 Ֆրանսական հրացաններ, Լըպէլ հրացաններ, 11 ամերիկեան, աւստրիական եւ անգլիական հրացաններ, երեք ատրճանակ, հինգ սուին, 15 թուր, մեծաքանակ փամփուշտ եւ փամփշտակալ, — բոլորն ալ յատուկ Ֆրանսական բանակին: Գտնուեցան նաեւ ռումբեր: Առեւտրականը յայտարարեց թէ հաւաքածոյ կը կազմէր: Ամբաստանեալը խուսափողական պատասխաններ տուաւ, յայտնեց թէ անդամ էր Գնդ. ոը լա Ռօքի կուսակցութեան, բայց հրաժարեցաւ մէկ տարի առաջ: Անմիջապէս բանտ առաջնորդուեցաւ:

Ուրիշ կի՞ւ մըն ալ ապաւնուած է

Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ քննութիւնները, երեւան հանելու համար դերմանացի հրէչին՝ Վայտմանի բոլոր ոճիրները: Մարդասպանը, որ բանտարկուած է Վերսայլի այն գնտանին մէջ ուր կը դանուէր հռչակաւոր Լանդրիւ, արդէն խոստովանած է հինգ սպանութիւններ, բայց լուրջ կասկածներ կան թէ ամէն բան չէ ըսած: Իր զոհերէն մին կը համարուի Տիկին Քէլլէր, 30 տարեկան, որ անհետացած էր հոկտեմբեր 2էն ի վեր եւ որուն լուանկարները, ինքնութեան թուղթերը, ձեռնակեղէններ եւն. գտնուած են Վայտմանի վիլլային մէջ: Գտնուած են նաեւ երկու կնոջական կօշիկներ եւ կեղծամներ:

Այսօր իսկ, երեքշաբթի, բանուորներ պիտի փորեն Վայտմանի վիլլային պարտէզը, ուրիշ դիակներ երեւան հանելու համար:

Հաստատուած է որ իր Ֆրանսացի մեղսակիցներէն Ռօժէ Միլիոն եւ Տիկին Ռընէ (Քոլէթ) տեղեակ էին երկու սպանութիւններ: Թատերական գործակալին սպանութենէն վերջը, Վայտման Քոլէթի մաքրել տուած է զոհին արիւնը, իսկ իր բարեկամը օգնած է փոխադրելու դիակը: Միւս ամբաստանեալը, Ժան Պլան նոյնպէս տեղեակ է եղած սպանութեան եւ պատմած՝ իր հօրը, որ նոյնիսկ Վայտմանի վիլլան գացեր է քանի մը անգամ, բայց մարդու բան չէ ըսած:

Վայտման իր յուշերը գրել սկսեր է բանտին մէջ: Իր գնտանին մէջ գրուած են ուրիշ երկու բանտարկեալներ, որպէսզի լուր տան, եթէ անձնասպանութիւն փորձէ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻՆ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐԸ

Ազգ. պարզեւախաղի 11րդ շաբթին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ կիրակի օրը, Օվերնային մէջ: Երեք միլիոնի մեծ պարգեւը չհեցաւ 0.100.430 թիւը: 59 թիւեր որոնք մէկ թուանշանով կը տարբերին չհող թիւէն, չհեցան 30.000ական ֆրանք:

Հետեւեալ չորս թիւերէն իւրաքանչիւրը չհեցաւ մէկ միլիոն ֆրանք. — 0.603.394, 0.342.355, 0.712.620, 0.754.726:

236 թիւեր որոնք մէկ թուանշանով կը տարբերին, չհեցան 10.000ական ֆրանք:

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը չհեցաւ 500.000 ֆրանք. — 0.459.653, 0.784.169, 0.861.677, 0.704.605, 0.748.195, 1.408.748:

354 թիւեր որոնք միայն մէկ թուանշանով կը տարբերին չհեցան 5000ական ֆրանք:

71.425 վերջացող թիւերը չհեցան 120.000 ֆրանք:
25.582 վերջացող թիւերը չհեցան 120.000 ֆրանք:
9831 վերջացող թիւերը չհեցան 50.000 ֆրանք:
865 վերջացող թիւերը չհեցան 10.000 ֆրանք:
241 վերջացող թիւերը չհեցան 5000 ֆրանք:
25 վերջացող թիւերը չհեցան 1000 ֆրանք:
64 վերջացող թիւերը չհեցան 500 ֆրանք:
9 վերջացող թիւերը չհեցան 120 ֆրանք:

Հ. Ց. Դ.

Գիւղաքաղաք

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Փրոֆահանտի Ջանձնախուռճին Դիւանը կազմակերպած է դասախօսական ժողով մը «Շահրիկեան» սրահին մէջ 16 Դեկտ. Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 8.30ին: Ջանձնախուռճին մաս կազմող ընկերքներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Կը դասախօսէ Ընկ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ: Նիւթ՝ «Ռուսական հարցը»:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Մի քաջեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյնները միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Այլ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Մէրճմճեան:

Զախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մխիթարեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.:

Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

ԳՐԱԿԱՆ-ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՏԱՍԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ", տասնգրի 15ամեակին առթիւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

18 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

«ՐԱՖՖԻ» ՁԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*

Մէթրօ Cadet

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Ընկերութեան Ֆրանսայի Կեդր. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ հասած են Գահիրէի իր կեդրոնէն 1938 տարուան պատի օրացոյցները, շքեղ կազմով եւ հիանալի բովանդակութեամբ:

Գինն է 10 ֆրանք Ֆրանսայի համար: Դիմել Վարչութեանս գանձապահին, Պ. Ե. Յարութիւնեանի, 13 Rue d'Orsel, Paris (18e):

Մ ՄԻՈՒՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՅԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ. Շաբաթ, ժամը 9ին մինչեւ առաւօտ

ՍԱՂ ԼԻՒՍԻԷնի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Հայ զինուորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացուի «Թիւ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ» (գաւեշտ)

Կէս գիշերէն յետոյ կոփամարտի մրցում, Պ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Պ. ՓՐԷՍԻ Ջանեզան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր ձաղ-թանիւ: Ճոխ սիւթ-ֆէ դիւթագործելի գինիներով: Կէս գիշերէն յետոյ պար, մինչեւ լոյս: Մուտք 7 ֆր., ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԻՒ ԿԷՍ ԳԻՆ:

ԾԱԽՈՒ է Անթոնի արուարձանին մէջ, նոր բացուելիք մէթրօին մօտ, սափրիչի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Արանց եւ կանանց առանձին բաժանմունք (երկուական աթոռներով): Խանութը ունի երկու սենեակ, խոհանոց, լուր, կազ, ելեկտրականութիւն: Պայլ՝ 12 տարի, տարեկան վարձք՝ 3500 ֆր.: Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ, Պ. Աղայեանի, 73 Rue Adolphe Pajaud, Antony, Seine, հազորդակցութեան միջոցներ՝ Փորթ տ'Օրլէանէն՝ օթոպուս 88, Տանֆէռ Ռոշըրոյէն՝ չոգեկառք:

ՔՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ֆ. Կ. ՄԱԶԻ Ալֆորվիլի Մասնաճիւղի ընթերցարանը վերաբացուած է Հայ Ակումբին մէջ, 1 Bld. Carnot:

Դիմել Ուրբաթ երեկոյները ժամը 8—10:

ԵՓՐԱՏ ՆԻՒՅԱԽՈՒՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine

Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ: Միակ նուագախումբը հաճելի դարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները:

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17. Rue Damesme — PARIS (13)

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. ՄԱԶԻ Անկէնի Մասնաճիւղի Ընդհ. ժողովը Դեկտ. 16, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Café des Sports: *Խիստ կարեւոր օրակարգ:* Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: *Մասնաւոր հրաւէր չպիտի ղրկուի: Ներկայանալ անդամատետրերով:*

ՄԱՐՍԻԼԻԱՀԱՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Շահրիկեան սրահը, 5 Rue de l'Eclipse, Marseille, որ կահաւորուած է արդիական ձեւով, կը տրամադրուի միութիւններու հետեւեալ դիւրամատչելի պայմաններով:

Ներկայացում 200 ֆրանք: Հարսանիք, խնջոյք, թէյասեղան 150 ֆր.: Նշանառութ 100 ֆր.: Դասախօսութիւն 75 ֆր.: Ժողով 15 ֆր.:

Դիմել լուսանկարիչ Ա. Քէօսէեան, 11 Place Jules - Gulsde, Marseille:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆԻ ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵԾՈՑՑԸ

1938

Թ. Տարի

Գին՝ Ֆրանսա 5 ֆրանք, արտասահման 1,5 չիլին կամ 40 սէնթ:

Դիմել հեղինակին՝ 44 Rue du Commerce, Colombes, (Seine): France:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՐՂՈՎ

ՆԱՆՔԻՆԻ ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ կը շարունակուի կատաղօրէն: Ճափոնական զօրքը արդէն քաղաք մտած է զանազան դուռներէ եւ ահռելի կռիւներ կը մղուին քաղաքին փողոցներուն մէջ: Ճափոնական մարտանաւեր ընկղմեցին անգլիական ենդանօթակիր մը, ամերիկեան ենդանօթակիր մը, եւ երկու ամերիկեան փոխադրանաւեր: Անգլիացի նաւաղ մը եւ 19 Ամերիկացիներ սպաննուեցան, ուրիշներ վիրաւորուեցան:

ՀԱՐԿԱՑԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՒ Պաթինհօլի մէջ: Դրացինները կը պատմեն թէ չարունակ պատանիներ կ'ընդունէր իր տանը մէջ, դիւրերներ լուացնելով: Կը կարծուի թէ մարդասպանը 16 տարեկան տղայ մըն է, որ միասին տարած է նաեւ զոհին կօշիկները, վերարկուն, 4000 ֆրանք դրամ, ժամացոյցը, շղթան եւ 10.000 ֆրանքոց մատանի մը:

Դերասանուհի Յ. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, գաղուստները կը պահէն իրենց սկզբնական ձեւը:

RUE GEOFFROY - MARIE, Paris (9)

Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation «TRÉVISE»

Իր անմրահասկան սուրճով

Café "HAREM"

En réclame 125 ԿՐԱՄԸ 2fr.25

Ամէնէն համ եւ ախորժ մթերքներով արուեստագիտօրէն նպատակեցնուած ու 5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱԺԱՌԻԿ ՁԵՂՉ

Հեռաձայնով ապսպրանքներ կը ղրկուին իսկոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԱՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յուսնուար 1էն սկսեալ կը դադրեցնենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ձեռնակեղէններու, թրիքօթաժի, գալոշներու եւ գոհարեղէններու: Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշներ եւ գիները:

Դիմել **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՀԱՅԵՐՈՒԻ ԺԱՄԱԴՐՈՎԱՑՐԸ

Ձաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արուեստեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ կ'ուզեք ոսկեղէն եւ գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Դաւանութենէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՇԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՁԱՇԱՐԱՆԸ

Ր Ա Ֆ Ֆ Ի

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻԱՆԵԱՆ

8 Rue Maubeuge, Paris (9)

Մէթրօ Cadet et le Peletier

Սրճեղէնէն եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատրաստուած մանաւանդ հինամքով: Ցաճախորդները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար միրող մաքրութիւնը:

Գոլական մասնաւոր օրի՝ տաք աղանդերներով: Բա ֆֆի տնօրէնը, Կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձառութեամբ անվիճելի մասնագէտն է ծալիկի պատրաստութեան: Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթներու եւ թէ յատեղաններու համար շատ մատչելի գիներ՝ անոռարկելի սպասարկութեամբ: Ամէն երկուշաբթի ԻՇԿԼՄՊԼԻ ապուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փաչա): Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյները արեւելեան երաժշտութիւն:

Tailleur de ST. BERNARD

Pour hommes et Dammes

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18e)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouart

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարուան առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի եւ վերարկուի համար մինչեւ Ցունուար:

ՍՏՈՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԶՄԵՌՆԱՅԻՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.

ՄԵՐԴԻՆԵՐԸ.— Վերարկու եւ հագուստ որ կու փորձով տրուի 3 80—400 ֆր.: Նուէր կը տրուի մուշահակ մէկ փաթ տր գիւ օձիք, որ մեռուան համար, պատրաստուած Հայկոհիւիպօլեանի արհեստանոցներուն մէջ: 400 ֆրանքէ վեր ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տափատ կամ կօֆը: Օդ տալու համար վերոյիշեալ պայմաններէն նոր կայացնել ցառաջիկ կոթօնը, Rue la Charbonnière-ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը տանձնենք գիւրամատչելի գիներով ձ façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրեռուած փարաշիւթ 110 ֆրանքէն սկսեալ: Ստիպողական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք ապսպրանքները՝ խնամուած աշխատանքով:

Բաց է կիրակի մինչ ի նէսօր

ՀԱՐԱՉԱՆԴ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MERCREDI 15 DECEMBRE 1937

ՀԴ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3603

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ «ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

Այս անգամ չակերտները փոխ կ'առնենք Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան պաշտօնաթերթէն, « Լը Փոփիւլէռ », որ երկուշաբթի օր վերլուծական դրուագ մը հրատարակած էր, ճիշդ այսպէս.— «Ընտրութիւնները» Ֆ. Միւթեան մէջ :

« Ցառագ »ի ընթերցողները շատ ալ պէտք չունին «լուսաբանուելու», կարդացած ըլլալով չարք մը յօդուածներ՝ այս ընտրութեանց առթիւ : Մանաւանդ որ, մեր աչխատակիցները իրենց փաստերը քաղած էին բուն աղբիւրէն,— «Փրավտա» (կուսակցութեան պաշտօնաթերթը) եւ « Իզվեստիա » (խորհրդային կառավարութեան պաշտօնաթերթը) :

Բայց եւ այնպէս, կ'արժէ անգամ մը եւս բանալ վարագոյրը, եւ երբեմնի « սոցիալ - դաւաճաններ»ն ալ վկայութեան կանչել, ապացուցանելու համար թէ ինչ որ ազա՛տ եւ ժողովրդավար ընտրութիւն կը կոչեն, տարբերութիւն չունի բարեկենդանային խեղկատակութենէ մը :

Ընտրութեանց առթիւ սարքուած չոնդալից հանդիսութիւններն ու ճառախօսութիւնները չեն որ պիտի հերքեն այս անողոք իրականութիւնը :

Ուրեմն, 1937 դեկտեմբեր 12ին, Ֆ. Միւթեան միլիոնաւոր քաղաքացիներն ալ — աւելի քան 90 միլիոն՝ 170 միլիոնի վրայ — քուէարկեցին, «ընտրելով» 569 պատգամաւորներ՝ Միւթեան Ֆորհուրդին եւ 564 անդամներ ալ՝ Ազգութեանց Ֆորհուրդին համար. համագումար 1133 պատգամաւորներ որոնք պիտի կազմեն խորհրդային խորհրդարանը :

« Ընտրութիւնները» կատարուեցան համաձայն Սթալինեան սահմանադրութեան, որ վաւերացուցած էր 1936 դեկտեմբեր 6ին, Ֆորհուրդներու 8րդ արտակարգ համագումարին կողմէ :

« Ընտրական պայքարը » սկսած էր 1937 հոկտեմբեր 12էն ի վեր, Միւթեան անձայրածիր տարածութեան վրայ, լեհական սահմանագլուխէն մինչեւ Ծայր. Արեւելք եւ Սառուցեալ Ովկիանոսէն մինչեւ Արարատի սառոյրը :

Մենք առիթ ունեցանք պարբերաբար տեղեկութիւններ հաղորդելու այդ «պայքար»ի մասին, որուն հետ զուգընթաց՝ կը սաստկանար, կը զարգանար, կը բազմապատկուէր համատարած ալեւտքը,— « մաքրագործում» կամ «զտում» :

Այստեղ վկայութիւն մը՝ «Փոփիւլէռ»ի յօդուածէն .

— «Նոր սահմանադրութեամբ, ջնջուեցան 1918ի սահմանա – դրութեամբ հաստատուած բոլոր խտրութիւնները՝ ընտրական իրաւունքի մասին : Այլեւս բառասնօրեակի (քարանթինա) ենթարկուած ընկերային դասեր չկան, եւ շինականի մը ձուէն նոյնիսկ արժէք ունի որքան հաղճի բանուորի մը ձուէն : Ընտրական դրութեան խարիսխը այլեւս Խորհուրդը չի կազմեր (սովետ), այլ շրջանակը (Երեւանի մէջ կ'ըսեն «օկրուգ», նոր բառով մը՝ «տեղամաս») : Քուէարկութիւնը ընդհանուր է (այր եւ կին, 18 տարեկանէն սկսեալ), ուղղակի եւ գաղտնի :

Այժմ տեսնենք շրջադարձին միւս երեսը : Եթէ ձուէարկութեան իրաւունքը շահած է ծաւալով, կերպով մը կորսնցուցած է խորութեամբ : Բոլոր հաղաքացիները կը ձուէարկեն, բայց իրաւահաւասար հաղաքացիի իրաւունքը գրեթէ ոչնչի վերածուած է» :

Այնուհետեւ մեր պաշտօնակիցը իր կարգին կը յիշէ այն բոլոր սահմանափակումները, որոնք իսկապէս խեղկատակութեան մը կը վերածեն ընտրական իրաւունքը :

Այսպէս, ամէն տեղ եւ ընտրական բոլոր շրջանակներուն մէջ պարտադրուած էր միայն մէկ թեկնածու, այն ալ կուսակցութեան կամ կառավարութեան ուզածը :

Նորէն վկայութեան կանչենք ընկերվարական թերթը.

— « Ընտրութիւններէն հաւի մը օր առաջ, դեկտեմբեր 7ին, կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն կոչ մը ուղղեց, որուն մէջ կը յայտարարէր թէ «պէտք չէ ըլլայ մէկ կողմէ՝ անկուսակցականներու թեկնածու, միւս կողմէ՝ համայնավարներու թեկնածու » : Գործնապէս, այս կը նշանակէր, հաւի որ անկուսակցականները իրբեւ այդպիսին իրաւունք չունին թեկնածուներ ներկայացնելու, թէ միայն մէկ թեկնածու պիտի ըլլար, համայնավար, կամ համայնավարներու կողմէ առաջարկուած եւ ընդունուած» :

Մեր աչխատակիցները աւելի պատկերալից օրինակներով լուսաբանած են այս «ազատութիւնը» : Չարժէր աւելի ծանրանալ :

Վկայութիւնները երկար եղան, բայց թոյլ տուէք թարգմանել ընկերվարական պաշտօնաթերթին եզրակացութիւնն ալ .

— « Ամէն պարագայի մէջ, երէկ Ռուսաստանի մէջ գործադրուած դրութիւնը կրնայ պաշտպանուիլ յանուն բացառիկ կացութեան մը, բայց երբեմ չի կրնար համարուիլ ժողովրդապետութիւն, կամ ներկայացնել, ինչպէս համարձակեցան գրել, «աշխարհի ամէնէն ժողովրդավար ընտրական օրէնքը» : Այս դրութիւնը արդարացնելու համար, խորհրդային վարիչները կ'ըսեն թէ հաճի որ Ռուսաստանի մէջ ընկերվարութիւն հաստատուած է, հաճի որ այլեւս դասակարգեր չկան, այլեւս կուսակցութիւններ չեն կրնար ըլլալ : Այսպէս կը հասնինք սա եզրակացութեան որ ապահովաբար չէր անցած Մարքսի միտքէն, — Առաջ՝ ժողովրդապետութենէ կը հրաժարինք, որովհետեւ հարկ էր ընկերվարութիւն կառուցանել· յետոյ կը հրաժարինք, որովհետեւ կառուցեր են եղեր ...» :

Ուրիշ տեսակէտ մը քննելով, չափազանցութիւն պիտի չըլլար ըսել թէ Սթալին դեկտեմբեր 12ի խեղկատակութիւնը սարքեց, պարզապէս ամրապնդելու համար իր գահը, տեսակ մը հանրաքուէի ենթարկելով իր քաղաքականութիւնը :

Այն առեն, ո՞ւր է տարբերութիւնը իր եւ Հիթլէրի կամ Մուսոլինիի միջեւ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՁԱՓՈՒ ՆԱԻԵՐ ԸՆԿՂՄԱԾ

Պ. Հօզվելթ ուղղակի բաղդեից Ճափոնի կայսեր

Ճափոնցիները ռմբոդջովին գրաւեցին Նանքինը

Երկկ վերջին պահուն հաղորդած էինք թէ ճափոնական օդանաւեր ընկղմած են մէկ անգլիական եւ մէկ ամերիկեան թնդանօթակիրներ, ինչպէս եւ երկու ամերիկեան փոխադրանաւեր :

Վերջին լուրերու համաձայն, դէպքը չատ աւելի լուրջ հանգամանք ունի : Միեւնոյն օրուան մէջ Ճափոնցիները ընկղմած են ամերիկեան թնդանօթակիրը մը, որ կը ծառայէր իբրեւ «ծփուն դեսպանատուն», ինչպէս եւ երեք քարիւզատար նաւեր : 4 նաւեր չորս անգամ ռմբակոծած եւ հետապնդած են կիրակի օր, Եանկցէի մէջ : Թնդանօթակիրը անմիջապէս ընկղմած, փոխադրանաւերէն երկուքը վառած են : Կ'ըսուի թէ սպաննուած են երկու Ամերիկացիներ եւ 95 Չինացիներ : Կան վիրաւորներ ալ, որոնց մէջ քանի մը սպաներ : Երրորդ փոխադրանաւը խրած է :

Այս լուրը մեծ յուզում պատճառեց Մ. Նահանգներուն մէջ, եւ նախագահ Բօզվելթ անձամբ հեռագիր մը ուղղեց Ճափոնի կայսեր, պահանջելով 1. Ներողութիւն եւ կատարեալ հատուցում — 2. երաշխաւորութիւն՝ որպէսզի այլեւս չկրկնուին այսպիսի դէպքեր : Արտաքին նախարարն ալ ունկնդրութեան ընդունելով Ճափոնական դեսպանը, թէ այս հեռագիրը հաղորդեց եւ թէ իր կարգին գոհացում պահանջեց :

Ճափոնի արքունի խորհուրդը անմիջապէս նիստի հրաւիրուեցաւ, խնդիրը քննելու համար : Կայսրը լիակատար մանրամասնութիւններ պահանջեց, ունկնդրութեան ընդունելով ծովային սպայակոյտի նախագահը եւ նախարարը : Մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին եւ Ճափոնի ժողովուրդը տեղեկութիւն չունի դէպքէն : Վարչապետ իչհան Հիրոթա ամերիկեան դեսպանատունն երթալով, կառավարութեան «խորին ցաւակցութիւնը» յայտնեց դէպքին առթիւ : Արտաքին նախարարն ալ հեռագրեց Ուոշինկթընի դեսպանին, ցաւակցութիւն յայտնելու համար : Միեւնոյն առեն կառավարութիւնը պատրաստ է գոհացում տալու :

Անգլիական մարտանաւեր ալ քանիցս ռմբակոծուած ըլլալով, անգլիական տորմիղին հրամանատարը ուժգին բողոքագիր մը ուղղեց Ճափոնական կառավարութեան : Այս առթիւ երեսփ. ժողովին մէջ հարցումներ ուղղուեցան կառավարութեան եւ արտաքին նախարարը պատասխանեց թէ անհրաժեշտ ձեռնարկները կատարուած են եւ կը սպասուի քննութեանց արդիւնքին :

Մինչ այս մինչ այն, անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները կը խորհրդակցին, նոր ձեռնարկներ կատարելու համար :

**** Ճափոնական կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նանքին ամբողջովին գրաւուած է դեկտեմբեր 13ի արշալոյսին : Չինուորական դեկոյց մը կ'ըսէ· — Մեր զօրքը գրաւեց բոլոր պաշտօնական կարեւոր չէնքերը, մէջն ըլլալով սպայից վարժարանը եւ բոլոր նախարարութիւնները : Կ'ըսուի թէ մայրաքաղքին հարաւային թաղերու գրաւման առեն ամբողջովին բնաջինջ եղած են երկու չինական զօրաբաժիններ : Չինացիները, որոնք լուր քաշուած էին, կառաղի դիմադրութենէ մը վերջ, կորած են Ճափոնցիներու վառած կրակին մէջ :*

Նանքին հազարամեայ քաղաք մըն է որ երկու անգամ քարուքանդ եղած է, մէկը՝ ԺԴ. դարուն, միւսը՝ ԺԹ. դարուն : Դեկտեմբեր 13ի դիւերը Ճափոնցիները 20.000 ռումբ թափեցին Սեւ Վիշապ բլուրին վրայ, որ քաղաքին ճիշդ կեդրոնը կ'իյնայ : Ցետոյ հետեւակազօրքը ներս խուժելով քաղաքին դուռնէրէն, գրաւեց բոլոր կառավարական չէնքերը :

ԻՏԱԼԻՈՅ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԷՆ ՎԵՐՋԸ

"Ազգաժողովի ճրէական իսէալ մրն էր,,

Իտալիոյ հրաժարումը՝ Ազգերու Դաշնակցութենէն, լայնօրէն կը դրաղեցնէ միջազգային մամուլը : Գերմանական թերթերը բնականաբար կը ծափահարեն որուած որոշումը, մանաւանդ որ Գերմանիան ալ քանըչորս ժամ վերջը յայտարարեց թէ այլեւս պիտի չվերադառնայ ժընեւ : Պերլինի թերթերը դիտել կուտան թէ Ազգաժողովը երբեք չէ պաշտպանած ժողովուրդներու իրաւունքը, այլ դործիք մը եղած է Վերսայլի յաղթականներուն ձեռքը, անարդարութիւնները մշտնջենաւորելու եւ կարգ մը պետութիւններ նուաստացնելու համար : Ցետոյ կ'ըսեն թէ Ազգաժողովը քանի մը տարիէ ի վեր կը ծառայէ Մոսկուայի շահերուն : Կուսակցական պաշտօնաթերթը կը գրէ .

— « Ազգերու Դաշնակցութիւնը հրէական հին իդէալ մըն էր : Ուիլսընի շրջապատը հրէական էր եւ մասոնական : Այդ իդէալը քարոզուած էր հարիւրաւոր օթեակներու մէջ ուր կ'աչխատէին կառուցանել «Սողոմոնի տաճարը » եւ տիեզերական հանրապետութիւնը : Այդ իդէալը արտայայտուեցաւ երբ միջազգային դրամագլուխը ժողովուրդները հետաքրքրող կենսական խնդիրները դարձուց չահագործման առարկայ հրեայ սեղանաւորներու եւ պատերազմի հարուստներու : Այս իդէալով էր որ կ'ապրէին Րոչիլտները Փարիզի, Ֆրանք-Ֆորթի եւ Վիէննայի մէջ, ինչպէս եւ արեւելքի հրէանոցներու Հրեաները » :

Անգլիական մամուլը բաղդատաբար չափաւոր լեզու գործածելով, կը ջանայ համոզել թէ Իտալիոյ հրաժարումը որ եւ է փոփոխութիւն չի բերեր մի - ջազգային կացութեան մէջ : «Թայմզ» դիտել կուտայ թէ Մուսոլինի չատոնց որոշած էր քաշուիլ, երբ կը ծրագրէր եթովպիոյ արշաւանքը, 1932էն ի վեր : « Տէյլի Թելէկրաֆ» կը խոստովանի թէ երեք մեծ պետութիւններ՝ Գերմանիա, Ճափոն եւ Իտալիա քաշուած ըլլալով, իսկ Մ. Նահանգներն ալ պարզապէս համակիր դիրք մը բռնած ըլլալով, այլեւս կարելի չէ միջազգային խընդիրներ դրապէս լուծել Ազգաժողովին մէջ. հետեւաբար իրբեւ միակ գործնական միջոց կը մնայ ուղղակի բանակցութիւններ վարել պետութենէ պետութիւն, ինչպէս կ'ըլլայ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ :

**** Ազգերու Դաշնակցութեան իտալացի պաշտօնեաները իրենց հրաժարականը ներկայացուցին կառավարութեան :*

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

Ինչպէս կը տեսնուի, Աթաթիւրքի տղաքը վերջերս սպառնագին ետ կը պահանջեն Հաթայը (Ալեքսանդրէթի գաւառակը) :

Իրենց պահանջը կը հիմնաւորեն պատմական, իրաւական եւ տրամաբանական ապացոյցներու վրայ : Այսպէս, համաձայն թրքական տրամաբանութեան, որ *Մհճէլլէ* կը հռչակէ, Ալեքսանդրէթի գաւառակը կը պատկանի Թուրքիոյ, որովհետեւ Մեծն Ալեքսանդրէ կամ Իւկզանդիոնի կայսրերուն աշխարհակալական յառաջխաղացութենէն առաջ՝ այդ երկրամասին վրայ կը բնակէին ու կը տիրապետէին Թուրքերը : Ու կ'աւելցնեն որ թրքական փառաւոր յիշատակարաններ կան այնտեղ, որոնք կը պատմեն թրքական մշակոյթին բարձրութիւնը :

Վերջապէս Անտիոքէն մինչեւ Ալեքսանդրէթ, ճամբաները կը վկայեն թէ Թուրքն է կոխած այդ հողին վրայ, Թուրքին դրոշմն է դրուած քարին, հաղարին ու բարվաճառայներուն վրայ :

Այս ամէնը ճիշդ է :

Ցանուն արդարութեան՝ պէտք է Թուրքին վերադարձնել ինչ որ կը պատկանի թրքական բաղաքակրթութեան :

Կը ցաւիմ, սակայն, արդի Թուրքերուն վրայ, որոնք տարօրինակ մոռացկոտութեամբ՝ չեն ուզեր յիշել Ալեքսանդրէթ,— այո՛, պէտք է Թուրքիոյ վերադարձնել ոչ միայն Ալեքսանդրէթի գաւառակը, այլեւ Ալեպիան :

Թուրքերը իրաւունք ունին Ալեքսանդրիան պահանջելու, որովհետեւ

1.— Հարիւր տարի առաջ՝ Ալեքսանդրիան կը գտնուէր Թուրքիոյ տիրապետութեան տակ :

2.— Բազմաթիւ յիշատակարաններ կան Ալեպիոյ մէջ, ի վկայութիւն թրքական բաղաքակրթութեան,— յիշեցնենք :

Ա.— Պիտա բաղաքին մէջ կայ թրքական բանտ մը, պանծալի յիշատակարան թրքական բաղաքակրթութեան : (Ֆրանսան, կարծես դիտմամբ, ամէն բան բանդեր եւ ոճրագործ է, բայց ձգեր է բանտը, իբրեւ նմոյշ թրքական մշակոյթին) :

Բ.— Պիտա բաղաքին մէջ կայ ծառ մը, որ ուխտավայր դարձած է այսօր սեղացիներուն : Ի՞նչ ծառ է այդ ,— հարիւրամեայ ծառի մը բունը, զոր պաշտպանելու համար փտութեան դէմ՝ կիր խեր են վրան : Այդ այն ծառը է, որուն ներքեւէն մարդ կը կախեին Թուրքերը ամէն օր, հարիւր տարի առաջ : Պանծալի յիշատակարան թրքական բաղաքակրթութեան : Երբ այս փաստերը կ'աղաղակեն, Ֆրանսա կրնա՞յ այլեւս ուրանալ Թուրքիոյ իրաւունքները Ալեպիոյ վրայ :

Ո՛չ, Թուրքիոյ պէտք է վերադարձնել բոլոր այն հողերը, որոնց վրայ, հակառակ ժամանակին աւերներուն, կանգնած կը մնան թրքական բաղաքակրթութեան փառքերը , — բանտ մը, սպանդանոց մը, կախաղան մը :

Նոյն տրամաբանութենէն մեկնելով, խօսք կ'ուղղեմ Թուրքերուն.

— Էյ Թուրքեր, Հիթիթ օղլու, Օղուզ օղլու եւ Օսման օղլու (եթէ ձեր նախահօր անունը չեմ գիտեր, մեդբ ձեր վիզը, որովհետեւ տակաւին չհամոզուեցաք եւ Ալթայէ՞ն եկած էք եւ Պոզոզ - Քէօյէն բուսած սունկի պէս).— բանի որ նիւթական մշակոյթի յիշատակարաններ են որ կը վկայեն հողին ազգութեան, մեզի՛ վերադարձուցէք մեր հողերը, որոնց վրայ անուրանալի մեծութեամբ մշակոյթ մը ստեղծեր ենք : Ատոր սպասցոյցները կը տեսնէք վանի, Տարօնի, Բոյնիսկ հայկական համեստ գիւղերու մէջ : Այլապէս պիտի տարուինք համոզուած որ Թուրքը չի գիտեր թէ ի՛նչ է մշակոյթը, ու կը շփոթէ երեք ձողով կախաղանը սիւնազարդ մեհեանի մը հետ, *չէպլէպին*՝ մեր հարսերուն ականջի սեաթնչեղարուեստ գինիերուն հետ, *քալըբլը*՝ Մեծն Տիգրանի ոսկեպատ հողաթափին հետ, *եաթաղանը*՝ վահէվահեան Էուրմերու դաշնադրագինի հետ, որով փրփրուն գինի կը խրմէին մեր իշխաններն ու ասպետները, երբ Թուրքերը, Ալթայի լերան տակ, միասին կը բնակէին վարազներու եւ խոզերու հետ :

ԱՐԱՋ

ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿԸ ՔԱՇՈՒԻՆ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԷՆ

Ազգերու Դաշնակցութեան կանոնագրին համաձայն, Իտալիոյ հրաժարումը իրական չի կրնար ըլլալ մինչեւ 1939 դեկտեմբեր 11, որովհետեւ անհրաժեշտ է լուր տալ երկու տարի առաջ : Ներկայ պարագաներուն մէջ, Իտալիոյ միակ դրական պարտականութիւնը կրնայ ըլլալ իր անդամատուրքին ամբողջական վճարումը : Իրրեւ բողոք պատժական տնօրինութեանց դէմ, իտալական կառավարութիւնը ներկայացուցիչ ղրկած չէ Ազգաժողովի կամ Աչխատանքի Գրասենեակի նիստերուն, 1936 մայիսէն ի վեր :

Իտալիա չորրորդ մեծ «բաժանորդն » ըլլալով Ազգերու Դաշնակցութեան, իր հրաժարումը նիւթական մեծ կորուստ մը կը կազմէ Ազգաժողովին համար : Ցայտնի է որ կազմակերպութեան ծախքերը կը հոգացուին անդամ - պետութեանց տարեվճարներով : Ազգաժողովի ելմտացոյցին մէջ Իտալիա կը ներկայացնէ 60 միութիւն, այսինքն իրր 1.822.000 ոսկի Ֆրանք : Ամէնէն մեծ բաժինը ստանձնած է Մեծն Բրիտանիա (105 միութիւն), իսկ Ֆրանսա եւ Ֆ. Միութիւնը կը վճարեն իւրաքանչիւրը 79 միութիւն հաչուելով :

Իտալիա երրորդ մեծ պետութիւնն է որ կը քաշուի Ազգաժողովէն : Ճափոն քաշուեցաւ 1933 մարտ 26ին, Գերմանիա նոյն տարուան հոկտեմբեր 21ին : Ջանազան պատրուակներ ստեղծելով իրարու հետեւելով քաշուած են նաեւ Հարաւ. Ամերիկայի պետութիւններէն եօթը, մէջն ըլլալով Պրազիլիա : Հունգարիա եւ Ալպանիա սերտօրէն կապուած ըլլալով Իտալիոյ հետ, հաւանական է որ քաշուին իրենց կարգին :

Թրանսուալի օդանաւային ուժը Գերմանականին վա՞ր կը մնայ

Երեսփ. ժողովը իր դէմ 523 ձայնով քուէարկեց օդանաւային էլմտացոյցը, 1.500.000.000 ֆր. կամ 10 միլիոն անգլ. ոսկի, ինչ որ 5.500.000 ոսկիի յատկացում մը կը ներկայացնէ 1937ի վրայ :

Ընդդիմադիր երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ անվիճելի է Ֆրանսայի օդային ուժին անկումը, թէ խթթարուած է անոր կազմակերպութիւնը : Մինչ արտասահմանի մէջ միակ հրամանատարութիւն մը կրնայ չարժման մէջ դնել 87 ծանր սաւառնակներ, Ֆրանսայի մէջ անհրաժեշտ է խումբ մը զօրավարներու գործակցութիւնը, միեւնոյն արդիւնքին հասնելու համար : Գերմանական հետապնդիչ օդանաւերը ժամը առ նուազն 30 մղոն կը գերազանցեն Ֆրանսականները, արագութեան տեսակէտով :

Ուրիշ ընդդիմադիր երեսփոխան մը ըսաւ թէ Գերմանիա առ նուազն 200 տորմիղիկ — 2400 սաւառնակներ ունի, իսկ Իտալիա՝ առ նուազն 1000, մինչդեռ Ֆրանսական ծրագիրը միայն 1500 կը նախատեսէ յառաջիկայ գարնան : Անդ -

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՂԱՎԱԿԱՏԻՒ ԽՈՀԱՐԿՈՒ

Մի տարի առաջ, հեռուներ ուղեւորուելէ առաջ, ես ալ ինչպէս ամէն մարդ, ուզեցի ինծի համար ալ ունենալ ինչ որ կոչուի «ընտանեկան կեանք»։ Ուզեցի ունենալ կին մը, որ ինծի հետ միասին ապրի, ինծի հետ միասին տանջուի, ինծի հետ միասին ուրախանայ։ Ուզեցի ունենալ կին մը, որ ինծի հետ միասին ծերանայ, ինծի հետ միասին մեռնի

ԻՐԻՍ

ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԵՂԱՍԻՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐՁԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՎԱՂՈՒ ՀԱՅ ԳՐՈՂ

«««

— Եր դուռն էր ընկել, եր օդ տալու համար, որ ինձ տեսավ, ինձ ճանաչեց ու ետ դարձավ, ինձ էլ ետևից կանչեց, որ ետ դառնամ։ Ես ետ դարձա, ինձ մոտեցավ, ձեռքս բռնեց ու ասաց. «Ես Ծովազարդի Ասլանի կինն եմ, ես ձեզ ճանաչում եմ, ես ձեզ ոչինչ չեմ ասի, ես ձեզ ոչ մի վնաս չեմ տա, ես ձեզ ոչ մի չարիք չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի վատ բան չեմ ասի, ես ձեզ ոչ մի անարգանք չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անպատվություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անամոթություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհարգություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհայրություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհոգություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհանգստություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհարմարություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհարմարություն չեմ անի, ես ձեզ ոչ մի անհարմար

լիա չի կրնար 1000 օդանաւ ղրկել Ֆրանսայի օգնութեան, ստիպողական պարագաներու մէջ :

Օդանաւային նախարարը , Պ. Քօ պատասխանեց թէ արդար չէ քննադատել նախարար մը որուն իրաւասութիւնները սահմանափակուած են երկրին ելմտական կացութեամբ : Ճիշդ է որ յապաղումներ տեղի ունեցած են, բայց այդ յապաղումները եղած են բոլոր նաւատորմիղներուն եւ օդատորմիղներուն մէջ : Ֆրանսա կրնայ պարծենալ թէ իր օդանաւերու տեսակները գերազանց են միւս բոլորէն եւ թէ յառաջիկայ երկու տարիներու համար ընդունուած ծրագիրը գլուխ պիտի հանուի մինչեւ 1940 յունուար 1 :

*** Երեսփ. ժողովը Ծովային ելմտացոյցն ալ վաւերացուց միաձայնութեամբ, քուէարկելով մօտ 4.500.000.000 ֆրանքի վարկ մը (30 միլիոն անգլ. ոսկի) : Այս առթիւ տեղեկաբերը մանաւորապէս ուշադրութեան յանձնեց միւս երկիրներու Ծովային սպառազինութիւնները եւ դիտել տուաւ թէ Ֆրանսա չորրորդէն վեցերորդ տեղանին իջնելու դառապարտուած է, իբրեւ Ծովային պետութիւն, եթէ արագ չշարժի : Գերմանիա, որ արդէն 105.000 թոն տարողութեամբ արդիական նաւեր ունի, 325.000 թոն պիտի ունենայ 1941ին : Ծովային նախարարն ալ խոստովանեցաւ թէ Ֆրանսայի նաւային կացութիւնը « փափուկ » է, բայց ոչ «աղետալի» : Եւ յայտնելով թէ կառավարութիւնը իր բոլոր ճիգերը ի գործ պիտի դնէ նոր չինութիւնները փութացնելու համար, եզրակացուց .— « Մտահոգութեան պատճառ չկայ : Ֆրանսա կրնայ հպարտանալ իր նաւատորմիղով » :

''ԺԱՆԻՆ ՔԷԼԼԷՐՆ ԱԼ ԵՍ ՍՊԱՆՆԵՑԻ,,

Դեռ ի՞նչ անակնկալներ վերապահած է Վայտման

»»» • «««

Խօժէն Վայտման, գերմանացի հրէշը, վեցերորդ սպանութիւն մը եւս խոստովանեցաւ առջի օր :

Ինչպէս գրած էինք, կասկածները կը ծանրանային իր վրայ, Ալզասցի կնոջ մը, Տիկին Ժանին Քէլլէրի (Ժան Պէրսթ) անհետացման առթիւ : Անոր անունով ճերմակեղէններ, ինքնութեան թուղթեր եւ ուրիշ առարկաներ գտնուած էին Սէն Քլուի չարաշուք վիլլային մէջ : Այս անգամ իր պաշտպան փաստաբանները բանտ գացին եւ երկու-երկուքէս ժամ հարցաքննելէ վերջ, խոստովանցուցին մարդասպանը : Անցեալ օգոստոսէն ի վեր 15 խորհրդաւոր անհետացումներ պատահած ըլլալով ամբողջ Ֆրանսայի մէջ, կը կարծուի թէ մարդասպանը տակաւին չատ գաղանիքներ ունի :

Փաստաբաններուն հետ խօսելէ վերջ, Վայտման ինդրեց հարցաքննիչ դատաւորին տանիլ զինքը, որպէս զի ամէն բան պատմէ : Ոստիկանները կալանաւորին երկու ձեռքերը ետին կապելով, առաջնորդեցին հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, ուր պատմեց .

— Այո, ես սպաննեցի Ժան Պէրսթը (Ժանին Քէլլէր)... Ազդ մը հրապարակած էր եւ գործ կը փնտռէր, իբրեւ վարժուհի : Նամակ մը գրեցի, գործ առաջարկելով : Տիկինը պատասխանեց... ժամադրութիւն տուինք Փլաս սը լա Ռէփիւպլիքի մէկ պանդոկին մէջ... երբ եկաւ, տեղ չկար այդ պանդոկին մէջ ... Ռոժէ Միլիօն յանձն առաւ տեղ գտնել : Եւ սենեակ մը գտաւ ռիւ Տէօնքէրքի մէջ : Ժան Պէրսթ հոն իջաւ հոկտեմբերը 3ի դիւշերը... Հոկտեմբերի 4ի առաւօտն Միլիօն եւ ես գացինք գտանք Քուֆէլ (սպանուած) ինքնաշարժով որուն որու պահակները դիտէր ընկերս : Կ'ուզէինք Վիչի տանիլ Ալրասուհին, ուր գործ մը գտած ենք, ըսեր էինք : Ճամբայ ելանք : Մինչեւ այդ տեղ պարզապէս կ'ուզէինք կողոպտել երիտասարդ կինը... Սակայն յանկարծ որոշեցինք մէկդիէն վերցնել : Աւելի պարզ էր այդ ձեւը եւ նուազ վտանգաւոր :

«Ժամը տասնին ճամբայ ելանք Պարպիղոնէն : Հազիւ անտառին մէջ մտած (Ֆոնթէնէպլօ), կանգ առինք : Միլիօն եւ ես առաջարկեցինք պտոյտ մը կատարել : Օդը չատ դեղեցիկ էր : Տիկինը համոյքով ընդունեց : Անտառ մտանք աջէն : Հինգ - տասը քայլ առինք, չըլսապատելով մեր ընկերուհին : Եւ հասանք ժեռուտ աւազահանք մը : Ժան Պէրսթ իմ առջեւս էր : Աջմնանակս հանեցի եւ ուղղակի քաշեցի ծոծրակին : Տիկինը ինկաւ : Տեղն ու տեղը մեռած էր :

« Յետոյ, Միլիօնը եւ ես փայտի մը օգնութեամբ եւ մեր ձեռքերով փոս մը փորեցինք աւազին մէջ, մարմինը պառկեցուցինք եւ վրան ծածկեցինք : Ապա մեր մէջ բաժնեցինք դրամը,— հարիւր ֆրանք՝ յիսուննոց մանր դրամներով : Ես պահեցի 1300 ֆրանքի թղթատարական մուրհակ մը, Միլիօն առաւ մատնի մը, տալու համար Ռընէ Թրիքոյի (Քուֆէթ) : Նորէն ճամբայ ելանք եւ կատ նատանք : Մեր եւին կը մնար միայն Ժան Պէրսթի պայուսակը : Վերջապէս վերադարձանք Սէն - Սէն - Քլու : Քանի մը օր վերջը, Քուֆէթ գանձեց թղթատարական մուրհակը, միասին տանելով մեռեալին ընտանեկան տետրակը : կը : Բայց ան չէր դիտեր թէ ուրկէ կուգայ այս դրամը, ուրիշ բան եթէ Միլիօն պատմած է » :

Հարցաքննիչ դատաւորը յանկարծ հարցում մը ուղղեց Ռոժէ Լբպլօնի սպանութեան մասին : Մարդասպանը պատասխանեց թէ արդէն պատմած է : Դատաւորը պնդեց որ նորէն պատմէ :

Վայտման.— Ձշմարտութիւնը պիտի ըսեմ : Ես չէի որ սպաննեցի Լբպլօնը, այլ Ռոժէ Միլիօնը : Ան ծրագրած, կազմակերպած էր գործը, Փոատիէ անունն ալ ան էր հնարած : Բայց մարդ սպաննել չէր գիտեր : Ինծի խորհուրդ հարցուց : Բացատրեցի,— ատրճանակին բերանը կ'ուղղես ծոծրակին... երբ Լբպլօն եկաւ, Միլիօնն էր որ սպաննեց զայն : Բայց լաւ չէր դիտեր գործնելու ձեւը : Ձեռքը կը դողար... Այս պատճառով առաջին գնդակը քսուեցաւ ղէմքին, երկրորդը յաջողեցաւ : Ես օդնեցի մարմինը փոխադրելու : Դիակը գրինք մեռեալին կառքին մէջ : Ես առջ մեկնեցայ, Քուֆիի կառքով, Միլիօն եռեւէն կուգար, բերելով դիակը զոր ձգեցինք Նէօյլի : Եւ երկուքս մէկ վերադարձանք մեր վիլլան, Լա Վուլզի : Քուֆէթ հոն չէր »:

Մարդասպանը նկարագրած ըլլալով Ժանին Քէլլէրի թաղուած տեղը, երկկ իսկ խուզարկութիւններ կատարուեցան, երեւան հանելու համար դիակը : Միեւնոյն առեն բանուորներ կը փորէին վիլլային պարտէզը, ուրիշ դիակներ դտնելու համար :

Կասկածները կան թէ Վայտման սպաննած է նաեւ երկու չարժավարներ, Տուիյեան եւ Մարթով : Կը կարծուի թէ խմբակը կը զրաղէր նաեւ թմրեցուցիչներու եւ կիներու վաճառումով : Մարդասպանը յայտնեց թէ խմբակին չորրորդ անդամը, Ժան Պլան, չէ մասնակցած սպանութեանց եւ ոդոպութեանց, այլ կը զործածուէր դրամ ճարելու համար :

ՋԱՆԱՖԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԷՋ ԱՆԶՆԱՄՊԱՆ եղած է Տիկին Թէնասէֆ Դաւիթեան, 53 տարեկան, ինքզինքը կախելով իր բնակարանին մէջ : Կը տառապէր անբուժելի հիւանդութենէ մը :

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ Պ. Ֆլանէն Պերլին երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Տոքթ. Կէօպէլսի հետ : Թէեւ իր ճամբորդութիւնը անհատական հանդամանք ունի, բայց Պ. Ֆլանէն պիտի տեսակցի նաեւ ուրիշ նախարարներու հետ եւ յետոյ պիտի երթայ Փրակա : Ձախակողմեան թերթերը կը քննադատեն այս ճամբորդութիւնը, կասկածելի ծրագիրներ վերագրելով :

Գ.Ն.Դ. ՏՐ. ԼԻ. ՌՕՔ, որ անուանարկութեան դատ բացած է 15 խմբագիրներու եւ յօդուածագիրներու դէմ, իր կարգին դատուեցաւ առջի օր, ամբաստանուած բլլալով թէ փորձած է վերակազմել Հրեղէն Աչերը : Այս առթիւ ապօրէն կը հռչակուէր 1936 հոկտեմբեր 4ի յոյցը՝ Փարք տէ Փրէնսի առջեւ, ուր համայնավարները ժողով մը սարքեր էին : Գնդապետը հերքեց եղած ամբաստանութիւնները, յայտնելով թէ այդ յոյցին իր կազմակերպութեան անդամներէն ներկայ էին 40.000, ձերբակալուեցան 1600 անդամներ, բայց միայն 16ը վար դրուեցան եւ միայն երկուքին վրայ զէնքեր դտնուեցան : Աւելցուց թէ իր նոր կուսակցութեան անդամներէն 40 տու հարիւրը նախապէս անդամ էին ժողովրդական ճակատին եւս :

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԵԱՆ անդամներէն բանուոր մը, Վասլէն , առջի օր հարցաքննուելով խոստովանեցաւ թէ իրեն յանձնարարուած էր ամրոցներ չինել : Իրեն ալ առաջարկած են երդում ընել, բայց մերժած է : Դատաւանները պիտի մաքրուէին : Զարշարանքի սենեակ մը չինուած էր քաղաքական երեւելիներու համար եւս : Նորէն զէնքեր եւ ռազմանիւթ գտնուեցան Ֆոնթէնէպլոյի անտառին մէջ :

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԱՒՏՈՒՄՒԻԼԻ «վաքդան» ենթակոմիտէն ընդ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 17 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկ. Ս. Պաուաեանի բնակարանը: կարեւոր օրակարգ: Ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

Գահիրէ

ՄԱՐՍԷՑԼԻ Փրոֆսկանտի Ջանձնախումբին Դիւանը կազմակերպած է դասախօսական ժողով մը «Շահրիկեան» սրահին մէջ 16 Դեկտ. Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 8.30ին, Ցանձնախումբին մաս կազմող ընկերքներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: կը դասախօսէ Ընկ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ: Նիւթ՝ «Ռուսական հարցը»:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ «վարուժան» խումբի ժողովը 16 դեկտ. Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 8ին. «վարուժան» ակոմբին մէջ:

Ընկերա—համակրական հաւաքոյթ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՑԼԻ Հ. Ց. Դ. ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

2ց Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ:

կը ներկայացուի «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՅԱՄԱՒՈՐԸ»

գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ հաճելի ժամանց:

Մուտք 4 ֆր.:

ԳՐԱԿԱՆ - ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՁԱՍԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ,, ամսագրի 15ամեակին առթիւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

18 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

«ՐԱՖՖԻ» ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*

Մէթրօ Cadet

Խօսք պիտի առնեն Պ. Պ. Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ. Ս. ՎՐԱԾԵԱՆ, Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ Ա. ՀՈՒՆԿԱՐԵԱՆ, եւ ուրիշներ:

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը պիտի բերեն՝ Օր. Ի. ՊԻՒԶԻՒԼԵԱՆ, ՕՐ. Տ. ՋԱՌԱՓԵԱՆ, Պ. Ֆ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ Պր. ՓԱՓԱԶԵԱՆ եւ ուրիշներ:

Ճաշուրդի պիտի դրուի նկարիչ ԱՂԵԱՆԱՓի գեղեցիկ մէկ իւղանկարը որուն արդիւնքը կը յատկացուի ամսագրի բաժանորդագրութեան՝ նուիրուած ազգային հաստատութիւններու:

ՄՈՒՏՔ 7 ՖՐ. (ԹԷյ եւ կարկանդակ միասին):

ՐԱՖՖԻԻ խմբակի դասախօսութիւնը այսօր, Շորեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Քաֆէ Մէֆիսթօ, 146 Պուլվար Սէն Ժէրմէն փարիզ:

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ԶԷՆԿԻԼԷՐԻ ՀՅՈՒՐԵՆԱԿԱՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

8 RUE BLANQUI. Ալֆորվիլ

Գեղարուեստական բաժին: երգ, արտասանութիւն, նուագ եւ եւ անակնկալներ: Պարերը կը սկսին կէս գիշերէն վերջ: Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է:

Մուտք 5 ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Անկէնի Մասնաճիւղի Ընդհ. ժողովը Դեկտ. 16, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Café des Sports: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Անդամներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: : Մասնաւոր հրաւէր չպիտի ղրկուի: Ներկայանալ անդամատետրով:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Վարդերես Մինասեան եւ զաւակունք խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, նամակով կամ մամուլով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի եղբօր, հօրեղբօր եւ տագեր՝ ՄԱՍԱՏՈՒՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆի դատնաղէտ մահուան առթիւ:

ԿՐ ՓՆՏՈՒՈՒԻ

—Տիկին Տիրուհի Գաբրիէլեան (Ծնեալ Սիմիթեան, բնիկ կեսարացի), կը փնտռէ իր քոյրը՝ Վերժին Սիմիթեան Թալասի որբանոցէն, (Այս որբանոցին մէջ Մէրենան անունով ճանչցուած) : Իր հօրեղբայրը Յակոբ Սիմիթեան այժմ Ալէքսանդրիա 1930ին Վերժին Սիմիթեանը տեսած է Պէյրութի մէջ: կը խնդրուի Սուրիոյ ընկերքի , կեսարիոյ հայրենակցական միութենէն եւ իր հասցէն գիտցողներէն, իմացնել՝ A. Kaprielian, 8bis, Rue Maugeron, Vienne, (Isère): France :

ԳԱՅԵՔ ՏԵՍԵՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԱՏԱՓԱԶԱՐՑԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Մտադրած եմ Ատափազարի հայութեան անցնելը հաւաքածոյի մը վերածել, պատմուածքներու ձեւով: Այս առթիւ, հակառակ Ատափազար ծնած ըլլալուս, կը խնդրեմ յիշողութենէս տակաւին չատ մը դէպքեր ու դէմքեր :

Արդ, բոլոր այն Ատափազարցիները, որ կը սիրեն վերակենդանացած տեսնել իրենց ծննդավայրը ... դիրքի ձեւով՝ բարի թող ըլլան իրենց գիտցածն ու լսածը տեղեկացնելու ինծի :

Նախապատուութիւն պէտք է տալ ժողովուրդի համեստ խաւերուն հետ կապ ունեցող դէպքերուն եւ դէմքերուն : Կ'ընդունիմ նաեւ լուսանկարներ վերջը վերադարձնելու պայմանով :

ՀԱՍՑԷ.— Yéghicheyan Vartan, Dentiste, 93, Rue de la Kaska, 93, Tunis (Tunisie):

Յ. Գ.— Արտասահմանի այն թերթը, որ պիտի ուզէ արտատպել սոյն կտէրը, թող հաճի օրինակ մը ղրկել իմին, փոխարժէքը անմիջապէս ստանալու համար :

ՎԱՐՁՈՒ Է

Վարձու է Վիրոֆլէյի կեդրոն թաղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Yiroflay (S. et O.), *դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Պայմանները պիտի տրուին տեսողութեամբ: Նպաստաւոր գին: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.):*

դամներէն ներկայ էին 40.000, ձերբակալուեցան 1600 անդամներ, բայց միայն 16ը վար դրուեցան եւ միայն երկուքին վրայ զէնքեր դտնուեցան : Աւելցուց թէ իր նոր կուսակցութեան անդամներէն 40 տու հարիւրը նախապէս անդամ էին ժողովրդական ճակատին եւս :

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԵԱՆ անդամներէն բանուոր մը, Վասլէն , առջի օր հարցաքննուելով խոստովանեցաւ թէ իրեն յանձնարարուած էր ամրոցներ չինել : Իրեն ալ առաջարկած են երդում ընել, բայց մերժած է : Դատաւանները պիտի մաքրուէին : Զարշարանքի սենեակ մը չինուած էր քաղաքական երեւելիներու համար եւս : Նորէն զէնքեր եւ ռազմանիւթ գտնուեցան Ֆոնթէնէպլոյի անտառին մէջ :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻԻՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՑԼ

Պատկերազարդ եւ գեղեցիկ տպագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալէանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եղերօձած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու մէջտեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան :

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մերթաքեան :

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արեւմտահայաստան 6 Ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՒԾ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՒԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՌ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի առէն օր ժամը 14—20:

Հեռաւորները ժամադրութեամբ:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ,

ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris

Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 Tél. Opéra 67-77 67-78

Նահանգային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Յոմնակներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու հաճար ժամնաւոր գին: Ընդհնք թղթակից՝ աշխարհի ամէն կողմը:

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ձաշարան **ՖԼՕՐԻԱ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ

ԱՅՑԵԼԵԹՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *Մէթրօ* Cadet եւ Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Արամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, Ընտրատ օղի՝ առատ աղանդերներով: Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷԱՊ ՍՓԷՍՓԻԱԼ* պատրաստուած՝ կոնյակ պղպեղով եւ լոլիկով, իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած *ՇԻՇ ՔԷԱՊ* կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններ ունի դեմ: կիրակի օրեր *ԼՒՄՄԷՔ ԳԱՅԱՑԻՉ* եւ սեր, Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՃԻՐԷ* հանդիմ: ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր տեւական յաճախորդը դառնալու համար:

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մատնահիւ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻԻՆ.— Այս ձմեռ մի ժտահոգութիւք մուշտակեղէն սղութեան հաւատ: Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրկէ կրնաք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, աղուէսներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ: Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով: կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաւորը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի:

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e **ANNÉE**)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

Կը ՍՏԱՆՁՆԻ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ժառանգական իրաւազէտ ամէն տեսակ խնդիրներու, Արկածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարիալ ասիճնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոխոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւաբանական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ձառերու եւ գաւառախօսութիւններու խմբագրութիւն: Փողոցային արկածներու ենթարկուած չքաւորներուն կուտայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ մէջնորդէքէք: կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Dameme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՑ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 16 DECEMBRE 1937

ԺԴ. Տարի — 13e Année No. 3604 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԹԷ ԽՕՍՔԷՆ ԳՈՐԾԻ ԱՆՑՆԷԻՆ...

Ատենէ մը ի վեր, «յեղափոխական» հանգամանք ստացած է ռամկավար մամուլին դիրքը՝ Բարեգործականի հանդէպ։

Կրնաք զայն կոչել հոգեփոխութիւն կամ դիմաշրջութիւն։ Ամէն պարագայի մէջ, կը գտնուինք նորութեան մը առջեւ, որ ե՛ւ չքեղ է ե՛ւ աննախընթաց։

Ցիշենք վերջին փաստերը։

Փարիզի ռամկավար չարաթաթերթը լուրջ պայքար մը կը մղէ իր վերաբացումէն ի վեր։ Այդէն - ամէն ձախէն գնդասեղի հարուածներ կը տեղաւորէ անոր դէկավարութեան դէմ։ Կ'ըսէ բաներ, կը գործածէ բառեր որոնց ամէն մէկը շարք մը խմբագրականներ դրել կուտար երէկ, եթէ ամբաստանողն ըլլար Դաշնակցական թերթ մը։

Հոկտեմբեր 9ին, չարաթաթերթը կ'ողբար իր խմբագրական - ներէն մէկ, ակնարկելով Պօղոս Նուպարի մէկ խօսքին, որ «պզտիկ հանրապետութիւն մը» կը նկատէր Բարեգործականը.

— « Հանրապետութիւնը սակաւապետութիւն մը դարձած է, նոյնիսկ գուցէ միապետութիւն մը»։

Այդ առթիւ, կը բացատրէր թէ «գործնականին մէջ ընդհանուր ժողով գոյութիւն չունի», թէ ինչ որ կեդր. վարչութիւն կը կոչեն, ուրիշ բան չէ եթէ ոչ «երկու – երեք անուններ, չհաշուելով վարիչ - պատուիրակը»։

— « Թող խնդիրը բիչ մը աւելի մօտէն սեղմեն ու պիտի տեսնեն որ յետ մաքրակրկիտ ճնշուածքեան, թերեւս մէկ կամ երկու ա - նուն միայն կը մնան »։

Եւ դեռ աւելի ազի խօսք մը.

— « Պայմա՞ն է ոսկերիչ ըլլալ, անդամակցելու համար կեդր. ժողովին։ Պայմա՞ն է այս կամ այն ընտանիքին անդամ կամ խնամի ըլլալ, մուտք գործելու համար անոր մէջ»։

Աւելի վերջը, չաբաթաթերթը հրատարակեց տեսակցութիւն մը՝ Բարեգործականի Ամերիկայի չրջանակի պատգամաւորին հետ (ռամկավար), որ նոյնպէս կը ձաղկէր Բարեգործականին վարչական եւ կանոնադրական թերութիւնները, եւ անհրաժեշտ կը գտնէր կազմակերպութիւնը «կարելի եղածին չափ պատչաճեցնել ժամանակի պահանջներուն »։

Արտատպելով այս տեսակցութիւնը, Ամերիկայի ռամկավարներուն պաշտօնաթերթը կ'ողբայ, կը տրտնջայ եւ կը բողոքէ իր կարգին.

— « Կեդր. վարչութեան անդամները չեն ուզեր փոխել ազ – ուապետական դրութիւնը : Սակաւապետութեան ջատագովումն էր այն ազդարարութիւնը՝ որ երկու տարի առաջ քնեցաւ Կեդր. Վարչութենէն, ցոյցացնելով Միութիւնը դեկավարողներու սա արմատացեալ մտայնութիւնը՝ թէ Միութեան գործերը եւ ապահովութիւնը կարելի չէ յառաջացնել ժողովրդական կազմակերպութեան մը ձեւը տալով Կեդրոնական վարչութեան :

Ըստ տիրող մտայնութեան, աղայական մտայնութիւնը միշտ պէտք է տիրապետէ, բացարձակօրէն անտեսելով բոլոր հասարակական կազմակերպութենց մէջ տիրող ժողովրդային սկզբունքը, որ դրամի եւ հարստութեան հանգամանքի հետ չի կապեր կեդրոնական վարչութեան անդամ ըլլալու իրաւունքը: Ներկայիս, հարուստ ըլլալն է որ արժէք ունի, ոչ թէ ծառայութիւնը :

Որոշ եւ հաստատուն սակաւապետական նկարագրով նուիրագործուած դրութիւն մըն է Բարեգործականի վերին դեկավարութիւնը: Մարդիկ կան, որոնք իրենց կեանքը նուիրած են այս Միութեան, յարատեւ զոհաբերութեամբը իրենց իմացական, բարոյական եւ նիւթական ուժերուն, սակայն երբեմ չեն կրնար կոչուիլ դեկավար դիրքերու եւ պարտաւորութեանց, ըստ որ ընտրութիւնը էմահաճոյքէ կախում ունի :

Այս կերպով, թէեւ Բարեգործականը «ժողովուրդին կազմակերպութիւնը» կը հռչակուի, խնամիական կապերով իրարու կապուած ընտանի մը անձերու կամքն է որ կը տիրէ անոր վերին դեկավարութեան մէջ: (Պայքար, 30 նոյ.)։

Կրնայինք նոյն կուսակցութեան միւս կեդրոնական օրկանէն՝ Եգիպտոսի «Արեւ»էն ալ օրինակներ բերել: Բայց կը բաւէ, ապացուցանելու համար թէ բան մը փոխուած է եթէ ոչ Դանիոյ Թագաւորութեան, գոնէ Թագաւորական տոհմին մէջ...

Իրազեկներ զարմանագան բաներ կը պատմեն այդ հոգեփոխութեան մասին:

Կ'ըսեն թէ այս միջոցին լուրջ ճակատամարտ մը կը մղուի Բարեգործականի մէկ փոխ - նախագահին եւ վարիչ – պատուիրակին միջեւ, թէ այս վերջինը ճակատ մը յարդարած է նոյնիսկ ժամուն բակը, իր կամքը պարտադրելու համար, թէ միւսն ալ– ոսկերիչ կամ գոհարավաճառ --- իր կուսակիցներն ունի, կանգնած րլլալով ամուր գետնի մը վրայ եւն. :

Կը նշանակէ թէ լուրջ խմորումներ տեղի կ'ունենան «պզտիկ հանրապետութեան» ներսն ու դուրսը, եւ անոնց մէկ արտայայտութիւնը կը կազմէ ռամկավար մամուլին «ճիհատ»ը:

Ամէն պարագայի մէջ, բարենշան է երեւոյթը, պայմանաւ որ խօսքերը գործի վերածելու եղանակն ալ ռամկավարները իրենք ցուցնեն կամ գտնեն :

Թուղթի վրայ, ռամկավարներու բողոքներուն եւ պահանջներուն մէջ դուք պիտի չգտնէք բան մը, որ տարիներով ձեւակերպուած, մատնանշուած, արծարծուած չըլլայ Դաշնակցական մամուլին մէջ: Նոյնիսկ բառերը մենք էինք որ մաշեցուցինք, — ազնուապետութիւն, սակաւապետութիւն, աղայական, խտրական, խնամիական եւն. :.

Թոյլ տուէք անգամ մը եւս անդրադառնալ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՓՈՆԻ ԿԱՅՍՐԸ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐԵՑ

Արշաւաւիւներ յառաջ կր տարուին ուժգնօրէն

Պատասխանելով նախագահ Բօղմէլթի բողոքագրին, Ճափոնի կայսրը անձամբ ներողութիւն խնդրեց, ամերիկեան նաւերու խորտակման առթիւ: Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը երկրորդ եւ աւելի ուժգին բողոքագիր մը ղրկած էր այս դէպքին առթիւ, պահանջելով պաշտօնապէս ներողութիւն խնդրել եւ կատարեալ հատուցում տալ :

Ճափոնական կառավարութիւնը ներողութիւն խնդրեց, յանձն առնելով ի.— Հատուցում տալ. 2.— Պատժել պատասխանատուները. 3.— Միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի ուրիշ անգամ այսպիսի դէպքեր չպատահին : Ներողութեան դիր մըն ալ ուղղուեցաւ անգլիական կառավարութեան, քանի որ անոր նաւերն ալ զարնուած էին :

Անգլիոյ նախարարական խորհուրդը բացառիկ նիստի հրաւիրուած էր երէկ, այս դէպքերուն առթիւ: Իրազեկներ կը հաւատան թէ Մեծն Բրիտանիա ինչ միջոցներու ալ դիմէ, Ամերիկայէն աւելի յառաջ պիտի չերթայ : Կառավարութիւնը առ այժմ կը գոհանայ չոր ու ցամաք պատասխաններ տալով խորհրդարանին մէջ եղած հարցումներու :

Մինչ այս մինչ այն, Ճափոնցիները կը չարունակեն իրենց արշաւները Չինաստանի մէջ: Վերջին լուրերու համաձայն, առաժամեայ կառավարութեան մը կազմուած է Փէքինի մէջ: Այս առթիւ պարզուած է չինական հանրապետութեան նախկին դրօշը՝ հինգ տարբեր գոյներով: Նոր իշխանութիւնը գործի ձեռնարկած է արդէն, վարչական, օրէնսդրական եւ դատական օրկաններով: Բոլոր հանրային եւ առեւտրական հաստատութիւնց հրամայուած է այսուհետեւ պարզել նոր դրօշը,— կարմիր, կապոյտ, ճերմակ, սեւ եւ դեղին, որ խորհրդանշանն է հինգ ցեղերուն,— Մանչու, Մոնկոլ, Իսլամ, Թիպէթեան եւ չինական: Այս հինգ ցեղերը կը ներկայացնեն չինացի ժողովուրդը: Նոր կառավարութիւնը յայտարարութեամբ մը կը ծանուցանէ թէ ամբողջ Չինաստանը կը գտնուի իր իրաւասութեան տակ :

Առտաիհ նախատարը Փռանկոյի մէջ

Պելկրատի այցելութիւնն ալ վերջացուցած ըլլալով, արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս երէկ իջաւ վերջին կայանը, Փրահա, ուր նոյնպէս արժանացաւ ջերմ ընդունելութեան :

Պելկրատի այցելութեան առթիւ հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցը կը յայտարարէ թէ երկու կառավարութենց ներկայացուցիչներուն խօսակցութիւնները տոգորուած էին ուանդական բարեկամութեամբ : երկու պետութեանց արտաքին նախարարները հաստատեցին թէ անհրաժեշտ է չարունակել գործակցութիւնը նոյն բարեկամութեամբ եւ վստահութեամբ, թէ իրենց չահերուն եւ թէ Եւրոպայի խաղաղութեան ընդհանուր դատին համար :

Դիւանագիտական չրջանակներու մէջ դիտել կուտան թէ՝ Պ. Իվոն Տէլպոս ալ ընդունած է որ, նկատի առնելով Եուկոսլաւիոյ աչխարհագրական դիրքը, Պելկրատ հարկադրուած է հաշուի առնել Հռոմ - Պերլին առանցքին դոյութիւնը: Պելկրատ Պերլինը կը նկատէ Հռոմի գինակիցը: Ցետոյ, Հռոմ եւ Պելկրատ հաւասարապէս մտահոգ են Աւստրիոյ մասին (անչլուս, կամ կցում Գերմանիոյ կողմէ) : Կ'ըսուի թէ Եուկոսլաւիա կը նախընտրէ որ Աւստրիա Գերմանիոյ միանայ քան թէ միապետութիւն հաստատուի : Իտալիան ալ իր հոգերն ունի այդ մասին: Միւս կողմէ Եուկոսլաւիա կապեր ունի Ռուսաստանի հետ, բայց կը վախնայ համայնավարութենէն: Մինչեւ այսօր ալ խորհրդային դեսպանատուն չկայ Պելկրատի մէջ: Ժամանակին Ալեքսանդր Թագաւորը կ'ըսէր Պարթուի :— « Կ'ուզէք Մոսկուայի դիրքը նետել մեզ. բայց եթէ ընդունիմ, այն ատեն Ֆրանսան այլեւս առաջին տեղը պիտի չդրաւէ Եուկոսլաւիոյ մէջ» : Միւս կողմէ, Սերպերը դիտել կուտան.— եթէ Անգլիա եւ Ֆրանսա թոյլ տան որ Գերմանիա նորէն անպատիժ բռնէ Պատտատի եւ Հնդկաստանի ճամբան, մենք տրամադիր չենք առանձինն ատանձնելու բոլորովին աւելորդ զոհողութիւն մը:

ԺԱՆԻՆ ՔԷԼԼԷՐԻ ԴԻԱԿՆ ԱԼ ԳՏՆՈՒԵՑԱՒ

Նորեն կասկածիի տտարկաններ արիւնոտ վիպպային մէջ

Վայոմանի խոստովանութենց վրայ, ոստիկանութեան պաշտօնեաները առջի օր չահերու լոյսով խուզարկութիւններ կատարեցին Ֆոնթէնէպլոյի անտառին մէջ, Պարպիզոնի ճամբուն վրայ եւ գտան վեցերորդ զոհին դիակը : Մարդասպանը մերժած էր ընկերանալ ոստիկաններուն, բուն տեղը ցուցնելու համար, յայտնելով թէ չի կրնար դիմանալ յուզումին ...

Քարտէսը գծած էր արդէն, եւ ոստիկանները ժամը 5ին Աւազակներու քարայրը իջնելով, գտան Ժանին Քէլլէրի (Տիկին Պէրսթ) դիակը, թաղուած՝ քանի մը սանթիմեթր թանձրութեամբ աւազի տակ: Շրջակաները կը գտնուէին կրակէն սեւցած քարեր, որուն վրայ կերակուր եփած էին սկաուտները: Այս քարայրը քալածանօթ է Փարիզցիներուն: Հռչակաւոր նկարիչը՝ Միլլէ, հարեւան դաշտերուն մէջ նկարած էր իր «Անժէլիւս»ը եւ «Հասկաքաղները» : Ժ. եւ Ժ. դարերուն քարայրը կը ծառայէր իբրեւ որջ ահարկու աւազակներու :

Երբ դիակը երեւան հանուեցաւ, խուզարկուները տեսան որ մէկ թեւը դրուած էր գլխուն տակ, իսկ միւսը երկարած՝ մարմինն ի վար : Ինչպէս գրած էինք երէկ, մարդասպանները առած էին կնոջ դրամը՝ 100 ֆրանք՝ յիսուն սանթիմնոցներով եւ 1300 ֆրանքի թղթատարական մուրհակ մը: Արդ, դիակին աջ ձեռքին վրայ կը մնար ոսկի մատնի մը, իսկ ձախին վրայ՝ ուրիշ մը: Խուզարկուները ատրճանակին փամփուշտն ալ գետեղեցին, հողը փորելով, բայց անոր տեղ գտան Վայոմանի մէկ լուսանկարը: Հանելուկ մըն ալ այս,— արդեօք լուսանկարը Գերմանացիին գրպանէ՞ն ինկած էր, դիակը թաղած ատեն, թէ իր ընկերը՝ Միլիօն կամ ուրիշ մը դիտմամբ հոն դրած էր զայն :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԿԱԹԻԼՆԵՐՈՒՆ ՀՐԱՇԵՒԸ

Երկու շաբաթէ ի վեր Լոնտոնի պապականական մեծ օրաթերթը՝ *Տէյլի Թէլէկրաֆ էնտ Մորնինկ Փոսթ* հանգանակութիւն մը կը կատարէ, խաղալիկներ ճարելու համար **120,000** (հարիւր էսան հազար) կարօտ մանուկներու, Ծնունդի առթիւ:

Առաջին գումարը վճարեց թերթին տնօրէնը, լորտ մը, տրամադրելով **500** ոսկի :

Սիրալիր նամակի մը հետ կարեւոր գումար մը դրկեցին թագաւորն ու թագուհին: Իրարու հետեւ իրենց բաժինը հասցուցին նախկին կամ ներկայ նախարարներ, Քենթրպըրիի արքեպիսկոպոսը եւ ուրիշ երեւելիներ, իշխան, դուքս, կոմս կամ լորտ:

Բայց ասոնք չեն որ կը լեցնեն ցանկը, այլ բուն ժողովուրդը, ինչպէս ամէն տեղ:

Ամենօրեայ ցանկին մէջ, որ կը բռնէ երեք չորս մանրատառ սիւնակներ — բառական՝ *Ցառաջի* երկու էջերը լեցնելու — **50, 20, 10, 5** ոսկիներ կը կորսուին շիլինկներու եւ փէնիներու մէջ,— մինչեւ վեց փէնի: Եւ օրական կը գոյանայ հազար անգլիական ոսկի:

Մէկ շաբաթ կը մնայ Ծնունդին, բայց արդէն ապահովուած է կէսը: (Կ'ուզեն կանուխէն գլխի եւ բաժնել ամէն բան, որպէսզի Ծնունդին գիշերը պատն երեսին չմնան **120.000** մանուկները,— մեծ մասով զաւակները՝ բանուորական շրջանի մը գործատուներուն) :

Միայն հանդիսաւոր տօներու առթիւ չէ որ «տասնոցներ» կը հաւաքեն Մեծն Բրիտանիոյ մայրաքաղաքին մէջ:

Այնտեղ, պատերուն վրայ եւ ամէն տեղ, մասնաւոր ազդեր ձեզի կը յիշեցնեն որ չմոռնաք փէնիի մը ձգել զանձանակը, հիւանդներու կամ չքաւորներու համար :

Եւ շրեղ հիւանդանոցներ անգամ փէնիներ կը հաւաքեն պարբերաբար, այս կամ այն պակասը լրացնելու համար:

Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցն ալ այդպէս չպահեցաւ, աւելի քան հարիւր տարի (այժմ մատնուած ճշմարիտ աւելի մը):

Միշտ հաւատացող՝ կաթիլներու հրաշքին, *«Ցառաջ»* բազմաթիւ կոչեր ուղղեց իր հրատարակութեան ընթացքին, եւ հարիւր հազարներ հաւաքեց:

Դեկտեմբեր 4ին ուշադրութեան յանձներ էի նոր պահանջ մը,— Պէյրութի մօտ, Նոր Սիսի Լուսինեան վարժարանին մէջ որ ունի 455 աշակերտներ, կան 178 որբեր, որբուհիներ եւ չքաւորներ: «Շատերը գրասեղան անգամ չունին: Աշակերտներու մեծ մասը եկեղեցին, տախտակներէ եւ թիթեղներէ շինուած շէնքի մը մէջ են: Ստիպուած ենք ձրի ընդունիլ բազմաթիւ աշակերտներ »:

Եւ աեւասիկ նամակ մը բաժնորդէ մը (Յ. Սօլաճեան).

— « Պարոն Վահէին «Կաթիլ կաթիլը կարդացած առենս մեր ինը տարեկան փոքրիկ Վարդավառը ուշի ուշով մտիկ ըրեր է: Ցանկարծ բառ. «Հայրիկ, դուն այդ որբերուն միլ (հազար) ֆրանք ղրկէ»:

— Բայց տղաս ես այդ միլ ֆրանքը ո՞ւր տեղէն ղրկեմ, դուն դիտես որ Հայրիկը այդքան դրամ չունի :

— « Վայ, վայ, դուն չունիս եւ ես իմ թիրելիներս (դանձանակ) տասը ֆրանք կուտամ այդ որբերուն դպրոցին համար»: Այս դրամը հաւաքած է սու առ սու, բարի կենալուն եւ դասը լաւ գիտնալուն համար ստացած ըլլալով»:

Անշուշտ ուրիշ գանձանակներ ալ պիտի բացուին, հետզհետէ,—թուղթ, գրիչ, մելան կամ գրասեղան ճարելու համար Նոր - Սիսի դպրոցին աննպաստներուն:

Մէկ մատիտը կաղանդէէ մըն է անոնց համար :

Վ.Ա.Հէ

ԵՐԿՈՒ ԵՂԲԱՅՐԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՅՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ

Սուրիոյ վերջին թղթաթերէն կը քաղենք հետեւեալ տխուր տեղեկութիւնները, որոնք տխուր երեւոյթ մը կը պարզեն.—

Բնիկ Պաղէսցի երիտասարդ մը, Մեսրոպ Կիւլիւկեան զաւադրաբար կը զարնուի գնդակի հարուածէն եւ ծանր վիճակի մէջ կը փոխադրուի Հալէպ, Ալթունեանի հիւանդանոցը: Բժշկական բոլոր խնամքները կը մնան ապարդիւն եւ Մեսրոպ կ'աւանդէ հոգին:

Իրազեկները կ'ըսեն թէ սպանութիւնը արդիւնք է երկու ընտանիքներու միջեւ գոյութիւն ունեցող հին թշնամութեան մը :

**** Անդր - Նահրի Նոր - Եողղատ թաղին մէջ տեղի ունեցաւ հետեւեալ սարսռազդեցիկ ոճիրը, որ արդիւնք է կիներու միջեւ պատահած վէճի մը : Բոլորն ալ իրարու աղգականներ են :*

Ոճրագործը՝ կարապետ Թորոսեան, բնիկ Պուրունքըշլացի երիտասարդ մը, ամուրի, դաշունահարեց Հաճի Տօնանեանը եւ եղբայրը՝ Միհրան Տօնանեանը՝ այն պահուն երբ այս վերջինները գործէ վերադարձած, իրենց ընտանիքով կը ճաշէին: Ցանկարծ, կարապետ, դաշոյնը ձեռքը ներս կը խուժէ եւ առանց այլեւայլի կը մխէ Միհրանի կռնակը, իսկ միւս եղբայրը, Հաճին երբ եղբօրը օգնութեան կը փութար, ոճրագործը այս անգամ դաշոյնը կը խրէ Հաճիին ճիշդ կուրծքին, եւ մահը կ'ըլլայ վայրկենական, իսկ Միհրան ծանր վիրաւոր կը մնայ տունը եւ կը յանձնուի բժշկական խնամքի : Ոճրագործը կը փախչի, բայց ի վերջոյ կը ձերբակալուի : Նահանջէս ձերբակալուած են ոճրագործին քոյրը՝ Շահնար եւ քեռայրը՝ Միհրան Գարա - Մանուկեան, իբրեւ մեղսակիցներ ոճրին :

Մեռնող երիտասարդը իր տեսին կը թողու ծերունի մայր մը, այրի մը եւ երկու փոքրիկներ: Իսկ Միհրան, որ ծանր վիրաւոր է, ունի կին մը եւ չորս փոքրիկներ : Երկու եղբայրներն ալ լուրջ երիտասարդներ էին, եւ ո՛ւ եւ է մէկու հետ խնդիր չեն ունեցած, այլ ուղղակի զոհերն են կիներու միջեւ եղած դատարկ վէճերու: Բնիկ Եողղատցի են :

ՓՈՆ ՏԸ ՇԷՐԻԻԻ մէջ, ընկեր Ս. Թիւրքմէնեանի կինը երբ հեծանիւով տուն կը վերադառնար, եռեւէն ինքնաշարժ մը զարնելով դեռին կը տապալէ զայն: Ներկաները անմիջապէս օգնութեան հասնելով հազիւ կ'ազատեն ստոյգ մահուընէ: Արկածեալը անմիջապէս Լիոնի Էրիօ հիւանդանոցը կը փոխադրուի, ուր կը ստուգեն թէ կողի ոսկորները վնասուած են, մէկ ականջին վարի մասը կտրուած եւ աջ ոտքը կոտրած է: Բարեբախտաբար ամէն վտանգ անցուցած է այժմ: Գործարանին տնօրէնն ալ արկածէն վերջ նախնական խնամքները փութացնելով վիրաւորը հիւանդանոց փոխադրած է: Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք դժբախտ տիկնոջ որ ունի հինգ զաւակներ:

ՀԱՑ ՀՌՈՄԻԱԿԱՆՆԵՐՈՒ նորընտիր կաթող. պատրիարքը, Գրիգոր - Պետրոս ԺԵ. Հռոմ գացած է, Պապին ներկայանալու համար :

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ՍԱՆՃԱՒԻՆ պաշտօնական թուղթերու վերտառութիւնները սկսած են ոխել: «Սուրիական պետութեան Ալէքսանդրէթի մուհաֆըզութիւն» բացատրութեան տեղ կը գործածուի «Ալէքսանդրէթի ինքնավար մուհաֆըզութիւն»: Վերջնական ձեւը պիտի որոշուի ընտրութիւններէն յետոյ:

ՂԱՎԱԿԱԿԱՏԱՆ ԽՈՀԱՓՈՓ

Մեզ չեն կարող չտեսնել մեր ժողովրդի ներկայացուցիչները, որոնք ամեն տարի ուխտի են գալիս Էջմիածին, ցրտից - տկլոր, ոտաբոբիկ, ոտքերը ճաքճքած, ձեռքերը կոշտացած, բայց ուրախ ու զվարթ, ինչպես ասում են՝ ոչ մի կասկածով չեն նայում մեր հոգևոր հովիվների վրա, որոնք ամեն տարի ուխտի են գալիս նրանց մոտ, որպեսզի նրանք իրենց հոգևոր հովվական պարտականությունները կատարեն ժողովրդի հանդեպ, որպեսզի նրանք ժողովրդին ուղղեն ճշմարիտ ճանապարհով, որպեսզի նրանք ժողովրդին ուսուցանեն ճշմարիտ հավատքի վարդապետությունը

ԹԵՐԹԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ՀՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

Ա. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՀՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

**ՀՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Աւազակներու ֆարայրը հազիւ մէկ քիլոմեթր հեռու է Պարպիզոնի պան - դոկներէն, այնպէս որ զարմանալի է թէ Վայտման եւ Միլիօն ինչպէս սպան - նած եւ թաղած են ժանին Քէլլէրը, առանց ուշադրութիւն գրաւելու :

Երբ դիակը գտնուեցաւ, ահագին բազմութիւն մը կը հետեւէր ոստիկաննե - րուն. աւելի քան 200 կառքեր չարուած էին Պարպիզոնի ճամբուն վրայ եւ է - լեկտրական ջահեր խարոյկներու տպաւորութիւն կը գործէին դէպի քարայրը :

Միեւնոյն օրը բանուորներ տակն ու վրայ ըրին Սէլ - Սէն Քլուի արիւնոտ վիլլային պարտէզը, նոր դիակներ փնտռելով, բայց բան չգտան : Նոր խուզար - կումներ մը կատարուելով բուն չէնքին մէջ, երեւան հանուեցան նամակներ եւ կնոջական ճերմակեղէններ, զանազան սկզբնատառերով, մուշտակի կտորներ, երեք պայուսակներ եւ գործ փնտռող վարժուհիներու կողմէ հրատարակուած ազդեր : Կը կարծուի թէ ուրիշ կիներ ալ սպաննուած են, թէեւ Վայտման կ'երդնու թէ ամէն բան խոստովանած է :

Դերմանացին յայտարարած էր թէ թատերական գործակալ Ռօժէ Լըպ - լօնը ինք չսպաննեց, այլ Միլիօնը : Այս վերջինը իր փաստաբանին միջոցաւ իմանալով մեղադրանքը, ուրացաւ, յայտարարելով թէ «Վայտման հրէշ մըն է» : Բայց եւ այնպէս ոստիկանութիւնը տարբերութիւն մը դտաւ Վայտմանի եւ Միլիօնի տարբանակներուն միջեւ :

Փարիզի մէջ ալ խուզարկութիւններ կը կատարուին, ամէն ուղղութեամբ : Առջի օր բռնուեցան Միլիօնի եւ հօրը կարգ մը կասկածելի նամակները :

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՊՂՈՎ

Մեծ վաճառատուններու հաւաքական պայմանագրութեանց նորոգման առթիւ լուրջ անհամաձայնութիւններ ծագած ըլլալով, պաշտօնեաները երեք - շաբթի օր հինգ ժամ նստուկ գործադուլ հռչակեցին,— Ներսը փակուեցան, մինչեւ որ գոհացում ստանան : Խանութները փակուելէ վերջ, 40.000 պաշտօն - եաներ, այր թէ կին, կեցան իրենց տեղերը : Ոստիկանութիւնը պարպեց փոքր խանութները, բայց չուզեց միջամտել մեծերուն : Ի վերջոյ աշխատանքի նա - խարարը միջամտելով, հաշտութիւն գոյացուց :

ԵՐՈՒսաղէմէն կը հեռագրեն թէ անգլիացի օդանաւային սպայ մը սպան - նուած է, ինչպէս եւ հրեայ ոստիկան մը : Ուրիշ անգլիացի ոստիկան մըն ալ վի - րաւորուած է : Խռովութիւնները կը չարունակուին ամբողջ Պաղեստինի մէջ :

ՉՈՐՍ ՉԱՒԱԿ մէկէն ծնաւ Ռումանուհի մը, եաչի մէջ : Չորսն ալ քաջա - ռողջ են :

ՕՒԱՆԱՒՈՎ ԴԱՄԱՍԿՈՍ ՀԱՄԱՒ ճախոնական առեւտրական յանձնաժո - ղով մը, որ մէկ չաբաթ պիտի մնայ, ուսումնասիրելու համար Սուրիոյ տնտե - սական կացութիւնը :

Տարեկան եւ եկոյթ—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ
19 Դեկտ. հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ
ԳՈԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ
Բացման խօսք Տիկին ԳԻՈՐԻՔՃԷ ԿՆԷ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը: Գեղարուեստական բաժինը ժա - մը 11էն մինչեւ կէս գիշեր: Կը մասնակցին. Օր. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԹԱՊԵՏ - եան (վկաւորուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Պ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ (երգ. եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԳԱՐԱԳԱՇ եւ ՉՈՐՊԱՃԵԱՆ (կով - կասեան պարեր ընկերակցութեամբ թաւթի), Անակնկալներ խաչուհինե - րու կողմէ: Կը նուագէ Պ. ՉԷՕՐԷՔՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԿԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Տարեկան պարահանդէսը՝ այս տարի բացառապէս տեղի կ'ունե - նայ. 8 RUE BOSSUET, Paris. Բարեգործականի Տան մէջ՝ յառաջիկայ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ, ժամը 15էն մինչեւ կէս գիշեր (եւ ոչ թէ 19 Նոյեմբերին, ինչպէս նախապէս յայտարարուած էր).
Ընտիր նուագախումբ, ճոխ սիւֆէ,
հաճելի անակնկալներ:
Յայտնի ալթոլշովին կը յաջորդէ յատկապէս ոգեւորուն եւ աքատ ֆիւանդներուն

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
HOTEL DES DEUX MONDES-ի ջքեղ սրահներուն մէջ
22 **Avenue de l'Opéra** (Métro: Pyramides)
Գեղարուեստական ճոխ բաժին. Հանրաճանաչ **Orchestre PIZARRO**
Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Ի գիտութիւն աղջականներու, հայ - րենակիցներու եւ բարեկամներու կը ծանուցանեմ թէ 19 դեկտ. կիրակի ա - ռաւօտ Լիոնի Հայոց եկեղեցիին մէջ (Rue Louis Blanc), տեղի կ'ունենայ հոգեհանդիստ - պատարագ, վաղա - մեռիկ արտահատոր Օննիկիս (17 տա - րեկան) մահուան տարելիցին առթիւ :
Սգակիր մայրը՝
եւս Գուլաֆսիգեան

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սէն - ժէրմէի Նոթր Տամ տը Ֆօնսօլասիոնի Կ. Քաչուհիները լ - րինց չնորհակալութիւնը կը յայտնեն Ընկերուհի Տիկին Գոհարիկ Գամ - պուրեանի, որ ինչպէս ուրիշ անգամ - ներ, այս անգամ եւս իր տունը սիրա - յօժար տրամադրեց դպրոցի քննու - թեան օրը : Շնորհակալութիւններ նա - եւ դաշնակահար Պ. Արիկ Մենճուր - եանի, որ իր մասնակցութեամբ փայլ տուաւ հանդէսին :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած Ն. Պ. Հ. ՍՊԱ - ՑԻՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ կողմէ, 18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Café - Restaurant « Versailles », 3, Place de Rennes, կառ. Մոնփառնաս: Կը դասա - խօսէ՝ Ա. ԽՈՆԴԿԱՐԵԱՆ, նիւթ՝ Հա - յաստանի եւ արտասահմանի հայու - թեան ազգային կեանքը վերջին ամիս - ներուն : Մուտքը ազատ է :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Վարժու է Վիրոֆլէյի կեդրոն քա - ղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.), դերձակի գեղե - ցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով : Պայ՝ ուզուած տեւողութեամբ : Նը - պաստաւոր գին : Մանրամասնու - թեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.) :

ԴԱՑԷՐ ՏԵՍԷՐ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : Կ. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)

ժամագոյցի եւ գոհարեղիզաց վաճառատուն
ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
281, Rue du Fbg. St. Martin
Métro: Louis Blanc et Jaurès

ՀԱՑ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՇԱՊԻՆԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

Կազմակերպուած Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

18 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ *SALLE D'HORTICULTURE*Ի ՄՐԱՇՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, 84 *Rue de Grenelle*,

Խօսք պիտի առնեն ՉՕՐ. ՊՌԷՄՕՆ, Փ. ՖՈՒՐՆԻԷ (նախագահ Ֆրանս. Նախկին Ռազմիկներու Լիկին), ԴՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր. Ա. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ), Օր. ՇԱՀԱՄԵԱՆ (ջութակ), ԳՄԲԷԹԵԱՆ (արտա - սանութիւն), Հայկական պարեր ընկերակցութեամբ քառի եւ սրինգի :

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր ղեկավարութեամբ ՆԻՇՕ ՊԻՇՕ արժանթինեան ճոպին
Ճոխ եւ դեւրամատչելի պիւֆէ

ՄԷՔՐՕ *Rue du Bac* **ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ**

ՇԱՆՕԹ.— Համազգեստ կրող եւ արձակուրդի մէջ գտնուող Հայ զինուորներու մուտքը ազատ է:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ԱՌՆՈՒԱԶԻԼԻ «Վաթդան» ընթակումիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բո - լոր ընկերները 17 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին ընկ. Ս. Գաւաւեանի բնակարանը: կարեւոր օրակարգ: Ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՃԱՎԻԼԻ «Արդուճեան» խումբի ընդհ. ժողովը 18 դեկտ. շաբաթ երե - կոյ ժամը 9ին, սովորական ցաւաքատեղին: Ներկայանալ անդամատետրով:

Գործ. մարդ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Փրովականտի Ցանձնախումբին Դիւանը կազմա - կերպած է դասախօսական ժողով մը «Շահրիկեան» սրահին մէջ 16 Դեկտ. Հինգշաբթի երեկոյեան ժամը 8.30ին. Ցանձնախումբին մաս կազմող ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Կը դասախօսէ Ընկ. Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ: Նիւթ՝ «Ռուսական հարցը»:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆի «Վարուժան» խումբի ժողովը 16 դեկտ. Հինգշաբթի եւ - րեկոյեան ժամը 8ին, «Վարուժան» ակոմբին մէջ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի «Հրայր» խումբին կողմէ. 18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, դպրոցին սրահը: Կը դասախօսէ Ընկ. Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ:

ԹԷՌԱՍԵՂԱՆ

Հ. Ճ. Դ. ԿՈՒՍԷՆԵՎԻԼԻ «ՏԱՀՐՈՍ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ
19 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Mr. MAYOի սրահը, Ave. Hoche. *Կուսէնեվիլ: Կը դասախօսէ Ընկ. Լ. ՉՈՐՄԻՄԵԱՆ. Նոյն օրը տե - ղի կ'ունենայ վիճակախաղը:*
Մուտք 2 ֆր., փոքրերուն համար 0.50 սանթիմ:

Ընկերա—հասարակական հաւաքոյթ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Ճ. Դ. ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ
26 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ:
կը ներկայացուի «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԸ» չարժանկարը
Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Հաճելի ժամանց:
Մուտք 4 ֆր.:

ԳՐԱԿԱՆ - ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՃԱՌԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ" *սեպտեմբեր 15ամսակի տոթիւ*
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ
18 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ
«ԲԱՖՖԻ» ՀԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*
ՄԷՔՐՕ Cadet
Խօսք պիտի առնեն Պ. Պ. Հ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ, Ա. ՉԱՄԱՀ - ԵԱՆ Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ Ա. ԽՈՉԴԿԱՐԵԱՆ, եւ ուրիշներ:
Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը պիտի բերեն՝ *Օր Ի. ԳԻԼԳԻԿԻԱՆ, ՕՐ. Տ. ՉԱՒԱՓԵԱՆ, Պ. Ֆ. ԱՂԱՉԱՐԵԱՆ Պր. ՓԱՓԱՉԵԱՆ* եւ ուրիշներ:
Ձեռնարկի պիտի դրուի նկարիչ *ԱՂԵՔՍԱՆԴՐի* գեղեցիկ մէկ իւղանկարը որուն արդիւնքը կը յատկացուի ամսագրի բաժանորդագրութեան՝ նուիր - ուած ազգային հաստատութիւններու:
ՄՈՒՏՔ 7 ՖՐ. (թէյ եւ կարկանդակ միասին):

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԼ

"ՎԷՄ,,

Մշակոյթի եւ պատմութեան, Ի. գիրք, (1937 Յուլիս - Հոկտեմբեր), հե - տեւեալ բովանդակութեամբ.—

Ռ. Բերբերեան՝ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐի ՇՐՋԱՆԻՑ.— Վ. Մինախորեան՝ ԱՐՀԱ - ԻՐԻՔի ՕՐԵՐ.— Ս. Վրացեան՝ ԴԵՐԱՍԱՆ Ց. ՉԱՐԻՖԵԱՆ (ինքնակենսագրու - թիւն).— Ս. Վր. ՐԱՖՖԻ.— Ա. Աբեղեան՝ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ.— Հմ. Մանուկեան՝ ԴԻՊՔԵՐԸ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆՈՒՄ.— Ս. Վր. «Մեր Հայրենիքի» պատմութիւնը.— ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ.— ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ.— ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ.— ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ.— Ճա - ւելուած (Վահրամ եպ. Մանկունի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»):

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ.— Ֆրանսա եւ Սուրիա տարեկան 60 ֆրանք. Ամերիկա, Բրիտ. Կայսրութիւն եւ Եգիպտոս 4 տոլար, մնացեալ երկիրները՝ 3 տոլար :

ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒԱՆՁԻՐ ՎԵՑ ԳԻՐՔԸ 25 ֆրանք :

Հասցէ.— 5, Vratzian, 13, Rue des Platanes, Cité Jurdins de Plessis - Robinson, (S.):

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՁԻՆԿԻԼԷՐի ՀԱՑԱՐԵՆԱՍԷ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
8 RUE BLANQUI, Ալֆորվիլ
Գեղարուեստական բաժին: Երգ, արտասանութիւն, նուագ եւ անակնկալներ: Պարերը կը սկսին կէս գիշերէն վերջ: Ճոխ սիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է:
Մուտք 5 ֆրանք:

ՀՈՒՇԱՏԵՏԻ ԺԱՄԱԳՐԱՎԱՃԱՌԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա Ն
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէքրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԱՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ցաւնուար 1էն սկսեալ կը դադրեցնենք մեր նոր արժեցուցակը ամերիկեան, ֆրանսական եւ չեխոսլովակ բրընդեղէններու, կօշիկ - ներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, զուլպաներու եւ կն.իւմարի:
Ամենամեծ ապրանքներ բացառապէս գործուած դիներով:
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպասի ներու նմոյշներ եւ գիներ:
Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60
Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարե - ղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն եւ գոհա - րեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ՄԵԹՐՈՅԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ VENDREDI 17 DECEMBRE 1937

ԺԷ Տարի — 13e Année No. 3605 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒՐԻՇ ՄԵԼՔԵՐ ՉԿԱ՞Ն

Իսկապէս վերազնահատման փո՞րձ մըն է որ կը կատարէ ռամկավար մամուլը, ուժգնօրէն ձաղկելով Հ.Բ.Ը.Մ. «ազնուապետական», «աղայական» եւ «խնամխական» կարգուսարքը, թէ այս ալ «պատահմունք» մըն է, ցնոր տնօրինութիւն ...

Չփնտռենք պատճառները եւ քննենք մէջտեղ դրուած հարցերը, որոնք տարիներէ ի վեր կ'արծարծուին Դաշնակցական մամուլին կողմէ, անշուշտ բարեգործականը «կործանելու» համար:

Հետեւելով մղուած պայքարին, կը տեսնենք որ տրտունջներն ու բողոքները ամէնէն աւելի զգալի են Ամերիկայի մէջ :

Բարեգործականի այդ չրջանին պատգամաւորը, ծանօթ ռամկավար մը, Փարիզի ռամկավար չաբաթաթերթին տուած խօսակցութեան մէջ, կը մատնանչէ երկու կարեւոր թերութիւններ. —

1. Հիմնական կանոնագրին տրամադրութեամբ, ընդհ. ժողովը «պէտք է ըլլայ ներկայացուցչական, համաբառու եւ օրէնսդիր մարմին մը: Բայց անիկա երբեք լիովին չէ եղած անոնցմէ ոչ մէկը » ...

... կանոնագիրը իրաւունք կուտայ հարիւրաւոր անդամներու Ընդհ. ժողովին մասնակցին, անմամբ կամ փոխանորդով, բայց այդ տրամադրութիւնը անգործադրելի մնացած է երեսուն տարիէ ի վեր, եւ անգործադրելի պիտի մնայ ասկէ ետքն ալ, եթէ չորդեգրուի այնպիսի եղանակ մը որով Ընդհ. ժողովը դառնայ իր կոչումին եւ անունին արժանի մարմին մը, փոխանակ ձեւականութիւն մը մնալու »:

2. Հիմնական կանոնագրի համաձայն ձայնի իրաւունքը համեմատական պէտք է ըլլայ ամասվճարին ճանակութեան: Իսկ ո եւէ անդամ որ 2 զուիցերիական ֆրանքէ պակաս ամատուրբ կը վճարէ, զուրկ է իւէի իրաւունքէ: Այս օրէնքները Ամերիկայի մէջ երբեք չեն գործադրուած: Եւ եթէ փորձուէր զանոնք գործադրել՝ այսօր Ամերիկայի 80է աւելի մասնաճիւղերը գոյութիւն չէին ունենար: Մենք թելադրեցինք նաեւ որ կենսական խնդիրներու մասին որոշումները տրուին կեդր. վար. ժողովի մեծամասնութեան ներկայութեամբ եւ առաջարկեցինք ցանկնալոսումբերու թելադրութիւնները ու տեղեկագիրները ենթարկել միշտ կեդր. վարչ. ժողովին հաւանութեան: Որովհետեւ Միութիւնը կրնայ օր մը անդարմանելի կերպով վտանգուիլ. եթէ կենսական խնդիրներու մասին որոշումները տրուին սակաւաթիւ ժողովականներով գումարուած նիստերու մէջ »:

Դիտելի է որ ռամկավար գրիչներն ու գործիչները վարչական եւ կանոնագրական թերութիւնները ու վրիպումները մատնանչած ատեն, կը զգուշանան խօսիլ Բարեգործականի բուն գործունէութեան մասին :

Այսպէս, Ամերիկայի պատգամաւորը իրաւամբ դիտել կուտայ թէ «կանոնագիրը կը յարմարէր երեսուն տարի առաջուան պայմաններուն», բայց չըսեր թէ «պզտիկ հանրապետութեան » բուն գործերը կը համապատասխանե՞ն այս օրուան պահանջներուն, գոհացում կուտա՞ն, ծո՞ւռ են թէ չիտակ:

Եթէ քիչ մըն ալ այս գետնին վրայ կոխէին, կը կարծենք թէ այլապէս չահեկան յայտնութիւններ պիտի ընէին :

Մենք չենք յուսար թէ պիտի համարձակին այդքան յառաջ երթալ:

Տեսէք, բաւական կծու խօսքեր արտասանեցին Հայաստանի վերջին դէպքերուն առթիւ. եւ ճիշդ այն պահուն որ կը կարծուէր թէ տրամաբանական եզրակացութեան պիտի յանդին, դիւանագիտական նահանջի մը դիմեցին: Իսկ հիմա, չարաթներէ ի վեր, նոյն իսկ «Ը. Հայաստան»ի լուրերը, համառարած մերկացումները, մահապատիժներն ու գնդակահարութիւնները չեն արձանագրեր : — Ձեն ուզեր հետեւած ըլլալ Դաշնակցական մամուլին, եւ կամ հաճոյք պատճառել Դաշնակցութեան ...

Արդ, քանի որ հարցը դրուած է, մէկ - երկու կէտեր ալ մենք յիշենք, պարզապէս յիշողութիւնները թարմացնելու համար :

Բարեգործականի կեդր. ժողովը — Ռամկավարներու բացատրութեամբ՝ «երկու - երեք անուններ, չհաշուելով վարիչ - պատուիրակը»— մշակոյթի ճակատ մը կը բերէ քանի մը տարիէ ի վեր: Յատկապէս մշակած եւ մէջտեղ նետած է ծրագիր մը, որ կը ձգտի Բարեգործականի թեւարկութեան տակ առնել կրթական գործը, փոխան աւելի կամ պակաս իւղոտ կրծօններու :

Այս քաղաքականութեան հետեւանքով, լուրջ վէճեր ծագեցան ազգ. իշխանութեանց հետ, Պալքաններէն մինչեւ Սուրիա եւ այլուր: Բարեգործականը դառնալով տեսակ մը կապալառու, կ'օգնէ այն դպրոցին որ ընդունած է իր ծրագիրն ու ցանկը, եւ կ'անտեսէ միւսները: Այս բարոյական «չանթաժ»ին աւերները արձանագրուած են օրը օրին, տեղը տեղին եւ փաստացի :

Հարցում, — Ռամկավարները մեղք չունի՞ն այս ամիրայական եւ խարական ու խնամիական քաղաքականութեան մէջ: Բուն իսկ անոնց ներշնչումով չէ՞ որ մշակուած է այս ուղեցոյցը, մենաշնորհի վերածելու համար հանրային կրթութիւնը, ազգ. իշխանութիւնները ջլատելու եւ պատակելու գնով :

Ուրիշ գետնի մը վրայ, — բուն բարեգործական — «Սակաւապետութիւնը » ամուր կառչած իր աղայական սովորութեանց, կ'անտեսէ իրական պահանջներ եւ անխնայ կը մսխէ կասկածելի դէպքերու վրայ :

Ռամկավարները կրնայի՞ն լուսաբանել այս կէտն ալ:

Երբ հրապարակաւ քննադատութիւններ կը կատարուին, անշուշտ «բարեկամաբար», անհրաժեշտ է ամբողջացնել ախտաճանաչումը, որպէսզի կարելի ըլլայ գտնել բուն դարմանը: Կէս - բերան խոստովանութիւններ բանի չեն ծառայեր :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ՓԱՄՓՈՒՇՏ, 200 ՀՐԱՑԱՆ 896 ԼԵՑՈՒԻՆ ՁԵՌՆԱՌՈՒԻՄԲ, 6 ԳՆԱՑԻՐ ԵԻՆ.

Ամենամեծ պահեստը խուզարկութիւններէն ի վեր

Ներքին նախարարը ներկայ էր թնութեանց

Մխապետական - ֆաշական դաւադրութեան յայտնութենէն ի վեր, ամենամեծ զինապահեստը երեւան հանուեցաւ Փարիզի մէջ, Պուլվար Փիքփիւս, կառատան մը դետնայարկը: Անմիջապէս ձերբակալուեցան տէրը՝ Կասթօն Ժանիօ եւ գաղտնի կոմիտէին կարեւոր անդամներէն Տիւրիէօ, որ պայթուցիկներ կը հայթայթէր: Խուզարկութեանց ներկայ էր ներքին նախարարը, Պ. Մարքս Տորմուա: Խուզարկութիւնները տեւեցին չորեքշաբթի առաւօ ժամը 7էն մինչեւ իրիկունը ուշ ատեն: Առաջին առթիւ կազմուած ցուցակին մէջ կ'երեւան հետեւեալ զէնքերն ու ռազմանիւթերը, որոնք 7 — 10 թոնի ծանրութիւն մը կը ներկայացնեն :—

Վեց Հոչքիս գնդացիր, 60 գնդացիր - հրացան (գերմանական եւ իտալական), 200 պատերազմական հրացան, 896 լեցուն ռումբ (28 անտուկ), որոնք յարեւնման են նախապէս բռնուած 6000 ռումբերուն, մօտ կէս միլիոն փամփուշտ եւն.: Հօչքիս գնդացիրները միայն բանակին յատուկ ըլլալով, կը նշանակէ թէ գողցուած են: Առաջին անգամ ըլլալով, երեւան հանուեցան փամփուշտներ որոնք չինուած էին Թոլէտոյի (Սպանիա) զինագործարանին մէջ: Զէնքերուն մեծ մասը չատ կը նմանին մինչեւ հիմա ձեռք անցած զէնքերուն : Մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այս յայտնութեանց, որոնք անդամ մը եւս կ'ապացուցանեն թէ Գաղտնի Կոմիտէն ոչ միայն լաւ կազմակերպուած էր, այլ եւ լաւ սպառազինուած եւ նիւթապէս ալ զօրաւոր :

Կառատան տէրը՝ Ժանիօ օդանաւային պահեստի սպայ մըն է : Առաջին հարցաքննութեան յայտարարեց թէ ինք ուրիչի մը վարձու տուած էր կառատունը :

Թերթերը կը գրեն թէ դետնայարկը չատ լաւ կազմակերպուած էր իբրեւ զինապահեստ: Առտուն տէրը բացակայ ըլլալով, ոստիկանները վար իջան առաջնորդութեամբ դռնապանին: Առաջին առթիւ իրենց ուշադրութիւնը գրաւեց երկաթեայ հորիզոնական վերնադռնակ մը (էէփէնկ) որ փայտէ սանդուղով մը կ'առաջնորդէր բուն դետնայարկը: Այստեղ դիզուած էին զանազան աւելորդ իրեր, ինչպէս ամէն կառատան մէջ: Քիչ անդին, ոստիկանները հին թիթեղներու դէզի մը եւրն գտան զրահապատ գաղտնի դուռ մը, ծածկուած՝ աղիւսներով, — յարեւնման միւս թաքստոցներուն: Այս դուռը կ'առաջնորդէր ամրոց մը, որ գետնէն մինչեւ ձեղունը լեցուած էր զէնքերով եւ ռազմամթերքով: Պահեստին հաւաքումը եւ դասաւորումը տեւեց ամբողջ օրը, իսկ ցուցակագրութիւնը՝ մինչեւ կէս գիշեր: Մէկ խօսքով, կատարեալ զինարան մըն էր որ երեւան հանուեցաւ եւ ներքին նախարարը իմանալով զործին կարեւորութիւնը, անմիջապէս խուզարկութեանց վայրը գնաց, ուր բարեկարգութեան կը հսկէին բազմաթիւ ոստիկաններ եւ պահակներ :

Այս խուզարկութիւններէն վերջն էր ձերբակալուեցաւ երկրորդ ամրոստանեալը, Ռէմի Տիւրիէօ, 29 տարեկան: Ամբաստանեալը յայտարարեց.

— « Անցեալ մայիսին ինձմէ խնդրեցին անդամակցիլ պաշտպանութեան խմբակցութեան մը եւ երդում ընել տուին սեղանի մը առջեւ որ ծածկուած էր եռագոյն դրօշով, Փասք, մասնաւոր բնակարանի մը մէջ որուն հասցէն չեմ դիտէր: Հինգ ամսուան ընթացքին իմ աշխատած ընկերութեանս մթերանոցէն զողցայ իբր 30 քիլօ ուժանակ, որ յատկացուած էր պայթուցիկներ չինելու: Ես այս պայթուցիկները յանձնեցի բարեկամի մը, առեւտրական Քարլուի որ զանոնք կը յանձնէր գաղտնի կոմիտէի մէկ անդամին, Ժանի :

Զախակոդմեան թերթերը չհետեւելով այս յայտնութեանց կարեւորութիւնը, կը պահանջեն ձերբակալել «այս հրէշային դաւադրութեան բուն վարիչները » :

Առտաֆիի նախարարը Փռակայի մէջ

Ինչպէս գրած էինք, արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս Փռակա հասնելով արժանացաւ ջերմ ընդունելութեան մը :

Ֆրանսայի ներկայացուցիչը երէկ ճեռնարկեց խորհրդակցութեանց, Չեխոսլովաքիոյ վարիչներուն հետ: Կը թուի թէ այդ երկիրը որոշ մտահոգութիւններ կը սնուցանէ Լոնտոնի խօսակցութեանց մասին: Այսպէս, Չեխերը կը կասկածին թէ Անգլիոյ կ'ուզէ զիջումներ ստանալ, Չեխոսլովաքիոյ երեք միլիոն Գերմաններուն համար: Չեխերը կը կարծեն թէ ամէն դիւրութիւն ընծայած են զերման փոքրամասնութեան: Գերմանացիները 70 երեսփոխան ունին 300ի վրայ: Ուրիշ ծանրակչիռ խնդիր մը կը կազմէ կեդր. Եւրոպայի կացութիւնը, քանի որ Չեխոսլովաքիա դինակիցն է Ռ. Միութեան եւ Ֆրանսայի, իսկ իր դրացիները երբեք չեն հաշտուած այդ իրողութեան հետ: Մասնաւորապէս Գերմանիա, Հունգարիա եւ Իտալիա Չեխոսլովաքիան կը նկատեն խրթին մը խորհրդային իշխանութեան համար :

Նոր խստութիւններ օտարազգիներու դէմ

Ծանօթ դաւադրութեան եւ զերմանացի Վայտմանի ոճիրներուն հետեւանքով, ներքին նախարարը որոշեց նոր միջոցներ ձեռք առնել օտարականներու դէմ, յանուն երկրին ապահովութեան: Յուսափելու համար միջազգային բարդութիւններէ, նախարարը մասնաւոր ծրագիր մը պիտի չներկայացնէ, այլ որոշ թելադրութիւններ պիտի ընէ նախարարական խորհուրդի շաբաթ օրուան նիստին մէջ :

Թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, նախարարը պիտի բացատրէ թէ անհրաժեշտ է զօրացնել օտարականներու հսկողութիւնը, աւելի դժուարացնելով անոնց մուտքը Ֆրանսա: Այս հիման վրայ, պիտի առաջարկէ որ Ֆրանսական հիւպատոսները առժամեայ վիզա մը տան, խնդրարկուին անցագրին վրայ նշանակելով անոր մատնադրոշմը: Երբ օտարականը Ֆրանսա հասնի, պարտաւոր է 48 ժամէն ներկայանալ ոստիկանական վերատեսչութեան՝ եթէ փա-

(Լուծերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԽՆԴՐԵՄ, ԾԱՆՕԹԱՑԷՔ ...

Ամատունին, Ակոթովը եւ Գուլոյեանը իշխել եւ ատեն մը Հայաստանը «տեղակալներով» կառավարել վերջ, Մոսկուա բարեհաճեցաւ նշանակել «Հայկական ԽՍՀ Հանրապետութեան » Կեդր. Կոմիտէի նոր քարտուղարը, որմէն Գ. Ա. Արութինով, այլ անուամբ Գրիգոր Յարութիւնեան :

Ծնած՝ Թրխլիսի (Թիֆլիս) նահանգին Թելաւ գիւղը, այս հատընտիր Սթալինիկը ամբողջ կեանքը անցուցած է Վրաստանի մէջ, ծլած ու ծաղկած՝ բոլշեւիկեան կուսակցութեան ծոցը: Մինչեւ իր անուանումը՝ ծանօթ էր իբրեւ Բ. քարտուղար Վրաստանի Կեդր. Կոմիտէին, (օգնականը հոչակաւոր Բերիայի):

Գ. Ա. Արութինով միեւնոյն ատեն Միութիւն Խորհուրդի պատգամաւոր նշանակուած ըլլալով, նոյեմբեր 27ին իր անդրանիկ ճառը կը խօսի երեւանի մէջ: (Ապահովաբար ռուսերէնէ հայերէնի թարգմանուած):

Չէի՞ մ ուզեր գաղափար մը կազմել.

— « Բայց, ընկերներ, ամէնից մեծ նուաճումը, որի մասին չի կարող մոռանալ Հայաստանի եւ ոչ մի աչխատաւոր, այդ ազգային խաղաղութիւնն է, որը խորհրդային իշխանութիւնը հաստատեց Հայաստանում : Մեղանից չատերը յիշում են, թէ ինչ դրութեան մէջ էին Հայերը ցարիզմի օրոք, ինչ վիճակի մէջ էր հայ ժողովուրդը Դաշնակների տիրապետութեան օրոք, ինչպիսի զազանային ահելութիւն էին հրահրում Դաշնակները Հայաստանում բնակուող ազգութիւնների միջեւ: Այդ Դաշնակ հրէշները, արիւնարբուները, որոնք յատուկ սպանդներ էին կազմակերպում, որոնք ազգութիւնների միջեւ կոտրածներ էին կազմակերպում, Հայաստանի աչխատաւորութեանը հատցրին ծայր յուսահատ դրութեան :

Ամենառաչալուր մարդը Դաշնակցական Հայաստանում համաբուում էր նա, ով գլխաւորում էր մարդասպանների բանդան՝ խմբապետները: Ո՞վ չի յիշում մաւզերիստներին, այդ մարդասպաններին , որոնք իրագործում էին բուրժուազիայի տեռորը յեղափոխական աչխատաւորների նկատմամբ: Հայաստանում քիչ կը գտնուեն դիւզեր, որոնք չչիչեն Դաշնակների դաժան, մարդատեաց քաղաքականութիւնը :»

Այսքանը՝ անցեալի մասին:

Ինչպէս կ'երեւայ, Գ. Ա. Արութինով լաւ սերտած է իր դասը եւ «իրովսանեն» զարկ պիտի տայ Հայաստանի «մաբրագործում»ներուն:

Թերահաւատներուն կը յանձնաբարեմ կարդալ, կտրել եւ շրջանակի մը մէջ առնելով պատը փակցնել իր « պլատֆորմը », որ ահաւասիկ.

--«Ներանց («ժողովրդի երդուեալ թշնամիներին») հաչիւը սխալ դուրս եկաւ: Հայ ժողովուրդը սիրելի առաջնորդ Մեծ Ստալինի զեկավարութեամբ ու ցուցմունքներով ոչնչացրեց հարւած հարցրեց իր թշնամիներին: Միջազգային ֆաչիզմի այդ գործակալները մերկացած են եւ պատասխանատուութեան կանչուած: Նը - րանք կը տանան իրենց արժանի պատիժը: Բայց մենք ոչ մի րոպէ չպէտք է թուլացնենք մեր զգօնութիւնը : Մենք մերկացրել ենք թշնամիներին , բայց նրա տականքները դեռ մնում են առանձին օդակներում: Անհրաժեչտ է արմատախիլ անել հայ ժողովրդի այդ դաւաճանների մնացորդներին: Բոլշեւիկեան կուսակցութեան պատկանըն է՝ բարձր պահել զգօնութիւնը եւ թշնամուն չտալ հնարաւորութիւն որ եւ է չափով վնասելու մեզ »:

Ուրեմն, ատեն մըն ալ Արութինովները պիտի «մաբրեն», մինչեւ որ կարգը իրենց գայ: Վ.Ա.Հ.

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԱԶԳ ԵՐԵՍՓ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մարսէյլի մեր թղթակիցը կը գրէ դեկտեմբեր 13 թուականով —

Երէկ տեղի ունեցաւ Մարսէյլ Բաղաճամէջի ազգ. երեսփոխանութեան ընտրութիւնը եւ ընտրուեցաւ ժողովրդական ցանկը: Մեր ընկերներէն ընտրուած են Պապիկեան Յակոբ, Տօքթ. Յակոբ Սիվրիհիսարեան եւ Պօղոս Հիւսեան, իսկ ռամկավարներէն՝ Բարունակ Զիլճեան, իսկ ռամկավարներէն կամ անոնց համակիրներէն Պ. Արամ Թէէէեան, Վահագն Սահաքեան, Մկրտիչ Պօղոսեան:

Նախապէս ընտրութիւններ տեղի ունեցած էին՝ Պուլվար Օտտոյի , Լավիաթի, Դամբաներ Ֆրէզի, Սէն Լուի, Պօմոնի մէջ:

Ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան նաեւ Ավինիոնի, Կարտանի, Էքսի եւ մէկ երկու ուրիշ հեռաւոր շրջաններու մէջ:

Մարոէէն ընտրուած է Պ. Ա. Ջաբրեան, Ալժերիայէն՝ Ա. Անտոնեան:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՐՆԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՁԱՒԱԶԱՆ ՀԱՒԱՏԱՑԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՄԷՋ

Մոսկուայի հետազրական գործակալութիւնը կը յայտնէ թէ վերջնապէս ճշդուած է կիրակի օրուան ընտրութեանց արդիւնքը, բացի քանի մը հեռաւոր չրջաններէ : Պաշտօնական զեկոյցին համաձայն, 95,639,478 ընտրողներու 96ուէ կէս առ հարիւրը մասնակցած են: Մ. Խորհուրդին եւ Ազգութեանց խորհուրդին 1143 անդամներէն 184ը կիներ են, որոնց մէկը օգաչու Քրքուէի մը՝ Նուրիյեւա: Ընտրուած են կառավարութեան եւ կուսակցութեան բոլոր ծանօթ վարիչները, սկսելով հանճարափա՛յլ Սթալինէն :

Նոյն զեկոյցին համաձայն, Վրաստանի մէջ 1.940.547 ընտրողներէ մասնակցած են 95.9 առ հարիւրը, Հայաստանի մէջ՝ 620.220 ընտրողներէ 95.2 առ հարիւրը, Ազրբէյճանի մէջ՝ 1.648.653 ընտրողներէ 95.5 առհարիւրը, Ուկրայնայի մէջ 17.530.751 ընտրողներէ 97.5 առ հարիւրը եւն.:

« Ընտրուած » պատգամաւորներէն 855ը բոլշեւիկներ են, 288ը անկուսակցական :

Ֆրանսայի եւ Սուրիոյ յարաբերութիւններ

Արտաքին գործերու պաշտօնատունը զեկոյց մը հրատարակեց Սուրիոյ վարչապետ Ճէմիլ Մէյտան պէյի հետ եղած խօսակցութեանց մասին: Այդ զեկոյցին համաձայն, խորհրդակցութիւններ կատարուած են թէ քաղաքական վարչական եւ թէ տնտեսական հարցերու մասին: Երկու կողմերն ալ համաձայնած են այն միջոցներու մասին որոնք պիտի նպաստեն արդիւնաւորելու դաշնագիրը: Այս առթիւ հարթուած է նաեւ ձէղերէի վերջին դէպքերուն հետեւանքով ծագած թիւրիմացութիւնը: Սուրիոյ վարչապետը կրկնած է թէ Ֆրանսացի մասնագէտ պաշտօնեաներ պիտի առնուին, երկրին վարչական կազմակերպութեան համար: Այս խօսակցութեանց չնորհիւ լուսաբանուած են Ֆրանքեւսուրիական դաշնագրին զանազան տրամադրութիւնները: Հաւանական է որ դաշնագիրը Ֆրանսայի խորհրդարանին քննութեան եթարկուի մօտերս: Այնպէս որ, երկու կողմերն ալ կը յուսան թէ կարելի պիտի ըլլայ որոշուած ժամանակին մէջ կազմակերպել նոր կարգուսարքը, համաձայն դաշնագրին :

ԱՂՎԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ԱՍՏՂԱՀԱՐԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԱՍԻՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի հրամանով Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում հոկտեմբերի 29-ին, կիրակի օրը, կատարվելու է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրության արարողությունը:

Ընտրական ժողովին կմասնակցեն Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռի հոգևոր և աշխարհական պատվիրակները, Հայաստանի Հանրապետության, Արցախի Հանրապետության, Վրաստանի, Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Մոլդովայի, Բալթյան երկրների, Եվրոպայի, Ամերիկայի, Ավստրալիայի, Հարավային Աֆրիկայի, Եգիպտոսի, Լիբանանի, Սիրիայի, Իրանի, Հնդկաստանի, Պարսից ծոցի երկրների, Հյուսիսային Կովկասի հայ համայնքների և հայկական կազմակերպությունների պատվիրակները:

Ընտրական ժողովի նախագահ է նշանակվել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի տեղապահ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ջիբարյանը:

Ընտրական ժողովի քարտուղարներ են նշանակվել Գևորգ արքեպիսկոպոս Կոչունին և Կարեն արքեպիսկոպոս Կոչարյանը:

Ընտրական ժողովի անդամներ են նշանակվել Գևորգ արքեպիսկոպոս Կոչունին, Կարեն արքեպիսկոպոս Կոչարյանը, Նորայր արքեպիսկոպոս Ալեքսանյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Գալստյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Մանասյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Հակոբյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Ալեքսանյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Գալստյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Մանասյանը, Նարեկ արքեպիսկոպոս Հակոբյանը:

Ընտրական ժողովի նախագահ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ջիբարյանը հայտարարեց, որ ընտրական ժողովի անդամների ցանկում ներառված են 153 անուններ, որոնցից 149-ը ներկա են ընտրական ժողովին, 4-ը՝ բացակա

ԱՄՈՒՍԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ-ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱԿԱՆ ԿԱՅՔԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

«««« • »»»»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ա. Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ա. Ալիխանյան, Ա. Ա. Ամիրխանյան, Ա. Ա. Ասատրյան, Ա. Ա. Ասլանյան, Ա. Ա. Ավետիսյան, Ա. Ա. Ավետյան, Ա. Ա. Աղաբեկյան, Ա. Ա. Աֆյան, Ա. Ա. Բաբայան, Ա. Ա. Բաբայան, Ա. Ա. Բաբայ

բիզ լքած է, ոստիկանական տեսչութեանց՝ գաւառի մէջ, ուր պիտի յանձնէ իր անցագիրը, ստուգումներ կատարուելու համար: Եթէ անցագիրը կասկածելի է, ստուգումը պիտի շարունակուի այն հիւպատոսին միջոցաւ որ վիզա տուած է:

Մխս կողմէ, նախարարը պիտի առաջարկէ ինքնութեան պարտաւորիչ թուղթ մը հաստատել 18էն վեր բոլոր Ֆրանսացիներու համար, մատնադրոշմներով: Այս անօրինութիւններով, նախարարը կը յուսայ եթէ ոչ խափանել ոճիրները, գէթ նուազեցնել չարիքները: Եւ որովհետեւ կարելի չէ օրինագծով մը հաստատել այս միջոցները, նախարարը պիտի գործէ բացառիկ հրամանագիրներով, եթէ իր պաշտօնակիցները հաւանութիւն յայտնեն:

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՂՂՈՎ

ՃԱԳՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ լրացուցած ըլլալով Նանքինի գրաւումը, կը պատրաստուի արշաւել դէպի հարաւ, մինչեւ Քանթոն: — Անգլիական կառավարութիւնը ուժգին ծանուցագիր մը ուղղեց ճափոնական կառավարութեան, պահանջելով վերջ տալ բրիտանական նաւերու դէմ եղած յարձակումներուն: Թոքիոյի մէջ դպրոցական աղջիկներու պատուիրակութիւն մը ներկայանալով ամերիկեան դեսպանին, գումար մը յանձնեց, յանուն 500 աշակերտուհիներու, ընկղմած ամերիկեան Թնդանօթակրին տեղ նոր մը շինելու համար: Հանգանակութիւնը կը շարունակուի:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ՀՐԷՇԸ, Վայմառ եւ իր մեղսակիցը՝ Ֆրանսացի Միլիօն դէմ դիմաց պիտի հանուին այսօր - վաղը, ստուգելու համար իւրաքանչիւրին պատասխանատուութիւնը, ծանօթ վեց սպանութեանց մէջ: Տիրող կարծիքն այն է թէ զոհերէն գոնէ մէկը՝ Լըպլօն, սպաննուած է Միլիօնի կողմէ: Կը կարծուի թէ դեռ ուրիշ ոճիրներ ալ գործուած են: Նոր քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ ամերիկացի պարուհին՝ Ժան Քոլէն խեղդուած է թաշկինակով եւ երկու սրբիչներով: Թաշկինակը այնքան ամուր թխուած է աղջկան բերնին մէջ որ, ակռաները խախտած են:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ 7.100.000.000 ոսկի տոլար, ներկայ սակով՝ 12.000.000.000 տոլար ծախսուած է 1937ի ընթացքին, համաձայն Ազգաժողովին տարեգրքին: Նոյն աղբիւրին համաձայն, այսօր մշտապէս զրօսի տակ են 8.500.000 զինուորներ, իսկ 1913ին միայն 6.000.000 հոգի էին:

ԱՆԳԼԻՈՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ նախարարը յայտնեց թէ 1938ի ընթացքին 340·000·000 ոսկի պիտի ծախսուի աղգային պաշտպանութեան համար:

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ կառավարութիւնը 11ի դէմ 72 ձայնով որոշեց դեսպանատուն մը հաստատել Հռոմի մէջ, ինչ որ կը նշանակէ ճանչնալ Եթովպիոյ գրաւումը: Այս որոշումը մեծ զարմանք պատճառեց Անգլիոյ մէջ:

16 ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՂԱՑ ՄԸ ձերբակալուեցաւ պատահարաբար: Տղան նախ ուրացաւ, բայց յետոյ խոստովանեցաւ թէ ինք սպաննած է հարկային պաշտօնեան, Ռապուէն, դրամը գողնալու եւ... ծոլ տեսնելու համար: Գողցած 4000 ֆրանքէն տասը սանթիմ մնացած էր քովը:

ԳՐԱԿԱՆ - ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ„ ամսագրի 15ամեակ՝ն տօթիւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐՈՋԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

19 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

«ՐԱՖՖԻ» ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*

Մէթրօ Cadet

Խօսք պիտի առնեն Պ. Պ. Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ, Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ, Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ Ա. ԽՈՃԿԱՐԵԱՆ, եւ ուրիշներ:

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը պիտի բերեն՝ Օր. Ի. ՊԻՒԶԻՒԼԵԱՆ, ՕՐ. Տ. ՋԱՒԱՓԵԱՆ, Պ. Ֆ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ Պր. ՓԱՓԱՋԵԱՆ եւ ուրիշներ:

Ճոխ բուֆէի պիտի դրուի նկարիչ ԱԼԵՔՍԱՆԻ գեղեցիկ մէկ իւղանկարը որուն աճուրդին ամբողջ գումարը կը յատկացուի ամսագրի բաժանորդագրութեան՝ նուիրուած ազգային հաստատութիւններու:

ՄՈՒՏՔ 7 ՖՐ. (Քէյ եւ կարկանդակ մխսին):

ԼՈՑՄ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւ գեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարգարուած է Հ. Ալեքսանքի մէկ նկարով «Մխացեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Զախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մերճաքեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին չինամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.:

Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել:—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի Մ. Ճիւղի

"ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ„

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը զինելով ձեր պտուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆԲԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Փարիզ

Ուր պիտի գտնէք պատուղներու ընտիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, Ճոխ պուֆէ: Մուտքը ազատ է:

Տարեկան երեկոյթ—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

19 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Բացման խօսք Տիկին ՓԻՊՐԻԹՃԵԱՆԷ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը: Գեղարուեստական բաժինը ժամը 11էն մինչեւ կէս գիշեր: Կը մասնակցին Օր. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ (վկայուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Պ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ (երգ եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԴԱՐԱԳԱՇ եւ ՁՈՐՊԱՃԵԱՆ (կովկասեան պարեր ընկերակցութեամբ թառի), Անակնկալներ խաչուհիներու կողմէ: Կը նուագէ Պ. ՁԷՕՐՁԻՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՑԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐՈՋԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐՈՒՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDES*ի շքեղ սրահներուն մէջ*

22 Avenue de l'Opéra *(Métro: Pyramides)*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Հանրածանօթ Orchestre PIZARRO

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՇԱՊԻՆԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

Կազմակերպուած Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

18 ԴԵԿՏ. ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ *SALLE D'HORTICULTURE*Ի ՄՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, 84 *Rue de Grenelle,*

Ցօսք պիտի առնեն ՁՕՐ. ՊՌԷՄՕՆ, Փ. ՖՈՒՐՆԻԷ (նախագահ Ֆրանս. Նախկին Ռազմիկներու Լիկին), Պ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ԴՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր. Ա. ԱՌՈՔԵԼԵԱՆ (երգ), Օր. ՇԱՀՎԱՄԵԱՆ (ջութակ), ԳՄԲԷԹԵԱՆ (արտասանութիւն), Հայկական պարեր ընկերակցութեամբ թառի եւ սրինգի:

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր ղեկավարութեամբ ՆԻՇՕ ՊԻՇՕ արժանթինեան հաղիւն

Պարերու ընթացքին զուարճալի խաղեր պիտի կատար Վրացի ԿԻՆՏՕՆ *Ճոխ եւ դիւրամատչելի պուֆէ*

ԿԱԳԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՍԿԵՆ ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐԸ

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

ՄԷԹՐՕ *Rue du Bac*

ՇԱՆՕԹ.— Համազգեստ կրող եւ արձակուրդի մէջ գտնուող հայ զինուորներու մուտքը ազատ է:

Հ. Յ. Դ.

Ուշադրութիւն

Դեկտ. 26ի կիրակի օր տեղի կ'ունենայ ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ Երգ. չախուճքի տարեկան ցերեկոյթ-պարահանդէսը AERO-CLUB de France*ի շքեղ սրահին մէջ:*

Փարիզ

ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ «վաթգան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները *17* դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին ընկ. Ս. Պառաւեանի բնակարանը: կարեւոր օրակարգ: Ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՃԱՎԻԼԻ «Արդուճեան» խումբի ընդհ. ժողովը *18* դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը *9*ին, սովորական հաւաքատեղին: Ներկայանալ անդամատետրով:

Գուզ լա Ռին

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Խոստում» ենթակոմիտէի եւ «Քրիստափոր» խումբի ընդհ. ժողովը *19* դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը *8.30*ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ:

ԿՈՒՐՆՈՎԻԼԻ «ենթԱՆԴԱՅրեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները *18* դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը *8*ին Ֆ. Կ. Խաչի սրահը:

ՊՈՒՄՈՆԻ «Զաւարեան» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը շաբաթ, 18 դեկտեմբեր, երեկոյեան ժամը *8.30*ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի «Հրայր» խումբին կողմէ. 18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, դպրոցին սրահը: կը դասախօսէ Ընկ. Մ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ:

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Հ. Ց. Դ. ԿՈՒՍԷՆՎԻԼԻ «ՏԱՒՐՈՍ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

19 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Mr. MAYOի *սրահը,* Ave. Hoche, *Կուսէնվիլ: կը դասախօսէ Ընկ. Լ. ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ. Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ վիճակախաղը:*

Մուտք 2 ֆր., փոքրերուն համար 0,50 սանթիմ:

Ընկերա—հասարակական հաւաքոյթ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Ց. Դ. ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

26 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ:

կը ներկայացուի «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԸ» շարժանկարը

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, հաճելի ժամանց:

Մուտք 4 ֆր.:

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ԶԻՆԿԻԼԷՐԻ ՀԱՑՐԵՆԱԿՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

88 RUE BLANQUI, Ալֆորվիլ

Գեղարուեստական բաժին: երգ, արտասանութիւն, նուագ եւ եւ անակնկալներ: Պարերը կը սկսին կէս գիշերէն վերջ: Ճոխ պուֆէ դիւրամատչելի գիներով: Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է:

Մուտք 5 ֆրանք:

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼՈՆՈՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՑԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ. Շաբաթ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ՍԱՂ ԼԻՒԻՒԻՆի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Նայ զինուորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացուի «Թիւ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ» (վաւերաշրջ)

Կէս գիշերէն յետոյ կռիւա արտի մրցում, Պ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Պ. ՓՐՆՍԻ Զանազան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր Ճաշ-թանկօ: Ճոխ պուֆէ գիւրամատչելի գիներով: Կէս գիշերէն յետոյ պաթ, մինչեւ լոյս:

Մուտք 7 ֆր., ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԻՒ ԿԷՍ ԳԻՆ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՏԱՐՕՆ - ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Նահանգային Միութեան Ընդհ. ժողովը 19 Դեկտ. կիրակի, ժամը 2ին, Պ. Լեւոն Տօնիկեանի բնակարանը: 53, Ռիւ Կիւսթաւ Քուրպէ, Պաննէօ :

Օրակարգ՝ Վարչութեան ընտրութիւն, Ամերիկայի կեդր. Կոմիտէի շրջաբերականը, եւ ընթացիկ հարցեր:

ՀԱՑ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ եւ Մարտիկներու Մարսէյլի Շրջանային վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամները, 19 դեկտ. կիրակի առաւօտեան ժամը ճիշդ 9ին, «Քաֆէ Նուայէ»ի ներսի սրահին մէջ: կարեւոր օրակարգ :

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Dareome — PARIS (13)

ՎԱՐՁՈՒԻ Է

Վարձու է Վիրոֆլէյի կեդրոն թաղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.) , դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Պայմանները դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.):

ԿԱՒԱՅԻՆ Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԷՐԼԷՄԷԶԵԱՆ, փոխան ծաղկեպսակի, 50 ֆրանք կը նուիրէ Ֆ. Կապոյտ Խաչի կեդր. Վարչութեան, ողբացեալ Տիկին ԻՒԼԱՒՐԵՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

"ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի սիրակ իսկական օղին է: Անզուգական, անմրցելի, անխարդախ: Աւանդական զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուիչ:

Յոմսակներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ ծաւքորդներու հաճար ժամնաւոր գին: Ընտիր Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet *եւ* Pelletier

ՏԷր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Աբամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, Անարատ օդի՝ առատ ադանդերներով: Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ եւ ՇԻՇ ՔԷՊԱՊ ՍՓԷՑԻԱԼ պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով, իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր ՏԻՈՆԷՐ ՔԷՊԱՊով կրնանք մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ: կիրակի օրեր ԼՒՄՈՒՔ ԳԱՅԱԹԻՔ եւ սեղ, ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ ՁԱՅԻՐԻ ֆանքմի: ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր տեւական յաճախորդը դառնալու համար:

ՀԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ՝ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 18 DECEMBRE 1937

ՀԴ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3606 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՍԱՆՈՂԱԿԱՆ

Թղթակցութիւն մը՝ Միլանէն, կը հաղորդէ այդ քաղաքին Ուսանողական Միութեան լուծումը, դեկտեմբեր 7ին: Այդ առթիւ կ'ամփոփէ Միութեան գործունէութիւնը, սկսելով 1924էն: Եւ իբրեւ աւետիս, կ'աւելցնէր թէ ութ համալսարանականներ նոր Ուս. Միութեան մը հիմը դրած են Հռոմի մէջ:

Ամէն անգամ որ ուսանողական կամ երիտասարդական հարցը կուգայ տեղանի վրայ, չատեր ողբեր կը հիւսեն, բաղդատելով երէկն ու այսօր: « Ուրի՛շ էր երէկ, ուրի՛շ···»:

Անշուշտ միայն այս ճակատին վրայ չէ որ ուրի՛շ էր երէկ: Ոչ ալ միայն մեր մէջ: Եւ մենք կը կարծենք թէ ի զուր պիտի մոլորինք, շարունակ այսօրը երէկին կապելով եւ հառաչանքները արձակելով:

Ամբողջ աշխարհ մը փլաւ մեր գլխուն, եւ երբ կը փորձենք բան փրկել անոր աւերակներուն մէջ, պէտք չէ մոռնանք թէ ո՛ւր էինք եւ ո՛ւր նետուեցանք:

Անվիճելի է մէկ բան,— պիտի աշխատինք անխախտ պահել հաղորդակցութեան գիծը՝ երէկուան եւ այսօրուան միջեւ: Պիտի չնմանինք ջերմանոցներու մէջ ծլած ծաղիկներու, որոնց արմատները չուտ կը կը չորնան: Եւ կամ բերանաբաց բոշաներու, որոնք անմիջապէս կը շլանան օտարին չքեղանքէն, վերէն նայելով իրենց մսուրին կամ ածուին վրայ:

Այս հիմնական տեսակէտէն անդին, կը մնայ միջավայրի պահանջներուն պատշաճելու, մեր գործունէութեան ձեւերը արդիացնելու պարտականութիւնը, որու մասին երկու խօսք չի կըլլար ըսել:

Իսկ այդ պարտականութիւնը մասնաւորապէս կ'իյնայ նոր սերունդին վրայ, սկսելով ուսանողներէն, որոնք շատ աւելի բազմաթիւ են այսօր:

Երէկ պատանիներ եւ երիտասարդներ Եւրոպա կուգային, ուսման շրջան մը բոլորելու եւ երկիր վերադառնալու համար: Եւ անոնք ունէին որոշ կեդրոններ,— Փարիզ, Նանսի, Մոնփելիէ, Ժընեւ, Լօզան, Վիէննա, Պերլին, Լոնտոն եւ Ամերիկա:

Այսօր ամբողջ դպրոցական սերունդ մը կ'աճի այս երկրին մէջ, տարբական դասընթացքէն մինչեւ համալսարանականը: Եւ ուրիշ ուր որ հոծ գաղութներ ունինք, պատկերը տարբեր չէ:

Մեր այսօրուան նիւթին ըլլալով բուն ուսանողականը, կ'ուզէինք իմանալ թէ ինչո՞ւ այնքան ժժգոյն պատկեր մը կը ներկայացնեն այսօրուան ուսանողները, իրբեւ հաւաքական ուժ:

Մենք երբեք չենք ժխտեր անոնց կրած դժուարութիւնները: Գիտենք թէ չատերու համար տաժանակիր աշխատանք մը եղած է ուսանողական շրջանը: Շատեր ալ հարկադրուած են կէս ճամբան մնալ, չկարենալով տոկալ:

Եւ սակայն, բոլոր խոչընդոտները զեղչելով եւ ուսանողական մարզահամարին ալ միայն հարիւրին տասը առնելով, կը կարծենք թէ կարելի էր աւելի լուսաւոր պատկեր մը կազմել:

Պայման չէ որ բազմութիւնները համախմբուին ամէն քաղաքի Ուս. Միութեան շուրջը:

Եթէ յիսուն կամ հարիւր հոգի ունինք, օրինակ, Փարիզի մէջ, անշուշտ կարելին պէտք է փորձել, անոնց գոնէ կէսը իրենց միութեան դրօշին տակ համախմբելու համար: Իսկ եթէ ուրիշ քաղաքի մը մէջ 5 – 10ով կը համբուին, մինչեւ անգամ հինգը բաւական են, գործի կապուելու համար:

Ուսանողները եւ առ հասարակ երիտասարդները իրենք չատ լաւ գիտեն, թէ ամէն տեղ ալ գործօն, չենք ըսեր յեղափոխական, փոքրամասնութիւն մըն է որ չարժում կը ստեղծէ, ակօսներ կը բանայ, հետքեր կը ձգէ:

Մենք իրաւունք ունինք այդ կորիզը փնտռելու ամէն տեղ:

Պէտք չէ չափազանցութեան տանիլ յոռետեսութիւնը, ամէն բան մեռած – կորած համարելով: Որ եւ է միջավայրի մէջ մէկ հոգի, երկու հոգի, կրնան կայծ մը վառել: Եթէ նոյնիսկ չկարենան իրենց եռեւէն քաշել ուրիշներ, իրենց լուրջ աշխատանքը բարիք մը պիտի ըլլայ ե՛ւ իրենց ե՛ւ ամբողջութեան համար:

Թէեւ հիմնովին փոխուած, բայց նոյնքան լայն են, այսօր, աշխատանքի ճակատները:

Մէկդի դնելով բուն քարոզչականը, որու մասին չատ խօսելիք չունինք, առնենք այսպէս կոչուած յարաբերական գործը: Յարաբերութիւն՝ եւ հետեւաբար փոխադարձ ճանաչում ոչ միայն իւրաքանչիւր երկրի նոր սերունդին, այլ եւ արեւելեան պետութեանց ուսանողութեան հետ:

Իրողութիւն է որ չատեր հարեւանցի կը նային այս հարցին վրայ: Մինչդեռ, կենսական խնդիր մըն է այս մեզի համար, քանի որ մեր տարագիր բազմութեանց մեծագոյն մասը տեղաւորուած է արեւելեան երկիրներու մէջ: Եւ վաղը, երբ վերադառնանք հայրենիք, ամէնէն աւելի այդ երկիրներուն հետ է որ ուղղակի եւ գործօն յարաբերութիւններ պիտի ունենանք:

Ջմոռնանք պարագայ մը եւս,— Եւրոպայի այն ուսանողները, որոնք ունին, պետութիւնները իրենք մասնաւոր ուշադրութիւն կ'ընծայեն արեւելեան երկիրներու նոր սերունդին,— Ուսանողութեան, զանազան դիւրութիւններ տրամադրելով, ժողովներ սարքելով, եւ անոնց կազմակերպութիւնները քաջալերելով:

Ուրեմն կրկնապէս օգտակար կրնայ ըլլալ մեր ուսանողներուն մերձեցումը՝ այդ շրջանակներուն մէջ:

Մենք չենք պահանջեր վերադառնալ դէպի հին օրերը, բայց իրաւունք ունինք սպասելու որ ուսանողութիւնը դէպ ճիգ մը փորձէ, արդարացնէ իր նոր ժամանակներու յաւակնութիւնները:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐԷՆ ՍԵԾԱՔԱՆԱԿ ՋԷՆՔ ԵՒ ՊԱՑԹՈՒՑԻԿ

150 հիւս մեհենիք, 640 ռումբ եւ ուրիշ ապատագիներ

»»» ○ ««««

Ապահովութեան Տեսչութիւնը շարունակելով իր հետապնդումները, նոր եւ կարեւոր գինարան մը եւս երեւան հանեց առջի օր:

Պուլվար Ֆուրսէյ թիւ 10, նկուղի մը մէջ գտնուեցան 150 քիլօ մէլինիթ եւ 20 մնտուկ ձեռնառումբ, իւրաքանչիւրին մէջ 32 հատ,— գումար՝ 640 ռումբ: Ուրիշ վայրի մը մէջ, Փլաս տը լա Նասիօն թիւ 11 չէնքին գետնայարկը գտնուեցան 745 կաշիէ կարճ զգեստներ եւ ուրիշ նիւթեր: Մասնագէտներու կարծիքով, պայթուցիկները բաւական են օդը հանելու երեսփ. ժողովին չէնքը կամ Էլիզէի պալատը եւ կամ Փարիզի ամբողջ մէկ թաղը:

Այս նոր զէնքերն ու պայթուցիկներն ալ տեղաւորուած էին մասնաւոր թաքստոցներու մէջ: Տանտէրը բացակայ ըլլալով, հարցաքննուեցաւ դռնապանը որ պատասխանեց .

— « Իմ վարձակալս տեղեկութիւն չունէր այս պայթուցիկներէն, քանի որ երբեք նկուղը չէր երթար: Ես էի որ դրի զանոնք, փականքը խորտակելէ վերջ»:

Դռնապանը անմիջապէս փոխադրուեցաւ ոստիկանատուն, իբրեւ անգամ դաղտնի կոմիտէին :

Կաշիէ համազգեստներուն տեղը մատնած էր Պ. Կասթօն Ժանիօ, որ ձերբակալուեցաւ նախընթաց օրը եւ որուն կառատան գետնայարկին մէջ գտնուած էր ամէնէն մեծ զինապահեստը: Ժանիօ արդէն խոստովանած էր իր կապակցութիւնները գաղտնի կոմիտէին վարիչներուն հետ :

Անոր կառատան մէջ (պուլվար Փիքպիւս) բռնուած զէնքերն եւ ռազմանիւթերը վերջնապէս ցուցակագրուելով, հետեւեալ արդիւնքը յառաջ եկաւ,— վեց Հօչքիս գնդացիր, 48 գնդացիր - հրացան (գերմանական), 50 գնդացիր - հրացան (իտալական), 78 գերմանական զինուորական հրացան, 832 ձեռնառումբ, 10 թիթեղ լեցուն վառօդ, 107.000 պատերազմական փամփուշտ, 5000 փամփուշտ գնդացիր - հրացանի, 6000 որսորդական փամփուշտ, 2000 զանազան տեսակ փամփուշտ, բազմաթիւ հրացաններ՝ տարբեր գործարաններէ, մէկ մնտուկ առարկաներ էլեկտրական լուսաւորութեան համար եւ ուրիշ սպառազինութիւններ որոնց մանրամասնութիւնները զանց կ'առնենք :

Հետապնդումները, խուզարկութիւնները եւ ձերբակալութիւնները կը շարունակուին խստօրէն: Նոր կալանաւորները դէմ դիմաց պիտի հանուին այս օրերս, ստուգումներ կատարելու համար :

**** Առաջին ամբաստանեալներէն Լամորիկէո - Լաֆօն հարցաքննուելով, յայտարարեց թէ անգամ էր գաղտնի կազմակերպութեան մը որ կը ձգտէր ընդդիմանալ համայնավարական գրոհի մը, բայց թէ անունը չէր գիտեր: Եւ աւելցուց .*

— « Ես բացարձակ հնազանդութեան երդում ըրի ձեռքս դնելով եռագոյն դրօշին, որ փռուած էր սեղանի մը վրայ· բայց երբեք խօսք չէր եղած թէ մահապարտի կը սպառնայ, եթէ գաղտնիքներ դուրս հանենք:Ես անձնապէս մտահոգ էի բոլշեւիկեան վտանգէն: Մենք պիտի օգնէինք ոստիկանութեան: Մենք երբեք նախապէս չէինք գիտեր մեր ժողովատեղին: Մեզմէ իւրաքանչիւրը մեթրոյին այսինչ կայարանը կ'երթար նշանակուած ժամուն եւ տասը ֆրանքնոց մը կը ցուցնէր ձեռքին մէջ : Այսպէս իրար կը ճանչնայինք եւ կը մօտենայինք, արտասանելով նշանախօսքը, որ կը փոխուէր ամէն չաբթու: Այն ատեն պետ մը մեզ կը փոխադրէր ժողովին, ուր կը քննուէին սպառազինութեանց եւ ռազմավարութեան խնդիրները, բոլշեւիկեան դաւադրութեան մը պարագային :

Ուրիշ ամբաստանեալ մը, Մոռօ տը լա Մէօզ, որ չատ կարեւոր դեր կատարած է գաղտնի կոմիտէին մէջ, հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ետ առաւ իր նախորդ յայտարարութիւնները, յայտնելով թէ բարոյական ճնշումի ենթարկուած էր եւ 24 ժամ զրկուած՝ ուտելիքէ եւ քունէ :

Պետական գանձին թաց որքա՞ն է. 26,000,000,000 թէ 46,000,0 00,000

Ելմտացոյցի քննութեան առթիւ, ելմտական նախարար Պ. Ժոռժ Պոնէ երկար ճառ մը խօսեցաւ երեսփ. ժողովին մէջ, լաւատես յայտարարութիւններ ընելով: Ըսաւ թէ տարիներէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, պետական դանձը պիտի կրնայ իր բոլոր վճարումները կատարել յառաջիկայ տարուան առաջին եռամսեակին, առանց փոխառութեան դիմելու: Իրբեւ պատասխան յոռետես քննադատութեանց, բացատրեց թէ իրապէս հաւասարակշռուած է ելմտացոյցը, թէ անհիմն են մեծագումար բացի մը մասին եղած ենթադրութիւնները, քանի որ ծախքերու յաւելման դիմաց կը գտնուի տուրքերու յաւելման հասոյթը : Վերջապէս յայտնեց թէ դանձը ի վիճակի է մինչեւ այս տարուան վերջը վճարելու 26 միլիառ ֆրանքի փոխառութիւն մը :

Պ. Փօլ Ռէյնօ, նախկին ելմտական նախարար մը, դիտել տուած էր թէ 1938ին պետական դանձը պիտի հարկադրուի 46 միլիառ ֆրանքի փոխառութիւն մը կատարել, իր բացը գոցելու համար: Պ. Ժոռժ Պոնէ պատասխանեց թէ ինք յառաջիկայ տարուան ներքին փոխառութեանց գումարը կը հաշուէ միայն 26 միլիառ ֆրանք: Այս առթիւ կացութեան բարւոքումը վերագրեց վստահութեան վերահաստատման եւ արտասահման փոխադրուած դումարներու վերադարձին: Մինչեւ հիմա արտասահմանէն երկիր եկած է 10 միլիառ ֆրանք: Ինչ կը վերաբերի ֆրանքի արժէքին, նախարարը ըսաւ թէ անոր ամրութիւնը կախում ունի արտադրութեան յաւելումէն: Ֆրանսայի առեւտրական բացը չատ աւելի է քան պէտք էր ըլլար, բայց կառավարութիւնը կը հետեւի կացութեան եւ անգործ չի կենար :

Նախկին նախարարը նորէն պնդեց թէ կառավարութիւնը թէեւ 10 միլիառ ֆրանքի նոր եկամուտ մը ունեցած է տուրքերու յաւելումէն, բայց 42 միլիառ ֆրանքի փոխառութիւն կնքած է եւ յառաջիկայ տարի աւելի մեծ գումար մը ճարելու պիտի հարկադրուի: Այս տարի ծախքերը աւելցած են 27 միլիառ ֆրանք: Եւ պահանջեց փոխել կառավարութեան քաղաքականութիւնը :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՀԱ ԱՑՍՊԷՍ, ԴԷՄ ԴԻՄԱՑ···

Երիտասարդ մը, որ իր ընկերներուն հետ գիշերը ցերեկին խառնած եւ նիւթական պատասխանատուութիւն ներ ալ ստանձնած էր Մարսէյլի մէջ, Գ. Ալէմշահի երգահանդէսին կազմակերպութեան համար, կը խայտայ խանդավառ, անձնական նամակով մը.

— « Հանդէսին նկարագրութիւնը ստացած էք արդէն ու տեղեակ էքմանրամասնութիւններուն: Բայց պարագայ մը կայ, մասնաւորաբար այդ կ'ուզեմ տեղեկացնել: Կեանքիս մէջ պիտի չմոռնամ, սրահէն ներս, այն պատկերը, որ աչքիս առջեւէն չի հեռանար եւ անջնջելի պիտի մնայ: Թըրքական հիւպատոսին ներկայութիւնը յունական հիւպատոսին օթեակին մէջ, քով քովի :Շարժանկարի մը պէս, անցաւ, ամբողջ հանդէսին տեւողութեանը, սարսափի օրերէն սկսած, մինչեւ այս օտար ափերը, մեր կեանքի անցեալը եւ պատկերը տատապահոծ սրտեհատորներուս կորուստին, հայ ժողովուրդին: Ինչե՞ր չմտածեցի այդ մարդուն մասին: Եւ կը խորհիմ թէ, ինքը եւս ինչե՞ր չմտածեց մեր մասին, ի տես այդ ցոյցին, որ հայ եբաժչութիւնն էր, հայ մշակոյթի հեղինակներու ստեղծագործութիւնը եւ ի տես այդ բազմութեան որ հայ ժողովուրդն էր, երկսեռ երիտասարդութիւնը, մեծով եւ պզտիկով :

Որոշուած էր պետական պաշտօնեաներուն կարգին հրաւիրել Մարսէյլի օտար հիւպատոսները, բայց վերջը նկատեցինք որ մեծ թիւ մը կը կազմեն անոնք, հետեւաբար նախընտրեցինք միայն այն պետութիւնները ուր հայկական դաղութ մը ունինք: Ու ներկայ էին ամերիկեան, եգիպտական, իտալական եւ յունական հիւպատոսները: Զէինք հրաւիրած Թրքականը : Սակայն յունական հիւպատոսը իբրեւ բարեկամ պետութիւն իր կարգին հրաւիրած եւ բերած էր Թուրք պաշտօնակիցը » :

×

Ահա այսպէս դէմ դիմաց,— Հայը եւ Թուրքը :

Մէկը՝ իր դարաւոր մշակոյթով, միւսը՝ իր արհւնազանգ պատմութեամբ :

Մէկը՝ միշտ կանգուն եւ պայծառ՝ իր աշխատանքով եւ արդար վաստակով, միւսը՝ մոայլ եւ անհանգիստ՝ իր «գլըրճ»ին պեկոծութիւններով :

Չեմ ալ ուզեր գիտնալ թէ ինչ մտածեց Թուրք հիւպատոսը, ի տես այն բազմութեան որ կը խայտար, կը ցնծար կամ կ'պեկոծէր իր ստեղծագործութենց պանծացումով :

Եթէ ձեր մըն է, անշուշտ յիշեց թէ ինչ հրաշքով փրկուեցան այս բեկորները: Իսկ եթէ երիտասարդ մըն է, հարկաւ իր մէջերէն իմացած է «ինչ ինչ» մանրամասնութիւններ :

Ես գիտեմ որ Թուրք իշխանութիւններ, նախարարներ եւ գոյնզգոյն երեւելիներ ալ օտար ափեր ինկան, մեր տարագիր բազմութենց հետ, եւ մնացին անօթի : Սրճարանէ սրճարան ինկան, նախկին « վաթանտաշ »ներ գտնելու եւ սուրճ մը ապսպրել տալու համար :

Իսկ հայկական յետին բեկորը, տարբեր թէ մանուկ, — խլեակներ որ կրցեր էին ողջ մնալ արեան ճապաղիքներու մէջ, ճոքէն ծաղկաստանի վերածեցին ամէնէն խորք տխրայութիւնն ալ : Տճնեցան, Էրտնեցան, շիճեցին ու չէնցուցին,— եւ ահաւասիկ աշխարհին կը պատմեն նաեւ իրենց փառքը, —երգ, նուագ, արուեստ, ստեղծագործութիւն : Կը պատմեն ու կը վրանկեն ամբողջ բազմութիւններ, ցնդակից թէ օտար :

Ահա այսպէս միշտ դէմ դիմաց, ի սիրուս աշխարհի : Մենք՝ երգելով եւ երկնելով, դուք՝ թնդելով եւ էերբեբելով : Մենք՝ աշխատանք եւ ստեղծագործութիւն, դուք՝ արիւն եւ աւար··

ՎԱՀԷ

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՒԵԼՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ 40 ԺԱՄՈՒԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

Ինչպէս կը յիշուի, կառավարութիւնը քննիչ յանձնախումբ մը կազմած էր, ճարտարարգործական կացութիւնը ուսումնասիրելու եւ երկրին արտադրութիւնը աւելցնելու համար: Յանձնախումբը իր աշխատանքները վերջացուցած ըլլալով, տեղեկագիրը հրատարակուեցաւ պաշտօնաթերթին մէջ :

Յանձնախումբը, որուն կը մասնակցէին թէ գրամատուներէ եւ թէ աշխատանքի ներկայացուցիչները եւ որ հարիւրաւոր յայտարարութիւններ լսած է, ճարտարագործութեան բոլոր ճիւղերուն մէջ, այն եզրակացութեան յանգած է թէ անհնարին է ջնջել 40 ժամուան օրէնքը եւ թէ խնդիր չի կրնար ըլլալ նոյնիսկ առժամեայ բարեփոխման մը մասին: Եւ սակայն, աշխատանքի ներկայացուցիչները համաձայնած են գրամատուներէ ներկայացուցիչներուն հետ, որ պէսպէս բարեփոխումներ եւ մեղմացումներ կատարուին կարգ մը ճարտարագործութեանց մէջ, որոնք չեն կրնար տոկալ օրէնքին խիստ գործադրութեան: Համաձայնութիւն գոյացած է նաեւ որ առժամապէս մեղմանայ օրէնքին գործադրութիւնը այն ճարտարագործութեանց մէջ որ կը զբաղին սպառազինութեանց շինութեամբ, ինչպէս եւ եղանակի կամ անկանոն շրջաններու հետ կապուած գործերու մէջ :

Յանձնախումբը ուրիշ յանձնարարութիւններ ալ կ'ընէ, բայց գլխաւոր խնդիրը եղած է 40 ժամուան օրէնքը: Այս մասին գոյացած համաձայնութեան առթիւ, տեղեկագիրը կ'ըսէ — « Գործատէրերու պատասխանատուները կը յայտարարեն թէ պիտի չնահ ապահովել ընկերային օրէնսդրութեան գործադրութիւնը այն ոգիով որով խմբագրուած է: Բանուորներու պատասխանատուները իրենց կարգին կը յայտարարեն թէ պիտի չնահ ապահովել բացառութեանց ամբողջական գործադրութիւնը, որոնք պիտի ճշդուին զանազան հրամանագիրներով » :

Նախարարական խորհուրդը այսօր, չաբաթ, պիտի քննէ տեղեկագիրը, զայն խորհրդարանին վաւերացման ենթարկելէ առաջ: Ընդունուած յանձնարարութիւնները պիտի գործադրուին մասնաւոր հրամանագիրներով :

ՃԱՓՈՆ ԵՏ ԿԱՆՉԵՑ ՕԴԱՆԱՒԱՑԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

»»» ○ ««««

Անգլիա եւ Ամերիկա ետաձիգ քաղաքին պիտի բռնեն

Ճափոնական կառավարութիւնը կատարելով իր խոստումը, եւս կանչեց Չինաստանի օդանաւային ուժերու հրամանատարը, իբրեւ պատասխանատու ամերիկեան նաւերու խորտակման : Միեւնոյն ատեն, Ճափոնի Ծովային նախարարութիւնը ներողութիւն խնդրեց Մ. Նահանգներու կառավարութենէն, ինչ որ անսովոր դէպք մը կը համարուի : Նախարարը միեւնոյն ատեն կը ծանուցանէ թէ Ճափոնի նաւաղները 5000 էէնի (1450 տոլար) հանգանակութիւն մը կը կատարեն, յանձնելու համար ամերիկեան նաւատորմին :

Ճափոնի արտաքին նախարարութիւնը գաւակցութիւն յայտնեց նաեւ իտա-

(Մուրեղու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱՀԱԳՆԻ ԱՐՁԱԿԻՆ

«««« • »»»

Ի՞նչ ըսէր ան մեզի այսօր, եթէ կարենար խօսիլ մեզի հետ։ Ի՞նչ ըսէր ան մեզի, որ ան ամէն օր, ամէն ժամ, ամէն վայրկեան կը խօսի մեզի հետ իր անմահ գործերով, որոնք կը կազմեն ազգային մեր գրականութեան ոսկեայ գանձարանը։ Ան ամէն օր կը խրատէ մեզ, կը սորվեցնէ մեզ, կը զարգացնէ մեր ճաշակը, կը մշակէ մեր հոգին, կը ներշնչէ մեզ սէր դէպի հայրենիքը, դէպի ազգը, դէպի ընտանիքը, դէպի մարդկութիւնը։ Ան ամէն օր կը կատարէ իր վսեմ առաքելութիւնը։ Ան ամէն օր կը ծառայէ ազգին։ Ան ամէն օր կը ծառայէ մարդկութեան։

Ան ամէն օր կը ծառայէ ազգին, որովհետեւ ան ազգային գրող մըն է։ Ան ամէն օր կը ծառայէ մարդկութեան, որովհետեւ ան մարդկային գրող մըն է։ Ան ամէն օր կը ծառայէ ազգին, որովհետեւ ան ազգային գրող մըն է, որովհետեւ ան ազգային գրականութեան մը հիմնադիրն է։ Ան ամէն օր կը ծառայէ մարդկութեան, որովհետեւ ան մարդկային գրող մըն է, որովհետեւ ան մարդկային գրականութեան մը հիմնադիրն է։

ԻՐԻՆ

ՊՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅՈՑ ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՄԱՍԻՆ

»»» • ««««

Ի միտս եկաւ նաեւ այն, որ Իրինի հետ ամուսնանալէ առաջ ան ունեցած է սիրուհի մը, որ ամուսնացած է ուրիշի մը հետ եւ ունի երկու զաւակներ։ Ամուսնալուծուելէ ետք Իրին ան ալ ամուսնացած է ուրիշ կնոջ մը հետ։ Ասոնք ալ ունին

Médaille d'Or 1930

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Այցելեցէք անգամ մը մեր նպարեղէնի վաճառատունը որ կը ցնծայ տօնական օրերու յատուկ իր ճոխ միրգերով (ուղղակի ներածուած) եւ ախորժահամ քմպելիներով: *Ձոքնակի եւ անուշագուրկ յատուկ ամէն տեսակ նիւթեր*, իսկույն անմոռաց *ՏԻՊԻԿ* արեւելեան սուրճի կախարդիչ բոյրը պիտի առաջնորդէ ձեզի դէպի ձեր վաղեմի քաղցր յուշերը, բացառիկ զեղչեալ գիներ միայն եւ միայն տօներու առթիւ: Livraison à domicile:

Diplôme d'Honneur 1931

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ 26, Rue de Trévise, Paris 9e· Metro Cadet. Tel. Prov.38-63

լական կառավարութեան, իտալացի Թղթակցի մը սպանութեան առթիւ :

Ամերիկեան ազբիւրէ կը հաղորդեն թէ կառավարութիւնը երրորդ բաղաքագիր մը կը պատրաստէ, իմացած ըլլալով որ արկածեալ թնդանօթակրին մէջ ողջ մնացած նաւաղները գնդացիրի կրակի բռնուեր են : Միեւնոյն ատեն կ'ըսուի թէ Նանքինի ամերիկեան դեսպանատունը լքուած ըլլալով, ճափոնցիները գրաւած են զայն, եւ կը գործածեն իբրեւ կեդրոն մահապատիժներու :

Ամբոխը սաստկապէս գրգռուած ըլլալով, ճափոնական ապրանքներ կրակի տրուեցան կարգ մը ամերիկեան քաղաքներու մէջ: Իսթ Լիվըրփուլի մէջ (Օհայօ) 200 անտուկ ճափոնական ապրանքներ հանդիսաւորապէս կրակի տրուեցան եւ ուրիշ թշնամական ցոյցեր կատարուեցան :

Կը կարծուի թէ Անգլիա եւ Մ. Նահանգները նաւային ցոյց մը պիտի կատարեն, եթէ ճափոն կատարեալ գոհացում չտայ եւ եթէ համաձայնութիւն գոյանայ երկու երկիրներուն միջեւ: Ամէն պարագայի մէջ, երկու պետութիւններն ալ աւելցուցած են իրենց նաւային ուժերը՝ Մայր· Արեւելքի մէջ :

Փրակտի խօսակցութեանց արդիւնքը

Արտաքին Նախարար Պ· Իվոն Տէլպոս երկար խօսակցութիւն մը ունեցաւ Չեխոսլովաքիոյ արտաքին նախարարին հետ: Ցետոյ հաղորդիչ մը սարքուեցաւ, ուր սիրալիր բաժակաճառեր փոխանակուեցան, երկու երկիրներուն բարեկամութեան մասին :

Չեխական կառավարութիւնը յուշագիր մը յանձնեց Պ· Իվոն Տէլպոսի, գերման փոքրամանութեանց մասին, որոնց խնդիրը շատ կը զբաղեցնէ Գերմանիան: Այս յուշագիրը պիտի հաղորդուի անգլիական կառավարութեան, որ տրամադիր կ'երեւայ գոհացում տալու Գերմանիոյ տրտունջներուն :

Գերմանական թերթերը դիտել կուտան թէ Ֆրանսայի արտաքին նախարարին պատյտները սպասուած արդիւնքը չեն խոստանար :

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԻԹի ՍԱՆՃԱՔԻՆ դինուորական կացութիւնը քննելու համար, ենկիւրիի մէջ ժողով մը գումարեցին Ֆրանսական եւ Թրքական սպայակոյտներուն անդամները, համաձայն 1937 մայիս 29ի Ֆրանքեւիթուրք դաշնագրին: Այս առթիւ մի քանի պիտի մշակուին, ի հարկին գործադրուելու համար՝ եթէ յարձակում կատարուի Սանճաքին դէմ :

ՊՈՒՐԻԶԵՆ կը հեռագրեն թէ ծայրայեղ աջակողմեան հոսանքները կատաղի պայքարի մը ձեռնարկած են, Հրեաները ընտրական իրաւունքէ զրկելու համար, դեկտեմբեր 20ի ընտրութեանց առթիւ :

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՎԱՃԱՌՄԱՆի երեք փաստաբանները տեղեկագիր մը պատրաստած են, ապացուցանելու համար թէ իրենց փոխանորդեալը տեսակ մը մտագար է, հետեւաբար ոչ ամբողջովին պատասխանատու: Երէկ հարցաքննուեցաւ իր մեղսակիցը, Միլիօն, որ կ'ամբաստանուի թէ բուն սպանիչն է Ռոժէ Լըպլօնի :

ԳԱՂԹԱՑԻՆ ԵԼՄՏԱՑՈՑՑԻՆ քննութեան առեն, երեսփ· ժողովին մէջ, ակնարկելով Գերմանիոյ զաղթային պահանջներուն, մասնաւորապէս ընկերվարական երեսփոխանները դիտել տուին թէ Ֆրանսա չի կրնար մէկ թիզ հող տալ իր գաղթավայրերէն: «Ժողովուրդ մը որ վարդապետութեան վերածեր է ցեղային առասպելը, չի կրնար խնամակալը հանդիսանալ ստորադաս ժողովուրդներու: Մենք պատրաստ ենք հում նիւթեր տալու, եթէ անոնք չեն ծառայեր զօրացնելու Գերմանիոյ սպառազինութիւնները»: Նախարարը, Պ· Մութէ, չուզեց խօսիլ այս մասին, դիտել տալով թէ այդ խնդիրը կը վերաբերի արտաքին Նախարարին :

ԼԵՀԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ կը խորհի իր կարգին հրաժարիլ ազգաժողովէն, եթէ ան փորձէ խառնուիլ անդամ պետութեանց ներքին կազմակերպութեան :

Թէրղման ընտանիքը սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանէ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՔՐՈՒՀԻ ԹԷՐԶԵԱՆԻ

(Ծնեալ Հանիկեան)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցաւ 38 տարեկան երիտասարդ հասակին :

Ցուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 19 Դեկտ· կիրակի օր Սէն Մէհիճ (Լուարէ ճահաճգին մէջ) եկեղեցիին մէջ :

ՏՈՒՆ ---- Մահազդ ղրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ԳՐԱԿԱՆ-ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ„ ակսագրի 15ամեակին առթիւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

19 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

«ԲԱՖՖԻ» ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*

Մէթրօ Cadet

Խօսք պիտի առնեն Պ. Պ. Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ, Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ, Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ Ա. ՀՈՎՀԱՐԵԱՆ, եւ ուրիշներ·

ՄՈՒՏՔ 7 ՖՐ. (Թէյ եւ կարկանդակ միասին):

Տարեկան հեկոյք—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ԽԱՉի Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

19 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈԼԻՋԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Բացման խօսք Տիկին ՓԻՊՐԻԹՃԵԱՆէ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը: Գեղարուեստական բաժինը ժամը 11էն մինչեւ կէս գիշեր: Կը մասնակցին Օր. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ (վկայուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Պ. ՀՈՄԲԱՐՋՈՒՄԵԱՆ (երգ եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԳԱՐԱԳԱՇ եւ ԶՈՐՊԱՃԵԱՆ (կովկասեան պարեր ընկերակցութեամբ թառի): Անակնկալներ խայտուհինեբու կողմէ: Կը նուագէ Պ. ԶԷՕՐՉԻՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴՈՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDESի *շքեղ սրահներուն մէջ*

22 Avenue de l'Opéra *(Métro: Pyramides)*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Հանրած անօթ Orchestre PIZARRO

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք:

ՀԱՑ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՇԱՊ ՆԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

Կազմակերպուած Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՑՍՕՐ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8-30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ *SALLE D'HORTICULTURE*Ի ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, 84 *Rue de Grenelle*,

Ցօսք պիտի առնեն ՋՕՐ· ՊՈՒՀՄՕՆ, Փ· ՖՈՒՐՆԻԷ (նախագահ Ֆրանս· Նախկին Ռազմիկներու Լիկին),
Պ· Շ· ՄԻՍԱՔԵԱՆ, ԴՆ· Տ· ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Օր· Ա· ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ), Օր· ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ (ջութակ), ԳՄԲԷԹԵԱՆ (արտասանութիւն), Հայկական պարեր ընկերակցութեամբ թառի եւ սրինգի:

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Կէս գիներէն վերջ եւրոպական եւ հայկական պարեր ղեկավարութեամբ ՆՇՈ ՊԻՇՕ արժանթինեան ճպուին

Գարերու ընթացքին զուարճալի խաղեր պիտի կատարէ Վրացի ԿԻՆՏՕՆ *Ճոխ եւ դիւրամատչելի պուֆէ*

ԿԱԳԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՍԿԵՆ ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐԸ

ՄԷԹՐՕ *Rue du Bac* ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

ՇԱՆՕԹ.— Համազգեստ կրող եւ արձակուրդի մէջ գտնուող Հայ զինուորներու մուտքը ազատ է:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՅԱՎԻԼԻ «Արդուհեան» խումբի ընդհ· ժողովը 18 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 9ի ն, սովորական հաւաքատեղին: Ներկայանալ անդամատետրով:

Խումբ մը

ԱՎԻՆԵՈՆի «Մուրատ» խումբի ընկերական ընդհ· ժողովը, Այս իրիկուն ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին, խիստ կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին Մէն Սաթուրնէլի ընկերները:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի «Հրայր» խումբին կողմէ. 18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, դպրոցին սրահը կը դասախօսէ Ընկ. Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ, Նիւթ՝ Հայաստանի դէպքերու մասին :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Հ. Ց. Դ. ԿՈՒՄԷՆՎԻԼԻ «ՏԱՒՐՈՍ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

19 Դեկտ կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Mr· MAYOի սրահը, Ave· Hoche, Կումէնվիլ: կը դասախօսէ Ընկ. Լ. ԶՈՐՄԻՄԵԱՆ· Նոյն օրը տեսքի կ'ուտենայ վիճակախաղ:

Մուտք 2 ֆր., փոքրերուն համար 0.50 անթիմ:

Ընկերա—հասարակական հաւաք

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Ց. Դ. ՇԻՐԺ. ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

26 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ, կը ներկայացուի «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԸ» շարժանկարը

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, Շաճելի ժամանց,

Մուտք 4 ֆր.:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱԼՖՈՒՎԻԼԻ ԶԷՆԿՈՒԱԻԻ ՀՆՉԵՆԱԿ. ՍՈՒՄԲԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

86 RUE BLANQUI, *Ալֆորվիլ*

Մուտք 5 ֆրանք

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ցաւնուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակ բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, գուլպաներու եւն. համար:

Աննախընթաց ապրանքներ բացառաբար զեղչուած դիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesm PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՏԱՐՕՆ - ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Նահանգային Միութեան Ընդհ· ժողովը 19 Դեկտ· կիրակի, ժամը 2ին, Պ· Լեւոն Տօնիկեանի բնակարանը: 53, Ռիւ Կիւսթաւ Քուրպէ, Պաւնէօ :

Օրակարգ՝ Վարչութեան ընտրութիւն, Ամերիկայի կեդր· կոմիտէի չրջաբերականը, եւ ընթացիկ հարցեր :

Հ· Կ· ԽԱՉի Լիոնի Մասնաճիւղի Վարչութիւնը Ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր անդամուհիները, կիրակի, 19 Դեկտ·, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 181 Քուռ Լաֆայէթի գրադարանը: Օրակարգ·— Մանուկներու Օրուան հանդէսի պատրաստութիւն: Ընթացիկ խնդիրներ: Ներկայանալ անդամատետրով:

ԳԱՅԼԵՔ ՏԵՍԼԵՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, 48 rue de la République, Marseille

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ցետ ղրամներու փոփոխութիւն, ցէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼԱՒ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ.

Դերասանուհի Յ. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, գաղուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը·

6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)

Մէթրօ Cadet Tél. Prov· 95—68

Alimentation „TRÉVISE"

Իր անմահական սուրճով

Café "HAREM„

հաճուքպաճիներու համար մեծագործ նակ էիլօն՝ **14** ֆրանք:

Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանները տակ ի պատեղէնները

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՔ

շնորհանքով ապսպրանքներ կը ղրկուին խնկոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

"ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չափիչ հիներով հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱՅՐՕՒՆ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

RAKI «PHENIX» d'Alger

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ

ՓՆՏՈՑՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

75 տարիէ ի վեր ամենուն կողմէ գնահատուած

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՄՏՈՆԷ

PHENIX *օղին թորուած է մանուաւոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ: Իր կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՓՐԱՆՍԱԳԻՑ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:*

Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՓԷՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ Արեւելքի ամէնէն լաւ օղիները:

ALBERT BACRI, Agent général

19Rue Turbigo, Paris (2), Tél. Central 83-17

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ. *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*

Mr. Simondis 33 cours Devellier, Marseille

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՅՐԱՆԴ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ — ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ — ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ ..... 150 ֆրանք — 75 ֆրանք — 40 ֆր.

Անգլիա եւ Իտալիա ..... 265 ֆրանք — 140 ֆրանք

Ուրիշ երկիրներ ..... 215 ֆրանք — 110 ֆրանք

ԿԻՐԱԿԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ DIMANCHE 19 DECEMBRE 1937

ՀԴ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3607 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՓԱՄՓՈՒՇՏԸ...

Տօնակատարութիւն մը եւս, ոգեկոչելու համար Շապին Գարահիսարի հերոսամարտին։ Թէեւ աշ, բայց լաւ կազմակերպուած, նախաձեռնութեամբ Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան։

Ողբա՞նք մեր անդարմանելի, անփոխարինելի կորուստները, բայց չմոռնանք յայտնի եւ անյայտ քաջագործութիւնները ալ, — իսկ եւ իսկ գիւցազնական մարտնչումները, որոնց ամբողջական պատմութիւնը չունինք տակաւին, այնքան տարի վերջը ...

×

Պատմութիւնը նոյն եղանակով սկսաւ ամէն տեղ, — պատերազմ, մինչեւ 45 տարեկանը զինուոր, վայրենի խուզարկութիւններ եւ արիւնածարաւ հետապնդումներ, ապա տեղահանութիւն եւ անճիտում։

Ականատեսներ կը պատմեն եւ պատմութիւնն ալ կը հաստատէ, Շապին Գարահիսարի մասին։—

Առաջին տարի զինուոր առնուած էին 400 երիտասարդներ։ Շատերը դասալիք եղան, չկարենալով տակաւ բարբարոսական բռնութեանց։ Կառավարութիւնը ձեռնարկեց խուզարկութեանց եւ ձերբակալութեանց, հասարակ չարագործներու ձեռքով։ Արդէն սպաննուած էր երզնկայի առաջնորդը, տեղապահը, Սեբաստիայէն իր պաշտօնավայրը զացած տանէն։ Թուրք զօրքը կ'ընէր հայկական գիւղերը, ամբողջ նահանգին մէջ։ (Թուրքիա դեռ մասնակցած չէր պատերազմին եւ թուրք զինուորները հայ կիներ եւ աղջիկներ կ'առեւանգէին Ալաշկերտի, Բասէնի եւ Պայազէտի շրջանին մէջ, իսկ խուզարկութիւնները սուացած էին զազար նային հանգամանք)։

Շապին Գարահիսարի շրջանին մէջ, Բիւրք գիւղը քարուքանդ եղած էր դեռ մայիսին (1915)։ Բուն քաղաքին մէջ, ձերբակալութիւնները հասած էին մինչեւ առաջնորդը, Վաղինակ վարդապետ, որ յետոյ ըզքաղաքացւոյ աքսորի ճամբուն վրայ։

1915 յունիս 2ին, կառավարութիւնը 200 չարագործներ զինելով, կ'արձակէ քաղաքին վրայ։ Միեւնոյն տունը կը սպասկանան խուզարկութիւնները, չարշարանքներն ու թալանը։ Այդ տխուր սարսափին մէջ, լուր կը հասնի թէ Անդրէաս գիւղն ալ քանդուած եւ կոտորուած է։

Յունիս 3ին կը պայթի առաջին զնդակը, խուզարկութեան մը միջոցին։ Զարդի ուրուականը ձեւ ու մարմին առած էր արդէն։ Զեռքը բռնողը հրացանին կամ ատրճանակին կը փարի։

Մինչ ինքնապաշտպանութեան կռիւը կը կազմակերպուէր, Թուրքերը դիւերանց կը կոտորեն բանտարկեալներուն մէկ մասը։ Երկու օր վերջը, յունիս 5ին, կրակի կուտան հայկական թաղերը։ Հրդեհին եւ հովին աստկութենէն մոխրակոյտի մը կը վերածուի ամբողջ քաղաքը։

Ճարահատ, փրկելով ինչ որ կարելի է, ժողովուրդը կ'ապաստանի պատմական բերդը, եւ ամբողջ բանակի մը եւ անոր թնդանօթներուն դէմ կը մարտնչի մինչեւ վերջին փամփուշտը, մօտ մէկ ամիս ...

×

Ահա Շ. Գարահիսարի հերոսամարտին պատմութիւնը, չոր ու ցամաք բառերով։ Այսպէս նաեւ միւս ամէհի եւ անկորնչելի մարտնչումները, — Վասպուրական, Մուսա լեռ, Եդեսիա, Ֆըն-տըճաք, Ագտաղ Մատէն եւայլն։ Մարտնչումներ, որոնք թէեւ չկրցան բնաջնջումէ փրկել ոչ կառուղները, ոչ ալ ժողովուրդը, բայց հաստատեցին անտեսուած ճշմարտութիւն մը — այս ժողովուրդը միայն զարնուելու, ջարդուելու սահմանուած հօտ մը չէ, այլեւ գիտէ զարնել։

Եւ Շապին Գարահիսարը գիտցաւ զարնել ուժգնօրէն, իրրեւ սասանեցուցիչ լախտ մը, որուն վրէժը թշնամին լուծեց կիներ եւ մանուկներ մորթելով։

Մալխասի «Լուսադէմին»ը, դժբախտաբար կէս մնացած, տուած էր քանի մը դրուագները՝ ինքնապաշտպանութեան այդ պայքարէն։ Ուրիշները ալ — ականատեսներ — պատմած են ինչ որ կրցեր էին տեսնել։ Դեռ կան բազմաթիւ անտիպ յուշեր։

Եւ սակայն, դեռ պատմութիւնը կը սպասէ իր հեղինակին, տալու համար ամբողջական պատկերը։ Դեռ առիւծները եւ անոնց կողքին կանգնած հերոսուհիները ու սքանչելի պատանիները կը սպասեն իրենց յիշատակարանին։

Անչուշտ երազատեսները չէին անոնք որ կուտեցան ու ինկան, զերագոյն յանդգնութեամբ մը, մինչեւ վերջին փամփուշտը։

Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ անոնք իրենց յոյսը դրած էին Մուրատի եւ Անդրանիկի օգնութեան կամ ռուսական բանակին յառաջխաղացութեան վրայ։

Մօտէն հետեւած ըլլալով այդ շրջանի անցքերուն, կը յիշենք թէ Մուրատը ինք չէր որ օգնութեան պիտի երթար Սեբաստիայէն, այլ որոշած էր ղրկել Վարդան Շահպազն ու Եղօն, բայց դէպքերը զահավիժեցան, եւ Շ. Գարահիսարը մնաց իր սեփական ու — ժերով։ Գազան Մուստաֆան արդէն ոչնչացուցած էր Սեբաստիան, իսկ Մուրատն ու իր զինակիցները լեռնէ լեռ ինկած էին։

Ամէն պարագայի մէջ, բոլոր փաստերը կը հաստատեն թէ Շ. Գարահիսարը չէր կրնար ուրիշ կերպ չարժել։ Եւ եթէ ծովափ մը ունենար ինչպէս Մուսա լեռը, անչուշտ ան ալ կ'ազատէր, իր 4500-5000 ժողովուրդով եւ 200 ռազմիկներով։

« Մեռան, բայց չկորան», պիտի ըսէր բանաստեղծը։

Թող անոնց յիշատակը դառնայ ազդարար խորհրդանշան մը բոլորիս համար։ Մանաւանդ այս խորթ ափերուն վրայ, որոնք այնքան չուտ կը մաչեցնեն մարդոց յիշողութիւնը։ Եւ թող չսպառի մեր հաւաքական գիտակցութեան խղճի, ինչպէս, ափսո՛ս, սպառեցաւ անոնց փամփուշտը ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԸ

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԵՐԿՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ Գ. ՏՆՕՒՊԻՆԵՐ

Ապահովութեան Տեսչութիւնը ձերբակալեց երկու նոր ամբաստանեալներ, իրրեւ հետեւանք այս օրերս երեւան հանուած երկու խոշոր պետական դաւերու եւ այդ առթիւ եղած խուզարկութեանց։ Կալանաւորներէն մէկն է Կոչբոյնի նախկին քարտուղար Փարիզի քաղաքապետական խորհուրդի ազգայնական Թրոշիւ, որուն համար կ'ըսեն թէ կապեր ունի Զօր. Ֆրանքիի տեղակալ Փիէռ Փրուտի, 35 տարեկան, դեր-նախագահ Փարիզի ցրվելիք մասնագիտական յանձնախումբին։

Ոստիկանութիւնը այժմ երեւան հանած ըլլալով գաղանի համակիրները կազմակերպութիւնը, կ'աշխատի գտնել նաեւ անոր արտաքին հետաքննչական գործակալները, ինչպէս եւ գրամական ապրիւրները։

« Իմանիթէ » այս առթիւ կարող մը հարցազրոյց կ'ունենայ Ապահովութեան Տեսչութեան։— 1. Ձի՞շդ է որ Ապահովութեան Տեսչութիւնը ուրիշ ոեւէ ձեւով անցուցած է թղթածրար մը, որ կը պարունակէ «ճշդութեան եւ չափ տիպիճ» փաստաթուղթեր Հիթլէրի Ֆրանսայի գործակալներէն մէկուն մասին եւ անոնց ակնկալիքը մը՝ կէտափոյի եւ այդ գործակալին յարաբերութեանց մասին։— 2. Ձի՞շդ է որ այդ տեղեկագիրը անհրաժեշտ յստակութիւններ կուտայ Ապահովութեան Տեսչութեան, ձերբակալելու համար այդ միջնորդ գործակալներէն մէկը, զլխաւոր քննիչ Կէտափոյի, այժմ ժամուր պաշտօն ստացած Ֆրանսայի մէջ են։ (Այս առթիւ կը յիշէ երկու սկզբնատառեր)

Կալանաւորներէն Փէռըոնի (Բլիչի) համար կը վկայեն թէ ապահովական պատերազմին ծագումէն ի վեր կատարներ կը հաւաքէր Զօր. Ֆրանքոյի համար, Ֆրանսայի եւ Հիւսիսային Ամերիկէի մէջ։ Ամբաստանեալը կ'ուրանայ իր անդամակցութիւնը գաղանի կոմիտէին մէջ, սակայն իր քով գտնուեցաւ յուշատետր մը որ կը պարունակէ կոմիտէին զլխաւոր վարիչներուն հասցէները։ Ցետոյ, Պուլվառ Քուրսէլի չէնքին գտնապանը կ'ըսէ թէ անոր միջոցաւ ստացած էր 150 քիլօ Մէլինիթը եւ միւս զէնքերը։ Ամբաստանեալին քով գտնուեցան դէղ մը կասկածելի թուղթեր։ Այս առթիւ հարցաքննուեցան նաեւ իր սիրուհին եւ 25 տարեկան երիտասարդ մը։

**** Լիոնի մէկ արուարձանին մէջ, ջրանցքին ափը գտնուեցան 12 հին մաւզէրներ եւ դոյլ մը լեցուն փամփուշտ։ Այս երբորդ անգամն է որ զինապահեստներ կը գտնուին Լիոնի շրջանին մէջ։ Թունուղի մէջ ալ պայթուցիկներու պահեստ մը բռնուեցաւ։*

**** Փարիզի խուզարկութեանց ընթացքին, երեւան հանուեցան քարտէսները երկու զետնուղիներու որոնց համար կ'ըսուի թէ սահմանուած էին զաղտնի ճամբաներով հասնելու նախարարական պաշտօնատուններուն։ Այս առթիւ մասնաւոր հրահանգներ մշակուած էին, ինչպէս նաեւ կազմածներ պատրաստուած (ամուր եւ զամապատ կօշիկներ, զրպանի լապտերներ, պարաններ եւն.)։ Տակաւին կ'ուսումնասիրուին բռնուած թուղթերը, ամբողջ զաղտնիքը երեւան հանելու համար։ Ստորերկրեայ ճամբաները կ'երկարին մինչեւ արուարձանները։*

Առտաքին նախարար վեր դարձաւ

Արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս լրացուցած ըլլալով իր զրոյցները՝ արեւելեան եւ կեդր. Եւրոպայի մէջ, երկի մեկնեցաւ Փրակայէն, Փարիզ վերադառնալու համար։ Պ. Տէլպոս վերջին օրը այցելեց ազատարար նախագահ Մասարիկի զամբարանը, յետոյ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախագահ Պէնէշի եւ զերման փոքրամասնութեան անդամներուն հետ։ Իրրեւ արդիւնք քաղաքական խօսակցութեանց, Ֆրանսա եւ Չեխոսլովաքիա պիտի աշակցին ընդհանուր զործակցութեան, դիւրացնելու համար մերձեցումը բոլոր զրացի երկիրներուն հետ, ինչպէս կ'ըսէ պաշտօնական զեկոյցը։ Երկու երկիրներն ալ յարած կը մնան Ազգերու Դաշնակցութեան եւ այն համոզումն ունին թէ եւրոպայի խաղաղութիւնը եւ ժողովուրդներու ապահովութիւնը կրնան ամրապնդուիլ միայն ընդհանուր զործակցութեամբ, ճանչնալով իւրաքանչիւր պետութեան իրաւունքներն ու պարտաւորութիւնները։

1938ի եղեռագրոյցին խոհարկութիւնը

Երեսփ. ժողովը դիշերային նիստի մը մէջ քուէարկեց 1938ի եզմտացոյցը, 25ի դէմ 547 ձայնով։ Մերկոյան ալ իր կարգին պիտի քննէ զայն դեկտեմբեր 26ին սկսեալ, վերջացնելու համար մինչեւ տարեզլուխ։

Քուէարկուած նախահաշիւը, որ վիթխարի զումար մը կը կազմէ, մուտք կը նախատեսէ 54.600.557.808 ֆրանք, իսկ ելք՝ 54.599.318.506 ֆրանք։ Ուրեմն յաւելուածական մուտքը պիտի ըլլայ 1.239.302 ֆրանք։

Նախահաշիւը կը պարունակէ կարգ մը նոր տուրքեր։ Այսպէս, պիտի աւելնայ անթելի զործիքներու տուրքը, յատկացուելու համար պետական թատրոններուն, պիտի աւելնայ անցագրի տուրքը՝ Ֆրանսացիներու համար, ինչպէս եւ ընկալագիրներու տուրքը, տուրքի ներածման տուրքը եւ վերջապէս մեծ քանակութեամբ արծաթեայ դրամներ պիտի կոխուին։ Այս եկամուտներով կը յուսան ստանալ 400.000.000 ֆրանք։

Հանգստեան թոշակ պիտի ստանան այն զինուորները որոնք անդարմանելի հիւանդութեան մը կ'ենթարկուին ծառայութեան ընթացքին։

**** Երեսփ. ժողովը հինգշաբթի օր (23 դեկտեմբեր) պիտի քննէ ցուցահանդէսին երկարաձգման խնդիրը։*

**** Հաշմանդամ արտադրութեան յաւելման յանձնաժողովի թելադրութեանց, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը երէկ իսկ առաջարկեց անմիջապէս ձեռնարկել աշխատանքի ժամերու յաւելման, բոլորային հասատատութեանց մէջ որ կապ ունին պատերազմական հետ։ Ուրիշ խօսքով, շաբաթական 40 ժամէն աւելի պիտի աշխատին այս ճիւղերու բանուորները։*

ՍՐՃԱՐԱՆԻ ՄԸ ԱՌՋԵՒ ԿԱՅՈՒՄԸ զտնուեցաւ 30 տարեկան յուսահատ մը, լաւ հագուած եւ հովանոց մը ձեռքը (Շան դ'էլիզէի կողմը)։ Որ եւ է ինքնութեան թուղթ չունէր։

ՈՂՐԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐ ՎԱՀԱՆ ՀԻՒՍՍԵԱՆ

Շապին Գարահիսարի հերոսամարտի արի դեկավարներէն, որ մինչեւ վերջին փամփուշտը կռուելէ վեր, անճառապահ եղաւ։ Իր կինն ալ բոյն առած էր բերդին մէջ, ուրիշ բազմաթիւ հերոսուհիներու հետ, մէկ հատիկ զաւակը յանձնելով ողջ մնացողներու խնամքին (1915 Յունիս)։

Հերոսամարտին ամփոփումը կարդալ Գ. էջ։

ԵՐՍՈՒՆ ՁԱԻԿԻ ՏԷՐ ՁԻՒՈՒՈՐՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԱՐՁԱԿՈՒԻ

Ազգ. պաշտպանութեան նախարար Պ. Տալատիէ չրջարերական մը ուղղելով ընդհ. հրամանատարներուն, յայտնեց թէ որոշած է 1937 դեկտեմբեր 23ին ծառայութենէ արձակուելու արամադրութեամբ (քոնժէ լիպէրալը), մինչեւ իրենց կանոնական արձակումը արձակուրդ չնորհել 1936 ապրիլին երկու տարուան համար զօրանոց մտած այն զինուորներուն որոնք երկու զաւակ ունին, իրենց ամուսնութենէն ծնած։ Ամուսնութենէ վերջ օրինապէս արձանագրուած զաւակները կը համարուին իրենց ամուսնութենէն ծնած։ 1937 դեկտեմբեր 23է վերջ երկրորդ զաւակի մը ծնունդը անմիջապէս արձակել պիտի այն հայր զինուորը որ կանչուած էր 1936 ապրիլին եւ որ արդէն հայր է ողջ զաւակի մը։

Հրամանատարները կրնան, չահակիցներուն դրաւոր խնդրանքին վրայ, արտօնել որ փամփուշտները դրօշի տակ մնան մինչեւ իրենց արձակման կանոնական թուականը։

Օժանդակ զինուորներն ալ արձակուրդ (արձակուելու արամադրութեամբ) պիտի ստանան միեւնոյն հետ միաժամանակ։ Անոնք առ այժմ պիտի չկատարեն պահեստի չրջանի ծառայութիւնը որուն ենթակայ են իրենց գործօն ծառայութենէն վերջ։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՊՈԼՍՈՑ ՄԷՋ ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ ԵՂԱԾ է ծանօթ ուսուցիչ Պետրոս Կարապետեան (Պետրոս Չէքի), դեկտեմբեր 12ին, երբ կը պատրաստուէր ճաշ մը խօսիլ Թովմպափուի մատաղօրհնութեան հանդէսին մէջ։ Ծնած էր Սիլիւարի եւ կանուխէն եղած է թուրքերէնի ուսուցիչ։ Ունի բազմաթիւ հրատարակութիւններ թուրքերէնի ուսուցման համար։ Պատրիարքին կարգադրութեամբ ազգ. թաղում կատարուած է Բերայի եկեղեցին։

ՍԻՄՈՆ ՄՏԻՒԱՆԻ, փոխ-նախագահ Վրաստանի հանրապետութեան Սահմանադիր ժողովին եւ առաջին զեսպանը Հայաստանի մէջ, մեռաւ Փարիզի մէջ եւ կը թաղուի այսօր։ Իր եղբայրն էր հանգուցեալ բոլշեւիկ Պաուլ Մտիվանին, որ այնքան չարաչուք դեր կատարեց Կարսի դաշնադրին բանակցութեանց ատեն եւ որ այս տարի գնդակահարուեցաւ իր խմբակիցներուն ձեռքով։

ՎԱՃԱՌԱՆԻ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՄԵՂՍԱԿԻՑԸ, Մխիթ, որ կ'ամբաստանուի թէ սպաննած է վեց զոհերէն մէկը եւ օգնած՝ Տիկին Ժանին Քէլլէրի սպանութեան, առջի օր հարցաքննուեցաւ եօթը ժամ անընդհատ։ Ամբաստանեալը ուրացաւ ամէն բան, «Հրէչ եւ սուսիաս» կոչելով Վաչոմանը, բայց եւ այնպէս բազմաթիւ հակասութիւններ երեւան հանուեցան իր յայտարարութեանց մէջ։

ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՁԵՒԱՒՈՐՈՒՄ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ պատահեցան Հռոմի մէջ. Տիրերիա դետին յորդումով, որ ամենաբարձր ատիճանին հասած էր 1900էն ի վեր։ Վտանգուած են Հռոմի պատմական կամուրջներէն ու յիշատակարանները, իրրեւ հետեւանք տեղատարափ անձրեւներու։ Անպատասխար կը մնան աւելի քան 7000 հոգի։ Անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնուեցան, ուտելիք հասցնելու համար ազէտեալներուն։ Թագաւորը անձամբ այցելեց ազէտեալ շրջանը։ 250 չէնքեր պարպուեցան եւ 1000 այրեր, կիներ եւ մանուկներ պատսպարուեցան քաղաքապետութեան կողմէ։ Տմուտ ջուրեր ողողած են հրապարակները։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅԾԱՌԸ անսովոր սասկութիւն մը ստացած է Ռումանիոյ մէջ։ Այդ օր արիւնալի դէպքեր կը պատահին։ Պետրապոլիոյ շրջանին մէջ ազգայնական - քրիստոնէական ձերակուտական մը առնուազնեցաւ անծանօթներու կողմէ, իսկ նոյն կուսակցութենէն ուրիշ զործակալ մը սպաննուե-

(Մուրերու շարունակու թիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՆԱԽՐԱՎՈՐԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1922 • 1972

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՏՈՐ

Հայկական սովետական գրականության պատմություն. Հատոր առաջին. Խմբագրական կոլեգիա՝ Ս. Մուրադյան (պատասխանատու խմբագիր) և ուրիշներ. Երևան, «Հայաստան», 1972, 1000 էջ։

Հայ սովետական գրականության պատմության առաջին հատորը ընդգրկում է 1917-1920 թվականների ժամանակաշրջանը։ Այդ տարիներին հայ գրականությունը, ինչպես և ամբողջ հասարակական կյանքը, ապրում էր մեծ ու պատմական իրադարձությունների ժամանակ։ Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը, Հայաստանի խորհրդայնացումը, Հայրենական մեծ պատերազմը, հետպատերազմյան շրջանի ծանր դրությունը, ինչպես նաև ամբողջ աշխարհում տեղի ունեցող հեղափոխական շարժումները, հայ գրողների ստեղծագործական ուղիների ձևավորումը, գրական կյանքի զարգացումը, գրական խմբերի ու միությունների առաջացումը, գրական ուղղությունների ու հոսանքների պայքարը, գրական նոր ուժերի ներհոսքը, գրական ավանդույթների ու նորարարության հարաբերակցությունը, գրական ժանրերի զարգացումը, գրական լեզվի ու ոճի հարցերը, գրականության և արվեստի ազգային ու միջազգային կապերը, գրականության և քննադատության հարաբերությունները, գրական-քննադատական մտքի զարգացումը, գրական-հասարակական կյանքի ամենաբազմազան երևույթները ներկայացված են հատորում։

Հատորի հեղինակները, հենվելով հարուստ փաստական նյութի վրա, ցույց են տալիս, որ հայ գրականությունը այդ տարիներին ապրում էր ծանր ու դրամատիկ ժամանակներ, որ հայ գրողները, ինչպես ամբողջ ժողովուրդը, ստիպված էին ապրել ու ստեղծագործել ահավոր պայմաններում։ Հատորում ընդգրկված նյութերը ցույց են տալիս, որ հայ գրողները, ինչպես ամբողջ ժողովուրդը, ստիպված էին ապրել ու ստեղծագործել ահավոր պայմաններում։ Հատորում ընդգրկված նյութերը ցույց են տալիս, որ հայ գրողները, ինչպես ամբողջ ժողովուրդը, ստիպված էին ապրել ու ստեղծագործել ահավոր պայմաններում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական սովետական գրականության պատմություն. Հատոր առաջին. Խմբագրական կոլեգիա՝ Ս. Մուրադյան (պատասխանատու խմբագիր) և ուրիշներ. Երևան, «Հայաստան», 1972, 1000 էջ։

Հայ սովետական գրականության պատմության առաջին հատորը ընդգրկում է 1917-1920 թվականների ժամանակաշրջանը։ Այդ տարիներին հայ գրականությունը, ինչպես և ամբողջ հասարակական կյանքը, ապրում էր մեծ ու պատմական իրադարձությունների ժամանակ։ Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը, Հայաստանի խորհրդայնացումը, Հայրենական մեծ պատերազմը, հետպատերազմյան շրջանի ծանր դրությունը, ինչպես նաև ամբողջ աշխարհում տեղի ունեցող հեղափոխական շարժումները, հայ գրողների ստեղծագործական ուղիների ձևավորումը, գրական կյանքի զարգացումը, գրական խմբերի ու միությունների առաջացումը, գրական ուղղությունների ու հոսանքների պայքարը, գրական նոր ուժերի ներհոսքը, գրական ավանդույթների ու նորարարության հարաբերակցությունը, գրական ժանրերի զարգացումը, գրական լեզվի ու ոճի հարցերը, գրականության և արվեստի ազգային ու միջազգային կապերը, գրականության և քննադատության հարաբերությունները, գրական-քննադատական մտքի զարգացումը, գրական-հասարակական կյանքի ամենաբազմազան երևույթները ներկայացված են հատորում։

Հատորի հեղինակները, հենվելով հարուստ փաստական նյութի վրա, ցույց են տալիս, որ հայ գրականությունը այդ տարիներին ապրում էր ծանր ու դրամատիկ ժամանակներ, որ հայ գրողները, ինչպես ամբողջ ժողովուրդը, ստիպված էին ապրել ու ստեղծագործել ահավոր պայմաններում։ Հատորում ընդգրկված նյութերը ցույց են տալիս, որ հայ գրողները, ինչպես ամբողջ ժողովուրդը, ստիպված էին ապրել ու ստեղծագործել ահավոր պայմաններում։

ԳՈՒՍԱՆԱԿԱՆ

Լաբուժ, սուրբ վառում վիրավորների համար ջրի ամանները, որ հիվանդները ջուր խմեն, ապա ամանները լվանում, ջրում եռացնում և նորից ջուր լցնում։ Ես այդ ամանները տանում էի ներքև՝ ջրհորից ջուր բերելու։ Ջրհորը գտնվում էր բակի ներքևի մասում։ Ամանները լցնելիս ես ինձ համար մտածում էի, որ ինչպես ամանները, այնպես էլ մարդկանց հոգիները պետք է մաքրել, որ նրանք ազատ ապրեն։

Ես ամանները լցնում էի ջրհորի մեջ, իսկ ինքս ջրհորի շրջապատի քարերին նստում և մտածում։ Ես ինձ համար որոշել էի, որ ինչ էլ լինի, ես պետք է ապրեմ, որ ես պետք է ապրեմ ուրիշների համար։ Ես ինձ համար որոշել էի, որ ինչ էլ լինի, ես պետք է ապրեմ, որ ես պետք է ապրեմ ուրիշների համար։

ՀԻՄՆ ԸՆԿԱ ՄԻ ՀՈՒՐ ԲԱՑԵԼ...

Հիմն ընկա մի հուր բացել, որ ես ինձ տեսնեմ։ Ես ինձ տեսնեմ, որ ես ինձ տեսնեմ։ Ես ինձ տեսնեմ, որ ես ինձ տեսնեմ։

ՍԱՐՈՅ

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ԵՎ ՄԱՀՈՒ ՄԱՍԻՆ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՎԱՆԴՈՒՅԹ)

ՀՄՄՌ — Հայ հետազոտողների ընկերություն, շարունակելով իրավաբանական գրականության հրատարակումը, հրատարակել է «Արշալույս և մահու մասին» (դիցաբանական ուսումնասիրություն) հանրահռչակ ֆրանսիացի Օրֆեոս ընկերության հիմնադիր Շ. Ռեյնախի (1913 թվական): Սյս աշխատությունը հարուստ է հետաքրքիր նյութերով, որոնք հնարավորություն են տալիս ընթերցողին ծանոթանալ հին հունական, հռոմեական, եգիպտական, հրեական, պարսկական և այլ ժողովուրդների հավատալիքներին և կրոնական պատկերացումներին։ Գրքում հարուցված հարցերը ներկայացված են հետաքրքրական ձևով, հեղինակը ցույց է տալիս, թե ինչպես են առաջացել և զարգացել մարդկանց մոտ մահվան և հետագա կյանքի մասին պատկերացումները։ Գիրքը հարուստ է նյութերով, որոնք վերցված են հին հունական և հռոմեական գրականության հուշարձաններից։ Գրքի հայերեն թարգմանությունը կատարել է Ա. Ղազարյանը։ Գրքի խմբագիրը Ա. Ալպոյաճյանն է։ Գրքի ձևավորումը Ա. Ղազարյանի։ Տպագրված է 1000 օրինակ տպաքանակով։ Գինը 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔՆԵՐԸ

Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակին նվիրված տոնակատարությունների առթիվ Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակ հատորը լույս է տեսել ռուսերեն։ Հատորը կազմել է Ա. Ղազարյանը։ Հատորի խմբագրական կոլեգիան կազմել են Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ղուկասյանը, Ա. Մնացականյանը, Ա. Մովսիսյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Ֆադեևը, Ա. Ֆրիդոլինը։ Հատորի խմբագիրը Ա. Ալպոյաճյանն է։ Գրքի ձևավորումը Ա. Ղազարյանի։ Տպագրված է 1000 օրինակ տպաքանակով։ Գինը 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔՆԵՐԸ

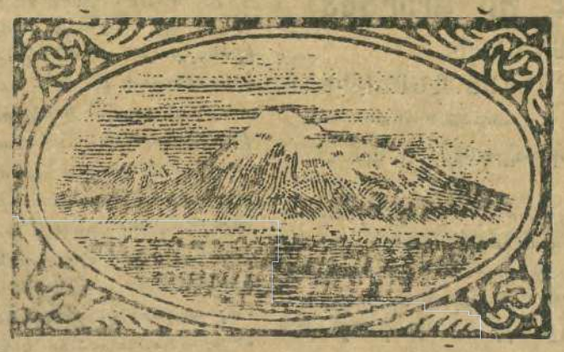
Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակին նվիրված տոնակատարությունների առթիվ Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակ հատորը լույս է տեսել ռուսերեն։ Հատորը կազմել է Ա. Ղազարյանը։ Հատորի խմբագրական կոլեգիան կազմել են Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ղուկասյանը, Ա. Մնացականյանը, Ա. Մովսիսյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Ֆադեևը, Ա. Ֆրիդոլինը։ Հատորի խմբագիրը Ա. Ալպոյաճյանն է։ Գրքի ձևավորումը Ա. Ղազարյանի։ Տպագրված է 1000 օրինակ տպաքանակով։ Գինը 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔՆԵՐԸ

Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակին նվիրված տոնակատարությունների առթիվ Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակ հատորը լույս է տեսել ռուսերեն։ Հատորը կազմել է Ա. Ղազարյանը։ Հատորի խմբագրական կոլեգիան կազմել են Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ղուկասյանը, Ա. Մնացականյանը, Ա. Մովսիսյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Ֆադեևը, Ա. Ֆրիդոլինը։ Հատորի խմբագիրը Ա. Ալպոյաճյանն է։ Գրքի ձևավորումը Ա. Ղազարյանի։ Տպագրված է 1000 օրինակ տպաքանակով։ Գինը 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔՆԵՐԸ

Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակին նվիրված տոնակատարությունների առթիվ Հայկական սովետական գրականության հարյուրամյակ հատորը լույս է տեսել ռուսերեն։ Հատորը կազմել է Ա. Ղազարյանը։ Հատորի խմբագրական կոլեգիան կազմել են Ա. Ալպոյաճյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ղուկասյանը, Ա. Մնացականյանը, Ա. Մովսիսյանը, Ա. Նազարյանը, Ա. Սահակյանը, Ա. Սարինյանը, Ա. Ֆադեևը, Ա. Ֆրիդոլինը։ Հատորի խմբագիրը Ա. Ալպոյաճյանն է։ Գրքի ձևավորումը Ա. Ղազարյանի։ Տպագրված է 1000 օրինակ տպաքանակով։ Գինը 2 ռուբլի 50 կոպեկ։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

ցաւ։ Պրայլայի մէջ ընտրական ժողով մը ոտդմատաչտի վերածուեցաւ։ Խուռվութիւններ ծագեցան նաեւ Փլօէշթիի մէջ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷն կը հեռագրեն թէ հինգ Արաբներ սպանուեցան, ընդհարելով ոստիկանութեան հետ։ Ռումբեր նետուեցան երուսաղէմի եւ Եաֆայի մէջ։ Անկարգութիւնները կը շարունակուին ամէն օր։

ՃԱՓՈՆՑԻՆԵՐԸ իրենց «պատժական արշաւանքին նպատակներէն դեռ չատ հեռու ըլլալով», այժմ գործողութիւնները յառաջ կը տանին դէպի հարաւային Չինաստան։ Անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները կը շարունակեն խորհրդակցութիւնները, պաշտպանելու համար իրենց շահերը։

ԲԱՒՏԱՀՄԱՅ կին մը ձերբակալուեցաւ Լիոնի մէջ։ Ձարսկի Սպանուհին յայտնած էր 1.150.000 ֆրանք չորթել երկու մխամխաներէ, մէկուն աւետելով թէ պիտի շահի վիճակահանութեան մեծ պարգեւը, իսկ միւսին՝ խոստացած էր տասը միլիոնի հանք մը, ոսկի ֆրանքով... Իր աղջիկն ալ նման խաղեր խաղացած էր Քանի մէջ։

ՉԵՐՉԵԱՆ ընտանիքը սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանէ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՔՐՈՒՀԻ ՉԵՐՉԵԱՆԻ

(Ծնեալ Հանիկեան)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցաւ 38 տարեկան երիտասարդ հասակին։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 19 Դեկտ. կիրակի օր Սէն Մէնիի (Լուարէ նահանգին մէջ) եկեղեցիին մէջ։

ՅԱՆ.--- Մահագդ դրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Հ. Ց. Դ. ԿՈՒՍԷՆՎԻԼԻ «ՏԱՒՐՈՍ» ԽԱՒԻՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

19 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին Mr. MAYOի սրահը, Ave. Hoche, Կուսէնվիլ։ Կը դասախօսէ Ընկ. Լ. ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ. Նոյն օրը տեղի կ'ունենայ վիճակախաղը։

Մուտք 2 ֆր., փոքրերուն համար 0.50 սանթիմ։

ԳՐԱԿԱՆ-ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

"ՀԱՅՐԵՆԻՔ„ ամսագրի 15ամեակ և տոքիւ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԻՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

19 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԻՆ

«ԲԱՖՖԻ» ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, *8 Rue Maubeuge*

Մէթրօ Cadet

Խօսք պիտի առնեն Գ. Գ. Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ. Ս. Վ. ՎՐԱՑԵԱՆ, Ա. ՁԱՄԱԼԵԱՆ, Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ, Ռ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ Ա. ՆՈՒՌԿԱՐԵԱՆ, եւ ուրիշներ։

ՄՈՒՏՔ 7 ՖՐ. (Թէյ եւ կարկանդակ միասին)։

Ֆ. Կ. Խաչի Քարիզի Մ. Ճիւղի

"ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ„

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գինելով Ձեր պտուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Քարիզ

Ուր պիտի գտնէք պտուղներու ընտիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, ճոխ պիւֆէ։ Մուտքը ազատ է։

Տարեկան եւ կիսայոյլ—պարահանդէս

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

19 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ԳՈԼԻԶԷԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ, ՄԱՐՍԷՅԼ

Բացման խօսք Տիկին ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆԷ

Անմիջապէս կը սկսին պարերը։ Գեղարուեստական մասին բաժինը ժամը 11էն մինչեւ կէս գիշեր։ Կը մասնակցին Օր. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ (վիպասուած Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ (երգ. եւ արտասանութիւն), Պ. Պ. ԳԱՐԱԳԱՇ եւ ՁՈՐՊԱՃԵԱՆ (կովկասեան պարեր ընկերակցութեամբ թառի), Անակնկալներ խաչուհիներու կողմէ։ Կը նուագէ Գ. ՁԷՕՐՁԷՃԵԱՆ.

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

կիրակի, 19 Դեկտ. ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL DES DEUX MONDESի շքեղ սրահներուն մէջ

22 Avenue de l'Opéra (Métro: Pyramides)

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Հանրածանօթ Orchestre PIZARRO

Մուտք 15 ֆրանք, անդամներու համար 10 ֆրանք։

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՅԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ. Շաբաթ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ՍԱՂ ԼԻՒԻԻԷՆի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Նոյ վիրաւորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացնէ «ԹԻԻ 5 ԽՆԱՁԱՐԸ» (զաւեշտ)

Կէս գիշերէն յետոյ կոփամարտի մրցում, Գ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Գ. ՓՐԷՍԻ Զանազան հաճելի անակնկալներ։ Ընտիր Ճազ-Թանկօ ճոխ պիւֆէ գիւրամատչելի գիներով։ Կէս գիշերէն յետոյ պար. մինչեւ լոյս։

Մուտք 7 ֆր., ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ կէս գին։

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԱՐՊՈՒԱԾ «ՍԻՓԱՆ_ԿՈՄԻՏԱՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԿԻՐԱԿԻ 26 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳՇԵՐ

AERO-CLUB DE FRANCE*ի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, *6, Rue deGalilée, Paris

8 ՀՈԳԻՆՈՑ ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ՃԱՇ, ՊԱՐԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՏԵՂԻ ԿՈՒՆԵՆԱՑ ՀԱՄԵՐԳ՝ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԲԼԱԹԻՒ ՊԱՐԵՐ, ԶԱՆԱԶԱՆ ԱԹՐԱՔՍԻՈՆՆԵՐ, ԵՒՆ.

Կը ներկայացուի՝ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ

Խնամուած եւ մանաւանդ պատրաստուած պիւֆէ մատչելի գիներով

Սպասարկութիւն երգչախումբի անդամուհիներու կողմէ

ՄՈՒՏՔ՝ 12 ՖՐԱՆՔ

Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։

Ներաւօտները ժամադրութեամբ։

Տոքթ. Ս. ՄԵԼԻՔԻ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

ՄԷԹՐՕ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը։

Մանուածէտ քթի, ականջի, կոկորդի, պուխի եւ վիպի հիւանդութեանց։ Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւնները։

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7։

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4, հեռաձայն Trud. 21-03

ՀԱՅՃԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵՑՆ

ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (անփոխարէն)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

FOURRURES DE ST. BERNARD

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մառնաձիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժամանդութիւք մուշտակ ձեռք ազուէթան համար։ Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրկից պիտի գտնէք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, ազուէտներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ։ Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով։ Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը։ Մուշտակները կը մաքրենք ձրի։

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՖՈՒԹՊՕԼ

Այսօր, կիրակի, 19 դեկտ. Հ. Մ. Ը. Մ.ի Փարիզի խառն խումբը կը մրցի Էտ Ֆրանսի խումբին դէմ, Պուռժէի մէջ։ Ժամադրութիւն ժամը 1ին Փորթ տը լա Վիլէթ։ Առնել թիւ 52 հանրակառքը եւ իջնել վերջին կայանը։

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ

Վարձու է երկու սենեակ եւ խոհանոց մը օդասուն վայրի մէջ։ Ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն։ Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Տօնիկեանի, 82 Gustave Courbet, Bagneux (Seine)։

ՎԱՐՁՈՒԻ Է

Վարձու է Վիրոֆլէյի կեդրոն քաղաքամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.), դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով։ Պայմանները շահեկան։ Նորաստեղծ գին։ Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.)։

"ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է։ Անզուգական անմրցելի ներկայիս։ Առաջնակարգ գործարանէ ախորժաբեր, պատրաստուած վուտ տարիի հիւթովը Հայ աւանդական անգամին գալով։

ՁԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

Թիթեղեայ ամանոներու մէջ

ՔԻԼՕՆ 10 ՖՐԱՆՔ

Դիմել J. BEHARի, 45 Rue d'HAUTEVILLE, Paris

Tél. Provence 16—72

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՐՊՈՐԴՈՒԻՀԵԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51	Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

Յոմսականեր՝ ամէն ազգի համար։ Հայ ճամբորդներու հաճար ժամանաւոր գին։ Գնեցէք Տրիեսթէն աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՃԱՌՔԻ ՏԱՒՆ

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃՐԸ

Ճաշարան Լ Օ Ր Ի Ա.

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Odéon եւ Սէն Միշէլ

Արիւղեամ եւ Իտալական խնամուած կերակուրներ։

ԵՔԵ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet եւ Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Պաշտօնէն)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, Ալարատ օղի՝ առատ աղանդերներով։ Մեր մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ եւ ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ ՍՓԷՄԱԼ պատրաստուած՝ կաւամսէ պղպեղով եւ լօլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր ՏԻՕՆԷՐ ՔԻՊԱՊով կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն դէմ։ կիրակի օրեր ԼՒՄՈՒԷ ԳԱՄԱՑԻՆ եւ սեր։ Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ Գ. ՄԿՐՏՉԻՉ ԳՆՏՐՈՍԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ ՁԱՅԻՐԻ ՀԱՆԳՈՒՍՏ։ Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր։ Մէկ այցելութիւն բաւական է մեր տեսակ յաճախորդը դառնալու համար։

RAKI «PHENIX» d'Alger

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ

ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

75 տարիէ ի վեր աւելուն կողմէ գնահատուած

ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ

ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՄՈՆ

PHENIX *օղին Քորուած է մասնաւոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ։ Իր կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ։*

Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՓՇԵՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ Աբսէնթի ամէնէն լաւ օղիները։

ALBERT BACRI, Agent général

19Rue Turbigo, Paris (2), Tél. Central 83-17

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ.-- *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*

Mr. Simondis, 33 cours Devellier, Marseille

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MARDI 21 DECEMBRE 1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3608 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՍԻՐՏԸ ՏԱՔ, ՁԱՒՔԸ ԲԱՑ

Տարիներէ ի վեր այս թերթին մէջ կ'արձանագրուին բազմաթիւ լուսաւոր երեւոյթներ,— պզտիկ սկզբնաւորութիւններ, որոնք սակայն մեծ են ու պերճախօս՝ իրենց բովանդակութեամբ :

Անշուշտ անոնք չեն կրնար պարտկել մեզի իրականութիւնը՝ իր բազմազան ծալքերով : Բայց եւ այնպէս, արդարութիւնը կը պահանջէ ճերմակին ալ արձանագրել սեւին հետ : Պարզել ու բացատրել սրտցաւ ճիգերը, վրդովիչ ախտանշաններուն եւ լալկան տամադրութեանց հետ :

Այսպէս, քանի մը տողով ուշադրութեան յանձներ էինք նոր Սիսի (Պէյրութ) Լուսինեան դպրոցին տագնապը, — եւ արդէն ցուցակներ կը կազմուին, իբրեւ կաղանդչէք :

Այս առթիւ մասնաւոր նամակ մը կ'ըսէր.

— « Մեր դպրոցը ունի 455 աշակերտ, որոնց 178ը որբեր, որուհիներ եւ չքաւոր ծնողներու զաւակներ են : Շատերը գրասեղան անգամ չունին : Հոգաբարձութիւնը եւ ուսուցչական կազմը գործի լծուած եւ նախակրթարանի համար բանի մը դասարաններ ալ շինած են, եւ սակայն աշակերտներու մեծ մասը եկեղեցին, տախտակներէ եւ թիթեղներէ շինուած շէնքի մը մէջ են : Հողն ալ կարելի եղած է առնել, սակայն այսօր տնտեսական այնպիսի անտանելի պայմաններ ստեղծուած են, որ, ստիպուած ենք բոլորովին ձրի ընդունիլ բազմաթիւ աշակերտներ, եւ մտատանջուիլ անոնց կարիքներով » :

Արդէն հրատարակած ենք առաջին ցանկը, եւ կը հաւատանք թէ չատ չանցած կարելի պիտի ըլլայ չօշափելի ալակցութիւն մը ընծայել : Հոգ չէ, կաթիլ – կաթիլ, ինչպէս «Ցառաջ»ի բոլոր հանգանակութիւնները, բայց միշտ հոսուն : Այլ մանաւանդ սրտագին :

Ահաւասիկ առթիւ մը յատկապէս այն գաղութներուն համար որոնք չունին հոծ բազմութիւններ, իրական գաղթականութիւն, — Լոնտոն, Պերլին, Պրիւսել, Վիէննա, Միլան եւ ուրիշ մեկուսացեալ քաղաքներ :

Թերեւս աւելորդ չըլլայ անդամ մը եւս յիշել մեծ ժողովուրդի մը մեծ օրաթերթին ձեռնարկը, ի խնդիր կաղանդչէքի : Այն ալ կաթիլներով, — չիլին եւ փէննի – ոսկիներու ցանկին հետ :

Լոնտոնի պահպանողական օրաթերթը, «Տէյլի Թելկրաֆ էնտ Մորնինկ Փոստ», ձեռնարկած էր կաղանդի խաղալիկներ ճարելու 120,000 մանուկներու, որոնց հայրերը անգործ են : Վերջին թիւէն կ'իմանանք թէ՝ թերթին ընթերցողները 12 օրուան մէջ ճարած են 16,000 աւգ· ոսկի, որ կը բաւէ խաղալիկներ գնելու ոչ թէ 120 հազար, այլ 140,000 մանուկներու համար : Բայց տարբեր չրջանէ մը եւս 70,000 մանուկներ ուշադրութեան յանձնուած ըլլալով, հանգանակութիւնը պիտի շարունակուի մինչեւ երեքշաբթի իրիկուն (այսօր), անոնց ալ կաղանդչէք հասցնելու համար : Ուրեմն համագումար 210,000 մանուկներ պիտի օգտուին, այս մէկ ձեռնարկէն :

Բազդատեցէք այս 210,000 համբանքը՝ Նոր - Սիսի 455ին, մանաւանդ անոնց 178 չքաւորներու թիւին հետ : Եւ թող ձեզ չխրտչեցնէ Մեծն Բրիտանիան ու մեր համեստ համբանքը : Ուժը չէ որ արժէք ունի այստեղ, այլ ոգին - սի՛րտը :

Մենք կը հաւատանք թէ չատ աւելի տաք է մեր տարագիր բազմութեանց սիրտը, հակառակ իրենց տաժանելի պայմաններուն եւ միչտ բաց՝ ամէնէն անճար ձեռքը :

Վկայ՝ ուրիշ խօսուն օրինակ մը,— հրատարակուած քիչ առաջ ին : Երիտասարդ մը, որ հայերէն չի գիտեր, կարդալ սորված հայ գինուորներու պատմութիւնը «Ցառաջ»ի մէջ, 110 ֆրանք հաւաքեր եւ ղրկեր է խմբագրութեան, յատկացուելու համար նորածիններուն :

Եւ այսպէս բազմաթիւ օրինակներ, հին թէ նոր, Շիրակի, Զանգեզուրի եւ Փիլիպէի աղէտեալներու, Մակեդոնիոյ որբերու, Անատոլուի բեկորներու, Հայ արիներու, Պէյրութի հրկիզեալներու, Մուսալի գաղթականներու, Բալամաթայի դպրոցի, Անմիջական օգնութեան եւն. հանգանակութիւններէն մինչեւ Անդրանիկի յուշարձանին ձեռնարկը, որոնք կը ներկայացնեն 350 – 400,000 ֆրանքի դումար մը,— բոլորն ալ «Ցառաջ»ի բարեկամներուն միջոցաւ ճարուած :

Նոյն լուսաւոր իրականութեան ուրիշ մէկ երեւոյթը կը կազմէր կիրակի օրուան հաւաքոյթը՝ «Հայրենիք» ամսագրի 15ամեակին առթիւ :

Կազմակերպիչ յանձնախումբը վարձած էր համեստ սրահ մը, նախատեսելով միայն 25 – 30 սեղանակիցներ : Բայց, ամէնէն առաջ ինքն էր որ անճրկեցաւ, երբ դիմացը տեսաւ չորս – հինգ անգամ աւելին, քով քովի խոնուած, ոտքի վրայ, պատին կամ վտղոցի դրան կռթնած ...

Մթնոլորտը այնքան տաք էր, որ միայն տասը վայրկեանի ատճուրդ մը արտադրեց 600 ֆրանք,— չորս բաժնեգին : Առանց հաշուելու ամսագրին աշխատակիցներուն տրամադրած (հինգ) եւ «Ցառաջ»ի գտած կամ անհատապէս արձանագրուած բաժանորդները,— համագումար 18 բաժնեգին :

Եւ զարմանալ այս առթիւ էր որ անգամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ՝ ինչպէս խնամատարութեան, նոյնպէս հայկական մշակոյթի զարգացման ճակատին վրայ՝ անդաստանը չրողները, ծաղկեցնողները խոնարհ բազմութիւններն են, — աշխատաւորներ եւ կազմակերպուած չարքեր, զգայուն քոյրեր ինչպէս տաք ու պաղ տեսած հայրենասէրներ ու վաստակաւորներ :

Ժողովուրդի զաւակները, որքան ալ տրանջան, իրենք իրենց թոյլ չեն տար հարցնել — «Ո՞ր մէկուն հասնինք...» :

Կարծես անոնց սրտէն կը խօսէր, կիրակի օրուան հաւաքոյթին մէջ, երիտասարդ Արմենուհի մը, երբ դիտել կուտային թէ պէտք եղածէն աւելի վճարեց աճուրդին համար — « Բայց դուրսը այնքա՞ն դրամ կը ծախսենք ոչինչ բաներու համար ...» : Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

1938ի ՋԻՆՈՒՈՐՁՈՒԻՆԵՐՈՒՆ ՁՕՐԱԿՈՉԸ

Պատերազմական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ .—

Այժմ ձեռնարկուած է 1938ի դասին ցուցակագրութեան գործողութեանց, որոնք պիտի լրանան 1938 յունուար 10ին : Այս առթիւ պէտք է արձանագրուին, 1918 յունուար 1ի եւ դեկտեմբեր 31ի միջեւ ծնած երիտասարդները, (այս թուականն ալ մէջն ըլլալով), այն երիտասարդները որոնք ֆրանսացի դարձած են 1937 յունուար 10էն ի վեր ստացական հպատակութեամբ (նաթիւրալիզասիօն), իրաւունքներու վերստացումով կամ յայտարարութեամբ եւ չեն ցուցակագրուած 1937ին, այն օտարածին երիտասարդներ որ ենթակայ են 1928 մարտ 31ի օրէնքին 12րդ յօդուածին :

Բոլոր անհրաժեշտ լուսաբանութիւնները պիտի տրուին այս վերջին դասի երիտասարդներուն՝ քաղաքապետութեանց միջոցաւ : Այն երիտասարդները որոնք որեւէ հպատակութիւն չունին Ֆրանսա կը բնակին (երրորդ յօդուած 1928 մարտ 31ի օրէնքին) պիտի օգտուին նախընթաց տրամադրութիւններէն :

Ենթականները կը հրաւիրուին անյապաղ իրենց արձանագրութիւնը խնդրել իրենց ծնողքին կամ խնամակալներուն բնակած վայրին, կամ իրենց անձնական բնակավայրին քաղաքապետութեան մէջ, եթէ ամուսնացած են կամ ոչ ծնող ունին ոչ ալ խնամակալ : Այն երիտասարդներուն համար որոնք բացակայ են կամ արգելիչ պատճառներ ունին, այս ձեւակերպութիւնը պէտք է կատարուին ծնողքներուն, խնամակալներուն կամ անոնց փոխանորդներուն կողմէ :

Նոր ձեռնարկութիւններ Օտարներու վասն ն

Նախարարական խորհուրդի չաբաթ օրուան նիստին մէջ ներքին նախարարը զեկուցում մը տուաւ այն տնօրինութեանց մասին զոր ծրագրած է, աւելի զօրացնելու համար օտարականներու հսկողութիւնը : Ժողովը սկզբունքով հաւանութիւն յայտնեց եւ յանձնարարեց ներքին նախարարին՝ անյապաղ մշակել նոր հրահանգը : Ազգ· պաշտպանութեան նախարարը Պ· Տալատիէ մասնաւորապէս իր հաւանութիւնը յայտնեց ներքին նախարարին առաջարկներուն համար : Արտաքին նախարարը կարգ մը առարկութիւններ բրած ըլլալով անցագիրներու վիզայի պարտաւորութեան մասին, ներքին նախարարը ճշդեց թէ մասնաւորապէս կառչած չէ այս կամ այն տնօրինութեան, այլ կ'ուզէ միշտ մը գտնել՝ կասկածելի օտարականներու ինքնութիւնը երեւան հանելու համար : Հետեւաբար կրնայ ըլլալ որ ներքին նախարարը ետ կենայ պարտաւորիչ վիզայէն եւ աւելի դիւրին միջոց մը գտնէ, որպէսզի միջազգային դժուարութիւններ չծագին· օրինակ՝ ինքնութեան թուղթ :

Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ առաջադրուած տնօրինութիւնները երբեք նեղացուցիչ հանգամանք պիտի չունենան եւ պիտի չդպչէին քաղաքական փախստականներուն : Երբեք վնաս պիտի չհասնի ապաստանի իրաւունքին որ ազանդութիւն մը կը կազմէ Ֆրանսայի համար· այլ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, որպէսզի միջազգային խաժամուժը Ֆրանսա չարշաւէ, քաղաքական պատրուակներով :

Դատական նախարարն ալ իր կարգին հաղորդեց այն տնօրինութիւնները զոր արդէն ձեռք առած է, օտարականներու կողմէ գործուած ոճիրները զսպելու, ինչպէս եւ արտաքսման վճիռներու գործադրութիւնը ապահովելու համար :

Միւս կողմէ, ներքին նախարարը պարտաւորիչ անձնագիր (ինքնութեան թուղթ) պիտի հաստատէ բոլոր Ֆրանսացիներուն համար, մատնադրոշմնեբով : Այս պարտաւորութիւնը կը գործադրուի կարգ մը երկիրներու մէջ, ինչպէս Պելժիա : Ֆրանսայի մէջ ալ ընդունուած է այս սովորութիւնը բանակին եւ ուրիշ կարգ մը ասպարէզներու համար :

Ներքին նախարարը երբ յանձնուած հրահանգները խմբագրելէ վերջը, պիտի ներկայացնէ վարչապետին եւ չահակից նախարարութեանց, նախարարական յատաջիկայ նիստէն առաջ : Միեւնոյն ատեն միջոցներ պիտի նախատեսուին, աւելի խիստ հսկողութեան տակ առնելու համար զէնքերը :

Վարչապետը յայտնեց թէ իր իսկ նախագահութեամբ կազմուած մարմնի մը պիտի յանձնէ այն խնդիրները որ կապ ունին օտարականներու հետ եւ կը չահագրգռեն կարգ մը նախարարութիւններ, մասնաւորապէս ներքինը, դատականը, արտաքինը եւ աշխատանքի նախարարութիւնը :

Առաջադրեալ յանկման համար

Նախարարական խորհուրդի նոյն նիստին մէջ, վարչապետը մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց արտադրութեան յաւելման քննիչ յանձնաժողովի տեղեկագրի մասին : Իր առաջարկին վրայ, ժողովը ընդունեց կարգ մը տնօրինութիւններ որոնք պիտի գործադրուին անյապաղ, ընթացք տալու համար եղած թելադրութեանց : Ազգ· տնտեսութեան խորհուրդը պիտի շարունակէ իր աշխատանքները իւրաքանչիւր կենսական ճարտարարուեստի մէջ, ուսումնասիրելու համար արժեզինը, ինչպէս եւ ներածման եւ արտածման կազմակերպութիւնը :

Այս հարցաքննութեան առեն, ազգ· պաշտպանութեան նախարարը հաղորդեց իր տեսակէտները յանձնաժողովին մէջ գոյացած համաձայնութեան մասին, որուն տրամադրութեամբ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, շաբաթը 40 ժամուան աշխատանքի օրէնքը յարմարցնելու համար ազգ· պաշտպանութեան ճարտարագործութեանց պահանջներուն : Ուրիշ խօսքով, աշխատանքի ժամերը պիտի աւելցուին այդ ճարտարագործութեանց մէջ :

Ա· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ մէջ (1143 անդամներ Միութեան Մորհուրդի եւ Ազգութեանց Մորհուրդի) կը գտնուին 468 դիւանական պաշտօնեաներ, 111 սպաներ որոնց 28ը զօրավար, 63 գործարանի տնօրէններ, 60 ոստիկանական պաշտօնեաներ, հարիւրի չափ դրագէտներ եւ արուեստագէտներ եւայլն, բոլորն ալ պարարտ ամսականներով :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ դահլիճին եւ պալատին մէջեւ անհամաձայնութիւններ ծագած ըլլալով, կը կարծուի թէ Նահաս փաչա պիտի հրաժարի եւ նոր կառավարութիւնը պիտի կազմէ Ահմէտ Մահէր փաչա :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՑԵՐԸՆԸ ՄՈՌՑԱԻ, ԻՍԿ ԱՊՏԱՐԿԸ...

Մոսկուայի մէջ հայ իշխանաւոր մը ունինք, Անաստաս Միկոյեան, գործավար պարեհաւորման, որ անցեալ տարի Ամերիկա գնաց եւ շուրթի պէս անցաւ Փարիզէն ալ :

Այս մարդն ալ Հայաստանէն թեկնածու նշանակուած ըլլալով գերագոյն խորհուրդին համար, կը բարեհաճի իջնել Երեւան եւ ճառ մը խօսիլ·

— « Շնորհակալ եմ որ ինձ թեկնածու կը նշանակէք ձեր կողմից : Այդ պատիւը ինձ չի պատկանում, այլ պատկանում է Լենինի եւ Սթալինի կուսակցութեան, որի ղեկավարութեանը տակ ես աշխատել եմ տալ ինչ որ կարող եմ : Խոստանում եմ ձեզ նոյն ձեւով չարունակել իմ կեանքը նաեւ սրանից յետոյ, մինչեւ իմ մահը : Գիտեմ, Հայաստանը աղքատ երկիր է, բայց նա բարօրութեան կը հասնի Լենինի եւ Սթալինի կուսակցութեան առաջնորդութեամբ :»

Կովկասէն Մոսկուա տեղափոխուած այս չինովնիկը, որուն «ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՄԲ » կատարուեցան Հայաստանի « մաբրագործումները», ինչպէս գրեց «Իզվեստիա» եւ «Ա· Հայաստան»ն ալ հաստատեց, յանկարծ կը խեղճանայ եւ կը խոստովանի .

— « Ընկերներ, նկատում եմ, որ ձեզ ծիծաղ է պատճառում իմ հայերէնը, ես այժմ հայերէն լաւ չեմ խօսում, որովհետեւ 17 տարի Հայաստանից դուրս եմ եղել եւ առիթ չեմ ունեցել մէկ բառ հայերէն խօսելու : Ժամանակին ես էլ վատ չէի խօսում հայերէն, սակայն այսօր մոռացել եմ : Ոչինչ, չատ մի ծիծաղէք, եթէ մի չաբաթ մնամ ձեզ մօտ, ձեզ նման կը խօսեմ » :

« Ցուսարեր » կը պատմէ թէ հայերէնը մոռցած այս մարդը (42 — 43 տարեկան), մինչեւ բոլշեւիկ դառնալը (1917) միայն հայերէն գիտէր, յաճախած ըլլալով Թիֆլիսի Ներսէսեան վարժարանը :

Առտու մը Միկոյեան կը վռնտուի այս վարժարանէն եւ էջմիածին անցնելով, կը մտնէ Գէորգեան ճեմարանը եւ ուսումը կը շարունակէ մինչեւ երկրորդ լսարանը : Ցետոյ, 1918ին դպրոցը լքելով, կը նուիրուի կուսակցական գործերու : «Նախապէս Դաշնակցական էր եւ մասնակցած՝ կառավարական շարժման » :

« Ցուսարեր » մոռցեր է շատ կարեւոր կէտ մը :

Կառավարական շարժման ընթացքին, իբրեւ գինուոր ծառայած ատեն, Անաստաս Միկոյեան շառաչուն ապտակ մը կերած է Անդրանիկէն :

Ափսո՞ս որ մոռած է Անդրանիկը, այլապէս նոր ապտակով մը կը յիշեցնէր ոչ միայն հայերէնը, այլեւ ուրիշ «մոռացուած » բաներ...

Վ.Ա.Հէ

ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ ՆՈՐ ՍԻՍԻ (ՊԷՅՐՈՒԹ) ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 178 ՈՐԲ ԵՒ ԶՐԱՒՈՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Փոքրիկները Կայծակ եւ Արաքսի ձէ - լալեան, իրենց մայրիկին մահուան առթիւ , Les Mées	200
Տէր եւ Տիկին Աւետիս Եա - դուպեան իրենց փոքրիկին՝ Արմինէի ապաքինման առթիւ	100
Ա· Գարիկեան փոխան ծաղկեպսակի երիցուհի Բերուզ Տէօվլէթեանի մահուան առթիւ	25
Փոքրիկն Վարուժան Ց· Սո - լաքեան (իր դանձանակէն)	10
Գումար՝	335

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Բէյֆէլեան եղբ· երիցուհի Բերուզ Տէօվլէթեանի մահուան առ - թիւ փոխան ծաղկեփսակի	20
Հոկտ· 20ի դումարը՝	6316
Ընդհ· դումար	6336

ՄՄԲ.... Զանազան առիթներով ստացած եւ համապատասխան հաստատութեանց յանձնած ենք.— Կ· Տէրտէրեան (Մարսէյլէն) 20 ֆրանք, Հ· Ց· Դ· Վէթ· Փոնտին : Բէմանչիստ Ռուբէնէ 50 ֆրանք Մամըլթէյնի բուժարանին համար, իր տիկնոջ ապաքինման առթիւ :

*** Լոնտոնէն Տիկին Triky (հայուհի) 130 ֆրանք կը նուիրէ Սէնթ Անի (Մարսէյլ) դպրոցին չինութեան ֆոնտին :

ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ափթ, 16 դեկտ· — Տասը տարեկան հասակիս ծնողքիս հետ այս երկիրը եկած եմ 1923ին, հայկական չրջանակէ դուրս, եւ այսօր հայերէն կարդալ գրել չեմ գիտեր :

Անցեալ օր հայրենակից մը « Ցառաջ»ը կը կարդար եւ չատ մը զին - ուորներու նամակներ կային մէջը, որոնք ինծի չատ ազդեցին, չէ՞ որ ես ալ երկու տարի կ'ընէի զինուորութիւնը լրացնելս : Վերջապէս իրար հասկցանք եւ ես անմիջապէս ուզեցի որ հայ ընտանիքի տէր եւ անտէր զինուորներու նոր տարուան առթիւ հանգանակութիւն մը ընեմ, եւ ահաւասիկ արդիւնքը.— Ն· Ա· Փափազեան 25, Զ· Փափազեան 10, Թ· Գ· Օտաճեան 25, Ս· Գ· Օտաճեան 20, Գրիգոր Սենեքերիմեան 5, Յակոբ Սարաֆեան 5, Յարութիւն Թոչունեան 5, Ազաման Քէչհաեան 15, դումար՝ 110 ֆրանք, զոր պիտի ստանաք ներփակ : Կարելի՞ չէր արդեօք այս դրամը Կ· Խաչի միջոցաւ բաչխել :

Նիկողոս Փափազեան

ՄՄԲ.— Հայերէն չգիտնալով ստորագրած է փրանսերէն :

Արեւելքի Քաղաքական բանակին ատտաշէի Էնկիւրիի մէջ

Զօր· Հէօնդիկեր, Մօտաւոր Արեւելքի Ֆրանսական բանակին սպարապետը, էնկիւրի դևաց մանաւոր պատուիրակութեան մը հետ, խորհրդակցելու համար Սանճաքի ապագինման մասին : Ինչպէս կը յիշուի, այս մասին համաձայնութիւն մը գոյացած էր Ֆրանսայի, Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ, 1937 մայիս 29ին, Ժընեւի մէջ : Սուրիոյ խորհրդարանը չվեղնալ համարած ըլլալովայս համաձայնութիւնը, Թուրքիոյ մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի Ֆրանսացի սպարապետին այցելութեան : Կը կարծուի թէ Ֆրանքեւթուրք բանակցութեանց չնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ փարատել այն մտավախութիւնները որոնք վերջերս արծարծուեցան Թուրք մամուլին կողմէ, մինչեւ որ նոր դաշնագիր մը կնքուի Ֆրանսական եւ Թրքական կառավարութեանց միջեւ, փոխան Թուրքեւսուրիական բարեկամութեան պայմանագրին որ չեղեալ հռչակուեցաւ Էնկիւրիի կողմէ :

Լոնտոնի պահպանողական օրաթերթը

Պաշտօնաթերթը դեկտեմբեր 19ին հրատարակեց (էջ 13.850) աշխատանքի նախարարին մէկ հրամանագիրը, որուն համաձայն 1938 յունուարին կ'աւելնայ ընտանեկան նպաստներու (Allocations Familiales) նուազագոյն սակը Սէ-

(Հարիերը շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՎԱՔԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

Հայ սովետական գրողների միության առաջին համագումարի նախագիծը, որ հրապարակվում է ստորև, ընդունվել է Հայ գրողների միության կազմակերպական բյուրոյի նիստում, որին մասնակցել են Ա. Ահարոնյանը, Ա. Բակունցը, Ե. Չարենցը, Ա. Շիրվանզադեն, Ա. Ալազանը, Ա. Ասլանյանը, Ա. Ղազարյանը, Ա. Ջրբաշյանը, Ա. Սահյանը, Ա. Սարյանը, Ա. Ֆադեևը, Ա. Ֆրիդը, Գ. Աբովյանը, Գ. Գալյանը, Գ. Մահարին, Գ. Սունդուկյանը, Գ. Վեհին, Գ. Քոչարը, Դ. Դեմիրճյանը, Դ. Զավարյանը, Դ. Կորդոնսկին, Դ. Պետրոսյանը, Զ. Սարյանը, Զ. Քալանթարը, Թ. Թումանյանը, Թ. Ջրբաշյանը, Թ. Ռեշետյանը, Թ. Տերյանը, Թ. Տոնոյանը, Թ. Տոնոյանը, Թ. Տոնո

ԻՄ ԿՅԱՆՔԸ

ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՈՒՍՏԱՑՈՂ Ա ՀԱՏՈՐԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍՄԻԿ ՅԱԿՈԲՅԱՆ

«««« • »»»»

Իսկ ո՞ւր է մնում ընտանեկան ջերմությունը, ո՞ւր է մնում հոգատարությունը։ Ոչ մի տեղ։ Ամուսինը ինձ համար դարձել էր անծանոթ մի էակ, որ ինձ հետ ապրում էր միայն այն պատճառով, որ ես նրա կինն էի։ Ես ինձ համար ոչ մի նշանակություն չունեի նրա աչքում։ Ես նրա համար միայն մի գործիք էի, որի միջոցով նա կարող էր ստանալ իր ուզածը։ Ես նրա համար միայն մի մեքենա էի, որ պետք է նրա ամեն մի ցանկությունը կատարեր։ Ես նրա համար միայն մի ստրուկ էի, որ պետք է ամեն մի հրամանի ենթարկվեր։

Ես ոչ մի իրավունք չունեի նրա առաջ։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան պահանջել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան խնդրել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան ուզել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան ակնկալել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան սպասել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան հարցնել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան պահանջել։

Ես ոչ մի իրավունք չունեի նրա առաջ։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան խնդրել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան ուզել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան ակնկալել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան սպասել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան հարցնել։ Ես չէի կարող նրանից ոչ մի բան պահանջել։

— Ես ամուսնացել եմ, որ ինձ համար տուն կառավարի, ինձ համար ճաշ պատրաստի, իմ հագուստները մաքրի, իմ անկողինը փռի, ինձ համար երեխաներ ունենա, ինձ համար ամեն տեսակ ծառայություններ անի։ Ես ամուսնացել եմ, որ ինձ համար ամեն տեսակ աշխատանք կատարի։ Ես ամուսնացել եմ, որ ինձ համար ամեն տեսակ ծառայություններ անի։ Ես ամուսնացել եմ, որ ինձ համար ամեն տեսակ աշխատանք կատարի։

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal-ի նեռևի փողոցը) մերթ Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն ընպարավաճառատունը արեւելեան թարմ եւ ընտիր Ընպարեղէններու: Ծննդեան եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած են առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱՑէն, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷն եւ ԻՏԱԼԻԱՑէն:

մեծաքանակ վաճառում: Ամէն օր՝ ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ. LIVRAISON à DOMICILE: 50 ֆրանքէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ: Խանութը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը:

նի նահանգին մէջ, ի գործադրութիւն 1932 մարտ 11ի օրէնքին, ճարտարագործական, առեւտրական եւ ազատական արհեստներու մէջ:

Ահաւասիկ նոր սակերը, համաձայն զաւակներու թիւին.—

Ա.— Մէկ զաւկի համար օրական 2 ֆր. 40 կամ ամսական 60 ֆրանք:

Բ.— Երկուի զաւկի համար օրական 6.40 կամ ամսական 160 ֆրանք:

Գ.— Երեք զաւկի համար օրական 12 ֆր. կամ ամսական 310 ֆրանք:

Երեքէն վեր իւրաքանչիւր զաւկի համար օրական 8 ֆրանք կամ 200 ֆր.:

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԸ 35.000 ԹՈՆ տարողութեամբ երկու նոր դրահաւորներ պիտի չինուին Մ. Նահանգներուն մէջ: Ուրիշ երկու վիթխարի դրահաւորներու չինութեան ձեռնարկուած է արդէն, առանց հաշուելու միւս մարտանաւերը:

ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը շարունակուին Ս. Մխիթեան մէջ: Լև-հաստանի սպայակոյտին օրկանը կը յանդուգնէ թէ գնդակահարուած են Լենտոնի, Հէլսինֆորսի, Ռիկայի եւ Քունասի դեսպանութեանց զինուորական կցորդները: Կը յիշուի թէ ամիսներ առաջ գնդակահարուեցաւ նաեւ Լոնտոնի նախորդ զինուորական կցորդը, Զոր. Փութնա:

120 ՀՈԳԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ եղած են Մոսկուայի մէջ, դեկտեմբեր 5էն 12, համաձայն խորհրդային թերթերու որոնք հոգեկան ախտի մը կը վերագրեն այս արտակարգ պարագան: Անշուշտ այս ալ մաս կը կազմէ խորհրդային կարգ ու սարքին:

ՁԱՓՈՆԱԿԱՆ ՉՕՐԲԸ յառաջ խաղալով, կը սպառնայ հարաւային Ձինաստանի մայրաքաղաքին՝ Քանթոնի: Կ'ըսուի թէ զինուոր պիտի հանեն Հոնկ Քոնկի մօտ, ինչ որ լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէ Անգլիոյ: Ձափոնական բանակին առաջին նպատակակէտն է Հանքէու:

Ուաշինկթընի ճափոնական դեսպանը ձայնասփիւռ ճառ մը խօսելով, յանուն իր կառավարութեան ներողութիւն խնդրեց ամերիկեան թնդանօթակիրին խորտակման առթիւ:

ՈՃԱՌԱԳՈՐԾ ՎԱՃԱՌՄԱՆ երէկ երկար եւ տաժանելի հարցաքննութեան մը ենթարկուեցաւ: Այս առթիւ մէկ մէկ ցոյց տրուեցան կնքուած թուղթերը եւ առարկաները, որոնց ամէն մէկը մասնաւոր գաղտնիք մը կը պարունակէ: Այսօր դէմ դիմաց պիտի հանուին Վայսման եւ իր անմիջական գործակիցը՝ Միլիհօն: Այս ամբաստանեալին հայրը իր կարգին հարցաքննուելով, լացաւ եւ չկրնաց արդարացնել իր տղան, բայց միեւնոյն առեն խոստովանեցաւ թէ անկէ իմացած էր Վայսմանի կատարած սպանութիւնները, մինչդեռ տղան կ'ուրանար այդ պարագան:

ԿՈՒԻՆԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ ՍՊԱՆԻՈՑ ՄԷՋ: 50.000 հանրապետական զինուորներ յառաջ խաղալով, կը սպառնան պաշարել Թէրուէլ քաղաքը: Կռիւը կատաղօրէն կը շարունակուի ձիւն ու բուքի մէջ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Պ. Տէլպոս Փրակային Փարիզ վերադարձած առեն, արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած էին, իբրեւ զգուշութիւն դաւադրութեան մը: Բազմաթիւ ոստիկաններ համախմբուած էին Կառ տը լ'Էսթի մէջ: Նախարարը անմիջապէս վարչապետին ներկայանալով, երկարօրէն պատմեց իր տեսկցութիւնները՝ Վարչաւայի, Պուքրէշի, Պելկրատի եւ Փրակայի մէջ:

ԴԱՂՏՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ գործերուն առթիւ, մինչեւ հիմա քանտարկուած են 36 ամբաստանեալներ: Դեռ կը փնտռուին չորք մը դեկավարներ:

«ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐԸ» իբրեւ թէ պիտի դադրէին խորհրդային ընտրութիւններէն վերջը: Հաւասի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Պետական Ծրագրի նախագահը, Մէժլաուք, որ Թեհրանէն նշանակուած էր Ուֆայի չրջանէն, վերջին պահուն սրբուեցաւ իբրեւ անվստահելի եւ իրեն տեղ նշանակուեցաւ պիտանական մը, Կրէնկէլ: Վերջին պահուն եւս առնուեցաւ նաեւ Զոր. Ալաքնիսի Թեհրանցութիւնը: Զրոյց կը չրջի թէ զօրավարը գնդակահարուած է: Զեկայի նախագահին՝ Եէժովի ճառէն կը հետեւի թէ «ժողովրդի թշնամիներու» հետապնդումը պիտի չարունակուի: Միեւնոյն առեն կը չարունակուի օտարականներու ձերբակալութիւնը: Վերջին երկու չաբթուան մէջ ձերբակալուած են բազմաթիւ Ձեխեր, օրական մէկ հոգի:

ԶՕՐ. ԼԻՏՏԷՆՏՈՐՖ, գերման հուչակաւոր սպարապետը, մեռաւ երէկ, ծանր հիւանդութենէ մը վերջը:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԱՐՊՈՒԱԾ «ՍԻՓԱՆ_ԿՈՄԻՏԱՍ» ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԿԻՐԱԿԻ 26 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳՇԵՐ

AERO-CLUB DE FRANCE-ի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, 6, Rue de Galilée, Paris

8 ՀՈԳԻՆՈՑ ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ՃԱԶ, ՊԱՐԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ԺԱՄԸ 5ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ ՀԱՄԵՐԳ՝ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԲԼԱԹԻՒ ՊԱՐԵՐ, ՋԱՆԱՁԱՆ ԱԹՐԱԿՈՒՄՆԵՐ, ԵՒՆ.

Կը ներկայացուի՝ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ

Ինամուած եւ մասնաւորապէս պատրաստուած պիւֆէ մատչելի գիներով.

Սպասարկութիւն երգչախումբի անդամուհիներու կողմէ

ՄՈՒՏՔ՝ 12 ՖՐԱՆՔ

Ֆ. Կ. Խայի Փարիզի Մ. Ճիւղի

"ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ"

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խայը գինելով ձեր պտուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ Օ" ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿէՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Փարիզ

Ուր պիտի գտնէք պտուղներու բնտիր տեսակներ

ՄՕՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, Ճոխ պիւֆէ, Մուտքը ազատ է:

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կամքէ անկախ պատճառներով ՝ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1938. ԿԻՐԱԿԻ օրուան (ժամը 15էն մինչեւ 24) ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ է վերջնականապէս Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան ԱՆԿԻՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ցերեկոյթը. որ տեղի պիտի ունենայ 8 Rue Bossuet, Փարիզ (10) ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՏԱՆ ՄԷՋ եւ կը խոստանայ ըլլալ եզանակին փայլուն պարահանդէսը:

ՄՈՒՏՔ. 10 ՖՐԱՆՔ (Ուսանողներու, Օրիորդներու եւ Երիտասարդներու Ընկերակցութեանց համար կէս գին):

Գարերը կը սկսին ժամը 15էն եւ կը տեւեն մինչեւ կէս գիշեր:

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ

ԻՍԿ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՑԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ Շաբաթ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ՍԱԼ ԼԻՒՍԻԷնի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Հայ գինուորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSON-ի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRI-ի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացուի «ԹԻԻ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ» (գաւեշտ)

Կէս գիշերէն յետոյ կաւիարտի մրցում, Գ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Գ. ՓՐԷՍԻ Զանազան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր Ճաշ-Թանկօ: Ճոխ պիւֆէ գիւրաժաւելի գիներով: Կէս գիշերէն յետոյ պար, մինչեւ լոյս:

Մուտք 7 ֆր., ՉԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿէՍ ԳԻՆ:

Alimentation "TRÉVISE"

Իր անմահական սուրճով

Café "HAREM"

Հանուքպաններու համար մեծագոյն ընտրութիւն:

Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանը տիր նպաստելու

5 ԱՒ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

Հեռաձայնով ապսպրանքներ կը դրկուին իսկոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Կ. Խ.ի Փարիզի Մասնաճիւղը շնորհակալութիւն կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Ղուկասոֆի, Թառխտ Գարեգինի, Պ. Ակսէրկոֆի որոնք իրենց մասնակցութիւնը բերին Նոյ. 14ին Մասնաճիւղիս կազմակերպած պարահանդէսին գեղարուեստական բաժնին եւ աճուրդին: Շնորհակալութիւններ՝ ճաշարան «Րաֆֆի»ի, Պ. Շիրինեանի, Տիկին Ակոնեանի, Hauffmann Frères-ի, Տիկին Տանիէլեանի, Տիկին Փաշայեանի եւ բոլոր անդամուհիները որոնք պիւֆէի եւ վիճակահանութեան իրենց տուած նուէրներով եւ աշխատութեամբ նպաստեցին պարահանդէսին յաջողութեան:

Շնորհակալութիւններ՝ Տիկին Մարի Ակոնեանի որ 100 ֆրանք նուիրեց, իր աղջկան մահուան տարելիցին առթիւ: Պ. Մնացականի որ, առ ի բարեխառնութիւն, այս տարուան Կ. Խ.ի օգափոխութեան կայանին իր որդւոյն՝ կարապետի մասնակցութեան 50 ֆր. նուիրեց եւ անդամագրուեցաւ Մասնաճիւղիս:

Հ. Կ. ՄԱԶի Լիոնի Մասնաճիւղի վարչութիւնը վաղամեռիկ Վահրամ Զանտրեանի մահուան քառասունքին առթիւ, շնորհակալութեամբ ստացած է Տիկին Հռիփսիմէ Սամունճեանէ 15 ֆրանք:

ԺԱՄԱԳԱՅԻՑ ԵՒ ԳՈՀԱԲԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

261, Rue du Fbg. St. Martin

Métro: Louis Blanc et Jaurès

ՎԱՐԶՈՒ ՏՆ

Վարժուհի է երկու սենեակ եւ խոհանոց մը օդասուն վայրի մէջ: Ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Տօնիկեանի, 52 Gustave Courbet, Bagneux (Seine):

ՎԱՐԺՈՒԻ Է

Վարժուհի է Վիրոֆլէյի կեդրոն թաղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.), դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Պայմ՝ ուղուած տեւողութեամբ: Ներպատուար գին: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.):

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Դերձակատուն Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Ճշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները իր պահէ իրենց սկզբնական ձեւը:

6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)

Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎԱՃԱՌԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ցունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավակ բրդեղէններու, կօշկեղէններու, ձեռնափակէններու, Թիթեղեայ, զուլպաներու եւ այլն, իջեցեալ գիներով:

Ամենալաւ ապրանքներ բազմատեսակ գինդերով:

Կը յանձնարարենք ձեզ մեր նորագոյն դրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը դրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68 02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԻ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագէտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Ակտեր դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարլիզատիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւաբանական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառախօսութիւններու խմբագրութիւն: Փողոցային արկածներու ենթարկուած չքաւորներուն կուտայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ միջնորդէ՛ք: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BE NA D

Pour hommes et Dammes

H. GULBOLIAN

24 rue Affre (coin 8 rue Cavé), Paris (18e)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouart

Թելեֆօն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ — Նոր տարուան առթիւ կ'ունենայ նուէրներ ի բաժանելիք հագուստի եւ վերարկուի համար մինչեւ Մարտ:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ԹՐԱՒԱ ՄԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱՅԷՆ ՁՄԵՌՆԱՑԻՆ ԿԵՐԳԱՄՈՆՆԵՐ

ՄԵՐԴԻՆԵՐԸ,— Վերարկու եւ հագուստ եր կու փորձով) պատրաստ 280—400 ֆր.ու նուէր կը տրուի մարշտակ մէկ փաթէ տր գիւ օձիք, ձմեռուան համար, պատրաստուած հայկական տիկիրով պոլեանի արհեստանոցներուն մէջ 400 ֆրանքէ վեր ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի մէկ ֆրանքէզի տափատ կամ կօֆի: Ծանուցում կայացնել ճառագի կարօնը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը տառնձնենք դիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթուռնաձ փարտոսիւ՝ 110 ֆր. բանքէն սկսեալ: Միջպողական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք ապսպրանքները՝ խնամուած աշխատանքով:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՍԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՑԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եզերուած հայկական ղոյզ եւագոյնով, եւագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանարեան, Զոր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօհան եւ Ց. Մխիթարեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին չհնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Դին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

ՀՑՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՑԱ ՑԿՕՒՄԲ

22 Դեկտեմբեր, Շաբաթ ժամը 21ին, 8, Ռիւ Պօսիէ, կը խօսի Պ. Ս. ՎՐԱՅՑԵԱՆ, նիւթ՝ Յեղափոխական շարժումները:

ՓԱՐԻԶԻ ՀՑՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՑԱ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յաւուր կիրակի դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, 23 դեկտեմբեր, հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, իր կեդրոնատեղին, 8, Rue Bossuet, Paris:

Կը դասախօսէ՝ Պ. Մ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ: Նիւթ՝ Մարմնակրթանք եւ Առողջապահութիւն:

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glaciere 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ·— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութները	150 ֆրանկ	75 ֆրանկ	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանկ	140 ֆրանկ	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանկ	110 ֆրանկ	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MERCREDI 22 DECEMBRE 1937

ԺԷ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3609 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԴԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ՀՕՍՔ

ԴԻՊԻ ԹՐՔՈՑԻՄ ՈԼՈՐ-ՄՈԼՈՐ

»»» • ««

Պոլսական թերթերը ամէն օր իմաստալից տեղեկութիւններ կը հրատարակեն, «բարեխնամ» կառավարութեան հոգածութեան մասին, փոքրամասնութեանց կալուածներուն մատակարարութեանէն մինչեւ անոնց դպրոցներուն դեկավարութիւնը :

Այս տարի, վերամուտէն իվեր թուրք փոխ - անօրէնները նշանակուած են բոլոր ոչ – թուրք դպրոցներուն համար : Այս առթիւ մշակուած է մասնաւոր կանոնագիր մը, որ կը ճշդէ անոնց իրաւասութիւնները :

Իրականին մէջ, անոնք են որ պիտի վարեն դպրոցները, իսկ իւրաքանչիւր ազգի տեսուչը պիտի կազմէ պարզ խորհուրդակ մը :

Ադդարեւ, կանոնագիրը փոխ - տեսուչներուն կուտայ տիրական իրաւասութիւններ : Անոնք պիտի կոչուին «ուսուցման եւ մշակոյթի տնօրէն» :

Անոնք իրաւունք ունին հսկելու ոչ միայն թուրքերէնով տանուած դասերուն, այլեւ « ի հարկին բոլոր ճիւղերուն վրայ» : Անոնք պիտի կատարեն եւ կատարել պիտի տան իրենց վարած դպրոցին թուրքերէն թղթակցութիւնները, վիճակագրութիւնները եւ տուցակները :

Վերջապէս, անոնք պիտի հսկեն ուսուցիչներուն վրայ եւ պիտի քննեն դպրոցներու ելմտական կացութիւնը :

Այս լրտեսական պաշտօնին համար, անոնք իրենց ստանդած դասերէն զատ պիտի ստանան 50 – 80 ոսկի ամսական, միշտ վճարելի փոքրամասնութեանց ազդ. անտուկէն, ինչպէս կ'ըլլայ միւս թուրք ուսուցիչներուն համար :

Պոլսոյ կրթական տեսուչը վերջերս ժողովի հրաւիրելով այս թուրք տնօրէնները, անհրաժեշտ հրահանգները տուած էր անոնց :

Եռեւէն կրթական գործակատարութիւնն (նախարարութիւն) ալ նոր հրահանգ մը հաղորդեց, որպէսզի օր առաջ «բարեկարգուի թուրքերէնի եւ մշակոյթի ուսուցումը » :

Այս առաջադրութեամբ, նորէն պիտի փոխուին դասագիրքերը : Ցեղոյ, ոչ - թուրք դպրոցները պարտաւոր պիտի ըլլան նոյնութեամբ ընդօրինակել պետական կրթարաններու ծրագիրը : Իւրաքանչիւր ուսուցիչ պիտի դասախօսէ չաբաթական 24 ժամ եւ պիտի չկրնայ պաշտօնավարել ուրիշ տեղ :

Նշանակալից պատուէր մը եւս,— « ուսուցիչները (անշուշտ թուրք) պիտի ջանան սորվիլ իրենց յաձախած դպրոցին լեզուն, որպէսզի կարենան զրաղիլ հաստատութեան ամէն տեսակ գործերով » :

Իրաւունք ունի Թէֆիկ Ալի .

— « Ըսմէք Ինէօնիւ տրամադրութիւն յայտնեց երկու ձեռով ստորագրելու Լոզանի դաշնագրին փոխրամասնութեանց հատուածները, որովհետեւ շատ լաւ գիտէր թէ անոնք մեռեալ տառ պիտի մնան, թէ էմմալական յեղափոխութիւնը զանոնք անվաւեր եւ անգործադրելի պիտի դարձնէր » :

Մնաց որ, « մէկ - երկու սերունդ բաւական են, որպէսզի փոքրամասնութեանց թրքացումը սկզբունքի չրջանէն անցնի կենդանի իրականութեան չրջանը» : (Նոյն) :

Ահաւասիկ այդ ծրագիրը որ փութացնելու կը ծառայէ այն բազմազան տնօրինութիւնները, որոնք իրենց լուր կը հրատարակուին թուրք թերթերուն մէջ :

Գործնական քայլ մը եւս առնուած է այս նոյն ճամբուն վրայ, վերջին ամիսներու ընթացքին :

Պոլսոյ կրթական տեսուչին նախագահութեամբ գումարուած ժողովէ մը վերջը, քանի մը հայ տնօրէններ որոշեր են թուրքերէն աւանդել բոլոր առարկաները, հայերէնը պահելով իբրեւ առանձին լեզու :

Աւելի դիւանագէտ, էննիւրի արդէն ձեռք առած է բոլոր մի - ջոցները, որպէսզի թէ դաշնագրին դէմ գործած չըլլայ, եւ թէ իր հիմնական ծրագիրը գործադրուի, բուն իսկ չահակիցներուն բաղձանքով :

Ցաւոնի կամ անյայտ, ոլոր - մոլոր, այս բոլոր օդակները կը լրացնեն միեւնոյն հանգոյցը.— իրական խեղդկապ մը՝ փոքրամասնութեանց ազդ. կրթութեան համար :

Աւելի քան տասը տարիէ ի վեր, կառավարութեան կողմէ նշանակուած թուրք ուսուցիչներ տուն - տեղ են եղած փոքրամասնութեանց դպրոցներուն մէջ, աւանդելով թուրքերէն, աշխարհագրութիւն եւ պատմութիւն :

Միեւնոյն ատեն կրթական, դաստիարակական քննիչներ անվերջ կ'երթեւեկեն այդ հաստատութեանց մէջ, զանազան պատրուակներով : Թաղ. խորհուրդի անդամ մը իրաւունք չունի դասարան մտնելու, բայց հասարակ ոստիկան մը միշտ ազատ է : Եւ այս պաշտօնական ու անպաշտօն լրտեսները կը հսկեն, կը հետապնդեն նաեւ զբօսանքի ժամերուն, որպէսզի աշակերտները թուրքերէն խօսին : Անշուշտ պակասը կը լրացնեն իրենց չուքէն վախցող կամ չահազանց հաճոյակատար Հայեր, ինչպէս այն երկու տեսուչները որ վճռեր են թուրքերէն կատարել բոլոր դասանդութիւնները :

Նշանակալից պարագայ մը եւս,— փոքրամասնութեանց ազդ. եկամուտներուն ամբողջ մատակարարութիւնը էվգաֆը ինք ստանձնած ըլլալով — 5 առ հարիւրը վար դնելու պայմանաւ — թոշակաւորները հարկադրուած են կարելի եղածին չափ հաճելի երեւալ : Մանաւանդ որ, այժմ իրենց գլխուն վերեւ ունին թուրք տնօրէններ, հոգ չէ թէ անուանապէս տիտղոսը իրենց վերապահուած ըլլայ :

Տանելէր էինք, այժմ հասարակ վարձակալի մը իրաւունքներն անգամ չատ կը տեսնեն մեր տեւական հաստատութեանց մէջ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԵՍՊԱՆ ԳԱՐԱԽԱՆ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾ ՈՒՐԻՇ ԵՕԹԸ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻՒ ՀԵՏ

Բոլորն ալ "ամբոխիչ եւ լրտես,,,

Աւուր առաւօտին կը ծառայի փոխանակ դադրելու

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ դեկտեմբեր **20** թուականով .—

Դեկտեմբեր 16ին Մ. Մոլոթեան Գերագոյն դատարանի զինուորական ատեանը դռնփակ նիստ գումարելով, դատեց ութ բարձր պաշտօնատարներ որոնք ամբաստանուած էին դաւաճանութեան, ահաբեկչութեան եւ լրտեսութեան յանցանքներով : Իրենք ալ խոստովանեցան իրենց յանցագործութիւնը եւ մահուան դատապարտուեցան, համաձայն պատժական օրէնքի զանազան յօդուածներուն : Ամբաստանագիրը կ'ըսէ թէ բոլորն ալ գործած են ի նպաստ օտար պետութեան մը :

Մահավճիռը գործադրուեցաւ անմիջապէս : Մահապարտներն են Լէոն Գարախան, Ենուկիձէ, Օրախելաշվիլի, Ակբոլատյեւ, Լարին, Մեեւլեւ, Զուքէրման եւ Շթիկկեր :

Մոսկուայի գործակալութիւնը այս անունները կը հաղորդէ իբրեւ «ամն» : Փորձենք ներկայացնել իւրաքանչիւրը .—

ԼԵՒՈՆ ՄԻԽԱՅԼՈՎԻՉ ԳԱՐԱԽԱՆ Հայ է եւ մինչեւ վերջերս խորհրդային դեսպան էր Ֆինլիւրիի մէջ : Ծնած է 1889ին, բոլշեւիկեան կուսակցութեան անդամ է 1917էն ի վեր : Խորհրդային պատուիրակութեան քարտուղարն էր Պրէսթ Լիթովսքի բանակցութեանց առեն, 1918ին նշանակուեցաւ օգնական արտաքին գործակատարութեան, 1921ին՝ դեսպան Վարշաւայի : Ցետոյ փոխադրուեցաւ Զինաստան, իբրեւ դեսպան, բայց աւելի շատ իբրեւ յեղափոխական գործիչ : 1934ին էննիւրիի դեսպան էր ուր մնաց մինչեւ իր ձերբակալումը : Մոսկուա կանչուելէ վերջը արդէն լուրեր կը շրջէին իր ձերբակալման մասին : Իսկ մեր մէջ դանուեցան թերթեր որոնք փորձեցին հաստատել թէ Գարախան վերջերս Պերլին ղրկուած եւ առեւտրական դաշնագիր մը կնքած է Գերմանիոյ հետ...

ԵՆՈՒԿԻՁԷ վրացի է, ծնած 1877ին : Ցաճախ ձերբակալուած է ցարական շրջանին : 1911ին Սիպերիա աքսորուած էր : 1918էն մինչեւ 1934 քարտուղարն էր Մ. Մոլոթեան կեդր. Գործադիր կոմիտէի եւ անդամ վերատուդիչ յանձնաժողովին : Այդ միջոցին իր ստորագրութիւնը կ'երեւար կառավարական հրամանագիրներուն տակ : Ցետոյ փոխադրուեցաւ Կովկաս, ուր կը կատարէր ճիշդ այն դերը ինչ որ հսչակաւոր Բերիան :

ՕՐԱԽԵԼԱՇՎԻԼԻ եւս Վրացի է, ծնած՝ 1883ին : Արհեստով բժիշկ էր, կուսակցութեան անդամ՝ 1903էն ի վեր : Գործօն դեր կատարած է 1905ի յեղափոխութեան մէջ (Փեթերսպուրկ) : Փետրուարեան յեղափոխութենէն վերջ յեղափոխական գործունէութեան նուիրուեցաւ Թիֆլիսի եւ Պաքուի մէջ : Վրաստանի մենշեւիկներուն կողմէ ձերբակալուելով, 18 ամիս բանտը մնաց, իսկ 1922ին, երբ արդէն բոլշեւիկեան իշխանութիւն հաստատուած էր, դարձաւ նախագահը Անդրկովկասի գործավարներու խորհուրդին (վարչապետ), իսկ 1923ին նշանակուեցաւ փոխ - նախագահ Մ. Մոլոթեան գործավարներու խորհուրդին : 1926էն 1934 անդամ էր կուսակցութեան կեդր. կոմիտէին, բայց անկէ ետք չվերընտրուեցաւ : 1930ին անդամ էր կուսակցութեան պաշտօնաթերթին՝ «Փրավտա»յի խմբագրութեան :

ԲՈՐԻՍ ՊԵՏՐՈՎԻՉ ԱԿԲՈԼԱՏՅԵՒ բժիշկի մը զաւակն էր, ծնած՝ 1895ին : Կուսակցութեան անդամ էր 1914էն ի վեր : Մասնակցած է կովկասի քաղաքացիական պատերազմին եւ ծանրապէս վիրաւորուած՝ 1921ին : Ամբողջ իր ասպարէզը բոլորած է բոլշեւիկեան կուսակցութեան վարիչ խաւերուն մէջ, յաջորդաբար ըլլալով քարտուղար Ցարիցինի, Սոորին Վոլկայի, յետոյ, 1930ին, հիւսիսային Կովկասի չրջաններուն համար : Անուն հանած էր Մազախներու ըմբոստութիւնը զսպած առեն՝ 1932 — 1933ին : Անդամ էր Մ. Մոլոթեան Կեդր. Գործադիր Կոմիտէին եւ Կեդր. Կոմիտէին ալ անդամ ընտրուած էր 1934 յունուարին :

ՇԹԻԿԿԵՐ, ծնունդով ազնուական (պարոն), որ յետոյ բոլշեւիկ դարձաւ, քաղաքագէտ էր Մոսկուայի օտար եւ մանաւանդ դեսպանական չրջանակներուն մէջ : Ձերբակալուեցաւ անցեալ ապրիլին : Պաշտօնապէս կցորդ՝ հանրային կրթութեան եւ դեղարուեստից գործավարութեան, իրականին մէջ Ձեկային մէկ լրտեսն էր, որ դիտէր սողոսկիլ դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ : Երբ ձերբակալուեցաւ Ձեկային պետը՝ Եակոտա, այլեւս վճռուած էր իր ճակատագիրը : Ատեն մը զրոյց չրջեցաւ թէ ձերբակալուած է իր անկանոն կեանցաղին համար. մինչդեռ իր անկումը հետեւանք էր Եակոտայի չնորհազրկութեան :

ԼԱՐԻՆ հին բոլշեւիկ մըն է, (1914էն), նախապէս անդամ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի : Հաշմանդամ էր եւ նշանաւոր՝ ալքոլամոլութեան դէմ մղած պայքարով. Պէտք չէ չփոթել անոնեադէտ Լարինի հետ (բուն անունով՝ Լուրի) որ մեռաւ 1932ին եւ որ ունի չարք մը հեղինակութիւններ :

ՁՈՒՔԻՐՄԱՆ անօրէնն էր արտաքին գործավարութեան. Աբեւելքի բաժնին, որուն իրաւասութեան մէջ կը դանուին Իրան ու Թուրքիան : Աչքէ ինկաւ Գարախանի հետ միաժամանակ :

Մեեւլեւի մասին տեղեկութիւններ կը պակսին :

**** Լոնտոնի թերթերը խօսելով Գարախանի մասին, կ'ըսեն թէ չատ կը սիրէր մաքուր հագուիլ եւ մարզանքներ կատարել, մանաւանդ հոգի կուտար թէնիսի, ինչ որ լաւ տպաւորութիւն չէր գործեր բոլշեւիկեան չրջանակներու մէջ : Քանի մը տարի առաջ Լոնտոն գնաց իր կնոջը՝ Սեմենովայի հետ, որ Փավլոյայի չափ հսչակ հանած է իրեւ պարուհի : Մանաւանդ էր արեւելեան լեզուներու :*

**** « Փրավտա » դեկտեմբեր 20ի խմբագրականով « ժողովուրդի ամէնէն կատաղի թշնամի» կը կոչէ Ռուցուտաքը, երբեմն դեր - նախագահ Խորհուրդներու եւ անդամ կուսակցութեան Քաղաքական բիւրոյին : Զրոյց կը չրջի թէ*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄՈՐԹԵՆՔ ԾՆՆԴԵԱՆ ՍԱԳԸ

Աւանդութիւն է, ամէն Հայու տան մէջ, սագ մը սնուցանել եւ գիրցնել՝ մորթելու համար Ծննդեան գիշերը :

Ահա կը մօտենայ Ծննդեան տօները : Պատրաստենք մեր սագերն ալ :

Ընտրել ճերմակ սագ մը, կերցնել եգիպտացորենի ալիւրով պատրաստուած խիւսեր : Եթէ դուք գիտէք գրցնելու ուրիշ եղանակներ ալ, մի խնայէք,— այնպէս մը ըրէք որ սագը **1** շաբթուան մէջ դառնայ հացքուխ Մարիամին պէս գիրուկ : Երբ բակին մէջ խալէ տոտիկ - տոտիկ, ըսես՝ եղբեցկին կ'ըլլանայ :

Սագով կերակուր պատրաստելն ալ արուեստ մըն է,— փրանսերէն թեր - թի մը խոհանոցի բաժնին մէջ այս առաւօտ կարդացի խոհարարական **5—6** դասեր :

Օրինակ, 3 ֆիլօնոց սագի մը փորը լցնելու համար անհրաժեշտ է **2** դրգալ արդար իւղ, **200** կրամ գառնուկի վզոսկ, **10** մատ խոզի յօշած միս, **125** կրամ սունկ, **125** կրամ կանանչ ձի - թապտուղ (կուտը հանած) : Ցետոյ սագին լեարդը առանձին տապկելէ եւ կարմրցնելէ վերջ խառնել միւսներուն : Այս ամէնուն վրայ թափել եանի մը կաթիլ հաւու մսի ջուր : Մէջը նետել կտոր մը ստեպղին, մէկ գլուխ սոխ, բանի մը տերեւ անանուխ : Աւելցնել 2 դգալ ֆոնեաֆ :

Լեցնելէ վերջ՝ սագին տալ շնորհ - ով ձեւ մը,— օրինակ՝ Օրմանեանի փորին ձեւը : Յաջորդ առաւօտ եփել մաղ - մաղ կրակի վրայ : Կամ կարմրցնել՝ շամփուրի վրայ :

Ոսկեզօծ կարմրութիւն մը ստանալէ վերջ, դնել լայն սկուտեղի մը վրայ, իսկ՝ հաւմեմներ (անոնց պատրաստութեան եղանակը զանց կ'ընեմ) եւ ճստիլ սեղան : Ձիս ալ կանչեցէք : Եւ երգեցէք .

— Շնորհաւոր Ծնունդ ...

Խոհարարական այս տաղանդս ցոյց տալէ վերջ, չեմ կրնար ըմբռնել թէ ինչ՞ւ անպայման սագ կ'ուտեն Ծնունդի գիշեր : Եւ յետոյ ի՞նչպէս անթեղմութեան խորհրդանիշ դարձած է սագը : Արդարեւ, Հայուն կամ Ֆրանսացիին, Թուրքին կամ Յոյնին լեզուին մէջ՝ մէկու մը սագ ըսել, կը նշանակէ խելքէ պակաս ըսել : Ինչո՞ւ :

Իրականին մէջ, սագը ամէնէն ընտրական եւ խելացի հաւազգին է : Օրինակ, հին Եգիպտոսի մէջ, սագը կը պաշտէին Աստուծոյ տեղ : Ելլադայի, ինչպէս Հռոմի մէջ, նոյնիսկ պատերազմի աւանդութիւն մըն էր : Նշանաւոր են կապիտոլի սագերը, որոնք փրկեցին Հռոմը : Այսօրուան նուիրական անասուն մը ի՞նչպէս ծիծաղի նիւթ կը դառնայ,— չեմ գիտեր : Աղջնակ մը, որքան ալ գեղանի, որ դասը չի գիտեր, «սագ» կը կոչուի դպրոցին մէջ : Մինչդեռ սագն էր որ , ազնուական չուք մը տալու համար, կ'ընկերանար հրաշագեղ աստուածուհիին՝ Պերսեփոնէի, (ըստ աւանդութեան՝ Հադէս ե. Դեմետր սիրահարած էին Պերսեփոնէի, առաջինը զայն փախցուց եւ տարաւ պահեց դժոխքին մէջ, սագն ալ միասին, քայց Դեմետր տակնուվրայ ըրաւ երկիրը, առ բերաւ, մինչեւ որ աստուածահայրն Արամազդ հաշտեցուց երկու սիրահարները, վեց ամիս մէկուն հով, վեց ամիս միւսին հով ղրկելով Աստուածուհիին, միշտ սագն ալ միասին) :

Այսօրուն փնտռուած հատագգի մը ի՞նչպէս չի յարգուիր հիմա,— խեղճ - բրս չի հասնիր : Եւ յետոյ ուրկէ՞ կու գայ անպայման սագ ուտելու սա սո - վորութիւնը, Ծննդեան օրով : Ովրատիոս եւս, կ'երեւի թէ, շատ կը սիրէր սագի միսը, մանաւանդ երբ կը տապկես սագին լեարդը, կը ծեծես, խիւս մը դարձնես եւ մէջը բանի մը թուզ կը խառնես, — օ՛ պատուական ախորժակ, որ կուգաս մանաւանդ կէսօրուան ժամուն : Կը թուի թէ սագ ուտելու սովորութիւնը հեթանոսական է, — ձմեռնամուտին սագ կ'ուտէին մեր նախահայրերը, որոնք, այդ եղանակին, պատուական վայրի սագեր կ'որսային : Ադեկ մնացեր է Ծնունդին սագ ուտելու սովորութիւնը :

Ինչ որ է,— եթէ իրա՛ւ սագը կը խորհրդանշէ ապուշութիւնը, մոռթեմ ուրեմն սագը եւ վերջ տանիմ ապուշ գործերուն՝ մեր ազգային կեանքին մէջ, գէթ այս Ծնունդէն վերջ , եւ նոր տարին սկսինք աւելի խելացի :

ԱՐԱԶ

ԿԱՂԱՆԴՁԷՔ ՆՈՐ ՍԻՍԻ (ՊԷՅՐՈՒԹ)

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

178 ՈՐՔ ԵՒ ՉՓԱԽԻՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Հայկ եւ քոյրը՝ տասնամեայ Ալխէն Ս. Հայրապետեան, իրենց մօր մահուան առթիւ (Սէյհ Էթիէն)	50
Մ. Սարգիսեան, Շավիլ	30
Գումար՝	80
Դեկտ. 21ի գումարը	335
Ընդհ. գումար՝	415

ՁՕՐ ԼԻՒՏԷՆՏՈՐՖԻ ՄԱՀԸ

Երէկ երկու տողով հաղորդած էինք Ձօր. Լիւտէնտորֆի մահը :

Հանգուցեալ սպարապետը 72 տարեկան էր, գինուորական ասպարէզը մբռած՝ 17 տարեկանին : Արդաօրէն յառաջացաւ թէ ցամաքային եւ թէ ծովային բանակին մէջ : Մասնաւոր առեն ռուսերէն սորվեցաւ եւ ռուսմնասիրական պտոյտներ կատարեց Ռուսաստանի մէջ, 1890էն 1893 : Աստիճանէ աստիճան բարձրանալով, 1904ին արդէն անդամ էր ընդհ. սպայակոյտին :

Մեծ պատերազմին մէջ հռչակաւոր հանդիսացաւ իբրեւ աջ բազուկը Հինտէնպուրկի : Երբ պատերազմը պայթեցաւ, Լիւտէնտորֆ իր առաջին յանդուգն գործողութիւնը կատարեց Լիէժի մէջ : 1500 գինուորներու գլուխն անցած, սողոսկեցաւ բերդերուն մէջէն եւ գրաւեց քաղաքը : 1914 օգոստոս 22ին ըզբաղուեցաւ արեւելեան ճակատը, Հինտէնպուրկի մօտ, իբրեւ սպայակոյտի պետ եւ ծրագրեց ու չահեցաւ Թաննէնպէրկի ճակատամարտը : 1916ին նշանակուեցաւ ընդհ. պետ ամբողջ գերմանական սպայակոյտին եւ մշակեց մէկը միւսէն յանդուգն ծրագիրներ : 1918 հոկտեմբեր 24ին Վիլհէլմ կայսրը հրաժարեցուց գինքը, երբ գերմանական բանակը խուճապի մատնուած էր : Յեղափոխութեան վերջը, Շուէյտ քաշուեցաւ, իր յուշերը գրելու համար :

Վերջերս կ'ապրէր Միւնիխի մէջ, ուր եւ մեռաւ : Միեւնոյն ատեն կը ղրկէր ընկերային հարցերով : Բուռն տեղութիւն մը կը անուցանէր Հրեաներուն, Ֆէզուիտներուն, Ամերիկացիներուն եւ մասոններուն դէմ : Մշակած էր նաեւ իրեն յատուկ դաւանանք մը,— նոր հեթանոսութիւն : Իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ կ'ըսէր .

— « Ես ոչ միայն հակառակորդ մըն եմ քրիստոնէութեան, այլեւ տառապէս հակաքրիստոնեայ եմ եւ հեթանոս, եւ այդ իմ պարծանքս կը կազմէ » :

1923ին Հիթլէրի հետ կատարած ձեռնարկը ձախողած ըլլալով, երկու պետերուն յարաբերութիւնները խանդարուած էին, բայց յետոյ հաշտուեցան, երբ Հիթլէր պատուեց Վերսայլի դաշնագիրը :

Սպարապետը կը թաղուի այսօր, ազգային յուղարկաւորութեամբ :

* * *

ՁԱՓՈՆՑԻՆԵՐը ընդհանուր յարձակողական մը սարքած են Քանթոնի դէմ : Այս գրոհին առթիւ, որ կը սպառնայ եւրոպական չահերուն, անգլիական կառավարութիւնը կը խորհրդակցի Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներուն հետ, հաւաքական ցոյց մը կատարելու համար :

ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՉԻ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

(ՀԵՔԻԱԹ)

Ի սկզբան Աստված ստեղծեց երկինքն ու երկիրը... Եւ յետոյ, յոյսերը ամրացնելու համար, ինչպէս նաեւ ամրապնդելու համար իր կեանքի տեւողութիւնը, Աստուած ստեղծեց նաեւ կանայք։ Ոմանք կ՚ըսեն թէ Աստուած ստեղծեց կանայք, որպէսզի տղամարդիկ ունենան մէկ աստուած մը աւելի։ Ուրիշներ կ՚ըսեն թէ Աստուած ստեղծեց կանայք, որպէսզի տղամարդիկ ունենան մէկ մարդ մը աւելի, որ զիրենք անիծէ։ Ես, սակայն, կը կարծեմ թէ Աստուած ստեղծեց կանայք, որպէսզի տղամարդիկ ունենան մէկ մարդ մը աւելի, որ զիրենք անիծէ։

Ես կը հաւատամ, որ Աստուած ստեղծեց կանայք, որպէսզի տղամարդիկ ունենան մէկ մարդ մը աւելի, որ զիրենք անիծէ։ Ես կը հաւատամ, որ Աստուած ստեղծեց կանայք, որպէսզի տղամարդիկ ունենան մէկ մարդ մը աւելի, որ զիրենք անիծէ։ Ես կը հաւատամ, որ

ԱՐՇԱԿ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ

ՄԵՐ ՀԱՐԵՎԱՆՆԵՐԸ

— Ես եմ, մի՛ վախեցիր, ասաց նա, ասաց ու ինձ գրկեց։ Ես Աղո՛ւ եմ, Աղո՛ւ, — խնամեցնում էր ինձ նա, — ես քո հարևանն եմ, Աղո՛ւ, եղ մի եղ, Հոյ... եղ...

Ջրերը դեռ չէին նվազում։ Ամբողջ գիշեր ես ու Աղուն ոտքի վրա էինք, նրա մի ձեռքը ինձ գրկած էր, մյուսով ինքն էր կառչած ինչ-որ բանից։ Ամբողջ գիշեր նա ինձ հանգստացնում էր, ասում էր, որ ամեն ինչ լավ կլինի, որ ջրերը շուտով կնահանջեն, որ մենք կապրենք, կաշխատենք, կունենանք մեր տունը, մեր այգին, մեր ոչխարները, մեր հավերը, մեր կովերը, մեր ձիերը, մեր ամեն ինչը։ Ես լսում էի նրան, ու ինձ թվում էր, թե ինչ-որ մի հրաշք է պատահելու, ինչ-որ մի հրաշք, որ ամեն ինչ կվերադարձնի։ Ես հավատում էի նրան, ինչպես հավատում էի Աստծուն։

Ջրերը դադարեցին նվազել միայն հաջորդ օրը։ Ամբողջ գիշեր ես ու Աղուն նստած էինք ծառի ճյուղերի վրա, ու ես ինձ մի պահ թվում էր, թե ամբողջ աշխարհում միայն մենք ենք մնացել։ Ես ու Աղուն։ Ես ու Աղուն։ Ես ու Աղուն

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԳԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵԼԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

ամբաստանեալը բանտարկուած է արդէն եւ թէ ընդհ. դատախազը մահապատիժ պիտի պահանջէ անոր դէմ ալ :

**** Վոլկայի կենսաբանական ատեանը մահուան դատապարտեց չորս հողագործներ, որոնք սպանած էին Մ. Պայքով անուն գործիչ մը, ընտրական պայքարի ատեն : Արխանկելսկի մէջ ալ մահուան դատապարտուեցաւ անտառապահ մը :*

Ինչպէս կը տեսնէք, ընտրութիւնները վերջացած, բայց «ժողովրդավարութիւն»-ները կը շարունակուին նոյն ուժգնութեամբ : Ո՞վ կրնայ երաշխաւորել թէ նոյնիսկ «ընտրուած» պատգամաւորներուն մէջ ալ հետզհետէ երեւան պիտի չհանուին « ժողովուրդի թշնամիներ» ...

Զեկային խաւնատեակը

»»»» o ««««

Իբրեւ աղ ու պղպեղ այս բոլորին վրայ, ամբողջ Ս. Միութեան մէջ չհնդալից խրախճանքներ սարքուած են, ոտնելու համար Զեկային հաստատման քառնամեակը, որ լրացաւ երկուշաբթի օր : Այս առթիւ ժողովներ եւ բանախօսութիւններ սարքուած էին քաղաքական ոստիկանութեան բոլոր ճիւղերուն մէջ, լեհական սահմանագլուխէն մինչեւ Քամչաթքա, հիւսիսէն հարաւ, բոլոր գործարաններուն եւ հաւաքական տնտեսութեանց մէջ : Օրուան ճառախօսները յատկապէս սերտած էին Զեկայի նախադահին՝ արիւնռուչ եզիովի ճառը՝ «ժողովուրդի թշնամիներու» դէմ : Այս առթիւ պատմուեցան հերոսակա՛ն գործառնները Զեկայի գործունէութեան մասին, թատերական ներկայացումներով եւ չարժանկարներով :

« Զեկա » բառը համառօտագրութիւնն է «յեղափոխութեան դէմ պայքարելու համար ընտրուած արտակարգ յանձնաժողովին», որ 1922 մարտին կոչուեցաւ Պետական քաղաքական Վարչութիւն, ուրիշ խօսքով՝ կէպէսու : 1934ին նոր «բարեփոխում» մը կատարուելով, կոչուեցաւ Ներքին գործակալութիւն : 1917էն 1926 Զեկային վարիչն էր հռչակաւոր Լեհը, Ձերժինսկի, որուն մահէն վերջը իր տեղն անցաւ ուրիշ Լեհ մը, Մէնժինսկիի : Այս վերջինն ալ մեռաւ 1934ին եւ յաջորդեց Եակոտա, որ արդէն նոյն վարչութեան մէջ կը ծառայէր 1920էն ի վեր եւ ալ բաղուկն էր Մէնժինսկիի : Եակոտա պաշտօնանկ եղաւ 1936 սեպտեմբերին, իսկ 1937 ապրիլին ալ բանտարկուեցաւ : Այժմ Զեկային վարիչն է Նիկոլա եէժով, որ Սթալինի աչքին լոյսն է, ցնոր տնօրինութիւն :

Կարմիր Խորհրդարանին քացոտը

»»»» o ««««

Ս. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդին առաջին նստաշրջանը պիտի բացուի 1938 յունուար 12ին, Մոսկուայի մէջ, համաձայն նոր սահմանադրութեան : Առաջին նիստը պիտի բլլայ խառն, մասնակցութեամբ Միութեան խորհուրդին եւ Ազգութեանց խորհուրդին : Այս առթիւ պիտի ընտրուին նախագահութիւնը եւ կառավարութեան անդամները : Հաւանական է որ այս առթիւ Սթալին առանձին վարչապետի տիտղոս, կամ աւելի բարձր անուանակոչութիւն մը :

Ինչպէս յայտնի է, խորհրդային խորհրդարանը կը բաղկանայ 1143 անդամներէ, որոնց 569ը անդամ Միութեան Խորհուրդին, իսկ 574ը՝ Ազգութեանց Խորհուրդին : Սահմանադրութեան տրամադրութեամբ, երկու Խորհուրդները հաւասար են իրենց իրաւունքներով եւ հաւասարապէս կրնան նախաձեռնութիւն տանձնել օրէնքներու մշակման համար : Բայց, առ հասարակ ամէնէն աչքի զարնող դէմքերը անդամ են Միութեան Խորհուրդին :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐՏԱՐՈՒՈՒԹԵԱՆ յաւելման մղում տալու համար, վարչապետ Նիսան հրաւիրելով ազգ. տնտեսական խորհուրդը, պարզեց այն միջոցները որ ձեռք պիտի առնուին : Վարչապետը մասնաւորապէս պահանջեց որ յարգուին գործատէրերու օրինաւոր հեղինակութիւնը եւ արհեստակցական պատասխանատուութիւնը :

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ԼԱՅԱՅ առջի օր, երբ հարցաքննիչ դատաւորը կը ցուցնէր իր վիլլային մէջ դանուած առարկաները եւ մասնաւորապէս ծնողքին լուսանկարը : « Մեղմ հայրիկ, խեղճ մայրիկ» աղաղակեց եւ ծունկի եկաւ : Բայց նոյն յուզումը չունեցաւ երբ կը ցուցնէին գոհերուն վերաբերեալ առարկաներ : Հարցաքննութեան ատեն, յամառօրէն մերժեց տեղեկութիւն հաղորդել երկու Գերմանուհիներու մասին, երբ ցոյց տուին լուսանկարները : «Բարեկամուհիներս են, բաւ. բայց երբեք պիտի չըսեմ թէ ով են, որովհետեւ չեմ ուզեր նեղութիւն պատճառել անոնց » :

ՍՊԱՆԻՈՑ հանրապետական կառավարութեան դեկոյցին համաձայն, ինկած է Թէրուէլ քաղաքը, իսկ ապստամբականները հերքելով այս լուրը, կ'ըսեն թէ հակառակորդը ծանր կորուստներ կրած է :

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ Իսլայիները հակաղլխական քարոզութիւններ կատարած ըլլալով, Անգլիոյ արտաքին նախարարը դիտողութիւն ըրած է Լոնտոնի իսլամական դեսպանին : Այս առթիւ տեղեկութիւններ հաղորդեց երեսփոխան Ժողովին : Երեսփոխան մը հարցուց թէ հակաղլխական քարոզութիւնը դադրա՞ծ է : «Ոչ», պատասխանեց նախարարը :

ԳԱՂՏՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ գործերուն առթիւ, ձախակողմեան թերթերը կը գրեն թէ անցեալ հինգշաբթի օր միջոցներ ձեռք առնուած էին, Տօրիօն ձերբակալելու համար, բայց վերջին պահուն յետաձգուեցաւ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Քղեցի Հայկ եւ Աչխէն Ս. Հայրապետեան իրենց ողբացեալ մօր ՏԻԿԻՆ ԼՈՒՍԱԲԵՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԻ (ծնեալ Գայթանճեան, Կարնեցի) կսկծալի մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցած է 1937 Սեպտ. 25ին Մթացեալ Նահանջներու Սէնթ Լուիզ քաղաքին մէջ, կը յայտնեն իրենց եւ իրենց հօր կողմէ խորին շնորհակալութիւններ՝ բոլոր ազգականներուն, բարեկամներուն, հայրենակիցներուն եւ ծանօթներուն, որ բարեհաճեր էին իրենց վշտակցութիւնը յայտնել անձամբ, նամակով եւայլն :

Ի յարգանս իրենց ողբացեալ մայրիկի յիշատակին, քոյր եւ եղբայր 50 ֆր. կը նուիրեն Նոր Սիսի (Պէյրութ) Լուսինեան վարժարանին, որուն սաներ էն 178 որբեր եւ որբուհիներ ձրի կը ստանան հայկական դաստիարակութիւն եւ ուսում :

ԽՄԲ.— Տես ցանկը, Ա. էջ : 1

Ժամացոյցի եւ գոհարեղինաց վաճառատուն

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ,

261, Rue du Fbg. St. Martin

Métro: Louis Blanc et Lanrès

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17 Rue Dameme — PARIS (13)

Խնջոյք

Կազմակերպուած Իսլ - լէ - Մուլինոյի Հ. Ը. Դ. «ՄԶՕ» խումբին կողմէ, մարտիկ «Մշո»ի յիշատակին : Կիրակի 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին « Արիմեան» դպրոցի սրահին մէջ : 2 Ռիւ տը լա Տէֆանս : Կը խօսի ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ : Կը նուագէ Թառիստ Աբգար : Կ'երգեն Օր. Ա. Գանտիլեան, եւ կ'արտասանեն ընկերներ Եղիա Սերոբեան, Արիս Գարաեան, Հայկ Եափուճեան, Ստեփան Պօղոսեան :

Մուտք 7 ֆրանք

Խնջոյք — հանդէս

Սէն Շամօնի Վարուժան խումբի կողմէ, Վարուժան նոր Ակումբի բացման առթիւ, 25 Դեկտեմբեր չաբաթ կէսօրէ վերջ, ժամը 5ին, Վարուժան Ակումբին մէջ, No. 2, FOURVIEUX :

Պիտի խօսի՝ ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԼՂԷՐԵԱՆ, երգ, արտասանութիւն, ուղղերձ : Ձոխ պիւֆէ : Մուտքը ազատ է

Ֆ. Կ. Խայի Փարիզի Մ. Ճիւղի "ՊՏՈՂՈՒ ՕՐ,,

Տօնական օրերուն յիշեցէք կ. Խայր գնելով ձեր պատուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, *Փարիզ*

Ուր պիտի գտնէք պատուղներու բնաիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, Ձոխ պիւֆէ, Մուտքը ազատ է:

ՐԱՖՖԻի ՄՄԲԱԿի դասախօսութիւնը, վաղը Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Քաֆէ Մէֆիսթօ մէջ : 146 Պուլվար Սէն Ժէրմէն, մէթրօ՝ Օտէօն :

ԾՆՈՒՆԴԻ ԽԹՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻԻ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՑՔ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Լիոնի կոմիտէի կողմէ, 24 դեկտեմբեր, Ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 5, 6, Place du Pont, Café de la Mairieի շէեղ սրահներուն մէջ :

Հաճելի ժամանց ճոխ պիւֆէ : Մուտքը ազատ է :

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՍԿԱՒՄԲ

22 Դեկտեմբեր, Շորեքշաբթի ժամը 21ին, 8, Ռիւ Պօսիւէ, կը խօսի Պ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ, նիւթ՝ Յեղափոխական շարժումները :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, 23 դեկտեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, իր կեդրոնատեղին, 8, Rue Bossuet, Paris :

Կը դասախօսէ՝ Պ. Մ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ : Նիւթ՝ Մարմնակրթանք եւ Առողջապահութիւն :

Խնջոյք

Կազմակերպուած Մարսէյլի Բդիի հայրենակցական միութեան կողմէ

ի նպաստ կարօտ հայրենակիցներու

25 Դեկտեմբեր, Շաբաթ կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին, Շահրիկեան սրահը, Մարսէյլ : Լիոնէն հրաւիրուած են Պ. Պ. Գ. Թուրիկեան եւ Գ. Չէյրէրեան : Տեղի պիտի ունենան նուագ, արտասանութիւն եւ հայկական պարեր :

Թէյասեղան—ճաշկերոյթ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԱՄԱՍԻՈՑ ԵՒ ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 22, Rue Petit St. Jeanի Ա. յարկի սրահը : Կը հրաւիրուին Ամասիայի եւ Մարզուանի ու շրջանի բոլոր հայրենակիցները : Տեղի պիտի ունենայ միութեան վիճակախաղը :

Մուտքը ազատ է :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Յառաջիկայ Կիրակի, Դեկտ 26ին, Առնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մատուցուի յիշատակ հանգուցեալ Խաչիկ Խաչէրեանի, նորոգ հանգուցեալ ոդբացեալ որդւոյն՝ ՅԱԿՈԲի եւ համայն Խաչէրեան ինչպէս նաեւ Տոքթ. Տիգրան Մխիթեանի ծնողաց եւ զերդաստաններուն ննջեցեալներուն համար : Պիտի պատարագէ Տ. ԱՐԴԻ ՔՀՆ. ՓԱՑԱԼԱԿ :

Տարաբախտ Յակոբին մայրը՝ այրի Տիկին Թագուհի Խաչէրեան, յաւերժացնելու համար իր որդւոյն յիշատակը նուիրած է Ս. եկեղեցւոյս պատարագի արժէքաւոր զգեստ մը, որուն օրհնութիւնն ալ պիտի կատարուի նոյն օրը :

Կը հրաւիրուին հանգուցեալներուն յիշատակը յարգող ազգականներն ու բարեկամները : Սկիզբն ժամերգութեան ժամը 9, Ս. Պատարագ 11 :

Շոգեկառքը կաս. տիւ. Նոռէն՝ 8,05, 8.50, 10.36, եւ 11.05 :

ԴԱՑԻՔ ՏԵՍԻՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆԴԷՍ

Կիրակի, 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 22, Rue Petit St. Jeanի Ա. յարկի սրահը : Կը հրաւիրուին Ամասիայի եւ Մարզուանի ու շրջանի բոլոր հայրենակիցները : Տեղի պիտի ունենայ միութեան վիճակախաղը :

Մուտքը ազատ է :

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 22, Rue Petit St. Jeanի Ա. յարկի սրահը : Կը հրաւիրուին Ամասիայի եւ Մարզուանի ու շրջանի բոլոր հայրենակիցները : Տեղի պիտի ունենայ միութեան վիճակախաղը :

Մուտքը ազատ է :

Հ. Ջ Ա Ր Գ Ա Ր Ե Ա Ն

ՎԻՐԱՒՈՒԾԱԾ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՒԾԱԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՌ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20ին

Աւտօտներդ ժամադրութեամբ

ՁԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

Թիթեղեայ ամաններու մէջ

ՔԻԼՕՆ 10 ՖՐԱՆՔ

Դիմել **J. BEHAR**ի, **45 Rue d'HAUTEVILLE, Paris**

Tél. Provence 16—72

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱՊՐՈՒՅՑԸ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C. 47-22 եւ C 74-51	Tél Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ :

Յոմսակներ՝ ամէն տեղի համար : Հայ ճամբորդներու հատուկ ժամնաւոր գին : Ընդունք եւ ծանրագներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

FOURURESDE ST. BERNARD

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Ոյս ձմեռ մի ժամհոգիք մուշտակ ընդունողութեան համար Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրկից գտնէք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, աղուէսներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ : Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի գիներով : Կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափոխութիւնը, ներկելը եւ թանաքը : Մուշտակները կը մաքրենք ձրի :

Բաց է կիրակի օրեր մինչեւ կէսօր :

Հ. Ը. Դ. ԿՈՒՍԱԿՎԻԼԻ «Տաւրոս» *խումբի վիճակախաղէն չահած են՝ թիւ 150 ժամացոյց, 118 կանացի գուլպայ, 208 մէկ տուփ պոնպոն, 84, 133, 129 յատկան թաշկինակ, 203, 209, 275 երկուական սրբիչ, 186 կէս լիտր օ տը քօլոնները, 229 մէկ չիշ օ տը քօլոնները, 280 մէկ չիշ ժամին, 256 մէկ չիշ անուշահոտութիւն, 110 մէկ չիշ պրիանթին, 143 պրոշ, 122 մէկ գլոբ, 61 մէկ քանիերորդ լոթըրի նախընտրանք, 284 մէկ քանիերորդ լոթըրի նախընտրանք, 90 երեք հատ թաշկինակ :*

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

—Տիկին Տիրուհի Գաբրիէլեան (ծնեալ Սիմիթեան, բնիկ կեսարացի), կը փնտռէ իր քոյրը՝ Վերժին Սիմիթեան Թալասի որբանոցէն, (Այս որբանոցին մէջ Մէրճեան անունով ճանչցուած) : Իր հօրեղբայրը Յակոբ Սիմիթեան այժմ Ալեքսանդրիա 1930ին Վերժին Սիմիթեանը տեսած է Պէյրութի մէջ : Կր խնդրուի Սուրիոյ չրջանի, կեսարիոյ հայրենակցական միութենէն եւ իր հասցէն դիտցողներէն, իմացնել՝ A. Kaprielian, 8bis, Rue Maugeron, Vienne, (Isère) : France :

RAKI «PHENIX» d'Alger

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ

ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

75 տարիէ ի վեր աէհնուն կողմէ գնահատուած

ՐԱՔԻ ՖԷՆԻՔՍ

ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՍՈՆԷ

PHENIX *օղին թորուած է մանուածոր խմորքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ : Իր կազդուրիչ եւ ախորժարեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ :*

Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՖԷՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ Արեւելքի ամէնէն լաւ օղիները :

ALBERT BACRI, Agent général

19Rue Turbigo, Paris (2), Tél. Central 83-17

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ. *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon*

Mr. Simondis, 33 cours Devellier, Marseille

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ :—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ	
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
23
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
23 DECEMBRE
1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3610 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՍՈՒՐ ՁԵՐ ԵՒ ՊԱՐԱՆՈՑ ՄԵՐ...

»»» ◦ ‹‹‹‹

« Ընտրութիւնները » վերջացան Ա. Միութեան անծայրածիր ափերուն վրայ : Եւ մինչ կը կարծուէր թէ « մաքրագործումներ »ը պիտի դադրին, գոնէ պիտի մեղմանան, ընդհակառակն կը վերըսկսին յարաճուն ուժգնութեամբ :

Այդ կ'ապացուցանեն ոչ միայն դեկտեմբեր 16ի դոնէսկ նետին դատավարութիւնը եւ ուղղակի գնդակահարումը, այլեւ նոր հետապնդումներն ու ձերբակալութիւնները : Եւ ատոր հոգեբանական պատրաստութեան կը ծառայեն խորհրդային մամուլին արտայայտութիւններն ու ամբոխին խրախճանքները՝ Զեկայի հասատատութեան քսանամեակին առթիւ :

Միայն եւ միայն Ռուսաստանի մէջ, եւ միայն բոլշեւիկեան աշխարհահայեացքով կարելի է ըմբռնել այն միջնարարեան, մոնկոլեան կամ հոթենթոթական բարքերը, որ ցուցադրուեցան այս առթիւ :

Տարիներէ, պանծացնելու համար Զեկային արժէքը եւ քաջագործութիւնները, խորհրդային մամուլը կ'արձանագրէ հետեւեալ կանչերն ու նշանախօսքերը, լայնատարած եւ երկաթագիր .

— Ահուսարապ մեր թշնամիներուն եւ փառ՝ մեր հայրենիքին համար :

— Բոցավառ ողջոյն ժողովուրդի հաւատարիմ զաւկին՝ Սթալինի գործավար ԵԷժովի (Զեկայի վարիչը) :

— Ողջո՛յն խորհրդային ժողովուրդի պատժիչ բազուկին՝ Զեկա – Օկփուի ծննդեան քսանամեակին առթիւ :

— կեցցէ՛ հերոսական, բոցավառ, պատժիչ սուրը » :

Անգլիական թերթի մը թղթակիցը այս առթիւ դիտել կուտայ թէ՝ 11 տարիէ իվեր Մոսկուա գտնուելով, երբեք չէ տեսած այսքան բոցավառ պանծացում քաղաքական գաղտնի ոստիկանութեան — Զեկա, կէփէու կամ «Պետքաղվարչութիւն» :

Թղթակիցը եթէ հետեւած ըլլար գաւառական մամուլին ալ, կամ եթէ գիտնար 100 - 120 ժողովուրդներու եւ ցեղերու լեզուները, ապահովաբար պիտի չզմայլէր պարզուած պատկերէն : Զէ՞ որ, երբ կեդրոնը երկու քայլ առնէ, ծայրագաւառները տասներկուքայլ մէկէն կ'առնեն : Երբ վարպետը հրամայէ «ապտակէ՛», աշկերտները մէկ մէկ դանակ եւ տարճանակ ճարած՝ կը մորթեն ու կը յօշոտեն :

Այս տեսակէտէն, առաջին կարգի մրցանակ մը կարելի էր տալ հայ կարմրուկներուն, հիմնուելով միայն 1936 յունիս 9էն ի վեր պատահած դէպքերու վրայ :

Պատահական օրինակ մը՝ վերջին օրերէն :

Երեւանի ընտրական պայքարին առթիւ, Ազգութեանց Մոր – հուրդին թեկնածու կը նշանակուի Միխայիլ Իոսիֆովիչ Լիտվին, « ընկեր ԵԷժովի մերձաւորագոյն օգնական՝ ՆՍՀՄ. ներքնգործ - ժողկոմատի չորրորդ բաժանմունքի պետ » :

Հասկցաք անշուշտ,— թեկնածուն (արդէն ընտրուած) անմիջական գործակիցն է արիւնարբու ԵԷժովի, պետը՝ Զեկայի վարչութեան չորրորդ ճիւղին :

Այս առթիւ « Մ. Հայաստան» ներկայացնելով թեկնածուն, որ Հրեայ է եւ ծնած 1892ին, իր կարգին կը փառաբանէ « Զեկիստ – ներքնգործժողկոմատականների պանծալի խումբը» եւ կը վկայէ, սրատուր՛ւչ հպարտութեամբ .

« ... Մեծ Ստալինի ղեկավարութեամբ, կուսակցութիւնը մերկացրեց եւ ջախջախեց տրոցկիստական - պուխարինական լրտեսական-դիվերսիոն բները : Պոկուեց դիմակը բանդիտ եագոտա – յի դէմքից : Հարկաւոր էր ամրապնդել ներքնգործժողկոմատը՝ պրոլետարիատի դիկտատուրայի այդ պատժիչ սուրը : Կուսակցութիւնն այդտեղ ուղարկեց լաւագոյն ստալինեան ընկեր ԵԷժովին եւ նրա հետ միասին փորձուած, ստուգած, մինչեւ իրենց կեանքի վերջը Լենինի - Ստալինի կուսակցութեան գործին նւիրուած բոլշեւիկներին : Այդ լաւագոյնների թւում 1936 թւականին ներքնգործժողկոմատ ուղարկուեց Միխայիլ Իոսիֆովիչ Լիտվինը, կադրերի բաժնի պետի պաշտօնով» (26 նոյ.) :

Հրճուէ՛, ցնծա եւ ծափահարէ, անբա՛խտ հայրենիք, որ իրեւ Ազգութեանց Մորհուրդի ներկայացուցիչ ունիս հասարակ չէ – կիստ մը : Մենք, արտասահմանի մէջ, այդ բառը կը գործածենք իբրեւ անարգանք, իսկ անդին, Հայաստանի մէջ եւ Մ. Միութեան մէկ ծայրէն միւսը « չէկիստ »ը կը համարուի գերագոյն պատուանունը, փառք եւ պարծանք եւ երանութիւն...

Պատկերը լրացնելու համար, պղտիկ դիտողութիւն մը եւս,— վերջերս հաղորդեցինք թէ Հայաստանի ներքին գործավար, ուրիշ խօսքով՝ Զեկայի նախագահ նշանակուած է ոմն Վիկտոր Վասիլի Ալորոստեան, որ միեւնոյն ատեն ընտրուած է Մ. Միութեան Մորհուրդի պատգամաւոր՝ Լէնինականի շրջանէն :

Արդ, մենք ի զուր վնասեցինք այս մարդուն ծննդավայրը, աւելի ճիշդ՝ ծագումը,— Հա՞յ է թէ Ռուս, իր այնքան խորթ անունով եւ մականունով : Մինչդեռ ուրիշ թեկնածուներու կեանագրութիւնը բացորոշ կ'երեւայ, ընկեր Վիկտոր Վասիլի համար « Մ. Հայաստան» պարզապէս կը գրէ թէ բոլշեւիկ եղած է 1919ին եւ գործօն մասնակցութիւն ունեցած է Վրանկէլի դէմ եւ Ուկրայնայի մէջ մղուած կռիւներու ընթացքին :

Պիտի չզարմանանք, եթէ հաստատուի թէ Ռուս է : Երբ մեր «անկախ եւ ազատ» հայրենիքին գաւառական նախարար եւ պատգամաւոր կը նշանակուի Ռիքսօզլի Վէլիբէկով, չա՞տ է մէկ աթոռ ալ յատկացնել «ընկեր» Վիկտոր Վասիլի Ալորոստովի...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳԱՐԱԽԱՆ ԵՒ ՄԻՒՍ ՄԱՀԱՊԱՐՏՆԵՐԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵ՞Ր ԾԱԽԱԾ ԷԻՆ

Զեկայի քսանամեակին եւ ուղիղ կարեւոր գործիչներու գնդակահարութեան առթիւ, խորհրդային մամուլը կրակ ու բոց կը տեղայ « ժողովուրդի թշնամիներուն դէմ : «Փրաւտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, ենուկիցին կը ներկայացնէ իբրեւ «գործօն անդամ մը Թրոցքի - Պուխարինեան հակայեղափոխական-լրտեսական-ահաբեկչական կազմակերպութեան» եւ կ'ըսէ թէ իր վարմունքն վերջը (1935ին) «այս աղտոտ ֆաշական ուղտակը ահաբեկչական արարքներ սարքեց սերտ գործակցութեամբ ֆաշական պետութեան մը սպայակոյտին » :

Հայազգի Գարախանի համար նոյն թերթը կ'ըսէ թէ տարիներով ֆաշական գաղտնի վարչութեանց ծախած է պետական շատ կարեւոր գաղտնիքներ :

Նախկին աղնուական Շերեկեր, որ հակողութիւն կը կատարէր օտարականներու եւ Մոսկուայի դեսպանական չրջանակներուն վրայ, կը ներկայացուի իբրեւ «վարձկանը օտար գաղտնի սպասարկութեան մը, լրտես՝ 1918էն ի վեր» :

Վրացի Օրախիլաշվիլի, կուսակցութեան հին անդամներէն մէկը եւ նախկին դեր - նախագահ Միութեան գործավարներու Մորհուրդին (փոխ - վարչապետ), «փորձած է Վրաստանի մէջ վերահաստատել գրամատիրութիւնը եւ այդ պետութիւնը անջատել Մ. Միութենէն, մեղսակցութեամբ աշխարհակալ պետութեան մը սպայակոյտին » :

Զուբէրման, վերատեսուչը արտաքին գործավարութեան Արեւելքի բաժնին, « Շերէկէրի մեղսակիցն էր լրտեսական գործին մէջ : Ան պետական դաշտնիք - ներ ծախեց օտար պետութեան մը գաղտնի սպասարկութեան » :

Մէկ խօսքով, ուր մահապարտներուն դէմ եղած ամբաստանութիւնները յար եւ նման են մարաջախտ Թուխաչեւսկիի եւ անոր հետ գնդակահարուած եօթը զօրավարներու դէմ եղած մեղադրանքներուն եւ տարբերութիւն չունին « դաշնակից հանրապետութեանց» վարիչներուն դէմ եղած ամբաստանութիւններէն :

Անգլիոյ վարչապետին ազդարարութիւնը Ճապոնի յարձակողական ընթացքին առթիւ

Երեքշաբթի օր չատ կարեւոր վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ : Պատասխանելով զանազան հարցապնդումներու, վարչապետ Պ. Չեմպըլէն յայտարարեց .

— Ինչ որ ալ ըլլայ ճշմարտութիւնը չինեւ-ափոնական պատերազմի մասին, իրողութիւն է որ Ճափոն երբեք չփորձեց խաղաղօրէն լուծել վէճը : Իրլանտական կառավարութիւնը միշտ փափաքող է ծառայելու խաղաղութեան դատին, բոլոր պատուաւոր միջոցներով, բայց պէտք չէ կարծել թէ իր խաղաղասիրութիւնը եւ իր համբերութիւնը՝ յաճախադէպ զրդռւթիւններու առջեւ՝ կը նշանակեն թէ կը մոռնայ իր միջազգային պարտաւորութիւնները կամ բրիտանական չահերը պաշտպանելու պարտականութիւնը : Ճափոնական կառավարութեան կ'ինայ ապացուցանել թէ չի մոռնար օտարներու իրաւունքներն ու չահերը եւ թէ իր հաւատամքներն ու չքմեղանքները սին խօսքեր չեն » :

Վարչապետը խօսեցաւ նաեւ սպանիական հարցի մասին, եւ անդրադառնալով լորտ Հըլիֆաքսի այցելութեան (Պերլին), յայտարարեց թէ ոչ առաջարկներ եղած են, ոչ ալ սակարկութիւններ կատարուած : « Այս համբորդութիւնը պէտք է նկատել առաջին քայլը ընդհանուր հասկացողութեան մը գալու ճիգի մը : Մեր նշանաբանը այն է թէ բոլոր անոնք որ կը մասնակցին այդպիսի ճիգի մը, պէտք է իրենց ազնկացութիւնն ընծայեն, հասնելու համար հասարակաց նպատակին » :

Պ. Չեմպըլէն յետոյ փառաբանեց անգլուֆրանսական բարեկամութիւնը եւ Ազգաժողովին արժէքը :

Արտաքին նախարարն ալ խօսք առնելով, յայտնեց թէ միջազգային դարձերու արդի վիճակին մէջ ազատ չէ այնքան բաց խօսելու, ինչպէս առաջ : Եւ ծանրանալով Մայր. Արեւելքի պատերազմին վրայ, բացատրեց որ եթէ ապդու միջոցներ ձեռք առնեն յարձակող պետութեան դէմ, կրնայ պատերազմ ծագիլ :

Արտաքին նախարարին զեկուցումը իր վերջին ճամբորդութեան մասին

Արտաքին նախարար Պ. Իվօն Տէլպոս ընդարձակ զեկուցում մը ներկայացուց նախարարական խորհուրդի առջի օրուան նիստին, որ դումարուեցաւ Էլիզէի պալատին մէջ : Նախարարը մանաւորապէս չեչտեց իր այցելած երկիրներուն եւ Ֆրանսայի միջեւ տիրող համերաչխութիւնը : Ամէն տեղ ալ ջերմ ընդունելութիւն կատարուած է եւ խրախոյս խօսակցութիւններ տեղիունեցած են, որոնք պիտի ծառայեն ամրապնդելու ոչ միայն քաղաքական, այլեւ անտեսական յարաբերութիւնները՝ Կեդր. եւ Արեւելեան Եւրոպայի հետ : Ֆրանսա եւ իր բարեկամներն ու զինակիցները մեծ կարեւորութիւն կուտան կնքուած համաձայնութեանց, ինչպէս եւ Ազգերու Դաշնակցութեան :

Աշխատանքի ժամերը կ'աւելնան

Նախարարական խորհուրդի նոյն նիստին մէջ, աշխատանքի նախարարը ներկայացուց կարգ մը հրամանագիրներ, որոնց համաձայն չեղումներ պիտի կատարուին 40 ժամուան աշխատանքի օրէնքին մէջ, նպաստելու համար արտադրութեան յաւելման : Այսպէս, աշխատանքի ժամերը պիտի աւելնան կարգ մը ճարտարագործութեանց մէջ : Հանքածուխի ճարտարագործութեան մէջ յաւելումը պիտի ըլլայ տարեկան 60էն 62 ժամ, իսկ բացառաբար 93 ժամ : Աշխատանքի յաւելման չնորհիւ, օրական 177.000 թոն պիտի աւելնայ հանքածուխի արտադրութիւնը :

Օրինագիծ մը օտարականներու դէմ

Պ. Քիաի, ոստիկանութեան նախկին վերատեսուչը, երեսփ. ժողովին ներկայացուց օրինագիծ մը, զսպելու համար Ֆրանսայի ապահովութեան դէմ սարքուած դաւերը՝ խաղաղութեան առեն : Օրինագծին հեղինակը դիտել տալով թէ որ եւ է տրամադրութիւն չկայ զսպելու համար օտար գործակալներու արարքները, կ'առաջակէ .—

1.— Երեքէն հինգ տարի բանտարկութեան կը դատապարտուի ո եւ է մէկը որ ուղղակի կամ անուղղակի ըրած կը ստանայ դուրսէն, վտանգաւոր պայքարներ կամ արարքներ սարքելու համար Ֆրանսայի ներքին եւ արտաքին ապահովութեան դէմ . 2.— Այս տրամադրութիւնները գործադրելի են նաեւ Ալժերիոյ, գաղթավայրերու եւ հովանաւորեալ երկիրներու մէջ :

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԱՐ ԴԱՌՆԱՑ ՍԱՆԱՁԱՔԻՆ ՄԷՋ

»»» ◦ ‹‹‹‹

Թուրքիա տիտի գրաւէ՞ ինքնավար շրջանը

»»» ◦ ‹‹‹‹

Արաբական թերթերը շունդալից տեղեկութիւններ կը հրատարակեն Սանճաքի կացութեան եւ բրբոկան դաւերու մասին : Թուրք թերթերն ալ իրենց կարգին կը շարունակեն զրգռել հանրային կարծիքը, յերիւրածոյ լուրեր հրատարակելով : Այս առթիւ Հայերու անունն ալ կը խառնեն, ըստ սովորութեան :

Ստորեւ կ'ամփոփենք վերջին տեղեկութիւնները .—

« Ահրամ »ի թղթակիցը կը գրէ Ժընեւէն .—

— « Թրքական չրջանակներու ջղագրգիռ վիճակը՝ Սուրիոյ երեսփոխանական ժողովի քուէարկութենէն վերջ, որով կը մերժուէր Ալեքսանդրէթի նոր սահմանագրութիւնը, յառեղծնը ենթադրել կուտար : Էնկիւրիի Ֆրանսական դեսպան Պ. Փոնսօ մեծ դժուարութեանց չբախեցաւ, համոզելու համար Թուրքերը որ հրաժարին Սանճաքը գրաւելու իրենց ծրագրէն :

Էնկիւրիի պատասխանատու դեկավարները հակցան թէ Սանճաքին գրաւումը ծանր բռնաբարութիւնը պիտի ըլլար դաշնագրի մը, որ ապատորէն ընդունուած է եւ արժանացած Թուրքիոյ հաւանութեան : Այդպիսի իրողութիւն մը (Սանճաքի գրաւումը) իրականութեան մէջ ուղղուած պիտի ըլլար աւելի Ազգերու Դաշնակցութեան դէմ, քան Սուրիոյ : Պայծառօրէն կ'երեւի թէ Թուրքիա ոչ միայն վճռած էր Սանճաքը գրաւել, այլ զօրամասեր համախմբած էր հիւսիսային Սուրիոյ սահմաններուն վրայ : Այդ զօրամասերը վճռած էին ի հարկին գրաւել ձեկիլերէն :

Այս անցուդարձերու հետեւանքով էր որ հարիւրապետ Էդէ օդանաւով Էնկիւրի մեկնեցաւ :

Դամասկոսի ազդայնական « Լա Բրօնիք » թերթը կը գրէ (14 դեկտ.). — Իչխանութիւնները ուղած ըլլալով փակել Անտիոքի մէջ արաբական ա - կումբը, տեղի ունեցան ծանրակչիռ ցոյցեր Արաբներու կողմէ, որոնք միահամուռ բողոքներ ներկայացուցին Ժընեւ եւ Փարիզ :

Գործադուլ յայտարարուեցաւ Անտիոքի մէջ : Բազմաթիւ յայտնի անձեր ձերբակալուեցան : Ալեքսանդրէթի քաղաքը եւս մասնակցեցաւ գործադուլին : Անտիոքի ցոյցերու միջոցին սպաննուեցաւ երիտասարդ մը : Կը կարծուի թէ 5 վիրաւորներ կան : Կացութիւնը շատ լարուած է Սանճաքին մէջ. կը սպասուին ծանրակչիռ դէպքեր :

Սանճաքի Ֆրանսական զօրամասերը դինուորապէս գրաւելով քաղաքը, անհրաժեշտ բոլոր միջոցները ձեռք առին, դիմագրաւելու համար ամէն տեսակ հաւանականութեան : Մօտ 100 հոգի ձերբակալուած են արաբական տարրերէ եւ կը կարծուի թէ հաւանական են ծանրակչիռ միջադէպեր :

Նորեն եւ նորի՛ն Հայերը

*** Անտիոքէն կը գրեն թուրք թերթերուն .—

« Ռօքսիլ » չարժանկարի սրահին մէջ Հայերուն կողմէ սարքուած հանդէսի մը ֆրանսական պատուիրակ Պ. Կառօ ալ ներկայ եղաւ եւ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ Հայերուն .

— « Մեզի միացէք : Զեզի երկարող բարեկամ ձեռքը բռնեցէք : Մեզի հետ աշխատելով կրնաք Թուրքերուն դէմ կենալ : Ի հարկին ձեզի դէնք ալ կրնանք տրուիլ » :

Կառօ միւս կողմէ կը ջանայ երեսփ. ընտրութիւնները գաղտնի միջոցներով վարել : Այս նպատակով կարգ մը վայրերու մէջ հաւաքոյթներ կը կազմակերպէ, որոնք ընդհանրապէս կռիւով կը վերջանան :

Իսքէնտէրունի վերջին մթթինկներէն մէկուն ընթացքին Տէրվիչ Միքի երեք դաւաճաններու անունը մատնանչելով հետեւեալ սպառնալիքը կ'ընէ .— « Ով որ ասոնցմէ տարբեր մէկու մը քուէ տայ, գլուխը կը կոտրեմ » : Մակուկավարներու պետերէն Միքայէլ հետեւեալ պատասխանը կուտայ : — « Քու ըսած մարդիկդ ոչ թէ երկրին այլ Ֆրանսացիներուն ի հաշիւ կ'աշխատին : Մենք մեր քուէն հայրենասէր եւ հայրենիքին ծառայել փափաքող անձերու պիտի տանք » :

Ասոր վրայ բուռն վիճաբանութիւններ ծայր կուտան որոնք կռիւներով կը վերջանան :

« Ձիւմհուրիյէթ »ի թղթակիցը կը հեռագրէ Անտիոքէն .—

Ֆրանսական պատուիրակ Կառօ Իսկէնտէրունի ոստիկանութեան տեսուչ Ցարութիւն Մալեանի մասնաւոր ընդունելութիւն մը չնորհելով, կէս ժամէ աւելի տեսակցեցաւ եւ անոր կարգ մը հրահանգներ տուաւ, որպէսզի Հայերը ընտրութեանց պահուն Արաբներուն միանան :

Իսքէնտէրունի մէջ երբ Թուրքերը իրր մարդասիրական պարտականութիւն իրենց խանութները գոցելով Հայու մը յուղարկաւորութեան մասնակցեցան, ոստիկանութեան լրտես դիւանը Թուրքերուն այս մարդասիրական ժէստին անմիջապէս ծուռ մեկնութիւն մը տալով, Հայերուն տեղեկացուցած են թէ Թուրքերը իրենց վրայ յարձակում գործելու կը պատրաստուին : Հայ-Թուրք համաձայնութիւնը քայքայելու ձգտող այս զրպարտութիւնները մեծ զարմանք պատճառած են :

Թուրքիա զոհուեց Ազգաժողովին

*** Անտիոքի գործակալութիւնը կը տեղեկանայ թէ Ազգաժողովին կողմէ Հաթայ (Սանճաք) զրկուած յանձնաժողովը ընտրութեան տեղական պայմանները քննելով 87 յօդուածէ բաղկացած ծրագիր մը պատրաստած եւ Ազգաժողովի նախագահին վաւերացման ենթարկելու համար, զայն ընդհ. քարտուղարութեան յանձնած է :

Այս ծրագիրը, որ Սանճաքի հոգւոյատար կառավարութեան պաշտօնեաներուն տեւական աղդեցութեան տակ պատրաստուած է : Ազգաժողովի դիւանին կողմէ առ ի տեղեկութիւն, ոչ — պաշտօնական ձեւով մը Անգարա զրկուեցաւ յաւելուածով մը միասին, որուն մէջ կ'ըսուի թէ Ազգաժողովի նախագահին վաւերացման ենթարկուելէ վերջ, այդ ծրագիրը պաշտօնապէս պիտի ծանուցուի հոգւոյատար պետութեան, որպէսզի զայն գործադրէ :

Հակառակ անոր որ Ազգաժողովի որոշումներուն ամբողջական գործադրութիւնը կարելի ընծայելու համար ընտրութեանց պայմաններուն պէտք է

(Ուրիշ տեղեկութիւններ կարդալ Դ. էջ)

ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՉՅԱԼԱԿԱՆ

(ՀԵՔԻԱԹ)

Ի՞նչ է ասել Հովհաննես Առաքյալը, երբ ասում է, թե «Աստված սեր է, և ով սիրում է, Աստված նրա մեջ է մնում»։ Ինչպե՞ս կարելի է հասկանալ այդ խոսքերը։ Ինչպե՞ս կարելի է հասկանալ, որ Աստված սեր է։ Ինչպե՞ս կարելի է հասկանալ, որ Աստված մեր մեջ է մնում։ Ինչպե՞ս կարելի է հասկանալ, որ Աստված մեր մեջ է մնում։ Ինչպե՞ս կարելի է հասկանալ, որ Աստված մեր մեջ է մնում։

Ես կարծում եմ, որ Աստված սեր է, որովհետև Նա ստեղծել է մեզ, որ մենք սիրենք Նրան և միմյանց։ Ես կարծում եմ, որ Աստված մեր մեջ է մնում, որովհետև Նա մեզ տվել է Իր Հոգին։ Ես կարծում եմ, որ Աստված մեր մեջ է մնում, որովհետև Նա մեզ տվել է Իր Հոգին։ Ես կարծում եմ, որ Աստված մեր մեջ է մնում, որովհետև Նա մեզ տվել է Իր Հոգին

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՀԵՐԱԳԻՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ՊԱՏՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԻՆ ՇՈՒՐՋ

»»» • «««

Մի սեծ հետաքրքրութիւն կար ամէն կողմ, որ իմանայ մի՛այն թէ ինչպէս պիտի ընդունուի Հայկազունի ներկայութիւնը Արմաւիրի մէջ։ Ամէն տեսակ խօսակցութիւններ կ՚ընէին։ Ոմանք կ՚ըսէին թէ Հայկազունի ներկայութիւնը պիտի ստիպէ Տիգրան Երուանդեանը, որ ինքնակալութենէն հրաժարի։ Ուրիշներ կ՚ըսէին թէ Հայկազունի ներկայութիւնը պիտի ստիպէ Տիգրանը, որ Արմաւիրի մէջ հաստատէ ազատ կառավարութիւն։ Ամէն մարդ իր ցանկութեան համեմատ կ՚ենթադրէր։

Հայկազունի ներկայութիւնը Արմաւիրի մէջ ամէն մարդու համար անակնկալ մը եղաւ։ Ոչ ոք կը սպասէր, որ Հայկազունի պէս մարդ, որ ամբողջ տասը տարի Ասորեստանի մէջ գերի մնացած էր, յանկարծ Արմաւիրի մէջ երեւնայ։ Ամէն մարդ կը կարծէր, որ Հայկազունի մահը Նինուէի մէջ լուր տուած է։ Ուրեմն ինչպէ՞ս եղաւ, որ Հայկազունի ներկայութիւնը Արմաւիրի մէջ ամէն մարդու համար անակնկալ մը եղաւ։

— Ես ինքս ալ չէի հաւատար, որ Հայկազունի պէս մարդ ողջ մնայ Նինուէի մէջ, կ՚ըսէր Տիգրան Երուանդեան։ Ես ինքս ալ կարծեցի, որ Հայկազունի մահը Նինուէի մէջ լուր տուած է։ Ուրեմն ինչպէ՞ս եղաւ, որ Հայկազունի ներկայութիւնը Արմաւիրի մէջ ամէն մարդու համար անակնկալ մը եղաւ։

Հայկազունի ներկայութիւնը Արմաւիրի մէջ ամէն մարդու համար անակնկալ մը եղաւ, որովհետեւ Հայկազունի պէս մարդ, որ ամբողջ տասը տարի Ասորեստանի մէջ գերի մնացած էր, յանկարծ Արմաւիրի մէջ երեւնայ։ Ամէն մարդ կը կարծէր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԾՔԻՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

առաւելագոյն կարեւորութիւն տալ, չահակից երկու պետութիւններէն միայն մէկուն տեւական ազդեցութեան տակ է որ պատրաստուած է այս ծրագիրը :

Արդ, Թուրք Հանրապետութիւնը որ նոյնքան չահագրգռուելու իրաւունք ունի, իրաւամբ հեռագրով բողոքագիր մը ղրկեց Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարութեան, մերժելով ընդունիլ միայն «առ ի տեղեկութիւն եւ ոչ — պաշտօնապէս » իրեն ղրկուած այդ ծրագիրը : Կառավարութիւնը ցաւ յայտնեց Ազգաժողովին գործելու այս եղանակին մասին եւ ընտրութեան վերաբերեալ կարգադրութեան մէջ խնդրեց ազգու միջոցներ ձեռք առնել :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԱՂՈՎ

ՊԱՐԵՆԱԻՈՐՄԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐԸ նաւուկ գործադուլ հռչակեցին : Ափհատանքի նախաբերը գործի ձեռնարկեց անմիջապէս, վէճը հարթելու համար : Ոստիկանութիւնը դուրս հանեց այն բանթողները որոնք գրաւած էին փոքրաքանակ խանութները :

ՎԱՑՄԱՆ ԵՒ ՄԻԼԻՕՆ դէմ դիմաց հանուեցան առջի օր : Գերմանացին մանրամասնօրէն հաստատեց իր ընկերոջ մեղսակցութիւնը՝ Լըլլօնի սպանութեան մէջ : Երբ երկուքը դէմ դիմաց հանուեցան, Միլիօն բոլորովին ընկճուած, գլուխը կախ կը դողդղար : «Ինչո՞ւ աչքերուս մէջ չես նայիր», հարցուց Վայսման, որ կարգ մը չախչախիչ փաստեր ներկայացուցած էր : Բաւական ատեն լուռ մնալէ եւ կակազելէ վերջ, Միլիօն խոստովանեցաւ թէ ինք տուն տուած եւ ստորագրած էր Լըլլօնի ուղղուած նամակը, բայց միւս մեղքերը ուրացաւ : Կը կարծուի թէ ուրիշ երկու ամբաստանեալներ ալ մէկտեղ պիտի հանուին :

ՍՊԱՆԻՈՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆՆԵՐԸ դրաւեցին Թէրուէլ քաղաքը, որ կ'իյնէ Սարկոսայի ճամբուն վրայ եւ բանալին կը համարուի Մատրիտ - Վալենսիա ճամբուն : Քաղաքը ինկաւ կառավարական կռուներէ վերջ որ կը մղուէին ձիւն ու բուքի մէջ : Ազգայնականները կ'ըսեն թէ դիմադրութիւնը դեռ կը չարունակուի :

ԿԱԶԻ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԵԼՈՎ մեռաւ Պ. Ալէքսիյ Սուվորին, ցարական սեւ օրկանին՝ «Նովոյէ Վրէմեա»յի խմբագիրը, որ Փարիզ հաստատուած էր յեղափոխութենէն վերջը : 75 տարեկան էր :

ՉԵԽԵՐԸ դերման փոքրամասնութեան վարիչներէն հինգ հոգի ձերբակալած ըլլալով, մեծ յուզում կը տիրէ Պերլինի մէջ : Թերթերը այս առիթէ պիտել կուտան թէ Չեխոսլովաքիա չփացած է Պ. Իվօն Տէլպոսի ճամբորդութենէն ի վեր :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՑԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանեանի մէկ նկարով «Մի յուշեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը : Մէջ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան :

Զախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօղոսեան եւ Ց. Մխրլաքեան :

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն. : Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք : Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

Նոր Տարի ի սորթիւ Հայերեն գիրերու ճուիրեցէք

ԱՆԴՐԱՆԻԿ, Ցունական յեղափոխութեան հերոսուհին, *Աթէնք* 1936, 708 էջ, 40 ֆրանք : *ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՄՆ Ի ՀԱՑՍ*, Գաբրիգին եպս. Տրապիզոնի, Փարիզ 1936, 376 էջ, պատկ. 25 ֆրանք : *ՆՈՐ ՔՆԱՐ*, ձայնագրուած եւ պատկերազարդ *ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԳԱՐԱՆ*, *Աթէնք*, 1937, 640 էջ, 50 ֆրանք, *ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՐԳԵՐ*, ձայնագրուած ժող. երգեր, Գ. Աճէմեան, 7 ֆրանք : *ՐԱՖՖԻԻ*, կեանքը եւն. Փարիզ , 1937— 10 ֆրանք : *ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑԵՐԷՆ*, Ե. Տէմիրճիպաշեան, Պոլիս 1930, 1197 էջ, լաթակազմ, 100 ֆրանք : *ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ*, Վ. Գէորգեան, Պէյրութ, 1336 էջ, լաթակազմ 40 ֆրանք : Ց. *ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ, ՄԱՐԴԸ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ*, Վ. Ահարոնեան, **10և15** ֆրանք : *ՍԱՄՈՒԻԼ*, Բաֆֆի 696 էջ, 40 ֆրանք *ԴԱՒԻԹ ԲԻԿ*, Բաֆֆի 691 էջ, 40 ֆրանք : *ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ 40 ՕՐԵՐԸ*, Ֆր. Վէրֆէլ, *Թարգմ.* Ետաճ, 70 ֆր. : *ՀԱՄԼԷԹ*, ողբ. 5 արար, Շէքսպիր, *Թարգմ.* Ց. Մահէհեան, լաթակազմ 50 ֆրանք : Գեղամարտ Օրացոյց 5.50 ֆրանք :

ՄԵՐ ՆՈՒԻՐՆԵՐԸ.— **25** ֆրանքի գիրք գնողին *պատի օրացոյց* մը կամ *Հայաստանի քարտէս* մը, **50** ֆրանքի գիրք գնողին՝ *Հայաստանի աչխարհագրութիւն* մը, **100** ֆրանքի գիրք գնողին՝ *Տարեգիրք* մը :

Ապառիկ ապապրանքները նկատի չեն առնուիր : Գաւառէն եւ արտասահմանէն թղթածրարի համար աւելցնել հարիւրին 10:

Դիմել ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԻԼ, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris (6): *Հեռ.* Danton 88-65, chèque postal - Paris 1278 - 35:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԻՄԱՍՏԻԿ ԱՇՃԵԱՆ եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ 26 Դեկտ. կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ ժան Կուժօն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ մը հոգւոյն ՊՕՂՈՍ ԱՇՃԵԱՆԻ մահուան յիշատակին : Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները :

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

— Տիկին Ակվիլ Պուլութեան կը փնտռէ իր եղբայրը Արթար Ասլանեան (Դերջանի Բագտիճ գիւղացի), որ երեք տարի առաջ կը գտնուէր Հալէպի Հայաչէն գիւղը : Իր հասցէն իմացնել Տիկին Հեղնա Գասարճեանի, 13 Rue Nouvelle, Alfortville, Seine :

ԵՓՐԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍՏԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine

Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ

Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ : Միակ նուագախումբը հաճելի դարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները :

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Dareau — PARIS (13)

ՑԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԱՐՊՈՒԱԾ «ՍԻՓԱՆ_ԿՈՄԻՏԱՍ» ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԿԻՐԱԿԻ **26** ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳՇԵՐ

AERO-CLUB DE FRANCE*ի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, *6, Rue deGalilée, Paris

8 ՀՈԳԻՆՈՑ ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ՃԱԶ, ՊԱՐԵՐԸ ԿՐ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ԺԱՄԸ 5ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ ՀԱՄԵՐԳ՝ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ — ԲԼԱՄԹԻԴ ՊԱՐԵՐ, ՋԱՆԱՁԱՆ ԱԹՐԱԿՍԻՈՆՆԵՐ, ԵՒՆ.

Կր ևերկայացուի՝ ՄԵԾԱՊԱՏԻ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ

Խնամուած եւ մասնաւորապէս պատրաստուած պիւֆէ մառչելի գինիներով — *Սպասարկութիւն երդչախումբի անդամուհիներու կողմէ*

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԼՕ - ՔԱՇԱՆԻ « Արծիւ » ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, տեղի կ'ունենայ, Կիրակի Դեկտեմբեր 26ին, ժամը 4ին, իր Ակումբին մէջ : Կարեւոր օրակարգ :

Գաւառ

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՑԻ «Վրամեան» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը եւ դասախօսութիւնը 25 Դեկտ., ցաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին սովորական հաւաքատեղին:

Լիոնի կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր, Հինգ. ցաբաթի երեկոյ ժամը 8.30ին Գրադարանի սրահին մէջ, *181* Ֆուր Լաֆայէթ:

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆՃՈՑՔ ԾՆՈՒՆԴԻ ԱՈՒԹԻՒ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՏԷՍԻՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ

ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ «ՄՐԻՐԱՑ» ԵՒ «ԿՈՐԻԻՆ» ԽՈ ՄԲԵՐՈՒ

26 Դեկտ., կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2էն մինչեւ 8, Հ. Յ. Դ Տան սրահին մէջ. Հաճելի ժամանց: Ճոխ պիւֆէ:

Խնջոյք

Կազմակերպուած Խսկ - լէ - Մուլինոյի Հ. Ց. Դ. «ՄՋՕ» խումբին կողմէ, մարտիկ «Մջօ»ի յիշատակին : Կիրակի 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին « Արմեան» զպրոցի սրահին մէջ: 2 Ռիւ տը լա Տէֆոնս : Կը խօսի ընկ. Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ : Կը նուագէ Թաւխտ Արզար : Կ'երգեն Օր. Ա. Գանտիլեան , եւ Կ'արտասանեն ընկերներ Եղիա Սերոբեան, Արիս Գարաեան, Հայկ Եափուճեան, Մտեփան Պօղոսեան :

Մուտք 7 ֆրանք

Խնջոյք — Ռաֆֆի

Սէն Շամօնի Վարուժան խումբի կողմէ, Վարուժան նոր Ակումբի բացման առթիւ, 25 Դեկտեմբեր չաբաթ կէսօրէ վերջ , ժամը 5ին, Վարուժան Ակումբին մէջ, No. 2, FOURVIEUX :

Պիտի խօսի՝ ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԼԼԻԵԱՆ, երգ, արտասանութիւն, ուղղերձ : Ճոխ պիւֆէ : Մուտքը ազատ է

Ֆ. Կ. Խայի Փարիզի Մ. Ճիւղի «ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ»

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Քաչը զինելով Ձեր պատուղները

26 Դեկտ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, *Փարիզ*

Ուր պիտի գտնէք պատուղներու ընտիր տեսակներ

ՅՈՎՈՒՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն մեակնկալներով

Գարեր, Ճոխ պիւֆէ· Մուտքը ազատ է:

ՐԱՖՖԻԻ ԽՄԲԱԿԻ դասախօսութիւնը , այսօր Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Քաֆէ Մէֆիսթօ մէջ: 146 Պուլվար Սէն Ժէրմէն, մէթրօ՝ Օտէօն :

ԾՆՈՒՆԴԻ ԽԹՈՒԻՄԻՆ ԱՈՒԹԻՒ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՃՈՑՔ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Լիոնի կոմիտէի կողմէ, 24 դեկտեմբեր , Ուրբաթ իրիկուն, ժամը **8.30**էն մինչեւ առաւօտեան ժամը **5**, **6, Place du Pont, Café de la Mairie**ի շէհեղ սրահներուն մէջ:

Հաճելի ժամանց ճոխ պիւֆէ : Մուտքը ազատ է :

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, 23 դեկտեմբեր, հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, իր կեդրոնատեղին, 8, Rue Bossuet, Paris :

Կը դասախօսէ՝ Պ. Մ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ : Նիւթ՝ Մարմնակրթանքի եւ Առողջապահութիւն :

Ֆուրպոլի ախտեսանական մրցում

Կիրակի, 26 Դեկտ. կէսօրէ վերջ ժամը 14ին Հ. Մ. Ը. Մ.Ի Պօմոնի դաշտին վրայ, Հ. Մ. Ը. Մ.Ի Ա. խումբը Թուլօնի Ֆրանս. Ռ. խումբին դէմ: Ժամը 11ին Հ. Մ Ը. Մ.Ի Մինիմ խումբը Ֆրանսական համանման խումբին հետ:

Զուի վպասական

Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ Հ. Օգն. Միութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ ներկայիս Ֆրանսական բանակին մէջ իրենց զինուորական ծառայութիւնը կատարող Հայ զինուորներուն համար՝ դիւանատունէն որուած ծննդեան եւ մկրտութեան վկայագիրները, որոնք ցարդ կէս - սակագնով (այսինքն՝ փոխանակ տասի՝ հինգ ֆրանքով) կը տրուէին, այսուհետեւ ԶՐԻԱՐԱՐ պիտի տրուին : »Միրայօժար եղած վճարումները չնորհակալութեամբ կ'ընդունուին«

ԾՆՈՒՆԴԻ ԽԹՈՒԻՄԻՆ ԱՈՒԹԻՒ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՃՈՑՔ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Լիոնի կոմիտէի կողմէ, 24 դեկտեմբեր , Ուրբաթ իրիկուն, ժամը **8.30**էն մինչեւ առաւօտեան ժամը **5**, **6, Place du Pont, Café de la Mairie**ի շէհեղ սրահներուն մէջ:

Հաճելի ժամանց ճոխ պիւֆէ : Մուտքը ազատ է :

Դերասանուհի Յ. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Հզդաւպահուհի, իմամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը·

6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)

Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation „TRÉVISE"

Իր անմահական սուրճովը

Café "HAREM„

հանուրթպանութիւններու համար մեծագործական ֆիլօն՝ **14** ֆրանք :

Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանընտիր նպարեղէնեղուզ

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՉԵՂՉ

Շեռաձայնով ապատրանքները կը ղրկուին իսկոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Rue de Trévise Paris (9) Metro Cadet

„ՇԻՐԱԿ„

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ճիւղով հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԱՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էնկախաւկերդարձնենք մեր նոր արժեքուցակը անդգեստական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակեան բրդեղէններու, կօշիկներու, ձեռնափակոցներու, թրիքօթաժէ, գուլպաներու եւն.իւմար. Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս դեղչուած գիներով կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշներ եւ գիներ

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris 9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77 67-78

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Tailleur de ST. BERNA

Pour hommes et Dammes

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18e)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouard

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ — Նոր տարուան առթիւ կարեւոր նուէրներ ի բարեացի հաղուստ եւ վերարկու համար միշտ Ցունուար

ՍՏԱՑԱՒ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՑԻՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ,

ՄԵՐԳԻՆԵՐԸ,— Վերարկու եւ հագուստ երկու փորձով սկսեալ 280—400 ֆր.ի Նուէր կը տրուի մանչական վերարկու մէկ փաթիտը գին օձիք, մեռուան համար, պատրաստուած հայկական պոլորէնէ եւ կաշմիր եղանակներուն մէջ 400 ֆրանկէ վեր ապապրանքներու համար, 3 փորձ. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տափատ կամ կօֆթ գործելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կտրօնը, Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով ծ façon Նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթեղուած փարթըրի 110 ֆր. բանէն սկսեալ Մարիպոզական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք պապրանքները խնամուած աշխատանքով:

Բաց է կիրակի մինչ կէսօր

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼԻԿՆ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ —

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՕՒՐԲԱԹ
24
ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
24 DECEMBRE
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3611 | Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԹԱՒՐԱՋԱՆՈՎ

Նորէն եւ նորէն խորհրդային թերթ կարդացէք, հայերէն կամ ռուսերէն, եթէ կ'ուզէք իրական դաղափար կազմել մեր հայրենիքի անցուդարձի մասին: Անոր քաղաքական, մտաւոր կամ անտեսական կեանքի մասին :

Եւ մի գոհանաք միայն լուրերով: Այդ լուրերը մեծ մասով կը թարգմանուին կամ նոյնութեամբ — իրենց բարբարոսական հայհոյվարով — կը հրատարակուին արտասահմանի մամուլին մէջ: Բայց, բուն կացութիւնը այդ լուրերը չէ որ կը պարզեն, այլ յօդուածները, ճառերը, ուսումնասիրութիւնները, տեսութիւնները : Մինչեւ անգամ գրախօսականները :

Աչքի առջեւ ունինք այդպիսի գրախօսական մը — « Դիտողութիւններ Ա. Գուլակեանի «Արշալոյսին» պիէսի բեմադրութեան մասին»: («Խ. Հայաստան», 16 Նոյեմբեր, 1937):

Հեղինակը, ոմն Մ. Ղազարեան, պարզելով խաղին բովանդակութիւնը, կը պատմէ թէ «պիէսը պատկերում է մի միջադէպ Հայաստանի քաղաքացիական կռիւների շրջանից »:

Ի՞նչ խօսք որ Թաւերախաղը սահմանուած է վարկաբեկելու Դաշնակցականները,— խմբապետ, ընկեր կամ գործիչ: Բայց դրադատ գրաքննիչը գոհ չէ .

— « Պիէսում ցոյց չի տրուած, որ Հայաստանի աշխատաւորութիւնը փաշիստ Դաշնակների՝ ժողովրդի այդ ոխերիմ թշնամիների բռնութիւնից ազատուեց Ռուսաստանի պրոլետարիատի եւ հե - րոսական Կարմիր բանակի օգնութեամբ : Մգապատը գրաւում են միայն հայ կարմիր բանակայինները: Իսկ մի՞թէ դա տիպական երեւոյթ է Հայաստանի բաղաքացիական կռիւները բնութագրելու համար: Պատմական իրականութիւնը, հետեւապէս եւ տիպականն այն է, որ Հայաստանի աշխատաւորութիւնը մեր երկիրը մաբրեց Դաշնակներից, մարդասպան խմբապետներից՝ ժողովրդի այդ արիւնարբու թշնամիներից, Ռուսաստանի եւ Անդրկովկասի պրոլետարիատի, հերոսական Կարմիր բանակի օգնութեամբ, Լենինի–Ստալինի մեծ կուսակցութեան ղեկավարութեամբ: Մինչդեռ պիէսում խնդիրն այդպէս չի դրուած »:

Կարելի՞ է ներել այս ոճիրը: Եւ գրաքննիչը կ'առաջարկէ անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել, Թաւերախաղը լրիւ մշակելու համար, զայն ազատելով «Հարցերի սխալ մեկնաբանութիւններից եւ թերութիւններից »: Մանաւանդ որ, ուրիշ աւելի ծանր յանցանք մըն ալ գործեր է հեղինակը .

— « Ճիշդ չէ տրուած խմբապետի տիպը: Նա՝ խմբապետ Մուրատն իր «տղերքի» հետ աւերում է Մգապատ գիւղը, թալանում է գիւղացիներին, բռնաբարում է աղջիկներին ու հարսներին: Բայց չի ցոյց տրուած , որ նա արիւնարբու մարդասպան է, ինչպիսիք էին խմբապետները Դաշնակցական Հայաստանում, մանաւանդ հաղաքացիական կռիւների ժամանակ: Գիւղի կանայք նրան ծեծել, ջուրն են կոխել (առաջին պատկերը), բայց նա «փախել, գլուխը ազատել է»: Անգամ այն ժամանակ, երբ հաշմանդամ Մխոն սպառնում է խմբապետին, թէ «բոլշեւիկները շուտով կգան եւ ձեռը ես պէտք է անեմ», նա ծիծաղելով պատասխանում է, թէ այդ բեզ չի յաջողուի: Օ, որպիսի բարի, մարդասէր խմբապետ է Մուրատը: Տեսե՞լ է արդեօ՞ք Դաշնակցական Հայաստանի պատ – մութիւնն այդպիսի բարեհոգի խմբապետ »:

Ահա թէ ի՛նչպէս կը ծաղկի, կը զարգանայ, կը բարձրանա՛յ Թաւերական արուեստը՝ մեր հայրենիքին մէջ:

Օրուան իշխանութիւնը եւ իր գրաքննիչները միշտ պատրաստ կը պահեն խարազանը, որպէսզի ո եւ է մէկը չհամարձակի չեղիլ ճուլածոյ կաղապարներէն :

Վա՜յ, եթէ փորձեցիր հետեւիլ խաղին կամ վէպին բնական ընթացքին, իրականութիւնը , տիպարները ներկայացնելով այնպէս ինչպէս որ են, եւ ոչ թէ այնպէս ինչպէս որ կ'ուզէին տեսնել Սթալինն ու իր «ղօլամ»ները:

Հիւսուա՞ծք, հոգեբանութի՞ւն, դեղագիտական պահա՞նջ, տրամաբանութի՞ւն,— քաղքենի նախապաշարումներ են ատոնք, առնուազն հակայեղափոխական : Ըսէ՝ «Տէրն մեր ասաց » , եւ թխէ՛, փայտն ու երկաթը իրար կապէ, թիթեղն ու մետաքսը իրար խառնէ :

Դուն իրաւունք չունիս նոյնիսկ հարազատօրէն, եղածին պէս նկարագրելու գիւղի մը, չինական ընտանիքի մը կենցաղը, կամ գիւղիդ կարօտն զգալու: Այդ կը նշանակէ փնտռել երէկը, եւ ժխտել՝ ներկան, այսինքն բոլշեւիկեան յեղափոխութեան «բարիքները»: Վկայ՝ տարաբախտ Բակունցն ու Մկրտիչ Արմէնը , Ալազանն ու Մահարին, կամ սա Վախտանգ Անանեանը, որ իր «Քարանձաւի բնակիչները» գրքին «առաջին իսկ էջերում յայտարարում է, որ ինքը շատ է կարօտել իրենց գիւղին»: Վկայ՝ նոյնիսկ Զապէլ Եսայեանն ու Վ. Թոթովենցը, որոնք հին եւ նոր երեւոյթներ պարզած են իրենց վէպերով :

Յարազանը այսպէս անընդհատ չափելով - չչափելով , շատ չանցած մէջտեղ պիտի ձգէ միայն ափ մը դպիրներ եւ «արդուհալճի»ներ, ի փառս խորհրդային դրականութեան :

Արդէն շատ բան չէ մնացած Երեւանի մէջ: Ինչ որ Գրողներու Միութիւն կը կոչեն, կը բաղկանայ երեք - չորս ծերունիներէ եւ քանի մը երիտասարդներէ: Մնացեալները սկանակներ են, որոնք իրենց մարզանքները կը կատարեն «Սթալինամէջ»ներ յօրինելով :

Ուրիշ կերպ ալ չէր կրնար ըլլալ, երբ ամբողջ երկրին դեկավարութիւնն անգամ գլխատուած, «հողմացրիւ» փոշիացած է , դիրքերը ձգելով հասարակ չէկիստներու կամ թուաբանիներու, որոնք մէկ օրէն միւսը կրնան իյնալ թաւալգլոր, ինչպէս իրենց նախորդները:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՕԹԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱԼ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԷՋ

Դեռ ուրիշ եօթը ամբաստանեալներ պատի տակ

ՏՀյլի Թէյէկրաֆ ի թղթակիցը կը հեռագրէ Մոսկուայէն, երեքշաբթի օրուան թուականով .—

Ընտրական պայքարէն վերջ, զաւառական մամուլը վերսկսած է իր սովորական գործը,— ծանուցանել դատավարութիւնը նախկին կուսակցական վարիչներու, իբրեւ «լրտեսներ եւ վնասարարներ»: Առաջին զաւառական թերթերը որ բացի այս առտու, կը յիշեն կարգ մը դէպքեր: Վրաստանի մայրաքաղաքին՝ Թիֆլիսի մէջ գնդակահարուած են հողագործական գործավարութեան եօթը բարձր պաշտօնեաներ: Թիֆլիսի Գերագոյն Առեանը սկսաւ դատել ուրիշ եօթը բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, Վրաստանի պետական հացամթերման պաշտօնեաներէն, մէկը կին եւ մէկը զերմանածին: Բոլորն ալ ամբաստանուած են իբրեւ վնասարարներ, խորհրդային կարգուսարքը վարկաբեկելու եւ դրամաիրութիւնը վերահաստատելու համար: Այս առթիւ հրատարակուած էր վեց սիւնակ երկայնութեամբ ամբաստանագիր մը,— միակ կարեւոր փաստաթուղթը այստեղի բոլոր դատերուն մէջ — որ ուղղակի գնդակահարման կ'առաջնորդէ զիրենք: Անշուշտ բոլորն ալ խոստովանած են իրենց յանցանքը ...

Արխանկէլի մէջ, տասնեակ մը պաշտօնեաներէն մէկը մահուան դատապարտուած է, իսկ Տվինայի տասնեակի թրբստին նախագահը եւ ուրիշ եօթը բարձր պաշտօնեաներ մահապատիժ կը սպասեն: Բոլորն ալ իրենք զիրենք յանցաւոր համարած են սողոսկուն հաճոյակատարութեամբ մը որ բացառիկ է նոյնիսկ այստեղ :

Այս առթիւ պէտք է բացատրել թէ որ եւ է շրջանի քաղաքացիները տեղեկութիւն չունին տարբեր շրջաններու մահավճիռներէն, որովհետեւ նահանգի մը մէջ կատարուած լրտեսական եւն. դատավարութիւնը չի հրատարակուիր այդ նահանգէն դուրս եղած մամուլին մէջ :

Դատելով սովորական բանաձեւերէն որոնք միշտ «միաձայնութեամբ » քաւարկուած կ'ըլլան, պահանջելով գնդակահարել « դաւաճանները, սողոսկները եւ մնացուկները», այդ զարշելի խոստովանութիւնները պիտի չփրկեն Արխանկէլի ուխ ամբաստանեալները: Անոնց դէմ եղած ամէնէն հետաքրքրականն մեղադրանքը այն է թէ բացառապէս ընտիր եւ մեծաքանակ փայտ արատաձեր են, «հաճելի բլլալու համար օտար պետութեան մը »:

Այս դատին մէջ «գլխաւոր սրիկան » է Մ. Միութեան անտառային դործավարը, Իվանով, որ վերջերս «քարտէսէն սրբուեցաւ» եւ հրապարակային դատի չարժանացաւ :

Անգլիոյ նոր ազդարարութիւնը Ճափոնի

Անգլիական կառավարութիւնը նոր ծանուցագիր մը ուղղելով Ճափոնի , ապահովութիւն պահանջեց թէ ճափոնական տորմիղը պիտի չարգէ Հոնկ Քոնկի հողային ամբողջութիւնը եւ բրիտանական ջուրերը: Ծանուցագիրը, զոր անձամբ յանձնեց Թոքիոյի անգլիական դեսպանը, այս առթիւ ուշադրութեան կը յանձնէ դեկտեմբեր 11ին պատահած դէպք մը :

Նոյն օրը, պատասխանելով երեսփ. ժողովին մէջ եղած հարցումներու , Անգլիոյ ծովային նախարարը յայտարարեց .

— Կրնամ հաւատալ թէ չատ մօտէն կը հետեւինք ճափոնական մարտանաւերու չարժումներուն՝ Հոնկ Քոնկի շրջանին մէջ :

Նկատի առնելով կացութեան ծանրութիւնը, Անգլիոյ օդանաւային ուժերու մարշալ-քննիչը ճամբայ ելաւ դէպի Ծայր. Արեւելք: Պիտի հանդիպի նաեւ Եգիպտոս, Հնդկաստան եւ Սինկափուր: Անգլիական դահլիճը երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց այս առթիւ եւ որոշեց մեծ արձնութեամբ եւ խոհեմութեամբ չարժիլ Ճափոնի հանդէպ: Փոխադրանաւ մըն ալ ճամբայ ելաւ, նոր զինուորներ տանելով Հոնկ Քոնկ:

Մ. Նահանգներուն մէջ ալ մեծ ուշադրութեամբ կը հետեւին Ծայր. Արեւելքի դէպքերուն եւ տրամադիր չեն ամէն բան զոհել, խաղաղութիւնը պահպանելու համար :

Ճափոնի պայքարը բոլշեւիկեութեան դէմ

Ճափոնական կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց թէ լուծած է « պրոլետարական կուսակցութիւնը », ինչպէս եւ անոր հետ կապուած արհեստակցական միութիւնները: Այս առթիւ ձերբակալուած են 371 վարիչներ, որոնց մէջ կան երկու երեսփոխաններ, 4 համալսարանական ուսուցչապետներ, եւ քաղաքապետական խորհուրդներու բազմաթիւ անդամներ: Ձերբակալութեանց 108ը կատարուեցան մայրաքաղաքին մէջ: Ամբաստանագիրը կ'ըսէ թէ լուծուած կուսակցութիւնը եւ արհեստակցական միութիւնները սուտ լուրեր կը տարածէին, ըսելով թէ ճափոն ֆաշականութիւն եւ պատերազմ կը պատրաստէ եւայլն :

Ճափոնական սպայակոյտը արագօրէն կը կազմակերպէ նոր յառաջխաղացութիւնը դէպի հարաւային Ձինաստան :

**** Ճափոնցի զինուորներ ամերիկեան դրօշ մը վար առնելով, պատուած եւ եանկիզ դեռը նետած են :*

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՎԱՃԱՌՄԱՆԻ մեղսակիցներէն Ժան Պլան հւս հարցաքննուելով, կարգ մը նեղացուցիչ դաղտնիքներ պատմեց Միլիոնի եւ Քուլէթի մասին: Այս առթիւ խոստովանեցաւ թէ դրամ կը ճարէր չարագործ խմբակին: Լուրջ կասկածներ կան թէ Վայտման սպաննած է նաեւ չարժավար մը, Տուիյեառ :

ԵՐԿՈՒ ԿԱՏԱՂԻ ՔՈՑՐԵՐ, էլէն եւ Լիւսի Զերմակ (ռուս) որոշած էին անձնասպան ըլլալ, յուսահատելով իրենց մօրը ապաքինումէն: Առջի օր, երբ երկու քժիշկներ այցելութեան գացած էին, մէկը փորձեց թոյն խմել, բայց քժիշկները միջամտեցին: Ասոր վրայ, երկուքը մէկ խոհանոց վազեցին, դանակով անձնասպան ըլլալու համար: Երկու քժիշկները եւ ոստիկաններ հազիւ յաջողեցան զսպել, իրենց կարգին խոչտանգուելով: Երկու քոյրերը հիւանդանոց փոխադրուեցան, դանազան վէրքեր ստացած ըլլալով :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՑՐԵՆՆԱԿԱՑԱԿԱՆ ...

Բարեւագիր մը կը սպասէի, խմբագիրը գանգատագիր մը յանձնեց առաւոտուն կանուխ .

— « Կարդացի կիրակի օրուան «Ցառաջ»ը, որուն մէջ յիշած էիք Շապին Գարահիսարի անմոռանալի հերոսամարտը, եւ այդ առթիւ՝ յիշատակած էիք Վասպուրականի, Մուսա լերան, Եղեսիոյ, Ջըլտըբաղի, Ազտաղ մտէնի հերոսամարտերը, բայց ուրիշ երկու աւելի կարեւոր անուններ մոռցած էիք, ինչ որ չատ ցաւ պատճառեց ինձի, եւ բնական է ինձի պէս մտածող բոլոր Տարօնցիներուն: Ցարգելի խմբագիր, երբ կ'անդրադառնաք անցեալին , կը զրէք կամ կը խօսիք օրուան պատշաճ նիւթերու չուրջ , հայ հերոսներուն եւ հայ ժողովուրդի մասին, բարի եղէք յիշելու անյաղթ եւ անընկճելի Զէյթունը, խրոխտ եւ անառիկ Սասունը եւ Տարօնը, որոնք ոչ թէ մէկ ամսուան կամ 40 օրուան հերոսական կեանք մը ունեցած են, այլ տասնեակ տարիներ թրքական անարգ կապանքները խորտակեցին եւ ամբողջ Եւրոպայի ուշադրութիւնը գրաւեցին:» —Սորտարցի:

Երբ ետմակին ընթերցումը վերջացուցի, խմբագիրը ձեռքը ծնօտին տարաւ, — անշուշտ մօրուք մը փնտռելով: Եւ սկսաւ բացատրել .

— Գիտէի որ շատ զգայուն են մեր Տարօնցի բարեկամները. բայց ա՛յս աստիճան: Այն ալ առանց խմանալու թէ «բանը ինչո՛ւմն է»: Կիրակի օրուան խմբագրականը Հայոց պատմութիւն չէր, այլ ճեռնարած՝ որոշ դէպքի մը՝ Թուականի մը ,— Շ. Գաբահիսարի հերոսամարտին: Այդ առթիւ միջանկեալ յիշուած էին կարգ մը ուրիշ հերոսամարտներ ալ, որ տեղի ունեցան նոյն շրջանին — **1915 — 1917**, Իբրեւ հետեւանք հայացինց սարսափներու: Արդ, պատմութիւնը կ'ըսէ թէ Տարօնը դժբախտաբար չունեցաւ կազմակերպուած կռիւ՝ այդ օրերուն, եւ ամէն տարի Վարդավառին իր մեռելները կ'ողբայ, սակայն մասնաւոր հերոսամարտի տարեդարձ չի տօներ: Այս չի նշանակեր մոռնալ իր նախընթաց հերոսական մարտնչումները , յանուն ազատագրութեան: Կը զարմանամ որ այսքան տարրական իրողութիւն մը կը շփոթեն եւ ծուռ մեկնութիւններ կուտան: Գիտնալով մեկնողը, այդ խմբագրականին հեղինակը Տարօնի ալ տեսած է, Սասունն ալ, իր սարերով եւ ձորերով... Լա՛ւ չատկութիւն է սիրել իր ծննդավայրը , պարծենալ անոր աւանդութիւններով եւ արժէքներով, որոնց մասին այնքան նիւթեր երեւցած են այս թերթին մէջ: Բայց, ինչո՞ւ այսպէս ծայրայեղութեան տանիլ տեղական հայրենասիրութիւնը, հասկնալի մէջ մազ փրտտելով ...

Վ.Ա.Հէ

ԳՆԴ. ԼԱՌՕՔ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ 48.000 ՖՐԱՆՔ ՎՃԱՐԵԼՈՒ

Ընդհ. դատախազը դատ բացած էր նախկին Հրեղէն Ձաչերու հրամանատարին՝ Գնդ. տը լա Ռօքի դէմ, ամբաստանելով թէ փորձած է վերահսկել այդ կազմակերպութիւնը: Դատարանը առնի օր արձակեց իր վճիռը, 3000 ֆր. տուգանքի դատապարտելով գնդապետը, եւ հազարական ֆրանքի՝ միւս վրիչները: Վճռագիրը կ'ըսէ թէ Հրեղէն Ձաչի մարտական կազմակերպութիւնը պահպանուած էր Լա Ռօքի ընկերակցութեան՝ Ֆրանսայի ընկերային կուսակցութեան մէջ: Այս վճիռով ապօրէն կը դատնայ Ընկերային կուսակցութիւնն ալ, բայց որովհետեւ ոստիկանական ատեանները իրաւունք չունին քաղաքական կուսակցութիւն լուծելու, լուծումը կրնայ կատարուիլ միայն կառավարական հրամանագրով :

Լա Ռօք եւ իր դործակիցները անմիջապէս վերաքննութեան դիմեցին: 3000 ֆրանքի տուգանքը աուաելադոյն դումարն է, օրէնքին արամադրութեամբ : Գնդապետը դատապարտուեցաւ նաեւ վճարելու դատական ծախքերը , որոնք տուգանքներուն հետ կը կազմեն 48.000 ֆրանքի դումար մը, ընթացիկ դրամով :

Ամբաստանագիրը կ'ըսէ թէ ընկերային կուսակցութիւնը չարք մը ժողովներ դումարած է, որոնց հազարաւոր ունկնդիրները փոխադրուած են հեռաւոր վայրերէ, կուսակցութեան անդամներուն ինքնաչարժներով: Դատարանը այս պարագան համազօր կը նկատէ զօրաչարժի եւ արագ կեդրոնացման, դիտել տալով թէ բուն իսկ այդ պատճառով էր որ լուծուեցաւ Հրեղէն Ձաչը :

Ամբաստանագիրը կ'ըսէ նաեւ թէ գնդապետը եւ իր ընկերները ապօրէն ժողովներ դումարած են. բայց վերջերս ընդհ. ներում հռչակուած ըլլալով , նոր հետապնդումներ պիտի չկատարուին :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔՈՒՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ նպարեղէնի մեծ մթերանոցներուն մէջ: Բանթողները գրաւած ըլլալով այդ հաստատութիւնները, ոստիկանութեան վերատեսուչը վարչապետին ներկայացաւ, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու եւ բանտարկները դուրս հանելու համար: Գործադուլ ծագեցաւ նաեւ չարժանկարի ճարտարարուեստին մէջ: Կը վախցուի որ նուագածուներն ալ միանան չարժումին :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ քաղաքական տագնապը աւելի ծանրացած է, համաձայն վերջին լուրերու: Ոչ թագաւորը տեղի տալ կ'ուզէ, ոչ ալ դահլիճը: Ի մէջ այլոց թագաւորը կ'ուզէ լուծել կապոյտ չապիկաւորներու կազմակերպութիւնը, անձամբ անուանել ծերակոյտին անդամներուն մէկ երրորդը եւ կարծիք յայտնել գլխաւոր պաշտօնատարներու ընտրութեան առթիւ: Երիտասարդութիւնը դահլիճին հետ է: Բրիտանական դեսպանը պալատ երթալով, թելադրեց չափաւորութեամբ չարժել: Դեկտեմբեր 21ին Գահերէյի Ալ - Ազհար համալսարանէն հազարաւոր ուսանողներ ցոյց մը կատարեցին պալատին առջեւ, պոռալով. «կեցցէ՛ թագաւորը, անկէ դահլիճը»: Եմտական նախարարը կառքով անցած ատեն քիչ մնաց որ բզկտուէր, բայց ոստիկանութիւնը ժամանակին օգնութեան հասաւ :

ՋՕՐ. ԼԻՒՏԵՆՕՐՖ թագուեցաւ համաձայն իր եւ կնոջը հաստատած նոր - հեթանոսական ծիսակատարութեան: Ջահերու լոյսին տակ, Անձանօթ Քաղաքացին դամբանական մը խօսեցաւ, ըսելով թէ հանգուցեալը «արժանի է Վալհալլա մտնելու, արձնցուցած ըլլալով Գերմանիոյ հողին»: Այս վերջին արարողութեան ներկայ չէին ոչ մի կղերական մը, ոչ կառավարութեան անդամները, ոչ ալ բարձրաստիճան սպայ մը բանակէն, այլ միայն զօրավարին այրին, երկու որդիները եւ քանի մը մտերիմներ, նոր հեթանոսներու հետ: Բուն պաշտօնական արարողութեան դամբանական մը խօսեցաւ պատերազմական նախարարը :

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ԵՐԵՍՓ. ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ կառավարութեան կուսակիցները չահած են միայն 38.5 առ հարիւր, մինչդեռ անհրաժեշտ էր 40 առ հարիւր: Կարեւոր յաջողութիւններ ունեցած են Ֆաչականները :

ՊՈՎՍԻՍԿԱՅԻ ՀՈՍԱՆՔԸ
(ՀԵՌԱԽՈՍԻ ՀԱՏՈՒԿ ԱՂԲՅՈՒՐԸ)

Ֆ.

Երբ առաջին անգամ լսեցի Պովսիսկայի հոսանքի մասին, ինձ թվաց, թե խոսքը ինչ-որ ջրհեղեղի մասին է։ Ես պատկերացրի, թե ինչ-որ գետ, ինչպես Նեղոսը կամ Դանուբը, ամեն տարի հունից դուրս է գալիս, ողողում է հարակից դաշտերը, ավերում տներ, ոչնչացնում ցանքեր, և ամբողջ շրջանը վերածվում է ճահճուտի։

Ես սխալվում էի։ Պովսիսկայի հոսանքը ոչ թե գետ է, այլ ստորգետնյա հոսանք, որ անցնում է Ռուսաստանի հարավային նահանգների տակով։ Ոչ ոք չգիտի, թե որտեղ է նրա սկիզբը, և ոչ ոք չգիտի, թե որտեղ է նրա վերջը։ Գիտեն միայն, որ նա հոսում է, և որ նրա ջրերը հանկարծ հայտնվում են հեռավոր վայրերում, որտեղ ոչ ոք չէր սպասում։

Ահա այդ հոսանքի պատմությունը։

1930 թվականին, երբ Ռուսաստանում սկսվեց կոլեկտիվացման մեծ շարժումը, Պովսիսկայի շրջանի գյուղացիները հանկարծ նկատեցին, որ իրենց հորերում ջուրը սկսել է նվազել։ Ամռան կեսերին շատ հորեր ամբողջովին չորացան։ Գյուղացիները սկսեցին հորերը խորացնել, բայց ամեն մետրի հետ ջուրը հեռանում էր ավելի խորը։ Ոմանք հորերը խորացրին մինչև 30 մետր, բայց ջուր չգտան։

Հետաքրքրական է, որ նույն ժամանակ, երբ հորերը չորանում էին, գետերի ջրերը, ընդհակառակը, բարձրանում էին։ Դոնի վտակներից մեկի՝ Կրասնայա գետի ջրերը 1930 թվականի հունիսին 2 մետրով բարձրացան, և գյուղացիները ստիպված եղան տեղափոխել իրենց տները։

Գիտնականները, որոնք ուսումնասիրեցին այս երևույթը, եկան այն եզրակացության, որ ստորգետնյա ջրերը ճնշվել են հսկայական ուժով, և որ այդ ուժը ստիպում է նրանց հոսել այնտեղ, որտեղ ճնշումը պակաս է։ Այդ ուժի աղբյուրը հողի ներսում է։ Ինչպես ասում են, հողը «շարժվում է»։

Ահա այդ շարժման պատճառները։

Ռուսաստանի հարավային նահանգների հողերը հիմնականում կազմված են կավից։ Կավը ջրանցիկ է, և ջուրը դրա միջով դանդաղ է անցնում։ Բայց կավի տակ կան ավազի շերտեր, որոնք ջրանցիկ են։ Այդ շերտերում ջուրը հոսում է ճնշման տակ։ Երբ հորը խորացնում են, ջրի ճնշումը նվազում է, և ջուրը հեռանում է։

Պովսիսկայի հոսանքի ուղղությունը որոշելու համար գիտնականները օգտագործեցին հետևյալ մեթոդը։ Նրանք հորերի մեջ գցեցին ներկանյութեր, և հետևեցին, թե որտեղ են դրանք հայտնվում։ Ներկանյութերը գցեցին Կրասնայա գետի ջրերի մեջ, և շուտով դրանք հայտնվեցին հորերում, որոնք գտնվում էին գետից 40 կիլոմետր հեռավորության վրա։

Հոսանքի արագությունը տարբեր տեղերում տարբեր է։ Ամենից արագ նա հոսում է Ռուսաստանի կենտրոնական մասում, որտեղ ավազի շերտերը ամենից հաստ են։ Այստեղ ջուրը հոսում է օրական 3–4 կիլոմետր արագությամբ։ Ավելի հարավ՝ Դոնի ստորին հոսանքի մոտ, արագությունը նվազում է մինչև օրական 1 կիլոմետր։

Հոսանքի ընդհանուր երկարությունը հայտնի չէ։ Գիտեն միայն, որ նա հոսում է առնվազն 400 կիլոմետր։ Ենթադրվում է, որ նրա երկարությունը հասնում է 600–700 կիլոմետրի։

Ինչպես ասացի, հոսանքի սկիզբը հայտնի չէ։ Ենթադրվում է, որ նա սկսվում է Ռուսաստանի կենտրոնական մասերից, որտեղ ավազի շերտերը ամենից հաստ են։ Այդ շերտերում ջրի ճնշումը այնքան մեծ է, որ ջուրը հոսում է ամեն կողմ, որտեղ ճնշումը պակաս է։

Հոսանքի վերջը ևս հայտնի չէ։ Գիտեն միայն, որ նա հոսում է դեպի հարավ-արևելք, և որ նրա ջրերը հայտնվում են Կասպից ծովում։ Ենթադրվում է, որ հոսանքը Կասպից ծովում ջրեր է տալիս ստորգետնյա աղբյուրների միջոցով։

Պովսիսկայի հոսանքի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի ոչ միայն տեսական, այլև գործնական տեսակետից։ Նրա շնորհիվ հնարավոր է դարձել լուծել ոռոգման շատ կարևոր հարցեր։

Ռուսաստանի հարավային նահանգներում հաճախ են լինում երաշտներ։ Ամռանը անձրևներ չեն լինում, և ցանքերը չորանում են։ Ոռոգման համար ջուր չկա, քանի որ գետերը ցամաքում են, իսկ հորերը չեն հասնում ստորգետնյա ջրերին։

Պովսիսկայի հոսանքը կարող է լուծել այդ դժվարությունը։ Նրա ջրերը կարելի է հանել հորերի միջոցով, որոնք չեն հասնում ստորգետնյա ջրերին, և ոռոգել ցանքերը։ Հաշվարկները ցույց են տալիս, որ հոսանքի ջրերը կարող են ոռոգել մոտ 170 հազար հեկտար հող։

Ներկայումս Պովսիսկայի հոսանքի ուսումնասիրությունը դեռ չի ավարտվել։ Գիտնականները շարունակում են հետազոտել նրա ուղղությունը, խորությունը և ջրերի քանակը։ Ենթադրվում է, որ մինչև 1935 թվականը հոսանքի մասին կունենանք ամբողջական պատկերացում, և կկարողանանք որոշել, թե ինչպես լավագույնս օգտագործել նրա ջրերը։

Պովսիսկայի հոսանքի ուսումնասիրությունը մեծ դեր է խաղացել նաև ստորգետնյա ջրերի տեսության զարգացման գործում։ Մինչև այդ ստորգետնյա ջրերի շարժման մասին գիտնականները ունեին միայն ընդհանուր պատկերացումներ, որոնք հիմնված էին տեսական հաշվարկների վրա։ Պովսիսկայի հոսանքը առաջին անգամ հնարավորություն տվեց ուսումնասիրել ստորգետնյա հոսանքը գործնականորեն, և ստուգել տեսական հաշվարկները։

Ներկայումս Պովսիսկայի հոսանքի ուսումնասիրությունը կատարվում է Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի կողմից։ Ուսումնասիրության համար հատկացված են մեծ միջոցներ

ԱՄԵՆ ՕՐ ՄԵԿ ՊԱՏՄՎԱԾՔ

ՍԱՀԱՐՅԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀԱՄԱՐ

»»» • ‹‹‹‹

— Ի՞նչ է պատահել, մեկուկես ժամ է անցել, դեռ չես վերադարձել։ Ես ամբողջ ժամանակ անհանգստացած եմ եղել։

Տիկին Ջուլիան ներս մտավ ամուսնու սենյակը, որտեղ նա հանգիստ կարդում էր։

— Ներողություն, սիրելիս, ես ստիպված էի մնալ, որովհետև Ջուլիան ինձ հետ էր տարել։

— Ինչպե՞ս, ես ասացի, որ ոչ մի դեպքում չպետք է նրան տանես։

— Ես ստիպված էի, ես չէի կարող մերժել։

— Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ չէիր կարող մերժել։

— Ես չգիտեմ, ես չէի կարող։ Ես ամաչում էի։ Ես չգիտեմ, թե ինչ ասեմ։

— Ես ասացի, որ ոչ մի դեպքում չպետք է նրան տանես։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում, որ նա գնա այդ տեղը։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում, որ նա հանդիպի այդ մարդկանց հետ։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում, որ նա խոսի այդ մարդկանց հետ։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում, որ նա ծանոթանա այդ մարդկանց հետ։ Ես ասացի, որ ես չեմ ուզում, որ նա ծանոթանա այդ մարդկանց հետ։

— Ես չգիտեմ, թե ինչ ասեմ։ Ես ամաչում էի։ Ես չգիտեմ, թե ինչ ասեմ։

— Ես ասացի, որ ոչ մի դեպքում չպետք է նրան տանես

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal-ի եռեւի փողոց) մերթ Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն ըպարավաճառատունը արեւելեան թարմ եւ ընտիր ըպարեղէններու: Ծնունդի եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած են առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՓԱԼԻՖՈՐՆԻԱՑԷՆ, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ եւ ԻՏԱԼԻԱՑԷՆ: Մեծամասնակ վաճառում: Ամէն օր՝ *ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ* LIVRAISON à DOMICILE: 50 ֆրաւիէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ: Խանութը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը:

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵԶԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ «ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ»

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գնելով ձեր պտուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Փարիզ

Ուր պիտի գտնէք պտուղներու ընտիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, ճոխ պիւֆէ: Մուտքը ազատ է:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԱՐՊՈՒԱԾ «ՍԻՓԱՆ_ԿՈՄԻՏԱՍ» ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԿԻՐԱԿԻ **26** ԴԵԿՏ, ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳՇԵՐ

AERO-CLUB DE FRANCE*-Ի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, *6, Rue deGalilée, Paris

8 ՀՈԳԻՆՈՑ ԱՐԾԱՆԹԻՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԵՒ ՃԱՋ, ՊԱՐԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ԺԱՄԸ 5ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ ՀԱՄԵՐԳ՝ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ ԲԼԱՄԹԻՒ ՊԱՐԵՐ, ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՔՐԱՔՈՒՄՆԵՐ, ԵՒՆ.

Կր ևերկայացուի՝ **ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ**

Մնամուտ պիւֆէ մատչելի գիներով, սպասարկութիւն երգչախումբի անդամուհիներու կողմէ, Մուտք 12 ֆրանք

Ա. Յ. Դ.

Փառատօն

ՊԱՆԵԼՕ - ՔԱՇԱՆԻ «Արծիւ» հնթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, տեղի կ'ունենայ, կիրակի Դեկտեմբեր 26ին, ժամը 4ին, իր Ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

Գեղարուեստ

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՑԻ «Վրամեան» ընկակովիտէի ընդհ. ժողովը եւ դասախօսութիւնը 25 Դեկտ., շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին սովորական հաւաքատեղին:

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՄ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Առաւօտները ժամադրութեամբ:

"ՇԻՐԱԿ"

Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակբերիչ, պատրաստուած զուտ չափիչ ձիւթով շայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՃԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

Թիֆլեցեայ ամանները մէջ

ՔԻԼՕՆ 10 ՖՐԱՆՔ

Դիմել J. BEHAR, 45 Rue d'HAUTEVILLE, Paris

Tél. Provence 16—72

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ «ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ»

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գնելով ձեր պտուղները

26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, Փարիզ

Ուր պիտի գտնէք պտուղներու ընտիր տեսակներ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով

Գարեր, ճոխ պիւֆէ: Մուտքը ազատ է:

Բաֆֆիի ծննդեան հարիւրամեակը Լիոնի մէջ

Կազմակերպուած Բաֆֆիի Ընդելենական Ճանճնախումբի կողմէ եւ մասնակցութեամբ քաղաքական կուսակցութեանց, ազգային եւ հայրենակցական Միութեանց եւ հայկական վարժարանի աշակերտութեան, 26 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին 3բդ. թաղապետարանի սրահին մէջ: Կը նախագահէ Պ. ԳՐԻԳՈՐ ՃԷԼԼԱՀԵԱՆ, կը խօսի Պ. ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՑԵԱՆ: Խօսք պիտի առնեն՝ PÈRE TALLON եւ PÈRE HUET:

Գեղարուեստական բաժինը՝ երգ, պար, արտասանութիւն եւայլն: Կարգապահութեան կը հսկեն Հ. Մ. Ը. Մ.ի մարզիկները:

10 տարեկաններէն վար պզտիկներու մուտքը ազատ է:

Մուտք՝ ծախսերու համար 2 ֆրանք:

Հրաւէր

Ֆրանսական Նախկին Կռուողներու ընկերակցութեամբ, Հայ Կամ. եւ Մարտիկ Միութիւնը այս Շաբաթ օր այց մը պիտի կատարէ Էթուալի Ազնուաբոյծ Զինուորին, բոցը հրահրելու համար:

Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերներն ու համակիրները ներկայ գտնուիլ: Հաւաքավայրը՝ Սէթր ը George V. ժամը ճիշդ 6ին (երեկոյեան):

Խնջոյք

Կազմակերպուած Մարսէյլի Քղիի հայրենակցական միութեան կողմէ

ի նպաստ կաթօտ հայրենակիցներու

25 Դեկտեմբեր, Շաբաթ կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին, Շահրիկեան սրահը, Մարսէյլ: Լիոնէն հրաւիրուած են Պ. Պ. Գ. Թուրիկեան եւ Գ. Շէյրէրեան: Տեղի պիտի ունենան նուագ, արտասանութիւն եւ հայկական պարեր:

Խնջոյք

Կազմակերպուած Մարսէյլի Հայրենակցական միութեան կողմէ

ի նպաստ կաթօտ հայրենակիցներու

25 Դեկտեմբեր, Շաբաթ կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին, Շահրիկեան սրահը, Մարսէյլ: Լիոնէն հրաւիրուած են Պ. Պ. Գ. Թուրիկեան եւ Գ. Շէյրէրեան: Տեղի պիտի ունենան նուագ, արտասանութիւն եւ հայկական պարեր:

Խ. Յ. Դ.

Փառատօն

ՊԱՆԵԼՕ - ՔԱՇԱՆԻ «Արծիւ» հնթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը, տեղի կ'ունենայ, կիրակի Դեկտեմբեր 26ին, ժամը 4ին, իր Ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

Գեղարուեստ

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՈՑԻ «Վրամեան» ընկակովիտէի ընդհ. ժողովը եւ դասախօսութիւնը 25 Դեկտ., շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին սովորական հաւաքատեղին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՁՐԻ ՏԻԿԻՆ ԻՄԱՍՏԻԿ ԱՇՃԵԱՆ

եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ 26 Դեկտ. Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժօն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ իրենց ամուսնոյն եւ հօր ՊՕՂՈՍ ԱՇՃԵԱՆԻ մահուան յիշատակին: Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Ցառաջիկայ Կիրակի, Դեկտ 26ին, Առնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մատուցուի յիշատակ հանգուցեալ Խաչիկ Խաչէրեանի, նորոգ հանգուցեալ ողբացեալ որդւոյն՝ ՔԱԿՈՒԲի եւ համայն Խաչէրեան ինչպէս նաեւ Տոքթ. Տիգրան Մէսրճեանի ծնողաց եւ զերդաստաններուն ննջեցեալներուն համար: Պիտի պատարագէ Տ. ԱԴԻԼ ՔՀՆ. ՓԱՁԼԱԿ:

Տարաբախտ Քակոբին մայրը՝ այրի Տիկին Թագուհի Խաչէրեան, յուզեբաժանելու համար իր որդւոյն յիշատակը նուիրած է Ս. եկեղեցւոյս պատարագի արժէքաւոր զգեստ մը, որուն օրհնութիւնն ալ պիտի կատարուի նոյն օրը:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալներուն յիշատակը յարգող ազգականներն ու բարեկամները: Սկիզբն ժամերգութեան ժամը 9, Ս. Պատարագ 11:

Շոգեկառքը կառ. ուխ. Նոռէն՝ 8,05, 8.50, 10.36, եւ 11.05:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՃԱՌԻ ՏԻԿԻՆ ԻՄԱՍՏԻԿ ԱՇՃԵԱՆ

եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ 26 Դեկտ. Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժօն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ իրենց ամուսնոյն եւ հօր ՊՕՂՈՍ ԱՇՃԵԱՆԻ մահուան յիշատակին: Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ - ՊԱՏԱՐԱԳ

Ցառաջիկայ Կիրակի, Դեկտ 26ին, Առնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մատուցուի ի յիշատակ հանգուցեալ Խաչիկ Խաչէրեանի, նորոգ հանգուցեալ ողբացեալ որդւոյն՝ ՔԱԿՈՒԲի եւ համայն Խաչէրեան ինչպէս նաեւ Տոքթ. Տիգրան Մէսրճեանի ծնողաց եւ զերդաստաններուն ննջեցեալներուն համար: Պիտի պատարագէ Տ. ԱԴԻԼ ՔՀՆ. ՓԱՁԼԱԿ:

Տարաբախտ Քակոբին մայրը՝ այրի Տիկին Թագուհի Խաչէրեան, յուզեբաժանելու համար իր որդւոյն յիշատակը նուիրած է Ս. եկեղեցւոյս պատարագի արժէքաւոր զգեստ մը, որուն օրհնութիւնն ալ պիտի կատարուի նոյն օրը:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալներուն յիշատակը յարգող ազգականներն ու բարեկամները: Սկիզբն ժամերգութեան ժամը 9, Ս. Պատարագ 11:

Շոգեկառքը կառ. ուխ. Նոռէն՝ 8,05, 8.50, 10.36, եւ 11.05:

Ց. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ՝ վկայեալ Փարիզի հաշտարարներէն, 22, Rue Maubeuge (9):

Ժողովրդականութիւն եւ դատական պաշտպանութիւն:

Ընդունելութեան ժամերը՝ 5էն 7, եւ ժամադրութեամբ:

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՍԱՐՔԱԾ վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ Դեկտ. 12ին եւ չհեղացան հետեւեալ թիւերը.—

9, 798, 973, 287, 557, 350, 198, 658, 471, 806, 96, 126, 861, 1285, 650, 1203, 518, 1267, 713, 451, 656, 906, 707, 685, 909, 571, 1453, 366, 560, 1266 460, 66, 311, 309, 1295, 115, 569, 1370, 899, 370, 570, 68, 720, 179, 855, 827, 813, 1471, 977, 694, 235, 155, 285, 294, 392, 1212, 887, 3, 429, 970, 288, 668, 974, 1306, 511, 1214, 358, 563, 669, 821, 504, 722, 1279, 1006, 826, 1259, 1264, 1409, 389, 1291, 622, 1218, 703, 801, 1459, 789, 664, 520, 1198, 290, 972, 182, 832, 1292, 803, 1302, 968, 618, 695, 918, 1455, 998, 1307, 331, 820, 675, 1355, 324, 697, 1, 391, 715, 306, 658, 986, 954, 319, 472, 914, 1273, 430, 1457, 43, 683, 656, 1461, 1277, 1220, 372, 786, 858, 738, 97, 659, 215, 14, 662, 990, 665, 1215, 794, 338, 117, 1308, 1260, 200:

Շահած իրերը ստանալու համար դիմել Պ. Երուանդ ՔՀարութիւնեանի 13 Rue d'Qrsel, Paris(18):

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՍԱՐՔԱԾ վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ Դեկտ. 12ին եւ չհեղացան հետեւեալ թիւերը.—

9, 798, 973, 287, 557, 350, 198, 658, 471, 806, 96, 126, 861, 1285, 650, 1203, 518, 1267, 713, 451, 656, 906, 707, 685, 909, 571, 1453, 366, 560, 1266 460, 66, 311, 309, 1295, 115, 569, 1370, 899, 370, 570, 68, 720, 179, 855, 827, 813, 1471, 977, 694, 235, 155, 285, 294, 392, 1212, 887, 3, 429, 970, 288, 668, 974, 1306, 511, 1214, 358, 563, 669, 821, 504, 722, 1279, 1006, 826, 1259, 1264, 1409, 389, 1291, 622, 1218, 703, 801, 1459, 789, 664, 520, 1198, 290, 972, 182, 832, 1292, 803, 1302, 968, 618, 695, 918, 1455, 998, 1307, 331, 820, 675, 1355, 324, 697, 1, 391, 715, 306, 658, 986, 954, 319, 472, 914, 1273, 430, 1457, 43, 683, 656, 1461, 1277, 1220, 372, 786, 858, 738, 97, 659, 215, 14, 662, 990, 665, 1215, 794, 338, 117, 1308, 1260, 200:

Շահած իրերը ստանալու համար դիմել Պ. Երուանդ ՔՀարութիւնեանի 13 Rue d'Qrsel, Paris(18):

ՎԱՐՁՈՒ Է

Վարձու է Վիրոֆլէյի կեդրոն թաղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.), դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Պայմանները՝ ուղուած տեղւոյն տիրոջ: Նպատակաւոր գին: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.):

ՎԱՐՁՈՒ Է

Վարձու է Վիրոֆլէյի կեդրոն թաղամասին մէջ, օթօպուսի կայանին ճիշդ դիմացը, 58 bis, Route Nationale, Viroflay (S. et O.), դերձակի գեղեցիկ խանութ մը բոլոր կազմածներով: Պայմանները՝ ուղուած տեղւոյն տիրոջ: Նպատակաւոր գին: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Պատրիկ Պետեանի, 21 Rue Banès, Meudon (S. et O.):

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՏՕՆԱՒԱՌ ԵՒ ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ

Կրընոպլի Ֆ. Հ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ իր զպրոցի սաներուն համար: 26 դեկտեմբեր կիրակի ժամը 3ին, զպրոցի սրահին մէջ: Կը հրաւիրուին ծնողքները:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ, 26 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2.30ին, Ռ. Ա. Կ. Ակումբի սրահին մէջ:

ՏՕՆԱՒԱՌ, իր զպրոցի աշակերտութեան կողմէ՝ խմբերգ, արտասանութիւն, հայկական պարեր եւ երկու մանկական թատերգութիւններ, «ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ» եւ «ՈՈԿՐԱՏ»ը: Մուտք՝ 2 ֆրանք:

ԾՆՈՒՆԴԻ ԽԹՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻՒ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՑՔ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Լիոնի կոմիտէի կողմէ, 24 դեկտեմբեր, Ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտեան ժամը 5, 6, Place du Pont, Café de la Mairieի շքեղ սրահներուն մէջ:

Հաճելի ժամանց ճոխ պիւֆէ: Մուտքը ազատ է:

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԻԼՈՒ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ

ԵՐԵԿՈՑԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

25 Դեկտ. Շաբաթ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

ՍԱՆ ԼԻՒՍԻԷՆԻ սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)

ի պատիւ Նոյ պիհուորներու

Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.

Կը ներկայացուի «ԹԻԻ 5 ԽԵԼԱԳԱՐԸ» (աւելցուած)

ԿԷՍ գիշերէն յետոյ կուփամարտի մրցում, Պ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Պ. ՓՐԷՍԻ

Զանազան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր ճաշ-թանկօ: Ճոխ պիւֆէ գիւթատաւչելի գիներով: ԿԷս գիշերէն յետոյ պար, մինչեւ լոյս:

Մուտք 7 ֆր., ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԷՍ ԳԻՆ:

Թէյասեղան—հաւաքոյթ

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ԱՄԱՍԻՈՑ ԵՒ ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ՀԱՑՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, 22, Rue Petit St. Jeanի Ա. յարկի սրահը: Կը հրաւիրուին Ամասիայի եւ Մարզուանի ու շրջանի բոլոր հայրենակիցները: Տեղի պիտի ունենայ միութեան վիճակախաղը:

Մուտքը ազատ է:

ԵՔԵ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet եւ Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Աշխատին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ, Անարատ օդի՝ առատ աղանդերներով: Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԷՕԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԷՕԱՊ ՄՔԷՍՊԱԼ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով, իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏԻՕՆԻՐ ՔԷՕԱՊով* կրնանք մրցիլ փարիզի բոլոր ճաշարաններուն հետ: կիրակի օրեր *ԼՒՄՒԷՔ ԳԱՄԱՑԻՅ* եւ սեր, ամէն երեկոյ արեւելեան ըստ ոճ նուագ դեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ԶԱՅԻՐԻ* ֆանըմի: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ ֆացեալի ժամադրավայր: Մեկ այցելութիւն բաւական է մեր սեւեական յաճախորդը դառնալու համար:

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesm PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ·— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր·
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՇԱԲԱԹ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 25 DECEMBRE 1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3612 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տօնական օրեր են եւ մարդիկ առիթ պիտի ունենան «բացուելու»: Գլուխ գլխի խօսելու չատ մը բաներու մասին:

Ըստ ընկալեալ սովորութեան, անչուչտ խօսակցութեանց ա - մէնէն հրատապ նիւթը պիտի կազմէ քաղաքականութիւնը, — մէ - ջազգային կացութիւն, Անգլիա, Չին - Ճափոն, Ռուսաստան, Մի - ջերկրականի խնդիրը, Իտալիոյ գաղտնի ծրագիրները, Թուրքիոյ գլխուն գալիք փորձանքները եւայլն :

Քաղաքական տեսութիւններէն վերջը, հարկաւ սեղանակիցնե - րը պիտի բարեհաճին խօսիլ նաեւ ազգային կեանքի մասին, ճաղ - կելով ներքին պայքարները, հառաչանքներ արձակելով համերաշ - խութեան համար, սէր եւ միութիւն քարոզելով :

Յետոյ, քիչ մը աւելի սեղմելով չրջանակը, պիտի ողբան պանդխտութեան դառնութիւնները, անտեսական տագնապը, բան - ուորական տառապանքը, նոր սերունդին օտարացումը: Եւ, բնա - կանաբար,— «Հայրենի՛ք, հայրենի՛ք, ե՞րբ կը բացուին դուռնե - րը, ե՞րբ կ'ունենանք ազատ եւ ամբողջական հայրենիք, որպէսզի կարենանք տեղաւորուիլ, այնտեղ թափել մեր քրտինքն ու վաս - տակը ...

Այս առիթիւ տեղացոյց ալ պիտի սարքուին, եւ բաժակաճառեր պիտի պարպուին տաք ու պաղ, համաձայն իւրաքանչիւրին համո - զումներուն կամ նախասիրութեանց: Բայց, բոլորը մէկ պիտի ու - զեն որ գալիք տարին բարով գայ, այսինքն լի բարիքներով :

Շատ չտեսնենք այս միամիտ սովորութիւնները, այն վիճա - կին մէջ ուր կը գտնուինք :

Ուրիշներ ալ, աւելի մեծեր եւ բախտաւորներ, նոյն ճամբէն կը քալեն: Տարբերութիւնը՝ մանրամասնութեանց մէջ է, եւ ոչ թէ հիմնականին: Տարբերութիւն՝ ցեղի, միջավայրի, դաստիա - րակութեան, աւանդութեան եւ խառնուածքի :

Դարերէ ի վեր տիրացած՝ հայրենիքի եւ պետութեան, ազատ եւ անկախ եւ ապահով, անչուչտ անոնք չունին մեր դառնութիւն - ները եւ Ծնունդի Խթումը (Զարթօնք) կամ Նոր Տարին կը ծօնեն, կը լուացնեն իրենց օրեր խրախճանքի եւ կերուխումի :

Եւ սակայն, անոնք ալ ունին բազմազան հոգեր: Մի հայն թէ գիտեն ամէն գործի իր տեղը տալ, ինչպէս ամէն մարդու՝ իր գերը:

Օրինակ, Ֆրանսային այնքան չզրաղիր քաղաքական խնդիր — ներով, որքան Հայը: Ոչ թէ անոր համար որ չի մտածեր կամ չըմ - բռներ· այլ որովհետեւ գիտէ որ այդ հարցերը չեն լուծուիր ըն - տանեկան կամ սրճարանային ասուլիսներով :

Մինչ կողմէ, ունենալով իր քաղաքական եւ ընկերային հա — մողումները, եւ ընդհանրապէս ըլլալով գործօն անդամ կամ բո - լորտիքեան՝ այս ու այն հոսանքին, գիտէ որ քաղաքական տեսու - թիւններն ու վէճերը կրնան արդիւնաւոր ելքի մը յանգիլ իրենց ժողովներուն մէջ: Հոն է որ կը խօսին թեր ու դէմ, կը լուսարանեն մութ կէտեր, կ'արծարծեն նոր տեսակէտներ :

Ուրիշ խօսքով, այդպիսի միջավայրերու մէջ, քաղաքական խօսակցութիւնները կը ծառայեն ոչ թէ ամուլ հետաքրքրութիւն - ներ գոհացնելու, այլ դաստիարակելու, հասունցնելու, մղում տալու կամ խափանելու :

Պատահաբար չէ որ կը ծանրանանք այս կէտին վրայ: Եւ եր - բեք չենք չփոթեր մեր կացութիւնը՝ Ֆրանսականին, անգլիակա - նին կամ պելժիականին հետ:

Լսել կ'ուզենք ,— այստեղ մարդիկ ամէն բանէ առաջ իրենց սեփական հոգերով կը զբաղին, եւ եթէ ուզեն աւելի բարձր ոլորտ - ներու մէջ սաւառնիլ, երբեք չեն կորսնցներ իրական գետինը: Ի — րենց մէրքը միշտ կը բանի, բայց կը բանի ոչ թէ իբրեւ մարմաջ, այլ իբրեւ գործելու տրամադրութիւն, հակում եւ աչխատանք :

Այս տեսակէտէն, չէ՞ք ընդունիր թէ մենք աւելի շատ կը խո - սինք, կը վիճինք, իրարու հետ չափուելու մարզանքներ կը կար - դանք տեղի - անտեղի, պատահականութեան ձգելով բուն գործը:

Եւ այս չէ՞ հիմնական պատճառը, եթէ այսօր այնքան ժժգոյն եւ մռայլ պատկեր մը կը ներկայացնէ Հայկական Արտասահմանը:

Տարինները կը թաւալին անդորձ, դէպքերն ալ իրար կը հըր - մշակեն սրընթաց, խառն ի խուռն ու վրդովիչ, քաղաքական տե - սութիւններ պարզել տալով ամէնէն համբակին ալ,— իսկ մեր հանրային կեանքը հետզհետէ կը դունատի :

Արդէն անբաւական կուգային չարժումի, գործունէութեան, դիտակից եւ յարատեւ աչխատանքի տարրերը, հասատատութիւն, օրկան կամ անհատ,— բայց նորէն այդ եղածն է որ կը մաչեցնենք: Այն նախապաչարումը գոյացեր է թէ՝ ասոր եւ անոր ճակատին գիր - րը, ճիտին պարտքն է տքնիլ, ելքեր փնտռել, իսկ միւսները — ջախջախիչ մեծամասնութիւնը — իրաւունք ունին միայն կարծիք յայտնելու, քսուելու եւ անցնելու, դիտելու եւ ալէկոծիա կար - դալու :

Այս ճամբուն վրայ, մասնաւորապէս վրդովիչ է կերպարանքը միջին երիտասարդութեան :

Շատերը, այդ չարքէն, իրենց ճաչակէն կամ դիտութենէն վար գտնելով հայկական իրականութիւնը — արմատախիլ ժողո - վուրդի մը հոգերը — կը նախընտրեն աչտարակի մը կատարէն նա - յիլ անոր վրայ :

Ուրիշներ նախապաչարուած՝ ներքին պայքարներէ եւ կու - սակցական վէճերէ, կը կարծեն թէ լաւագոյն ելքն է քաչուիլ սե - փական պատեանին մէջ, եւ մնացեալը ջուրին տալ :

Դեռ ուրիշներ կը գոհանան ասդին ժպիտ մը, անդին տրտունջ մը ցանել, եւ ձեռքերը գրպանը, կոճակները կոճկած տուն երթալ:

... Ո՞ւր կրնայ տանիլ այս ճամբան, — թող իրարու հարցնեն անոնք որ գլուխ գլխի պիտի գան այս տօնական օրերուն, աչխար - հին եւ ազգին չարն ու բարին դատելու համար :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԿԱԿՆԿԱԼ ԵԻ ԾԱԻԱԼՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻ ՄԸ ԹԵՐԹԷ ԶՐԿԵՑ ՓԱՐԻԶԸ ԵԻ ՈՒԻՐԻՇ ՎԱՅՐԵՐ

»»»» o ««««

Հաւատապետական պատակներ կը փորձին պատռել ֆիզիական գործարան մը

Վարչապետին գործօն միջամտութիւնը

Երէկ, ուրբաթ, անակնկալ գործադուլ մը թերթէ ղրկեց Փարիզը եւ չատ մը վայրեր: Հազիւ քանի մը կրպակներ յաջողած էին մաս մը թերթ ձեռք ձգել: Կարգ մը թերթեր ալ մասնաւոր ցրուիչներ վարձած էին, թաղէ թաղ չրջելու համար: Բայց այս բոլորը կը կազմէին կաթիլ մը՝ ծովուն մէջ :

Ինչպէս կը յիչեն ընթերցողները, վերջին օրերս վերակոչած էին բանուորա - կան խըրտումները, մասնաւորապէս նպարեղէնի ճիւղին մէջ : Իսկ ուրբաթ դի - չեր, առտուան դէմ պատահեցաւ աւելի ծանրակչիռ դէպք մը,— գործադուլ հռչակեցին փոխադրական ընկերութեանց եւ բեռնակառքերու բանուորները , ինչ որ մասնաւորապէս լրջօրէն խանգարեց թէ թերթերու եւ թէ ուտելիքներու բաչխումը: Բարեբախտաբար գործադուլը սահմանափակուած էր մասնաւոր ընկերութեանց մէջ, այնպէս որ երթեւեկը չխանգարուեցաւ: Կանոնաւորապէս կը բանէին երկաթուղիները, հանրակառքերը, մեթրոն եւ թաքսիները որոնք տարբեր սկզբունքի մը ենթակայ են :

Ուրիշ ծանր դէպք մը եւս պատահեցաւ Փարիզի հիւսիսային - արեւմտեան չրջանին մէջ: Քոլոմպի կոտրիչ գործարանին (քիմիական արտադրութիւններ եւ ձգախէժ) բանուորները գործադուլ հռչակած եւ հաստատութիւնը զրաւած ըլլալով , կառավարութիւնը հրամայած էր պարպել ոստիկանութեան մէջո - ցաւ: Գործադուլը հռչակուած էր Դեկտեմբեր 13ին, իբրեւ հետեւանք բանուո - րի մը արձակման: Հաստատութեան զրաւումը տեղի կ'ունենար կարգով· բանւո - րներու իւրաքանչիւր խումբ փոխ ի փոխը տուն կ'երթար հանգստանալու եւ ճաչելու համար :

Ուրբաթ օր, երբ առտուան հերթապահ խումբերը կուգային, տեսան որ բաղմաթիւ հանրապետական պահակներ թոյլ չէն տար որ ներս մտնեն եւ կը ցրուեն համախմբումները: Ներսը փակուած բանիողները երկու ժամ հետեւ - ցին հաստատութեան սուլիչները: Եւ ահա 1000աւոր բանուորներ հասան չրջա - կայ գործարաններէն , որոնց մեծմ ասը կը զբաղին սպառազինութեանց չինու - թեամբ: Քիչ յետոյ համակրանքի համար նատուկ գործադուլ հռչակեցին Լո - ռէնի եւ Փոթէզի օդանաւային գործարաններուն, Կնօմ է Ռոնի ընկերաչարժի գործարանին, Էրիքսոնի հեռաձայնի գործարանին, Ալսթոմի էլեկտրական չինութեանց գործարանին բանուորները: Զախակողմեան թերթերը կը գրեն թէ 30.000 քաղաքացիներ համախմբուած էին Փոլոմպի գործարանին առջեւ , իրենց համերաչխութիւնը յայտնելու համար: Երբ հանրապետական պահակ - ները քաչուեցան, այս բազմութիւնն ալ նոսրացաւ հետզհետէ :

Նկատի առնելով կացութեան ծանրութիւնը, անմիջապէս խորհրդակցու - թիւններ տեղի ունեցան վարչապետին, ներքին նախարարին եւ Աչխատանքի Դաշնակցութեան պատասխանատուներուն մէջեւ: Վարչապետը վճռապէս յայտա - րարեց թէ ոստիկանութիւնը անյապաղ պիտի պարպէ Կուտրիչ գործարանը եւ այն բոլոր հաստատութիւնները ուր նատուկ գործադուլ հռչակուած է: Իրիկ - ուան դէմ կացութիւնը մեղմացած էր, միջին ճամբայ մը գտնուած ըլլալով :

Յուցահանդէսը պիտի վերաբացուի 1938ին

»»»» o ««««

Երեսփ· ժողովը 260ի դէմ 337 ձայնով հաւանութիւն յայտնեց Փարիզի միջազգային ցուցահանդէսին վերաբացման: Այս առթիւ քուէարկուեցաւ 450 միլիոն ֆրանքի վարկ մը, եւ հիմա կը սպասուի Մերակոյտին վաւերացման : Այս կողմէն ալ ընդդիմութիւն չի նախատեսուիր, այնպէս որ ցուցահան - դէսին վերաբացումը ապահով է այլեւս :

Օրինագծին քննութեան առեն, երկար վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան, բայց տրամադրութիւնները կրճատ չէին եւ բանավէճը աւելի չատ ակադեմա - կան հանգամանք ունէր: Փարիզի եւ գաւառական գլխաւոր քաղաքներու երես - փոխանները մեծ մասով կուսակից էին վերաբացման, իսկ դէմ՝ գիւղական չրջաններու ներկայացուցիչները: Այս վերջիններն կ'առարկէին թէ աւելի լաւ կ'ըլլայ ցուցահանդէսին պահպանման եւ վերայարդարման յատկացուած վար - կերը գործածել ճամբաներու բարւոքման եւ էլեկտրական ուժի արտադրու - թեան: Բայց քաղքցի երեսփոխանները ի վերջոյ յաղթեցին, դիտել տալով թէ հաղարաւոր այցելուներ պիտի չրջին գաւառներու մէջ:

Կարգ մը երեսփոխաններ գանգատեցան թէ ցուցահանդէսը 1.000.000.000 ֆրանքի զուտ կորուստ մը ձգած է: Առեւտրական նախարարը պատասխանեց թէ այդ կորուստը մասամբ գոցուած է այցելուներու ծախսած միլիոնաւոր դրամարներու եկամուտներով: Վերաբացման կուսակից երեսփոխաններն ալ բացատրեցին թէ ցուցահանդէսը նպաստած է և պիտի նպաստէ ոչ միայն Փարի - սայի բարօյական վարկին, այլ եւ խաղաղութեան գործին: Զախակողմեան երես - փոխան մը առարկեց թէ 450—480 միլիոն վարկով կարելի է վեց նոր սու - դանաւ չինել: Նախկին նախարար Պ· ոը Մոնզի չեչտեց թէ ինք անձնապէս չա - հագրգռուած է ցուցահանդէսին վերաբացումով, որովհետեւ... բնաւ չէ ան - սած: — «Բան մը կորսնցուցած չէք», դիտել տուաւ աչակողմեան երեսփոխան մը:— «Իսկ ձեզ պէտք է ցուցադրել հրէշային երեւոյթներու տաղաւարին մէջ» , պատասխանեց ձախակողմեան երեսփոխան մը :

Առեւտրական նախարարը յայտնեց թէ 23 ազգերէ 17ը թեր են ցուցահան - դէսին վերաբացման, իսկ Անգլիոյ ձեռնպահութիւնը առժամեայ կը համար - ուի :

Օրինագծին տրամադրութեամբ, 450 միլիոնի գումարը պիտի ճարուի պարզեւաւոր մուրհակներով որոնք պիտի ծախուին թէ Ֆրանսայի եւ թէ արտասահմանի մէջ: Այս մուրհակները գնողները ազատ մուտք պիտի ունենան ցուցահանդէսին մէջ եւ ճամբորդութեան դիւրութիւններ պիտի վայելեն ամ - բողջ Ֆրանսայի մէջ :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱԽԵՏԻՍ

Զորեքչաբթի առտու սօսի մը՝ խմբագրատան անկիւնը: Նոյնիսկ — Սօսիաց Տղան, կամ Կ· Մեհեան կամ Վ· Իշխանեան: Բան ան՞ուն, — բոլոր գիտցողները պատմեն չգիտցող - ներուն :

— Ինչո՞ւ այսքան ուշ մնացիր: Տասնըհինգ օր է որ ճամբայ ելած ես:

— Հինգ օր վեհետիկ վար դրին, յետոյ իջայ Միլան, ուր բանախօսու - թիւն ալ սարքեր էին, հանդիպեցայ նաեւ Հռոմ: Շա՞տ է մէկուն համար որ Պալքանները ստորոտը ճգնած էր 15 տարիէ ի վեր եւ առաջին անգամ կը հանդիպի արեւմտեան Եւրոպա:

— Ընդհակառակն, կը մտքիմ որ աւելին տեսնես, աչխարհի այս մասն ալ ճանչնալով նիշդ այնպէս ինչպէս « Թուրքիան իր հոգերով եւ փորձե - րով »:

— Շատ չես փոխուած ...

— Դուն ալ չես փոխուած ...

Այսպէ՞ս է աշխարհը: Մէկը միւսը պիտի մխիթարէ՝ միշտ լաւը տեսնե - լով...

Կը փորձեմ «զրայց» մը սարքել ·

— Ի՞նչ ճորութիւն բերած ես Պալ - քանները,— ազգային, քաղաքական, կուսակցական :

— Ինծի հե՞տ ալ էնթըրվիւ: Չգէ ի սէր Ալլահի, յետոյ կը խօսինք: Ես ա - ւելի կարեւոր լուր մը բերած եմ «Ցա - ռաջ»ին:

— Պատմէ՛, գրի առնեմ :

— Ահա պատրաստ է, առ կարդա: Կարդացէք դուք ալ ·

— « Բանի մը օր առաջ, ճամբոր - դութեան ընթացքին, առիթն ունե - ցայ տեսնելու Թալէաթի ահաբեկիչը, ընկ· Սողոմոն Թէհլիրեանը: Ուրիչ խնդիրներու կարգին, խօսեցանք նաեւ այս մասին:

— Կարդացի՞ք, հարցուցի «Հապէ - ր»ի հրատարակութիւնը :

— Այո՛, պատասխանեց Թէհլիրեան ծիծաղելով եւ ուսերը թօթուելով :

— Ի՞նչ ունիք ըսելիք այդ հրատա - րակութեան մասին :

— Մտացածին եւ սուտ՝ սկիզբէն մինչեւ վերջ: Ըսեմ, անմիջապէս, որ ես երբեք գրի առած չեմ այդ սպանու - թեան պատմութիւնը :

— Մտագիր չէ՞ք գրի առնելու գայն :

— Այո՛, ներկայ կը դառնանք արդէն ու չուտով կը սկսիմ գրի առնել ամբողջ իրողութիւնը՝ այնպէս ինչ - պէս որ տեղի ունեցած է :

— Հրատարակելու համար, ան - չուչտ :

— Ի հարկէ՛: Ու պատասխանած ըլ - լալու համար բոլոր յերիւրանքնե - րուն :

— Խորագի՞րը ձեր այդ յուչերուն :

— Պա՛րզ է,— «Ի՞նչպէս սպաննեցի Թալէաթ փաչան» :

×

Ուրեմն , Ծնունդ օրով ձեզի տուած եղայ երկու աւետիս,— «ողջմիտ ժա - մանումը» «Ցառաջ»ի երիտասարդ եւ գրագէտ աչխատակից վ· Իշխանեա - նի, եւ մշակումը՝ Սողոմոն Թէհլիր - եանի յուչերուն:

Վախճամ «հին յեղափոխական» Ա - ւետիսը ինձմէ առաջ հաղորդած կ'ըլ - լայ այս լուրերէն մէկն ու մէկը:

ՎԱՀԷ

ԿԱՂԱՆԴԱՒՔ ՆՈՐ ՍԻՍԻ (ՊԷՅՐՈՒԹ)

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

178 ՈՐԲ ԵՒ ԶՔԱՒՈՐ

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մ· Քիւրքճեան ընտանիք, Օլնէ - Սու Պուա,	125
Պօղոս Պօղոսեան, Ալֆորվիլ	50
Կ· Մ· Կասւճեան, Ալէս	25
Գումար՝	200
Դեկտ· 22ի գումարը	415
Ընդհ· գումար՝	615

ՉԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կ· Մ· Կասւճեան, Ալէս	25
Դեկտ· 21ի գումարը	110
Ընդհ· գումար	135

Սուրիոյ վարչապետը Էնկիւրիի մէկ

»»»» o ««««

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն·— Ձէմիլ Մէրտան պէյ, Սուրիոյ վարչապետը, արտաքին եւ ներքին գործակալներուն կողմէ հիւրասիրուած ատեն, քաղաքին մէկ ճաչարանին մէջ, հանդիպեցաւ Ք· Ամաթիւրքի որ նոյն ճաչարանը կը գտնուէր քանի մը հրաւիրեալներու հետ : Ամաթիւրք Ձէմիլ պէյի միջոցաւ Սուրիոյ ժողովուրդին հաղորդեց իր սիրալիր ողջոյնը՝ մաղթանքներ ընելով անոր բարօրութեան համար: Ձէմիլ Մէրտան պէյ խօսակցութիւններ ունեցաւ Թուրքիոյ վարչապետին, արտաքին նախարարին եւ կառավարութեան ուրիչ անդամներու հետ: Այս առթիւ հրատարակուած պեկոյցը կ'ըսէ ·

— « Տեսակցութիւնները տեղի ունեցան չատ սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ: Երկու երկիրները չահադրգռող բոլոր խնդիրները քննուեցան մանրամասնօրէն եւ որոչուեցաւ յառաջիկային գործել ներդաչնակութեամբ :

Ան ու սառատիլ Պաղեստինի մէջ

Ահաբեկիչ խումբերու գործունէութիւնը աստիճան է վերջերս: Պաղես - տինի ամբողջ հիւսիսային մասին մէջ չատ մը յարձակումներ կատարուեցան , բազմաթիւ զոհերով, հրեայ թէ արաբ: Թարոր լերան մօտ, Հանրակառքեր յարձակման ենթարկուեցան եւ քանի մը ուղեւորներ վիրաւորուեցան: Հայ - Ֆայի մօտ ոտիկանական քննիչ մը՝ Արաբ սպաննուեցաւ: Սէֆէրայի մօտ հրեայ պահակներ սպաննուեցան եւ դիակները գտնուեցան ճամբուն վրայ: Իրխտանա - կան իչխանութիւններն ալ իրենց կարգին աստիճացուցած են զսպողական գործողութիւնները: Նաբլուսի եւ Թուլքէրմի մէջ ուժանակով օդը հանուեցան այն տուները որ իբրեւ ապաստանձա ոյած էին ահաբեկիչներուն: Քեվրոնի մէջ հեռագրական գիծերը խզուած , իսկ ուրիչ վայրի մը մէջ արաբ ոտիկան մը սպաննուած ըլլալով, 2570 եւ 2500 ոսկի հաւաքական տուգանքի դատապար - տուեցան: Քեվրոնի մօտ յարձակում կատարուեցաւ անգլիացի զինուորներու վրայ: Թուլքարէմի մօտ ընդհարում մը տեղի ունեցած ըլլալով, 11 Արաբներ սպաննուեցան բրիտանական ջոկատի մը կողմէ :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՎ

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ՔՂԻՆԻ խորհրդային արչաւախումբը վտանգուած ըլլա - լով, սառնարեկ նաւեր ճամբայ ելան, ի հարկին օգնութեան հասնելու համար: Ինչպէս կը յիչուի, չորս ռուս պիտանականներ կայան մը հաստատեցին մայիս 21ին, բեւեռէն 2ուկէս մղոն հեռու, սառնակոյտի մը վրայ որ կը կոչուի Սթա - լին :

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ հասած լուրերը միչտ հակասական են: Հանրապե - տականները ծանուցեր էին թէ քաղաքը ինկած է· ազգայնականները հերքեցին: Եւ հիմա երկու կողմերն ալ կը խոստովանին թէ կատաղի կռիւներ կը մղուին քաղաքին համար :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՄԱՐԴԸ ՀՈՂԸ ՉԻ ԹՈՂՆՈՒ

(ՖԱՆՏԱՍՏԻԿ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

Մութ էր, ու ես չէի կարողանում քնել։ Ամբողջ գիշեր ես մտածում էի մի տարօրինակ երևույթի մասին, որը տեղի էր ունեցել ինձ հետ։ Ես ինձ զգում էի ինչ-որ անհասկանալի ուժի ազդեցության տակ

ԲԱԺԻՆ Ը

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՆՑԵԱԼ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ

«Ես ինչո՞ւ պիտի ամաչէի, որ ես ալ մարդկային հարաբերութիւններ ունեցած եմ։ Ես ինչո՞ւ պիտի ամաչէի, որ ես ալ սիրած եմ։ Ես ինչո՞ւ պիտի ամաչէի, որ ես ալ սիրուած եմ։ Ես ինչո՞ւ պիտի ամաչէի, որ ես ալ ունեցած եմ սիրելի մը, որ ինծի համար ամէն բանէ աւելի թանկագին էր

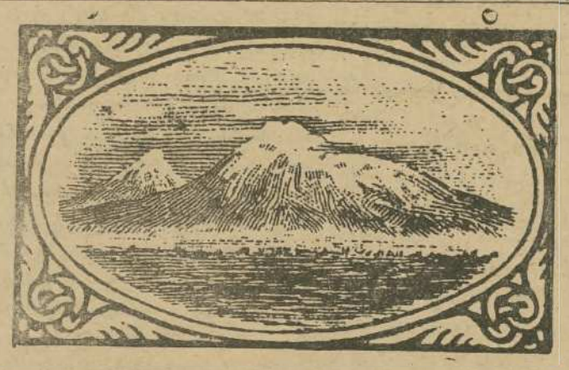

Médaille d'Or 1930

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Այցելեցեք անգամ մը մեր Նպարեղէնի վաճառատունը որ կը ցնծայ տօնական օրերու յատուկ իր Ձոխ միրգերով (ուղղակի ներածուած) եւ ախորժահամ ըմպելիներով: *Դոգինագի եւ անուշապուրի յատուկ ամէն տեսակ նիւթեր:* Իսկական ԱՆԱՆԱՍ *ՏԻՊԶԻԿ* արեւելեան սուրճի կախարդիչ բոյրը պիտի առաջնորդէ ձեզի դէպի ձեր վաղեմի քաղցրերը այները, բացառիկ գեղջեալ գինիներ միայն եւ միայն տօներու առթիւ: Livraison à domicile:

ՇԻՐԱԿ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ 26, Rue de Trévise, Paris 9e· Metro Cadet. Tel. Prov.38-63

Diplôme d'Honneur 1931

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ՆՈՒԻՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՁՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal*ի հետևի փողոցը*) *մէթրօ* Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն նպարավաճառատունը արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններու: Ծնունդի եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած եմ առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՓԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅԷՆ, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ եւ ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ: Մեծաքանակ վաճառում: Ամէն օր՝ *ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ*. LIVRAISON à DOMICILE: 50 ֆրանքէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ: Խանութ ը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը:

ՀԱԿԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՈԶՈՒԹԵԱՆՑ առթիւ, նոր վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան Անգլիոյ երեսփ. ժողովին մէջ: Արտաքին նախարարութեան խոր - հրդականը պատասխանելով, յայտնեց թէ դիտողութիւններ եղած են Իտալիոյն թէ կը յուսան որ այդ երկիրը լրջօրէն դնկատի պիտի առնէ խնդիրը: Այս առթիւ խորհրդականը դիտել տուաւ թէ միայն Իտալիան չէ որ հականգլիական քարոզութիւններ կը կատարէ: «Եթէ եղած դիտողութիւնները արդիւնք չտան, անշուշտ ուրիշ միջոցներ ձեռք պիտի առնենք»:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ կառավարական կուսակցութիւնը (ազատական) չհաշած է 387 աթոռներէն 146ը, ինչ որ պակաս է 40 աւ հարիւրի անհրաժեշտ մեծամասնութենէն: Երկաթեայ պահակները (ֆաշական), որոնց նշանախօսքն է՝ «Գործ եւ ոչ թէ խօսք», չհաշ են 75 աթոռ, մինչդեռ միայն 14 ունէին 1932ին, երբ լուծուեցան: Այնպէս որ որոշ մտահոգութիւն կը տիրէ ֆաշական շարժումի ծաւալման մասին:

ՊԼԵՒՐՈՒԹի Նոր - Սիս քաղի Լուսինեան վարժարանի աշակերտներէն Թորգոմ Ազատարդեանան, տասը տարեկան, փողոցը խաղացած ատեն մեքենայի կառք մը դանելով գրպանը կը դնէ: Յաջորդ օրը, դասարանէն ներս մտած ատեն, երբ նորէն ձեռք կ'առնէ, մեքենայը կը պայթի, թոցնելով խեղճ տղուն մատները: Ուրիշ աշակերտ մը եւ աշակերտուհի մըն ալ վէրքեր կը ստանան: Մեքենայի կառքը պայթուցիկ մըն էր ...

ԻՏԱԼԱԿԱՆ կառավարութիւնը որոշեց 1938 յունուար 1էն սկսեալ հրապարակէն քաշել կայսրութեան հաստատութենէն առաջ կոխուած դրամները: Այսուհետեւ արժէք պիտի ունենան միայն 10 եւ 20 լիրոյց արծաթ դրամները, թագաւոր - կայսեր պատկերով:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՏԱԳՆԱՊԸ կը չարունակուի: Թագաւորը կը պնդէ որ լուծուին կապոյտ չալիկաւորները (ֆաշական): Վարչապետը առաջարկեց մարզական միութեան վերածել այդ կազմակերպութիւնը, բայց թագաւորը մերժեց:

ՔԱՋ ՕԴԱՆԱՒՈՐԴՈՒԻՀի ՄԸ, Մարիզ Հիլց, յաջողեցաւ Փարիզ-Սայկօն հեռաւորութիւնը՝ 10.135 քլոմէթը, կտրել 92 ժամ 32 վայրկեանէն, կտրելով նախորդ մրցանիշը՝ 98 ժամ 52 վայրկեան:

ՊՈԼՍԷն կը հեռագրեն թէ բուռն փոթորիկ մը կը տիրէ քաղաքին մէջ, ահագին վնաս պատճառելով: Բուռն հով մը քշեց տարաւ չատ մը անցորդներ ոտքնք ծանրապէս վիրաւորուեցան: Թրքական «Հիսար» շոգենաւը ընկղմեցաւ եւ նաւաստիներէն 24 հոգի խեղդուեցան:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԻԼՐԻՉի ՄԱՄՆԱՃԻՒՂի
«ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ»

Տօնական օրերուն յիշեցէք Կ. Խաչը գնելով Ձեր պատուղները
26 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿի ՕՐ *ԺԱՄԸ* 2 ԷՆ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆԵՐԻՆ ՄԷՋ 8 RUE BOSSUET, *Փարիզ*
Ուր պիտի գտնէք պատուղներու ընտիր տեսակներ
ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵ ,,Վ
Հաճելի ժամանց սիրուն անակնկալներով
Գարեր Ձոխ պիւֆէ· Մուտքը ազատ է·

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՁՐԻ ՏԻԿԻՆ ԻՄԱՍՏԻԿ ԱՇՃԵԱՆ եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ 26 Դեկտ. կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15 Ռիւ Ժան Կուժօն, տեղի կ'ունենայ հոգեհանգիստ պիտի իրենց ամուսնոյն եւ հօր ՊՕՂՈՍ ԱՇՃԵԱՆի մահուան յիշատակին: Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆի ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Damesme — PARIS (13)

Դերձակատուն Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ
Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, ֆագոտսները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը·
6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)
Մէթրօ Cadet Tél. Prov· 95—68

ՇԱՅԵՐՈՒԻ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌԸ
Հաշտուտի Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՑԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԿԱԶՄԱԿԱՐՊՈՒԱԾ «ՍԻՓԱՆ_ԿՈՄԻՏԱՍ» ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՂՄԷ
ԿԻՐԱԿԻ 26 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳՇԵՐ
AERO-CLUB DE FRANCE*ի ՇՐՋԱՊ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ, *6, Rue deGalilée, Paris
8 ՀՈԳԻՆՈՑ ԱՐԺԱՆԹԻՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՒԻՄԲ ԵՒ ՃԱՇ, ՊԱՐԵՐԸ ԿՐ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁՈՒՆ ԲԱԺԻՆ
ԺԱՄԸ ՅԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ ՀԱՄԵՐԳ· ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՂՄԷ *ԲԼԱԹԻՒ ՊԱՐԵՐ, ՋԱՆԱՋԱՆ ԱՔՐԱՔՍԻՈՆՆԵՐ, ԵՒՆ·*
Կը ներկայացուի՝ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ
Խնամուած պիւֆէ մատչելի գիներով, սպասարկութիւն երգչախումբի անդամուհիներու կողմէ, *Մուտք 12 Ֆրանք*

ՍԻՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ (Մարսէյլ) «Ընկեր կարօ» եկեղեցւոյ ընդհ. ժողովը՝ 27 դեկտ. երկուշաբթի երեկոյ ժամը 6ին, լավիստ սովորական հաւաքատեղին՝ կարեւոր օրակարգ: Ներկայանալ անդամատետրով:

Խ ե ջ ո յ ք

Կազմակերպուած Խոյ - լէ - Մուլինոյի Հ· Ց· Դ· «ՄՋՕ» խումբին կողմէ, մարտիկ «Մշօ»ի յիշատակին: Կիրակի 26 Դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին «Արիմեան» գպրոցի սրահին մէջ, 2 Ռիւ սը լա Տէֆանս:

Կը նուագէ Թառիստ Արգար: Կ'երգեն Օր· Ա· Գանտիլեան, եւ կ'արտասանեն ընկերներ եղիա Մերոբեան, Արիս Գարաեան, Հայկ Եափուճեան, Մանուկան Պօղոսեան:

Կը նախագահէ Ա· ՋԱՄԱԼԵԱՆ, կը խօսի Վ· ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Մուտք 7 ֆրանք

ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ՆԵՐԿԱՅ ԸԼԼԱԼՈՒ
ԻՍԿ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ
ԵՐԵԿՈՑԹ—ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Այսօր, Շաբաթ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ
ՍԱՂ ԼԻԻՍԻԷՆի սրահներուն մէջ, 13 Rue d'Issy (Billancourt)
ի պատիւ Հայ պիւտուրներու
Նախագահութեամբ Mr. CRESSONի, Maire d'Issy եւ Dr. ALESSANDRIի, Conseiller-Général.
Կը ներկայացուի «ԹԻԻ 5 ՆԵԼԱԳԱՐԸ» (զաւեշտ)
Կէս գիշերէն յետոյ կուիմարտի մրցում, Պ. Գ. ԲԱՆԻԿԵԱՆ եւ Պ. ՓՐՆՅԻ Զանազան հաճելի անակնկալներ: Ընտիր Ճաշ-Թանկօ: Ճոխ պիւֆէ գիւրաժաւորելի գիներով: Կէս գիշերէն յետոյ պաք, մինչեւ լոյս: Մուտք 7 ֆր·, ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԷՍ ԳԻՆ:

ԾՆՈՒՆԴԻ ՀԱՆԴԷՍ

Սէն Շամոնի Կ· Խաչի մասնաճիւղին կողմէ, 26 կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 2.30ին: Մ/թ· Կրթ· Ընկ· սրահին մէջ: Պիտի խօսի՝ Պ· ՎԱՐԴԱՆ ՁՈՒԼԼԻԵԱՆ:

Մանուկներու կողմէ պարեր եւ խմբերգներ, արտասանութիւն, երգ, կատարող Պապան իր նուէրը կը բաշխէ: Մուտքը ազատ է:

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՔԱՐՈԶ

Մարսէյլ - Փրատոյի Մայր - եկեղեցիի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Դեկտ· 25ին, Շաբաթ, Տօն Ս· Ամանիննոսի կը պատարագէ եւ իր հրաժեշտի քարոզը կը խօսի Հարաւ· Ֆրանսահայոց Հայրապետական պատուիրակ՝ ԴԵՐ· Տ· ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ: Ներկայ կ'ըլլայ նաեւ Մարսէյլի Թեմին Առաջ· վոխանորդ՝ Տ· Զգօն Վրդ· Տ· Յակոբեան, որ յաջորդ օրը, 26 Դեկտ· Մայր եկեղեցիին մէջ իր անդրանիկ պատարագը կը մատուցանէ եւ կը քարոզէ: Ներկայ կ'ըլլայ պատուիրակ սրբազանը:

Յ· ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ՝ վկայեալ Փարիզի հաշտարարանէն, 22, Rue Maubeuge (9):
Մորհրդակցութիւն եւ դատական պաշտպանութիւն:
Ընդունելութեան ժամեր՝ 5էն 7, եւ ժամադրութեամբ:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**
Tél. Colbert 74—51, 47—22
Ծոար գրասենեակու փոփոխութիւնը ցէքեր կը տրուին ամէն երկրի հատոր: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:
ԼԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

"ՇԻՐԱԿ,,
Արեւելքի միակ իսկական օղին է: Անզուգական, անմրցելի, անխարդախ: Աղայնակարդ զօրացուցիչ ախորժաբեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ձիւթով: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

Alimentation „TRÉVISE"
իր անմահական սուրճով
Café "HAREM„
հանութպանութեան համար մեծամասնակ բիլօն՝ **14** ֆրանք:
Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանընտիր նպարեղէններու
5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ
Շեւռւածայնով ապսպրանքներ կը ղրկուին իս կոյն:
Tél. Taitbout 40—63
30, Ruede Trévise Paris (9) Metro Cadet

RAKI «PHENIX» d'Alger
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ
ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ
75 տարիէ ի վեր ամենուն կողմէ գնահատուած
ՐԱՔԻ ՖԷՆԻՔՍ
ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՍՈՆԷ
PHENIX *օղին թորուած է մանուածոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ: Իր կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:*
Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՖԷՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ Արեւելքի ամէնէն լաւ օղիները:
ALBERT BACRI, Agent général
19Rue Turbigo, Paris (2), Tél. Central 83-17
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ. *Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*
Mr. Simondis, 33 cours Devellier, Marseille

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՔՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵԼՈՒԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
28
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
28 DECEMBRE
1937

ՅԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3613 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՏԱՐՕՒԱՆ ՁԱՐՆ ՈՒ ԲԱՐԻՆ

Ամէն անգամ որ կը փորձենք ամփոփ տեսութիւններ պարզել՝ անցնող տարուան վրայ, մեզ քենաբար մեր առջեւ կը ցցուի նեղացուցիչ հարցականը,— չահեցա՞նք թէ կորսնցուցինք :

Հարցումը կը վերաբերի ե՛ւ Հայաստանի ե՛ւ Հայկական Արտասահմանի :

Եւ բնականաբար, չահն ու կորուստը հաշուած առեն, զըզ խաւոր առանցքը միշտ ալ կը կազմէ մեր միւնուճար հայրենիքը :

Ուրեմն, սկսինք Երեւանէն, որուն չարն ու բարին եթէ ուշադակի չաղդեն ալ, ամէն պարագայի մէջ խոր հետքեր կը ձգեն Արտասահմանի հոգեբանութեան վրայ :

Դժբախտաբար տարին կը փակուի զարհուրելի ողբերգութեամբ մը, որուն սկիզբը դրուեցաւ 1936 յունիս 9ին, իսկ վախճանը կը մնայ հարցական :

Եւ դժբախտութիւնը աւելի կը թանձրանայ ու կը խորանայ, երբ ըսենք թէ դեռ չատ քիչ բան գիտենք Հայաստանի ամբողջ անցուդարձի մասին :

Քաղուած տեղեկութեանց անմիջական եւ քիչ - չատ վաւերական աղբիւրը կը կազմեն խորհրդային հրատարակութիւնները, ինչ որ բաւական չէ :

Անոնք ոչ միայն ուշ կամ անկանոն հասնին, այլեւ կը խմբագրուին եղովբոսերէն, այնպէս որ, չատ քիչերը բան կը հասկնան : Հարկ է անվերջ պրպտել զանոնք, սերտել, վերլուծել, թարգմանել, լոյսի չողեր գտնելու համար : Նոյնիսկ այն հատուածները որ չատ խօսուն են, կը կարօտին մեկնութեան :

Հայերէնէ հայերէն արտատպումներ միշտ ալ կը կատարուին : Եւ մէկ չրջանի ընթերցողները իրենց կարդացածէն կրնան դատել թէ ի՛նչ կ'անցնի կը դառնայ ուրիշ դաշտի մը մէջ, կամ ի՛նչ ըսել կ'ուզեն լրատուն եւ յօդուածագիրը :

Այս կանոնը չի համապատասխաներ խորհրդահայ հրատարակութեանց :

Նախ՝ սիրտ կը խառնէ 1922էն ի վեր պարտադրուած ուղղագրութիւնը, որ իրրեւ թէ պիտի բարեփոխուէր : Ցեռոյ լեզուն, իր անճոռնի բառակազմութեամբ եւ թխածոյ չարադրութեամբ, այնքան կը խրտչեցնէ, որ եթէ «Ա. Հայաստան»ը ձրի ալ բաժնեն, չատ քիչերը պիտի ուզեն կարդալ : Ու վերջապէս աննախընթաց, աննկարագրելի գրաքանութիւն մը կը խեղդէ որ եւ է ազատ արտայայտութիւն :

Բայց եւ այնպէս, այդ նոյն հրատարակութիւններն են որ կը կազմեն ամէնէն հոսուն աղբիւրը : Մանաւանդ վերջացող տարուան ընթացքին, երբ Հայաստանն ալ վայելեց «մաքրագործումներ »ու օրհնութիւնը ...

Ուրիշ ամէն բան մէկդի դնելով, միայն այս պարագան — « մաքրագործում »ներու հրէշային քաղաքականութիւնը ինքնին կը կազմէ ամէնէն մեծ ողբերգութիւնը :

Արդ, այս տեղեկութեանց աղբիւրն ըլլալով հասարակաց, մատչելի՝ բոլորին, կը զարմանանք թէ մարդիկ ինչպէս ցնծութեան առիթներ կը գտնեն համատարած հալածանքներու եւ «մերկացումներ»ու, հարիւրաւոր ձերբակալութեանց եւ խմբական գնդակահարութեանց լուրերուն մէջ :

Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ, « Հայաստանի թշնամիները» ազգային աղէտ մը կը նկատեն 1921էն ի վեր եղած չեղած գեկավարներու, կուսակցական եւ պետական գործիչներու, իշխանութեան հիմնադիրներու եւ կազմակերպիչներու, անհամար գրագէտներու եւ մտաւորականներու, քիչ - չատ հասունցած, դեր կատարած, 17 տարուան « յաղթանակները » ապահոված դէմքերու «հոդմացրիւ փոշիացումը », իսկ ուրիշներ — Հայաստանասէրնե՛ր — այդ բոլորը կը հռչակեն նոր նուաճում եւ պարծանք : Եւ ճառե՛ր ալ կը խօսին, պանծացնելու համար զանոնք, ճիշդ ինչպէս որ 17 տարի անընդհատ կը խօսէին ու կը գրէին, փառաւորելով նոյն այդ «ժողովուրդի թշնամիներ»ն ու անոնց գործերը ...

Այսքան այլանդակ հակասութիւն՝ անչուշտ միայն եւ միայն հայկական միջավայրի մէջ կարելի էր երեւակայել :

Օտար ժողովուրդներու, ինչպէս այս երկրին մէջ ալ կան բարեկամներ՝ խորհրդային իշխանութեան : Օրինակ՝ ընկերվարական կանոներն ու արմատականները, որոնք ժողովրդական ճակատ կազմած ըլլալով համայնավարներուն հետ, ստիպուած են չափաւոր լեզու գործածել, հակառակ իրենց համոզումներուն :

Եւ սակայն, անոնք չվարանեցան սեւին սեւ եւ ճերմակին ճերմակ ըսել, նոյնիսկ վրդովում յայտնել աննախընթաց, անհաշուելի եւ անճառելի «մաքրագործումներ»ուն հանդէպ : Իսկ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան կեդրոնական օրկանը խոհեմութիւն կը սեպէ չատ չծանրանալ պատահած դէպքերուն վրայ : Ամէն պարագայի մէջ, դէպքերը չարձանագրեր այնպէս ինչպէս Մոսկուայի օրկանները կամ «Ա. Հայաստան»ը :

Միայն մեր մէջ է որ, մարդիկ ծափ ու ծնծղայ կը հնչեցնեն, առանց աչ - ձախ նայելու, եւ չաճախ մեզմէ աւելի բան դիտնալով կատարուած բարբարոսութեանց մասին :

Անհրաժեշտ չէ ածականներ փնտռել, որակելու համար այս զարչելի գռեհկութիւնը, — բուն բառով՝ անբարոյականութիւն :

Կ'անցնի՞ն տարիները, կը փոխուի՞ն ժամանակները, — եւ պատմութիւնը ինք իւրաքանչիւրին կուտայ իր կնիքը : Միայն հարիւրաւոր կալանաւորներու անէծքը պիտի բաւէր չանթահարելու զանոնք :

Այդ կալանաւորները մեր թշնամիներն են եղած, սկիզբէն մինչեւ վերջը, իսկ այսօր քուրջի մը չափ ալ արժէք չունին իրենց երկհուան երկրագուներուն համար, երբ կը հռչակուին «ժողովուրդի թշնամիներ» . .

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Աղդային չրջանակ մը կ'իմանանք թէ երեւանի մէջ ձերբակալուած են Բարեգործականի ներկայացուցիչը՝ Պ. Գարակէօզեան : Միեւնոյն առեն լուծուած են Հօկի կեդր. Վարչութիւնը եւ Մելքոնեան Ֆոնտը եւ այս առթիւ ալ ձերբակալութիւններ կատարուած են : Մանրամասնութիւնները կը պակսին :

250 նոր Մահապատիժներ կը պատրաստուին..

« Մաթէն »ի ռուսական բաժնի խմբագիրը կը գրէ թէ Ձեկային վարիչը՝ Եժով, հետզհետէ զնդակահարել պիտի տայ 250 կալանաւորներ, որոնք առաջնակարգ դեր կատարած են Ն. Միութեան մէջ : Այս ամբաստանեալներէն երկու գեսպաններ՝ Եուրենեւ (Պերլին) եւ Դաւթեան (Վարշաւա), նախկին վարչապետ եւ փոխ - վարչապետ Սիրցով եւ Ռուձուտաք պիտի դատուին զեբազդն դատարանի զինուորականատեանին առջեւ, ինչ որ կը նշանակէ մահապատիժ :

Լեհական աղբիւրէ կը հաւատան թէ Դաւթեան զնդակահարուած է արդէն :

Այսպէս, մինչ կը կարծուէր թէ ընտրութիւններէն վերջը հետապնդումները պիտի դադրին, ընդհակառակն կը սաստկանան : Տարակոյս չկայ թէ «ընտրուած» պատգամաւորներն ալ պիտի հետապնդուին ճիշդ այնպէս ինչպէս կուսակցութեան եւ պետութեան ամէնէն կարեւոր վարիչները : Տեղեկագրի մը համաձայն, կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի 159 անդամներէն եւ թեկնածուներէն (1936) միայն 23ը ազատ մնացած էին 1937 դեկտեմբեր 12ի ընդրութեանց առեն : Միւս 136ը զնդակահարուած, աքսորուած կամ թիւրապատուհեան դատապարտուած էին :

Բանուորական խրտուիլներ եւ գործադուլներ

Վարչապետը անձամբ միջամտելով, պարպել տուաւ Կուտրիչի գործարանը : Ինչպէս կը յիշուի, բանուորները գործադուլ հռչակելով դրաւած էին այս հաստատութիւնը : Ներքին նախարարը զինուորական ուժ ղրկեց, բայց ուրիշ գործարաններ ալ գործադուլ հռչակեցին եւ 30.000 հոգի համախմբուեցաւ, բողոքելու համար, այնպէս որ հարկ եղաւ ետ կանչել պահակները : Ասոր վրայ, վարչապետը ուրիշ բանաձեւ մը առաջարկեց,— չեղոքացնել գործադուլի ենթարկուած հաստատութիւնը : Գործարանին վարչութիւնը ընդունած ըլլալով այս առաջարկը, հաղորդուեցաւ բանուորական պատասխանատուներուն որոնք նոյնպէս հաւանութիւն յայտնեցին : Ուրեմն հաստատութիւնը չեղոքացուած ըլլալով, պարպուած եւ տեսակ մը զինադադար կնքուած կ'ըլլայ մինչեւ յունուար 3, լուծելու համար վէճը :

Վարչապետը նոյնպէս անձամբ միջամտեց, լուծելու համար փոխադրական ընկերութեանց եւ նպարեղէնի հաստատութեանց բանուորներու գործադուլը : Բանակցութիւնները կը չարունակուին մեծ դժուարութեամբ : Կիրակի օր Արհեստակցական Միութեանց պատասխանատուները իրենց առաջարկները ներկայացուցին աշխատանքի նախարարին, պահանջելով վերահաստատել բանուորական պայմանագրութիւնները որոնց պայմանաժամը կը լրանայ դեկտեմբեր 31ին եւ որոնք չեղեալ հռչակուեցան գործատէրերուն կողմէ, նոյեմբեր 1ին : Կը պահանջուի նաեւ աշխատավարձը յարմարցնել ապրուստի սղութեան, ինչպէս ընդունուած է նախընթաց իրաւարարութեամբ, որ եւ է բանուոր կամ պաշտօնեայ չարձակել գործադուլի հետեւանքով, եւ եթէ հարկ ըլլայ արձակել տնտեսական պատճառներով, սկսիլ ամենավերջին բանուորնեբէն : Գործատիրական պատասխանատուները կ'ուսումնասիրեն այս առաջարկները եւ յոյս կայ որ բանակցութիւնները յաջող ելքի մը յանգին :

Գալով փոխադրական ընկերութեանց բանուորներու գործադուլին, գործատէրերը կը պահանջեն որ նախ պարպուին գրաւուած կառատունները : Այս գործադուլը դեռ կը խանգարէ թերթերու բաչխումը եւ ուրբաթ օրէն ի վեր փոխադրութիւնը կը կատարուի զինուորական կառքերով : Ուտեստի փոխադրութիւնն ալ այդ միջոցաւ կը կատարուի, այնպէս որ ժողովուրդը նեղութեան չմատնուեցաւ ուշական օրերուն : Նոյնիսկ եթէ գործադուլը չվերջանայ այսօր վաղը, տրամադրելի միջոցը բաւական կը համարուի :

Գաւառական կեդրոններու մէջ ալ խլրտումներ կամ գործադուլներ ծագած ըլլալով, նոյնպէս բանակցութիւններ կը կատարուին, խաղաղութեամբ լուծելու համար վէճերը :

Երկաթեայ - ցեռեատական կացութիւնը կը բարւոքի

Մերակոյսը սկսաւ քննել 1938ի եկամտացոյցը, որ վաւերացուած էր Երեսփոխանական ժողովին կողմէ : Այս առթիւ եկամտական նախարար Պ. Պոնէ ճառ մը խօսելով, յերմապէս պաշտպանեց կառավարութեան քաղաքականութիւնը եւ յատուկ յայտարարութիւններ ըրաւ ապագայի մասին : Բացատրեց թէ պետական զանձը ի վիճակի է փրանքը ամրացնելու ներկայ մակարդակին վրայ, չնորհիւ նախորդ արժեղրկումներէ մնացած չահերու եւ վատահութեան վերահաստատման : Կառավարութիւնը արդէն կրցած է վճարել 40 միլիոն անգլ. ոսկիի փոխառութիւնը, իսկ Պանք տը Ֆրանսը 10.000.000.000 ֆրանքի ոսկի վերստացած է : Միւս կողմէ, նոր փոխառութիւնը արդէն իսկ արտադրած է 3 միլիառ ֆրանք : Վերջին ամիսներու ընթացքին զեղչի սակը կէս առ կէս իջաւ եւ այս բարւոքման չնորհիւ կառավարութիւնը մեծ դժուարութիւն չի տեսներ, վճարելու համար 28.000.000.000 ֆրանքի փոխառութիւնը 1938ին :

Նախկին նախարար Պ. Քայիս խօսք առնելով, գնահատեց Պ. Ժոռժ Պոնէի քաղաքականութիւնը, բայց դիտել տուաւ թէ եկամտացոյցի բացերը չեն կրնար անվերջ չարունակուիլ : Իր կարծիքով, ամէն բան կախում ունի գործերու վերաբացումէն : Միւս կողմէ, արտակարգ ծախքերը, որոնք մեծ մասով յատկացուած են ազգ. պաշտպանութեան, 18.000.000.000 ֆրանքի նոր գումար մը կը պահանջեն, եւ կը վախցուի որ եթէ փոխառութեանց այս գրութիւնը չարունակուի, պիտի ոչնչացնէ երկրին գրամագլուխի պահեստը :

ՕՐ ՕՐԻՆ

... ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ

Ատենէ մը ի վեր աչէիս կը զարնէ ազդարարութիւն մը՝ երեկոյթի եւ պարահանդէսի ծանուցումներուն մէջ, որոնք իրար կը հրմշտկեն այս օրերս :

— « Պարերը կը սկսին անմիջապէս» :

Անշուշտ շատ հիչերը բան կը հասկնան այս ազդարարութենէն :

Թանի որ ցերեկոյթին, երեկոյթին յայտագիրը պար ալ կը պարունակէ, ուրեմն պարերն ալ պիտի սկսին իրենց կարգին :

Ոչ, այստեղ երքութիւն մը կայ ոնբու լեզուն միայն պարասէրները կը հասկնան :

Ազդարարութիւնը ըսել կ'ուզէ թէ միջանկեալ բաներ պիտի չըլլան, — ճառ, երգ, վերջապէս «հայկական » բաներ, այլ՝ պարերը պիտի սկսին անմիջապէս :

Տասնըհինգ տարուան պանդխտութեան շնորհիներէն մէկն ալ՝ այս :

Արդէն իսկ հասած է սերունդ մը, որ հայկական հանդէսները «իր ներկայութեամբ կը պատուէ» միայն եւ միայն պարելու համար :

Երկու խո՞սք, ե՞րգ, արտասանութի՞ւն, ներկայացո՞ւմ, — այդ բոլորը կը ծառայեն էիք - բերան ընելու : Նոյնիսկ ծաղրելու՝ փրանսերէն բացագանչութիւններով : Ցաճախ ալ անհամութիւններ կը ծագին :

— Մենք եկած ենք պարելու, ոչ թէ ճառ լսելու : *Լա միւզի՛ք...*

— Մենք պարել, զուարճանալ կ'ուզենք, ոչ թէ թատրոն տեսնել :

Տրտնջացողներուն մէջ կան քարեմիտներ, կան եւ «վերջէն տեսած »ներ», որոնց աչէիս քան չերեւար, բացի նպզէն եւ պարէն :

Եւ հասարակութիւնը կը բաժնուի երկու մասի,— անոնք որ ազգային - հայկականը կը փնտռեն, եւ անոնք որ այդ բոլորը պատմութեան յանձնած, միայն եւ միայն ռոմբերու չափին կը հետեւին, ոտքի վրայ թէ նստած :

Ի՞նչպէս հաշտեցնել այս երկու հակամարտ ուժերը :

Պատասխանը արդէն տուած են հանդէսներու կազմակերպիչները, օրեր առաջ աւետելով,— «պարերը կը սկսին անմիջապէս » :

Ըսել կ'ուզեն թէ՝ չարլսթոնը յաղթած է «հայկականի»ին :

Ես պիտի առաջարկէի երկու հատասար մասերու բաժնել յայտագիրը, — բայց կը վախնամ թէ հիչ մը վարժապետական կ'ըլլայ :

Կը մնայ ամէնէն կարճ եւ ազդու ճամբան — բոլոր հայկական հանդէսները վերածել պարահանդէսի, կէս - օրէն մինչեւ կէս գիշեր, կամ իրիկունէն մինչեւ լոյս, իսկ հայկական կոչուած պահանջները գոհացնել՝ « Հայասիրաց » ընկերակցութիւն մը կազմելով :

Չէ՞ որ հինը պարտաւոր է տեղի տալ նորին ...

ՎԱՀԷ

Մերակոյսը կ'սւեղծէ քննիչարանի վարձքեր

Մերակոյսը իր կարգին քննելով բնակարանի եւ առեւտրական հաստատութեանց վարձքի օրինագիծը, իւրացուց իր տեղեկաբերին եզրակացութիւնները եւ քուէարկեց բանաձեւ մը որ մեծ զայրոյթ պատճառած է ձախակողմեան չրջանակներուն :

Պատերազմէն ի վեր, 47րդ օրինագիծն է որ կը ներկայացուի այս հարցի մասին : Մինչ երեսփ. ժողովը 175 առ հարիւր հաշուած էր վարձքերու յաւելումը, 1914ի վրայ, Մերակոյսը որոշեց 250 առ հարիւր : Եւ տարեկան չորքառորդական յաւելումը՝ 15 առ հարիւր, սկսելով 1938 յուլիս 1էն : Ցեռոյ 1944ի փոխարէն 1942 նչանակած է յետագդումներու պայմանաժամը : Եւ վերջապէս ընդած է 10 առ հարիւր զեղչը, զոր հաստատած էր Պ. Լաւալ, 1935ին :

Նոյն հիման վրայ կ'աւելցնան նաեւ առեւտրական հաստատութեանց վարձքերը :

Ժողովրդական ճակատի կուսակիցները բուռն պայքարի մը կը պատրաստուին, քանի որ օրինագիծը նորէն պիտի քննուի երեսփ. ժողովին մէջ :

Ճակատ ճակտի կռիւներ Պաղեստինի մէջ

Քանի մը օրէ ի վեր բուռն կռիւներ կը մղուին Պաղեստինի անգլիական ուժերուն եւ ըմբոստներուն միջեւ, հիւսիսային Պաղեստինի մէջ : Ուրբաթ օրուան կռիւը տեւեց մինչեւ գիշեր : Կէս գիշերին արաբ սպահեներուն թիւը կը հաշուէին 40 հոգի : Կռիւ մըն ալ ծագեցաւ սահմանամերձ լեռներուն մէջ : Մասնակցեցան իբր 800 զինուորներ, աջակցութեամբ օդանաւային ուժերու : Հրացանաձգութիւնը դադրեցաւ կէս գիշերին, բայց զինուորները իրենց դիրքերուն վրայ մնային մինչեւ արշալոյս, եւ յաջորդ օրը վերսկսաւ ճակատամարտը :

Անգլիական կառավարութիւնը պաշտօնապէս խնդրեց Լիբանանի կառավարութենէն, ապահովել սահմանագլուխին հսկողութիւնը, որպէսզի ահաբեկիչները չկարենան փախչիլ : Անգլիական իշխանութիւններն ալ իրենց կարգին զօրացուցած են մաքսային ոստիկանութիւնը, որպէսզի զինեալ հրոսախումբեր չկարենան Պաղեստին մտնել, ուժ տալու համար ապստամբներուն :

Կռիւները սաստկութեամբ կը չարունակուին Գալիլիոյ չրջանին մէջ : Ոստիկանութիւնը բազմաթիւ խուզարկութիւններ կատարեց հիւսիսային չրջանին մէջ : Երթեւեկը դադրած է Սաֆէտի եւ Նազարէթի միջեւ : Ընդհարումները անպակաս են ուրիշ վայրերու մէջ :

Թել - Ավիվի մէջ Ծնունդի տօն մը սարքուած էր քաղաքապետութեան կողմէ, բայց անգլիացի զինուորները սահմանագլուխ գացած ըլլալով, յետաձգուեցաւ :

**** Վերջին լուրերու համաձայն, կռիւները կը չարունակուին գատաղօրէն : Անգլ. զօրքը դէպի Լիբանանի սահմանագլուխը կը քշէ ահաբեկիչները : Կորուստներու թիւը ճշդուած չէ տակաւին : Անգլիացի տեղակալ մը եւ զինուոր մը թակարդի մէջ իյնալով, սպանուեցան : Հայֆայի մէջ անգլիացի զինուոր մը հերոսացաւ, երբ ահաբեկիչ մը ռումբ կը նետէր բազմամարդ սրճարանի մը մէջ : Զինուորը բռնեց ռումբը եւ փղոց նետեց, ուր պայթեցաւ, առանց ո եւ է մէկուն վնաս պատճառելու :*

Հայուհի մը իր աղջիկը գտաւ 23 տարի վերջ

« Մաթէն »ի Թիֆլիսի Վալանսէն կը գրէ թէ Մարսէյլ հաստատուած Հայուհի մը գտած է իր աղջիկը, 23 տարի փնտռելէ վերջ :

Թերթին պատմութեան համաձայն, 1914ին, երբ Հայերը ջարդուեցան Թուրքերուն կողմէ, Տիկին Ճամէսլեան(?), մեռած կարծուելէ եւ ձգուելէ էր դիակներու մէջ : Երբ սթափեցաւ, յաջողեցաւ փախչիլ եւ ի վերջոյ Ֆրանսա ապաստանիլ, առանց գտնելու իր նորածինը, որ դիրկն էր ջարդերու միջոցին եւ կը կոչուէր Երջանիկ : Վերջերս Վալանս հաստատուած հայրենակից մը Մարսէյլի մէջ հանդիպելով խեղճ կնոջ, կը հարցնէ թէ իր փնտռած զաւակը որ եւ է մասնաւոր նչան ունէ՞ր վրան : Տիկին Ճամէսլեան յիչեց թէ երեխան խալ մը ունէր ձախ սրունքին տակ : Քանի մը օր վերջը, այդ հայրենակիցը վա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՎԻՆ ՀԱՅՐԸ

(ՎԱՂԱՄԵՐ ՖԱՆՏԱՍՏԻԿ ԱՆԴԱՄԱՀԱՐ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

(Շարունակությունը տես նախորդ համարում)

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ես ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչպես ստացվեց, որ ես հանկարծ հայտնվեցի Ամերիկայում։ Ես ծնվել եմ Ռուսաստանի Կարս քաղաքում։ Հայրս զինվորական էր, ծառայում էր ռուսական բանակում։ Մայրս մահացել էր, երբ ես դեռ շատ փոքր էի։ Հայրս ինձ տարավ Ռուսաստան, Սանկտ-Պետերբուրգ, ուր ես ապրեցի մինչև տասնհինգ տարեկանս։ Հետո հայրս ինձ ուղարկեց Ամերիկա, ուր ես ապրում եմ արդեն քսանհինգ տարի։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր ապրում Ձեր հայրը Ռուսաստանում։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ռուսական բանակում ստացավ գնդապետի կոչում և ծառայում էր Սանկտ-Պետերբուրգում։ Նա ամուսնացել էր ռուսուհու հետ, և ես ապրում էի նրանց ընտանիքում։ Ես ռուսերեն եմ սովորել ավելի լավ, քան հայերեն։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում հայերին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ինձ ասում էր, որ ես հայ եմ, և որ ես պետք է սիրեմ իմ ազգը։ Նա ինձ պատմում էր հայերի մասին, ցույց էր տալիս հայերի նկարները, և ես սկսեցի հետաքրքրվել հայերով։ Ես ուզում էի գնալ Հայաստան, բայց հայրս ասում էր, որ Հայաստանում ես չեմ կարող ապրել, որովհետև այնտեղ ապրում են միայն աղքատ մարդիկ։ Հայրս ասում էր, որ ես պետք է գնամ Ամերիկա, որ այնտեղ ես կարող եմ հարստանալ։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում հեղափոխությանը։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ հեղափոխությունը վատ բան է, որովհետև հեղափոխության ժամանակ ամեն մարդ կարող է սպանվել։ Հայրս ասում էր, որ ինքը ոչ մի հեղափոխական չի ճանաչում, և որ ինքը ոչ մի հեղափոխականի հետ կապ չունի։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում հայ ժողովրդին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ հայերը շատ խելոք ազգ են, և որ ես պետք է սիրեմ հայերին։ Հայրս ասում էր, որ հայերը շատ աշխատասեր ազգ են, և որ ես պետք է աշխատեմ, որ հայերը հարստանան։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում թուրքերին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ թուրքերը վատ ազգ են, և որ ես պետք է ատեմ թուրքերին։ Հայրս ասում էր, որ թուրքերը ոչ մի լավ բան չեն արել հայերի համար, և որ ես պետք է ատեմ թուրքերին։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ռուսերին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ռուսերը լավ ազգ են, և որ ես պետք է սիրեմ ռուսերին։ Հայրս ասում էր, որ ռուսերը շատ լավ ազգ են, որովհետև նրանք ինձ պահում են, և ես պետք է սիրեմ նրանց։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ռուս հեղափոխականներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ռուս հեղափոխականները վատ մարդիկ են, որովհետև նրանք ուզում են սպանել ռուս ցարին, որը լավ մարդ է։ Հայրս ասում էր, որ ռուս հեղափոխականները ուզում են ռուսական կառավարությունը տապալել, և որ ես պետք է ատեմ ռուս հեղափոխականներին։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում հրեաներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ հրեաները վատ ազգ են, և որ ես պետք է ատեմ հրեաներին։ Հայրս ասում էր, որ հրեաները ուզում են ոչնչացնել քրիստոնյաներին, և որ ես պետք է ատեմ հրեաներին։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ամերիկացիներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ամերիկացիները լավ ազգ են, և որ ես պետք է սիրեմ ամերիկացիներին։ Հայրս ասում էր, որ ամերիկացիները ոչ մի հեղափոխական չեն, և որ ամերիկացիները ուզում են միայն հարստանալ։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ամերիկյան կառավարությանը։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ամերիկյան կառավարությունը լավ կառավարություն է, և որ ես պետք է սիրեմ ամերիկյան կառավարությունը։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ամերիկյան հարուստներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ամերիկյան հարուստները լավ մարդիկ են, որովհետև նրանք շատ փող ունեն, և որ ես պետք է սիրեմ ամերիկյան հարուստներին։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ամերիկյան աղքատներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ամերիկյան աղքատները վատ մարդիկ են, որովհետև նրանք ուզում են հարստանալ, և որ ես պետք է ատեմ ամերիկյան աղքատներին։

Ա. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Ինչպե՞ս էր Ձեր հայրը վերաբերվում ամերիկյան բանվորներին։

Ֆ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ.— Հայրս ասում էր, որ ամերիկյան բանվորները վատ մարդիկ են, որովհետև նրանք ուզում են հարստանալ, և որ ես պետք է ատեմ ամերիկյան բանվորներին

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ԱՆԱՊԱՏԻՆ

ՍԱՀԱՐՅԱՆԻ ՊԱՏՄՎԱԾՔԻՑ

«««« • »»»»

Իսկ ինչպե՞ս կարող էր նա չհասկանալ, որ ինքն էլ, ինչպես և բոլոր մյուսները, ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ մի ստվեր, որ ինքն էլ ոչ մի ազդեցություն չունի ոչ մեկի վրա, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար անհրաժեշտ չէ, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար սեր չի կարող ունենալ, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի արժեք չունի, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի օգուտ չի կարող տալ, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի վնաս չի կարող պատճառել, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի հետաքրքրություն չի ներկայացնում, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի ուրախություն չի կարող պատճառել, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի տխրություն չի կարող պատճառել, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի ատելություն չի կարող ունենալ, որ ինքն էլ ոչ մեկի համար ոչ մի սեր չի կարող ունենալ

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

լանս կանչեց մայրը եւ ուրախութեամբ ներկայացուց իր աղջիկը: Երջանիկ մխիթարներու կողմէ ազատուելով, Սուրիա ղրկուած եւ յետոյ Լիոն անցած էր: Երկու տարի առաջ, ամուսնացած էր Հայու մը հետ եւ ինքն ալ զաւակ մը ունեցաւ: Կրնաք երեւակայել երկու կիներուն ուրախութիւնը, երբ իրարու գիրկ նետուեցան:

Իւր խեղդեր վտանգաւ ծխուտուկի մը մէջ

Կիրակի գիշեր ահռելի արկած մը պատահեցաւ Մոնթրէտոնի յիմարանոցին մէջ (Քլէրմօն - Ֆէռան), հրդեհի մը հետեւանքով:

Գիշերուան ժամը 8.30ին, երբ խենդերը անկողին քաշուած էին, լուր տարուեցաւ թէ հրդեհ ծագած է: Երբ հրշէջները օգնութեան հասան, բոցերը արդէն չորսբոլոր տարածած էին ամբողջ շէնքը: Իբր 3000 խենդեր պատսպարուած են այս շէնքին մէջ, որ հաստատուած է 1864ին եւ որ Ֆրանսայի ամենամեծ յիմարանոցն է: Այստեղ կը գտնուին ամէնէն կատաղի խենդերը: Մօտ 380 հոգի տեղաւորուած էին հրկիզեալ շէնքին մէջ: Հրդեհի պահուն, որ կը տեւողութիւնը մասը քիլոմեթր հեռուէն, մահամերձ կամ փախստական խենդերուն աղաղակները ահռելապատիր կը տարածէին: Ամէնէն վտանգաւոր խենդերը փրկուեցան մեծ դժուարութեամբ: Շատերը չէին ուզեր դուրս ելլել բոցավառ շէնքէն, եւ հրշէջներն ու պահակները հարկադրուեցան ճակատ ճակատի կռուիլ եւ զսպել: Հրդեհէն մէկ ժամ վերջը պայթիւն մըն ալ տեղի ունեցաւ բակին մէջ: Զոհեր - ուն թիւը դեռ չէ հրպուած, բայց հեռագրի մը համաձայն 9 խենդեր ողջ ողջ այրած են բոցերուն մէջ, իսկ 12 հոգի ալ փախած, ահռելապատիր մահնեղով ամբողջ շրջանը:

Երեք հայեր գոհ՝ հեծեծաշարժի արկածէ

Ալֆորվիլի բնակիչներէն Նազարէթ Փապուճեան եւ տիկինը երէկ փորթ տ'Օրլէանէն ինքնաշարժով անցած ատեն, ուրիշ ինքնաշարժի մը զարնուելով, մահացու վէրքեր ստացան եւ երկուքն ալ մեռան: Կառքին մէջ կը գտնուէր նաեւ Յովհաննէս Ազատեան, որ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ չատ ծանր վի - ճակի մէջ:

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒԻԶԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մենունդի առթիւ «Ցառաջ»ը լոյս չտեսաւ կիրակի օր:

ՏՈՒԲԱ. կէօՊԷԼՍ, Գերմանիոյ քարոզութեանց նախարարը, եղիպտոս կը մեկնուի յունուար 5ին: Նախարարը պիտի մեկնի մասնաւոր օդանաւով մը եւ պիտի մնայ երեք շաբաթ: Այս առթիւ Գահիրէի գերմանական դեսպանը շարք մը ընդունելութիւններ սարքած է:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնը մասնաւոր գիտնականներ նշանակեց, ո - րոնք նախկին գաղթավայրերը պիտի երթան, ուսումնասիրութիւններ կատա - րելու համար: 1936էն սկսեալ կարգ մը քննիչներ գացած են արդէն, որոնք դեռ չեն վերջացուցած իրենց աշխատանքը:

ՁԱՓՈՆՑիՆԵՐԸ կը շարունակեն յառաջ խաղալ հարաւային - արեւմտեան Չինաստանի մէջ, միշտ նոր քաղաքներ գրաւելով: Ամերիկեան կառավարու - թիւնը փակուած սեպեց թնդանօթակրի մը ամբակոծման առթիւ ծագած մի - ջադէպը:

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ տարեկան համագումարը բացուեցաւ կիրակի օր, Արլի մէջ, մասնակցութեամբ 1200 պատգամաւորներու: Այս առթիւ կու - սակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Պ. Թորէզ ճառ մը խօսելով, ջերմապէս պաշտպանեց միութեան գաղափարը եւ նորէն ձեռք երկարեց «կաթոլիկ եղ - բայրներուն»:

ԱԼԵՔՍԱՆՏրԻԱի Սանճաքին ընտրութեանց առթիւ որ պիտի կատարուին յառաջիկայ փետրուարին, թրքական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղ - ղեւով, վերապահումներ կը յայտնէ ընտրական ծրագրի մասին: Թրքական դիտողութիւնները հեռագրով հաղորդուեցան Ա. Դ. Միութեան բոլոր անդամ - ներուն:

275 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱՒ Մ. Նահանգներուն մէջ, Մենունդի տօներուն առթիւ, արկածներու հետեւանքով: Այս թիւը աւելի քան կրկինն է անցեալ տարուան կորուստին:

ԹՈՒԼՕՆԷն մեկի կը հաղորդեն թէ ազգ. երեսփոխան ընտրուած է Պ. Աբ - ջակ Մոսկովեան:

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՁԱԿԱՏԷն հասած լուրերու համաձայն, Թէրուէլ քաղաքը տակաւին չէ ինկած: Ապստամբները կը շարունակեն դիմադրել, ամբացած ըլ - լալով երեք դիրքերու մէջ: Զօր. Ֆրանքոյի զէկոյցները միշտ կը հերքեն քա - ղաքին անկումը եւ ընդհակառակն կ'ըսեն թէ մօտալուտ է անոր փրկութիւնը, օդնական զօրք ղրկուած ըլլալով:

ԵՐԹեւեկի գիները պիտի աւելնան չաթաթ օրէն սկսեալ.— Հանրակառքի տոմսակը՝ 45 սանթիմ փոխանակ 40ի, 20նոց տրցակը՝ 9 ֆրանք փոխան 8ի: Մեթրօն 1.10 ի. կարգ, 1.60 Ա. կարգ: Երթուդարձ՝ 1.35 եւն.:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Յարգիս Տէօվլէթեան, Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ Տէօվլէթեան եւ զաւակունք Պ. Պ. Յաչիկ եւ Աւետիս Տէօվլէթեան եւ պաքագամնե - րը շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, գրա - ւոր, հեռաձայնով եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, Քեծ մօր, հարսին՝ երիցուհի ԲԵՐՈՒԶ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆի մահուան առթիւ:

ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ

Փարիզի Ազգայնականամի «ՅԻՇԷ» ցանձնախումբը որոշած է կազմակե - րէքի փոքր նուէր մը ուղարկել գինուորագրուած հայ երիտասարդներուն:

«ՅԻՇԷ» ցանձնախումբը կ'ուզայ՝ ներկայ յայտարարութեամբ, խնդրել մեր բոլոր հայրենակիցներէն որ հա - ճին իրեն, հաղորդել (15 Jean Goujon, Paris, 9e) գինուորագրուած ընտանեզուրկ հայ երիտասարդնե - րու հասցէները,

փարիզ գտնուող հայ գինուորնե - րը կրնան անձամբ ներկայանալ նոյն հասցէին, շաբաթ եւ երեքշաբթի օ - թերը, կէսօրէ ետք ժամը 3—5:

«ՅԻՇԷ» պարտականութիւն կը զգայ յիշեցնելու թէ ով որ անհո - գութիւն ընէ, ծող գիտնայ թէ գինւ - ուորագրուած երիտասարդի մը կա - պանդէքէն գրկոտելուն պատճառ կը դառնայ:

Դիւան «ՅԻՇԷ» Ցանձնախումբի

REXY CINEMA (Lyon)
Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi
24—30 Դեկտ.
Երեկոները ժամը 8.30
Իսկ Հինգ. եւ Կիր. կէսօր եւ գիշեր:
Larquey et Suzanne Dehelly dans Un soir de Bombe
Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:
Նոյնկայ յայտարարութիւնը կրկնուի կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ փակուած գիծով

ԼՈՒՍՕ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՔ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԱՇԻ

Պատկերազարդ եւ գիծերկիկ տպագրութեամբ

Կոչնակն ձակատը զարգարուած է Հ. Ազեաճաքի մէկ նկարով «Մի բացեալ Հայաստան», եղերական հայկական զոյգ եռադրօվով, եռաստիճեր մի բացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վահարեան, Զօր. Մեսրոպ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Գալօեան եւ Ց. Մխիթարեան:

Կը բովանդակէ, տեղային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերո - սական գրուագներ, կրօնական եւ տեղային տօներու յիշատակութիւններ եւն.:

Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Նոր Տար՝ի առթիւ ձայնարկեն գիրեր նուիրեցէք

ԱՆԴՐՈՒՆԻԿ, ցուսական յեղափոխութեան հերոսուհին, *Աթէնք* 1936, 708 էջ, 40 *ֆրանք: ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՄՆ Ի ՀԱՑՍ*, Գարեգին Եպս. Տրապիզոնի, *Փա - րիզ* 1936, 376 էջ, պատկ. 25 *ֆրանք: ՆՈՐ ՔՆԱՐ*, ձայնագրուած եւ պատկե - րազարդ *ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԳԱՐԱՆ*, *Աթէնք*, 1937, 640 էջ, 50 *ֆրանք, ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՐԳԵ՛Ր*, ձայնագրուած Ժող. երգեր, Գ. Ալէմեան, 7 *ֆրանք: ՐԱՖՖԻ*, կեան - քը եւն. *Փարիզ*, 1937— 10 *ֆրանք: ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑԵՐԷՆ*, Ե. Տէմիրճիպաշեան, *Պոլիս* 1930, 1197 էջ, լաթակազմ, 100 *ֆրանք: ՆՈՐ ԲԱՌԱ - ՐԱՆ ՀԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ*, Վ. Գէորգեան, *Պէյրութ*, 1336 էջ, լաթակազմ 40 *ֆրանք: Ց. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ, ՄԱՐԴԸ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ*, Վ. Ահարոնեան, *10և15 ֆրանք: ՍԱՄՈՒԻԼ*, Րաֆֆի 696 էջ, 40 *ֆրանք ԴԱՒԻԹ ԲԻԿ*, Րաֆֆի 691 էջ, 40 *ֆրանք: ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ 40 ՕՐԵՐԸ*, Ֆր. Վէրֆէլ, *Թարգմ.* Ետան, 70 *Ֆր.: ՀԱՄԼԷԹ*, ողբ. 5 արար, Շէքսպիր, *Թարգմ.* Ց. Մահէհեան, լաթակազմ 50 *ֆրանք:* Գոյամարտ Օրացոյց 5.50 *ֆրանք:*

ՄԵՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ.— **25** *ֆրանքի գիրք գնողին պատի օրացոյց մը կամ Հայաստանի քարէս մը,* **50** *ֆրանքի գիրք գնողին՝ Հայաստանի աշխարհա - գրութիւն մը,* **100** *ֆրանքի գիրք գնողին՝ Տարեգիրք մը:*

Պատուիրի ապսպրանքները նկատի չեն առնուիր: Գաւառէն եւ արտասահ - մանէն թղթածրարի համար աւելցնել հարիւրին 10:

Դիմել ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԻԼ, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris (6): Հեռ. Danton 88-65, chèque postal - Paris 1278 - 35:

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Նորհրդակցութիւն իրաւագէտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն Լեղուէ Թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերու - թիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դրութիւններու յարգագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառաբոյթիւններու յարգագրութիւն: Փողոցային աքսածներու հետաքննուած չգաւորներուն կատարեալ կանխավճար առանց տոհոսի եւ միջնորդէքի: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԻԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60
Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարե - ղէններու: Կը գնենք՝ բլանթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ: Նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վտահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն եւ գոհա - րեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճմտօրէն:

Դերասանուհի Ց. ՔԼԹԻԿԵԱՆ
Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: Հզդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հա - գուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը:
6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)
Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation „TRÉVISE"
Իր անմահական սուրճովը
Café "HAREM„
հաճութպանութիւններու համար մեծամա - նակ գիւղօք՝ **14 ֆրանք:**
Ամէնէն ճոխ եւ աժան մթերանոց արեւելեանընտիր նպարեղէններու
5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ
շնորհաձայնով ապսպրանքներ կը ղրկուին իս կոյն:
Tél. Taitbout 40—63
30, Ruede Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՇԱՒԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ
Ճաշարան **ՅԼՕՐԻԱ**
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Աբեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏՏԱՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Ցաւնուար 1էնակատար կը զգոյշանայինք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլովակեան թղթակիցներու, գնորդներու, ճեմարակներու, թրիքօթաժի, գուլպաներու եւ ընդհանրապէս Ամերիկայէն.
Ամենալաւ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով
կը յանձնեն Ռուսաստան ղրկել Underwood եւ Royal *գիրասփռագրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ըլլայ ուղղակի Ամերիկայէն.*
փոխադրութիւններու կը զրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

Tailleur de ST. BERNARD
Pour hommes et Dammes
H. GULBOLIAN
24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18e)
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելեֆոն Montmartre 69—70
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարուան առ - թիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հաղուստի եւ վերարկուի համար մինչեւ Մեծունդ:
ՄՏԱՑԱԾ ԵՆԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՑԻՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ.
ՄԵՐԴԻՆԵՐԸ.— Վերարկու եւ հագուստ եր - կու փորձով) սկսեալ 280—400 Ֆր.: Նուէր կը տրուի մուշտակէ մէկ փաթիտ գլխի օձիք, ձե - մուռան համար, պատրաստուած Հայկազեհիւլ - պոլեանի արհեստանոցներուն մէջ, 400 ֆրանքի վրայ ապսպրանքներու համար, 3 փորձ, նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տափատ կամ կօշիկ: Օգ - տուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներ - կայացնել ճառագի կտրօնը: Rue la Charbon - nière-ի մեր ժամանակիւղին մէջ կը տառնձնենք գլխարամատչէլի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրբռնուած փարատիւ 110 Ֆր. բանքէն սկսեալ: Մոսպորդական պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք ա - պսպրանքները՝ խնամուած աշխատանքով:
Բաց է կիրակի մինչ 1 ետօր:

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Ց. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ՝ վկայեալ Փարիզի հա - մալսարանէն, 22, Rue Maubeuge (9):
Նորհրդակցութիւն եւ դատական պաշտպանութիւն:
Ընդունելութեան ժամեր՝ 3էն 7, *եւ ժամադրութեամբ:*

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ

Վարձու է երկու սենեակ եւ խոհա - նոց մը օգտուն վայրի մէջ: Ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Մանրա - մասնութեանց համար դիմել Պ. Տօ - նիկեանի, 52, Rue Gustave Courbet, Bagneux, (Seine):

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հ. Ե. Ընկերակցու - թեան հրապարակային դասախօսու - թիւնը՝ երեքշաբթի 28 Դեկտ., իրիկ - ուան ժամը 9ին, Բարեգործականի Տունին մէջ, 22, Rue Petit St-Jean.
Պիտի խօսի Գարեգին Արք. Խաչա - տուրեան, նիւթ՝ «Բանեստեղծ Վա - հան Թէքէեան»: Մուտքը ազատ է:

RAKI «PHENIX» d'Alger
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋԻՆ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԸ
ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՂ
75 տարիէ ի վեր աւելուն կողմէ գնահատուած
ՐԱՔԻ ՓԷՆԻՔՍ
ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Է ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ԱՆԻՍՏՆԷ
PHENIX *օղին թորուած է մասնաւոր խնամքով եւ ան չի պարունակեր ոչ մէկ քիմիական նիւթ: Իր կազդուրիչ եւ ախորժաբեր յատկութիւնները հաստատուած են ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:*
Օղիի սիրահարները հաստատած են որ ՓԷՆԻՔՍ օղին կը գերազանցէ Աբսէնթի ամէնէն լաւ օղիները:
ALBERT BACRI, Agent général
19Rue Turbigo, Paris (2e), Tél. Central 83-17
ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ.—*Mre. Cotton. 68 Av. Galline. Villeurbanne (Lyon)*
Mr. Simondis, 33 cours Devellier, Marseille

ՀԱՐԱՉԱՆԴ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

L'UN PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
29
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
29 DECEMBRE
1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3614 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԱՐԶՊԱՆՆԵՐԸ ԳԱՑԻՆ, ԵԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐԸ

Անհրաժեշտ չէ մէկ - մէկ թուել ամբողջ տարուան անցքերը, ապացուցանելու համար թէ մինչեւ ո՛ւր հնկաւ եւ քաչքչուեցաւ մեր հայրենիքը, 1936 յունիս 9էն ի վեր :

Եթէ երէկ մարզպաններ կը կառավարէին Երեւանը, այսօր հասարակ ոստիկաններ նշանակուած են անոնց փոխարէն : Եւ երկիրը դարձած է ագարակ մը, ուր մարդիկ հարկադրուած են ամէն բան յարմարցնել Մոսկուայի պահանջներուն, մինչեւ անգամ հասարակ թղթակիցներու քմահաճոյքին :

Մասնաւորապէս այս տարուան գարունէն ի վեր, Երեւանի մէջ աւելի տիրական դեր կը կատարէ Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթին թղթակիցը, Կոտլիարով, քան Հայաստանի Կեդր. Կոմիտէին քարտուղարը կամ վարչապետը : Ան էր որ նախ մեղմօրէն, յետոյ չեչտակի ամբաստանեց Ամատունին եւ Գուլոյեանը, Ակոպովն ու Մուղդուսին եւ միւսները : Ան էր որ 1937 մայիս 7ին, 17ին եւ 20ին կ'ազդարարէր թէ « Հայաստանի կուսակցական կազմակերպութիւնն աղտոտուած է խորթ մարդկանցով » :

Թող Երեւանի մտաւորականները իրենք համրեն թէ քանի հարիւր գլուխներ ինկան այդ օրէն ասդին, սկսելով Եդ. Զուբարեւէն, Ամատունիներէն մինչեւ «Խ. Հայաստան»ի ամենավերջին խմբագիրը եւ թարգմանիչ - սրբագրիչը :

Այն նոյն թուականին Կոտլիարով կ'աւետէր թէ Հայաստանի կուսակցական կազմակերպութիւնէն « վտարուել են (միմիայն վերջին տարում) աւելի քան հազար հոգի » :

Եւ դեռ գոհ չէ կարմիր լրտեսը : Գոհ չեն իր հովանաւորներն ու վարպետները ալ : Հետապնդումներն ու մատնանշումները կը շարունակուին անվերջ, եւ օրուան բոլոր ճառախօսներն ու հրատարակութիւնները իրար կը հրմշտկեն, փառաբանելու համար կատարած « մերկացումները » եւ « մաքրագործումները » :

Վերջին ընտրութեանց առթիւ, Երեւանի Կիրովեան շրջանէն Ազգութեանց Գործերու Ժողկոմի անդամ կ'ընտրուի Զեկայի պետին անմիջական օգնականը՝ Լիտվին : Զէկիստը կ'երթայ Երեւան եւ ճառ մը կը խօսի, ազդարարելով թէ Հայաստանի մէջ ալ երեւան հանուեցան « ժողովրդի թշնամիներ, որոնք հակայեղափոխական աշխատանք էին կատարում բուրժուական նացիոնալիզմի ոգով » :

— « Իրենց հիմնական նպատակ դնելով կապիտալիզմի վերականգնումը Հայաստանում, ևրաւճ ուզում էին հայ ժողովուրդը գաղութային ստրկութեան վանաւել կապիտալիստական պետութիւններին » : (Խ. Հայաստան, 7 դեկտ.) :

Դեռ աւելի պատկերազարդ բացատրութիւններ ալ ունի այս հրէշը, բայց խօսքը տանք միւսներուն :

Երեւանի մէջ, « Սթալինեան Օկրուգում » (ընտրական շրջան), ոմն Աւետիք Աբովեան ողջունելով թեկնածուն՝ Անաստաս Իվանովիչ Միկոյեանը, կը յայտարարէ, իբրեւ պարծանք .

— « Մենք մեր բուէն տալիս ենք ընկ. Միկոյեանին, որովհետեւ նա մեր մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի ցուցմունքներով օգնեց մեզ, մերկացնելու, ջախջախելու փաշիստական - տրոցկիստական - բուխարինական, դաշնակ – նացիոնալիստական սրիկաներ՝ Ամատունուն, Ակոբովին, Գուլոյեանին, Մուղդուսուն եւ միւս դաշնակցականներին » : (Խ. Հայաստան , 8 դեկտ.) :

Ռիզա Վելիբեկով, « Հայկական ԽՍՀ ժողկոմխորհի նախագահի տեղակալ » (փոխ - վարչապետ), դոյ եղած թուանշաններ արտագրելով Հայաստանի նուաճումներու մասին, կը չեշտէ .

— « Ոչ ոք չի կարող կանգնեցնել սոցիալիզմի առաջընթացը , նրա կառուցումը Խորհրդային Հայաստանում : Հայ ժողովրդի ստոր թշնամիներ՝ փաշիզմի գործակալներ՝ Խանջեանի, Ամատունու, Գուլոյեանի, Ակոբովի եւ միւս սրիկաների հաշիւները սխալ դուրս եկան եւ ընդմիշտ խայտառակութեան սիւնին գամուեց պատմութեան կողմից » : (Խ. Հայաստան, 29 նոյ.) :

« Խ. Հայաստան »ի նոյն թիւի (29 նոյեմբեր)) խմբագրակա - նին մէջ, կրկին եւ կրկին ճաղկելով Խանջեանը, Ամատունին, Ակոբովը, Գուլոյեանը, Մուղդուսին, Տէր Գաբրիէլեանը եւ միւսները, կը հռչակեն ի լուր աշխարհի .

— « Բայց նրանց հաշիւը սխալ դուրս եկաւ, Հայաստանի աշխատաւորները մեծ Ստալինի ցուցումների հիման վրայ եւ ընկեր Ստալինի մօտիկ զինակից ընկեր Միկոյեանի անմիջական օգնու – թեամբ մերկացրին ու ջախջախեցին դաւաճանների այդ վոհմակը : Արմատախիլ անելով այդ ստոր սրիկաների կատարած սեւ աշխատանքը, Հայաստանի կուսակցական կազմակերպութիւնները պէտք է էլ աւելի բարձրացնեն իրենց յեղափոխական զգաստութիւնը, վերջնականապէս արմատախիլ անելու համար ժողովրդի թշնամիների բոլոր մնացորդներին » :

Ինչպէս կը տեսնէք, Անաստաս Իվանովիչ Միկոյեան, Խ. Մութեան պարենաւորման գործավարը — այն որ ապտակ մը կերած էր Անդրանիկէն եւ այսօր կը հռչակուի « մեծ պարծանք », Երեւանի պաշտօնաթերթին առաջին էջի վեց սիւնակներուն գլուխը , կարմիր երկաթագիր տառերով, վճռական դեր կատարած է վերջին « մաքրագործումներուն » մէջ : Եւ զայն պանծացնելու համար, բարեհաճած է Երեւան իջնել, առաջին անգամ՝ 17 տարուան մէջ :

Վաղը կ'իմանաք աւելի պերճախօս պատմութիւն մը, գաղափար կազմելու համար ոչ միայն 1937ի, այլեւ գալիքի մասին :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ԹԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Վարչապետը կը չանայ լուծել տագնապը

Կառավարութիւնը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի, խաղաղութեամբ լուծելու համար փոխադրութեանց եւ նպարեղէնի մեծ հաստատութեանց աշխատաւորներուն գործադուլը : Բանակցութիւնները գործնական ելքի մը յանգած չըլլալով, երէկ նոր ձեռնարկներ կատարուեցան : Գործատէրերու պատուիրակութիւնը վարչապետարան ներկայացաւ եւ պարզեց իր տեսակէտները՝ տագնապին լուծման համար : Գործատէրերը տրամադիր են աշխատավարձի յաւելում կատարելու, բայց կ'ուզեն պահել իրենց ազատութիւնը՝ պատժական տնօրինութիւններ կատարելու համար : (Բանուորական ներկայացուցիչները պահանջած են չարձակել կամ չպատժել ոեւէ բանուոր՝ գործադուլի պատճառով) :

Փոխ - վարչապետը առաջարկեց այս խնդիրն ալ յանձնել վարչապետին իրաւարարութեան, բայց գործատիրական պատուիրակները յայտնեցին թէ իրենք իրաւասու չեն որ եւ է պատասխանատուութիւն ստանձնելու այս մասին :

Ինչ կը վերաբերի կուտրիչ գործարանի գործադուլին, վարչապետը դեր - իրաւարար մը նշանակեց, ոչ մէկուն չնայ լուծել վէճը :

Փոխադրութեանց բանուորներու պատուիրակութիւնը աշխատանքի նախարարին հետ խորհրդակցելէ վերջ, ներկայացաւ վարչապետին : Ժողովակցութիւնը տեւեց ժամը 5.30էն մինչեւ 8, առանց գործնական ելքի մը յանգելու : Երէկ վերսկսան բանակցութիւնները :

Մինչ այս մինչ այն, փոխադրութեանց միւս ճիւղերուն մէջ ալ գործադուլներ ծագեցան, իսկ ինքնաշարժի ընկերութեան մը բանուորները դրաւեցին ընկերութեան կեդրոնը :

Այս տագնապին առթիւ թեթեւ միջադէպեր ծագեցան քաղաքին զանազան մասերուն մէջ : Վարչապետը մասնաւոր խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ ոստիկանութեան վերատեսուչին հետ :

*** Նպարեղէնի մեծ հաստատութեանց վարիչները հետեւեալ պայմանները առաջարկած են, համաձայնելու համար .—

1. Որ եւ է բանակցութիւն չի կրնար կատարուիլ, առանց պարպելու բռնադրաւուած հաստատութիւնները եւ վերահաստատելու աշխատանքի ազատութիւնը .— 2. Համաձայն են հաւաքական պայմանագիրը չարունակելու մինչեւ 1938 ապրիլ 1 : Ինչ կը վերաբերի աշխատավարձերու սակագոյնին, կը պահանջեն աշխատանքի նախարարին կամ վարչապետին իրաւարարութիւնը.— 3. Գալով բանեղող բանուորներու արձակման, գործատէրերը յանձն կ'առնեն բանեղներուն 75 առհարիւրը նորէն գործի առնել առաջին չարթուն, 85 առ հարիւրը՝ երկրորդ չարթուն, եւ իրենց կը վերապահեն 15 առ հարիւր արձակման իրաւունք մը, նկատի առնելով գործերու նուազումը՝ իբրեւ հետեւանք եղանակի եւլէյներու : Բանուորները լուրջ առարկութիւններ կ'բնեն այս պահանջներուն դէմ :

Գործադուլի ենթարկուած միւս հաստատութեանց վարիչներն ալ այս իմաստով նամակ մը ուղղած են վարչապետին :

*** Թուանի մէջ նաւաստիները գործադուլ հռչակած ըլլալով, 30 նաւեր անշարժութեան դատապարտուած են :

Նորեկ յաւատեա յայտարարութիւններ հիմնական—տեսնական կացութեան մասին

Ելմտական նախարար Պ. Ժոռժ Պոնէ պատասխանելով տեղական թերթի մը հարցումներուն, յայտարարեց թէ պետական դանձը հինգ տարուան մէջ գրեթէ անանկ վիճակի մը հասած է կացութեան մը ուր կրնայ դիմաւորել 26.000.000.000 ֆրանքի պարտքի մը վճարումը : Միայն դեկտեմբերի ընթացքին պետական դանձը ճարած է 10.500.000.000 ֆրանքի գումար մը, վճարելու համար անդլիական պարտքը : Եւ տակաւին տրամադրելի ունի 8.000.000.000 ֆր., նոր տարին դիմաւորելու համար :

Խօսելով նոր ելմտացոյցի մասին, նախարարը հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդեց .— 11.20.000.000 ֆրանք պիտի յատկացուի ազգ. պաշտպանութեան, 8 միլիառ քաղաքային ծախքերու, 2.100.000.000 Փարիզի եւ Սէնի նահանգին վրայ, 850.000.000 Ալժերիոյ եւ գաղթավայրերուն վրայ, 5.300.000.000 ֆրանք՝ երկաթուղիներու համար եւայլն : Այս գումարները կը կազմեն առաւելագոյնը եւ համագումարը 28 միլիառէն պակաս է, մինչդեռ Ծերակոյտը կը հաշուէ 30 միլիառ :

Ճափոնցիները միշտ յաւաջ կը խաղան

Ճափոնական բանակը չարունակելով իր յառաջխաղացութիւնը, գրաւեց Շանհայկի մայրաքաղաքը՝ Ցինանֆու : Կը նշանակէ թէ ամբողջովին պիտի գործադրուի Ճափոնի զինուորական ծրագիրը, գաղթավայրի վերածելով հիւսիսային եւ հարաւային Չինաստանը :

Միւս կողմէ, Ճափոնական հրամանատարութիւնը տիրաբար կը գործէ Շանկայի շրջանին մէջ : Ամենախիտ միջոցներ ձեռք առնուած են Չինացիներուն եւ օտարականներուն դէմ : Այն օտարականները որ ծանր յանցանքներ կը գործեն Ճափոնական բանակին դէմ ,պիտի դատուին զինուորականատեանին առջեւ : Պատիժը կրնայ ըլլալ մինչեւ մահավճիռ : Այս առթիւ ճշդուած են յանցանքներու տեսակներն ալ :

Պաշտօնական զեկոյցի մը համաձայն, Չինացիները 33.874 հոգի կորսնցուցած են նահանջին ընթացքին : Ճափոնցիները դրաւած են մեծաքանակ զէնք, 108 խոշոր թնդանօթ, 956 գնդացիր եւ ահագին ւաար : Այս առթիւ կը հաստատուի թէ համայնավարները գործօն դեր կը կատարեն չինական բանակին մէջ :

ՄՆՈՒՆԴԻ ԱՌԹԻՒ Մ. Նահանգներուն մէջ մեռան 525 հոգի, իբրեւ հետեւանք ինքնաշարժի արկածներու : Այս մահերէն 275ը պատահեցան Մնունդի Սթումին գիշերը եւ Մնունդի առաջին օրը, իսկ մնացեալը կիրակի օր :

ԵՐԵՒԱՆԷՆ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ ՀՕԿԻ, ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ԵՒ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՓՈՆԴԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Երէկ վարանումով հաղորդած էինք լուր մը, որ լսուած էր Բարեգործականի շրջանակներէն : Փորձեցինք ստուգել, բուն կեդրոնէն, բայց խուսափողական, քիչ մըն ալ դիւանագիտական պատասխաններ տուին : Թերթին տպագրութենէն վերջ, ստացանք « Խ. Հայաստան»ի վերջին թիւերը, նոյեմբեր 28 — Դեկտեմբեր 13 :

Դեկտեմբեր 8ի թիւին մէջ, 4րդ էջ, « ՀԽՍՀ ժողկոմխորհում » խորագրին տակ, հրատարակուած են գործավարներու խորհուրդին (գաղիք) որոշումները : Եւ ահաւասիկ ամէնէն հետաքրքրականը (կ'արտատպենք բառ առ բառ) .

— « ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԸ ՈՐՈՇԵՑ ԼՈՒԾԱՆՔԻ ԵՆԹԱՐԿԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻՆ (ՀՕԿ), ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՓՈՆԴԸ :

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ Է ՅՕՏՈՒԿ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, ԼՈՒԾԱՐՔԻ ՀԵՏ ԿԱՊՈՒՄԸ ՀԱՐՑԵՐԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ » :

Ուրեմն, հաշուէյարդարի (լուծարք) ենթարկուած են Հօկը, Բարեգործականի ներկայացուցչութիւնը եւ Մելքոնեան Փոնտը, որ սահմանուած էր ուղեգրական, պատմական ուսումնասիրութեանց հրատարակութեան եւ որուն գլուխը կը գտնուէր Յովհ. Յակոբեան, եղիպտոսի « Արեւ »ին երբեմնի խմբագրապետը (ռամկավար) :

Տրուած լուրին մէջ խօսք չկայ բանտարկութեան մասին, բայց Երեւանցիները ո՞ր լուրը լման կը հրատարակեն, եւ ընդհանրապէս պատահարար կամ զօրութեամբ չէ՞ որ կը հասկնանք նոյնիսկ երբեմնի ղեկավարներու դնդակահարութիւնը ...

Գոնէ « Հայաստանագէր »ները իրենք բան - գործ ընէին ճշդել կարգ մը լուրեր : Բարեգործականը նախապէս ներկայացուցիչ մը ունէր Երեւանի մէջ, Բժ. Հէքիմեան, որ առաւօտ մը « մաքրուեցաւ » բանտին մէջ : Անոր յաջորդեց Պ. Գարակէօզեան, որ ահա իր կարգին կը բանտարկուի, ինչպէս կը պատմեն բերնէ բերան :

Երեւանի կառաւարած « լուծարք »էն կը ծագին երկու հարցեր .—

1. Հիմա որ կառավարութիւնը լուծած է Հօկը, ի՞նչ պիտի բանին արտասահմանի Հօկերը, որմէ՞ պիտի ստանան իրենց հրահանգները :

2. Բարեգործականի ներկայացուցիչը կը զբաղէր դրամական փոխադրութիւններով, եւ մասնաւորապէս Նուպարաշէնի չինութեան գործերով : Այժմ ի՞նչպէս պիտի կատարուին այդ գործերը : Եւ Բարեգործականը ի՞նչպէս պիտի գործադրէ իր յանձնառութիւնները :

“Խ. Հայաստան”ի խմբագիրներ կը պաժտին

« Խ. Հայաստան »ի նոյեմբեր 29ի թիւին մէջ, « Վերջին Փոստ » (Վերջին ժամ) խորագրին տակ հրատարակուած է դրութիւն մը Մոսկուայէ « Փրաւտա »յի նոյեմբեր 28ի թիւէն, որ կը յայտնէ թէ թերթը նոյեմբեր 26ի խմբագրականով քննադատած էր Հայաստանի Կեդր. Կոմիտէն, ընտրական պայքարի առթիւ : Այս առթիւ թերթին թղթակիցը՝ հռչակաւոր Կոտլիարով կը հաղորդէ Մոսկուա թէ Հայաստանի Կեդր. Կոմիտէն « լուռութեամբ է անցնում « Պրաւտա »յի քննադատութեան կողքով եւ չի չտապում ուղղել սխալը » : Դեռ աւելին .— Պաշտօնաթերթին խմբագրականը արտատպուած ատեն, « ինչ որ մէկը ընդել է « Հայաստանում » բառը » : Եւ Մոսկուայի պաշտօնաթերթը կը սաստէ Երեւանի խմբագիրը :

Քանի որ Մոսկուան խօսեցաւ, Երեւանը կրնա՞ր հանդիսատ քնանալ :

Հայաստանի Կեդր. Կոմիտէի Քաղաքական Բիւրօն անմիջապէս ժողով գումարելով, կ'որոշէ .—

1. « Փրաւտա »յի խմբագրականին թարգմանութեան մէջ « հոպիտ սխալ » թոյլ տուած ըլլալուն համար « աշխատանքից ազատել « Խ. Հայաստան »ի պատասխանատու խմբագիր ընկեր Անդրանիկ Իսահակեանը » :

2. Նորէն տպել « Փրաւտա »յի նոյեմբեր 26ի խմբագրականը : (Տպուած է « Խ. Հայաստան »ի նոյն թիւին մէջ) :

3. « Հեռացնել աշխատանքից » Պետ.Հրատարակչականի լիազօր Վարդգէս Բոյաջեանը, « Խ. Հայաստան »ի թարգմանիչ Ա. Ալվազեանը եւ պատասխանատուութեան ենթարկել, իբրեւ « առաջնորդողի խեղաթիւրման համար յանցաւորի » :

Այս որոշման վրայ, յաջորդ օրը « պատասխանատու խմբագրի տեղակալ » կը նշանակուի ոմն Արմօ Չարենց, իսկ դեկտեմբեր 5էն սկսեալ պատասխանատու խմբագիր՝ Ն. Պողոսեան :

*** « Խ. Հայաստան »ի միւս թիւերը կը յորդին ընտրական ճառերով եւ փառաբանութիւններով, որոնց մէջ մասնաւորապէս կը փայլին Անաստաս Միկոյեան, Զեկայի գլխաւոր վարիչներէն Լիտվին (Հրեայ), եւ Հայաստանի փոխ - վարչապետ Վելիբեկով (Թաթար) : Պիտի անդրադառնանք առանձին :

*** Նոյեմբեր 28ին Երեւանի մէջ մեռած է ուսուցչապետ Ա. Քալանթար :

Երրորդ հայ դիւպլոմատն ալ վտարուած

Փէչթայի թերթերը վերջերս մը կ'արձանագրեն, որուն համաձայն խորհրդային դեսպանը՝ Ալեքսանդր Բէկզադեան ձերբակալուած է իր կարգին : Պ. Բէկզադեան յանկարծ Մոսկուա կանչուեցաւ մօտ երկու ամիս առաջ եւ անկէ ի վեր լուր չկայ իր մասին :

*** Իտալական թերթ մը հետեւեալ պատմութիւնը կը հրատարակէ դեսպան Գարախանի մասին, որ դնդակահարուեցաւ դեկտեմբեր 16ին.—

Գարախանի դէմ գլխաւոր մեղադրանքը եղած է իր կնոջ՝ Սիմիոնովայի կողմէ, որ մօտիկ բարեկամուհին է Սթալինի : Սիմէոնովա դղրդադին ամբաստանութիւններ ըրած է, որոնց դէմ Գարախան բան մը չէ կրցած պատասխանել : Սիմէոնովային պարգեւ տրուած է խորհրդային ամենաբարձր պատուանշան :

Անգլիական թերթ մը կը գրէ թէ Գարախան գնդակահարութենէն մէկ ժամ առաջ ամուսնացուծում կատարած է իր կնոջ հետ, նոյն ինքն Սթալինի կարգադրութեամբ, որպէսզի կինը փրկուի « պատճառի այրի » կոչուելու փորձանքէն :

(Լուծերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԵՏՍԱԾՈՒ ՊՈՏԵԼԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

(ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՓՈԽ)

Մեր ներկայ ժամանակներուն, երբ Հայկական Հարցը ամբողջ աշխարհի ուշադրութեան առարկան է դարձած, եւ ամէն կողմ կը խօսուի Հայերու ազատագրութեան մասին, հետաքրքրական է ծանօթանալ Հին Հայկական Անդաստանի պատմութեան, որ ամբողջ Հինգ դարեր տեւեց, եւ որ Հայ ժողովուրդին ամենէն երջանիկ շրջանն եղաւ։ Հոս կը տրուի անոր համառօտ պատմութիւնը։

Հայկական Հին Անդաստանը կը կազմէին Հայկական Լեռնաշխարհի Հարաւային մասերը, որոնք կը տարածուէին Եփրատ գետէն մինչեւ Վանայ լիճ եւ Տիգրիս գետէն մինչեւ Ուրմիոյ լիճ։ Այս Անդաստանին մէջ կը գտնուէին Հայկական Հին Նահանգներէն Մեծ Հայքի Տարօնը, Վասպուրականը, Մոկքը, Ծոփքը, Կորճայքը, Անձիտը, Բզնունեաց Գաւառը, Սասունը, Մոկսը, Խոյթը, Ռշտունիքը, Գաւաշը, Ճապաղդունիքը, Արտազը, Մոկաց Գաւառը, Ծոփաց Գաւառը, Կորդուքը, Ամատունեաց Գաւառը, Ռշտունեաց Գաւառը, Գողթնի

ԱՐՔԱՅ

«««« • »»»»

ԱՐՔԱՅԻ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒԹԻՒՆԸ

(ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԿԱՆ ՄԱՀԸ)

Ա. ԳԱՐԱԳԱՇԻ ԿԱ ՈՒԽՏԸ ԱՆԹԻԱՍ

Հրատարակած է Տիար Գրիգոր Ալթունեան, Ֆրանսայի Ազգային Գրադարանի Ձեռագրաց Բաժնի Վարիչ։ Ունի 160 երեսներ, Տիարմանի թղթի վրայ։ Կը գտնուի Տիար Ալթունեանի տունը։ Գինը 10 ֆրանք։

Այս գործը իր բոլոր կողմերով կրնայ համարուիլ իսկական գանձ մը հայ մատենագրութեան համար։ Ան կը պարունակէ Գարագաշի Ուխտը, որ մինչեւ հիմա ամբողջութեամբ հրատարակուած չէր։ Ուխտը կը պարունակէ 1920 տողեր, որոնցմէ 1000 տողերը կը գտնուին միայն Անթիաս գրքին մէջ։ Ուխտին ետեւ կը գտնուին Գարագաշի Ներբողեանը եւ Գարագաշի Ողբը։ Ներբողեանը կը պարունակէ 1000 տողեր, իսկ Ողբը՝ 1500 տողեր։ Ներբողեանին մէջ կը գտնուին Գարագաշի ծնունդին, մանկութեան, ուսման, ուխտագնացութեան, վանական կեանքի, վարդապետութեան, եպիսկոպոսութեան, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան, մահուան եւ թաղման մասին տեղեկութիւնները։ Ողբին մէջ կը գտնուին Գարագաշի մահուան, թաղման, յուղարկաւորութեան, ինչպէս նաեւ Գարագաշի ազգականներուն, աշակերտներուն, ընկերներուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանի անդամներուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան վանքերուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան գաւառներուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հոգեւորականներուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ժողովուրդին, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային կազմակերպութիւններուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային հաստատութիւններուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային դպրոցներուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային մամուլին, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային ընկերութիւններուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային միութիւններուն, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ազգային կուսակցութիւններուն

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal/ *ետևի փողոցը*) *մէջը* Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն նպարավաճառատունը արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններու: Ծննդեան եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած եմ առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՓԱԼԻՖՈՐՆԻԱՑԷն, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷն եւ ԻՏԱԼԻԱՑԷն :

մեծաքանակ վաճառում: Ամէն օր՝ *ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ* LIVRAISON à DOMICILE: 50 ֆրանքէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ : Խանութը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը :

ԼԱԻԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ'' ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

Իսկ Սոֆիայի «Սլօվօ» թերթը կը գրէ, խմբագրականի մը մէջ.

— *Գարախան ծանօթ էր նաեւ Պուլկարիոյ մէջ: Ան, յաճախ, իբրեւ էնկիւրիի դեսպան, կ'անցնէր Սոֆիայի կայարանէն, ուր մեր հետաքրքիր լրագրողները առիթ չէին փախցներ իր հետ խօսակցելու համար: Այս մարդը գիտէր, անշուշտ, վստահաբար, թէ ինչ բախտ կը սպասէ իրեն. այսուհանդերձ, ա - մուր քայլերով ուղղուեցաւ դէպի Մոսկուայի էնկիւսեաներուն սուինները : Որ - հրդային դիւանագէտներէն ոմանք կը նախընտրեն չվերադառնալ իրենց հայ - րենիքը: Ուրիշներ, սակայն, Գարախանի նման, կը մահանան՝ այն մտածումով թէ իրենց մահով կը բողոքեն իրենց դահիճներուն դէմ »:*

**** Վարշաւայի թերթերը կը գրեն թէ ձերբակալուած է նաեւ Սթալինի քեռայրը :*

**** Որհրդային թերթերը կը գրեն թէ «ժողովուրդի թշնամիները» ընտ - րութիւններէն վերջն ալ կը շարունակեն իրենց «եղեռնական արարքները »: Փաքովի պինուորական տեսեռը մահուան դատապարտեց երկու ահաբեկիչներ որոնք սպանած էին բանուորուհի մը :*

Ճեզիրէի կառավարիչը սպանուած

Վերջերս անհետացած էր Ճէզիրէի սուրիացի կառավարիչը, Թէվֆիք Շա - մի, իսկ իր կառքը վթռւած կը մնար Տէր Զօրի ճամբուն վրայ, 30 քիլոմեթր անդին :

Գաղտնիքը լուսաբանուած է այժմ: Զինուորական օդանաւեր հետապտե - լով, գտան առեւանգիչներուն հետքը: Զինուորական իշխանութեան հրամանին վրայ, առեւանգիչները յանձնեցին կառավարիչը, որ բոլորովին ուժասպառ՝ չկրցաւ բացատրութիւն տալ պատահած փորձանքի մասին: Կը կարծուի թէ քաղաքական վրէժխնդրութեան մը հետեւանքը է այս առեւանգումը :

ՋԱՆԱՑԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ԴԱՀԼԻՃԸ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՒ, իբրեւ հետեւանք երեսփոխանա - կան ընտրութեանց, ուր խախտած էր իր մեծամասնութիւնը եւ ուր 75 աթոռ չահած էին փաշականները: Թագաւորը անմիջապէս Պուքրէշ վերադարձաւ, եւլը մը դռնելու համար :

ՍՊԱՆԻՈՑ ազգայնական հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ օդնա - կան ուժեր հասած ըլլալով, այլեւս ապահով է քաղաքին փրկութիւնը: Կռիւ - ները կը շարունակուին կատաղօրէն :

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը որոշեց որ ձայնասփիւռ կայանները արա - բերէն զեկոյցներ ալ հաղորդեն, հակազդելու համար իտալական քարոզու - թեանց :

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ մը ոչնչացուց Լոնտոնի առեւտրական հրապարակին՝ Օքս - ֆորտ փողոցի մեծ վաճառատուններէն մէկը, անհաշուելի վնասներ պատճա - ռելով: Մէկ հոդի մեռաւ բոցերուն մէջ:

ՊԱԼԵՍՏԻՆԻ զինուորական իշխանութիւնը կը շարունակէ իր հետապն - դումները, ոչնչացնելու համար ապստամբական բոյները: Նոր ընդհարումներ պատահեցան Սուրիոյ սահմանին վրայ, երբ Արաբները կը փորձէին Պալեստին անցնիլ եւ զէնք փախցնել: Անգլիացի հրամանատարը աղղարարութիւն մը ուղ - ղեցով Թալիլիոյ երեւելիներուն, պահանջեց ահաբեկիչներուն անունները, այ - լապէս խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուին: Հաւաքական տուգանքի դա - տապարտուեցաւ դիւղ մը որ ահաբեկիչներ պատսպարած էր :

ՅԱԻԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ալֆորվիլի Հ. Ց. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ցաւով կը ծանուցանէ դառնադէտ մահը՝ իր սիրելի ընկերոջ՝ ՆԱԶԱՐ ՓԱՊՈՒՃԵԱՆի եւ իր սիրնոջ՝ ԱՐԱՔՍիի որոնք զոհ դային ինքնաշարժի ծանր արկածի մը, 26 դեկտեմբեր, կիրակի դիշեր ժամը 3ին Փորթ տ'Օրլէանի մօտ: Բոլոր ընկերներու կողմէ մեր ցաւակցութիւնը կը յայտնենք իր անմխիթար մօրը, անչափահաս զաւակին եւ պարագաներուն :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Ընկերութեան Ֆրանսայի կեդր. վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ հասած են Գահիրէի իր կեդրոնէն 1938 տարուան պատի օրացոյցները, շքեղ կազմով եւ հիանալի բովանդակութեամբ.

Գինն է 10 ֆրանք Ֆրանսայի համար: Դիմել Վարչութեանս գանձապահին, Պ. Ե. Ցարութիւնեանի, 13 Rue d'Orsel, Paris (18):

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Մոնթպէլիէի Հայ Երիտասարդաց Միութեան Վարչութիւնը իր շնորհա - ւորութիւնները կը յայտնէ իր ընկեր - ներէն՝ Սուրէն Քոչոյեանի եւ Արիս - տակէս Ղուկասեանի, առաջինին մանչ եւ երկրորդին աղջիկ զաւակ ունենա - լուն առթիւ :

Ժամագոյցի եւ գոհարեղէնաց վաճառատուն
ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
261, Rue du Fbg. St. Martin
Métro: Louis Blanc et Jaurès

Le Gérant : H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Demeame — PARIS (13)

Հ. Յ. Դ.

Փոստիկ

ԱԼՖՈՐՎԻԼի «Ս. Մինասեան» ենթակոմիտեն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր, Ցորեքշաբթի, երեկոյեան ժամը 8ին Հայ Ակումբին մէջ:

«ՐԱՖՖԻ» ԽՄԲԱԿԻ հերթական հաւաքոյթը, Ցորեքշաբթի, 29 Դեկտ., երեկոյեան ժամը 9ին, Café Mephisto, Bld. St. Germain, 146, Metro Odéon, կը խօսի Պ. Ս. Վրացեան, նիւթ՝ Հ. Յ. Դաշնակցու - թիւնը եւ ընկերվարութիւնը:

Թէյ ասկայան-դասախօսութիւն Մարսէյի մէջ

Հարաւ. Ֆրանսայի առաջնորդ Գարեգին Սրբ. Խաչատուրեան Հարաւ. Ամերիկա մեկնումին առթիւ դասախօսութիւն մը պիտի տայ ՀԻՆԳՇԱԲԹի գիշեր, 30 Դեկտ. «Շահրիկեան» Ակումբին մէջ, նախա - ձեռնութեամբ Հայ Մշակութային Միութեան:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉի Անկէնի Մասնաճիւղի տարեկան հանդէսը
1938 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20-ն
կը խնդրուի չվերապահել:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ ԵՒ ՏՕՆԱԾԱՌ

Կ. ԽԱՉի Վիճակի Մասնաճիւղին կողմէ 31 Դեկտ., Ուրբաթ երե - կոյ ժամը 8.30ին 3րդ. Թաղապետարանի սրահը: կը նախագահէ Պ. Թ. ԱՑՎԱՋԵԱՆ: Ֆ. Կ. ԽԱՉի գալոցի աշակերտ-աշակերտուհիներու կող - մէ երգ. արտասանութիւն եւն.: կը մասնակցին Հայ Կրթական Մարմ - նոյ աշակերտութիւնը զեկավարութեամբ Տիկին Մ. Շահրիեանի:

Պտուղ եւ խաղալիք կը բաժնուի երախաներուն: Մուտք՝ 0,95:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Մխիթեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռադոյնով, եռադոյնները միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան :

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պալեան եւ Ց. Մխրիաքեան :

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յինանամակի պատմութենէն հերո - սական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Գին՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել:—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille , France:

ԹՕԹՈՒԱՄ Է ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԱՑԱՐԱՆԸ

Ր Ա Ֆ Ֆ Ի

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԵՆԵԱՆ
8 Rue Maubeuge, Paris (9)
Մէթրօ Cadet et le Peletier

Գլեւեկան եւ եւրոպական համեղ կերակուրներ՝ պատ - բաստուած մասնաւոր խնամքով: Ճաշախորշները կրնան մտնել խոհանոց՝ տեսնելու համար տիրող մաքրութիւնը:

Պղտիկ մասնաւոր ոգի՝ տաք աղանգխինեքով: Բաֆֆիի սենեակներ, կովկասի մէջ ունցած իր երկար տարիներու փորձա - ռութեամբ անվիճելի մասնագէտն է օտալիկի պատրաստութեան: Հաւաքոյթներու, մասնաւորապէս ընկերական ճաշկերոյթնե - րու եւ թէյ յատկանիշներու համար շատ մատչելի գիներ՝ անա - ռարկելի սպասարկութեամբ: Ամէն երկուշաբթի ԻՇԽԷՄՊԷի ա - պուր իսկ Հինգշաբթի խաշ (փայա): Շաբաթ եւ կիրակի երեկոյ - ները այեւելեան երաժշտութիւն:

Յ. ՅՈՎԻԿԵԱՆ

Իրաւագէտ՝ վկայեալ Փարիզի հա - մալսարանէն, 22, Rue Maubeuge (9): Որհրդակցութիւն եւ դատական պաշտպանութիւն:

Ընդունելութեան ժամեր՝ 3էն 7, եւ ժամադրութեամբ:

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ

Վարժուհի երկու սենեակ եւ խոհա - նոց մը օդասուն վայրի մէջ: Ջուր, կազ, ելեկտրականութիւն: Մանրա - մասնութեանց համար դիմել Պ. Տօ - նիկեանի, 52, Rue Gustave Courbet, Bagneux, (Seine):

ԵՓՐԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒԻՄ
Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ
15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine
Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ

Հայկական, եւրոպական եւ կով - կասեան եղանակներ: Միակ նուագա - խումբը հանելի դարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ հաւաքոյթները :

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

“ ՇԻՐԱԿ ”

Արեւելքի միակ իսկական օդին է: Անզուգական, Անմրցելի, Անվարդախ: Աւաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժա - բեր, պատրաստուած զուտ չամիչի ին - քով Հայ աւանդական սեդանին զարդ:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ
44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՌ)
Tél. Trudaine 42—69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20։
Առաւօտները ժամադրութեամբ։

ՁԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻ
Թիթեղեայ ամանոցներու մէջ
ՔԻԼՕՆ ԻՕ ՖՐԱՆՔ
Դիմել J. BEHARի, 45 Rue d'HAUTEVILLE, Paris
Tél. Provence 16—72

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ
Ճաշարան ՖԼՕՐԻ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ
Ազնիւ եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**
ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 — Tél. Opéra 07-77 07-78
Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:
Յոմսակներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու հատ ար ժանաւոր գին: Ընթնք Թղթակցներ աշխարհի ամէն կողմ:
ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀՄՈՒԶ
ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**
60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet եւ Pelletier
Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ
(Մեր Ագուաէն)

ՈՒր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրո - պական կերակուրներ, Ընտրատ օդի՝ առատ աղանդերներով եւ մասնագիտութիւնն է ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ եւ ՇԻՇ ՔԻՊԱՊ ՄԱՔՈՒՐ պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով. խոր գառան միսէ պատրաստուած մեր ՏՒՕՂԻՐ ՔԻՊԱՊով կրնաք վրդի փո - քոյ բոլոր ճաշարաններուն հետ: Կիրակի օրեր ԷՐՄԻՐ ԳԱՍՏԱՏԻՃ եւ սեթ ըվէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ ՉԱՅԻՐԼ հմայքի: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր: Մէկ սպասո - Թիւն բաւական է մեր սեւեական յաճախորդը դառնալու համար.

FOURURESDE ST. BERNARD
ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻՆԼՊՕԼ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 60-0
ՈՐՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Այս ձմեռ մի ժամանոգութիւն մուշտակեղէն առութեան համար: Վստահութեամբ դիմեցէք մեր վաճառատունը, ուրպիտի գտնէք մուշտակներ, մանթօներ, գաբեր, աղուէս - ներ, օձիքներ եւ փոքրիկ կենդանիներ: Մեր արհեստանոցներուն մէջ՝ չափի վրայ կը շինենք մանթօներ եւ գաբեր, անմրցելի պա - տերով: կը ստանձնենք մուշտակներու նորոգութիւնը, ձեւափո - խութիւնը, ներկելը եւ թանաքը: Մուշտակները կը մաքրենք ձրի:
Բաց է կիրակի օրեր միայն եւ կեսօր:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ·— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր·
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 30 DECEMBRE 1937

ԺԳ. ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3615 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Հաղորդակցութիւններու դադրեցման Շաբաթշաբթի առտու

1,100,000 բանւորներ

Արդէն ծանօթ գործադուլները չկարգադրուած, չորեքշաբթի առտու նոր գործադուլ մը ծագեցաւ Փարիզի մէջ, խանգարելով հաղորդակցութիւնները: կանգ առած էին հանրակառքերը, վագուղին (մեթրօ), ոտ ամէնէն բանուկ միջոցն է երբեւիցէ, եւ միայն «Թաքսի»ները կը բանէին սահմանափակ թիւով, ինչպէս եւ երկաթուղիները՝ սովորականին պէս: Գործադուլի հրաման տրուած էր նաեւ գազի, ականջկալութեան, կաղի, ջուրի, ազդ. խնամատարութեան, փողոցներու մաքրութեան վարչութեանց մէջ :

Գործադուլի հրամանը տրուեցաւ յանկարծ եւ զիշերանց, երբ իմացուեցաւ թէ քաղաքապետական խորհուրդը անհրաժեշտ գոհացումը չէ տուած աշխատավարձի յաւելումներու մասին: Այս պատճառով կառավարութիւնը չկրցաւ անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել եւ կանխել չարք մը անպատեհութիւններ :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ հանր. սպասարկութեանց գործադուլը հետեւանք է աշխատավարձի յաւելումնպահանջներու, ի կատարած մեթրոյի գործադուլը՝ պարզապէս բանուորական համերաշխութեան ցոյց մը՝ փոխադրութեանց բանուորներուն համար որոնց գործադուլը չէ դադրած տակաւին: Միեւնոյն ատեն բողոքի ցոյց մըն է այդ, կառավարութեան դէմ, որ գործադուլէն ի վեր զինուորական կառքերով կատարել կուտայ Փարիզի ուսեստի փոխադրութիւնը եւ թերթերու բաշխումը: Բանուորական շրջանակներու մէջ դիտել կուտան թէ կառավարութեան միջամտութիւնը քաջալերած է գործատէրերը՝ որ ընդդիմանան:

Փոխադրութեանց բանուորները աւելի զայրացան, երբ կառքի տէրերը ի դերեւ հանեցին վարչապետին համաձայնութեան ձեռնարկները: Վարչապետը ինքն ալ վրդովում յայտնեց գործատէրերու բռնած ընթացքին առթիւ :

Սակաւաթիւ տէրերն ալ համերաշխութիւն յայտնեցին բանուորներուն եւ կը պատրաստուէին գործադուլ հռչակելու, սակայն վերջին պահուն իրենց սէնտիքան միջին ելք մը գտաւ :

Ընդհ· գործադուլի հրամանը տրուեցաւ երբ կառավարութիւնը յայտնեց թէ պիտի չարունակէ զինուորական կառքերով կատարել ուսեստեղէնի փոխադրութիւնը եւ թերթերու բաշխումը :

Փարիզ քաղաքի եւ Սէնի նահանգին ջուրի, էլեկտրականութեան, կաղի եւագլն վարչութեանց գործադուլը հետեւանք էր քաղաքապետական խորհուրդի եւ Սէնի նահանգային ժողովի որոշման, ինչպէս ըսինք: Երկու ժողովները որոշած էին միայն ամսական 50 ֆրանք յաւելում, մինչ պաշտօնեաները կը պահանջէին 100 ֆրանք: Արհեստակցական Միութիւնները անհանդուրժելի գըտան երկու ժողովներուն որոշումը, դիտել տալով թէ կառավարութիւնը 100 ֆրանք աւելցուցած էր պետական պաշտօնեաներու թոշակները եւ թէ խորութիւն պէտք չէ դրուի պետութեան եւ քաղաքին պաշտօնեաներուն միջեւ :

Գործադուլին հռչակումէն անմիջապէս վերջը, ներքին եւ աշխատանքի նախարարները իրենց մօտ կանչեցին Աշխատանքի Դաշնակցութեան վարիչները, առժամեայ կարգադրութեան մը յանգելու համար: Երբ այս փորձը ձախողեցաւ, ներքին նախարարը խորհրդակցութիւն մը կատարեց ոստիկանութեան վերատեսուչին եւ Սէնի նահանգապետին հետ, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու համար :

Ամէն պարագայի մէջ, այս նոր գործադուլը վեր ի վայր չըրջեց քաղաքին կեանքը: «Յառաջ»ի խմբագիրները, պաշտօնեաներն ու աշխատաւորներն ալ հարկադրուեցան մէկ մէկ թաքսի ճարել, ժամ առաջ խմբագրատուն հասնելու եւ թերթին հրատարակութիւնը ապահովելու համար :

*** Գործադուլը կը չարունակուի նպարեղէնի մեծ տուներու, կուտրիչ գործարանի եւ ուրիշ կարգ մը հաստատութեանց մէջ: Ոչրտումներ կը տիրեն նաեւ սեղմաւորական հաստատութեանց պաշտօնեաներուն մէջ: Այս առթիւ ցաւալի դէպքեր ալ պատահեցան: Ոչրտումներ կ'երեւան նաեւ կարգ մը դաւառական կեդրոններու մէջ :

Թուրքիոյ ը դոմը Սանճաքի ընտրութեանց առթիւ

Գրած էինք թէ թրքական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ուղղած է Ազգերու Դաշնակցութեան, կարգ մը վերապահումներ յայտնելով Սանճաքի ընտրական ծրագրին առթիւ, որ մշակուած է Ազգաժողովի մասնագէտներուն կողմէ: Այս ծրագիրը ուրիշ նպատակ չունի եթէ ոչ գործադրել Սանճաքին նոր սահմանադրութիւնը, որուն հաւանութիւն յայտնած էր նաեւ Թուրքիա: Արդ, էնկիւրիի կառավարութիւնը այժմ վիճելի կը դարձնէ տրուած որոշումները, պատրուակելով թէ իր կարծիքը չէն առած եւ թէ մասնագէտներու տեղեկագիրը իրեն հաղորդուած է պարզապէս «առ ի տեղեկութիւն»:Այս առթիւ կ'ըսէ թէ սահմանադրութեան տրամադրութիւնները « նպաստաւոր » մեկնութիւններ ստացած են եւ վերապահ դիրք մը կը բռնէ յառաջիկայ փետրուարի ընտրութեանց մասին :

Ազգերու Դաշնակցութեան շրջանակներուն մէջ դիտել կուտան թէ թրքական բողոքը երբեք հիմնաւոր չէ, քանի որ չէզոք պետութեանց ներկայացուցիչներէն կազմուած յանձնախումբը իր պաշտօնը կատարեց իր իսկ հաւանութեամբ: Թրքական բողոքը անախորժ ապաւորութիւն գործած է անոր համար որ կը ցուցնէ թէ Թուրքիոյ վարիչները չեն ուզեր փակել արդէն քննուած եւ վերջնապէս լուծուած խնդիրներու վիճաբանութիւնը: Ա. Դ. Ժողովուրդը իր յունուարի նստաշրջանին մէջ պիտի քննէ Թրքական վերապահումները: Չի կարծուիր որ այդ վերապահումներուն պատճառով յապաղին յառաջիկայ փետրուարի ընտրութիւնները :

— ա —

ՖՐԱՆՍԱԶԻ ՄԵԾԱԳՈՑՆ ԵՐԱԺՇՏԱԳԻՏԸ , Մորիս Ռավէլ, մեռաւ առջի օր: Ծնած էր 1875ին: Ունի բազմաթիւ հեղինակութիւններ :

"ԱՐՄԱՏԱԽԻԼ ԵՒ ԱՆՈՂՈՔԱԲԱՐ ՈՉՆՉԱՑՆԵԼ»

Ա. Միկոյեան կը պատուիրէ ռուսերէն սորվիլ

Դեկտեմբեր 9ին, իր ընտրական ճառը խօսելով երեւանի մէջ, «Պաճնագիրն» Առաստաս Իվանովիչ Միկոյեան հետեւեալ երկու ազդարարութիւնները ուղղած է· (ցոյնութեամբ կ'արտատպենք «խ· Հայաստան»ի դեկտեմբեր 11ի թիւէն, փոխելով միայն ուղղագրութիւնը ·

— « Խորհրդային Հայաստանը միւս բոլոր ժողովուրդներից աւելի է պարտական խորհրդային եղբայրութեանը: Նա հայ ժողովրդին տւեց ոչ միայն ազատագրում, այլեւ խաղաղ զոյութիւն, որից նա զուրկ էր առաջ: Հայկական ՍՍՀն զարգանում է արագօրէն, նա կը կարողանար զարգանալ էլ աւելի արագ, եթէ նրա զարգացումը չարգելակէին հայ ժողովրդի թշնամիները — Դաշնակները, տրօցկիստական - բուխարինեան վնասարարները, որոնց բոյնն արդէն հիմնականում ջախջախուած է, բայց թափթփուկները որոշ տեղերում դեռ մնացել են եւ նրա ցիկլաւոր է արմատախիլ անել ու անողոքաբար ոչնչացնել, որպէսզի հնարաւոր լինի անարգել առաջ գնալ դէպի նորանոր յաղթանակներ: (Բուռն ծափահարութիւններ, հուռռա բացականչութիւններ ի պատիւ ընկեր Միկոյեանի, որը հայ ժողովրդին օգնեց մաքրելու թշնամիներից) :

Հայ ժողովրդի թշնամիներն ամէն կերպ ճգնում էին արգելակել ձեւով ազգային բովանդակութեամբ սոցիալիստական հայկական կուլտուրայի զարգացումը :

Նրանք ամէն ինչ անում էին Ռուսաց լեզուն Հայաստանից դուրս վանելու համար, որպէսզի դրանով իսկ Հայաստանի երիտասարդ խորհրդային ինտելիգենցիային անջատէին, մեկուսացնէին ռուսական մեծ կուլտուրայից : Երեւանի համալսարանն աւարտած երիտասարդ մարդկանց հետ ունեցած զրոյցների մէջ ես համոզուեցի, թէ որքան վատ են նրանք տիրապետում Ռուսաց լեզուին, թէեւ այդ լեզուն ուսումնասիրելու ճգտումը վիթխարի է :

Ռուսաց լեզուն — այդ Լենինի եւ Ստալինի լեզուն է: Դա այն լեզուն է, որով գրուած են հոկտեմբերեան սոցիալիստական մեծ յեղաշրջութեան պատմական աստաթուղթերի բնագրերը, Լենինեան - Ստալինեան յեղափոխական թէորիայի մեծագոյն ստեղծագործութիւնների բնագիրը: (Բուռն ծափահարութիւններ, լոզունգներ տեղերից՝ « կեցցէ ռուս մեծ ժողովուրդը») :

Ռուսերէն լեզուով ստեղծուած են գրականութեան, արուեստի, գիտութեան՝ աշխարհում լաւագոյն կլասիկ երկեր :

Ով ուզում է կուլտուրական լինել, նա չի կարող եղած գնալ առանց Ռուսաց լեզուն իմանալու: Ով ուզում է լինել կրթուած, նա չի կարող հաղորդակից չլինել ռուսական կուլտուրային, ռուսական գրականութեան երկերին :

Ահա թէ ինչու, ընկերներ, թոյլ տուէք ձեզ բոլորիդ եւ յանձին ձեր՝ Հայաստանի բոլոր աշխատաւորներին — բանուորներին, կոլտնտեսականներին ու ամբողջ ինտելիգենցիային ցանկանալ լրջօրէն ձեռնամուխ լինել ռուսաց լեզուի ուսումնասիրութեան » :

Երեւելի Հայ շահնշանակիրներ

Դեկտեմբեր 20ին լրացաւ Զէկիայի քանամեակը: Այդ առթիւ չորս հարիւրէ աւելի չէկիստներ Ա· Միութեան Կեդր· Գործադիր կոմիտէի կողմէ վարձատրուած են « Լենինի», « Կարմիր դրօշ », «Կարմիր Աստղ» կամ « Պատուոյ Նշանն» շքանշաններով: « Կարմիր Աստղ» ստացողներու մէջ կան նաեւ հետեւեալ երեւելի հայ չէկիստները.— Ազարէգեան Լեւոն, Ալրիսեան Դերենիկ, Դաւթեան Անդրանիկ, Իսրայէլեան Արամ եւ Պետրոսեան Սարգիս: («Իզվեստիա», 20 դեկտեմբեր) :

Եսայի Եաղուպեան ազատ արձակուած

Անցեալ ամառ Պէյրութի ճամբուն վրայ ձերբակալուած էր Եսայի Եաղուպեան, Մուսա լերան հերոսամարտին գլխաւոր դէմքերէն: Կ'ամբաստանուէր զէնքի մաքսանենգութեամբ, քանի որ իր նստած կառքը խուզարկուելով գտնուած էին հինգ կարճ հրացան, 500 փամփուշտ, 3 արագահարուած ատրճանակներ՝ իրենց փամփուշտներով :

Պէյրութի վերջին թղթարերէն կ'իմանանք թէ ամբաստանեալը անպայման արձակուած է, միայն մէկ ֆրանք տուգանքի դատապարտուելով :

Այս առթիւ Պէյրութի « Լ'Օրիան» թերթը կը գրէ·

— Զինուորական առեանին առջեւ ճամբորդներէն մէկը յայտարարեց որ միայն ինքն է պատասխանատուն եւ միւս ընկերները ո եւ է մեղսակցութիւն չունին: Այս բացարձակ յայտարարութեան վրայ վարիչն ու միւս ճամբորդը ազատ արձակուեցան: Մնացող ամբաստանեալը սովորական մէկը չէր: Ան կը դասուէր զէնքի մեծ մաքսանենգներու եւ աւազակախումբերու պարէն ու ոտքմամբերք հայթայթողներու շարքին: Հերոս մըն էր պարզապէս այս մարդը, հերոս մը, որուն անունը երկիւղածութեամբ պիտի պահպանէ այս երկիրն ըրուն պատմութիւնը :

Եսայի Եաղուպեան··· ձէպէլ Մուսայի առասպելական պաշտպանը, պիտը այն խումբ մը հերոսական Հայերուն, որոնք 1915ին ձախողութեան դատապարտեցին երկու ամիս չարունակ թրքական զօրագունդ մը եւ ի վերջոյ ազատուեցան ստոյգ չարդէ մը, ֆրանսական դրահանաւի մը շնորհիւ :

Եսայի Եաղուպեան հարցաքննութեան միջոցին յայտարարած է .

—Իմացած էի որ դաղտնի կերպով զէնք փոխադրուած էր Սուէտիա, Սանճաքի Թուրքերը զինելու համար: Ես գիտէի թէ ինչ կը նշանակէր այդ եւ որու դէմ ուղղուած էր: Ինչպէս 1915ին, կրկին Սանճաքի Հայերը վտանգի տակ էին: Անհրաժեշտ էր որ Հայերը իրենք զիրենք պաշտպանէին: Այդ ատեն է որ որոշեցի զէնքեր գնել իմ հայրենակիցներուս համար: Կ'ուզէինք որ սուղ ծախենք մեր մորթը անգամ մը եւս :

Անցած երեքշաբթի առտու զինուորական դատարանը վերստին քննեց այս խնդիրը:Դատարանին կը նախագահէր գնդ· Ժորժ Փիքօ:Իսկ ամբաստանեալին պաշտպանութիւնը ստանձնած էր ֆրանսացի զինուոր մը՝ Պունհուր: Խնդիրը քննուեցաւ եւ Եաղուպեան ազատ արձակուեցաւ :

Ընդհանուր դատախազը պարտականութիւնն ու զգացումը իրար հետ հաշտեցնելով, մէկ ֆրանք տուգանքի դատապարտեց ամբաստանեալը, յետագային ամբաստանեալին բարձր առաւելութիւնները ու ֆրանսայի մատուցած արտակարգ ծառայութիւնները :

Արդարեւ, ձէպէլ Մուսայի պարպումէն վերջ, Եաղուպեան ամիսներով լրատուութիւն ըրած է իր նպաստ դաշնակիցներուն՝ թրքական ծովափներու վրայ: Ցետոյ մեկնած է Փօրթ Սայիտ եւ կամաւոր արձանագրուած « Լէվիօն Արմէնիեն»ի մէջ՝ կռուելու համար Թուրքերու դէմ: Եաղուպեան ո եւ է վարձատրութիւն մերժած է: Ֆրանսական յածանուխն հրամանատարը՝ Պրնուա տ'Ազի լսելով «անմահ հերոսին» ձերբակալումը, անմիջապէս գրած է հետեւեալը Հայ կամաւորներու Միութեան նախագահին.— « Եսայի Եաղուպեան ձերբակալուա՞ծ··· ես պիտի նախընտրէի իր տեղ բանտ երթալ »: Այս վկայութեան վրայ աւելցած են նաեւ ուրիշ զովասանական վկայութիւններ :

Թուրք ազգայնական դահիճ մը կազմուեցաւ Ռումանիոյ մէջ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Ռումանիոյ վարչապետ Պ· Թաթարէսքու դահլիճին հրաժարականը ներկայացուց, իբրեւ հետեւանք վերջին ընտրութեանց, ուր կառավարութեան կուսակիցները չէին կրցած ապահովել 40 առ հարիւրի անհրաժեշտ մեծամասնութիւնը :

Թագաւորը անմիջապէս Պուքրէշ վերադառնալով, նոր դահլիճին կազմութիւնը յանձնեց Պ· Կոկայի, որ նախագահն է Թունդ ազգայնական եւ հակահրէական կազմակերպութեան մը՝ ազգային-քրիստոնէական կուսակցութեան :

Նոր դահլիճը, որ կազմուեցաւ Պ· Թաթարէսքուի հրաժարումէն վեց ժամ վերջը, միայն 36 աթոռ չհաց է նորընտիր երեսփ· ժողովին մէջ· հետեւաբար չի կրնար մեծամասնութիւն ապահովել: Իրազեկներ կը կարծեն թէ Պ· Կոկա երկիրը պիտի կառավարէ առանց խորհրդարանի, իբրեւ տեսակ մը ֆաշական դիկտատուրա: Դահլիճին մէջ կը գտնուին չորս անդամներ ազգային գիւղացիական կուսակցութենէն: Զորսն ալ վտարուած են իբրեւ հերձուածող: Դահլիճին մէջ առնուած են նաեւ երեք զօրավարներ, ինչ որ կը չեշտէ անոր դիկտատորական հանգամանքը :

Ամէն պարագայի մէջ, նոր դահլիճը ամբողջովին պիտի ներշնչուի եւ պիտի գործէ համաձայն ազգային - քրիստոնէական կառավարութեան ծրագրին, վարելով Թունդ ազգայնական եւ հակահրէական քաղաքականութիւն մը եւ սերտ գործակցութիւն հաստատելով ֆաշական պետութեանց հետ: Հաւանական կը նկատուի նաեւ որ խզէ դիւանագիտական յարաբերութիւնները Ա· Միութեան հետ եւ միանայ հակաբոլշեւիկ ճակատին: Նոր դահլիճին ուղղութիւն պիտի տայ Պ· Ալեքսանդր Գուզա, ազգային - քրիստոնէական կուսակցութեան հիմնադիրը, որուն ալ բաղուկն է նոր վարչապետը՝ Պ· Կոկա: Պ· Գուզա անպատճառ նախապարս նշանակուած ըլլալով, կէս - դիկտատորի հանգամանք պիտի ունենայ: Ներքին ապահովութեան համար, դահլիճին անմիջական ա - ջակիցները պիտի ըլլան երեք զօրավարներ, որոնց մէկն է սպայակոյտի նախկին նախագահը, զօր· Անտոնէսքու, նախապար ապզ· պաշտպանութեան (ցամաքային, ծովային եւ օդային): Թէեւ ազգային - քրիստոնէական կուսակցութեան ծրագիրը հաղիւ կը տարբերի նախկին երկաթեայ պահակներու (նոր անունով՝ «Ամէն բան Հայրենիքին համար») ծրագրէն, բայց այս վերջինները դուրս ձգուած են դահլիճէն, իրենց Թունդ գերմանասիրութեան համար որ չատ ալ նպաստաւոր չի համարուիր ներկայ պարագաներուն մէջ :

Մինչ այս մինչ այն, Պ· Թիթուլէսքու, որ Մեծ պատերազմէն ի վեր գրեթէ անընդհատ կը վարէր Ռումանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը եւ որ վերջերս Պուքրէշ վերադարձած էր երկու տարուան բացակայութենէ մը վերջ, յանկարծ հեռացաւ Ռումանիայէն :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵՐԵՍՓ· ԺՈՂՈՎԻՆ օրէնսդրական յանձնաժողովը նորէն քննելով բնակարանի վարձքերու օրինադիծը, որ լուրջ փոփոխութեանց ենթարկուած էր ծերակոյտին կողմէ, վերահաստատեց երեսփ· ժողովին սատարած բարեփոխումները: Յանձնաժողովը նոյնութեամբ կը պահէ 10 առ հարիւրի զեղչը, որ հաստատուած էր 1935ին :

ԳԱՂՏՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ գլխաւոր վարիչներէն Խօժէն Տըլոնքլ հարցաքննուելով, պնդեց թէ համայնավարները դաւ մը սարքած էին նոյեմբեր 15էն 16ի գիշերը, եւ ինք ու ընկերները պարտք սեպեցին խափանել այդ վտանգը, պաշտպանութեան կոմիտէ մը կազմակերպելով: Այս առթիւ ամբաստանեալը մանրամասնօրէն հարցաքննիչ դատաւորին հաղորդեց չարք մը յայտնութիւններ, եւ աւելցուց թէ ժամանակին լուր տրուած է նաեւ ընդհ· սպայակոյտին :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ օտար լեգէոնէն հինգ զինուորներ հրացաններ եւ փամփուշտներ գողնալով զինարանէն, հարիւրապետին ինքնաշարժը կը նետեն, սպանիա կան Մարոք անցնելու համար: Ոստիկան զինուորներ անմիջապէս կը հետապնդեն զանալիքները, մէկը սպաննելով եւ երեքը ձերբակալելով: Հինգերորդը փախած է :

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻՆ սպաները այսուհետեւ քաղաքական կատարեալ դաստիարակ մը պիտի բլլան, որուն գլխաւոր նպատակն է աւելցնել յեղափոխական արթնութիւնը եւ զարգացնել հոտառութիւնը՝ (լրտեսութիւն), հեռացնելու համար «ժողովուրդի թշնամիները»:

ՄՈՍԿՈՒԱՅի թերթերը կը գրեն թէ պաշտօնական եղած են Սֆղանխստանի խորհրդային դեսպանը՝ Բորիս Սկվիրսկի (հին բոլշեւիկ մը, Հրեայ) եւ Նորվեկիոյ դեսպանը՝ Եակուբովիչ: Դեռ ուրիշ դեսպաններ ալ պիտի «զտուին»:

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՀՈՒ

Վերջին պահուն տոյաշար մեքենան ալ կ'նգ առաւ, իբրեւ հետեւանք կազի ընկերութեան պաշտօնեաներու գործադուլին եւ հարկադրուեցանք եղածով կապել թերթը եւ յանձնել մամուլին:

Կառավարութիւնը ատէն միջոց կը փորձէ, արագօրէն լուծելու համար տագնապը, որ ծանր վնասներ կը պատճառէ քաղաքին: Երկ մինչեւ ուշ ատեն պատուիրակութիւններ ընդունեցան վարչապետարանին մէջ:

Ժամը 3.30ին նախարարները ստիպուեցան նիստի հրաւիրուեցան: Ժողովէն առաջ արտակարգ խորհրդակցութիւն մը կատարեցին վարչապետ Պ. Շոթան: փոխ վարչապետ Պ. Լ. Պլում, ազգ. պաշտպանութեան նախարարը՝ Պ. Տալատիէ եւ ներքին նախարարը: Թերթերը կը գրեն թէ կազը, լուսը եւ էլեկտրականութիւնը ապահովուած են քանի մը օրուան համար, ինչպէս եւ քաղաքին պարենաւորումը:

Բանուորական պատուիրակները մասնաւորապէս կը պահանջեն դադրեցնել փոխադրութիւնները, զինուորական կառքերու միջոցաւ, որպէսզի գործատէրերը հարկադրուին տեղի տալ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԻ

(ԱՆՑԿԱՑ ՖԵՖՔ)

Մեր տեսակետից, եւ դասակարգային տեսակետից էլ, մեզ համար ամենից հետաքրքրականը, ամենից կարեւորը այն է, որ ամերիկյան ժողովրդի մեջ ամեն օր ավելի ու ավելի է ուժեղանում ֆաշիզմի դեմ պայքարելու, նրա հետ հաշտ ապրելու ցանկությունը։ Ամերիկյան ժողովրդի մեջ ամեն օր ավելի ու ավելի է ուժեղանում ֆաշիզմի դեմ պայքարելու, նրա հետ հաշտ ապրելու ցանկությունը։ Ամերիկյան ժողովրդի մեջ ամեն օր ավելի ու ավելի է ուժեղանում ֆաշիզմի դեմ պայքարելու, նրա հետ հաշտ ապրելու ցանկությունը։ Ամերիկյան ժողովրդի մեջ ամեն օր ավելի ու ավելի է ուժեղանում ֆաշիզմի դեմ պայքարելու, նրա հետ հաշտ ապրելու ցանկությունը։

ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՀԱՄԱՐ

«««« • »»»»

Հոկտեմբերի 28-ին, երեկոյան ժամը 7-ին, Ֆրանսական Ազգային Թատրոնի դահլիճում տեղի ունեցավ Ֆրանսիայի Հայ Ուսանողների Միության հանդիսավոր ընդհանուր ժողովը, որին ներկա էին մոտ 300 հոգի։ Ժողովը բացում է Միության նախագահ Ս. Ֆրանգուլյանը, որ կարդում է տարեկան զեկուցումը։ Ապա ընտրվում է ժողովի նախագահությունը, որի կազմում են՝ Ս. Ֆրանգուլյան, Ա. Ալեքսանյան և Ա. Ալեքսանյան։ Ժողովը ընդունում է հետևյալ օրակարգը՝ 1) Զեկուցում, 2) Տեղեկություններ Միության ֆինանսական դրության մասին, 3) Ընտրություններ, 4) Տարբեր հարցեր։

Զեկուցումը կարդում է Միության քարտուղար Ա. Ալեքսանյանը։ Զեկուցումից պարզվում է, որ Միությունն ունի 150 անդամ։ Տարվա ընթացքում կազմակերպվել են 10 հանդես, 19 դրվագներ, 10 դասախոսություններ, 7 ընթերցումներ, 5 ելույթներ և 10 ելույթներ տարբեր հարցերի շուրջ։ Ուսանողական միության հանդեսներին մասնակցել են ֆրանսահայ գրողներ, դերասաններ, երգիչներ, դաշնակահարներ, որոնց մեծ մասը ինքնաբուխ կերպով է հանդես եկել։ Ուսանողական միության հանդեսներին մասնակցել են ֆրանսահայ գրողներ, դերասաններ, երգիչներ, դաշնակահարներ, որոնց մեծ մասը ինքնաբուխ կերպով է հանդես եկել։ Ուսանողական միության հանդեսներին մասնակցել են ֆրանսահայ գրողներ, դերասաններ, երգիչներ, դաշնակահարներ, որոնց մեծ մասը ինքնաբուխ կերպով է հանդես եկել։

Ֆինանսական տեսակետից Միությունը ունի 1859 ֆր. եկամուտ և 1550 ֆր. ծախս։ Դրամական մնացորդը կազմում է 309 ֆր.։ Ուսանողական միության անդամները վճարում են տարեկան 24 ֆր. անդամավճար։ Միության ֆինանսական դրությունը ծանր է։ Ուսանողական միության անդամները վճարում են տարեկան 24 ֆր. անդամավճար։ Միության ֆինանսական դրությունը ծանր է։ Ուսանողական միության անդամները վճարում են տարեկան 24 ֆր. անդամավճար։ Միության ֆինանսական դրությունը ծանր է։

Ընտրությունների արդյունքում ընտրվում է նոր վարչություն, որի կազմում են՝ Ս. Ֆրանգուլյան, Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ալեքսանյան, Ա. Ալեքսանյան։

Ժողովը որոշում է ուղարկել հեռագրեր Ֆրանսիայի նախագահ Ալբեր Լեբրենին և Ազգերի Լիգայի գլխավոր քարտուղար Ավենոլին։

Ժողովը ավարտվում է ժամը 11-ին։

***

ՊԱՏՏԱՔԱՐԴԻ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդհանուր ուսումնական ժողովի մը միջոցին Ազգային Վարժարանի տնօրէն Պ. Ա. Ալեքսանեան հետևեալ տեղեկութիւնները տուաւ վարժարանի մասին։

Ներկայիս Վարժարանը կը հաշուէ 4 տարբեր դասընթացքներ՝ Նախակրթարան, Տարրական, Միջնակարգ և Լիցէական։ Ընդհանուր թիւը 185-ի կը հասնի։ Ուսուցչական կազմը 13 հոգի է։ Ուսումնական տարին սկսած է Հոկտեմբեր 1-ին։ Ներկայիս Վարժարանը կը գտնուի 28 bis, Boulevard Jules Ferry հասցէին վրայ։ Ունի 6 դասարան, 8 դասասենեակ և 3 գրադարան։ Ֆրանսերէն և Տպագրութեան դասընթացքները կը գտնուին 4, Villa des Boers, Paris (9)։

— Ո՞վ է ձեր նախագահը։

— Ոչ ոքի չենք ընտրած, որովհետև ամէնքս ալ հաւասար իրաւունքներ ունինք։

— Ի՞նչ է ձեր նպատակը։

— Ուսանողական կեանքի ամէն կողմերը ուսումնասիրել, ինչպէս նաև ուսանողական կեանքի մասին տեղեկութիւններ հաղորդել ուրիշներուն։

— Ի՞նչ կը մտածէք ձեր ապագայի մասին։

— Ամէնքս ալ կ՚ուզենք ուսումնական կարգ մը աստիճաններ անցնիլ, ետքը ամէն մէկս իր ուզած մասնագիտութեան կը նուիրուի։

— Ձեր ամենամեծ ցանկութիւնը։

— Ամէնքս ալ կ՚ուզենք որ մեր ուսանողական կեանքը ամէն կողմերով զարգանայ, որպէսզի ապագային մեր ազգին ալ օգտակար ըլլանք։

— Ձեր ամենամեծ ուրախութիւնը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր ամենամեծ տխրութիւնը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի գոյնը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ծաղիկը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի հեղինակը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի հերոսը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի կերակուրը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի խմիչքը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի զբաղումը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ժամանցը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի սպորտը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ֆիլմը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի թատրոնը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի նկարիչը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի քաղաքը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի երկիրը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ազգը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի աստղը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ծովը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի լեռը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի գետը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի անտառը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ծառը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ծաղիկը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի թռչունը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի կենդանին։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի ձուկը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի միջատը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի սողունը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի երկկենցաղը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի միջատակերը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի գիշատիչը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի խոտակերը։

— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի կրծողը։

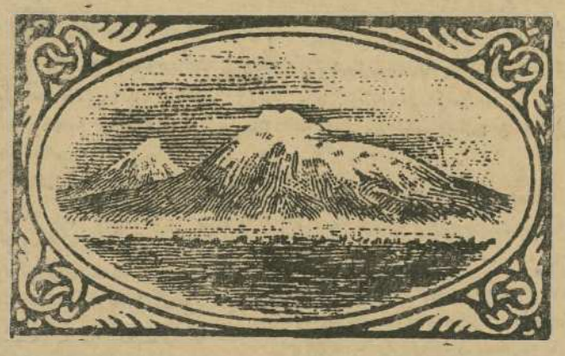
— Ամէնքս ալ միասին ըլլալն է, որովհետև ամէնքս ալ մեր ազգին զաւակներն ենք։

— Ձեր սիրելի թռչունը

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal-ի եռահի փողոցը) մերթ Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն նպարավաճառատունը արուելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններու: Ծնունդի եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած նոր առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՓԱԼԻՖՈՐՆԻԱՑԷՆ, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ եւ ԻՏԱԼԻԱՑԷՆ: մեծաքանակ վաճառում: Ամէն օր՝ *ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ*. **LIVRAISON à DOMICILE: 50** ֆրանկէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ: Խանութը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը:

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՆԽՏԻՐ 24_31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ

„ԱՐԱՐԱՏ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

39 Rue de Trévise, Métro: Cadet, Tél. Prov. 05-91

Livraison rapide à domicile

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՇԱՎԻԼԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

2 Ցունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին գալոցին սրահին մէջ:

Աշակերտներու կողմէ երգ. արտասանութիւն եւ տլամախօսութիւն «Նոր Տարի»: Մուտք 2 ֆրանք, փոքրիկները՝ ձրի:

Փոքրիկներուն կը բաժնուի նախընթրիք եւ պտուղ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւ գեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանեանի մէկ նկարով «Մի թագեալ Հայաստան», եղերօձած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Ալ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Մեսրուհ, եւ Պ. Մէրէմճեան:

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Մխրիտչեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել.—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Նոր Տարի ի տօթիւ հայերէն գիրեր նուիրեցէք

ԱՆԴՐՈՒՆԻԿ, Յունական յեղափոխութեան հերոսուհին, *Աթէնք* 1936, 708 էջ, 40 *ֆրանք: ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՄՆ Ի ՀԱՑՍ*, Գարեգին եպս. Տրապիզոնի, *Փարիզ* 1936, 376 էջ, պատկ. 25 *ֆրանք: ՆՈՐ ՔՆԱՐ*, *ձայնագրուած եւ պատկերազարդ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԳԱՐԱՆ*, *Աթէնք*, 1937, 640 էջ, 50 *ֆրանք, ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՐԳԵ՛Ք*, *ձայնագրուած ժող. երգեր*, Գ. Ալեմեան, 7 *ֆրանք: ՐԱՖՖԻ*, կեանքը եւն. *Փարիզ*, 1937— 10 *ֆրանք: ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑԵՐԷՆ*, Ե. Տէմիրճիպաշեան, *Պոլիս* 1930, 1197 էջ, *լաթակազմ*, 100 *ֆրանք: ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ*, Վ. Գէորգեան, *Պէյրութ*, 1336 էջ, *լաթակազմ* 40 *ֆրանք: Ե. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ*, *ՄԱՐԴԸ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ*, Վ. Ահարոնեան, **10և15** *ֆրանք: ՍԱՄՈՒԷԼ*, Բաֆֆի 696 էջ, 40 *ֆրանք ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ*, Բաֆֆի 691 էջ, 40 *ֆրանք: ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ 40 ՕՐԵՐԸ*, Ֆր. Վէրֆէլ, *թարգմ.* Ետան, 70 *ֆր.: ՀԱՄԼԷԹ*, *ողբ.* 5 *արար*, Շէքսպիր, *թարգմ.* Ց. Մասէեան, *լաթակազմ* 50 *ֆրանք: Գոյատարտ Օրացոյց* 5.50 *ֆրանք:*

ՄԵՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ.— **25** ֆրանկի գիրք գնողին *պատի օրացոյց* մը կամ *Հայաստանի քարտէս* մը, **50** ֆրանկի գիրք գնողին՝ *Հայաստանի աշխարհագրութիւն* մը, **100** ֆրանկի գիրք գնողին՝ *Տարեգիրք* մը:

Պատիկ ապսպրանքները նկատի չեն առնուիր: Գաւառէն եւ արտասահմանէն թղթածրարի համար աւելցնել հարիւրին 10:

Դիմել ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris (6): *Հեռ.* Danton 88-65, chèque postal - Paris 1278 - 35:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ ԵՒ ՏՕՆԱԾԱՌ

Կ. ԽԱՉԻ Լիոնի Մասնաճիւղին կողմէ 31 *Դեկտ., Ուրբաթ երեկոյ ժամը* 8.30ին 3րդ. *Թազապետարանի սրահը: Կը նախագահէ Պ. Թ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ: Ֆ. Կ. Խաչի դպրոցի աշակերտ. աշակերտուհիներու կողմէ երգ. արտասանութիւն եւն.: Կը մասնակցին Հայ Երիտական Միութեան աշակերտութիւնը ղեկավարութեամբ Տիկին Մ. Շահինեանի:*

Պտուղ եւ խաղալիք կը բաժնուի երախաներուն: Մուտք՝ 0,95:

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կամքէ անկախ պատճառներով ի ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1938, ԿԻՐԱԿԻ օրուան (ժամը 15էն մինչեւ 24) ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ է վերջնականապէս Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան ԱՆԿԻԽԻՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ցերեկոյթը, որ տեղի պիտի ունենայ 8 Rue Bossuet, *Փարիզ* (10) *ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՏԱՆ ՄԷՋ եւ կը խոստանայ բլլալ եղանակին փայլուն պարահանդէսը:*

ՄՈՒՏՔ **10** ՖՐԱՆՔ (Ուսանողներու, Օրիորդներու եւ Երիտասարդներու Ընկերակցութեանց համար կես գին):

Պարերը կը սկսին ժամը 15էն եւ կը տեւեն մինչեւ կէս գիշեր:

ՀԱՑ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՄԻՍ ՅԱՋՈՐԴԱԿԱՆ ԶՈՐՍ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒԻՄ

ՍՑՍՒԷՔԷ ՍԱՎԱՆՔԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ԳՇԻՑ ԴՈՒԻՐՍ

Ողբերգութիւն չորս արար, Ա. ՍԱՐՎԱԶԵԱՆԻ

16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ԻՐԱՒ ՀԱՍԿՆԱԼՆ Է ԿԱՐԵԻՒՐ

Թօմէտի-Տրամաթիկ երեք արար, Վ. ՍՎԱՃԵԱՆԻ

23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ՄԱՆԱՆԿ ԵՒ ՏՆԱՆԿ ԱՂԳԱՅԻՆ ՋՈՋԸ

Զաւեշտ երեք արար, ԳՐԻԳՈՐ - ՎԱՀԱՆԻ

30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Օփերէթ հինգ արար

Մուտքի գիները սովորական: Զորս ներկայացումներու մէջ համապատասխան զեղչ հարիւրին 25 *զեղչով:*

Տեղեկութիւններ եւ մասնաւոր գրքոյկը ստանալու համար գրել Վ. Մաքսուտեանի, 27, Rue de Tournon, Paris:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Իսաստիկ Աշճեան եւ զաւակները չնորհակալութիւն կը յայտնեն ազգականներու, բարեկամներու եւ երիտասարդական միութեանց ներկայացուցիչներուն որոնք ներկայ գտնուեցան իրենց ողբացեալ ամուսնոյն եւ հօր՝ ՊՕՂՈՍ ԱՇՃԵԱՆի յիշատակին տեղի ունեցած հոգեհանգիստին:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Իսկ - լէ - Մուլինոյէն Տէր եւ Տիկին Արսէն Պօյաճեան ցաւակցութիւն կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին Վարդան Գարայեանի եւ պարագաներուն իրենց աղջկան՝ Օր. ՄԵԼԻՆԷ ԳԱՐԱՑԵԱՆի մահուան առթիւ: Փոխան ծաղկեպսակի 50 *ֆրանք կը նուիրեն Նոր Սիսի (Պէյրութ) Լուսինեան վարժարանի չքաւոր աշակերտներուն:*

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Մարսիլլի Մասնաճիւղը կը ծանուցանէ իւ գիտութիւն ծնողներու որ 9—15 *տարեկան պատանիներու երեկոյեան հայերէնի եւ հայոց պատմութեան դասընթացքները տեղի կ'ունենան Զորեքշաբթի եւ Շաբաթ իրիկուններ*, 20 Rue des Dominicaines, *Մարսէյլ:*

Աղքատախնամ Ընկերութեան Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նոր Տարիի եւ Ննդեան տօներուն առթիւ չքաւորներուն ուտեստեղէնի բաշխում պիտի կատարէ իր գրասենեակին մէջ, 15 Rue Jean Goujon, Paris (8):

Ներկայանալ գրասենեակը Յունուար 1ին, *ժամը* 1.30էն *սկսեալ:*

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹԻՒ

ՆԻՒ, Փ. Ս.— *Միւսն ալ պիտի հրատարակուի առաջին առթիւ:*

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

— *Տիկին Սաթենիկ Սիւրմէնեան (երզնկացի, ծնեալ Պէչաճեան), հօր անուն՝ Դանիէլ, մօր անուն՝ Աղաւնի, կը փնտռէ իր քոյրերը՝ Ազնիւ, Եսթեր, Նարդուհի Պէչաճեանները որոնք տարագրուած են մինչեւ Խարբերդ: Կը փնտռէ նաեւ իր քրոջ եսթերի աղջիկները՝ Հայվարդ, Գեղվարդ Զամօղլեանները. նմանապէս մօրքրոջ զաւակները՝ Մանուկ, Գեղեցիկ, Վարդուհի, Ազնիւ Սրապեանները: Հասցէն գիտցողներէն, մանաւանդ Սուրիահայ մեր հայրենակիցներէն կը խնդրուի իմացնել* Mme. M. Surmenian*ի*, 25 Rue de Belle Image, Valence, (Drôme) France.

— *Պետրոս Նալպանտեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Սուրէն Նալպանտեան (Մալաթիոյ Շերոյի Քեֆարտէզ գիւղէն) որ* 1926*ին մեկնած է Պրազիլիա եւ իրմէ տեղեկութիւն չկայ մինչեւ այսօր: Իմացնել* D. Aram coiffeur, 4, rue du 11 Novembre, St. Chamond, (Loire), France:

ժամագոյցի եւ գոհաբերիչաց վաճառատուն

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

261, Rue du Fbg. St. Martin

Métro: Louis Blanc et Jaurès

ՀԱՑՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻԻՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** (*անփոփոխ*)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2- 7, Կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. Ա. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:

Մանուածքի քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիրքի հիւանդութեանց: Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

ԳԱՐԻՃԻ ՄԷՋ. Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը ժամը **2—4**, հեռաձայն Trud. 21 03

Դերասանուհի Յ. ՔԼԹԻԿԵԱՆ

Ֆրանսական եւ անգլիական առաջնակարգ կերպասներ: ձշդապահութիւն, խնամուած կար ու ձեւ: Մինչեւ երեք տարի, հագուստները կը պահեն իրենց սկզբնական ձեւը:

6 RUE GEOFFROY-MARIE, Paris (9)

Մէթրօ Cadet Tél. Prov. 95—68

Alimentation „TRÉVISE"

իր անմահական սուրճով

Café "HAREM„

Խանութպաններու համար մեծաքանակ գինով՝ **14** ֆրանք:

Ամէնէն ճոխ եւ ախտն մթերանոց արեւելեանը տիր նպարեղէններու

5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ԶԵՂՉ

շնորհանոյով ապսպրանքներ կը ղրկուին իս կոյն:

Tél. Taitbout 40—63

30, Ruede Trévise Paris (9) Metro Cadet

ՁԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐ

թխեղեակ ամանիներու մէջ

ՔԻԼՕՆ 10 ՖՐԱՆՔ

Դիմել **J. BEHAR**ի, **45 Rue d'HAUTEVILLE, Paris**

Tél. Provence 16—72

ՀԱՑԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԸՐ

Ճաշարան ՅԼՕՐԻ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը աննկարագրելի, ֆրանսական եւ չեխոսլովաք քրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքոթաժի, զուլպաներու եւն. իջեցմամբ: Ամենայն ապրանքներ բացառապէս գեղչուած գիներով: Կը յանձնարարենք Ձեզ ստանալ ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպասներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵ ԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet *եւ* Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Արամէն)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ճաշակի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Արարատ օդի՝ առատ ադամդեղներով: Մի՛ր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԻՖԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԻՖԱՊ ՕՓԷՄԻԱԼ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով), իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած *մեր ՏԻՈՆԷՐ ԹԻՖԱՊով* կրնանք մրգի փարիզի բոլոր ճաշարաններուն *ետ*: կիրակի օրեր *ԼՐՒՄՔԷՔ ԴԱՍՏԱՑԻՑ* եւ սեր, ղմէն երեկոյ առեղիկան ընտիր նուագ ղեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ՋԱՖԻՐԻ* հանրսի: ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր մէկ այցելութիւն բաւական է մեր սեւեական յաճախորդը դառնալու համար:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) **Tél.** NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ գործեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Հոգերգակցութիւն իրաւագէտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի գործեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթերալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառեսութիւններու խմբագրութիւն: Փաղդային արկածներու հետաքրքրուած չքաւորներուն կուտայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ մէջնորդէքի: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Le Gérant : Կ. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

L'PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԼԱՄԲԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ Գաղութներ	150 ֆրանք	75 ֆրանք	40 ֆր.
Անգլիա եւ Իտալիա	265 ֆրանք	140 ֆրանք	
Ուրիշ երկիրներ	215 ֆրանք	110 ֆրանք	

ՈՒՐԲԱԹ
31
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
31 DECEMBRE
1937

ՀԴ. ՏԱՐՒՈՅ — 13e Année No. 3616 — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՆՐԱԿԱՒՈՒՔԵՐԸ ԵՒ ՓԼԱՊՈՒՂԻՆ ԲԱՆԻԼ ՍԿՍԱՆ

Որոշուած էր ի հարկին մասնագէտ զինուորներ գործածել

Դաւիթը չորս ժամ ժողով գումարեց տագնապին եղ մը գտնելու համար

Հանրակառքի եւ մեթրոյի պաշտօնեաներուն, աղբահաւաքներուն եւ քաղաքապետական միւս սպասարկութեանց գործադուլը չարունակուեցաւ չորեքշաբթի ամբողջ օրը։ Կը բանէին միայն արուարձաններու երկաթուղիները, իսկ քաղաքին մէջ՝ «թաքսի»ները, որոնք անբաւական կուգային ժողովուրդի պէտքերուն։ Երթեւեկը աւելի դժուարացած էր կառքերու խճողման հետեւանքով։ Հազարաւոր քաղաքացիներ հարկադրուեցան քալելով գործի երթալ, քանի որ դժուար էր կառք ճարել։

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, նախարարական խորհուրդը ստիպողաբար նիստի հրաւիրուած էր չորեքշաբթի կէսօրէն վերջը ժամը 3.30ին։ Նիստը տեւեց չորս ժամ։ Ժողովէն առաջ, բանթողներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ վարչապետարան, բայց Պ. Շօթան մերժեց ընդունիլ, մինչեւ որ աշխատանքը չվերսկսին։ Այս առթիւ ազդու յայտարարութիւն մըն ալ ուղղեց, ազդարարելով թէ՝ հակառակ բոլոր ընդդիմութեանց, կառավարութիւնը պիտի ապահովէ կենսական սպասարկութեանց վերահաստատումը եւ բարեկարգութեան պահպանումը։

Այս առաջադրութեամբ, վարչապետը դահլիճին ներկայացուց երկու տնօրինութիւններ, խորտակելու համար գործադուլը։—

1.— Զինուորներ կանչել, բանեցնելու համար հանրակառքերը եւ մեթրոն, կատարելու փողոցներու աւելածութիւնը, հիւանդանոցներու եւ գերեզմանատուններու անհրաժեշտ աշխատանքը եւն.։

2.— Ծովային եւ զինուորական մասնագէտներ հրաւիրել, պահպանելու եւ բանեցնելու համար ջուրի, կազի եւ էլեկտրականութեան սպասարկութիւնները, ինչպէս եւ հանրային չէնքերու ջեռուցումը։

Այս յանդուգն ծրագիրը կը յիշեցնէր հանգուցեալ Պոհանի ձեռնարկը, երբ, 1910ի ընդհանուր գործադուլին առեն, զինուորական միջոցներու դիմեց։ Դահլիճին ընկերվարական անդամները առարկեցին այս ծրագրին դէմ, բայց չորս ժամուան վիճաբանութենէ մը վերջ, հաւանութիւն յայտնեցին։

Նախարարական խորհուրդի արտակարգ նիստէն վերջ, հետեւեալ զեկոյցը հրատարակուեցաւ.

— «Վարչապետը՝ Պ. Քամիլ Շօթան եւ ներքին նախարարը՝ Պ. Մարքս Տորմուա, նախարարական խորհուրդին ներկայացուցին հանրային սպասարկութեանց գործադուլին հետեւանքով ստեղծուած կացութիւնը։ Կառավարութիւնը՝ գիտակից իր պատասխանատուութեանց, միաձայնութեամբ որոշեց երբէք չթոյլատրել գաղար մը՝ հանրային սպասարկութեանց մէջ։ Կառավարութիւնը կը սիրէ յուսալ թէ չահակից պաշտօնէութիւնը, ըմբռնելով իրմանուաւոր պարտականութիւնները երկրին հանդէպ եւ տոգորուած՝ ազգային համերաշխութեան զգացումով, անհրաժեշտ պաղարիւնը եւ իմաստութիւնը պիտի ցուցնէ, անյապաղ վերսկսելով աշխատանքը։ Նախար. խորհուրդը որոշեց միաձայնութեամբ եւ ամէն պարագայի մէջ պահպանել բարեկարգութիւնը եւ ապահովել հանրային սպասարկութեանց անհրաժեշտ գործունէութիւնը»։

Մինչ այս մինչ այն, արդէն մասնագէտ նաւային զինուորներ Փարիզ հասած էին Պրէսթէն եւ ուրիշ վայրերէ։ Գիշերը ուշ ատեն վարչապետը ունկնդրութեան ընդունելով Աչխատանքի Դաշնակցութեան պատուիրակութիւնը, անոնց հաղորդեց կառավարութեան որոշումները՝ գործադուլը խափանելու համար։ Այս առթիւ ազդու կոչ մը ուղղեց անոնց քաղաքացիական պարտականութեան, որպէսզի տեղի չտան խիստ միջոցներու, բացատրելով թէ գործադուլը անասելի վնասներ կը պատճառէ Փարիզի ժողովուրդին եւ ամբողջ Ֆրանսական ազգին։

Կէս գիշերէն անդին ալ, կացութիւնը անորոշ էր տակաւին, այնպէս որ երկ առտուան թերթերը չկրցան ծանուցանել երթեւեկի վերահաստատումը։

Առտուն ժամը 4.30ին, Աչխատանքի Դաշնակցութեան պատուիրակները միաձայնութեամբ որոշեցին վերջ տալ գործադուլին։

"Ռումանիան Ռումանացիներուն"

Ռումանիոյ նոր դահլիճը, որ ֆաչական դիկտատուրա կը համարուի, եւ որուն վարիչ կուսակցութեան խորհրդանչանը կեռ խաչն է, անմիջապէս գործի ձեռնարկեց, հետեւեալ նշանախօսքով,— «Ռումանիան Ռումանացիներուն»։ Ըլլալով թունդ հակահրէական, կը կարծուի թէ անոր առաջին գործերէն մէկը պիտի ըլլայ խիստ միջոցներ ձեռք առնել Հրեաներուն դէմ։

Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ մէջ կոկայի դահլիճին կազմութիւնը յաղթանակ մը կը նկատուն Հռոմ - Պերլին առանցքին համար։ Դահլիճին մէջ կը գտնուին քանի մը ֆրանսասէրներ, մասնաւորապէս արտաքին նախարարը, Մ. Իւէսքօ։ Կը կարծուի թէ արտաքին քաղաքականութիւնը անփոփոխ պիտի մնայ, գոնէ առ այժմ։

Դահլիճին առաջին գործը եղաւ փոխել բազմաթիւ նահանգապետներ։ Կը կարծուի թէ ծրագրուած են հետեւեալ միջոցները.—

1.— Ազգայնացնել եւ գտել մամուլը, զայն համարելով պետական հաստատութիւն մը։

2. Պետական չուկայէն — իբրեւ յաճախորդ կամ հայթայթիչ — վտարել այն հաստատութիւնները որոնց դրամագլուխը կամ պաշտօնէութիւնը հրէական է։

3. — Հրեաները չէզոքացնել բոլոր հանրային վարչութիւններէն։

4.— Անհատական ձեռնարկներու պարտադրել որ համեմատական բաչխում մը կատարեն իրենց պաշտօնէութեան մէջ՝ ցեղային հիման վրայ։

Երեք ճախակողմեան թերթեր խափանուեցան։

Գործադուլին պատճառներն եւ հետեւանքները

»»» • ««

Ինչպէս գրած էինք, հանրակառքերու եւ մեթրոյին գործադուլի որոշումը տրուած էր յանկարծակի, երբ ներքին նախարարը բանակցութիւններ կը կատարէր եւ կը յուսար խաղաղութեամբ լուծել վէճը։ Այս պարագան վրդովում պատճառեց կառավարութեան, եւ վարչապետը չվարանեցաւ դատապարտել զայն, հետեւեալ յայտարարութեամբ.

— «Կառավարութիւնը որ եւ է պարագայի մէջ չի կրնար հանդուրժել որ ընդհատուին ազգի կեանքին համար անհրաժեշտ սպասարկութիւնները։ Ակնյայտ, ներկայ գործադուլը ծագեցաւ այնպիսի պայմաններուն մէջ որ երբեք տարակոյս չեն թողուր անոր հեղինակներուն դիտումներու մասին։ Արդարեւ չարժումը յայտարարուեցաւ ճիշդ այն պահուն երբ ներքին նախարարը նպաստաւոր հաւաստիքներ կուտար չահակիցներուն եւ երբ ես ինքս ժամադրութիւն մը նշանակեր էի այս առտուան համար։ Ուրեմն, դիտակցաբար սարքուած այս ընկերային անկարգութիւնը, որ անիրաւօրէն կը խանգարէ Փարիզի ժողովուրդին կեանքը, երբեք չարդարանար արհեստակցական որ եւ է չարժառիթով»։

Այս յայտարարութիւնը կը վերջնանար լուրջ ազդարարութեամբ մը, որ յետոյ ձեւակերպուեցաւ նախարարական խորհուրդին մէջ։

Համայնավար կուսակցութիւնը, որ իր համագումարին մէջ ջերմապէս չնորհաւորած էրգործադուլը, այսօրթիւ մեղադրանքներ կ'ուղղէ կառավարութեան։ «Իմանիթէ» վերի յայտարարութիւնը «խիստ թշնամական» կը հրաչակէր երէկ, եւ կը տրտնջար թէ ներքին նախարարը խորհրդակցութիւններ կատարած է Փարիզի զինուորական կառավարիչին՝ Զօր. Պուէի հետ, «վերջապողական միջոցներ ձեռք առնելու համար»։

Արդարեւ, չորեքշաբթի առտու կանուխ, զօրավարը խորհրդակցութեան հրաւիրուած էր, եւ արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած էին։ Բոլոր զօրանոցները հրաման ղրկուած էր որ պատրաստ գտնուին։ Շրջանակներէն եւ զաւառէն Փարիզ փոխադրուած էին շրջուն պահակներ, որոնք դիրք բռնած էին քաղաքին ռազմագիտական կէտերուն վրայ։ Բազմաթիւ ոստիկաններ եւ զին - ուորներ կը պահպանէին կազի, ջուրի, էլեկտրականութեան կեդրոնները, երկաթուղիներու կայարանները եւ հանրային չէնքերը։

Աչխատանքի Թերթերը համայնավարներու մասը կը տեսնէն գործադուլին մէջ, պարզելով զանազան խորհրդաւոր երեւոյթներ։ Տագնապի ամէնէն սուր շրջանին, երբ վարչապետը կը մերժէր որ եւ է պատուիրակութիւն ընդունիլ, ծեր բանուորներու պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ վարչապետութեան եւ զարմանք յայտնեց որ խորհրդարանը չէ քուէարկած իրենց հանգստեան թոշակի օրէնքը։

*** Գործադուլին հետեւանքով, չորեքշաբթի ամբողջ օրը փողոցներու մէջ, տուներու եւ խանութներու առջեւ մնացին աղբի կողովները եւ երէկ առտու միայն կարելի եղաւ վերցնել եւ անհրաժեշտ մաքրութիւնը կատարել։ Ջուրը, կազը եւ էլեկտրականութիւնը չկտրուեցան, բայց մատակարարութիւնը կրճատուած էր, ի նախատեսութիւն աւելի ծանր տագնապի մը։ Մասնաւորապէս կրճատուած էր կազի հայթայթումը եւ եթէ գործադուլը մէկ օր աւելի տեւէր, եղած պաշարն ալ պիտի սպառէր։

Գործադուլէն ազդուած էին էլեկտրականութեան հոսանքի 14 գործարաններ եւ 28 կայաններ, բայց բանթողները ապահովեցին սպասարկութիւնը։ կազի գործադուլը տարածուած էր 14 գործարաններու եւ կայաններու վրայ։ Քաղաքին տասը չրջմբարները ոստիկանական պաշտպանութեան տակ առնուած էին։ Հիւանդանոցներու մէջ, աչխատանքը դադրեցաւ ժամը 14էն 16, իբրեւ ցոյց համերաշխութեան։ Մեռելներն ալ երեսի վրայ մնացած էին եւ ստիպողական պարագաներու մէջ միայն կը կատարուէր թաղումը։

*** Փարիզի քաղաքապետական խորհուրդը, որ պատասխանատու կը համարուի տագնապին, յայտարարութիւն մը ուղղելով ժողովուրդին, անարդարանալի կը գտնէ գործադուլը, բացատրելով թէ տարուան ընթացքին կատարած յաւելումները հաւասար են պետական պաշտօնեաներու թոշակի յաւելման։ «Պետութիւնը իր յաւելումները կատարեց երկու անգամէն, ապրիլին եւ դեկտեմբերին, իսկ Փարիզի քաղաքապետութիւնը՝ երեք անգամէն, յունուարին, մայիսին եւ դեկտեմբերին։ Ամէնը մէկ հաշուելով, թէ քաղաքին եւ թէ պետութեան պաշտօնեաներուն համար հիմնական թոշակը կ'ըլլայ 2400 ֆրանք։ Ցետոյ, կառավարութիւնը արգիլած է որ նահանգներու եւ համայնքներու պաշտօնեաները աւելի նպաստաւոր կացութեան մը մէջ գտնուին քան պետական պաշտօնեաները»։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Զորեքշաբթի օր վերջացաւ Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութեան 9րդ համագումարը, Արլի մէջ։ Այս առթիւ, կուսակցութեան քարտուղարութիւնը հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդեց.— 1936 յունուարի համագումարին առեն ունէինք 86.902 անդամներ, այսօր մեր թիւը հասած է 341.000ի։ Բջիջներու թիւը 4321էն բարձրացած է 12.992ի, 4041ը գործարաններու մէջ։ Փարիզ քաղաքի շրջանին մէջ բջիջներու թիւը բարձրացած է 890ի։

Այս առթիւ տեղեկարերը յայտնեց թէ շարժանկարը մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ կուսակցութեան։

Համագումարին սկիզբէն մինչեւ վերջը, կուսակցութեան վարիչները մասնաւորապէս չեչտեցին միացեալ ճակատի, մանաւանդ մէկ բանուորական կուսակցութեան անհրաժեշտութիւնը։ Այս առթիւ նորէն չերմագին կոչեր ուղղուեցան ընկերվարականներուն եւ կաթոլիկ աչխատաւորներուն։ Վերջին ատենախօսը բացատրեց թէ կուսակցութեան դիմագիծը փոխուած է այսօր։ «Ինքէական հիմը կը մնայ բանուորական դասակարգը, կուսակցութիւնը այսօր իր շարքերուն մէջ կը համրէ հազարաւոր դիւղացիներ, անդամներ միջին դասէն եւ ազատական մասնաբէղներէն։ Ահա թէ ինչ զարճած ենք այսօր, եւ աւելի լաւ է այսպէս, որովհետեւ միայն այսպէս կարելի է դառնալ ժողովուրդին բուն կուսակցութիւնը, յարեւնման Ֆրանսայի պատկերին»։

Այս առթիւ, բացատրեց թէ անհրաժեշտ է ահագին ճիգ մը փորձել, դասիարակչական աչխատանքի համար։ «Պէտք է դպրոցներ բանալ ամէն կողմ, որովհետեւ պէտք ունինք հարիւրաւոր, հազարաւոր, տասնեակ հազարաւոր մասնագէտներու, մեր վարգապետութիւնը տարածելու համար»։

»»» • ««

1.800.000 ՖՐԱՆՔ Թոցուցին անծանօթ աւազակներ, Թուռայի մէջ, յարձակելով Պանք տը Ֆրանսի հաւաքիչներուն վրայ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՍԱՆՃԱՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Ճէօղէլիչէր Պէօպախթէր», հիթլէրեան օրկանը կը գրէ.—

Թուրքիոյ մէջ սկսած են հասկնալ թէ Ազգաժողովը այլեւս ի վիճակի չէ աչխարհի խաղաղութիւնը պահպանելու։ Նեղուցներու խորհրդաժողովը տեղի ունեցաւ ժընեւի չրջանակէն դուրս, իսկ այժմ, կ'երեւի թէ Սանճաքի հարցին վերջնական լուծումն ալ կրկին ժընեւէն դուրս պիտի ըլլայ։

Հոս իրար կը խաչաձեւուն կարգ մը կարեւոր խնդիրներ,— անկախ տնտեսականէն, կայ նաեւ այն պարագան որ Ֆրանսա կը տեսնէ թէ ինչպէս հետզհետէ կ'անհետանայ իր ազդեցութիւնը՝ արաբական աչխարհէն, ոչ միայն իրրեւ արդիւնք հիւսիսային Ափրիկէի դէպքերուն, այլեւ Սանճաքի հարցին պատճառաւ։ Բոլոր Արաբներուն քով կը սկսի գոյանալ այն համոզումը թէ ո՛չ Ֆրանսան եւ ո՛չ ալ Անգլիան իրական բարեկամներն են իրենց։ Եւ երբեք զարմանալի չէ որ օրէ օր կ'աւելնան ցանկութիւնները՝ արաբական պետութիւններու մէջ՝ որ այս վերջիններս ունենան իրենց սեփական քաղաքականութիւնները եւ վանեն օտար ազդեցութիւնները։

Թուրքիոյ հետ եղած հարցը եւս բարդ է։ Թուրքիա, առենէ մը ի վեր, սկսած է հետապնդել արեւելեան որոչ քաղաքականութիւն մը։ Զինուորական եւ տնտեսական տեսակէտէ՝ ան, անտարակոյս, կրնայ նկատուիլ Մերձաւոր Արեւելքի ամէնէն ուժեղ պետութիւնը։ Միւսները անոր կը հետեւին կնքուած ուխտերու չաւիղով։ Թուրքիա այսօր արաբական երկիրներուն հետ կապուած է ասիական ուխտով եւ որ եւ է չահ չունի իր ու անոնց միջեւ նոր պատերազմ յառաջ բերելուն մէջ։ Նմանապէս՝ ան երբեք ժխտած չէ թէ Սանճաքի Թրքական մեծամասնութեան (?) քով արաբական խմբաւորումները եւս բնակչութեան մէկ կարեւոր մասը կը կազմեն։ Այդ պատճառով, մէկ կողմ դրուեցաւ սկզբնական պահանջը՝ Սանճաքը Թուրքիոյ միացնելու մասին ու որոչուեցաւ անոր տալ ինքնավարութիւն մը։ Այս վերջին որոչումէն ոչ մէկ բան պիտի դիջի Թուրքիա։ Բայց, եթէ այժմու կացութիւնը աւելի բարդանայ, կ'ենթադրուի թէ Թուրքիա պիտի օգտագործէ իրեն տրուած իրաւունքը՝ Սանճաքի մէջ կարգը պահպանելու մասին։ Այս մասին մամուլին տեսակէտը չատ յստակ է։

Ձախողութիւններ 400,000 խառակուսի մղոն հող գրաւած են չորս ամսուան մէջ

»»» • ««

Լոնտոնի Թերթերը կը գրեն թէ Ճինանի եւ Հանկչէուի գրաւումով ձախողութիւները գրաւած կ'ըլլան չինական եօթը նահանգներու մայրաքաղաքները։ Ասոնց վրայ պէտք է աւելցնել Ձինաստանի հիւսիսային եւ հարաւային մայրաքաղաքները, Փէքին եւ Նանքին։

Պատերազմին սկիզբէն ի վեր — ճիշդ չորս ամիս — ճափոնական իչխանութեան տակ իյնած է 400.000 քառ. մղոն տարածութեամբ հող՝ 90.000.000 բնակչութեամբ։ Մանչուրիան ալ հաչուելով, համագումարը կ'ըլլայ 900.000 քառ. մղոն, 117.000.000 բնակչութեամբ։

Եւ արշաւանքը կը չարունակուի տակաւին։

"Չինաստան Հայեր ցոյց կատարեցին Ատաթիւրքի դէմ"

« Ճիւմհուրիյէթ » կը գրէ այս խորագրին տակ.—

Ճէզիրէի հողամասը Սուրիայէն բաժնելու նպատակով գրգռութիւնները կը չարունակուին։ Արաբ Փունարի տեղեկատու վարչութիւնը կը զինէ Հայերն ու Քիւրտերը, որոնք սկսան ցոյցեր կատարել Արաբներուն դէմ։

Նոյն Թերթը այս առթիւ կը գրէ.—«Իտալական մամուլը կը չարունակէ իր հրատարակութիւնները Հաթայի մասին եւ խոչոր խորագիրներով ու մանրամասնութիւններով կ'արտատպէ մեր Թերթերու յօդուածները»։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՎԱՃՏՄԱՆԻ մայրը եկաւ Գերմանիայէն եւ ուղեց տեսնուիլ իր զաւկին հետ, բայց հարցաքննիչ դատաւորը մերժեց։ Ասոր վրայ խեղճ մայրը նուաղեցաւ։ Երէկ արտօնուեցաւ տեսնուելու։ Քանի մը օրէ ի վեր երկու թարգմաններ, մէկը Ֆրանսացի եւ միւսը անգլիացի, ղրկած են 500 նամակներու թարգմանութեամբ։ Վայտման այս նամակները ստացած է Անգլիայէն, Ամերիկայէն, Գերմանիայէն եւ ուրիշ երկիրներէ։ Կը յուսացուի նոր գաղտնիքներ երեւան հանել անոնց չնորհիւ։ Վայտման յամառօրէն կը մերժէ բացատրութիւն տալ կարգ մը նամակներու մասին։ ՈՃՐԱԳՈՐԾԻՆ մեղսակից - ներէն Տիկին Թրիքոյի ամուսինը խոստովանեցաւ թէ իր կինը գիտէր կատարուած սպանութիւնները եւ պատմած էր իրեն, նոյեմբեր 4ին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՂՊՏԻՆԵՐՈՒ ՍԻՆՈԴԸ բանդադրեց Ամբա Աբրահամը, որ իտալական կառավարութեան կողմէ պատրիարք նչանակուած է Աւտիս - Ապէպայի մէջ։ Ղպտի եկեղեցին կը ճանչնայ միայն ամբա Կիրիլիոսը, որ մերժած էր Իտալիոյ առաջարկը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ հրամանագիր մը հրատարակելով, պաչտօնէ արձակեց վարչապետը՝ Նահաս փաչա, որ միեւնոյն ատեն Վաֆտի նախագահն է։ Նոր կառավարութիւնը պիտի կազմէ Մուհամմէտ Մահմուտ փաչա։ Պայքարը սաստկացած է կապոյտ եւ կանանչ չապկաւորներուն միջեւ։

ԵՐԵՔ ՀՈԳԻ ջարդուփչուր եղան ինքնաչարժի արկածի մը հետեւանքով, Մոնթարժիի մէջ։ Զոհերն են պետական նախարար Պ. Փոլ Ֆոռի դիւանապետը՝ Պ. Լակորժէթ (ընկերվարական), կինը եւ որդին։ Ծանրապէս վիրաւորուելով գիչերը մեռաւ նաեւ Պ. Միչլէն, հռչակաւոր գործարանատիրոջ զաւակը։

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ նոր սահմանադրութեան գործադրութիւնը սկսաւ դեկտեմբեր 29ին։ Երկիրը այսուհետեւ պիտի կոչուի «Այրէյի պետութիւն»։

ՇԱՆՕԹ.— Գործադուլին հետեւանքով տպարանական գործերն ալ խանգարուած ըլլալով, ստիպուեցանք զանազան ձեւերով լեցնել այսօրուան Գ. Էջը, որպէսզի կարելի ըլլայ ժամանակին հասցնել բերթը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՐՑ ՀԱՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌՆՉԻՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵԹԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵԹԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Խորհրդային Հարց Հարցասիրութիւն առնչուի Հայկական Սովետային Մասին

Ա. ՎԱՐՈՒԶԱՆ

Ա. — Վարուժան Խրիմեան։

Բ. — Նիւթ կրկին։

Գ. — Մեծ Հայրենիքի, տարագիր հայ-ութեան եւ սիրտերի։

Դ. — Պատմական կրկին։

Ե. — Վարուժան Խրիմեան։

Զ. — Հայ ժողովուրդ մը ունի հոգեկան ուժ, որ չի կրնար ոչնչանալ։ Մենք կը հաւատանք մեր ժողովուրդի անմահութեան։

Ը. — Հայ ժողովուրդ մը ունի հոգեկան ուժ, որ չի կրնար ոչնչանալ։ Մենք կը հաւատանք մեր ժողովուրդի անմահութեան։

Թ. — Վարուժան Խրիմեան։

Ժ. — Վարուժան Խրիմեան։

Ի. — Հայ ժողովուրդ մը ունի հոգեկան ուժ, որ չի կրնար ոչնչանալ։ Մենք կը հաւատանք մեր ժողովուրդի անմահութեան։

ԺԱ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԲ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԳ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԴ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԵ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԶ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԷ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԸ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԺԹ. — Վարուժան Խրիմեան։

Ի. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԱ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԲ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԳ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԴ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԵ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԶ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԷ. — Վարուժան Խրիմեան։

ԻԸ. — Վարուժան Խրիմեան։

Ի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՄԵՋ

Maison HERATCHIAN

6 Rue Lamartine (Petit Journal-ի նախկին տեղը) մերձ Cadet, Tél. Trud. 43-19

Փարիզի ամենալաւագոյն նպարավաճառատունը արեւելեան թարմ եւ ընտիր նպարեղէններու: Ծնունդի եւ Նոր Տարիի առթիւ ստացած ենք առաջնակարգ չոր մրգեղէններ՝ ՓԱԼԻՖՈՐՆԻԱՑԷՆ, ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԷՆ եւ ԻՏԱԼԻԱՑԷՆ:

մեծաքանակ վաճառում: Ամէն օր՝ ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ՍՈՒՐՃ. LIVRAISON à DOMICILE: 50 ֆրանքէ վեր գնումներու համար գեղեցիկ նուէրներ: Խանութը փակ է կիրակի օրեր, իսկ բաց է միւս օրերը:

ԽՆԶՈՑՔ_ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբին կողմէ

Այսօր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, Հ. Ց. Դ. «Բարեգործ-Շահազ» Ակումբին մէջ, ՍԸՆՕՆ պիար նուագէ Ա. Գ. Մեսումենց (դաշնակ): Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՇԱՎԻԼԻ Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

2 Ցունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին գալոցին սրահին մէջ.

Աշակերտներու կողմէ երգ. արտասանութիւն եւ տ ւամախօսութիւն «Նոր Տարի»: Մուտք 2 ֆրանք, փոքրիկները՝ ձրի:

Փոքրիկներուն կը բաժնուի նախընթրիք եւ պտուղ:

Ֆ. Հ. ԿԱՊՈՑՏ ԽԱԶԻ Անկէնի Մասնաճիւղի տարեկան հանդէսը

1938 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20ԻՆ

կը խնդրուի չխաչաձեւել:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

1938 ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ, Թ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Պատկերազարդ եւգեղեցիկ ապագրութեամբ

Կողքին ճակատը զարդարուած է Հ. Ալեանաքի մէկ նկարով «Միացեալ Հայաստան», եղերուած հայկական զոյգ եռագոյնով, եռագոյններու միացման տեղը Հ. Ց. Դ. Զինանշանը: Այլ կողմը երեք նկարներ՝ Ա. Վանաբեան, Զօր. Սեպուհ, եւ Պ. Սէրէմճեան:

Ձախ կողմը Մ. Թէրլէմէզեան, Մ. Պօլօեան եւ Ց. Միւրիաքեան:

Կը բովանդակէ, ազգային, պատմական կարեւոր անցքերու եւ անձերու մասին համառօտ տեղեկութիւններ, վերջին յիսնամեակի պատմութենէն հերոսական դրուագներ, կրօնական եւ ազգային տօներու յիշատակութիւններ եւն.: Գինն՝ Մարսէյլ 5, Փարիզ եւ գաւառներ՝ 5.50, Ամերիկա եւ Արտասահման 6 ֆրանք: Ստանալու համար դիմել:—

Monsieur G. Djarayan, 5, Rue de l'Eclipse, Marseille, France:

Նոր Տարի առթիւ ձայնարկեն գիրքեր նուիրեցէք

ԱՆԴՐԱՆԻԿ, Ցունական յեղափոխութեան հերոսուհին, *Աթէնք* 1936, 708 էջ, 40 *ֆրանք: ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՄՆ Ի ՀԱՑՍ*, Գարեգին Խպս. Տրապիզոնի, *Փարիզ* 1936, 376 էջ, պատկ. 25 *ֆրանք: ՆՈՐ ՔՆԱՐ*, ժամանակագրուած եւ պատկերազարդ *ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՐԳԱՐԱՆ*, *Աթէնք*, 1937, 640 էջ, 50 *ֆրանք, ՀԱՑԵՐԷՆ ԵՐԳԷ՛*, ժամանակագրուած ժող. երգեր, Գ. Աճէմեան, 7 *ֆրանք: ԲԱՆՁԻՒ*, կեանքը եւն. *Փարիզ*, 1937— 10 *ֆրանք: ԲԱՌԱՐԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՑԵՐԷՆ*, Ե. Տէմիրճիպաշեան, *Պոլիս* 1930, 1197 էջ, *լաթակազմ*, 100 *ֆրանք: ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՑԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ*, Վ. Գէորգեան, *Պէյրութ*, 1336 էջ, *լաթակազմ* 40 *ֆրանք: Ե. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ, ՄԱՐԴԸ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ*, Վ. Ահարոնեան, **10և15** *ֆրանք: ՍԱՄՈՒԷԼ*, Բաֆֆի 696 էջ, 40 *ֆրանք ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ*, Բաֆֆի 691 էջ, 40 *ֆրանք: ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ* 40 *ՕՐԵՐԸ*, Ֆր. Վէրֆէլ, *թարգմ.* Ետաճ, 70 *ֆր.: ՀԱՄԼԷԹ*, *ողբ.* 5 *արար*, Շէքսպիր, *թարգմ.* Ե. Մահէհեան, *լաթակազմ* 50 *ֆրանք: Գոյամարտ Օրացոյց* 5.50 *ֆրանք:*

ՄԵՐ ՆՈՒԻՐՆԵՐԸ.— **25** ֆրանքի գիրք գնողին *պատի օրացոյց* մը կամ *Հայաստանի քարտէս* մը, **50** ֆրանքի գիրք գնողին՝ *Հայաստանի աշխարհագրութիւն* մը, **100** ֆրանքի գիրք գնողին՝ *Տարեգիրք* մը:

Ապառիկ ապսպրանքները նկատի չեն առնուիր: Գաւառէն եւ արտասահմանէն թղթածրարի համար աւելցնել հարիւրին 10:

Դիմել ԳՐԱՏԱՐԱՆ ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris (6): *Հեռ.* Danton 88-65, chèque postal - Paris 1278 - 35:

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՃԱՇԵԼ ՄԱՔՈՒԻՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՀԱՄՈՎ ԱՅՑԵ՝ ԵՑԷՔ **Restaurant Diamantaire**

60 Rue Lafayette, Paris (9) *մէթրօ* Cadet *եւ* Pelletier

Տէր եւ Տնօրէն ԱՐԱՄ ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ

(Մեր Արամին)

Ուր պիտի գտնէք ամէն ձաշ տի յարմար արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ: Պատրաստ օդի՝ առատ ապահովներով: Մեր մասնագիտութիւնն է *ՇԻՇ ՔԱԲԱՊ* եւ *ՇԻՇ ՔԱԲԱՊ ՄՔԷՍԻԱՀ* պատրաստուած՝ կանանչ պղպեղով եւ լոլիկով, իսկ գառնուկի միսէ պատրաստուած մեր *ՏԻՕՆԷՐ ՔԱԲԱՊով* կրնանք մրգի փարիզի բոլոր ճաշարաններուն հետ: կիրակի օրեր *ՔԱՐԼԷՔ ԳԱՍՏՈՒՅԻՆ* եւ սեր: Ամէն երեկոյ արեւելեան ընտիր նուագ դեկավարութեամբ *Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆի* եւ մասնակցութեամբ *ԶԱՆԻԻԼ* ֆանքսի: Ընտանեկան մթնոլորտ եւ հաճելի ժամադրավայր: Մէկ այցելու Թիւն բաւական է ձեր տեւական յաճախորդը դառնալու համար:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԻ ամէն տեսակ գաւառ, Փարիզի, գաւառի, դաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ներշրջակցութիւն իրաւագէտ ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի գաւառ, ամէն Լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթերալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութիւններ եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառախօսութիւններու խմբագրութիւն: Փաղոցային արկածներու ենթարկուած չքաւորներուն կոստայ կանխավճար առանց տոկոսի եւ միջնորդէքի: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—10 եւ 5—7:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Լիակատար Հաւասարութիւն

Կազմակերպուած Մարսէյլի Հայ երաժշտ. Միութեան կողմէ

ի պատիւ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի

2 Ցունուար, կիրակի երեկոյ ժամը 2ին Brasserie du Chapitre-ի մէջ

Խօսք պիտի առնէ Պ. ԱՐՇ. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ երաժշտական նիւթի մը շուրջ, երգ. պար եւայլն:

Լիակատար Հաւասարութիւն

Կազմակերպուած Մարսէյլի Հայ երաժշտ. Միութեան կողմէ

ի պատիւ Պ. ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի

2 Ցունուար, կիրակի երեկոյ ժամը 2ին Brasserie du Chapitre-ի մէջ

Խօսք պիտի առնէ Պ. ԱՐՇ. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ երաժշտական նիւթի մը շուրջ, երգ. պար եւայլն:

ՀԱՑ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՄԻՍ ՑԱՋՈՐԴԱԿԱՆ ԶՈՒՐՍ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՍՕՍԻԷԹԷ ՍԱՎԱՆԵԻ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ԳՇԻՑ ԴՈՒԻՐՍ

Ողբերգութիւն չորս արար. Ա. ՍԱՐՎԱԶԵԱՆի

16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ԻՐԱՒ ՀԱՍԿՆԱԼՆ Է ԿԱՐԵԻՐ

Քոմէտի-Տրամաթիկ երեք արար. Վ. ՍՎԱՃԵԱՆի

23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ՄՆԱՆԿ ԵՒ ՏՆԱՆԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ՋՈՋԸ

Զուարճալի երեք արար. ԳՐԻԳՈՐ - ՎԱՀԱՆի

30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Օփերէթ հինգ արար

Մուտքի գիները սովորական: Զորս ներկայացումներու միասնաբար տոմսեր հարիւրին 25 զեղչով:

Տեղեկութիւններ եւ մասնաւոր դրքոյկը ստանալու համար դրել Վ. Մաքսուտեանի, 27, Rue de Tournon, Paris:

ԿԸ ՓՆՏՌԻՒԻ

— *Տիկին Սաթենիկ Սիւրմէնեան (Երզնկացի, ծնեալ Պչաքճեան), հօր անուն՝ Դանիէլ, մօր անուն՝ Աղաւնի, կը փնտռէ իր քոյրերը՝ Աղնիւ, Եսթեր, Նարդուր Պչաքճեանները որոնք տարագրուած են մինչեւ Մարբերդ: կը փնտռէ նաեւ իր քրոջ եսթերի աղջիկները՝ Հայվարդ, Գեղվարդ Զամօղլեանները. Նմանապէս մօրքրոջ զաւակները՝ Մանուկ, Գեղեցիկ, Վարդուհի, Աշխէն Սրապեանները: Հասցէն գիտցողներէն, մանաւանդ այս Սուրիաքնակ մեր հայրենակից - ներէն կը խնդրուի իմացնել* Mme. M. Surmenian*ի, 25 Rue de Belle Image, Valence, (Drôme) France.*

— *Պետրոս Նալպանտեան կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Սուրէն Նալպանտեան (Մալաթիոյ Շերոյի Քեֆարտէպ գիւղէն) որ 1926ին մեկնած է Պրազիլիա եւ իրմէ տեղեկութիւն չկայ մինչեւ այսօր: Իմացնել* D. Aram coiffeur, 4, rue du 11 Novembre, St. Chamond, (Loire), France:

—*Տիկին Տիրուհի Գաբրիէլեան (Ծնեալ Սիմիթեան, բնիկ Կեսարացի), կը փնտռէ իր քոյրը՝ Վերժին Սիմիթեան Թալասի որբանոցէն, (Այս որբանոցին մէջ Մէրճան անունով ճանչցուած): Իր հօրեղբայրը Յակոբ Սիմիթեան այժմ Ալէքսանդրիա 1930ին Վերժին Սիմիթեանը տեսած է Պէյրութի մէջ: կը խնդրուի Սուրիոյ չրջանի, կեսարիոյ հայրենակցական միութենէն եւ իր հասցէն գիտցողներէն, իմացնել՝* A. Kaprielian, 8bis, Rue Maugeron, Vienne, (Isère): France:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԺԱՄԱՑՈՑՑԻ ԵՒ ԳՈՀԱԲԵԺԻՇՑ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀՐԱՉ ՍԱՐԿԻՍԵԱՆ

261, Rue du Fbg. St. Martin

Métro: Louis Blanc et Jaurès

ՎԱՐՁՈՒ ՆՆ

Վարժուհի է երկու սենեակ եւ խոհանոց մը օդասուն վայրի մէջ: Ջուր, կազ, էլեկտրականութիւն: Մանրամասնութեանց համար դիմել Պ. Տօնիկեանի, 52, Rue Gustave Courbet, Bagneux, (Seine):

ԵՓԹԱՏ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ղեկավար Տ. ՕՆՈՍԵԱՆ

15, Rue du Pourtour, Clamart, Seine

Tél. Observatoire 13 - 45

Հեռաձայնել երեկոները 8էն վերջ Հայկական, եւրոպական եւ կովկասեան եղանակներ: Միակ նուագախումբը հաճելի դարձնելու համար ձեր հանդէսները, հարսնիքները եւ նաւաքոյթները:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆի

ԳՐՊԱՆի ՏԱՐԵՑՈՑՑԸ

1938

Թ. Տարի

Գինն՝ Ֆրանսա 5 ֆրանք, արտասահման 1,5 չիլին կամ 40 սէնթ:

Դիմել հեղինակին՝ 44 Rue du Commerce, Colombes, (Seine): France:

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

Պոյոնի «Վարանդեան» սրահի վարչութեան կողմէ

կը ներկայացուի «ԱՆՈՒՇ», 8 Ցունուար, Շաբաթ երեկոյ, «Կահրիկեան» սրահին մէջ, Մարսէյլ, 9 Ցունուար, կիրակի երեկոյ, «Վարանդեան» սրահին մէջ Պոմոն:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԹ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԹ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՌ ՏԻ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Գաւառացիները ժամագրութեամբ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ձաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ

Արեւելեան եւ Եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՐԱՖՖԻ

Փարիզահայերու միակ վայելուչ ճաշարանը

Տնօրինութեամբ Մ. Գ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆի

8, RUE MAUBEUGE Paris (9) *Մէթրօ* Cadet et le Peletier

Հոն պիտի գտնէք արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներու հարուստ ճաշացուցակ մը: Ընտրելի ժաքրութիւն եւ անթերի սպասարկութիւն: Պոյական օրի՝ եւ ձաշի՝ ձայնարանատիրոջ անվիճելի փորձառութեամբ: Ամէն տեսակ հաւաքոյթներու համար կը տրամադրուի սրահ անհամեմատ մատչելի գիներով:

Շաբաթ եւ կիրակի երեկոները արեւելեան նուագ:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD	**ORIENT LLOYD**
48 rue de la République	**7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51	Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւագին բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Յոմասկներ՝ ամէն տեղի համար: Հայ ճամբորդներու հաճար ժամանակ գին: Ունինք 8 ժամակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իրաւագէտ-խորհրդական *ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷ*, վկայուած փարիզի Հնամլսարանէն, 159 Rue Lafayette, Paris (10). Tél. Nord 68 02, կը ծանուցանէ փարիզի եւ գաւառի իր յարգելի յաճախորդներուն, որ յառաջիկայ շաբթուան ընթացքին պիտի գտնուի հետեւեալ քաղաքները՝ ԼԻՈՆ, ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆ, ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, ԿՐԸՆՈՊԼԸ, ԼԷ ՖՈՆԹԷՆ ՏՈՒՐՔՈՒԱԶ (Մավուայի նահանգ), ՎԱԼԱՆՍ, ՄԱՐՍԷՅԼ, ՆԻՍ, ՍԷՆ ՌԱՖԱԷԼ, կ'ունենայ որ կը փափաքին խորհրդակցութիւններ ունենալ իրաւագիտական եւ դատական խնդիրներու շուրջ, ետ դիներուն ժամադրուելի անմիջապէս:

ԿԱՐԼՈՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71 Tel. Botzaris 12—60

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլա՛թին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

Tailleur de ST. BERNARD

Pour hommes et Dammes

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouard

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Նոր տարուան առթիւ կարեւոր նուէրներ իրաքանչիւր հագուստի եւ վարպետիհամար մինչեւ Ծնունդ:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԶՄԵՌՆԱՅԻՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ:

ՄԵՐԳԻՆԵՐԸ.— Վերարկու եւ հագուստ երկու փորձով) սկսեալ 280—400 *ֆր.: Նուէր կտրուի մուշտակէ մէկ փականի* տը գիւ *օձիք, ձեռնոցներ, պարարատուած Հայկուհիի պօլէնի արհեստանոցներուն մէջ. 400 ֆրանքէ վեր ապսպրանքներու համար, 3 փոքր, նուէր կտրուի մէկ ֆրանքէդի տափատ կամ կօլֆ: Ծանուցում համար վերոյիշեալ պայմաններէն նեղ կայացնել ցաւագի կտրօնը,* Rue la Charbonnière*ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներու* à façon, *նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթուանած փարտոնի 110 ֆրանքէն սկսեալ: Մոխրագոյն պարագաներու, 3 օրէն կը յանձնենք ապսպրանքները՝ խնամուած աշխատանքով:*

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր: